T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK HALK EDEBİYATI ANABİLİM DALI

MENKIBE VE MENÂKIBNÂMELERLE İLGİLİ ESERLER İÇİN AÇIKLAMALI BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ (1928 - 1998)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Danışman: Doç. Dr. Şeyma GÜNGÖR

Hazırlayan: Emine Seval YARDIM
13811

T 92653

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

İSTANBUL, 1999

ÖNSÖZ

İslâm dünyasında Hicrî II. asırdan itibaren kendisini gösteren ***tasavvuf***, bütün İslâm âlemini olduğu gibi, bu daireye dahil olan Türkler'i de derinden etkilemiştir.

Tasavvuf bir yaşayış ve inanış sistemi olarak, tarîkatlerle müesseseleşmiş, tekkelerde günlük hayata aktarılmıştır. Bu seyir içinde ***"velî"*** yahut da ***"sûfî"*** adı ile anılan zâtlar, onların söz ve davranışları, kerâmetleri, tekkelerde yaşanan günlük hayat, bir tasavvufî edebiyat vücûda getirmiş, bu sahada pek çok manzum ve mensur eser yazılmıştır. İşte ***menkıbeler*** ve ***menâkıbnâme edebiyatı*** da bu dairede gelişmiş, verilen mensur eserler içinde mühim bir yer tutmuştur.

Türkler de, gerek tasavvufun İslâmiyet'i kabullerindeki etkisi, gerek İslâmiyet öncesi edebî gelenekleri sebebiyle ***menâkıbnâme edebiyatına*** çabuk ünsiyet etmiştir. Bu konuda, tercüme faaliyetleriyle başlayıp telif eser verme şeklinde devam eden bir seyirle kısa zamanda yol almışlardır.

Menâkıbnâmeler, tarih ve edebiyat tarihi başta olmak üzere, kaynak olarak kullanılmasının yanında, ayrıca muhtevasında bulundurduğu dînî, folklorik, sosyolojik ve psikolojik unsurlar sebebiyle de önem arz etmektedir.

Bir nev'i ***evliyâ menkıbesi*** niteliğini taşıyan ***aziz (saint)*** menkıbeleri ile ilgili ilmî çalışmalar, Batı'da XIX. yüzyılda başlamış ve XX. yüzyılda da eserler neşredilmiştir. Bizde ise konuya, edebiyat ve tarih sahalarıyla bağlantılı olarak, ilk dikkati çeken **Fuad Köprülü** olmuştur. Bu konuda ayrıca 1935'ten itibaren ilk olma özelliğine sahip tez çalışmaları vardır. Edebiyat, tarih, tasavvuf tarihi gibi sahalarda, konu ile doğrudan yahut dolaylı olarak ilgili ilmî faaliyetler devam etmektedir. Ayrıca halk arasında menkıbe anlatma, dinleme, bu tip eserleri okuma geleneği sürmektedir. Bu sebeple de çeşitli tipte eserler neşredilmektedir.

Fakat bütün bunların içinde gerek ilmî sahada yapılan araştırmaları, gerek halk için yazılmış eserleri bir araya getirerek araştırmacıların hizmetine sunan, bu konuda bulunduğumuz noktayı tesbite yarayacak bibliyografik bir çalışma yoktur. Halbuki bibliyografik olarak hazırlanacak bu tip bir araştırma menkıbeler ve menâkıbnâmeler hakkında çalışmak isteyenler için bir başvuru kaynağı olacaktır. Bununla beraber halka yönelik olarak günümüzde de devam eden neşriyatın tesbiti, sosyolojik ve folklorik değerlendirmelerde fayda sağlayacaktır.

Biz de menkıbeler ve menâkıbnâmelerle ilgili olarak bu tarz bir çalışmanın olmayışını dikkate aldık ve bu eksiği tamamlamaya yönelik bir tez hazırladık. Tezimizde 1928-1998 arası konu ile ilgili neşredilmiş kitapları bir araya getirip, tanıtmaya ve değerlendirmeye çalıştık.

Çalışmamız, giriş dışında iki bölümden oluşmaktadır. Giriş kendi içinde iki kısımdan meydana gelmiştir. Burada öncelikle ***menkıbe*** ve ***menâkıbnâme edebiyatı*** hakkında bilgi verilmiş, sonra ise bibliyografya ve bibliyografyanın sınırları ile tertibi anlatılmıştır. Birinci bölümde, tesbit edilen kitaplardan hareketle bir değerlendirme ve tasnif yeralmaktadır. İkinci bölümü ise açıklamalı bibliyografya oluşturmaktadır. Ardından da sonuç, kaynakça, yazar ve eser adı indeksleri bulunacaktır.

Bu tezi hazırlarken, çalışmalarımızı yönlendiren ve gayretlerimizi destekleyen Hocam, Muhterem **Doç. Dr. Şeyma GÜNGÖR Hanımefendi**'ye teşekkür ediyorum. Muhtelif zamanlardaki konuşma, tavır ve sorularıyla bize yeni ufuklar açan **Prof. Dr. Ali YARDIM Beyefendi** ve pek çok esere ulaşmamızda büyük yardımlarını gördüğüm **Prof. Dr. Mustafa FAYDA Beyefendi**'ye minnet ve şükranlarımı sunarım.

Yüksek Lisans eğitimimi en başından itibaren büyük bir fedâkârlıkla destekleyen, tezin dizgi ve tashih safhalarında bütün yükü omuzlayan, teklifleriyle yeni fikirler veren sevgili eşim İnşaat Yüksek Mühendisi **Mustafa Sinan YARDIM**'a teşekkürü bir borç biliyorum.

Çeşitli vesilelerle yardımlarını gördüğüm Muhterem **Halil AÇIKGÖZ Beyefendi**'ye, Arkadaşım **Arş. Gör. Abdülkadir EMEKSİZ**'e, **Gazi ÖZTÜRK**'e, **Haluk YÜKSEL**'e, **Server DEMİRCİ**'ye ve **Vesile KARAYILMAZ**'a teşekkür ederim. Ayrıca, tezin tamama erdirilmesi hususunda kendisini ve büyük desteğini her an içimde hissettiğim **Tezcan**'a da sevgilerimi sunuyorum.

Fatih, Ağustos 1999 **Emine Seval YARDIM**

KISALTMALAR

a.g.e.	:	Adı geçen eser
a.g.t.	:	Adı geçen tez
A.Ş.	:	Anonim şirket
A.Ü.	:	Ankara Üniversitesi
bkz.	:	Bakınız
bs.	:	Baskı
c.	:	Cild
cm.	:	Santimetre
çev.	:	Çeviren
derl.	:	Derleyen
Doç.	:	Doçent
Dr.	:	Doktor
D.E.Ü.	:	Dokuz Eylül Üniversitesi
foto.	:	Fotoğraf
haz.	:	Hazırlayan, hazırlayanlar
hrt.	:	Harita
ISBN	:	Milletlerarası Standart Kitap Numarası
inc.	:	İnceleyen
İ.Ü.	:	İstanbul Üniversitesi
MEB	:	Milli Eğitim Bakanlığı
M.Ü.	:	Marmara Üniversitesi
no.	:	Numara
naş.	:	Naşiri
Ord.	:	Ordinaryüs
Prof.	:	Profesör
res.	:	Resim
s.	:	Sayfa
sad.	:	Sadeleştiren
TE	:	Türkiyat Enstitüsü
ted.	:	Tedkik eden
terc.	:	Tercüme eden
TTK	:	Türk Tarih Kurumu
yay.	:	Yayını; yayınlayan
y.t.	:	Yayın tarihi
y.t.y.	:	Yayın tarihi yok
y.	:	Yaprak
y.y.	:	Yayın yeri yok; yayınevi yok
Yrd.	:	Yardımcı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ III
KISALTMALAR V
GİRİŞ 1
I- MENKIBE-MENÂKIBNÂME EDEBİYATI 1
A- Menkıbe Nedir? 1
1) Kerâmet-Menkıbe Mes'elesi (Bir Menkıbenin Teşekkülü)..... 2
2) Evliya Menkıbelerinin Özellikleri ve Tipleri 3
B- Menâkıbnâme Edebiyatı 4
1) İslâm Dünyasında Menâkıbnâme Edebiyatının Ortaya Çıkışı ve Gelişmesi 4
2) Türk Menâkıbnâme Edebiyatının Ortaya Çıkışı ve Gelişmesi 5
3) Menâkıbnâmelerin Edebiyatımızdaki ve Kültür Hayatımızdaki Yeri ve Önemi... 7
4) Menâkıbnâmelerle İlgili İlmî Çalışmalar 8
II- BİBLİYOGRAFYA-BİBLİYOGRAFYANIN SINIRLARI VE TERTİBİ 11
A- Bibliyografya Nedir?..... 11
B- Bibliyografyanın Sınırları ve Tertibi 12
1) Bibliyografyanın Sırları 12
2) Bibliyografyanın Tertibi 14

BİRİNCİ BÖLÜM

MENKIBE VE MENÂKIBNÂMELERLE İLGİLİ ESERLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE TASNİFİ

A- Değerlendirme ve Tasnif 17
B- Bibliyografyada Bulunan Eserlerin Tasnife Göre Listesi ve Künye Numaraları ... 19
l- Müstakil Olarak Bir Velînin Menâkıbını İhtiva Eden Eserler 19
a- Dînî ve Askerî Kahramanlara Ait Destanî Mahiyette Hikayeler 20
I- Battalnâme İle İlgili Eserler 20
II- Danişmendnâme İle İlgili Eserler 20
III- Saltuknâme İle İlgili Eserler 21
b- (Tarîkat Pîri veya Şeyhi) Bir Velînin Menkıbesi veya Menâkıbını İhtiva Eden Eserler 22

2- Evliyâ Tezkireleri (Birden Çok Velînin Hâl Tercümeleri İle Kerâmetlerini Anlatan Eserler) 26
a- Sûfî Tabakatları 26
b- Sûfî Tabakatları Tarzında Hazırlanmış Ansiklopedik Evliyâ Tezkireleri .. . 28
c- Bir Tarîkatın Şeyhleri ve Halifelerine Yer Veren Eserler 29
d- Derleme Menkıbe Kitapları 29
3- Genel Değerlendirme Eserleri 30

İKİNCİ BÖLÜM
MENKIBE VE MENÂKIBNÂMELERLE İLGİLİ
ESERLER BİBLİYOGRAFYASI

A- Kitaplar 32
B- Tezler 222
l- İstanbul'daki Üniversitelerde Yapılan Tezler 222
2- İstanbul Dışındaki Üniversitelerde Yapılan Tezler 246

SONUÇ 249
KAYNAKÇA 256
İNDEKS 259
I- Yazar Adları İndeksi 260
II- Eser Adları İndeksi 264
ÖZET 269

GİRİŞ

I- MENKIBE-MENÂKIBNÂME EDEBİYATI

A- Menkıbe Nedir?

Menkıbe kelimesi Arapça ***"nekabe"*** isabet etmek, bir şeyden bahiste bulunmak yahut haber vermek kökünden türemiştir. Çoğulu ***"menâkıb"*** olan kelime Türkçe'de galat olarak ***"menkıbe"*** şeklinde söylenmektedir[1]. ***"Menkabe"*** kelimesinin lûgat mânâsı "öğünülecek iş, hareket ve meziyetler" dir.

Kelimenin çeşitli eserlerde farklı anlamlarda kullanıldığı dikkati çekmektedir [2]. Öncelikle, hadis kitaplarında ashabın meziyetlerini anlatan bölümlere ***"menâkıb"*** denildiği görülmektedir[3]. Aynı anlam, önemli tarihî şahsiyetlere aid bibliyografik eserlerde ya da bir zümrenin öğünülecek işlerinden bahseden kitapların adlarında da kullanılmıştır[4]. Ayrıca mezheb imamlarının hâl tercümeleri ile XVI. yüzyıldan itibaren Hz. Peygamberin ve Oniki İmam'ın medih ve kaside için nâ't mânâsına gelerek değişik bir anlam kazanmıştır[5]. Menâkıb kelimesinin İslâmî literatürde kullanılmış, **Ahmed Ateş**'in *İslâm Ansiklopedisi* maddesi dahil olmak üzere kaynaklarda yer almayan bir anlamı daha olduğu anlaşılmaktadır. Kelime, meşhûr hadîs âlimleri **Buhârî** ve **Tirmizî** tarafından "şemâil" (**Hz. Peygamber**'in şahsî ve husûsî hayatını, onun beşerî yönünü anlatan ilim) anlamında kullanılmıştır[6]. Hadîs kitaplarında **Hz. Peygamber**'in şemâiline dair vesikaların, "sıfat ve fezâil" başlıklarının yanısıra "menâkıb" başlığı altında da toplandığı anlaşılmaktadır[7].

Ayrıca, ***menkıbe*** kelimesinin Ziya Gökalp[8] ve Fuad Köprülü[9] tarafından ***"destan (épopée)"*** karşılığı olarak kullanıldığı da görülmektedir.

Tasavvuf tarihinde ise ***"menkabe"*** veya ***"menâkıb"*** kelimesi tahminen IX. yüzyıldan itibaren "Allah'ın dostluğunu kazanmış velî denilen büyük şahsiyetlerin izhar ettikleri kerâmetleri anlatan küçük hikâyeler" mânâsında kullanılmıştır. Bu sebeple kelimenin yerine zaman zaman ***"kerâmet"***in çoğulu olan ***"kerâmât"***ın geçtiği görülmektedir[10].

Bizim çalışmamızın konusunu teşkil eden ***"menkabe"*** ya da ***"menâkıb"*** ifadeleri, belirtilen bu son anlamı taşımakta olup, tasavvufî sahada gelişen ve temelinde kerâmet

---

(1) Ahmet Yaşar Ocak, Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler, Ankara 1992, s.27.
(2) Ahmed Ateş, "Menâkıb", MEB. İslâm Ansiklopedisi, 7. c., İstanbul, s.701, 702.
(3) "Tirmizî, Sünen'in son kısmı "Ebvab'ül Menâkıb" da, Heysemî, Mecme'uz-Zevâid adlı eserinin "Kitâb'ül Menâkıb" başlığı altında, İbn Hacer el-Metâlib'ül 'Âliye'nin "Menâkıb'üs Sahâbe" bölümünde ashâba dâir bilgiler vermektedir", Ali Yardım, Hadîs I-II, İstanbul 1997, s.80.
(4) Ahmed Ateş "Menâkıb" MEB. İslâm Ansiklopedisi, 7. c., İstanbul, s.701, 702.
(5) Ahmed Ateş, a.g.m.
(6) Ali Yardım, Hadîs I-II, İstanbul 1997 s.6, Buhârî, el-Câmi'us-Sahîh, Kitâbü bed'il halk, IV, 72; Bâb'ül-Menâkıb, IV, 153, İstanbul 1315; Tirmizî, Sünen, Ebvâb'ül-Menâkıb'an Resûlillâh sallallâhü 'aleyhi ve sellem, eserinin son bölümü.
(7) Ali Yardım, a. g. e. s.9.
(8) Ziya Gökalp, Türk Töresi, İstanbul 1339; Türk Medeniyeti Tarihi, İstanbul 1341.
(9) Fuad Köprülü, Türk Edebiyatı Tarihi, İstanbul 1986, s.48, 53, 55, 57, 59, 63.
(10) Ahmet Yaşar Ocak, Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler, Ankara 1992 s.27.

anlatımının bulunduğu menkabe kavramını ifade etmektedir[11]. Mefhumun temelini kerâmetin teşkil etmesi sebebiyle ***"menkıbe-kerâmet"*** noktasında kısa bir değerlendirmeye gidilecektir.

I- Kerâmet - Menkıbe Mes'elesi (Bir Menkıbenin Teşekkülü)

Kerâmet, (çoğulu kerâmât) Arapça ***"kerume"*** kökünden gelen bir masdar olup "cömertlik, azizlik" anlamındadır. Tasavvufta, Allah'ın bir lûtuf ve ihsan eseri olarak velî kullarından zuhûr eden harikulâde olaylara ***kerâmet*** denilmektedir.

Kerâmet kavramı, tasavvuf tarihinde ***velî*** telakkisiyle birlikte inkişaf etmiş ve zamanla onun ayrılmaz bir parçası kabul olunmuştur[12]. Bu konuda temel tasavvufî kaynaklarda (Meselâ, **Muhammed Kelâbâzî**, *et-Taarruf li Mezheb'i ehli't Tasavvuf*; **Abdülkerim Kuşeyrî**, *er-Risâletu'l Kuşeyriyye*; **İbn Zeyyad**, *et-Teşevvüf ilâ Ricâti't Tasavvuf* ilâ..) *Kur'ân-ı Kerîm* ve hadîs kaynaklı deliller sunulmuş, ***mucize*** ile ***kerâmet*** ve ***istidrac*** ile ***kerâmet*** arasındaki farklar ortaya konularak bu telâkkinin tartışması yapılmıştır. Neticede kerâmetin caiz olduğu ve Allah'ın sevgili bir kulundan (velî) harikulâde bir olayın (kerâmet) zuhûrunun imkansız olmayacağı noktasında birleşilmiştir.

Mutasavvuflar ise kerâmetin velî için ulaşılması gereken bir hedef yahut son makam olmadığı, hatta gerçek velîler için Allah'a giden yolda bir engel oluşturduğu, bunun Allah tarafından verilen bir imtihan olduğu hususlarında ittifak etmişlerdir.

Menkıbe ise içinde ***kerâmet*** anlatılan hikayelerdir. Başka bir ifadeyle, kerâmetler, menkıbelerin konusunu teşkil ederler. Bu sebeple ***"kerâmet"*** telâkkisini değerlendirme şekli, araştırmacıyı, ***"bir menkıbenin teşekkülü"*** mes'elesinin izahına götüren yolun başını tutmaktadır. Menkabeler ve menâkıbnâme edebiyatı ile ilgili olarak ilmî sahadaki kalemlerimizin eserleri tedkik edildiğinde, konu ile ilgili pek çok mes'elenin ele alındığı, bununla beraber ***"menkıbe teşekkülü"*** hususunda açık bilgilerin olmadığı görülmektedir. Fakat İslâm âleminde ve Türkler'de evliyâ menkıbelerinin ortaya çıkışı, menkıbelerin tarihî kaynak olarak kullanılması ya da folklorik malzemesinin zenginliği mes'eleleri izah edilirken; okuyucu, menkıbelerin ve dolayısıyle menâkıbnâmelerin bir velîyi yüceltmek, propagandasını yapmak için halkın, daha önceki dinlerinin ve folklorik unsurların ilâvesiyle uydurduğu olağanüstü hikayeler olduğu neticesine ulaşmaktadır. Buradan zımnen çıkan sonuç, kerâmetlerin de halk tarafından uydurulan hikayeler olduğudur. Bu husus, başta temel tasavvufî kaynaklarda getirilen izahlara ve İslâmın velî telâkkisine uymamaktadır. Fakat büsbütün de inkârı mümkün değildir. Böyle bir durumda ise ***"bir menkıbenin teşekkülü"*** noktasında, iki ayrı izah ortaya çıkmaktadır.

Birincisi, bir destanın oluşumundaki seyre benzemektedir. Destanlar temelde tarihî, yaşanmış bir olaya dayanmakta fakat aradan geçen zamanda, halk, onun etrafında, destan kahramanını yücelten, folklorik unsurlarla bezenmiş, bir takım olağanüstülüklerle karışmış efsanevî bir halka vücûda getirmektedir. İşte bu seyir, bir kısım menkıbelerin teşekkülünde de geçerlidir[13]. Şöyle ki, çekirdekte bir velîden zuhûr eden ve hakîkat olan kerâmet vardır. Fakat bu kerâmet, bütün sözlü verimlerde olduğu gibi, ilk haliyle kalmaz. Bu çekirdek olaya, halk muhayyilesi yeni unsurlar ekler ve suya atılan bir taş gibi hâle gittikçe genişler. Böylece zaten temelde bir harikulâdelik içeren kerâmet, milletin geçmişten getirdiği dînî,

---

(11) Ahmet Yaşar Ocak, a. g. e. s.28.

(12) Batıda aziz menkıbeleri, bizdeki evliyâ menkıbelerine yakındır. Bu konuda bir çok çalışmalar yapılmıştır. Batı litaratüründe ***menkıbe*** yerine ***légendes***, ***menâkıbnâme*** yerine ***hagiographique*** ifadeleri kullanılmaktadır.

(13) Niyâzî, Mansurnâme (haz. Mustafa Tatçı), İstanbul 1994 s.17.

folklorik bütün mirasını da etrafına toplayarak menkabe haline dönüşür. Bu tip menkıbelere ve menâkıbnâmelere dikkat edildiğinde biyografik ve tarihî unsurların daha ağırlıkta olduğu fark edilir. Zaten, bu grup menâkıbnâmeler, tarihî kaynak olarak en çok malzeme ihtivâ eden eserleri oluştururlar.

İkincisinde ise kerâmetin gerçekten zuhûr edip etmediği meçhuldur. Bunlar muhtemelen halk muhayyilesinin velîye atfettiği ve masal unsurlarıyla karışarak yayılan menkıbelerdir. Tarihî kaynak olmak keyfiyetleri ziyadesiyle düşüktür. Ancak folklorik ve psikolojik sahada değerlendirilebilirler(14).

Netice olarak, bir menkıbe teşekkül ederken ya velînin gerçekten gösterdiği bir kerâmete ya da halk tarafından ona atfedilen bir kerâmete dayanmaktadır ve sonradan, etrafında efsanevî bir halka oluşmaktadır. Hatta velînin etrafında oluşan bu menkabevî hayat onun gerçek hüviyetini örtmektedir. Fakat, menkabelerin tamamı ve dolayısıyle konuları olan kerâmetler de büsbütün halkın muhayyilesinin mahsülü değildir.

2- Evliyâ Menkıbelerinin Özellikleri ve Tipleri

Evliyâ menkıbeleri, masal, efsâne, destan gibi konusunda olağanüstülükler bulunan edebî tür grubuna dahildir. Fakat adı geçen türlerle benzer ve farklı yönleri vardır.

Bu türlerle birinci ortak noktası, kerâmet hikayeleri olması dolayısıyle çekirdekte bulundurduğu olağanüstü olayları anlatma keyfiyetidir. İkincisi ise zamanla anonimleşip, umûmun malı olması ve mâşerî bir hüviyet kazanmasıdır.

Halk edebiyatı araştırmacıları, menkıbeleri bu üç eser grubundan biri olan efsâne türü içinde incelemektedirler(15). Efsâne, şekil olarak kısa ve mensur bir anlatım türüdür. Temelinde innaç unsuru bulunur. Konusu bir olay, tarihî veya dînî bir şahsiyet ya da bir belli yerdir. Kahramanlarının olağanüstü güçleri vardır. Sade bir anlatıma sahip olan efsâneler, kutsal kabul edilirler(16). Menkıbelerde belirtilen özellikleri müşahade etmek mümkündür. Bu sebeple de halk edebiyatı ile ilgili çalışmalarda menkıbeler, "bazı tarihî ve dînî şahsiyetlerin etrafında teşekkül eden efsâneler" (17) dir, şeklinde izah edilirler.

Menkabeler, tip olarak temelde iki gruba ayrılırlar. Birincisi, ***"Tarihî Gerçeklere Dayanan Menkabeler"***, ikincisi ***"Hayâlî Menkabeler"*** dir(18).

Menkıbelerin önemli bir kısmı ilk gruba dahildir. Tarihî gerçeklere dayanan menkıbelerin, destanlarda olduğu gibi çekirdekteki konusu gerçektir. Olay, olayı yaşayan kişiler tarihî olarak vardır, yaşanan zaman ve mekan bellidir. Fakat bu grupta, gerçek olayların deforme edildiği ya da kerametlerin menkıbe motifleriyle sarıldığı görülmektedir.

---

(14)Fuad Köprülü, "Anadolu Selçuk Tarihin Yerli Kaynakları", Belleten, VII. c., s.422. Nitekim Fuad Köprülü bu hususu şöyle teyid etmektedir: "Doğrudan doğruya Mevlevî ricalinin kerâmetlerini tasvir ve hikaye eden bu eserler, her şeyden evvel tarîkat propagandası maksadıyla yazılmakla beraber tarihî hakikatten büsbütün ayrılmış değildir; müellifler, yaşadıkları içtimâî muhiti çok doğru ve çok canlı bir surette aksettirmişlerdir. Yüksek sınıflara mahsus olarak yazılmış olan ve tarihî kıymetleri hiç şüphe götürmeyen bu edebî mahsullerle, halk arasında yaşayan ve bir yığın masal unsurlarıyla karışarak, tarihî hüviyetlerini büsbütün kaybeden menkabelerin sonradan toplanmasıyla teşekkül etmiş halka mahsus menâkıb kitaplarını birbirinden tamamıyla ayırmak lâzımdır; işte biraz aşağıda bahsedeceğimiz Bektaşi menâkıbnâmeleri bu ikinci kısma dahildir."

(15) Bilge Seyidoğlu, Erzurum Efsaneleri, İstanbul 1997, s.14; Prof. Dr. Şükrü Elçin, Halk Edebiyatına Giriş, Ankara 1993, s.313.

(16) Bilge Seyidoğlu, Erzurum Efsaneleri, İstanbul 1997, s.13.

(17) Bilge Seyidoğlu, a.g.e. s.14.

(18) Ahmet Yaşar Ocak, Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler, Ankara 1992, s.34.

Hayalî menkıbelerde ise kerâmetin gerçekten zuhûr edip etmediği meçhuldür. Gerçek olaylara dayanmazlar. Fakat millet velîyi üstün ahlâklı bir şahsiyet olarak gördüğü için anlatmak istediği, içtimâî sisteme ait değerlerini, ahlâki faziletleri öven hâl ve tavırları onun şahsında ifade eder. Bu sebeple de velîye kerâmetler izafe eder. Hatta bu tip kerâmetleri atfedeceği bir velî tipi icad eder[19]. Halk edebiyatı sahasında incelenen ve esas olarak efsâneler grubuna dahil olan işte bu hayalî menkıbelerdir. Çünkü "efsâneyi anlatan ve dinleyenler efsânenin gerçek üzerine kurulduğuna inanırlar. Bu, objektif bir gerçek değildir. Efsâneyi nakledenler ve dinleyenler olayların gerçekten olmuş olduğuna inanırlar."[20]

Ortaya çıkışı bakımından tarihî gerçeklere dayanan menkıbelerle hayâlî menkıbeler arasında "gerçek veya uydurulmuş olma" bakımından farklılık vardır. Bu farklılık, evliyâ menkıbelerinden bazılarının efsânelere benzemeyen bir yönünü ortaya koyar ki o da şudur: Menkıbeler, eser türü olarak efsâne husûsiyeti taşırlar fakat, tarihi gerçeklere dayanan menkıbelerin meydana gelişi destanların oluşum sürecine benzer.

B- Menâkıbnâme Edebiyatı[21]

Velîlerin menkıbelerini ihtivâ eden eserlere menâkıb ya da menâkıbnâme denilmektedir.

Menâkıbnâmelerin, bir tarîkata mensup müridlerin yetişmesini sağlamak, tarîkatın birlik ve bütünlüğünü tesis etmek, velînin ve tarîkatının adını duyurmak gibi sebeplerle yazıldığı ifade edilmektedir. Menâkıb, tarîkatın üyesi olan mühim bir kişi yada bir derviş tarafından kaleme alındığı gibi halk arasında anlatılan menkıbelerin tertip ve tasnifiyle de yazılı hale gelmektedir. Bu eserlerin yazımında birinci kaynak, eğer velînin yaşadığı devirde ve muhitte yaşamış ise yazarın kendisidir. Böyle bir durum söz konusu değil ise o zaman sözlü gelenek, tarih ve diğer menâkıb kitapları gibi yazılı kaynaklar ya da velînin türbesi, kitâbesi, eşyaları, eseri gibi tarihî vesikalar menâkıbnâmelerin yazımında kaynak oluştururlar.

I- İslâm Âleminde Menâkıbnâme Edebiyatının Ortaya Çıkışı ve Gelişmesi

İslâm dünyasında evliyâ menâkıbnâmeleri XI. yüzyıldan itibaren, yani tasavvuf cereyanının, yeterli bir gelişme seviyesine ulaşması sonucu tarîkatler halinde teşkilatlanmasından sonra görülmeye başlamıştır. Fakat bundan daha önce bazı eserlerde ilk devir sûfîlerine ait menkıbelerin yeraldığı görülmektedir. IX. yüzyılda İslâm aleminin pek çok yerinde yetişmeye başlayan mutasavvıflarla ilgili menkabeler, o bölge yahut büyük şehirlere ait *Târihu Bağdat* (**Hatib Bağdâdî**, Kahire 1391), *Târihu Buhara* (**Nerşâhî**, nşr. **Schefer**, Paris 1892)[22] gibi eserlerde yer almaktadır.

İslâm âleminde yaygın olarak çeşitli meslek ve zümrelerle ilgili yazılan tabakat kitapları meşhurdur. İşte X. yüzyıldan itibaren sûfîler için de tabakatlar yazılmaya başlanır[23]. Bu eserlerde, iki ekol olduğu dikkati çekmektedir. Birinci ekol, **Sülemî**'nin *Tabakatü's Sûfiyye* adlı eseri ile, ikinci ekol ise **Ebû Nuaym Isfehânî**'nin *Hilyetü'l*

(19) Anadolu'nun çeşitli yerlerinde Çitlenbik Baba, Çınar Dede, Öksürük Baba gibi hayalî velîler vardır.
(20) Bilge Seyidoğlu, Erzurum Efsaneleri, İstanbul 1997, s.13.
(21) Daha geniş bilgi için bkz. Ahmet Yaşar Ocak, a. g. e., s.36.
(22) Ahmet Yaşar Ocak, a. g. e., s. 40.
(23) Fuad Köprülü, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, İst. 1991, s.17; Süleyman Uludağ, Mustafa Kara Nefahâtü'l Üns Min Hadarati'l Kuds Tercümesi, İst.1995, s.17.

Evliyâ'sı ile başlar. **Sülemî**, eserinde sahâbîleri tabakalara ayırmış, sahâbe, tâbiûn, tebe'ut-tâbiînden zâhidleri eserine almamıştır. **Isfehânî** ise *Hilye*'de zâhid, âbid ve sahâbeden başlayarak sûfîlere eserinde geniş bir yer vermiştir(24). **Kuşeyrî**'nin *Risâle*'si, **Herevî**'nin *Tabakâtü's Sûfîyye*'si, **Attar**'ın *Tezkiretü'l Evliyâ*'sı, **Câmî**'nin *Nefahâtü'l Üns min Handarati'l Kuds*'ü, **Sülemî** ekolünün takipçileridir. Buna karşılık **Hucvirî**'nin *Keşfu'l Mahcûb*, **İbn Cevzî**'nin *Sıfâtü's Safve*, **Şâ'rânî**'nin *Levâkıhu'l Envâr fi Tabakati'l Ahyâr (Tabakatü'l Kübrâ)*, **Münâvî**'nin *El Kevâkibü'd Dürriye*, **Nebhânî**'nin *Câmi u Keramati'l Evliyâ* adlı tabakatları da **Isfehânî** ekolünü takip etmişlerdir(25).

Yukarıda adları geçen X. yüzyıldan itibaren yazılan sûfî tabakat kitaplarının daha sonradan verilecek eserlere tesiri olacaktır. Bu eserler, menakıbnâme edebiyatının doğuşuna temel olmuş hatta *Tezkiretü'l Evliyâ* ve *Nefahâtü'l Üns* gibi kitaplar konunun temel kaynakları sayılmıştır.

Sûfî menkabelerini anlatan eserler, XI. yüzyıldan itibaren müstakil şahsiyetler için yazılmaya başlanır. Bu eserler, bir tarîkat pîri olan **Abdülkadir Geylânî, Ahmed er Rifâî** gibi zâtlar için yazılmaktadır. XI. asırda görülmeye başlayan bu tip müstakil kitaplarda "menâkıb" adını taşımayanların çoğunlukta olduğu belirtilmektedir(26).

Tarîkat pîri için yazılan menâkıbların, daha sonra tarîkat içinde önemli rolleri olan şeyhler, halîfeler ve şeyh aileleri için de yazıldığı görülmektedir.

XII. yüzyıl artık İslâm dünyasında menâkıbnâme edebiyatının geliştiği ve yayıldığı dönemdir. Bu devirden itibaren bir sûfî için birden çok menâkıb yazıldığı gibi, bir ülkede veya bölgede yaşayan velîler ya da bir tarîkata mensup velîlerle ilgili kerâmetleri anlatan menâkıbnâme örnekleri verilmiştir(27).

2- Türk Menâkıbnâme Edebiyatının Ortaya Çıkışı ve Gelişmesi

İslâm dünyasında ortaçağdaki bu menâkıbnâme edebiyatı, İslâmî Türk devletleri sahasında da kendisini gösterdi. X. yüzyılda müslüman olan Karahanlılar, Türk evliyâ menâkıbnâmelerinin bilinen ilk örneğini meydana getirdiler. *Tezkire-i Satuk Buğra Han* adını taşıyan bu eser XI. yüzyılın sonlarında kaleme alındı.

Türkler'in İslâmiyet'i kabul etmelerinden bir asır sonra menâkıbnâme geleneğine bağlı eser vermiş olmalarının birinci sebebini, tasavvufun etkisinde aramak icabeder. Ayrıca Arap ve İran'da gelişen menâkıbnâme edebiyatının tesiri de açıktır. Fakat bu iki husus da Türkler arasında etkili olabilmek için, münbit bir saha ile karşılaşmıştır. Çünkü o zamanlar hayli gelişmiş seviyede olan Türk destânî edebiyatı, bu tip eserlerin oluşumuna elverişli bir zemin hazırlamıştır.

Karahanlı hükümdarı **Satuk Buğra Han**'ın hayatını bir Türk velîsi şeklinde menkabelerle anlatan *Tezkire-i Satuk Buğra Han*, Maveraünnehr'de yazılmıştır. Bundan başka, Anadolu coğrafyası dışında yazılan menâkıbnâme örneğimiz **Ahmed Yesevî**'nin kerâmetlerini hikaye eden, **Hazinî**'nin *Cevahiru'l Ebrar Min Emvâci'l Bihar*(28) adlı eseridir.

Türk menâkıbnâme edebiyatının ikinci sahası Anadolu coğrafyasıdır. XI. yüzyılın son çeyreğinde Türkler'in artık Anadolu'ya yerleştiği ve Anadolu Selçuklu Devleti'ni

---

(24) S. Uludağ, M. Kara, a.g.e. s.18.
(25) S. Uludağ, M. Kara, a.g.e. s.18.
(26) Ahmet Yaşar Ocak, Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler, Ankara 1992 s.41.
(27) Menâkıb-ı Evliyâ-yı Bağdat, Menâkıb-ı Evliyâ-yı Mısır.
(28) Fuad Köprülü, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, Ankara 1991 s.368.

kurdukları bilinmektedir. Fakat Anadolu coğrafyasında ilk edebî mahsuller XIII. yüzyılda verilmeye başlanmıştır. Ayrıca canlı, etkili bir tasavvufî hayatın varlığı da dikkati çekmektedir. Bunda, Moğol istilası sebebiyle Anadolu'ya yerleşen muhtelif mutasavvıfların (**Sadreddin-i Konevî, Mevlânâ, Evhaüddin Kirmani** gibi) rolü olduğu gibi, Rifâîlik, Kadirilik, Kalenderîlik gibi dışarıdan gelen tarîkatların etkisi de şüphesizdir. Anadolu'da, Anadolu Selçukluları devrinde menâkıbnâme edebiyatı pek çok ürün vermiştir. Bunlar dînî-destânî mahiyetteki eserler[29] ile müstakil olarak bir velînin menkabelerini ihtivâ eden eserlerdir. *Battalnâme*[30] *Danişmendnâme*[31], *Saltuknâme* gibi Anadolu ve Rumeli'nin fethini anlatan fakat aynı zamanda kahramanlarının birer velî hüviyeti taşıdığı alp-eren tipine aid dînî-destânî mahiyetteki eserler bu devirde teşekkül etmiştir. Özellikle *Saltuknâme*'de anlatılan menkıbelerin evliyâ menkıbelerinden farkı yoktur. Bunların dışında, Anadolu Selçukluları devrinde, *Menâkıb-ı Seyyid Harun-ı Velî, Menâkıb-ı Sadreddin Konevî, Menâkıb-ı Seyyid Mahmud Hayranî, Seyyid Ahmed-i Kûçek-i Rifâî* adına yazılmış bir menâkıb, *Menâkıb-ı Hâce Ahmed Yesevî, Menâkıb-ı Lokman Perende, Menâkıb-ı Ahî Evran, Risâle-i Sipeksâlâr der Menâkıb-ı Hazret-i Hüdâvendigâr, Menâkıbü'l Ârifin, Keramât-ı Ahî Evran* menâkıbnâme edebiyatı adına kaydedileceklerdir[32].

Anadolu'da ikinci önemli dönem Beylikler dönemidir. XIV. yüzyıla ait olan bu dönemde, karışık bir siyâsî ve içtimâî hayat vardır. **Elvan Çelebi**'nin *Menâkıbu'l Kudsiye fi Menâsıbi'l Ünsiye*'si[33] ile **Hatib Fârisî**'nin *Menâkıb-ı Cemâleddin Sâvî*'si[34] devir menâkıbnâmeleri olarak kaydedilmektedir.

Menâkıbnâme edebiyatı adına Anadolu'daki üçüncü dönem Osmanlı devridir. Osmanlı Devleti, cihanşümûl bir devlet olarak uzun asırlar hüküm sürdüğü ve geniş bir coğrafyaya yayıldığı için konu ile ilgili pek çok farklılığı da bünyesinde bulundurur. Bu sebeple XV. yüzyıldan başlamak kaydıyle, XVI. yüzyıl, XVII.-XXIII. yüzyıl ve XIX. yüzyılları ayrı ayrı değerlendirmek icabetmektedir. Ayrıca bu dönem hakkında genel olarak söylenebilecek husus şudur: Osmanlı Devleti, daha beylik iken başlayan bir anlayışla velîlere ve tarîkatlara büyük önem verdi. Çünkü, onların içtimâî yapıdaki yerini iyi tayin etmiş ve aklî bir din politikası ortaya koymuştu. Özellikle Anadolu ve Rumeli'deki imâr ve iskân faaliyetlerinde evliyâların ve tekkelerin mühim rol oynadığı ilmî bir hakîkattir[35].

XV. asırda, tarîkatlarla ilgili en mühim gelişme Bektaşilik'in Kalenderîlik'ten ayrılarak teşekkülünü tamamlamasıdır.

Menâkıbnâme edebiyatında Bektaşi menâkıblarına ***"Vilâyetnâme"*** denilmektedir. Bu yüzyılda yazılan Bektaşi vilâyetnâmeleri şöyle sıralanabilir: *Vilâyetnâme-i Hacım Sultan, Menâkıb-ı Hacı Bektaş Velî, Vilâyetnâme-i Abdal Mûsa, Vilâyetnâme-i Seyyid Ali Sultan, Vilâyetnâme-i Sultan Şucaüddin, Vilâyetnâme-i Otman Baba.*

Ayrıca XV. yüzyılda **Şeyh Bedreddin** adına da iki menâkıb yazılmıştır. Bunlar:

---

(29) Fuad Köprülü, "Anadolu Selçuklu Târihinin Yerli Kaynakları", Belleten, VII (1943), s.425.

(30) Ahmet Yaşar Ocak, "Battalnâme" TDV. İslâm Ansiklopedisi, V. c., s.206; Pertev Naili Borotav, "Battal" MEB. İslâm Ansiklopedisi.

(31) A. Yaşar Ocak, "Danişmendnâme" TDV. İslâm Ansiklopedisi, VIII. c., s.478.

(32) A.Yaşar Ocak, Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler, Ankara 1992 s.47.

(33) İsmail Erünsal, A.Yaşar Ocak, Menâkıbü'l Kudsiyye fi Menâsıbi'l Ünsiye, TTK. Ankara 1995.

(34) Tahsin Yazıcı, Menâkıb-ı Camal-al-Din-i Sâvî, Ankara 1972.

(35) Ömer Lütfi Barkan, "Osmanlı İmparatorluğunda Bir Kolonizasyon ve İskân Metodu Olarak Vakıflar ve Temlikler, I: İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zaviyeler", Vakıflar Dergisi, II. c., (1942) s. 279-304.

Menâkıb-ı Şeyh Bedrüddin ve *Menâkıb-ı Şeyh Bedrüddin İbn Kadi İsrail*'dir[36].

Bu devrin diğer bir mühim menâkıbı *Saltuknâme*'dir. Her ne kadar teşekkülü geçmiş asırlara dayansa da, ancak 1480'de **Cem Sultan**'ın emriyle **Ebu'l Hayr Rûmî** tarafından derlenerek yazıya geçirilmiştir[37].

XV. yüzyılda yazılan diğer iki menâkıbnâme ise **Yahyâ bin Bahşi**'nin *Menâkıb-ı Cevâhir* ve **Âşık Ahmed**'in *Menâkıb-ı Kemal-i Ümmî* adlı eserleridir.

XVI. yüzyıl, Osmanlı devrinde menâkıbnâme edebiyatının en bol mahsul verdiği dönemdir. Bu dönemde bazı Arapça ve Farsça menâkıbnâmelerin Türkçeye çevrilmesinin yanısıra, daha önceki asırlarda yaşamış velîlere ait menâkıblar da görülmektedir. Bu asrın menâkıbnâmeleri şöyle sıralanabilir: *Menâkıb-ı Emir Sultan* (**Hacı Kasım**) (Bu eser dışında dört ayrı Emir Sultan menâkıbı vardır.), *Menâkıb-ı İbrahim Gülşenî* (**Muhyî-yi Gülşenî**), *Menâkıb-ı Şeyh Safayüddin Erdebilî, Menâkıb-ı Hacı Bayram-ı Velî, Menâkıb-ı Akşemseddin* (**Emir Hüseyin Enîsî**), *Menâkıb-ı Kaygusuz Baba, Vilâyetnâme-i Abdal Mûsa, Menâkıb-ı Pîrî Baba* (**Hoca İbrahim**), *Menâkıb-ı Hâce-i Cihan* ve *Netice-i Can* (**Vâhidî**).

XVII ve XVIII. yüzyılda da geçen asırda olduğu gibi çok eser verilmiştir. Hatta bu devirde yazılan menâkıbnâmelerin sayısını bile tesbit etmek mümkün değildir. En tanınmış ve dikkate değer olanları şunlardır: *Menâkıb-ı Şeyh Üftâde* (**Bursalı Hüsamuddin**), *Menâkıb-ı Şeyh Şaban-ı Velî* (**Ömer Fuâdî**) *Menâkıb-ı Şeyh Mahmut el-Üsküdari* (**Nevizâde Atâyî**), *Tuhfetü'l Asri fi Menâkıbi'l Mısrî* (**Lütfi**), *Menâkıb-ı Şeyh Vefâ* (**Abdürrezzak Efendi**), *Menâkıb-ı Eşrefzâde Rûmî, Menâkıb-ı Emir Buhârî* (**Abdürrezzak Efendi**), *Menâkıb-ı Şeyh Mahmud Buhârî.*

Bu yüzyıllara ait önemli hususiyetlerden birisi de bir tek tarîkat içinde yer alan büyük şeyhlerin menkıbelerini ihtivâ eden menâkıbnâme tipinin ortaya çıkmasıdır. Mesela, *Menâkıb-ı Melamiyye-i Bayramiyye, Sefine-i Nefise-i Mevleviyan, Menâkıb-ı Şerif* ve *Tarîkatnâme-i Pîrân ve Meşâyih-i Tarîkat-ı Aliyye-i Halvetiyye* bu tip eserlerdendir.

XIX. yüzyılda ise menâkıbnâme edebiyatı devam etmiş, fakat dikkati çekecek özelliklere sahip eser verilmemiştir.

Bu konuda, Anadolu sahasının son döneminde neşredilen eserler ele alınmaktadır.

3- Menâkıbnâmelerin Edebiyatımızdaki ve Kültür Hayatımızdaki Yeri ve Önemi

Türk Menâkıbnâme Edebiyatının Ortaya Çıkışı ve Gelişmesi başlığı altında, menâkıbnâmelerin edebiyatımızdaki seyri anlatılmıştır. Buradan hareketle bu eser grubunun, tasavvuf ya da tekke edebiyatındaki mensur ürünler arasında ne kadar mühim bir yere sahip olduğu ortadadır.

Agâh Sırrı Levent, *Türk Edebiyatı Tarihi-Giriş* adlı eserinde edebiyat tarihimizin kaynaklarını açıklarken "*Tezkiretü'l Evliyâ, Menâkıbnâme, Silsilenâme* gibi din ve tarîkat ulularının gerçek ve efsaneleştirilmiş hayatlarını hikaye eden eserler"[38] maddesi açarak, bu tip eserlerin edebiyatımız için ehemmiyetini ortaya koymuştur. O halde menâkıbnâmeler, öncelikle edebiyat tarihimizin kaynakları arasındadır.

---

(36) Abdülbaki Gölpınarlı, Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin Menâkıbı, İstanbul 1967.

(37) Fuad Köprülü, "Anadolu Selçuklu Tarihinin Yerli Kaynakları", Belleten, VII. c., (1943) s.430; Orhan Köprülü, Tarihi Kaynak Olarak XIV. ve XV. Yüzyıllarda Anadolu'da Bazı Türkçe Menâkıbnâmeler, İstanbul 1953, İÜ Edebiyat Fakültesi Tarih Semineri Kütüphanesi no. 512 (Yayınlanmamış doktora tezi); Şükrü Halûk Akalın, Saltuknâme, Ankara 1987-1990, 3 c.

(38) Agâh Sırrı Levent, Türk Edebiyatı Tarihi- Giriş, Ankara 1988, s.250.

Nitekim **Fuad Köprülü**'nün *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar* adlı eseri, menâkıbnâmelerin edebiyat tarihi kaynağı olduğunun örneğini veren mühim bir eserdir.

Menâkıblar, metin olarak dil malzemesi bakımından da zengindirler. Halkın anlayabileceği şekilde sade yazılmalarının yanında dilin, devir özelliklerini yansıtan örnekleri de vardır. Çeşitli nüshaları değerlendirerek oluşturulan doğru metinler, hem eserin dil bakımından hakiki kıymetini ortaya koymakta hem de diğer sahalardaki incelemeler için malzeme oluşturmaktadır[39].

Menâkıbnâmelerin kültürümüz ve edebiyatımızdaki yerini ve önemini belirleyen bir başka husus, bunların folklorik bakımdan haiz olduğu malzemedir. İncelendiğinde, günlük hayata dair maddî kültür unsurlarının yanında, âdet, gelenek, inanış gibi mânevî halkiyat unsurları da bu eserde kendisini göstermektedir. **Fuad Köprülü**, *Cevâhiru'l Ebrar min Emvâci'l Bihar*'da geçen bir menkıbe üzerine, "Kitabın müellifi bu menkabeden yâdigâr kalan bir âdeti ayrıca kaydediyor: Muhlislerden her kim ruh-ı şeriflerinden istihare için bir sığır Cum'a gecesi def'i belaiyyat ve ref'i afat ve kaza-yı hacat için kurban eylerse ve ervah-ı tayyibe için helva ve zâkirler için gülsuyu ve buhur ve balmumu yaksa ve bu silsile-i Yeseviye ehl-i irşadına ihya-yı leyl istid'a eylese murad hasıl ve dua ve münacaat müstecab olur"[40]. cümlelerini yazmıştır. Hattâ bu âdetin biraz değişmiş şekline *Hacı Bektaş Velî Vilâyetnâmesi*'nde rastlanıldığını da ifade etmektedir. Bu da göstermektedir ki menâkıbnâmeler folklorik malzeme bakımında da zengirdirler.

Evliyâ menâkıbları edebiyat tarihi için olduğu kadar tarih ilmi için de önemlidirler. Özellikle, velînin yaşadığı devirde bizzat gördüklerini yazan, yaşanan olayları aynen nakleden menâkıblarda sıkı bir tenkide tâbî tutularak kıymetli tarihî mâlumata ulaşmak mümkün olmaktadır. Menâkıbların, tarihî olay ve şahsiyetler hakkındaki bazı bilgileri, vakanüvistlerin yazmadıkları vecheleriyle de anlattıkları konu ile ilgili kaynaklarda kaydedilmektedir[41]. *Menakıbü'l Ârifin* bunun en güzel örneğini oluşturmaktadır. Ayrıca *Saltuknâme* başta olmak üzere onunla aynı halkaya mensup eserlerden Anadolu'nun ve Rumeli'nin İslâmlaşması ve iskânına ait bilgileri toplamak mümkündür.

Kültür tarihimiz açısından da önem arz eden menâkıbnâmeler, içtimâî, iktisâdî, kültürel hayata ve din tarihine ait malzemelerle yüklüdürler. Şehir hayatı, teşkilatı, farklı sosyal tabakalar, bunlar arasındaki münasebetler, dînî cereyanlar, devrin iktisâdî hayatı menâkıbnâmelerde izlerine rastlanabilen konulardır[42].

Tasavvuf tarihi, tarîkatların tarihçesi, fikir ve inanç yapıları, âdâbı bu eserlerde birinci dereceden yerini almaktadır. Sûfîlerin hal tercümeleri, tesirleri, devrin ya da muhitin sosyal yapısı konusunda bilgi vermektedir.

Sonuç olarak menkıbeler ve menâkıbnâmeler, ilmî usullerle tedkik edildiğinde, pek çok noktadan değerlendirmeye alınacak kıymetli eserlerdir.

4- Menâkıbnâmelerle İlgili İlmî Çalışmalar

Batı'da evliyâ menkıbelerine benzeyen aziz (saint) menkıbeleri ile ilgili çalışmaların başlangıcı XIX. yüzyıla kadar dayanmaktadır. Légendes Hagiographiques olarak anılan aziz menkıbeleri hakkındaki araştırmaların XX. yüzyılın başından itibaren

(39) Kemal Eraslan, Nesâyimü'l Mahabbe min Şemâyimi'l Fütüvve, Ankara 1996.
(40) Fuad Köprülü, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, Ankara 1991, s.39.
(41) Fuad Köprülü, Anadolu Selçuklu Tarihinin Yerli Kaynakları, Belleten VII. c. (1943)
(42) Aydın Taneri, Anadolu Selçukluları Kültür Hayatı (Menâkıbül'l Ârifin'in değerlendirilmesi), Konya 1977.

neşredildiği bilinmektedir. Bu konuda en değerli çalışmaların **Hippolyte Delehaye**'ye ait olduğu çeşitli kaynaklarda ifade edilmektedir[43]. Bu eserler arasında bilhassa metodolojik açıdan kıymeti haiz olanlarının *Les Légendes Hagiographiques* (Supsidia Hagiographica: 18a, Bruxelles 1905) ve *Cing Leçons sor la Methode Hagiographique* (Subsidia Hagiographica:21, Bruxelles 1934) adındaki kitaplar olduğu anlaşılmaktadır[44]. Ayrıca aynı yazarın *Essaisur le Culte des Saints dans'ı Antiquité* (Subsidia Hagiographica: 17, Bruxelles 1927) adlı eseriyle, **Stephan Czarnowski**'nin *Le Culte des Héres et ses Conditions Sociales* (Paris 1919) başlıklı kitaplarının değer taşıdığı bilinmektedir.

Bizde, bu konuya ilk dikkati çeken **Fuad Köprülü** olmuştur. **Köprülü**'nün tarih kaynağı olması yönüyle menâkıbnâmelerin önemini dile getirdiği makalesi ***"Anadolu Selçuklu Târihinin Yerli Kaynakları"*** (Belleten, 27 (1943), s.421-425) sahada ilk dikkat olarak kabul edilmektedir. Bu makalede Anadolu'da yazılan ilk menâkıbnâmeler hakkında bilgi verilmiş, bu eserlerin ciddi bir metodla değerlendirildiğinde pek çok tarihî malzemeyi ihtivâ ettiği anlatılmıştır.

Fakat, bizce **Fuad Köprülü**'nün menâkıbnâmeleri kaynak olarak kullanma çalışmalarını daha önceki tarihlerde aramak yerinde olur. Çünkü, adı geçen makalede menâkıbnâmelerin tarihî kaynak olma hususundaki değeri dile getirilmiştir. Ama bundan daha önce 1918'de yazdığı *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar* adlı eseri, dolaylı yönden de olsa, menâkıbların edebiyat tarihi kaynağı olarak kullanıldığı ve bunun Batılı metodlarla yapıldığı çok mühim bir çalışmadır. Gerçi, **Köprülü**, bu eserinde "Türklerdeki halk tasavvuf edebiyatının menşe'i ve tekâmülü"nü ortaya koymak istemiştir. Fakat bunu yaparken **Ahmet Yesevî**'nin menâkıbı olan *Cevahiru'l Ebrar min Emvaci'l Bihar* ve Bektaşi menâkıbnâmelerini kaynak olarak kullanmıştır. Bu sebeple, menâkıbların edebiyat tarihi kaynağı olarak kullanılması ve bunun ifadesinin 1943'ten daha önce 1918'de olduğu ortaya çıkmaktadır[45].

Nitekim, bu alandaki çalışmaların tarihlerine bakıldığında İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümünde **A. Recep** tarafından yapılan *Türk Edebiyatında Evliyâ Menkıbeleri* (İstanbul 1935) ve **Altan Sunar** tarafından yapılan, *Evliyâ Menkıbeleri* (İstanbul 1938) adlı basılmamış lisans tezlerinin, **Fuad Köprülü** gözetiminde mezkur makaleden önce hazırlandığı görülür. Bu tezlerden birincisi XIV.ve XV. asırlarda teşekkül eden menâkıbnâmelerin, tesbiti ve tanıtımını yapan bir nevi bibliyografik çalışmadır. İkincisi ise evliyâ menkıbeleri içinden seçilen üç eserdeki dînî, bedîî ve ahlâkî hükümleri tesbit eder, kerametleri sınıflandırır. Bu dönemde 1938'de **Mehmet Kaplan** tarafından yapılan *Emir Sultan-Mehmet Şemseddin Buharî Menkabevî ve Tarihî Hayatı; Lejandı; Kültü ve Tarikat Müessesesi* (İstanbul 1938) adlı tez çalışması ise, **Köprülü**'nün *İlk Mutasavvıflar*'da yaptığı araştırmaya benzemektedir. Bu tezde **Kaplan, Emir Sultan**'ın hayatını, tarîkatını, halîfelerini menkıbelerinden hareketle tedkik etmektedir.

---

(43) Orhan Köprülü, Tarihi Kaynak Olarak XIV. ve XV. Yüzyıllarda Anadolu'da Bazı Türkçe Menâkıbnâmeler, İstanbul 1953, (Yayınlanmamış doktora tezi); A.Yaşar Ocak, Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler, Ankara 1992.

(44) Orhan Köprülü, a.g.t.; A.Yaşar Ocak, a.g.e.

(45) Fuad Köprülü, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, Ankara 1991, s.61. "Halk mukayyilesinin yarattığı menkıbeler daima hakîkat cüzünü de içine alır; yani herhangi bir şahsiyetin veya bir hadisenin umumî vicdana akseden şeklini olduğu gibi gösterir. Tarihçinin vazifesi, önce bu menkabevî şekli tasvir ve sonra o şahsiyetin veya o hadisenin tarihi mahiyetini tesbit ve yaşatmaktır. Birinci vafize layıkıyla yerine getirilecek olursa, menkabeyi hakîki ölçülerine çevirmek ve indirmek çok kolaylaşır."

O. Köprülü, Tarihi Kaynak Olarak XIV. ve XV. Yüzyıllarda Anadolu'da Bazı Türkçe Menâkıbnâmeler, İstanbul 1953, (Yayınlanmamış doktora tezi)., s. 25 Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar evliya menkıbelerinden tarihi kaynak olarak istifade etme yolunun gösterildiği bir eserdir.

Bu çalışmalardaki tarihî seyrin 1918-1935-1938-1939 şeklinde devam etmesi ve makalenin de 1943'te neşredilmesine bakılırsa, **Köprülü**'nün, menâkıbnâmeleri edebiyat tarihi kaynağı olarak kullanma çalışmasını, önce bizzat yaptığı, daha sonra hazırlanan tezlerle devam ettirdiği ve ardından da aynı metodu kullanarak tarih sahasındaki müstakil bir makale ile ilmî dikkatlere sunduğu anlaşılmaktadır.

1943'te yayınlanan mezkur makaleden sonra 1953'te **Orhan Köprülü**, *"Tarihi Kaynak Olarak XIV. ve XV. Yüzyıllarda Anadolu'da Bazı Türkçe Menâkıbnâmeler"* (İstanbul 1953) adlı doktora tezini yapmıştır(46). Burada, menâkıbnâmelerin tarihî kaynak olma hüvviyeti, bu açıdan menâkıbnâmelerin tipleri incelenmektedir. Ayrıca seçilen menâkıbnâmelerdeki tarihî tesbit yapılmaktadır.

Yukarıda adı geçen çalışmalar konu ile ilgili ilk çalışmalardır. Bunların dışında başta müsteşrıklar olmak üzere yerli araştırmacılar tarafından da konuya eğilinmiş kitap ve makale nev'inden eserler neşredilmiştir. Bunlardan bazıları şöyle sıralanabilir: **Hasan Fehmi**, ***"Otman Baba Vilayetnâmesi"*** (Türk Yurdu, V.c., 1927); **Mehmet Önder**, ***"Tarih ve Dil Yönünden Üç Değerli Menâkıbnâme"*** (Vatan Gazetesi, 27 Ağustos 1957); **Cahit Öztelli**, ***"Hacı Bektaş Velî Vilayetnâmesi"*** (Türk Dili Sayı:92, 1959); **L. Ransony**, ***Ferüdiddin Attar: Tezkiretü'l Evliyâ'nın Budapeşte Yazması*** (Ankara 1968, XI. Türk Dili Kurultayı Bildirileri'nden ayrıbasım); **Iréne Mélikoff**, ***La Geste de Melik Danişmend*** (Paris 1960) **Tahsin Yazıcı**, ***Kalenderîlere Dair Yeni Bir Eser; Menâkıb-ı Cemaleddin Sâvî*** (Ankara 1969, TTK); **Orhan Köprülü**, ***Vilayetnâme-i Sultan Şücaüddin*** (İstanbul 1972, Türkiyat Mecmûası, XVII'den ayrıbasım); **Tahsin Yazıcı**, ***Menâkıbü'l Arifin'in Sanat Tarihi Bakımından Değeri*** (Ankara 1972, TTK, Belleten, Sayı:143'ten ayrıbasım); **Saadeddin Buluç** ***"Elvan Çelebi'nin Menâkıbnâmesi"*** (İstanbul 1980, Türkiyat Mecmûası, XIX'dan ayrıbasım)

Bu yazılar genel olarak bazı menâkıbnâmeleri tanıtıcı ve değerini ifade edici mahiyettedirler.

Yapılan çalışmalar içinde ve ilmî sahada çok alâka gören tercümelerden biri, **Tahsin Yazıcı**'nın *Ariflerin Menkıbeleri* (Ankara 1953-54) adlı kitabıdır. Bu eser, hem önsözündeki tarihî bilgilerle karşılaştırma ve değerlendirme hem de tercüme bakımından bu sahadaki mühim yayınlardan biridir.

"Günümüze kadar bu sahada yapılan yayınlar ise bir kaç ilmî metin neşri ve tercüme hariç tutulursa, genellikle sistemsiz gayri ilmî metin neşirleri veya tercümelerden ibaret kalmıştır."(47) diyen **Ahmet Yaşar Ocak**'ın 1983'de yayınlanan *Türk Halk İnançlarında ve Edebiyatında Evliyâ Menkıbeleri* (Ankara 1983) ve bu eserin genişletilmiş baskısı *Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler (Metodolojik Bir Yaklaşım)* (Ankara 1992) adlı eserleri son dönemde konuya ilişkin yapılan çalışmalar içinde bilhassa dikkati çekmektedir. Ortak ya da müstakil başka çalışmaları da olan araştırmacı, bu kitaplarıyla menâkıbnâmeleri enine boyuna değerlendirmektedir(48).

Menâkıbnâmelerle ilgili diğer çalışmalar, İlahiyat Fakültelerinde kurulan Tasavvuf Tarihi kürsülerinde hazırlanmaktadır. Buralarda kaynak mahiyetindeki tasavvufî eserler tercüme edilip tarîkatlarla ve evliyâlarla ilgili hazırlanan monografik ve biyografik mahiyetteki çalışmalarda menkıbelere yer verilmekte, menâkıbnâme metinleri

(46) Orhan Köprülü, a.g.t.
(47) A.Yaşar Ocak, Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler, Ankara 1992, s.XIII.
(48) Daha geniş bilgi için bkz. künye no: 94, 95.

neşredilmektedir[49].

Bizim bu çalışmamız bütün bu yapılanların içinde, duvar örülürken konan bir tuğla mesabesindedir. Burada, konu ile ilgili kitaplar ve tezler mümkün mertebe bir araya toplanıp araştırmacıların hizmetine sunulmaya çalışılmıştır. Böylece hem bir başvuru kaynağı hem de menkıbe ve menâkıbnâmelerle ilgili çalışmalarda gelinen noktayı tesbit imkanı kazandırma gayreti içinde olunmuştur. Edebiyatımızın dört başı mamur bir şekilde araştırılmayan bu eserleri, yeni araştırmacıların değerli çalışmalarını beklemektedir.

II- BİBLİYOGRAFYA-BİBLİYOGRAFYANIN SINIRLARI VE TERTİBİ

A-Bibliyografya Nedir?

Bibliyografya terim olarak milattan beş yüz yıl kadar önce Grekçe'de ortaya çıkmıştır. İlk zamanlarda ***"kitap çoğaltmak, kitap yazmak"*** mânâsını taşımış, Avrupa'da XVIII. yüzyıla kadar hemen hemen aynı anlamda kullanılmıştır. Bu yüzyıldan itibaren anlam değiştiren kelime ***"kitap hakkında genel bilgi"*** mânâsını kazanmıştır. XIX. ve XX. yüzyıllarda ise kelimenin anlamı biraz daha genişlemiş, kitabın mahiyeti hakkında bilgi veya kitap hakkında öz (abstract) veren bibliyografyalar yayınlanmıştır.

Zamanla bütün dünyada benimsenen bibliyografya çalışmaları için 1961'de Paris'te yapılan Milletlerarası Kataloglama İlkeleri Toplantısı ile bir birlik sağlanmıştır. Daha sonra 1967'de Anglo-Amerikan Kataloglama Kuralları ve ardından 1978'de yayınlanan Anglo-Amerikan Kataloglama Kuralları-II ile geliştirilmiştir. Böylece kataloglama kurallarında milletlerarası bir uygulamaya gidilmiştir. Türkiye de bu sisteme uymuş ve basma eserleri alfabetik kataloglama kaideleri bırakılmıştır[50].

Bibliyografya kelimesi, dilimizde önceleri ***ilm-i ahvâl-i kitab*** (kitapların hâllerinden bahseden ilim), daha sonraları ***kitâbiyat*** tâbiriyle ifade olunmuştur[51].

Agâh Sırrı Levent, bibliyografyaları bir eser türü olarak edebiyat tarihinin kaynakları içinde zikretmektedir[52]. Burada, "Edebiyat tarihinin başlıca kaynaklarından biri olan bibliyografyalarımız sayılıdır. Elimizde bulunanların en eskisi XVI. yüzyılda yazılmıştır" demektedir[53].

Bu kitapta verilen bilgilere göre bibliyografya geleneğimizin birinci eseri *Mevzuatü'l- Ulûm*'dur. Bu eser Arapça'dan **Kemaleddin Mehmet** tarafından çevrilmiştir[54].

Edebiyat tarihimizdeki bibliyografya sahasına mensup ikinci eser ise *Keşfü'z Zünûn*'dur. **Kâtip Çelebi** tarafından Arapça yazılmıştır. Burada 15.000'e yakın kitap, 10.000 kadar da yazar adı olduğu, ayrıca 300'den çok ilmin de konularının gösterildiği belirtilmektedir. Bu eserin pek çok zeyli de vardır[55].

---

(49) Süleyman Uludağ, Mustafa Kara, Nefahâtü'l Üns Min Hadarâti'l Kuds Tercümesi, İstanbul 1995; Mustafa Aşkar, Niyazî-i Mısrî ve Tasavvuf Anlayışı, Ankara 1998; Kamil Yılmaz, Celvetiye Tarîkatı ve Aziz Mahmut Hüdâî; İstanbul 1990.

(50)Meral Alpay,Kütüphanecilik Terimleri, İstanbul 1973.

(51) Fevziye Abdullah Tansel, İyi ve Doğru Yazma Usûlleri, III. c., İstanbul 1983 s.421.

(52) Agâh Sırrı Levent, Türk Edebiyatı Tarihi-Giriş, Ankara 1988, s.440.

(53)Yazar, XVI. yüzyıldan önce Araplar'da ve Türkler'de yazılmış olanlar için Keşfü'z Zünûn'un Şerafeddin Yaltkaya ve Kilisli Rif'at tarafından yapılan baskısının (M.E.B., I. c., 1941; II. c., 1943) önsözüne bakılmasını tavsiye etmektedir.

(54) Daha geniş bilgi için, Agâh Sırrı Levent, a.g.e., s.442.

(55) Daha geniş bilgi için, Agâh Sırrı Levent, a.g.e., s.443-444.

Bibliyografya, ilmin her sahası için önem arzeder. Öncelikle bir araştırmacı, sahasında yapılanları taramak ve onlardan yararlanmak mecburiyetindedir. Hele ki günümüzde bilgiye çok çabuk ulaşılabilmekte ve türlü türlü neşriyat yapılmakta iken, bir konu, bir şahıs, bir tür ile ilgili bibliyografyalar önem kazanmaktadır. Ayrıca, yayınlanan eserler gelecek nesillere taşınmaktadır. Seçilen konu ile ilgili olarak neşredilen kitap, makale, dergi vb ürünlerin sayısı, mahiyeti, özellikleri, basım yılları genel değerlendirmelere gitmede kıymet taşımakta, bir ülkenin ilmî, fikrî ve kültürel seviyesini tesbite yaramaktadır.

Bütün bunlar gözönüne alındığında, çalışmamızın farklı bir hususiyeti daha ortaya çıkmış olmaktadır.

B- Bibliyografyanın Sınırları ve Tertibi

I- Bibliyografyanın Sınırları

Çalışmamız, evliyâ menkıbesi ve menâkıbnâmelerini bütünüyle ya da kısmen ilgilendiren 1928-1998 arasında Latin harfleriyle Türkçe olarak yayınlanmış kitapları kapsamaktadır.

Konu itibariyle tezin sınırları dışında bırakılan eserler şunlardır:

"Menkıbe", yahut ***"Menâkıb"*** kelimelerinin farklı anlamlarda kullanılmasından dolayı bazı eserler, adında ***"menkıbe ya da menâkıb"*** kelimeleri bulunmasına rağmen evliyâ menkıbesi değillerdir. Meselâ; *Menâkıb-ı Hünerveran* (**Dr. Müjgan Cunbur**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1982), *Türk Menkıbeleri* (**Behnan Enver Şapolyo**, İstanbul 1964), *Savaş Menkıbeleri* (Genel Kurmay Basımevi, Ankara 1961), *Menâkıb-ı Sultan Süleyman* (**Eyyûbî**, haz. **M. Akkuş**, Ankara 1991), *Menkıbeler Rehberi* (**Süleyman Gün**, İstanbul 1967).

Ayrıca, ilk devir İslâm büyüklerinin ve sair önemli şahsiyetlerin tercüme-i hâllerini, hayattayken yaptıkları işleri anlatan biyografik eserler, ensar ve muhâcirûna ait menâkıb kitapları, mezhep imamlarının hayatlarını, aile ve neseblerini, sözlerini nakleden menâkıblar evliyâ menkıbesi hususiyeti taşımadıkları için bibliyografya dışında bırakılmıştır. Meselâ, *Menâkıb-ı Ömer b. el-Hattab, Menâkıbu'l Muhâcirin, Menâkıbu'l İmami'l Âzam, Menâkıb-ı Cehar Yâr-ı Güzîn.*

Bu noktada bir açıklama yapmak yerinde olacaktır. Çünkü, yukarıda belirtilen, müstakil olarak **Hz. Ömer**'e veya dört halifeye aid menâkıblar bibliyografyaya alınmadığı halde bazı eserlerin içindekiler kısmında onların da adının geçtiği görülecektir. Bu eserler öncelikle sûfî tabakatları, daha sonra da onları örnek alarak hazırlanmış günümüz eserleridir. Hatta derleme olan ve pek çok evliyânın menkıbelerini ihtivâ eden eserlerde de aynı durum söz konusudur. Başta, sûfî tabakatlarının bibliyografyaya dahil edilmesinin sebebi, bu eserlerin menâkıbnâme edebiyatının ortaya çıkışına kaynaklık etmeleridir. Diğer eserler ise bir çok noktada onların tertip konusundaki tesirini taşımaktadır (**M. Tarık Yüksel**, *Menkıbelerle İslâm Meşhurları Ansiklopedisi*; **Mustafa Doğan Tanju**, *Allah Dostlarından Menkıbeler*). Bu eserler aynı zamanda bir çok evliyâ menkıbesini ihtivâ ettiğinden çalışmada yeralmıştır.

Yukarıda ifade edilen durumun aksine adında menkıbe olmayıp da menkıbeler içeren yahut menâkıbnâme neşri olan eserler vardır. Bunlar, bibliyografyaya dahil edilmiştir (**A. İhsan Yurd**, *Şeyh Akşemseddin, Hayatı, Eserleri*; **Celâl Yıldırım**, *Meşahir-i Evliyâ'dan Dört Kutup: Ahmed Rifâî, Abdülkadir Geylânî, Ahmed Bedevî, İbrâhim Düssûkî*). Bu

meyanda belirtilecek bazı eserler daha vardır ki onlarda "hatıra" başlığı dikkati çekmektedir. Özellikle Cumhuriyet döneminde yaşamış olan velîlerle ilgili olan bu eserlerin mahiyetine bakıldığında evliyâ kerametlerine aid hususiyetler taşıdığı farkedilmektedir (**Dr. Metin Erkaya**, *Anılarla Mehmet Zaid Kodku*; **M. Özdamar**, *Şeyh Kotku*; **M. Özdamar**, *Garib Hafız*). Bu tip eserlerin ileriki tarihlerde yapılacak araştırmalarda yarar sağlayabileceği düşünülerek bibliyografyaya alınmıştır.

Netice olarak, anlaşılacağı üzre, eserler çalışmamıza dahil edilirken adlarına değil mahiyetlerine bakılmıştır. Fakat, mahiyetlerindeki menkıbelerin kemiyet ve keyfiyeti dikkate alınmamıştır. Bu sebeple de eserlerde aynı velî hakkında birbirinin tekrarı olan pek çok menkıbe ile karşılaşılabilir. Mamafih bu, daha sonra yapılacak menkıbe motifleri ile ilgili tahlil, tefsir ve tabakalandırma çalışmalarında tesbit adına fayda sağlayacaktır.

Bölge ve şehir evliyâlarını anlatan, şehirlerdeki ziyaret yerlerini ve onların hususiyetlerini ihtivâ eden, bu yerlere aid Kur'ân Kursu, vakıf gibi müesselerin neşrettiği çeşitli kitaplar vardır ki onlarda da menkıbelere rastlamak mümkündür. Fakat, bu tip kitaplar gerek menkıbe ve menâkıbnâmelerle ilgili çalışmalarda en son ele alınacak bir grubu oluşturması, gerek sayılarının çokluğu gözönüne alınarak bibliyografya dışında bırakılmıştır.

Ayrıca bazı velîlerin sohbetlerini ihtivâ eden kitaplarda menkıbeler anlatılmış olabilir, fakat bunlar da çalışmamıza dahil değildir.

Tarih itibariyle tezde ele alınan eserler, 1928-1998 yılları arasında Latin harfleriyle Türkçe olarak yayınlanmıştır.

Menâkıbnâme edebiyatı aslında, bu tarihin öncesinde yazma ve basma eserler adına daha zengindir. Fakat, çalışmanın hedefi, bu konuda ne kadar zengin bir edebiyatımız olduğu ve bunların kütüphane kataloglarında bulunanlarını tesbit etmek değildir. İlk hedef, konu ile ilgili ne gibi çalışmaların yapıldığını belirlemektir. İkincisi ise özellikle tekke ve zâviyelerin kapatılmasından sonra ürün vermeyen menâkıbnâme edebiyatına ait olabilecek eserleri ortaya koymak, bütün bunları araştırmacıların hizmetine sunarak, dönemle ilgili varılan noktayı değerlendirebilmektir. Ayrıca şunu da belirtmek gerekir ki, verilen tarihten önceki yazma ve basma eserler için *Tarih-Coğrafya Yazmalar Kataloğu, Topkapı Sarayı Yazmalar Kataloğu, İzmir Millî Kütüphane Yazma Eserler Kataloğu, Arap Harfli Türkçe Basma Eserler Kataloğu* gibi çalışmalardan -konuya münhasıran olmasa da- faydalanılabilir. İşte yukarıda belirtilen bu sebeplerden dolayı tarih olarak 1928 sonrası dönem seçilmiştir.

Bibliyografyada **Tahsin Yazıcı**'ya ait, *Menâkıb-ı Cemâleddin Sâvî* ve *Menâkıb-ı İbrahîm-i Gülşenî ve Şemmeli-zâde Ahmed Efendi Şîve-i Tarîkat-i Gülşenîye* adlı eserlerin metin kısımları Arap haflidir (metinlerin dili Farsça). Fakat eserler iki yönlü kapakla verilip, Latin harfli inceleme ve değerlendirme kısımları olması dolayısıyle çalışmaya dahil edilmiştir. Bunların dışında ana metni yabancı dille yazılmış eser yoktur.

Bibliyografyada yalnızca kitaplar, bazı ansiklopediler ve tezler yeralmaktadır. Ayrı basımlar, makaleler çalışmanın dışındadır. Ayrıca, velîlerin hayatı veya Battalgazi gibi kahramanlarla ilgili roman nev'i eserler dikkate alınmamıştır. Fakat velîlerin menkabevî hayatını farklı bir tarzla anlatan eserlere yer verilmiştir (**Nezihe Araz**, *Anadolu Evliyâları*; **A. Vefik Kalkan**, *İslâm Evliyâları*).

Ansiklopedilerdeki hususiyet ise ya adında ***"menkıbe"*** ifadesinin bulunması (*Menkıbelerle İslâm Meşhurları Ansiklopedisi*) ya da doğrudan evliyâlara münhasıran yazılıp içinde menkıbelere yer vermesidir. Bunun haricindeki genel ansiklopediler bibliyografyanın dışındadır.

Tezlerde ise yalnızca İstanbul'daki üniversitelerde yapılanlar tanıtılmış, İstanbul dışındaki üniversitelerde hazırlananların içinden de tesbit edilebilenlerin listesi verilmiştir. Ayrıca kitap olarak neşredilen tezler, kitaplar kısmında yeralmaktadır.

Kaynaklar itibariyle tezimizi hazırlarken, konuyla ilgili olarak ele alınan tarihleri kapsayan bir çalışmanın daha önce yapılmaması sebebiyle, nelerin tesbit edilip edilmediğini belirlemek mümkün olmamıştır. Bu sebeple, kaynakçada yeralmış olan bibliyografyalar ve hemen hemen çalışmanın içinde sağlam bir bibliyografyası olan bütün kitaplar bize kaynaklık etmiş ve taranmıştır. Ayrıca, Beyazıt Devlet Kütüphanesi, İ.Ü. Merkez Kütüphanesi, M.Ü. İlâhiyat Fakültesi Kütüphanesi, İSAM Araştırma Kütüphanesi, Taksim Atatürk Kitaplığı, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Genel Kitaplığı, Sosyoloji ve Tarih Seminer Kütüphaneleri, Türkiyat Enstitüsü Kütüphanesi taranmış ve konu ile ilgili bu kütüphanelerin kayıtlarında olan eserler incelenmiştir.

Bunların dışında kütüphane kayıtlarına girmemiş veya şahıs kütüphanelerinde bulunan eserler içinden ulaşabildiklerimiz çalışmaya dahil edilmiştir.

Sonuç olarak şunları ifade etmek isteriz. Yukarıda sınırlarını izah etmeye gayret ettiğimiz bu çalışma değerlendirilirken, konusunun ilmi açıdan birden fazla sahayı (edebiyat, tarih, ilâhiyat) ilgilendirmesi ve ülkemizdeki manevî hayat dolayısıyle yayınlanan eserlerin çokluğu ve çeşitliliği dikkate alınmalıdır. Bu sebeple, tesbit edemediğimiz, ulaşamadığımız, göremediğimiz eserlerin de olması tabiidir. Nitekim, kütüphanede kaydı bulunduğu halde, ciltte, elde, ya da kaybolmuş olan eserler olmuştur ve bunlar incelenememiştir. Bununla beraber âzami ölçüde dikkatli olmaya çalışılmıştır.

Bibliyografyalar, tabiatı icâbı tamam olma özelliğinden mahrumdurlar. Her zaman bir yeni eserle karşılaşmak ihtimali vardır. Bütün bunları gözönüne alarak çalışmamızın bir deneme olduğunu belirtmek yerinde olacaktır.

2- Bibliyografyanın Tertibi

Çalışmada, eserler, alfabetik kataloglama esasına göre yer almaktadır. Konu olarak yalnızca "menkıbe ve menâkıbnâme edebiyatı ile ilgili eserler" ele alındığından alfabetik konu kataloğu veya alfabetik sistematik kataloglama yapılmamıştır. Ayrıca konu indeksi de hazırlanmamıştır.

Bibliyografik künyeler verilirken, Aglo-Amerikan Kataloglama Kuralları-II'ye uyulmuştur.

Bibliyografya yazar adına göre alfabetik düzenlenmiş, gerekli görülen yerlerde bazı ilâveler yapılmıştır. Eğer eserler aynı yazara aidse, sıralamada kitabın yayın tarihine göre kronoloji takip edilmiştir. Yazar adının solundaki numaralar, kitapların alfabelik düzendeki sıra numaralarıdır.

Bibliyografyada yeralan kitaplar, beş farklı madde başına ayrılarak tanıtılmıştır. Bunlar;

1. Bibliyografik künye
2. Kitabın konusu ve muhtevasının özetini veren tanıtıcı bilgi
3. Kitabın içindekiler kısmı
4. Kitabın önsöz (ve/veya) giriş kısmının özeti
5. Konu açıklaması

şeklinde bir sırada bulunmaktadırlar.

Bibliyografik künyede, müellif adı esas alınmıştır. Eseri yayınlayan, hazırlayan, derleyen veya çevirenlere ise yazar adı indeksinde yer verilecektir. Yazarı tüzel kişi olarak geçen kitaplarda, yazar adı girişi tüzel kişiye göre yapılmıştır. Soyadı almamış yazarlar, alfabetik sırada bilinen adları ile geçmektedir. İki yazarlı eserlerde, birinci yazara göre alfabetik düzenleme yapılmış, ikinci yazar, indekse dahil edilmiştir. İçinde, kısaltma olan yazar adları eğer tesbit edilmişse, açılarak yazılmıştır (Meselâ, **M[uharrem] Z[eki] K[orgunal]**). Kitapta yayın tarihi yazmıyor, ancak kütüphane kayıtlarından tesbit edilebilmişse köşeli parantez ([ ])içinde belirtilmiştir.

Okuma rahatlığı ve kolaylığını temin düşüncesiyle tezde kullandığımız harflerin karakterleriyle alâkalı olarak bir takım tasarruflarda bulunduk. Bu tasarruflarımızda da uluslararası standartlara âzamî uyma gayretinde olduk. Şahıs adlarını **siyah (bold)**, kitap ve tez adlarını *beyaz italik*, makale adlarını ***siyah italik***, önemli bulup dikkati çekmek istediğimiz bir kısım kavramları bazen ***siyah italik*** bazen de aralıklı karakterlerle verdik. Ancak, tedkik ettiğimiz kitapların içindekiler kısmındaki şahıs adları ile kitap adları için bu tasarrufumuzu uygulamadık.

Kitap adları verilirken iç kapak esas alınmış, ayrıca yazarın imlâsına sadık kalınmıştır. Çalışmada, bibliyografik künye, aşağıdaki düzende olduğu gibi gösterilmiştir.

Künye no. **Yazar Adı**
Kitap Adı (haz., çev., inc., derl. v.b. adı).—Yayın yeri: Yayınevi, yayın tarihi.
Sayfa sayısı; kitap boyu ; diğer fiziki özellikler
Dizi numarası; Altdizi numarası
Notlar
ISBN numarası (varsa)

Bir kitabın, verilen düzene göre bibliyografyada yer alışı aşağıda verilen örnekteki gibidir:

47. **Feridüddin Attar**
Tezkiretü'l Evliyâ (terc. Doç. Dr. Süleyman Uludağ).—İstanbul: Erdem Yayınları, 1991.
872 s.; 23,5 cm.
Erdem Yay.: 129; İslâm Klâsikleri: 1
İndeks var
ISBN 975-501-026-2

Tezlerde ise, hakkında tanıtıcı bilgi verilenler yukarıdaki sisteme göre yazılarak, mezuniyet, yüksek lisans yahut doktora tezi oluşuna dair açıklayacı bilgi ilâve edilmiştir. Tanıtıcı bilgi verilmeyenlerde ise hazırlayan adı, tez başlığı, hazırlandığı yer, üniversite ve yıl bilgileri yeralmaktadır.

İkinci kısım, kitap hakkında tanıtıcı kısa öz bilginin verildiği bölümdür. Burada, kitabın konusu ve muhtevası ile ilgili olarak özet ve tanıtıcı bir cümle bulunmaktadır. Böyle bir tanıtım, okuyucuya bir ön bilgi vererek, zaman kaybını önlemekte ve tezin daha kullanılır olmasını sağlamaktadır.

Kitapların tanıtımında yer alan üçüncü bölümde söz konusu kitabın **içindekiler** kısmı verilmiştir. Burada tamamen kitabın imlâsına sadık kalınmıştır ve çalışmamızın kendi imlâsı ile bir bağlantısı bulunmamaktadır. Bibliyografyada bulunan kitapların bazısında içindekiler kısmı hiç yoktur. Bazısında ise çok tafsilâtlıdır. Birinci durumda eğer mümkünse kitabın içindekiler bölümünün yazılmasına çalışılmış, bu mümkün

görülmemişse, içindekiler kısmının olmadığı dile getirilmiştir. Çok ayrıntılı olanlarda okuyan tarafından anlaşılır olması gerekliliği dikkate alınarak düzenlemelere başvurulmuştur. Ayrıca gerekli durumlarda konu ile bağlantısı olmayan alt başlıklar çıkarılmıştır.

Önsöz (ve/veya) Giriş adını taşıyan bölümde, kitabın önsözünde veya girişinde bulunan bilgiler özetlenmiştir. Takdim, başlarken veya sunuş gibi başlıklar da bu kısımda değerlendirilmiştir. Bibliyografyada bazı inceleme ya da tedkik mahiyetinde olan kitaplarda giriş, geniş değerlendirmeleri içermektedir. Hatta buradaki bilgiler kitabın konu açıklamasında bulunması gereken bilgileri ihtivâ etmektedir. Bu tip durumlarda konu açıklaması kısmında bir kaç cümleyle kısaca özetleme ya da bir üstte verilen bilgileri belirtme yoluna gidilmiştir.

Son kısım ise, **Konu Açıklaması** başlığındadır. Kitabın konu ile bağlantısı açıklanmıştır. Bibliyografyada yer alan ***"menâkıbnâmeler"*** konu olarak özetlenmemiştir. Burada esas, tanıtımı yapılan çalışmanın ***"menkıbe veya menâkıb"***la bağlantısını ve değerlendirmesini ifade etmektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

MENKIBE VE MENÂKIBNÂMELERLE İLGİLİ ESERLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE TASNİFİ

A- Değerlendirme ve Tasnif

Bu bölümde, Menkıbe ve Menâkıbnâmelerle İlgili Eserler Bibliyografyası başlığını taşıyan diğer bölümdeki alfabetik olarak sıralanmış eserlerin tasnifi yapılmış, buna göre listesi verilmiştir.

Eserler değerlendirilirken, konu ile ilgili daha önce yapılan çalışmalar ve tasnifler tesbit edilmiştir.

Buna göre **A. Recep Baysun**'un sahasındaki ilk tez olan *Türk Edebiyatında Evliyâ Menkıbeleri*'nde (İstanbul 1935) tasnif ve seçilen örnek eserler şu şekildedir:

1- Monografi: *Vesileyi Metalib*[56]*(Emir Sultan'ın Menâkıbı); Menâkıb-ı İbrahim Gülşenî; Menâkıb-ı Hazret-i Akşemseddin.*

2- Umûmî Eserler: *Ravzayi Evliyâ* (Bursa'da medfun meşayıh ve ulemânın terceme-i hallerinden bahseden bir eser); *Menâkıb-ı Bazı Meşayıh-ı Salihe* (Muhtelif tarîkatlara mensup şeyhlerin menâkıbı); *Meşayıhnâmeyi İslâm* (On sekiz şeyhin menâkıbını ihtivâ eder).

3- Belli Bir Tarîkata Mensup Meşayıhın Anlatıldığı Kitaplar: *Menâkıb-ı Hacı Emin-i Tokadi ve Ahmet Yekdest-Nakşibendiye* (**Şeyh Ahmet Yekdest** ve halifeleri **ile Muhammed Emin Tokadî**'nin Menâkıbı); *Sefineyi Mevleviye* (Mevlevi Büyüklerinin Menâkıbı); *Hediyyetü'l Fukara* (**Şeyh Abdülkadir Geylânî, Eşrefzade Abdullah Rumi, Eşrefzade Abdullah İzzi**'nin Menâkıbı).

Bundan sonraki tasnif yapılan ikinci çalışma 1953'te **Orhan Köprülü**'nün, *Tarihi Kaynak Olarak XIV ve XV. Yüzyıllarda Anadolu'da Bazı Türkçe Menâkıbnâmeler*[57] başlığı ile yaptığı doktora tezidir. Burada ise eserlerin tarihî kaynak nokta-i nazarından sınıflandığı dikkati çeker. Eserlerin üç gruba ayrıldığı, birincisinin, "dînî-askerî kahramanlara aid destânî mahiyette hikayeler" (*Saltuknâme* gibi), ikincisinin "Bektaşilik gibi ilk asırlarında tamamıyle askeri bir mahiyet taşıyan heteredoks tarikatlere mensup velîlerin menâkıbnâmeleri" (*Sultan Şücaüddin Menâkıbnâmesi* gibi), üçüncüsünün de "büyük şehir ve kasabalarda tarîkat kurmuş, şöhret kazanmış sûfîlere ve onların müridlerine ait menâkıbnâmeler" (*Akşemseddin Menâkıbı, Eşrefoğlu Rûmî Menâkıbı* gibi) şeklinde yeraldığı tesbit edilmiştir.

Bunlardan üçüncüsünün tarihî kaynak olma hususiyetinin diğerlerine göre üstünlüğü

---

(56) Tezde, eserin adı bu şekilde kullanılmakla beraber, son yıllardaki kaynaklarda Vesîletü'l Metâlib şeklinde geçmektedir.

(57) O. Köprülü, Tarihi Kaynak Olarak XIV. ve XV. Yüzyıllarda Anadolu'da Bazı Türkçe Menâkıbnâmeler, İstanbul 1953, (Yayınlanmamış doktora tezi), s.5-6.

de ayrıca belirtilmektedir.

Tasnif yapılırken incelenen üçüncü eser **Agâh Sırrı Levent**'in *Türk Edebiyatı Tarihi-Giriş* adlı kitabıdır[58]. Burada edebiyat tarihinin kaynakları incelenirken konu ile ilgili kısımda eserlerin üç gruba ayrılarak değerlendirildiği görülmektedir. Buna göre;

1- Tarîkat Ulularının Biyografyalarını Bir Araya Toplayan Eserler (*Lemezât-ı Hulviyye, Silsile-i Tarîkat-ı Sünbüliye*)

2- Tek Kişilerin Menâkıbı (*Menâkıb-ı Emir Sultan, Menâkıb-ı Hacı Bektaş Velî*)

3- Evliyâ Tezkireleri (*Nefahâtü'l Üns, Tezkiretü'l Evliyâ*)

şeklindeki bir sınıflama karşımıza çıkmaktadır.

Konu ile ilgili diğer bir eser **Ahmet Yaşar Ocak** tarafından hazırlanan *Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler*, adlı eserdir. Kitapta menâkıbnâmelerin tipleri incelenirken, yazar, "Tek bir velîyi ele alan menâkıbnâmelerin tiplerini incelemeden önce bir bakıma menâkıbnâme sayabileceğimiz evliyâ tezkirelerinden bahsetmek gerekir. Evliyâ tezkireleri, menâkıbnâmelerin aksine pek çok velînin hayatından söz eden menkabevî tercüme-i hâl kitaplarıdır. Bunların bir kısmı sûfî tabakatı mahiyetindedir. Burada bizi ilgilendiren nokta tezkirelerin de birer menkıbeler mecmûası olmasıdır. Bu eserler, her velîye ayrılmış kısımda başta kısa bir tercüme-i hâl bilgisinden sonra mevcut menkabelerden bir miktarını zikrederler. Bunlar ayrı ayrı düşünüldüğünde müstakil birer menâkıbnâme teşkil edecek kadar yekûn tutmazlar. Fakat evliyâ tezkireleri, menâkıbnâmelerin bir bakıma öncüsü sayılabilirler."[59] cümlelerini yazmaktadır. Sonra da müstakil menâkıbnâmeler başlığı altında, "biyografi mahiyetinde menâkıbnâmeler ve toplama menâkıbnâmeler" şeklinde iki grup oluşturmaktadır.

İncelediğimiz son eser **Mustafa Tatçı**'nın **Niyâzî**'nin *Mansurnâme* adlı eseri ile ilgili hazırladığı çalışmadır. Giriş bölümünde konu ile bağlantılı ifadeler şöyledir:

"Tasavvuf tarihinde önemli kaynaklardan addedilen menâkıbnâmeler, bir veya birden çok velînin haltercümeleriyle kerametlerini anlatan eserlerdir. Bu tür eserler müstakil olarak bir velî hakkında yazılabildiği gibi tezkire şeklinde birden çok velîden de bahsedilebilmektedir."[60]

"Müstakil menâkıbnâmelerin yanında ansiklopedik evliyâ tezkirelerinin önemini de ayrıca belirtelim. Bilhassa Arapça ve Farsça kaleme alınan, **Hucvirî**'nin *Keşfu'l Mahcûb*'u, **Molla Câmî**'nin *Nefahâtü'l Üns*'ü, **Feridüddin Attar**'ın *Tezkiretü'l Evliyâ*'sı, **Kuşeyrî**'nin *Risale-i Kuşeyri*'si Türk edebiyatındaki menâkıbnâmelere kaynaklık etmiş, tercüme ve zeyl yoluyla da adeta bir Türk edebiyatı nümûnesi haline gelerek elden ele geçmiş, okunmuş ve yayılmışlardır.

Ali Şîr Nevâî'nin *Nesâyimü'l Mahabbe*'si, **Lâmiî**'nin *Tercüme-i Nefahâtü'l Üns*'ü, **Sinan Paşa**'nın *Tezkiretü'l Evliyâ Tercümesi*, **Köstendili Şeyhi Süleyman Efendi**'nin *Bahrü'l Velâye*'si, **Hüseyin Vassâf Bey**'in *Sefine-i Evliyâ*'sı, daha buna benzer ansiklopedik menâkıbnâmelerin yanında daha çok sayıdaki velînin hayatını ele alan tarihî-kronolojik derlemelerdir."[61]

Yukarıda verilen bilgiler incelendiğinde yapılan tasniflerin temelde birbirinin aynı olduğu görülecektir. Bu değerlendirmeler 1928 Harf İnkılâbı öncesi yazma ve matbu

(58) Agâh Sırrı Levent, Türk Edebiyatı Tarihi- Giriş, Ankara 1988, s.427.
(59) A. Yaşar Ocak Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler, Ankara 1992 s.38.
(60) Niyâzî-Mansurnâme, (haz. Mustafa Tatçı), İstanbul 1994, s.15.
(61) M. Tatçı, a.g.e., s.18.

eserlere göredir. Bibliyografyada yer alan eserlere bakıldığında ise bu tarihten sonra neşredilen eserlerin daha önceki dönemden farklı bir durum arzetmediği tespit edilecektir. Nitekim bu bibliyografyada geçen eserler tasnif edilirken de yukarıdaki çalışmalar örnek alınmış ve ona göre bir uygulama metodu takip edilmiştir.

Sonuç olarak şunu tekrar söyleyebiliriz ki menâkıbnâme edebiyatı adına neşredilen eserler 1928 Harf İnkılabı öncesi ile hemen hemen aynı gruplara mensuptur. Bibliyografyada yer alan eserlerden aşağıdaki tasnif çıkarılmıştır:

1- Müstakil Olarak Bir Velînin Menâkıbını İhtivâ Eden Eserler

a- Dînî-Askerî Kahramanlara Ait Destânî Mahiyette Hikayeler

I- Battalnâme İle İlgili Eserler

II- Danişmendnâme İle İlgili Eserler

III- Saltuknâme İle İlgili Eserler

b- (Tarîkat Pîri veya Şeyhi) Bir Velînin Menkıbeleri ya da Menâkıbnâmesini İhtivâ Eden Eserler

2- Evliyâ Tezkireleri (Birden Çok Velînin Hâl Tercümeleriyle Menkıbelerini Anlatan Eserler)

a- Sûfî Tabakatları

b- Sûfî Tabakatları Tarzında Hazırlanmış Ansiklopedik Evliyâ Tezkireleri

c- Bir Tarîkatın Şeyhleri ve Halifelerine Yer Veren Eserler

d- Derleme Menkıbe Kitapları.

3- Genel Değerlendirme Eserleri

B- Bibliyografyada Bulunan Eserlerin Tasnife Göre Listesi ve Künye Numaraları

1- Müstakil Olarak Bir Velînin Menâkıbını İhtivâ Eden Eserler

Tek bir velîyi konu alan eserlerdir. Menâkıbnâme edebiyatının ortaya çıkma ve gelişme sürecinde her ne kadar ilk sırayı tutmasalar da bir dönemden sonra hemen bütün menâkıblar bir velî adına yazılmıştır. Bu sebeple de bu gruba dahil eserler diğerlerinden daha fazladır.

Müstakil olarak bir velînin menâkıbını ihtiva eden eserler, Türk menâkıbnâme edebiyatının tarihî seyri içinde kendi hususiyetine göre bir şekil almıştır. Bilhassa Anadolu'ya yerleşme ve yurt edinme döneminde, Türkler'de, daha evvelden millî harslarında olan ***"alp"***lik ile yeni girdikleri dînin ***"velî"***lik hususiyetini birleştirerek ortaya çıkardıkları bir ***"alp-eren"*** tipi vardır. İşte Anadolu'yu Türkleştirme ve İslâmlaştırma macerasının baş aktörleri olan bu kişilere aid eserlerde de onların ***"velî"***lik özelliklerinden kaynaklanan kerâmet göstermeleri söz konusudur ve bu gruba dahil olan hikayeler de menâkıb sayılmaktadır. Fakat bahsedilen dairedeki eserler, bir velînin menâkıbı olan diğer eserlerden farklı hususiyetlere sahiptir. İşte bu sebep, incelediğimiz grupta, iki farklı başlık ortaya çıkarmaktadır.

a- Dînî-Askerî Kahramanlara Ait Destânî Mahiyette Hikayeler

Anadolu'nun fethinde büyük rolü bulunan ***alp-eren*** yahut da ***gazi-velî*** olarak adlandırılan **Battal Gâzî, Danişmend Gâzî** ve **Sarı Saltuk**'u konu alan eserlerdir. XI-XV. yüzyıllarda teşekkül eden ve aralarında organik bir bağ bulunan bu "tarihî romanlar"(62) tarihte yaşamış ünlü İslâm gazilerinin gazâ ve cihad menkıbelerini anlatmaktadırlar. Aynı daireye mensup *Battalnâme, Danişmendnâme* ve *Saltuknâme* adlarını taşıyan bu eserlerle ilgili çeşitli tezler ve araştırmalar yapılmıştır. Fakat adı geçen eserlerle ilgili neşirlerin çoğu müsteşrikler tarafından ve yabancı dille yayınlanmıştır. Bunlar da tezimizin sınırları dışında kaldığı için bibliyografyada yeralamamıştır. Yine de konu ile ilgili yerli eserler mümkün olduğunca tesbite çalışılmıştır.

I- Battalnâme İle İlgili Eserler:

"VIII. yüzyılda Emeviler'in Bizans'a karşı açtıkları savaşlarda "***el-Battal***" (kahraman) lâkabıyla şöhret kazanmış bir müslüman Arap emîrinin Türkler arasında yayılan kahramanlık menkıbelerinin destanlaştırıldığı bir halk hikayesi olan *Battalnâme*'nin yazma nüshaları *Menâkıb-ı Gazavât-ı Seyyid Battal Gâzî, Hikayet-i Seyyid Battal Gâzî* gibi isimler taşımaktadır."(63)

Bu eserle ilgili çalışmalar, neşredilen eserler hakkında geniş bir bibliyografya **Hasan Köksal**'ın *Battalnâmelerde Tip ve Motif Yapısı* adlı çalışmasında vardır. Buradan ve diğer araştırmalarımızdan yazmaları, makaleleri, romanları, yabancı dillerde yapılan yayınları çıkardığımızda geriye kalan eserler aşağıdadır. Ayrıca adı geçen eser üçüncü grup genel değerlendirme eserleri arasında, İstanbul dışındaki üniversitelerde yapılan tezler ise ilgili bölümde yeralmaktadır.

1) **Aslanbay, Muhittin,** *Seyyid Battal Gazi'nin Hayatı ve Bazı Menkıbeleri,* bkz. künye no: 10.
2) **Çağlar, Behçet Kemal,** *Battal Gazi Destanı,* bkz. künye no: 29.
3) **Gediz, Firuzan,** *Battal Gazi Yahut Alp Aslan'ın Cenk Hikayeleri,* bkz. künye no: 50.
4) **Gülseren, Cemil,** *Manzum Gazavat-ı Seyyit Battal Gazi (Darendeli Bakai'nin)* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 181.
5) **Gürtunca, M. Faruk,** *Seyyid Battal Gazi,* bkz. künye no: 54.
6) **Şimşir, Mehmet - Yaşar Candemir,** *Seyit Battal Gazi,* bkz. künye no: 120.

II- Danişmendnâme İle İlgili Eserler

"XI. yüzyılda İç Anadolu'da Bizans'a karşı yaptığı fetihlerle şöhret bulan ve burada kendi adıyla bir devlet kuran **Danişmend Gâzî**'nin adı etrafında teşekkül etmiş fetih menkıbelerinden oluşan destânî romandır. *Danişmendnâme* adı ile tanınmakla beraber bazı yazma nüshalarında *Kıssa-i Melik Dânişmend, Kıssa-i Dânişmend Gâzî* ve *Kitâb-ı Melik Dânişmend* adları da kullanılmıştır."(64)

Danişmendnâme ile ilgili ilmî çalışmalar ve yayınlar daha çok müsteşrıklar

(62) Fuad Köprülü, "Anadolu Selçuklu Târihinin Yerli Kaynakları", Belleten, VII (1943), s.425.
(63) Ahmet Yaşar Ocak, "Battalnâme" TDV. İslâm Ansiklopedisi, V. c., s.206.
(64) A. Yaşar Ocak, "Danişmendnâme" TDV. İslâm Ansiklopedisi, VIII. c., s.478.

tarafından yapılmıştır. Konuya ilk dikkati çeken **Th. Houtsma** ve **Smirnov**'dur. "*Kıssa-i Melik Dânişmend* veya *Kıssa-i Dânişmend Gâzî* nâmı ile maruf olan bu eser Garb'da ve Türkiye'de muhtelif yazma nüshaları bulunduğu halde şimdiye kadar hususi bir tedkike mazhar olamamıştır. **Th. Houtsma**, *Muhtasar İbn Bîbî* neşrinin mukaddimesinde, bunun tarihî değil menkabevî mahiyetini göstermiş, Rus müsteşrıkı **Smirnov** ise 1908'de çıkan makalesinde Petersburg'daki nüshanın dil bakımından eskiliğini yani hiç olmazsa XIII. asra ait olacağını tesbit etmiş"tir[65]. Eserler ile ilk tahlîlî bilgileri **Fuad Köprülü**, ***"Anadolu Selçuklu Târihinin Yerli Kaynakları"***adlı makalesinde vermektedir.

Eser, bütün yönleriyle ayrıntılı bir tedkike **I. Mélikoff** tarafından tâbi tutulmuştur. *La Geste de Melik Dânişmend: Etude Critique du Dânişmendnâme* (Tome I: Introduction et Traduction, Paris 1960; Tome II: Edition Critique, Paris 1960) adlı eserde *Danişmendnâme* edebî, lisânî, târihî, folklorik vb. yönleriyle incelenmiş ve tenkidli bir metin neşri de ortaya konmuştur [66].

Eserle ilgili olarak **Dr. M. Şükrü Akkaya**'nın A.Ü. Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi, VIII. cild, 1-2. sayıdan ayrı basım olarak yayınlanmış ***"Kitâb-ı Melik Danişmend Gazi-Danişmendnâme"*** (Ankara 1950) adlı bir makalesi vardır. Burada da eser hakkında verilen malumattan sonra metnin özeti yer almaktadır.

Fakat yukarıda zikredilen eserler tezin sınırları dışında kalması dolayısıyle bibliyografyaya alınmamıştır. **Fuad Köprülü**'nün 1943'de dile getirdiği gibi eser, önemine rağmen hâlâ yerli araştırmacılar tarafından hususî bir tedkike tâbi tutulmuş değildir.

1) **Akkaya, Meral,** *Danişmendnâme'nin Dil Hususiyetleri Üzerinde Bir Çalışma* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 164.
2) **Belkıs, Nedim,** *Danişmendnâme* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 173.

III- Saltuknâme İle İlgili Eserler:

Battalnâme, Danişmendnâme zincirinin XV. yüzyıla tekabül eden son halkası Saltuknâme'dir. Rumeli'nin fethi sırasında adı etrafında menkıbeler oluşan **Sarı Saltuk**'un cihat menkıbelerini konu edinir. Aynı zamanda velî karakteri çizen **Sarı Saltuk**'u anlatan bu eser, diğerlerinden daha fazla menkıbelerle doludur. **Fuad Köprülü** "Bu hikayenin *Battalnâme* ve *Danişmendnâme*'den en bariz farkı, **Sarı Saltuk**'un büyük bir sûfî olması ve devrindeki sair büyük şeyhlerle daima dostça münasebette bulunmasıdır." demektedir. Bu sebeple de *Saltuknâme*'de devir evliyâlarına, tarîkatlara ve dînî-sosyolojik oluşumlara ait bilgiler de bulunmaktadır.

Saltuknâme ile ilgili yine başta müsteşrıklar olmak üzere pek çok yerli ve yabancı ilim adamının çalışmaları vardır. Denebilir ki *Saltuknâme* aynı daireye mensup diğer iki eserden bu konuda daha şanslıdır. **Fuad Köprülü**, ilk olarak Rus müsteşrıkı **Smirnov**'un *Türk Edebiyatına Ait Monografi* (Petersburg, 1891) adlı eserinde Anadolu destanlarından bahsederken *Battalnâme*'den sonra bu eser hakkında malumat verdiğini yazmaktadır. Saltuknâme ile ilgili bizdeki ilk değerlendirmeyi kaleme alan da **Fuad Köprülü** olmuştur (*Anadolu Selçuklu Tarihinin Yerli Kaynakları*). **Orhan Köprülü**'nün Tarihi Kaynak Olarak *XIV. ve XV. Yüzyıllarda Anadolu'da Bazı Türkçe Menâkıbnâmeler* (İstanbul, 1953)

---

(65) Fuad Köprülü, "Anadolu Selçuklu Târihinin Yerli Kaynakları", Belleten, VII (1943), s.425-426.
(66) A. Yaşar Ocak, "Danişmendnâme" TDV. İslâm Ansiklopedisi, VIII. c., s.480.

adlı doktora tezinde de incelenen *Saltuknâme* ile ilgili olarak yayınlanmış makale ve ayrı basım nev'inden pek çok çalışma vardır. Fakat bunlar tezin sınırları dışında kaldığından bibliyografyaya alınmamıştır. *Saltuknâme*'nin tenkidli metni ise **Şükrü Haluk Akalın** tarafından yapılmıştır ve eserle ilgili malumat bibliyografyada mevcuttur. Bununla beraber *Saltuknâme* üzerine daha, çok incelemeler yapılması gerektiği âşikârdır.

1) **Ebu'l Hayr-ı Rûmî,** *Saltuk-nâme* (haz. Dr. Şükrü Haluk Akalın) 3 c. bkz. künye no: 34-36.
2) **Erdoğan, Emel,** *Saltuknâme* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 178.
3) **Kırımlıgil, Peyman,** *Saltuknâme* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 186.
4) **Öztan, Meral,** *Saltuknâme* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 191.
5) **Soysev, Neclâ,** *Saltuknâme-Transkripsiyon* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 197.

b- (Tarîkat Pîri veya Şeyhi) Bir Velînin Menkıbeleri ya da Menâkıbnâmesini İhtivâ Eden Eserler

Menâkıbnâme edebiyatının tarihî seyri anlatılırken ortaya çıkışı izah edilen bir tek velîye ait menâkıbların bulunduğu bu eserler genel olarak monografi niteliği arz ederler. Bu gruba dahil pek çok yazma eser mevcuttur. Bu tarza aid 1928 sonrası çalışmalara ve neşriyata baktığımızda değişik hususiyetler olduğunu görürüz. Öncelikle karşımıza çıkan eserler yazmaların incelenmesi, değerlendirilmesi, tenkitli metni şeklindeki tedkiklerdir. Bunlarda yazma eser ele alındığından ***"menkıbe ya da menâkıb"*** ifadesinin çalışmanın adında yer aldığı görülür. Bir çoğunda da hem eserin orijinal adı hem de tedkik edenin bugüne göre verdiği bir isim göze çarpmaktadır.

İkinci bir hususiyet de eserin adında hiç bir şekilde ***"menkıbe"*** yahut ***"menâkıb"*** ifadesinin geçmemesidir. Bu tip eserleri tesbit ziyadesiyle zordur. Fakat mümkün olduğunca tesbit edilebilenler bibliyografyaya dahil edilmiştir. Bunların pek çoğunun bir menâkıbnâme özelliği taşımadığı görülmektedir. Ayrıca tertibleri de birbirinden çok farklıdır. Bir velîyi, hayatını ve tarîkatını anlatan bu eserlerde, velînin menkıbelerine hususi bir başlık açıldığı ve hayatının da, esere göre değişen bir durum da olsa, menkabevî olarak anlatıldığı dikkati çekmektedir. Bu tip eserlerdeki menkıbeler birbirinin tekrarı gibi görünmektedir. Ancak bunlar yapılacak motif ve asır incelemelerinde faydalı olacaktır. Ayrıca az da olsa son asırda yaşayan velîlere aid menkıbelerin ve kerâmetlerin anlatıldığı eserler de bibliyografyada yer almaktadır. Bunlar gerek isimleri gerek tertipleriyle yukarıda anlatılan eser gruplarından farklıdırlar.

Tarihî seyrine uygun olarak en fazla eser bu başlık altında toplanmıştır.

1) **Ahmet Eflâkî,** *Ariflerin Menkıbeleri (Mevlânâ ve Etrafındakiler)* (çev. Tahsin Yazıcı) 2 c., bkz. künye no: 4-5.
2) **Allame Muhammed Bin Yahya et-Tâdifî,** *Cevherden Gerdanlıklar (Hz. Abdülkadir Geylanî'nin Menkıbeleri)* (terc. Naim Erdoğan), bkz. künye no: 7.
3) **Atalay, Adil Ali,** *Abdal Musa Sultan ve Velayetnâmesi,* bkz. künye no: 12.
4) **Aykut, Şaban,** *Gavsı-Azam Şeyh Hamidûddini Velî-Aksarayî-Somuncu Baba,* bkz. künye no: 13.

5) **Baba, Mustafa Okan,** *Menâkıb-ı Emir Sultan (Metin-İnceleme-Gramer-İndeks)* (M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili Anabilim Dalı Doktora Tezi), bkz. künye no: 169.

6) **Bayer, Ahmet,** *Emir Sultan-Hayatı ve Menkıbeleri,* bkz. künye no: 15.

7) **Bilgi, Mehmet,** *Menâkıb-ı Emir Sultan (Şevkî) Metin-Sözlük* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 174.

8) **Biray, Yrd. Doç. Dr. Himmet - Yrd. Doç. Dr. Mehmet Sarı,** *İbrahim Edhem Kıssası,* bkz. künye no: 19.

9) **Bolum, Necati,** *Menâkıb-ı Emir Sultan-Metin, Sözlük* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 175.

10) **Buhara Yayınevi,** *Veliler Başbuğu Şah-ı Nakşibend- "Muhammed Behaeddin Buhari"*, bkz. künye no: 20.

11) **Bursalı Mehmet Velüyyiddin Efendi,** *Menâkıb-ı Eşrefzâde-Eşrefoğlu Rûmî Hayatı-Menkıbeleri-Şiirleri* (haz. Abdullah Uçman-Önder Akıncı), bkz. künye no: 22.

12) **Cumhur, Abdülaziz,** *Sultanü'l Evliyâ Hz. Abdülkadir Geylânî Asrı, Hayatı, Tarîkatı, Eserleri,* bkz. künye no: 28.

13) **Çoruh, Şinasi,** *Emir Sultan,* bkz. künye no: 30.

14) **Demir, Süleyman,** *Hz. Mevlânâ'nın Hayatı ve Menkıbeleri,* bkz. künye no: 31.

15) **Ebû'l-Hasen 'Ali b. İbrahim el-Kârî el-Bağdadî,** *Muhyiddîn İbn ul-'Arabî'nin Menkabeleri (ed-Durr uş-Şemîn fi Menâkib iş-Şeyh Muhyiddîn)* (çev. Abdülkadir Şener-Rami Ayas), bkz. künye no: 33.

16) **Elvan Çelebi,** *Menâkıbu'l-Kudsiyye Fî Menâsıbi'l Ünsiye (Baba İlyas-ı Horosânî ve Sülâlesinin Menkabevî Tarihi* (haz. İsmail E. Erünsal- Ahmet Yaşar Ocak), bkz. künye no: 38.

17) **Erkaya, Dr. Metin,** *Anılarla Mehmet Zaid Kotku (Rh.a),* bkz. künye no: 40.

18) **Ertuğrul, Mustafa,** *Büyük Mutasavvuf Abdülkadir Geylânî,* bkz. künye no: 41.

19) **Ferîdûn bin Ahmed-i Sipehsâlâr,** *Mevlânâ ve Etrafındakiler, Risale* (çev. Tahsin Yazıcı), bkz. künye no: 42.

20) **Fidancı, Mahmut,** *Şah Meşreb Menâkıb-nâmesi (İnceleme-Metin-Sözlük)* (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi basılmamış Doktora Tezi), bkz. künye no: 179

21) **Firdevsî-i Rûmî [Uzun Firdevsî],** *Manakıb-ı Hacı Bektaş-ı Velî "Vilâyet-nâme"*(haz. Abdülbaki Gölpınarlı), bkz. künye no: 48.

22) **Firdevsî-i Rûmî,** *Manzum Hacı Bektâş Velî Vilâyetnâmesi* (yay. Doç. Dr. Op. Bedri Noyan), bkz. künye no: 49.

23) **Güder, Nurcan Öznal,** *Dâstân-ı İbrâhim Edhem (Metin-Sözlük-Ekler Dizini)* (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi basılmamış Yüksek Lisans Tezi), bkz. künye no: 180.

24) **Gülşen, Mehmet,** *Aziz Mahmut Hüdâî,* bkz. künye no: 53.

25) **H. Molla Rahim (tertipleyen),** *Abdülkadir Geylânî Hazretleri, Şiir Halinde*

Şahsı ve Kerâmetleri, bkz. künye no: 55.

26) **Halîl bin İsmâil bin Şeyh Bedrüddîn Mahmûd,** *Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin Manâkıbı* (yay. Abdülbaki Gölpınarlı-İsmet Sungurbey), bkz. künye no: 57.

27) **Hatîb-i Fârisî,** *Manâkib-i Camâl Al-Dîn-i Sâvî* (yay. Tahsin Yazıcı), bkz. künye no: 58

28) **Hazinî,** *Cevâhiru'l-Ebrâr Min Emvâc-ı Bihâr (Yesevî Menâkıbnâmesi)* (haz. Doç. Dr. Cihan Okuyucu), bkz. künye no: 59.

29) **Hüsameddin Bursevî,** *Menâkıb-ı Üftâde* (haz. Abdurrahman Yünal), bkz. künye no: 62.

30) **Kaan, M[ustafa] Ertuğrul,** *Abdülkadir Geylânî*, bkz. künye no: 67.

31) **Kaan, Mustafa Ertuğrul,** *Büyük Mutasavvuf Bahaeddin Nakşibend Hayatı-Menkıbeleri-Sözleri*, bkz. künye no: 68

32) **Kaplan, Mehmet,** *Emir Sultan-Mehmet Şemseddin Buharî Menkabevî ve Tarihî Hayatı; Lejandı; Kültü ve Tarikat Müessesesi* (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no:, bkz. künye no: 184.

33) **Karabulut, Osman,** *Şeyhü'l Meşâyıh Muhammed Es'ad Erdebilî*, bkz. künye no: 72.

34) **Korkmaz, Esat,** *Hacı Bektaş Velî - Vilâyetnâme (Menâkıb-ı Hacı Bektaş Velî)*, bkz. künye no: 74.

35) **Köseoğlu, Ali Rıza (haz.),** *Şeyh Dede Seyyid İbrahim Demir Menâkıbı*, bkz. künye no: 77.

36) **Meyan, A. Faruk,** *Şah-ı Nakşibend Muhammed Behaeddin Buhârî*, bkz. künye no: 83

37) **Muhammed Sadık ul Sadi,** *Gaybın Dili (Tacü'l Evliyâ ve Burhanü'l Esfiyâ)-Abdülkadir Geylânî'nin Menkıbeleri, Hikmetli Sözleri, Kadiri Tarîkatı ve Evrâdı* (terc. Seyyid Hüseyin Fevzi Paşa), bkz. künye no: 85.

38) **Muhammed Sadık'ül Sâdi,** *Tac'ül Evliyâ ve Burhan'ül Esfiya Hz. Abdülkadir Geylânî'nin Menkıbeleri (Gaybın Dili)* (haz. Bekir Uluçınar), bkz. künye no: 86.

39) **Muhyî-yî Gülşenî,** *Menâkib-i İbrâhîm-i Gülşenî ve Şemmeli-zâde Ahmed Efendi Şîve-i Tarîkat-i Gülşenîye* (yay. Tahsin Yazıcı), bkz. künye no: 87.

40) **Nasrullah Bahaî,** *Risale-i Behaiyye, Büyük İslâm Velîsi Bahaeddin Şah Nakşibendî Hayatı, Şahsiyeti, Menkıbeleri* (naş. Taşköprülü Ali Altın), bkz. künye no: 88.

41) **Nasrullah Efendi,** *Velîler Başbuğu Şah-ı Nakşibend Muhammed Behaeddin Buharî"* (ted. Mehmet Şevket Eygi), bkz. künye no: 89.

42) **Niyâzî,** *Mansur-nâme (Hallâc-ı Mansûr'un Manzum Menâkıbnâmesi)* (haz. Mustafa Tatçı), bkz. künye no: 90.

43) **Noyan, Doç. Dr .Op. Bedri (yay. haz.),** *Veli Baba Menâkıbnâmesi*, bkz. künye no: 92.

44) **Noyan, Doç. Dr. Bedri,** *Demir Baba Vilâyetnâmesi*, bkz. künye no: 91.

45) **Nurbahş, Seyyid Ali,** *Behçetül Esrar (Sırların Safası) Menakıbı*

Abdülkadir Geylani (çev. Mustafa Necati Ak), bkz. künye no: 93.

46) **Okumuş, Ali,** *Menâkıb-ı Şeyh Şa'bân-ı Velî* (M.Ü. İlâhiyat Fakültesi Temel İslâm Bil. Anabilim Dalı Tasavvuf Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi), bkz. künye no: 189.

47) **Önder, Mehmet,** *Mevlâna Celâleddin-i Rûmî*, bkz. künye no: 98.

48) **Özdamar, Mustafa,** *Garib Hafız*, bkz. künye no: 99.

49) **Özdamar, Mustafa,** *Şah-ı Nakşibend*, bkz. künye no: 101.

50) **Özdamar, Mustafa,** *Şeyh Kotku-Bursalı Mehmet Efendi*, bkz. künye no: 100.

51) **Özkes, İhsan,** *Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Hayatı ve Eserleri*, bkz. künye no: 102.

52) **Pehlivan, Saadet,** *Emir Sultan Menâkıbnâmesi* (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 192.

53) **Rai, Kıyamüddin,** *Afganistan Özbek Şivesi ile İbrâhim Edhem Kıssası Üzerinde Dil İncelemesi* (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı basılmamış Doktora Tezi), bkz. künye no: 194.

54) **Satoğlu, Abdullah,** *Mevlâna'nın Hocası Seyyid Burhaneddin*, bkz. künye no: 103.

55) **Sefer, Aytekin,** *Vilâyetname-i Hacı Bektaş Velî-Hacı Bektaş Velî'nin Hayatı*, bkz. künye no: 104.

56) **Sertoğlu, Murat,** *Evliyalar Evliyası Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli* 2 c., bkz. künye no: 105-106.

57) **Sevgen, Nazmi,** *Beşiktaşlı Şeyh Yahya Efendi-Hayatı-Menkıbeleri-Şiirleri*, bkz. künye no: 107.

58) **Sezgit, Bayram,** *Hacı Bayram Veli*, bkz. künye no: 109.

59) **Sunguroğlu, İshak,** *Guatama Baddha ve İbrahim İbni Edhem*, bkz. künye no: 111.

60) **Şahin, Hacı,** Ali *Derviş Burhan Tarafından Yazılan Hacım Sultan Menakıbının Transkripsiyonu* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 199.

61) **Şenocak, Kemaleddin,** *Kutb'ul Arifin Seyyid Aziz Mahmut Hüdaî Hayatı-Menakıbı-Eserleri*, bkz. künye no: 112.

62) **Şenocak, Kemaleddin,** *Kutbü'l Arifîn Aziz Mahmut Hüdayî Hayatı-Menakıbı-Eserleri*, bkz. künye no: 113.

63) **Şeyh Enîsî (Emir Hüseyin Enîsî),** *Fatih Sultan Mehmet Hanın Hocası Şeyh Akşemseddin (Hayatı ve Eserleri)* (haz. A.İhsan Yurd), bkz. künye no: 115.

64) **Tatlılıoğlu, Zülkarneyn,** *Menâkıb-ı Cevâhir (Transkripsiyonlu Metin ve Lugatı)* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 201.

65) **Tokatlı, Ümit,** *Elvan Çelebi'nin Menâkıbnâmesi* (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı basılmamış Doktora Tezi), bkz. künye no: 202.

66) **Tosun, Necdet,** *Şeyh Mustafa Devâtî ve Tuhfetü's Sûfiyyîn*, bkz. künye no: 134.

67) **Turan, Hasan,** *Hazret-i Emîr Sultan ve Zeyniler Hazîresi*, bkz. künye no: 135.

68) **Uludağ, Prof. Dr. Süleyman,** *Bâyezid-i Bistâmî Hayatı-Menkıbeleri-Fikirleri* bkz. künye no: 148.

69) **Ünver, Ord. Prof. Dr. A. Süheyl,** *Sevâkıb-ı Menâkıb-Mevlana'dan Hatıralar,* bkz. künye no: 152.

70) **Yardımcı, İlhan,** *Hak Âşığı Hazret-i Üftâde,* bkz. künye no: 154.

71) **Yılmaz, Mehmet,** *Yahya Efendi Menakıbı (Metin Lugat)* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 204.

72) **Yurd, Ali İhsan, Dr. Mustafa Karaçalım (haz.),** *Akşemseddin Hayatı ve Eserleri,* bkz. künye no: 157.

73) **Yüksel, Murat Tarık,** *Mevlâna'nın Hayatı ve Menkıbeleri,* bkz. künye no: 162.

2- Evliyâ Tezkireleri (Birden Çok Velînin Hal Tercümeleriyle Menkıbelerini Anlatan Eserler)

Evliyâ tezkireleri, birden çok velîden bahseden ***tercüme-i hâl*** kitaplarıdır. Bunları menkıbeler mecmûası olarak da adlandırmak mümkündür. Aslında bu grup eserlerin ortaya çıkışı müstakil menâkıbnâmelerden öncedir. Fakat daha sonra tek velînin menâkıbı olan eserler sayıca bu tip eserlerin bulunduğu grubu geçmiştir.

1928 sonrası dönemde evliyâ tezkiresi niteliği taşıyan eserlerin de neşredildiği görülmektedir. Bunlar tasnifde de ele alındığı gibi sûfî tabakatları, sûfî tabakatları tarzında hazırlanmış ansiklopedik evliyâ tezkireleri, bir tarîkatın şeyhleri ve halifelerine yer veren eserler ve derleme menkıbe kitapları başlıkları altında incelenmiştir.

a- Sûfî Tabakatları

Sûfî tabakatları, İslâm âleminde menâkıbnâme edebiyatının doğuşu bahsinde anlattığımız gibi bu konudaki tarihî olarak bilinen ilk eserlerdir. Bir nev'i bu türün çekirdeğidirler. 1928 sonrasında işte bu eserlerle ilgili yapılan tahlil, tenkidli metin neşri, inceleme ve değerlendirmelerin yer aldığı çalışmalar neşredilmiştir. Bilhassa *Tezkiretü'l Evliyâ* ve *Nefahâtü'l Üns* ile ilgili yapılan çaşılmaların çokluğu dikkati çekmektedir. Bunun da sebebini adı geçen iki eserin Müslüman-Türk coğrafyasında çok okunması, hattâ bunların Türk menâkıbnâme edebiyatına kaynaklık etmesinde aramalıdır. Bu grup eserlerle ilgili dikkati çeken ikinci husus edebiyat araştırmacılarının olduğu kadar ilâhiyat sahasının da sûfî tabakatları ile ilgili çalışmalara imza atmış olmalarıdır.

1) **Abdurrahman Câmî,** *Evliyâ Menkıbeleri-Nefahâtü'l Üns* (terc. Lâmiî Çelebi; haz. Prof. Dr. Süleyman Uludağ, Prof. Dr. Mustafa Kara), bkz. künye no: 1.

2) **Abdurrahman Molla Câmî,** *Nefahâtü'l Üns Min Hazarât'il-Kudüs-Mukaddes Makamlardan Huzur Nefesleri* (sad. Abdülkadir Akçiçek), bkz. künye no: 2.

3) **Abdülkerim Kuşeyrî,** *Kuşeyrî Risâlesi* (haz. Süleyman Uludağ), bkz. künye no: 3.

4) **Akar, Gazi,** *Tezkiretü'l Evliya'nın Gramatikal İndeksi*(Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 163.

5) **Aksu, Türkan,** *Tercüme-i Tezkiretü'l Evliya Üzerinde Lisani Bir Çalışma* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 165.

6) **Ali Şîr Nevâyî,** *Nesâyimü'l-Mahabbe Min Şemâyimi'l-Fütüvve (I Metin)* (haz. Prof. Dr. Kemal Eraslan), bkz. künye no: 6.

7) **Alpas, Ferhan,** *Tezkiretü'l Evliya (İndeks)* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 166.

8) **Ayarcılar, Tacettin,** *Tezkiretü'l Evliya (Gramatikal İndeks)* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 168.

9) **Baştürk, Hasan,** *Tezkiretü'l Evliya (İndeks)* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 170.

10) **Bayraktar, Asuman,** *Tezkiretü'l Evliya- İndeks* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 171.

11) **Cemaleddin Mahmud Hulvî,** *Lemezât (I) "Ağız Tadı" (Lemezât-ı Hulvî ez-Lemeâ'at-ı Ulvî)* (haz. Mehmet Serhan Tayşi) 2 c., bkz. künye no: 26-27.

12) **Çalışkan, M. Ali,** *Tezkiretü'l Evliya İndeks*(Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 176.

13) **Ebu'l Leys Semerkandî,** *Tezkiretü'l-Evliyâ (Tercümesi) İnceleme-Metin-İndeks* (haz. Dr. Selâhattin Olcay), bkz. künye no: 37.

14) **Feridüddin Attar,** *Tezkiretü'l Evliyâ* (haz. M[uharrem] Z[eki] K[orgunal]), bkz. künye no: 44.

15) **Feridüddin Attar,** *Tezkiretü'l Evliyâ* (haz. M[uharrem] Z[eki] K[orgunal]), bkz. künye no: 45.

16) **Feridüddin Attar,** *Tezkiretü'l Evliyâ* (haz. Süleyman Uludağ), bkz. künye no: 46.

17) **Feridüddin Attar,** *Tezkiretü'l Evliyâ* (terc. Doç. Dr. Süleyman Uludağ), bkz. künye no: 47.

18) **Feridüddin Attar,** *Tezkiretü'l Evliyâ,* bkz. künye no: 43.

19) **Güngörür, Hakan Kadri,** *Tezkiretü'l Evliya'nın Gramatikal İndeksi*(Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 182.

20) **Hucvirî,** *Keşfu'l-Mahcûb - Hakikat Bilgisi* (haz. Süleyman Uludağ), bkz. künye no: 61.

21) **Hüseyin Vassâf,** *Sefîne-i Evliyâ* (Osmanlıca'dan çev. Dr. Mehmet Akkuş, Dr. Ali Yılmaz), bkz. künye no: 63.

22) **İmam-ı Şa'ranî,** *Tabakatü'l Kübra* (çev. Abdülkadir Akçiçek) 3 c., bkz. künye no: 64-66.

23) **Kankılıç, Verdi,** *Uygurca Tezkiretü'l Evliya Tercümesi (Araştırma-Metin)* (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi basılmamış Doktora Tezi), bkz. künye no: 183.

24) **Karaçalık, Ülfet,** *Tezkiretü'l Evliya - İndeks* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no:, bkz. künye no: 185.

25) **Korkmaz, İzzet,** *Tezkiretü'l Evliya-Gramatikal İndeks* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 187.

26) **Kuşeyrî,** *Tasavvufun İlkeleri (Risâle-i Kuşeyrî)* (çev. Tahsin Yazıcı) 2 c.

bkz. künye no: 78-79.

27) **Mevlâna Nureddin Abdurrahman İbn Ahmed Câmi,** *Nefahâtü'l Üns Min Hadarâti'l Kuds Tercümesi* (terc. Kâmil Erdoğan- Sefer Malak), bkz. künye no: 82.

28) **Öncel (Keskin), M. Selma,** *Tezkiretü'l Evliya-Gramatikal İndeks* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 190.

29) **Pekolcay, Necla,** *Anadolu Türkçesi ile Tezkira Al-Avliya Tercümesinin Gramer Hususiyetleri* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 193.

30) **Salcı, Aynur,** *Tezkiretü'l Evliya-Gramatikal İndeks* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 195.

31) **Seyhan, Hüseyin,** *Tezkiretü'l Evliya-İndeks* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 196.

32) **Sinan Paşa,** *Tezkiretü'l Evliyâ* (haz. Emine Gürsoy Naskali), bkz. künye no: 110.

33) **Şekeroğlu, Süleyman,** *Tezkiretü'l Evliya-İndeks* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 200.

34) **Şeyh Yûsuf en-Nebhânî,** *Camiu'l Kiramâti'l Evliyâ-Sahabeden Günümüze Velîler ve Kerâmetleri* (çev. Abdülhalık Duran) 4 c., bkz. künye no: 116-119.

35) **Yağcı, Necmi,** *Tezkiretü'l Evliya'nın Gramatikal İndeksi* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 203.

b- Sûfî Tabakatları Tarzında Hazırlanmış Ansiklopedik Evliyâ Tezkireleri

Bu maddede yer alan eserler temelde sûfî tabakatlarına benzemektedir. Yani velîlerin hâl tercümelerini ve menkıbelerini ihtiva etmektedir. Bu eserler tertib olarak birbirinden farklıdır. Şûle Yayınlarına ait *Allah Dostları* adlı 10 cildlik eserin ilk altı cildi *Hilyetü'l Evliyâ* ve *Sıfâtü's Sâfve* tercümesi, geri kalan dört cild günümüze kadar gelen velîlerin hâl tercümelerini ihtiva etmektedir. Bu son dört cildde menkıbelere çok az yer verildiği görülmektedir. Türkiye Gazetesi'nin *Evliyâlar Ansiklopedisi*'nde ise daha farklı bir düzenleme görülür. Burada da her velî için menkıbe anlatılmamakla beraber sayfalar arasında çokça menkıbe yer almaktadır. Ayrıca pek çok velînin de hayatı menkabevî tarzda anlatılmıştır. Örneklerden de anlaşılacağı üzre bu gruba dahil eserlerde okuyucu kitlesi ve amacı eserlerin tertibini de belirlemektedir.

1) **Bursalı, Mustafa Necati,** *İstanbul ve Anadolu Evliyâları. Dünyadaki Büyük Evliyâlar ve Cumhuriyet Devri İslâm Büyükleri,* bkz. künye no: 23.

2) **Bursalı, Mustafa Necati,** *İstanbul ve Anadolu Evliyâları-Dünyadaki Büyük Evliyâlar ve Cumhuriyet Devri İslâm Büyükleri,* bkz. künye no: 24.

3) **Büyükaksoy, Kâzım,** *Hak Yolunun Önderleri (Yüce Velîler),* bkz. künye no: 25.

4) **Şûle Yayınları,** *Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve)* (çev. Said Aykut, Enver Gönenç-Yahya Atak, Abdülhamid Birışık-Fuad Aydın) 10 c., bkz. künye no: 121-130.

5) **Türkiye Gazetesi,** *Evliyâlar Ansiklopedisi* (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal

Yavuz, Doç. Dr. Ramazan Ayvallı, Yrd. Doç. Dr. Ethem Levent, Ali Kara, Ali Yılmaz, Bahaeddin Apak, Burhan Kılıç, Erdoğan Sevim, Muzaffer Durgut, Saim Kökçü, Yaşar Taşdemir, Şiirler: Abdüllatif Uyan) 12 c., bkz. künye no: 136-147.

6) **Uyan, Abdüllatif,** *Menkıbelerle İslâm Meşhurları Ansiklopedisi* 3 c., bkz. künye no: 149-151.

7) **Yüksel, Murat Tarık,** *Âriflerin Menkıbeleri* 3 c., bkz. künye no: 159-161.

c- Bir Tarîkatın Şeyhleri ve Halifelerine Yer Veren Eserler

Menâkıbnâme edebiyatının tarihî seyri içinde müstakil menâkıbnâmelerden sonra görülen bu tip eserleri birden çok zâtı ele alması dolayısıyle evliyâ tezkireleri grubunda değerlendirdik. Bir tarîkatın pîri için yazılan ilk menâkıblardan sonra büyük şeyhler için yazılan menâkıblar gelmektedir. Bu zincirin üçüncü halkası ise aynı tarîkata mensup şeyhler ve halîfelerini bir arada ele alan, aynı zamanda hayat hikayeleri ile kerâmetlerine beraber yer veren eserlerdir. Bu grup eserlerin tarîkat monografileri ve tasavvuf tarihi bakımından önemi açıktır. Bir çok yazma nüshası olan bu eserlerin Arap harfli matbû olanları da kütüphânelerimizde mevcuttur (*Sefîne-i Nefîse-i Mevleviyân, Reşehat ü Ayni'l Hayat, Hadikatü'l Evliyâ* gibi). Tezin sınırları içinde, 1928 sonrasına ait tesbit edebildiğimiz neşriyat ve çalışmalar ilgili başlık altında verilmiştir.

1) **Altay, Mediha,** *Ceride-i Sufiyye'den Evliya Menkıbeleri* (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 167.

2) **Burkay, Hasan,** *Menâkıb-ı Şerefiyye (Şerafeddin Hazretlerinin Ağzından)*, bkz. künye no: 21.

3) **Doğramacı, Baha,** *Niyazi Mısrî Hayatı- Tarikatı- Kerametleri- Halifeleri-Türbedarları- Tarikat Silsilesi- Edebî Şahsiyeti Eserleri ve Bestelenmiş Şiirleri* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 177.

4) **Hace Muhammed Fadlullah,** *Evliyânın Kutbu Muhammed Ma'sum Farûkî* (Toplayan ve Farsça'dan çev. A. Faruk Meyan), bkz. künye no: 56.

5) **Hocazâde Ahmed Hilmi,** *Evliyâlar Bahçesi-Hadikatü'l Evliyâ* (Bugünkü Türkçeye çev. Yakub Kenan Necefzâde), bkz. künye no: 60.

6) **Kısakürek, Necip Fazıl,** *Veliler Ordusundan 333 "Halkadan Pırıltılar"*, bkz. künye no: 73.

7) **Mahmut Cemâleddin el-Hulvî,** *Lemezât-ı Hulviyye ez Lemezât-ı Ulviyye (Büyük Velîlerin Tatlı Halleri)* (haz. Mehmet Serhan Tayşi), bkz. künye no: 81.

8) **Muhammed Haşim Kişmî,** *Berekât/Zübdetü'l Makâmât-İmâm-ı Rabbânî ve Yolundakiler* (terc. A. Fâruk Meyân), bkz. künye no: 84.

9) **Oğuz, Muhammed İhsan,** *Hazret-i Şa'bân-ı Velî ve Mustafa Çerkeşî*, bkz. künye no: 97.

10) **Seyyid Hüseyin Fevzi Paşa (haz.),** *Büyük Evliyâlar ve Menakıbı*, bkz. künye no: 108.

d- Derleme Menkıbe Kitapları.

Yazma örnekleri olmayan bir eser grubudur. Özellikle tekke ve zâviyelerin setri ile

beraber ürün vermeyen menâkıbnâme edebiyatının farklı bir istikametten halka yönelik devamıdır. Çünkü cemiyetin menkıbe, kıssa vb. tarzda eserleri okuma, anlatma, öğrenme geleneği devam etmiştir. Bu ihtiyaca cevap veren derleme menkıbe kitapları pek çok evliyâ hakkında çeşitli kaynak eserlerden ve halktan toplanan menkıbe, kıssa tarzı hikayeciklerin biraraya getirilmesiyle oluşmuştur. Meşhur zâtlarla ilgili menkıbe veya kıssaların sayısı, evliyâlara göre dağılımı ile anlatılış biçiminin tamamen tertipleyen kişinin inisiyatifinde olduğu dikkati çekmektedir. Kimisinde de menkıbelerin derleyen tarafından tahkiye edilerek anlatıldığı görülmektedir. Fakat kesin olan, bu eser grubunun halk için yazıldığı ve ilmî bir hüviyeti haiz olmadığıdır.

1) **Anadol, Cemal,** *Anadolu'yu Aydınlatanlar "Peygamber Mucizeleri Evliyâ Menkıbeleri"*, bkz. künye no: 8.
2) **Araz, Nezihe,** *Anadolu Evliyaları*, bkz. künye no: 9.
3) **Benekay, Yahya,** *İlk Hacı İlk Kurban, Veysel Karanî, Hacı Bayram Velî*, bkz. künye no: 17.
4) **Beşoğlu, İnci,** *Erenler Diyarından Menkıbeler*, bkz. künye no: 18.
5) **Doğuş, M.,** *İslâmi Menkıbeler*, bkz. künye no: 32.
6) **Eren, Ali,** *İstanbul Evliyâlarından Sünbül Efendi ve Merkez Efendi Hazretleri*, bkz. künye no: 39.
7) **Gülcan, D. Ali,** *Karaman Velîlerinden Şeyh Ali-Yüs Semerkandî ve Kemal Ümmî*, bkz. künye no: 51.
8) **Gülle, Sıdkı,** *Kerâmetleriyle Gönül Sultanları*, bkz. künye no: 52.
9) **Kaan, Mustafa Ertuğrul,** *İslâm Büyükleri*, bkz. künye no: 69.
10) **Kalkan, A. Vefik,** *İslâm Evliyâları*, bkz. künye no: 70.
11) **Kalkan, A. Vefik,** *İslâm Evliyâları*, bkz. künye no: 71.
12) **Lermioğlu, Ayten,** *Tasavvuf Aleminden (Evliyâ Menkıbeleri)*, bkz. künye no: 80.
13) **Şenses, Hacı Hafız Rahmi (derl.),** *Arifler Geçidi*, bkz. künye no: 114.
14) **Tanju, Mustafa Doğan,** *Allah Dostlarından Menkıbeler* [3] c., bkz. künye no: 132-133.
15) **Varol, N[ecdet] (haz.),** *En Güzel Evliyâ Menkıbeleri*, bkz. künye no: 153.
16) **Yıldırım, Celâl (derl.),** *Meşahir-i Evliyâ'dan Dört Kutup: Ahmed Rufâî, Abdülkadir Geylânî, Ahmed Bedevî, İbrahim Düssûkî*, bkz. künye no: 155.

3- Genel Değerlendirme Eserleri

Bibliyografyada yer alan genel değerlendirme eserleri başlığı altında topladığımız bu eserler derleme menkıbe kitaplarının tersine tamamen ilmî çalışmalardır. Bunlar menâkıbnâmelerden hareketle tarihî, kültürel değerlendirmeleri ve incelemeleri, menâkıbnâme edebiyatı ve tasavvuf tarihini aydınlatan bilgileri içerirler.

1) **[Baysun], Abdullah Recep,** *Türk Edebiyatında Evliya Menkabeleri* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 172.

2) **Aşkar, Mustafa,** *Niyazî-i Mısrî ve Tasavvuf Anlayışı,* bkz. künye no: 11.

3) **Bahadıroğlu, Mustafa,** *Celvetiye'nin Pîri Hazret-i Üftâde ve Divânı,* bkz. künye no: 14.

4) **Bayram, Doç. Dr. Mikail,** *Şeyh Evhâüdd'in Hâmid el-Kirmânî ve Evhadiyye Tarikatı,* bkz. künye no: 16.

5) **Köksal, Hasan,** *Battalnâmelerde Tip ve Motif Yapısı,* bkz. künye no: 75.

6) **Köprülü, Ord. Prof. Dr. Fuad,** *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar* 7.bs., bkz. künye no: 76.

7) **Köprülü, Orhan,** *Tarihi Kaynak Olarak XIV. ve XV. Yüzyıllarda Anadolu'da Bazı Türkçe Menâkıbnâmeler* (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü basılmamış Doktora Tezi), bkz. künye no: 188.

8) **Ocak, Ahmet Yaşar** *Türk Halk İnançlarında ve Edebiyatında Evliyâ Menkabeleri,* bkz. künye no: 94.

9) **Ocak, Ahmet Yaşar,** *Bektâşî Menâkıbnâmelerinde İslâm Öncesi İnanç Motifleri,* bkz. künye no: 95.

10) **Ocak, Ahmet Yaşar,** *Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler (Metodolojik Bir Yaklaşım),* bkz. künye no: 96.

11) **Sunar, Altan,** *Evliya Menkıbeleri-Üç Eserdeki Unsurların Tahlil, Tefsir ve Tabakalandırılmaları* (Basılmamış Mezuniyet Tezi), bkz. künye no: 198.

12) **Taneri, Aydın,** *Türkiye Selçukluları Kültür Hayatı (Menâkıbü'l Arifin'in Değerlendirilmesi),* bkz. künye no: 131.

13) **Yılmaz, Doç. Dr. H. Kâmil,** *Aziz Mahmûd Hüdâyî Hayatı-Eserleri-Tarîkatı,* bkz. künye no: 156.

14) **Yüce, Kemal,** *Saltuk-nâme'de Tarihî, Dinî ve Efsanevî Unsurlar,* bkz. künye no: 158.

İKİNCİ BÖLÜM

MENKIBE VE MENÂKIBNÂMELERLE İLGİLİ ESERLER BİBLİYOGRAFYASI

A- KİTAPLAR

1. Abdurrahman Câmî

Evliyâ Menkıbeleri-Nefahâtü'l Üns (terc. Lâmiî Çelebi; haz. Prof. Dr. Süleyman Uludağ, Prof. Dr. Mustafa Kara).—İstanbul: Marifet Yayınları, 1995.
689 s.; 23,5 cm.
Marifet Yayınları: 95; İlmî Araştırmalar Dizisi: 37
ISBN: 975-359-061-x

Câmî'nin *Nefahâtü'l Üns* adlı meşhur eserinin **Lâmiî Çelebi** tarafından Farsça'dan Türkçe'ye yapılan tercümesinin tam metin olarak sadeleştirildiği ve araştırmacıların istifade edebileceği şekilde işlenerek hazırlandığı bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.15, Tabakat-ı Sûfiye Kitapları: Tabakâtü'z-zühhad ve Tabakâtü'n-nüssak s.18, Tabakâtü's-sûfiyye kitapları s.18, Zâhide-sûfiyye-âbide hanımlar hakkında bilgi veren eserler s.22, Câmî: Câmî'nin tasavvufla ilgisi s.30, Şark ve garb tasavvufunun mecz ve te'lif edilmesi s.31, Câmî'nin eserleri s.32, Nefahatü'l-Üns: Câmî'nin katkıları s.38, Lâmiî'nin katkıları s.39, Nefahât'ın şerh-zeyli ve tercümeleri s.40, Nefahât'ın baskıları s.40, Lâmiî: Eserleri s.44, Tercümenin bazı özellikleri s.44, Sûfilerin hayat hikâyelerini okumanın faydaları s.47, Nefahâtü'l-Üns tercümesi: Giriş s.59, Câmî'nin tertibi üzerine eserin takdimini tamamlama s.61, Velî ve kölelik konusuna dair s.67, Marifet-arif-mu'terif ve cahil hakkında s.70, Sûfî-mutasavvıf-melâmetî fakir ve aralarındaki fark hakkında malûmât s.72, Velâyet sahiplerinin sınıflarına dair s.83, Hızır-İlyas s.91, Evrâd-Ezkâr s.94, Muhammedî kutuplar s.98, Ricâlu'l-Gayb s.101, İlim ve Ulemâ s.104, Âlimlerin sınıflandırılması s.106, Tevhid, mertebeleri ve tevhid ehli hakkında s.114, Mucize, keramet, istidrac ve aralarındaki fark s.137, Kıyamet gününe kadar evliyânın (k.s) kerâmetleri bulunacağına dair s.136, Kerâmetlerin ve harikulâde hallerin çeşitleri s.144, Mutasavvıfların sûfî adını almalarına dair s.145, Bu eseri okumanın faydaları s.146, Sûfilerin menkıbelerini okumanın faydaları s.147, Menkıbeler: Ebû Haşim Sûfî s.153, Zünnün Mısrî s.154, Şeyh İsrafil s.157, Ebû Esved Mekkî s.158, Ebû Esved Raî s.158, Ebû Ya'kub Haşimî s.159, Velid b. Abdullah Saka s.159, Fudayl b. Iyaz s.160, Yusuf Esbât s.161, Ma'ruf Kerhî. s.161, Ebû Süleyman Dârânî s.162, Davud b. Ahmed Dârânî s.163, Dâvud Tâî s.163, İbrahim b. Edhem s.164, İbrahim b. Sa'd Alevî s.165, Ebü Hâris Evlâsî s.166, İbrahim Setenbe Herevî s.167, İbrahim Ribâtî s.168, İbrahim Utrûş s.169, İbrahim Sayyad Bağdâdî s.170, İbrahim Acurî Sağir s.170, İbrahim Acurî Kebir s.170, Muhammed b. Hâlid Acurî s.171, İbrahim Şemmâs Semerkandî s.171, Feth b. Ali Mevsilî s.171, Feth b. Suhruf Mervezî s.172, Bişr Hafî s.172, Bişr Taberânî s.173, Kasım Harbî s.173, Şakik Belhî s.173, Dâvud Belhî s.174, Muhasibî s.175, Ebû Turâb Nahşebî s.176, Ebû Turâb

Remelî s.177, Ebû Hâtem Attâr s.177, Seri Sakatî s.178, Ali b. Abdulhamid s.180, Ebû Ca'fer Semmak s.180, İbn Semmâk s.180, Ahmed Hadraveyh s.180, Yahya b. Muaz Râzî s.181, Halef b. Ali s.182, Bâyezid Bistamî s.182, Ebû Ali Sindî s.184, Ebû Hafs Haddâd s.184, Ebû Muhammed Haddâd s.185, Zâlim b. Muhammed s.186, Ebû Muzahim Şîrâzî s.186, Abdullah Mehdî Bâverdî s.187, Hamdûn Kassâr s.187, Ebû Hüseyn Barusî s.188, Mansur b. Ammâr s.189, Ahmed b. Asım Antâkî s.189, Muhammed b. Mansur Tûsî s.190, Ali Akkî s.191, Hatem Asamm s.192, Ahmed b. Ebü'l-Havârî s.193, Abdullah b. Hubeyk Antakî s.194, Sehl Tusterî s.194, Abbas b. Hamza Nişaburî s.197, Abbas b. Yusuf Şiklî s.197, Abbas b. Ahmed s.197, Ebû Hamza Horasânî s.198, Ebû Hamza Bağdâdî s.199, Hamza b. Abdullah Alevî s.201, Ebû Said Harrâz s.202, Ahnef Hemedânî s.205, Ebû Şuayb Mukanna s.206, Ebû Akkal Mağribî s.206, Hammad Kureşî s.207, Ebû Hüseyn Nûrî s.207, Cüneyd Bağdâdî s.209, Ebû Ca'fer Kerbinî s.213, Kehmes b. Hasan s.214, Amr b. Osman Mekkî s.214, Şah Şucâ' Kirmânî s.216, Ebû.man Hirî s.217, Zekeriya b. Dâniye. s.218, Zekeriya b. Yahya Herevî s.218, Zeyyad Kebir Hemedânî s.218, Ebû Osman Mağribî s.219, Ebû Tâlib İhmîmî s.220, Talha b. Muhammed Şiblî s.220, Ebû Abbas Mesrûk s.221, Ebû Abbas Bağdâdî s.221, Ebû Abdullah Mağribî s.222, Ebû Abdullah Nebâcî s.223, Ebû Abdullah Antakî s.223, Mümşâd Dîneverî s.224, Hasan b. Ali Musuhî s.226, Ahmed b. İbrahim Musuhî s.226, Ruveym b. Ahmed s.227, Yusuf Razî s.230, Abdullah b. Hâzır s.231, Sâbit b. Habbâz s.233, Ebû Sâbit Râzî s.233, Semnun b. Hamza s.233, s.Zehrûn Mağribî s.235, Arûn b. Vessâbe s.236, Meymun Mağribî s.236, Sa'dun Mecnûn s.236, Ata b. Süleyman s.237, Ali b. Sehl s.237, Muhammed b. Yusuf s.238, Muhammed b. Fâze s.240, Sehl b. Ali Mervazî s.240, Ali b. Hamza İsfahanî s.241, Ali b. Şuayb Saka s.242, Ali b. Muvaffak Bağdâdî s.243, Ebû Hamza Kalânisî s.243, Ebû Garib İsfahânî s.244, Ebû Abdullah Kalânisî s.244, Ebû Abdullah b. Cellâ s.245, s.Ebû Abdullah Hakanî s.246, Ebû Abdullah Busrî. s.247, Ebû Abdullah Sencerî s.249, Ebû Abdullah Husrî s.250, Cafer b. Murakka. s.250, Ali b. Bündâr s.250, Muhammed b. Fazl Belhî s.252, Hakîm Tirmizî s.254, Ali b. Bekkâr s.255, Ebû Abdullah Abâdânî s.256, Ebû Abdullah Hadramî s.256, Ebû Abdullah Sâlimî s.257, Ebû Tâlib Mekkî s.257, Ebû Abdullah Çâvpâre s.258, Ebû Bekr Verrâk Tirmizî s.259, Ebû Kasım Râzî s.260, Ebû Kasım Hakîm Semerkandî s.261, Ebû Bekr Soğdî s.261, Sâlih b. Mektûm s.262, Ebû Zer Tirmizî s.262, Haşim Seğdî s.262, Muhammed b. Hasan Cevherî s.263, Ebû Bekr Kisâî Dîneverî s.264, Ebû Ali Cürcânî s.264, Muhammed ve Ahmed İbnu Ebi'l-Verd s.265, Tâhir Makdisî s.266, Ebû Ya'kûb Sûsî s.266, Ebû Ya'kûb Nehrecûrî s.267, Ebû Ya'kûb Zeyyât s.268, Ahmed b. Vehb s.268, Ebû Ya'kûb Mezâbilî s.268, Ebû Ya'kûb Akta' s.269, Ebû Ya'kûb Zîzî s.270, Ebû Ya'kûb Mezkûrî s.271, Ebû Ya'kûb Meydânî s.272, Ebû Ya'kûb Herrât s.272, Ebû Ya'kûb Kuretî s.272, Hayr Nessâc s.273, Mahfuz b. Mahmûd s.274, Mahfuz b. Muhammed s.275, İbrâhim Havvâs s.275, İbrahim b. İsâ 277, İbrahim b. Sâbit s.278, Ebû Muhammed Cerîrî s.278, Gânem b. Sa'd s.279, Gaylan Semerkandî s.280, Gaylan Muvesvis s.280, Ebû Abbas b. Ata s.280, Ebû Sâlih Müzeyyin s.281, Ebû Abbas Arzîzî s.282, Ebû Abbas Dîneverî s.283, Ebû Abbas Ahmed b. Yahya s.284, Ebû Abbas Bâverdî s.284, Ebû Abbas Berdeî s.285, Ebû Abbas Seyyârî s.285, Abdulvâhid b. Ali Seyyârî s.285, Ebû Abbas Sühreverdî s.286, Ebû Abbas Nihavendî s.28G, Ahi Ferec Zepcânî s.288, Ebû Abbas Nesâî s.288, Ebû Abbas Süreyc s.290, Ebû Abbas Hamza b Muhammed s.290, Hallac s.290, Abdülmelik İskafî s.294, İbrahim b. Fâtik s.295, Fâris b. İsâ Bağdâdî s.298, Ahmed b. Hüseyn b. Mansur s.299, Ebû Mansur Kavgilah s.299, Ebû Amr Dımaşkî s.300, Muhammed b. Hâmid Tirmizî s.300, Abdullah b. Muhammed Harrâz s.301, Bünan Muhammed Hammâl s.302, İshak b. İbrahim Hammâl s.304, Bünân b. Abdullah. s.304, Şeybân b. Ali s.304, Ebû Hasan Müzeyyin s.305, Ebû Hüseyn Sâyiğ Dineverî s.306, Ebû Hasan Sabihî s.307, Ebû Hasan Süyûtî s.307, Ebû Hasan b. Şa're s.308, Ebû Hamid b. Zencî s.308, İbrahim Kassâr er-Rakkî s.309, Ebû Ca'fer Haffâr s.311, Ebû Ca'fer Sümânî

s.311, Ebû Ca'fer Saydalânî s.311, Ebû Ca'fer Ahmed b. Mahdan s.312, Ebû Ca'fer Fergânî s.313, Ebû Ca'fer Sâmânî s.313 Ebû Ca'fer Haddâd s.314, Ebû Ca'fer Muaz Mısrî s.315, Ebû Abdullah Berkî s.315, Ebû Ca'fer Meczûm s.316, Ebû Ca'fer Damgânî s.318, Ebû Hasan Verrâk s.319, Ebû Hüseyin Derrâc s.319, Bükeyr Derrâc s.320, Ebû Hüseyn Selâmi s.320, Ebû Hüseyn Mâlikî s.320, Ebû Hüseyn Hâşimî s.320, Ebû Bekr Vâsıtî s.321, Ebû Bekr Zekkak Kebîr s.322, Ebû Bekr Kettâni s.323, Ebû Bekr Atâ Cuhfî s.324, Ebû Bekr Şakkak s.324, Ebubekir Şibl s.325, Ebû Bekr Yezdânyar Urmevî s.328, Ebû Bekr Saydalânî s.329, Ebû Bekr Habbâz Bağdâdî s.330, Ebû Bekr İsa Mutavvi'î s.330, Ebû Bekr Tâhir Ebherî s.330, Ebû Bekr b. Ebû Sa'dân s.331, Ebû Bekr Atûfî s.332, Ebû Bekr Sakkâ s.333, Ebû Bekr Sakkâ s.333, Ebû Bekr Mısrî s.334, Ebû Bekr Dukkî s.334, Ebû Bekr Tamestâni s.335, Ebû Bekt Ferrâ s.336, Ebû Bekr Şebehî s.337, Ebû Bekr Tarsûsî s.337, Ebû Bekr Sûsî s.338, Ebû Bekr Şukeyr s.341, Ebû Bekr Cevzakî s.341, Ebû Bekr Râzî s.342, Ebû Bekr Müfid s.342, Ebû Bekr Kasrî. s.343, Ebû Bekr Mevâzinî s.343, Ebû Bekr Eşnânî s.344, Ebû Bekr Megazilî s.344, Ebû Bekr Katîrî. s.344, Ebû Bekr Hemedânî s.345, Ebû Bekr Kefşîri s.345, Ebû Bekr b. Davud Dîneverî s.345, Ebû Ali Rûzbârî s.346, Ebû Ali Sakafî s.348, Ebû Ali Kâtib Mısrî s.349, Ebû Ali Meştûlî s.349, Ebû Ali Râzî s.351, Ebû Ali Hayran s.351, Ebû Ali Sircânî s.351, Murta'iş s.351, Abdullah Münâzil s.353, Abdullah Haddâd Râzî s.354, Abdullah b. İsâm Makdisî s.354, Abdullah Nebâzânî s.354, Ebü-Hayr Tînâtî s.354, Ebû Hayr Habeşî s.359, Ebû Hâyr Askânânî s.360, Ebû Hayr Hımsî s.360, İbrâhim b. Şeybân Kirmânî şâhî s.360, Ebû Zeyd Mergazî s.361, İbrahim b. Ahmed b. Müvelled s.361, İbrahim Cîlî s.362, İbrahim Dehistânî s.362, İbrahim Merginânî s.363, İbrâhim (Nazuye) s.363, Muzaffer Kirmanşâhî s.363, Ebû Hüseyn b. Bünân. s.364, Ebû Hüseyn b. Hind Fârisî s.364, Ebû Edyân, s.365, Ebû Ca'fer Muhammed Nesevî s.366, Ebû Said A'râbî s.367, Ebû Amr Züccâcî s.367, İbrahim b. Yusuf Züccâcî s.368, Ca'fer Huldî s.369, Ebû Hasan Buşencî (Kûşencî) s.370, Bündar b. Hüseyn s.371, Ebû Amr b. Nüceyd s.372, Abdullah Şa'rânî s.373, Ebû Hüseyn Seyrevânî s.373, Ebu Hüseyin Karafî s.374, Ebû Süleyman Nîlî s.374, Ebû Süleyman Havvâs Mağribî s.374, Ebû Kasım Nasrabazî s.375, Ebû Bekr Râzî Becelî s.376, Ebû Bekr Fâlîzbânî s.376, Ebû Hüseyn Husrî s.378, Ebû Hüseyn b. Sem`ûn s.378, Ebû Nasr Habbâz ve Ebû Hasan Sûhân Ajen s.379, Ahmed Harrânî s.379, Cehm Rakkî s.380, Ebû Hasan Urmevî s.380, İbn Hafif Şirazî s.380, Ebû Hayr Malikî s.382, Ebû Bekr Şa'rânî s.383, Ebû Muhammed Atayidî s.384, Ca'fer Hazzâ s.384, Hişâm b. Abdân s.384, Ebû Muhriz Şirâzî s.386, Abdurrahim İstahrî s.386, Müemmil Cessâs s.388, Ali b. Şâluveyh s.389, Ebû Bekr İskâf s.390, Ebû Dahhâk s.390, Ebû Muhammed Haffâf s.391, Hasan b. Hamuye s.392, Ebû Ca'fer Harraz İstahrî s.392, Abdullah Kassâr s.392, İbrahim Mütevekkil s.393, Ebû Tâlib Hazrec s.394, Ebû Ali Vâricî s.396, Ebû Fazl Ca'fer Câ'dî s.396, Ebû Kasım Kasrî s.396, Abdülaziz Bahrânî s.398, Ebû Hasan Hakimî s.398, Ebû Ali Hüseyn s.398, Ebû İshâk Kazerûnî s.399, RûzBihân Baklî s.400, Ebû Hasan Kerdûye s.402, Abdullah Balyânî s.403, Cemaleddin Muhammed Bâkelincâr s.406, Musa b. İmrân Cîreftî s.407, Ali b. Hasan Kirmânî s.407, Mîre Nişâbûrî s.408, Ebû Abdullah Terûgidî s.409, Ebû Abdullah Rûdbârî s.409, Ebû Abdullah Mânek s.410, Ebû Abdullah Dûnî s.411, Ebû Abdullah Mevlâ s..411, Ebû Abdullah Mukrî s.412, Ebû Abdülkasım Mukrî s.413, Ebû Muhammed Râsibî s.413, Ebû Abdullah Dîneverî s.414, Ebû Hüseyn Seyrevânî Sağir s.415, Ebû Hüseyn b. Cehdam Hemedânî s.417, Ebû Hüseyn Tarzî s.418, Ebû Hüseyn Serkî s.418, Muhammed Sâhirî s.419, Ahmed Cuvâlger s.420, Ebû Hüseyn Haddâd Herevî s.420, Ebû Muzaffer Tirmizî s.421, Emirçe Sifâl-Furûş s.421, Şerif Hamza Ukaylî s.422, Arif Ayyâr s.423, Ebû Hüseyn Sâlibe s.424, İmrân Sülûsî s.424, Ebû Hüseyn Merv-Rûdî s.425, Ebû Hâmid Dostan s.426, Bâb Fergânî s.427, Ebû Mansûr Ahmed s.428, Serrâc s.428, Ebü Fadl b. Hasan Serahsî s.429, Hâluy-i Nişâburî s.431, Ebû Abbâs Kassâb Amûli s.431, Ahmed Nasr s.434, Ebû Ali Siyah s.435, Ebû Ali Dekkâk s.436, Ebû Ali Şebbuy Mervezî, s.439, Ebû Kasım Bişr Yâsîn s.440, Lokman

Serahsî s.441, Muhammed Kassâb Amîlî s.443, Ebû Hasan Harakânî s.443, Ebû Abdullah Dastânî s.445, Ebû Said Ebü'l-Hayr s.445, Ebû Kasım Gurgânî (Cürcânî) s.454, Muzaffer b. Ahmed b. Hamdân s.454, Ma'şûk Tûsî s.455, Emir Ali Abû s.456, Abdurrahman Sülemî s.457, Hüseyin Sülemî s.458, Ebû Sehl Su'lûkî s.459, Kuşeyrî s.460, Ebû Abbas Şakkanî s.461, Ebû Hasan Muhammed Huttelî s.462, Hücvirî s.463, Hammad Serahsî s.464, Edib Kemendî s.464, Ebû Hasan b. Müsennâ s.465, Ahmed Neccâr Esterâbâdî s.465, Ebû Zür'a Râzî s.466, Ebû Zür'a Erdebîlî s.466, Ebû Abdullah Bâbûlî s.467, Ebû Abdullah Bâkû s.467, Mu'min Şîrâzî s.469, Ebû İshak Şâmî s.469, Ebû Ahmed Abdâl Çiştî s.470, Muhamed Çiştî s.471, Ustad Merdân s.471, Yusuf b. Muhammed b. Sem'ân s.472, Mevdûd Çiştî s.473, Ahmed b. Mevdûd Çiştî s.476, Ebû Velid Ahmed b. Ebû Recâ s.477, Abdullah Herevî s.477, Yahya b. Ammar Şeybâni Ensârî s.481, Ebû Abdullah Takî s.483, Ebû Hasan Bişrî s.484, Ebû Kasr Büstî s.484, Kaka Ahmed Sünbülî s.485, Muhammed Horçe s.485, Ebû Mansur Muhammed Ensârî s.485, Ebû Mansur Suhte s.486, Ahmed Çiştî ve İsmail Çiştî s.486, Ebû Nasr Sühanker s.487, Ahmed Haci s.488, Ebû Selem Bâverdî s.488, Ebû Ali Keyyâl s.489, Ebû Ali Zenger s.489, Ebû Ali Pota-ger s.489, Ebû Nasr Kabbânî s.489, İsmail Nasrâbâdî s.489, İsmail Debbâs Cireftî s.489, Ebû Said Muallim s.489, Muhammed Ebû Hafs Kuretî s.490, Amû s.490, Ahmed Kûfânî s.491, Ebû Hasan Neccâr s.491, Ebû Leys Buşencî / Kûşencî s.471, Muhammed b. Abdullah Kazer Kurbenç s.497, Hayrçe s.498, Ebû Abdullah Malinî s.499, Ebû Nasr s.499, Sultan Mecdüddin Tâlibe s.500, Ebû Abdullah Muhtar b. Herevî s.501, Ebû Zer Bûzcanî s.502, Ahmed Namekî (Câmi) s.503, Ebû Tâhir Kürd s.512, Ebû Ali Farmedî s.513, Ebû Bekr Abdullah Tûsî Nessâc s.515, Gazalî s.516, Ahmed Gazalî s.519, Yusuf Hemedânî s.521, Abdulhâlık Gucduvanî s.523, Arif Rivgervî (Rivegerî) s.525, Mahmud İncîr Fağnevî s.525, Ali Râmtenî s.525, Muhammed Baba Simmasi s.526, Emir Külâl s.527, Kasem (Kusem) Şeyh s.528, Halil Ata s.529, Bahaeddin Nakş-bend s.530, Alaeddin Attar s.541, Ebu Nasr Parsa s.547, Hasan Attâr s.548, Ya'kub Çerhî s.549, Alauddin Gucdüvânî s.550, Nizamuddin Hâmuş s.551, Abdullah İsfahânî s.553, Sa'deddin Kaşgârî s.554, Ubeydullah Ahrâr s.556, Câmî s.568, Hocaga Muhammed b. Ubeydullah s.571, Muhammed Yahya s.572, Abdülhak Hoca s.572, Mollazâde Etrârî s.572, Muhammed Bedahşi s.573, Abdullah İlâhî s.574, Ahmed Buhârî s.579, Ebû Hasan Büstî s.585, Hasan Sekkâk Simnânî s.585, Muhammed b. Hamuye Cüveynî s.585, Aynülkudât Hemedânî s.586, Berke-i Hemedânî s.587, Şeyh Fetha s.588, Ziyauddin Ebû Necib Sühreverdî s.588, Ammâr Yasir s.589, Rüzbihân Kebir Mısrî s.590, İsmail Kasrî s.590, Necmüddin Kübra s.590, Mecdüddin Bağdâdî s.595, Sa'deddin Hamevî s.600, Seyfuddin Baherzî s.602, Aynuzzaman Cemaleddin Gîlî s.604, Baba Kemal Hocendi s.604, Ebû Vefa Harezmî s.605, Necmeddin Râzî s.606, Radiyyuddin Ali Lâlâ Gaznevî s.607, Cemaleddin Ahmed Curfânî s.609, Nureddin İsferâînî s.610, Alauddevle Simnânî s.611, Ahi Ali Mısrî s.616, Necmüddin Muhammed Edkanî s.617, Muhammed Dihistânî s.618, Ebü'l-Berekât Takıyyüddin s.620, Seyyid Ali Hemedânî s.621, Abdullah Gürcistânî s.621, Baba Mahmud Tûsî s.622, Ahi Kutluk-Şâh s.622, Hafız Bahaeddin Eberdihî s.622, Fahreddin Luristânî Nuristânî) s.625, Ali Ferâhî s.625, Muhammed Şah Ferâhî s.627, Bahaeddin Ömer s.428, Şemseddin Muhammed b. Esed s.630, Bahaeddin Veled s.635, Burhaneddin Muhakkik s.633, Mevlâna Celaleddin Rûmî s.634, Şems-i Tebrizî s.639, Selahaddin Zerkub s.643, Şeyh Hüsameddin s.643, Sultan Veled s.643, Şihabuddin Sühreverdî s.647, Necibüddin Ali Buzguş (Burguş) s.647, Zahirüddin Abdurrahman Ali b. s.650, Muhammed Yemeni s.650, İbrahim Meczûb s.652, Cemaleddin Lurî s.654, Şemseddin Safi s.655, Nureddin Abdüssamed Natanzî s.656, İzzettin Mahmud Kâşî s.656, Kemaleddin Abdürrezzak Kaşî s.658, Nureddin Abdurrahman Mısrî s.669, Zeyneddin Hâfi s.670, Abdüllatif Makdisî s.672, Abdulmu'tî s.674, Abdurrahim Merzifonî s.676, Tâceddin İbrahim Karamânî s.679, Haci Halife Kastamonî s.680, Vefâ Konevi s.683, Rüstem Halife Bursevî s.687, Emir Kıvamuddin Sincânî s.688, Şemseddin

Muhammed s.690, Ebû Bekr Taib-âbâdî s.692, Celaleddin Mahmud s.694, Celaleddin Ebû Yezid Purânî s.695, Zahiruddin Halvetî s.697, Sadreddin Hıyâvî s.698, Baba İlyas s.699, Zekeriya Halvetî s.700, Abdurrahman Çelebi s.700, Yahya Şirvânî s.700, Dede Ömer Rûmî s.703, Ali Halvetî s.704, Habib Ömerî Halvetî s.704, Çelebi Halife s.706, Bahaeddin Zekeriya Multanî s.710, Nizamuddin Dehlevî s.711, Ebu Abdullah Savmaî s.713, Abdülkadir Geylânî s.714, Hammâd Debbâs s.716, Sadaka Bağdâdî s.719, Seyfuddin Abdülvehhâb s.719, Abdurrahman Tafsuncî s.720, Ebû Amr Sarîfinî s.723, Beka b. Batu s.732, Kadib Ulbân Mevsilî s.733, Muhammed Evânî s.734, Ebussuud İbn Şibl s.734, Ebû Medyen Mağribi s.736, Ebû Abbas Senhâcî s.740, Ebû Rebî' Kefif Mâlekî s.741, Adî b. Müsâfir s.742, Ahmed Rifâî s.742, Hayyat Harrâni s.745, Câ-gir s.746, Ebû Abdullah Haşimî s.747, Ebû Hasn Ali b. Hamid Saidî s.747, Ebû İshak b.Zarif s.749, İbn Fârız s.749, İbrahim b. Mı'sâr s.756, Muhyiddin Arabî s.757, Sadreddin Konevî s.768, Mueyyeduddin Cendî s.770, Sa'deddin Fergânî s.772, Musâ Sidrânî s.775, İsa Hettâr Yemenî s.778, Ebû Gays Yemenî s.778, Ebû Hasan Şazilî s.780, Yasin Mağribî Haccâm s.784, Afifuddin Tilemsâni s.784, Ebû Abbas Mürsî s.786, Sa'd Haddâd ve Cevher s.787, Ahmed b. Ca'd ve Saîd s.788, Necmeddin Isfahânî s.789, Kutbüddin Yahya Nişaburî s.792, Ebû Muhammed Mercânî s.792, Ebû Abdullah Endelüsî s.793, Süleyman Türkmânî s.794, Ali Kürdî s.794, Muferrih s.796, Ebû Abbas Demenhûrî s.797, Reyhan s.798, Alauddin Harizmî s.799, Abdullah Ya'fiî s.800, Şihabuddin Sühreverdi-i Maktul s.802, Evhaduddin Kirmânî s.804, Kasım Tebrizî s.808, Hakim Senâî s.810, Feriduddin Attar s.814, Sa'dî Şirâzî s.816, Fahreddin Irakî s.817, Emir Hasenî (Hüseynî) s.820, Evhaduddin İsfahânî s.821, Efdaluddin Hakanî s.822, Nizâmî s.823, Hüsrev Dehlevî s.824, Hasan Dehlevî s.825, Kemaleddin Hocendî s.826, Muhammed Şîrîn Mağribî s.827, Hafız Şirâzî s.829, Anadolu Velîleri s.831, Ali b. Meymun Mağribî s.831, Somuncu Baba s.833, Hacı Bayram Velî s.834, Ak Şemseddin s.834, İbrahim Tennurî s.838, Geyikli Baba s.841, Yazıcızade Ahmed ve Muhammed Çelebi s.842, Yunus Emre s.842, Hacı Bektaş Velî s.843, Rabiatul Adeviyye s.844, Lübâbe Muteabbide s.845, Meryem Basriyye s.845, Reyhâne-i Vâlihe s.846, Ukayratü'l-Abide s.846, Şa'vâne s.846, Kürdiye s.847, Hafsa bint Şirin s.847, Râbiâ-i Şâmiyye s.847, Hakime Dımaşkiye s.848, Ümm-i Hassan s.849, Fatıma Nişaburiye s.849, Zeytûne s.850, Fatıma Berde'iye s.851, Ümm-i Ali s.851, Ümm-i Muhammed s.852, Fatıma bint Ebû Bekr Kettânî s.852, Fidda s.852, Tilmize-i Serî Sakatî s.853, Tuhfe s.854, Ümm-i Muhammed s.859, Bibik Merviye s.859, Destûr-i Ka'b s.859, Fatıma bint müsennâ s.860, Câriye-i Sevdâ s.861, İmre-i Mechule s.862, Câriye-i Mechule s.863, İmre-i Mısriye s.863, Cariye-i Mısriye s.863, İmree-i Harızmiye s.864, Cariye-i Habeşiye s.864, İmree-i Isfehaniye s.865, İmree-i Fârisiye s.866, Süleyme s.866, Fihrist s.869.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Tasavvufun İslâmî kültürün ayrılmaz bir parçası olduğu, bu kültürden yararlanmak için bazı eserlerin yazıldığı, Tabakât-ı Sûfiye kitaplarının da bu gruptan olduğu açıklanmaktadır. **Câmî**'nin kitabının bu tür eserler içindeki yeri, önemi kısaca belirtilmiş ve tercüme hakkında kısa tarihî bilgiler verilmiştir.

Daha önce bu eser üzerinde iki tane sadeleştirme çalışması yapıldığı fakat bunlarda bir takım eksiklikler olduğu, bu çalışmanın diğer sadeleştirmelerden farkı ve yapılan farklı uygulamalar da önsözde dile getirilmektedir.

Çalışmanın hedefinin tasavvuf hayatını ve kültürünü yeni nesillere tanıtmak olduğu ayrıca ifade edilmektedir.

Giriş kısmında ise kitabın dahil olduğu eser türü hakkında geniş bir değerlendirme yer almaktadır. Öncelikle Tabakât-ı Sûfiye kitapları başlığı altında İslâm'da mânevî hayatın teşekkülünden başlayarak mesele îzah edilmektedir. Burada zühd devrinin tasavvuf döneminden önce olması sebebiyle, zâhidlerin tercüme-i hâl ve tabakât kitaplarının önce

yazıldığı ifade edilmiştir. Ardından İslâm kültür hayatında kaynaklık etme durumunda olan Tabakât-ı Sûfiye kitapları sıralanmış, hepsi hakkında bilgi verilmiş, birbirlerinden farkları ekol ayrılıkları, basılıp basılmadıkları gibi hususlar anlatılmıştır.

Çalışmada M. 1500'den sonraki mutasavvuflar hakkında bilgi veren umûmî ve husûsî eserlerle ilgili bir tasnif yapılarak önemli örnekleri zikredilmiştir.

Kitabın giriş kısmı, bu bahisten sonra eserin müellifi **Abdurrahman Câmî** hakkında ayrıntılı bilgi vermekte sonra da eseri değerlendirmektedir. **Lâmiî**'nin tercümesi anlatılmakta, diğer tercümeler, vasıfları, ismi gibi detaylı bir incelemeye gidilmektedir. Sonra da eserin mütercimi **Lâmiî** ve tercümesi üzerinde durulmaktadır.

Giriş kısmının sonunu ise Sûfilerin Hayat Hikayelerini Okumanın Faydaları başlığı oluşturmakta, burada da konu ile ilgili bilgiler verilmektedir.

Konu Açıklaması: Metin kısmı eserin en geniş kısmıdır. Burada sûfîlerin hayat hikayeleri ve menkıbelerine yer verilmektedir. İçindekiler kısmında adı geçen sûfîler, eserde, menkıbelerin ağırlıkla anlatıldığı bir metodla tanıtılmaktadır.

❁

2. **Abdurrahman Molla Câmî**
Nefahâtü'l Üns Min Hazarât'il-Kudüs-Mukaddes Makamlardan Huzur Nefesleri (sad. Abdülkadir Akçiçek).—İstanbul: Sağlam Kitabevi, [1981]. 1136 s.; 24,5 cm.

Molla Câmî'nin ünlü Farsça eserinin **Lâmiî** tarafından Türkçe'ye yapılan tercümesinin sadeleştirildiği, evliyâ menkıbelerini ihtiva eden kitaptır.

İçindekiler: Huzur Nefesleri s.5, Giriş s.9, Sunuş s.12, 1. Bölüm: Velâyet ve veli üzerine bir açıklama s.23, 2. Bölüm: Sofi, mutasavvıf, melâmî, fakir ve aralarındaki fark s.30, 3. Bölüm: a) Velâyet sahiplerinin sınıfları b) Kutup halleri c) Hızır, İlyas ve haklarında anlatılanlar s.44, 4. Bölüm: a) İlmin kısımları b) Âlimlerin mertebeleri s.78, 5. Bölüm: a) Tevhid b) Tevhid mertebeleri c) Tevhid erbabı s.92, 6. Bölüm: a) Mucize b) Keramet c) İstidraç s.117, 7. Bölüm: Evliya kerametleri s.123, 8. Bölüm: Sofiyeye bu ismin verilmesi s.137, 9. Bölüm: Velilerin Menkıbeleri: Velilerin Menkıbeleri s.144, Ebu Haşim Sofî s.144, Zünnun-u Mısrî s.146, Şeyh Israfil s.152, Ebu Esved Mekkî s.153, Ebu Esved Raî s.153, Ebu Yakub Haşimî s.154, Velid b. Abdillah Saka s.155, Fudayl b. Iyaz s.155, Yusûf Esbat s.157, Maruf-u Kerhî s.158, Ebu Süleyman Daranî s.159, Davud b. Ahmed Daranî s.162, Ebu Süleyman Davud b. Nasr Taî s.162, İbrahim b. Edhem s.163, İbrahim b. Saad Alevî Hasenî s.165, Ebu Haris Ulasî s.166 İbrahim Siteniye Harevî s.168, İbrahim Rıbati s.170 İbrahim Atruş s.172, İbrahim Sayyad Bağdadî s.173, İbrahim Âcer Sağir s.173, İbrahim Âcerî Kebir s.174, Muhammed b. Halid Âcerî s.174, İbrahim b. Semmas Semarkandî s., Fetih b Ali Musulî s., Fetih b. Şahraf Meruzî s., Bişr b. Haris b. Abdirrahman Hafî s., Bişr-i Taberani s., Kasım Harbî s., Şakik b. İbrahim Belhî s., Davud Belhî s., Haris b. Esed Muhasibî s., Ebu Türab Nahşebî s., Ebu Türb Remlî s., Ebu Hatem Attar s., Sırrî b. Müflis Sakatî s., Ali b. Abdilhamid Udarî s., Ebu Cafer Semmâk s., Ahmed b. Hadraveyh Belhî s., Yahya b. Maaz-ı Razî s., Half b. Ali s., Bayezid-i Bistamî s., Ebu Ali Sindî s., Ebu Hafs Haddad s., Ebu Muhammed Haddad s., Zalim b. Muhammed s., Ebu Müzahim Şirazî s., Abdüllah Mehdî Baverdî s., Hamdun Kassar s., Ebu Hüseyin Barusî s., Mansur b. Ammar s., Ahmed b. Asım Antakî s., Muhammed b. Mansur Tusî s., Ali Akkî s., Hatem b. Unvan Asam s., Ahmed b. Ebilhavarî s., Abdüllah b. Hubayk b. Saik

Antakî s., Sehl b. Abdillah Tüsterî s., Abbas b. Hamza Nisaburî s., Ahmed b. Yusüf Şeklî s., Abbas b. Ahmed Şair Ezdî s., Ebu Hamza Horasanî s., Ebu Hamza Bağdadî s., Hamza b. Abdillah Alevî Hüseynî s., Ebu Said Harraz s., Ahmed Hemedanî s., Ebu Şuayb b. Mukaffa s., Ebu Ikal b. Alvan Mağribî s., Hammad Kuresî s., Ebu Hüseyin Nurî s.233, Seyyid'üt-Taife Cüneyd-i Bağdadî s.238, Ebu Cafer Kerbinî s.242, Kehmes b. Hasan (Hüseyin) Hemedanî s.243, Amr b. Osman Mekki Sofî s.243, Şah Şuca-ı Kirmanî s.248, Ebu Osman Hıyrî s.248, Zekeriya b. Deleviye s.249, Zekeriya b. Yahya Herevî s.249, Zeyyad Kebir Hemedanî s.250, Ebu Osman Mağribî s.250, Ebu Talib Ahmimî s.252, Talha b. Muhammed b. Salih Şiblî s.253, Ebülabbas Mesruk s.254, Şeyh Ebülabbas Murzen Bağdadî s.255, Ebu Abdillah Mağribî s.255, Ebu Abdillah Nicabî s.257, Ebu Abdillah Antakî s.258, Mümşad Deynurî s.259, Hasan b. Ali Mesuhî s.282, Ahmed b. İbrahim Mesuhî s.283, Rüveym b. Ahmed b. Yezid b. Rüveym s.283, Yusüf b. Hüseyin Razî s.288, Abdüllah b. Hazır s.270, Sabit b. Habbaz s.272, Ebu Sabit Razî s.272, Semnun b. Hamza Muhib Kezzab s.273, Zehrun Mağribî s.278, Arun b. Vesabe s.278, Meymun Mağribî s.277, Sadun Mecnun s.277, Ata b. Süleyman s.278, Ali b. Sehl b. Ezher Isfahanî s.278 Muhammed b. Yusüf b. Ma'dan Bena s.281, Muhammed b. Fazeh s.283, Sehl b. Ali Meruzî s.283, Ali b. Hamza Isfahanî Hallaç s.284, Ali b. Şuayb Saka s.288, Ali b. Muvaffak Bağdadî s.287, Ebu Ahmed Kalansî s.287, Ebülgarib Isfahanî s.289, Ebu Abdillah Kalansî s.290, Ebu Abdillah b. Celâ s.291 Ebu Abdillah Hakan Sofî s.293, Ebu Abdillah Büsrî s.294, Ebu Abdillah Sencerî s.298, Ebu Abdillah Hasrî s.298, Cafer b. Murakka s.299, Ali b. Bendar Hüseyin Sofî Sayrafî s.299, Muhammed b. Fazl Belhî s.302, Muhammed b. Hakim Tirmizî s.304, Ali Bekâr s.307, Ebu Abdillah Abadanî s.308, Ebu Abdillah Hadremî s.309, Ebu Abdillah Salimî s.310, Ebu Talib Muhammed b. Ali b. Atıyye Harisî Mekki s.311, Ebu Abdillah Cavpare s.311, Ebu Bekir Verrak Tirmizî s.314, Ebülkasım Razi s.315, Ebülkasım Hakim Semerkandî s.318, Bekir Sağdî s.317, Salih b. Mektum s.317, Ebu Zer Tirmizî s.318, Haşimî Sağdî s.318, Muhammed b. Hasan Cevherî s.319, Ebu Bekir Kisaî Deynurî s.320, Ebu Ali Cürcanî s.322, Muhammed ve Ahmed s.322, Tahir Mukaddesî s.323, Ebu Yakub Susî s.325, Ebu Yakub Nehrecurî s.325, Ebu Yakub Zeyyat s.327, Ahmed b. Vehb s.327, Ebu Yakub Müzayilî s.328, Ebu Yakub Akta' s.328, Ebu Yakub Zizî s.330, Ebu Yakub Mezkûrî s.331, Ebu Yakub Meydanî s.332, Ebu Yakub Harrat Askalanî s.333, Ebu Yakub Gevretî s.333, Hayır Nessac s.334, Mahfuz b. Mahmud s.338, Mahfuz b. Muhammed s.337, İbrahim Havas s.337, İbrahim b. İsa s.341, İbrahim b. Sabit s.341, Ebu Muhammed Garirî s.342, Ganim b. Saad s.344, Gaylan Semarkandî s.344, Gaylân Mevsus s.345, Ebülabbas b. Ata s.345, Ebu Salih Müzeyyen (Meruzî) s.347, Ebülabbas Erzizî s.347, Ebülabbas Deynurî s.349 Ebülabbas Ahmed b. Yahya Şirazî s.350 Ebülabbas Baverdî s.351, Ebülabbas Berdaî s.351 Ebülabbas Seyyarî s.352, Abdülvahid b. Ali Seyyarî s.353, Ebülabbas Sühreverdî s.353 Ebülabbas Nihavendî s.354, Ahi Ferec Zencanî s.356, Ebülabbas Neseî s.357, Ebülabbas Süreyc s.358, Ebülabbas Hamzâ b. Muhammed s.359, Hüseyin Mansur Hallac Beyzavî s.359, Abdülmelik İskâf s.365, İbrahim b. Fatik s.366, Faris b. İsa Bağdadî s.370, Ahmed b. Hüseyin b. Mansur Hallac s.371, Ebu Mansur Kâvekelâh s.372, Ebu Amr Dımeşkî s.373, Muhammed b. Hamid Tirmizî s.373, Abdüllah b. Harraz s.374, Benan Muhammed Hammal s.378, İshak b. İbrahim Hammal s.379, Benan b. Abdillah s.380, Şeyban b. Ali s.380, Ebülhasan b. Muhammed Müzeyyen s.381, Ebülhasan Saiğ Deynurî s.382, Ebu Hasan Subayhî s.383, Ebu Hasan Süyutî s.385, Ebu Hasan b. Şa'ra s.385, Ebu b. Hamid Zencî,b. Zencî s.388, İbrahim b. Davud Kassar Rakkî s.387, Ebu Cafer Haffar s.389, Ebu Cafer Somanî s.390 Ebu Câfer Saydalânî s.390, Ebu Cafer Ahmed b. Hamdan b. Sinan s.392, Ebu Cafer Ferganî s.392, Ebu Cafer Samanî s.394, Ebu Cafer Haddad s.394, Ebu Cafer Maaz Mısrî s.398, Ebu Abdillah Berki s.398, Ebu Cafer Meczum s.397, Ebu Cafer Damiğâni s.401, Ebu Hasan Verak s.402, Ebu Hasan Dıraç-Bekir Dıraç s.403, Ebu Hasan

Selâmî s.404, Ebu Hüseyin Malikî s.404, Ebu Hüseyin Haşimî s.405, Ebu Bekir Vasıtî s.405, Ebu Bekir Zekkak Kebir s.407, Ebu Bekir Zekkak Sağir s.408, Ebu Bekir Kitanî s.409, Ebu Bekir Ata Cuhfî s.411, Ebu Bekir Şıkak s.412, Ebu Bekir Şiblî s.412, Ebu Bekir Yezdaniyar Ermevî s.418, Ebu Bekir Saydalanî s.419, Bekir Habbaz Bağdadî s.420, Ebu Bekir b. İsa Matraî s.420, Ebu Bekir Tahir Ebherî s.421, Ebu Bekir b. Ebi Sa'dan s.422, Ebu Bekir Atufî s.424, Ebu Bekir Sekkâk s.424, Ebu Bekir Saka s.425, Ebu Bekir Mısrî s.426, Ebu Bekir Dukkî s.427, Ebu Bekir Tamistanî s.429, Ebu Bekir Fera s.430, Ebu Bekir Şibhî s.431, Ebu Bekir Tarsusî Haremî s.432, Ebu Bekir Susî s.435, Ebu Bekir Şükeyr s.437, Ebu Bekir Cevzakî s.438, Ebu Bekir Razî s.439, Ebu Bekir Müfid s.440, Ebu Bekir Kasrî s.440, Ebu Bekir Mevazinî s.441, Ebu Bekir Eşnanî s.442, Ebu Bekir Mağazilî (Mağazinî) s.442, Ebu Bekir Kutay'î s.443, Ebu Bekir Hemedanî s.443, Ebu Bekir Kefşirî s.444, Ebu Bekir b. Davud Deynurî s.444, Ebu Ali Ruzbarî (Rudbari) s.445, Ebu Ali Sekafî s.448, Ebu Ali Kâtib Mısrî s.449, Ebu Ali Meştulî s.450, Ebu Ali Razî s.452, Ebu Ali Hayran s.453, Ebu Ali Sercanî s.454, Abdüllah b. Muhammed Mürtaiş s.454, Abdüllah b. Muhammed Menazil s.456 Abdüllah Haddad Razî s.457, Abdüllah b. Isam Mukaddesî s.458, Abdüllah Nabazanî s.458, Ebülhayr Tinatî Akta s.458, Ebülhayr Habeşî s.466, Ebülhayr Askalanî s.468, Ebülhayr Humusî s.468, İbrahim Şeyban Kirmanşahî s.468, Bayezid Margazî s.469, İbrahim b. Ahmed b. Mevlid Sofî Rakkî s.469, İbrahim Ceylî s.471, İbrahim Dehistanî s.471, İbrahim Murgınanî s.472, İbrahim Nazeviye s.472, Muzaffer Kirmanşahî s.472, Ebu Hüseyin Benan s.473, Ebu Hüseyin b. Hind Farisî s.474, Ebüledyan s.475, Ebu Cafer b. Muhammed b. Ali Nesevî s.477, Ebu Said Arabî s.478, Ebu Amr Zeccacî s.479, İbrahim b. Yusüf b. Muhammed Zeccacî s.481, Cafer b. Muhammed b. Nusayr Huldi Havas s.481, Ebu Hasan Sofî Kuşencî s.484, Bendar b. Hüseyin b. Muhammed b. Mehleb Şirazî s.485, Ebu Amr Nüceyd s.487, Abdüllah b. Muhammed b. Abdirrahman Razî Şaran'I 488 Ebu Hüseyin Seyrevanî 489 Ebu Hüseyin Karafî s.490, Ebu Süleyman Nilî s.491, Ebu Süleyman Havas Mağribî s.491, Ebülkasım Nasrabadî Nasrabazî s.482, Ebu Bekir Razî Becelî s.493, Ebu Bekir Falızbanî s.494, Ebu Hüseyin Hasrî s.494, Ebu Hüseyin Sem'un s.496, Ebu Nasr Habbaz-Ebu Hüseyin Suhan Ajen s.498, Şeyh Ahmed Haranî s.498, Cühem Rakkî s.499, Ebu Hasan Ermevî s.500, Ebu Abdülah Hafif Şirazî s.500, Ebu Hayr Malikî s.503, Ebu Bekir Şaranî s.504, Ebu Muhammed Atayidî s.505, Cafer Hiza s.506, Hişam b. Abadan s.507, Ebu Muhriz Şirazî s.509, Abdürrahim Istaharî s.510, Müemmil Hassas s.513, Ali b. Şeleviye s.516, Ebu Bekir Iskâf s.516, Ebu Dahhâk s.517, Ebu Muhammed Haffaf s.517, Hüseyin b. Hameviye Ebu Cater Ahrar Istaharî s.519, Abdüllah Kassar s.520, İbrahim Mütevekkil s.522, Ebu Talib Hazrec b. Ali s.523, Ebu Ali Varcı s.526, Ebülfazl Cafer Ca'dî s.528, Ebülkasım Kasrî s.527, Abdülaziz Bahranî s.529, Ebu Hasan Hakimî s.530, Şeyh Ebu Ali Hüseyin b. Muhammed İkâr s.530, Şeyh Ebu İshak İbrahim b. Şehriyar Kâzerunî s.531, Şeyh Ruzbehan Baklî s.532, Şeyh Ebu Hasan Gerdeviye s.536, Şeyh Abdüllah Beleyanî s.537, Şeyh Cemaleddin Muhammed s.542, Musa b. İmran Ceyreftî s.543, Hace Ali b. Hasan Kirmanî s.543, Mire-i Nişaburî s.544, Ebu Abdillah Türugıydî s.545, Ebu Abdillah Ruzbarî s.546, Ebu Abdilah Me'nek s.547, Ebu Abdillah Dunî s.548, Ebu Abdillah Mulî s.549, Ebu Abdillah Makarrî s.550, Ebu Abdilkasım Makarrî s.551, Ebu Muhammed Rasibî s.551, Ebu Abdillah Deynurî s.552, Ebu Hüseyin Seyreyani Sağir s.554, Ebu Hüseyin b. Cahzam Hemedanî s.556, Ebu Hüseyin Tarzî s.558, Ebu Hüseyin Seregî s.559, Şeyh Muhammed Sahirî s.560, Şeyh Ahmed Cevvalgez s.581, Ebu Hüseyin Haddad Herevî s.561, Ebu Muzaffer Tirmizî s.562, Emirçe Süffalfüruş s.563, Şerif Hamza Ukeylî s.585, Arif Ayar s.568, Ebu Hüseyin Aliye (Salibe) s.567, Şeyh İmran Sülüsî s.567, Ebu Hüseyin Merv Rudî s.568, Ebu Hamid Dostanî s.570, Bab Ferganî s.571, Ebu Mansur Muammer b. Ahmed Isfahanî s.573, Ebu Nasr Sirac s.573, Şeyh Ebülfazl b. Hasan Serahsî s.574, Halevî Nisaburî s.577, Şeyh Ebülabbas Kassab Amilî s.577, Şeyh Ahmed Nasr s.581, Şeyh Ebu Ali Siyah s.583, Ebu

Ali Dekkak s.585, Ebu Ali Şebbuyî Meruzî s.588, Şeyh Ebulkasım Bişr Yasin s.590, Şeyh Lokman Serahsî s.592, Şeyh Muhammed Kassab Amilî s.594, Şeyh Ebu Hasan Harkanî s.594, Şeyh Ebu Abdillah Dasitanî s.597, Şeyh Ebu Said Ebülhayr s.598, Şeyh Ebülkasım Gürgânî s.610, Hace Muzaffer b. Ahmed b. Hamdan s.611, Maşuk Tusi s.612, Emir Ali Abu s.613, Şeyh Abdürrahman Süllemî Nişaburî s.614, Hüseyin b. Muhammed b. Musa Süllemî s.618, Ebu Sehl Sa'luki s.617, Şeyh Ebülkasım Kuşeyrî s.618, Şeyh Ebülabbas Şikanî s.619, Ebülfazl Muhammed b. Hasan Hatelî s.621, Ali b. Osman b. Ebi Ali Celaî s.622, Hace Ahmed Hammadî Serahsî s.624, Edib Kemendî s.625, Ebu Hasan Müsna s.625, Şeyh Ahmed Neccar İsterabadî s.627, Ebu Zer'a-i Razî s.628, Şeyh Ebu Zar'a-i Erdebilî s.628, Ebu Abdillah Babulî s.629, Şeyh Ebu Abdillah Bakû s.628, Şeyh Mümin Şirazî s.632, Şeyh Ebu İshak Şamî s.632, Ebu Ahmed Ebdal Çeştî s.633, Hace Muhammed b. Ebi Ahmed Çeştî s.634, Üstad Merdan s.635, Yace Yusüf b. Muhammed b. Sem'an s.636, Hace Mevdud Çeştî s.637, Hace Ahmed b. Mevdud b. Yusüf Çeştî s.642, Ebülvelid Ahmed b. Ebirreca s.643, Ebu İsmail Abdillah b. Ebi Mansur Muhammed Ansari s.643, Hace Yahya Ammar Şeybanî s.648, Şeyh Ebu Abdillah Takî s.651, Şeyh Ebu Hasan Bişrî Sencerî s.653, Kâkâ Ebülkasr Bestî s.653, Kâkâ Ahmed Sünbülibiraderi Muhammed Horça s.654, Ebu Mansur Muhammed Ansarî s.654, Ebu Mansur Suhte s.655, Şeyh Ahmed Çeştî -Hace İsmail Çeştî s.656, Ebu Nasr Suhanger s.657, Şeyh Ahmed Hacî s.658, Şeyh Ebu Seleme-i Baverdî s.659, Ebu Ali Keyal s.659, Ebu Ali Zerger s.660, Ebu Ali Puteger s.660, Şeyh Ebu Nasr Kubanî s.660, Şeyh İsmail Nasrabazî s.661, Şeyh Eba Mansur Kazer s.661, İsmail Debbas Ceyreftî s.661, Ebu Said Muallim s.661, Şeyh Muhammed Ebu Hafs Gevretî s.662, Şeyh Amu s.662, Şeyh Ahmed Kûfani s.663, Ebu Hasan Neccar s.663, Şeyh Ebülleys Kuşencî s.671, Muhammed b. Abdillah Kazer s.672, Şeyh Karbenic s.673, Hace Hayırca s.674, Ebu Abdillah b. Abdirrahman b. Nasr Malinî s.675, Ebu Nasr Muhammed b. Ahmed b. Ebi Cafer b. Ebi İshak Herevi Banicebadî s.676, Sultan Mecdüddin Talibe s.677, Ebu Abdillah Muhtar b. Muhammed b. Ahmed Herevî s.678, Şeyh Ebu Zer Buzcanî s.680, Şeyh'ül-İslâm Ahmed Namık Camî s.681, Şeyh Ebu Ali Faremidî s.694, Şeyh Ebu Bekir b. Abdillah Tusî Nessac s.697, Hüccet'ül-İslâm Muhammed b. Muhammed Gazalî Tusî s.698, Şeyh Ahmed Gazalî s.702, Hace Yusüf Hemedanî s.704, Hace Abdülhalık Gucdüvanî s.707, Hace Arif Rivegerî s.710, Hace Mahmud İncir Fağnevî s.710, Hace Ali Ramitenî s.710, Hace Muhammed Baba Semmasî s.711, Seyyid Emir Külâl s.713, Kusem Şeyh s.715, Halil Ata s.716, Hace Bahaeddin Nakşibend s.717, Hace Alâeddin Attar s.731, Hace Muhammed Parisa s.735, Hace Ebu Nasr Parisa s.740, Hace Hasan Attar s.741, Mevlâna Hace Yakup Çerhî s.742, Hace Alâeddin Gucdüvanî s.744, Mevlâna Nizameddin Hamuş s.744, Hace Abdüllah (Ubeydüllah) İmami Isfahanî s.747, Mevlâna Sa'deddin Kaşgarî s.749, Hace Ubeydüllah Ahrar s.751, Mevlâna Cami s.767, Hacegâ (Hacegi) s.770, Hace Muhammed Yahya s.771, Hace Abdülhak s.771, Molla Zade Etrarî s.772, Molla Muhammed Bedahşî s.772, Şeyh-i İlahi s.774, Seyyid Ahmed Buhari s.780, Şeyh Ebülhasan Bestî s.788, Şeyh Hasan Sekkâk Simnanî s.788, Muhammed b. Hameviye Cüneyd s.788, Ayn'ül-Kuzat Hemedanî s.789, Şeyh Berke Hemedanî s.791, Şeyh Fethe s.792, Şeyh Abdülkahir Sühreverdî s.793, Şeyh Ammar Yasir s.793, Şeyh Ruzbehan Kebir Mısrî s.794, Şeyh İsmail Kasrî s.795, Şeyh Necmeddin-i Kübra s.796, Şeyh Necmeddin Bağdadî s.803, Şeyh Sa'deddin Hamevî s.809, Şeyh Seyfeddin Baharzî s.811, Aynüzzaman Cemaledidn Geylî s.813, Baba Kemâl Cündi s.814, Hace Ebülvefa Harzemî s.815, Şeyh Necmeddin Razî s.817, Şeyh Razeddin Ali Lâlâ Gaznevî s.818, Seyh Cemaleddin Ahmed Corfanî s.820, Şeyh Nureddin Abdürrahman İsferaini Kesrikî s.821, Rükneddin Alâüddevle s.823, Ahi Ali Mısrî s.828, Şeyh Necmeddin Muhammed Erkânî s.830, Ahi Muhammed Histanî s.830, Ebulberekât Takiyyüddin Ali Dosti Simnanî s.833, Emir Seyyid Ali b. Şahab b. Muhammed Hemedanî s.834, Şeyh Abdüllah Gürcistanî s.834, Baba Mahmud Tusî s.835, Ahi Ali Kutluk Şah s.836, Şeyh Hafız Bahaeddin Ömer Ebredi s.836,

Mevlâna Fahreddin Loristanî s.839, Şah Ali Ferahî s.841, Şeyh Muhammed Ferahî s.842, Şeyh Bahaeddin Ömer s.843, Mevlâna Şemsededin Muhammed Esed s.845, Şeyh Bahaeddin Veled s.846, Seyyid Bürhaneddin' Muhakkık s.848, Mevlâna Celâleddin Muhammed Belhi Rumî s.849, Mevlâna Şemseddin Muhammed b. Ali b. Memekdad Tebrizî s.856, Şeyh Selâheddin Feridun Kunevî s.860, Şeyh Hüsameddin Hasan b. Muhammed b. Hasan b. Ahi Türk s.861, Sultan Veled s.863, Şeyh Şahabeddin Sühreverdî s.866, Şeyh Necibüddin Ali b. Bezgaş Şirazî s.867, Zahirüddin Abdürrahman b. Ali b. Bezgaş s.869, Şeyh Muhammed Yeminî s.870, Şeyh İbrahim Meczub s.872, Şeyh Cemaleddin Lorî s.874, Şeyh Şemseddin Safî s.876, Şeyh Nureddin Abdüssamed Natanzî s.876, Şeyh İzzeddin Mahmud Kaşî s.877, Şeyh Kemaleddin Abdürrezzak Kâşî s.870, Şeyh Nureddin Abdürrahman Mısrî s.892, Şeyh Zeyneddin Ebu Bekir Hafî s.893, Abdüllatif Mukaddesî s.896, Şeyh Abdülmu'ti s.899, Şeyh Abdürrahim Merzifonî s.900, Şeyh Taceddin İbrahim Karamanî s.904, Şeyh Hacı Halife Kastamoni 905 Şeyh Vefa Konevî s.909, Rüstem Halife Bursevî s.913, Emir Kıvameddin Sincanî s.915, Hace Şemseddin Muhammed Kösevi Camî s.917, Mevlâna Zeyneddin Ebu Bekir Taybadî s.918, Mevlâna Celâleddin Mahmud Zahid Mergabî s.921, Celâleddin Bayezid Poranî s.922, Mevlâna Zahirüddin Halvetî s.924, Şeyh Sadreddin Hıyavî Şirvanî s.925, Pir ;İlyas Amasyevî s.926, Şeyh Zekeriya Halvetî s.927, Abdürrahman Çelebî s.928, Seyyid Yahya Şirvanî Halvetî s.928, Pir Şükrüllah Halvetî s.931, Dede Ömer Rumî s.931, Mevlâna Ali Halvetî s.932, Mevlâna Habib Ömerî Halvetî Karamanî s.933, Şeyh Çelebî Karamanî s.935, Şeyh Bahaeddin Zekeriya Moltanî s.940, Şeyh Nizameddin Halidî Dehlevî s.941, Şeyh Abdüllah Savmaî s.913, Şeyh Muhyiddin Abdülkadir Geylânî s.944, Şeyh Hammad Debbas s.948, Şeyh Sadaka Bağdadî s.950, Şeyh Seyfeddin Abdülvehhab s.951, Şeyh Ebu Abdirrahman Tafsuncî s.953, Şeyh Ebu Amr Sarifinî s.956, Şeyh Kadiyb'ül-ban Musulî s.968, Muhammed Avanî s.970, Ebüssuud b. Şiblî s.970, Şeyh Ebu Medyen Mağribî s.973, Ebülabbas b. Ureyf Sanhacî Endülüsî s.976, Ebürrebi Küfeyf Malikî s.978, Adiy b. Misafir Şamî s.979, Seyyid Ahmed Rüfai s.980, Hayat b. Kays Haramî s.984, Şeyh Cagir s.985, Şeyh Ebu Abdillah Muhammed b. İbrahim Kureşi Haşimî s.988, Ebu Hasan Ali b. Humeyd Saidî s.986, Ebu İshak b. Tarif s.988, İbn-i Farıd Hamevî s.988, İbrahim b. Muasır Ca'berî s.996, Muhyiddin-i Arabî s.997, Sadreddin-i Kunevî s.1010, Müeyyed'üd-din Cündî 1012 Şeyh, Saideddin Ferganî s.1014, Şeyh Musa Sidranî s.1018, Şeyh İsa Hetar Yemenî s.1020, Şeyh Ebülgays Cemil Yemenî s.1021, Şeyh Ebülhasan Mağribî Şazelî s.1024, Şeyh Yasin Mağribî s.1028, Şeyh Ebülabbas Mürsî s.1028, Şeyh Saad Hadad ve Müridi Şeyh Cevher s.1030, Ahmed b Caad - Şeyh Said s.1031, Şeyh Necmeddin Isfahanî s.1032, Hace Kütbeddin Yahya Camî s.1035, Ebu Muhammed Abdüllah Mercanî s.1036, Ebu Abdillah s.1037, Şeyh Süleyman Türkmenî s.1038, Şeyh Ali Kürdî s.1039, Şeyh Müferric s.1040, Şeyh Ebülabbas Demenhurî s.1042, Şeyh Reyhan s.1043, Şeyh Alâeddin Harzemî s.1014, İmam Abdüllah Yafiî Yemenî s.1045, Şeyh Şehabeddin Sühreverdî Maktul s.1048, Şeyh Evhad'üd-din Hamid Kirmanî s.1050, Emir Seyyid Kasım Tebrizî 1054 ,Hakim Sinayî Gaznevî s.1057, Şeyh Feridüddin Attar Nisaburî s.1059, Müşerrefüddin Muslih b. Abdillah Sa'di s.1081, Fahreddin Irakî s.1062, Emir Hüseyni s.1066, Şeyh Evhadî Isfahanî s.1067, Efdalüddin Bedil Hakaikî Hakanî s.1068, Şeyh Nizamî s.1068, Hüsrev Dehlevî s.1068, Hâsan Dehlevî s.1068, Şeyh Kemâleddin Haçendî s.1070, Mevlâna Muhammed Şirinî s.1071, Hafız-ı Şirazî s.1073, Şeyh Ali b. Meymun Mağribî s.1074, Şeyh Hamid b. Musa Kayseri s.1076, Hacı Bayram Ankaravî s.1077, Akşemseddin b. Hamza s.1078, Şeyh İbrahim b. Sarraf Hüseyin s.1082, Geyikli Baba s.1085, Yazıcıoğulları Ahmed- Mehmed Çelebi s.1086, Yunus Emre s.1086, Hacı Bektaş-ı Veli s.1087, 10. Bölüm: Evliya Kadınlar s.1088, Rabia-i Adeviye s.1089, Lübabe Mütaabbide s.1090, Meryem Basriye s.1090, Reyhane Valihe s.1090, Akıra Abide s.1091, Şa'avane s.1091, Gerdiye s.1092, Hafsa bnt. Şirin s.1093, Rabia-i Şamiye s.1093, Hakime-i

Dımeşkıye s.1094, Ümmühisan s.1095, Fatıma-i Nişaburiye s.1095, Zeytune s.1096, Fatıma-iBerdaiye s.1097, Ümm-ü Ali s.1098, Ümm-ü Muhammed s.1098, Fatıma s.1099, Fıdda s.1099, Tilmize-i Sırrı-i Sakatî s.1100, Tuhfe s.1101, Ümm-ü Muhammed s.1107, Bibik Merviye s.1108, Duhter Kâab s.1108, Fatıma bnt. Müsna s.1109, Sevda Cariye s.1111, İmree-i Mechule s.1111, Cariye-i Mechule s.1112, İmree-i Mısrıye s.1113, İmree-i Mısrıye s.1113, İmree-i Harzemiye s.1114, Cariye-i Habeşiye s.1114, İmree-i Isfahaniye s.1118, İmree-i Farisiye s.1118, Selime s.1117.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Huzur Nefesleri başlığındaki önsözde, nâşir, kitabın adı, müellifi ve mütercimi hakkında kısa bilgiler verir. Ardından eserin daha faydalı olarak kullanılabilmesi için şu tasnifin yapıldığını belirtir: Giriş ve sunuş, Menkıbeler-Evliyâ Erkeklerin Menkıbeleri, Evliyâ Kadınların Menkıbeleri.

Eserde toplam altı yüz yirmi erkek evliyâ, kırk kadar da kadın evliyâ yer almaktadır.

Abdülkadir Akçiçek, Sunuş kısmında ise eserde tarîkat erbabının yüce makamları ve üstün kerâmetlerinin bulunduğunu, eserin **Câmî** tarafından verilen adının *Tabakat-ı Sofiye* olduğunu yazmaktadır. Kitabın nasıl hazırlandığını anlatan ve tarîkat ehlini ile onların hallerini öven mütercim, eserin tercümesinin **Kanûnî Sultan Süleyman** zamanında yapıldığını belirtir.

Konu Açıklaması: İlk 8 bölümde başta velî, velâyet, kerâmet olmak üzere tasavvufî mefhumlar hakkında açıklamalar yapılmış ve 9. bölümde menkıbelere geçilmiştir.

❁

3. **Abdülkerim Kuşeyrî**

Kuşeyrî Risâlesi (haz. Süleyman Uludağ) 2. bs.—İstanbul: Dergâh Yayınları, 1981.

639 s. + [3y.]; 23,5 cm.

Dergâh Yayınları: 61; İslâm Klâsikleri: 2

Bibliyografya ve indeks var.

Sûfî tabakatlarından, **Kuşeyrî**'ye ait *Risâle* adlı eserin Farsça'dan tercümesi ile müellif ve eseri hakkında yapılan incelemeyi ihtiva eden bir kitaptır.

İçindekiler: Giriş: Kuşeyrî'nin Hayatı ve Risâlesi s.11, Kuşeyrî Risâlesi s.93, Sûfîlerin Hâl Tercümeleri s.112, Tasavvufî Istılahlar s.180, Sûfîlerin Makam ve Hâlleri s.227, Müritlere Tavsiyeler s.589, Kitabiyat s.609, Karma fihrist s.613.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Dergâh Yayınları adına yazılan Sunuş başlığı altında tasvvufun tarifi yapılmış, tarikatlar ve tekkelerin etkileri üzerinde durulmuştur. Tasavvuf karşısında İslâm dünyasında iki tavrın ortaya çıktığı, bunlardan birincisinin, bazı aşırılık ve sapma olarak nitelendirilebilecek davranış ve düşüncelerin İslâmî çerçevelerini tesbit ederek doğru hâlde anlaşılmasını sağlamak, ikincisi ise kesin olarak reddetmek olduğu ifade edilmektedir. **Kuşeyrî**'nin birinci gruba dahil olan bir âlim olduğu, eserinde mutasavvıflara ve onların görüşlerine şeriata uydukları ölçüde kıymet verdiği açıklanmaktadır. Tasavvufa bazı hâl ve ıstılahı açıklarken de ayet ve hadislere dayandırıldığı, şeriati gözönünde tuttuğu, bu açıdan **Gazali** başta olmak üzere kendisinden sonrakilere ışık tuttuğu ifade edilir.

Eserin bu ikinci baskısında giriş kısmına ilavelerde bulunulduğu dipnotlarının geliştirildiği belirtilmiştir.

Girişte, **Kuşeyrî**'nin hayatı, tahsili, fazilet ve meziyetleri, tasavvuf ve şeriat münasebeti ile ilgili görüşleri, tasavvuf, tasavvufta amel, ilim, **Kuşeyrî**'ye dış tesirler, **İbn Teymiye**'ye göre **Kuşeyrî** ve **İbn Teymiye**'nin eserdeki rıza bahsi ile ilgili yazdığı bir risâle tercüme edilmiştir. Ayrıca, "Eserleri" bahsinde de geniş bir değerlendirmeye gidilmiştir.

Konu Açıklaması: Kaynak bir eserin tercümesi ve değerlendirmesini ihtiva eden kitap, bir sûfî tabakatı olması adına önemlidir. Kitapta menkıbe yoktur. Sûfîlerin hâl tercümeleri kısmında 83 sûfî yeralmaktadır ve naşire göre bunların yazılmasının esas gayesi hâl tercümelerini yazmak değil, ilk sûfîlerin şeriate bağlılıklarını anlatmaktır.

❁

4. **Ahmet Eflâkî**
Ariflerin Menkıbeleri (Mevlânâ ve Etrafındakiler) (çev. Tahsin Yazıcı)
1. c., 4. bs.—İstanbul: Remzi Kitabevi, 1986.
426 s.+ [3y.]; 24,5 cm.
Büyük Fikir Kitapları Dizisi: 72.
Bibliyografya var.

Büyük mutasavvıf-şair **Mevlâna Celaleddin Rûmî** ve etrafındakiler, Mevlevî tarikatı ve devrin tarihi hakkında **Ahmet Eflâkî**'nin Farsça yazdığı *Menâkıbü'l Ârifin* adlı eserin Türkçe'ye tercümesi olan kitap, **Ahmet Eflâkî**'nin hayatı ve eserlerinin yanısıra eser hakkında yapılmış analiz ve eleştirileri de ihtiva etmektedir.

İçindekiler: Birinci Baskının önsözü: Ahmet Eflâkî ve Eserleri s.9, Ariflerin Menkibelerinin Analizi: Kaynakları s.11, Eserin Eleştirilmesi s.31, Çeviriler s.62, Dipnotları s.68, Önsöz Yazılırken Yararlanılan Kaynaklar s.78, Kısaltmalar s.80, İkinci Baskının Önsözü s.81, Dördüncü Baskının Önsözü s.83, Ariflerin Menkıbeleri: Birinci bölüm: Sultanü'l Ulema Bahaeddin Veled s.91, İkinci bölüm: Burhaneddin Muhakkik-i Tirmizî s.116, Üçüncü Bölüm: Mevlâna Celaleddin Rûmî s.125, Mesnevi'den Alınan Beyitlerle İlgili Notlar s.386, Açıklama s.389.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserin birinci baskısının önsözü geniş bir çerçeveyi ihtiva etmektedir. Mütercim bu bölümde öncelikle **Ahmet Eflâkî** ve onun eserlerini **Sakıp Dede**'nin *Sefine-i Hafise-i Mevleviyan*'ına dayanarak fakat her bilgiyi detaylandırıp ayıklayarak açıklamaktadır. Eserin Analizi ve Eleştirilmesi bölümünde menâkıbnâmeler hakkında bilgi vermiş, bir tasnif denemesinde bulunmuş, hem menâkıbnâmeler hem de *Menâkıbü'l Arifin* üzerinde Batı'da yapılmış çalışmaları belirtmiş ve değerlendirmiştir. Eserin kaynakları izah edilirken, I-*Risale-i Sipehsâlâr der-Menâkıb-ı Hazret-i Hüdavendigâr*, II- *Veled-nâme*, III-*Rebab-nâme*, IV-*İntihânâme*, V-*Maarif*, VI-*Makalat-ı Şems-i Tebrizî*, VII-*Ma'arif-i Sultanü'l Ulema Bahaettin Veled*, VIII-*Fîhi Mâ Fih*, IX-*Mektubat-ı Mevlâna Celaleddin*, X-*Mesnevî*, XI-*Divan-ı Kebir* alt başlıkları alınmış, **Ahmet Eflâkî**'nin eseri kaleme alırken adı geçen eserlerden ne derece istifade ettiği anlatılmıştır.

Eserin eleştirilmesi yapılırken menâkıbnamelerin tarihî değeri üzerinde durulup, **Eflâkî**'nin *Menâkıbname*'sinin tarihî olaylarla bağlantıları en ince ayrıntılarıyla açıklanmıştır. Ardından eserin çevirileri ele alınmıştır.

Eserin "İkinci Baskı İçin Not" ve "Dördüncü Baskının Önsözü" bölümlerinde yapılan düzeltmelerden ve değişikliklerden bahsedilmektedir.

Konu Açıklaması: Kitap tercüme çalışması olarak hazırlanmıştır. Fakat Giriş kısmındaki incelemede menâkıbda adı geçen vak'alar, **Mevlâna**'nın eserleri ve tarihî olaylarla karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Kitabın geri kalan kısmının tamamını metin oluşturmaktadır.

5. **Ahmet Eflâkî**
Ariflerin Menkıbeleri (Mevlânâ ve Etrafındakiler) (çev. Tahsin Yazıcı)
2. c.—İstanbul: Remzi Kitabevi, 1986.
303 s.; 24,5 cm.
Büyük Fikir Kitapları Dizisi: 73
Dizin var.

İçindekiler: Önsöz s.7, Bazı Ad ve Ünvanlarla İlgili Açıklama s.7, II. Ciltteki Bilgilerin Analizi ve Eleştirilmesi s.16, Notlar s.30, Kitapta Adı Geçen Konya Çelebilerinin Şeceresi s.36, Konya'da Mevlâna Dergâhı Postnişinlerinin Listesi s.37, Mevlâna Celaleddin s.41, Şemseddin-i Tebrizi s.60, Selahaddin Zerkûb s.107, Hüsameddin Çelebi s.124, Sutlan Veled s.147, Ârif Çelebi s.167, Emir Âbid Çelebi s.240, Sultanü'l Ulema Bahaddin Veled ve Mevlâna'nın Çocukları ve Torunları Zikir Silsileleri s.251, Mesnevi'den Alınan Bilgilerle İlgili Notlar s.253, Açıklama s.257.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserin bu cildinin önsözünde **Mevlâna**'nın çevresinden başlamak üzere etrafında bulunan bazı önemli hanımlara verilen sıfatlar hakkında açıklamalar vardır. Ardından II. ciltteki bilgilerin tarih bakımından tesbiti ve değerlendirmesi yapılmaktadır.

Konu Açıklaması: Eserin tercümesinin I. ciltte kaldığı yerden devamıdır. Bu cildde, **Mevlâna**'nın kendinden çok etrafındaki birinci dereceden halkanın menkıbeleri yeralmaktadır.

6. **Ali Şîr Nevâyî**
Nesâyimü'l-Mahabbe Min Şemâyimi'l-Fütüvve (I Metin) (haz. Prof. Dr. Kemal Eraslan) .—Ankara, TDK Yayınları, 1996.
LIV + 494 s.; 23 cm.
TDK Yay: 608; Ali Şîr Nevâyî Külliyâtı: 12
İndeks var.
ISBN 975-16-0788-4

Câmî'nin *Nefahâtü'l Üns min Hazarati'l Kuds* adlı eserinin çeşitli ilavelerle Çağatay Türkçesi'ne tercümesi olan *Nesâyimü'l Mahabbe Min Şemâyimi'l Fütüvve* adlı eserin tenkidli metnini sunan bir kitaptır.

İçindekiler: Sunuş s.XXV, Önsöz s.XXIX, 2. Basının Önsözü s.XXXIII, Giriş s.XXXV, Metin s.1, İndeks s.457.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Türk Dil Kurumu adına yazılan Sunuşta **Ali Şîr Nevâyî**'nin hayatı ve eserleri anlatılmıştır. Kurumun, Nevâyî Külliyatını basacağı da bildirilmektedir. Önsözde ise öncelikle eser tanıtılmaktadır. Burada *Nesâyimü'l Mahabbe min Şemâyimi'l Fütüvve*'nin *Nefahâtü'l Üns*'e Türk ve Hind sûfîlerinin ilavesiyle Çağatay Türkçesi'ne yapılan tercümesi olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, eserin, din ve kültür tarihi bakımından, ayrıca Çağatay nesir dili yönünden çok mühim olduğu anlatılmıştır. Bilhassa Türk sûfîlerinin büyük bir kısmına ait şifâhî kültüre dayanarak verilen malumatın başka kaynaklarda bulunmadığı tebarüz ettirilmektedir. **Nevâyî**'nin Hind sûfîleri ile ilgili kısımları *Tezkiretü'l Evliyâ*'dan tamamladığı açıklanmıştır. Daha sonra metin oluşturulurken esas alınan ve ulaşılamadığı için tedkik edilemeyen nüshalar belirtilmişrtir. Çalışmada, **Câmî**'nin *Nefahâtü'l Üns* tercümesi ile **Attar**'ın *Tezkiretü'l Evliyâ*'sından istifade edildiği dile getirilmektedir..

Girişte, Çağatay yazı dili ve Çağatay edebiyatının teşekkülü, **Ali Şîr Nevâyî**'nin bundaki rolü, *Nesâyimü'l Mahabbe min Şemâyimi'l Fütüvve*'nin mahiyeti ve önemi, nüsha tanıtımları, metnin tertib ve tesbitindeki hususiyetler anlatılmıştır.

Konu Açıklaması: Sûfî tabakalarının, Türkler arasındaki tesirini gösteren ve bunun Çağatay Türkçesi'ndeki örneğini sunan bir çalışmadır. Ayrıca devir Türk sûfîlerini şifâhî kaynaklara göre tanıtması, buradaki bilgilerin diğer kaynaklarda olmaması dikkati çekmektedir. *Tezkiretü'l Evliyâ*'dan yapılan ilaveler de eserin, Türk menakıbnâme edebiyatının gelişiminde sûfî tabakalarının rolünü göstermesi bakımından mühimdir. Eserin girişten sonraki kısmını menâkıbnâme metni oluşturmaktadır.

7. **Allame Muhammed Bin Yahya et-Tâdifî**
Cevherden Gerdanlıklar (Hz. Abdülkadir Geylanî'nin Menkıbeleri)
(terc. Naim Erdoğan).—İstanbul: Sinan Yayınevi, 1972.
479 s.; 19,5 cm.
Sinan Yayınları No: 18

Abdülkadir Geylânî'nin menkıbelerini ihtiva eden **et-Tâdifî**'nin kitabının bugünki Türkçe'ye tercümesidir.

İçindekiler: Sunarken s.7, Önsöz s.13, Giriş s.15, Şeyh Abdülkadir El-Geylânî kimdir? s.17, Şeyh Abdülkadir El-Geylânî'nin babası s.18, Annesi s.19, Doğumu s.19, İlim tahsili s.21, Tasavvuf yoluna intisab s.23, s.2Görüştüğü şeyhler s.25, Bağdat'a girişi s.27, Huzurunda eşkiyanın tevbe edişi s.35, Sahralarda ve harabelerde kalışı s.41, Şeyh Hammad Ed-Debbas ile sohbeti s.49, Resulüllah'ın, ağzına üflemesi s.51, Havada yürümesi s.54, Müridleri ve onlara olan şefaatı s.53, Hallac-ı Mansur hakkındaki sözü s.65, Huzurunda Yahudi ve Nasara'nın İslâma girişi s.69, Şeytanın ona taarruzu s.76, "İki ayağım bütün velilerin boynundadır" sözü s.83, Zamanında Dicle nehrinin taşması s.96, Şiiri s.99, Cinlerin onun emrine uyuşu s.114, Fukahanın imtihan edişi s.120, Yılanla konuşması s.123, Hâcetlerde vesile kılınması s.124, Hayatında olduğu gibi vefatından sonra da tasarruf sahibi oluşu s.134, Şâfiî ve Hanbeli mezheplerine göre fetvası s.137, Duaları s.144, Şiir s.146, Hanımları hakkında s.147, Çocukları s.148, Şeyh Ebû Bekir Abdül-Aziz s.151, Şeyh Abdül-Cebbâr s.152, Şeyhül Kudve El-Hâfız Abdurrezzak s.152, Şeyh İbrahim s.155, Eş-Şeyh Muhammed s.155, Eş-Şeyh Abdullah s.155, Eş-Şeyh Yahya s.155, Eş-Şeyh Musa

s.156, Torunları s.157, Şeyh Abdüsselâm Bin Abdülvehhab s.158, Eş-Şeyh Muhammed s.159, Şeyh Nasr s.159, Şeyh Abdürrahîm s.164, Şeyh İsmail s.165, Şeyh Ebül-Mehasin Fadlullah s.165, Ebû Salih Nasr bin Abdürrezzak'ın çocukları hakkında (Şeyh Ebû Musa Yahya) s.165, Şeyh Ebû Nasr Muhammed 167 Şeyh Şemseddin Muhammed'in çocukları s.169, Şeyh Alâeddin Ali binMuhammed s.170, Çocukları Onların Zürriyeti s.171, Eş-Şeyh Muhyiddin'in çocukları s.173, Bu ikisinin çocukları s.176 Şeyh Hüseyin bin Alâeddin'in çocukları s.179, Onun çocukları ve çocuklarının çocukları s.180, Şeyh Muhammed bin eş-Şeyh Abdül-Aziz El-Cîlî El-Cibali'nin çocukları s.185, Vaaz meclisindeki konuşması s.204, Doğruluk hakkındaki sözleri s.213, İnsanoğlunun yaradılışı hakkındaki fikirleri s.219, İsm-i A'zam hakkında şöyle konuşmuşlardı s.221, Fıkıh hakkındaki düşünceleri s.225, Verâ (Allah'tan korkmak) hakkında buyurdukları s.226, Şeyh Ahmed er-Rufâî'nin onun hakkındaki medihleri s.232, Bâzı büyüklerin anlattıkları s.232, Onun emriyle acemin Bağdad'dan dönüşü s.242, Yatsı abdesti ile sabah namazını kılması s.267, Mânevi alanda derece alan bâzı büyüklerin menkıbeleri s.273, Şeyh Ebû Muhammed Talha Eş-Şenbeki s.278, Eş-Şeyh Ebûl-Vefâ Muhammed bin Muhammed bin Muhammed bin Zeyd El-Halvâni s.284, Eş-Şeyh Hammâd bin Müslim bin Düveh Ed- Debbâseş-Şeyh Azzâz bin El-Mustevde El-Betâihî s.287, Eş-Şeyh Mensurel El-Betâihî s.289, Eş-Şeyh Ebûl-Abbas Ahmed bin Ali bin Ahmed bin Yahya bin Hâzım Er-Rifâî Eş-Şeyh Adiy bin Müsâfir bin İsmail bin Musa s.298, bin Mervan bin El-Hasen bin Mervan El- Emevî (Bir Kerameti) s.300, Eş-Şeyh Ali bin El-Hîtî s.317, Eş-Şeyh Ebû Ya'z El Mağribi s.324, Eş-Şeyh Ebû Nimet Mesleme bin Nimet Es- Serücî s.327, Eş-Şeyh Ukeyl El-Menbecî s.329, Es-Şeyh Ali bin Vehb Er-Rabiî s.333, Eş-Şeyh Musa bin Hâmân Ez-Zûlî (Bâzılarına Göre İsmi İbni Mâhin'dir) s.339, Şeyh Rislan Ed-Dimişkî s.341, Es-Sühreverdi Adı İle Anılan Şeyh Ziyaüddin Ebün-Necîb Abdülkadir El-Bekrî s.345, Şeyh Ebû Muhammed El-Kasım bin Abdül Basri s.350, Şeyh Ebûl-Hasen El-Cüsukî s.357, Şeyh Abdurrahman Et-T'afsuncî El-Esdî s.362, Şeyh Beka bin Batü s.367, Şeyh Ebû Saîd El-Kavlevî (Bâzısına göre bu Velinin İsmi (Ebû Sa'd)dır) s.369, Şeyh Matar Et-Bâzrâni s.372, Şeyh Mâcid El-Kürdî s.373, Şeyh Ebû Medyen Şuaybel-Mağribî s.375, Şeyh Ebûl-Berekât Sahr Bin Sahr Bin Müsafir El-Emevî s.379, Şeyh Ebûl-Mefâhir Adiy Bin Ebü'l Berekât Sahr Bin Sahr Bin Müsafir s.382, Şeyh Ebû Yakup Yusuf İbni Eyyûb bin Yusuf bin El-Hüseyn Vehre El-Hemedânî s.383, Şeyh Şihâbüddin Ömer bin Muhammed bin Abdullah bin Muhammed bin Amvîye Es-Sühreverdî s.386, Seyh Câkir(Çakır,) El-Kürdî s.389, Şeyh Osman Merzuk El-Kureşi s.391, Şeyh Süveyd Es-Sencâri s.393, Şeyh Hayat Bin Kays El-Harranî s.397, Şeyh Osman Bin Muruze EL Betâihî s.400, Şeyh Ebû's Senâ Mahmud Bin Osman Bin Mekârim En-Neal El-Bağdadî El-Ezcî s.405, Şeyh Kadib Elbân El-Musûlî s.406 Şeyh Ebûl-Kasım Ömer Bin Mes'ud Bin Ebil- İz El-Bezâz s.412, Şeyh Mekârim İbni İdris En-Nehr Hâlisi s.414, Şeyh Halife Bin Musa En-Nehr Melekî s.418, Şeyh Abdullah Muhammed Bin Ahmed Bin İbrahim El-Kureşî El-Hâşimî s.423, A'zep Lâkabını Taşıyan Şeyh Ebû İshak Bin Ali s.432, Şeyh Ebûl -Hasen Ali İbni El-Ya'kubî s.439, Şeyh Ebû Muhammed Abdullah El-Cubbâî s.441, Es-Sabbâğ Diye Tanınan Şeyh Ebûl-Hasen Ali İbni Hamîd s.443, Şeyh Abdülkadir'in Doğumu ve vefatı s.454, Bâzı Menkıbeleri s.456 İmam Nevevî'nin medhi 464.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın başında yayınevinin imzasını taşıyan Sunarken başlıklı bir bölüm bulunmaktadır. Burada, tarîkatın mahiyeti, şeriatle bağlantısı, terbiye metodu, insan yetiştirme müessesesi olarak önemi, yetiştirdiği zâtlar, insân-ı kâmilin özellikleri anlatılmıştır.

Önsözde, mütercim, eserin asıl adını belirtmemektedir. Kitabın Hakk'ın rızasını kazanmak, halka mânevî sahada faydalı olmak amacıyla tercüme edildiği, âlemde mânevî ilimle gıdalanan ve velî mertebesine ulaşanların da içinde farklar olduğu, **Abdülkadir**

Geylânî'nin bunlardan hangisinde bulunduğu şeklindeki bir soruya kitabın cevap vermesi hususları önsözde dile getirilmiştir.

Konu Açıklaması: Girişten itibaren metindeki menkıbeler başlıklarla ayrılmıştır. Bu başlıklar menkıbenin konusunu belirtmektedir. İçindekiler kısmına da bu başlıklar alınmıştır.

8. **Anadol, Cemal**
Anadolu'yu Aydınlatanlar "Peygamber Mucizeleri Evliyâ Menkıbeleri".—İstanbul: Melda Yayınevi, 1984.
287 s.; 19 cm.
Bibliyografya var.

Kur'ân-ı Kerîm'de ismi geçen Peygamberlerin mucizeleri ile tasavvuf tarihine malolmuş, bilinen mutasavvıflar ve yalnızca türbelerinin bulunduğu bölgelerde tanınan evliyâların menkıbelerinin derlendiği bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.5, Seyyid Abdülkadir-i Geylânî Hz. s.7, Abdullah Sü'mâni Hz. s.14, Bâyezid-i Bistâmî Hz.s.15, Muhiddin-i Arabî Hz. s.7, Ahmed el-Rüfâî Hz. s.20, Emir Sultan, Hamideddîn s.20, Hâmid ve Hacı Bayram Velî Hz s.20, Şeyh Hamidüddin Aksarâyî(Somuncu Baba) s.27, Fâtih'in Hocası Akşemseddin s.29, Akşemseddin'in HacıBayram Veliye İntisâbı s.30, Yâ Vedud Sultan s.34, Akşemseddin ve Eyyüb Sultan s.36, Ayasofya'nın Kubbesi ve Hızır Aleyhi's- selâm s.39, Yüce İslâm Peygamberi'nin Övdüğü Ordu : Fâtih'in Askerleri s.39, Diğer İstanbul Velileri s.42, İstanbul'da Sahâbe ve Tabi'în Kabirleri s.57, Sultanu'l-Ulemâ Muhammed s.62, Bahaüddin Hazretleri s.67, Seyyid Burhaneddin Hz. s.70, Mevlâna Celâleddin-i Rûmi Hz. s.71, Şemseddin-i Tebrîzi Hz.s. 73, Sultan Veled s.77, Hacı Bektâş-ı Velî s.79, Aziz Mahmud Hüdâî Hz. S.81,Yahya Efendi Hz.s.87, Hırka-i Şerîf ve Veysel Karâni Hz.s.88, Molla Fenâri s.93, Sünbül Efendi Hz. s.94, Merkez Efendi Hz. s.100, Armağâni Mehmed Efendi s.103, Şeyh Vefâ ve II Bâyezid s.104, Yetmiş Kuruş Dede s.106, Saçlı Mehmed Efendi s.106, Boynuzlu Divâne Ahmed Dede s.110, Arakiyeci İbrâhim Ağa ve Takkeciler Câmii s.111, Dîvâne Burnaz Çelebi s.113, Telli Baba s.114, Horoz Baba s.115, Safer Dede s.115, Yavuz Er Sinan s.116, Nalıncı Memi Dede s.116, Sa'd İbni Ebi Vakkas ve Evliyâ Çelebi' nin Rüyâsı s.118, Şeyh Ferid Hazretleri s.123, Şeyh Abdurrahman Gazî s.123, Arap Baba (Yusuf İbni Arapşah) s.124, Fâtih Ahmed (Feth Ahmed) s.125, Mansur Baba s.126, Uryân Baba s.127, - Kılıççı Baba s.128, Sultan Şeyhmus s.130, Cicikli Türbe ve Sarıgöl s.131, Sin ve Sidoş s.132, Mesnevîhan Rızâ Efendi s.132, Şeyh Ömer s.134, Köstendil'li Şeyh Ali Rıza Hz. s.135, Veli Dede s.137, Mersin Dede s.138, Ali Efendi s.139, Havasız Mezarın İçinde Doğan Bebek : Büyük Türk Âlimi : Meyyitzâde s.139, Kadın Velilerden : Tekirdağ'lı Sarıkız s.141, Buğday Dede s.141, Tütünsüz Baba s.142, Hazreti Hicâbi ve Konduk Osman s.143, Sükûtî Dede s.145, Ebü'l-Kilâb Hasan Baba s.146, Adam-ol Mehmed Efendi s.147, Hüseyin Hüsnü Baba s.150, Girit'li Ali Dede s.152, Kırk Kızlar s.153, Kayalar Mescidi, Durmuş Dede s.154, İsmâil Maşûkî s.155, Koyun Dede s.157, Kutub Mustafa Kabuli Hazretleri s.158, Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Efsânesi ve Şeyh Edibâlî s.159, Şeyh Mikdat s.162, Erenler Tepesi ve Karacaoğlan s.166, Baskil'de : Üç Şehidler s.168, Şeyh Aliyü's-Semerkandî s.168, Hz. Ali Pınarı ve Mihterkale s.170, Anavarza Kalesi ve Hz Ali s.171, Tavus Baba s.172, Âşık Paşa Veli s.172,Karyağdı Türbesi s.174, Altaşman ve Üç Er mişler s.175, Şeyh Murtaza s.176, Düllük Baba s.177, Şeyh Suheyb-i Rûmî s.177, Abdi

Dede s.178, Demirci Dede s.179, Gül Baba s.181, Emirçine Sultan s.183, Hüseyin Gazi s.134, Hâcettepe Efsânesi s.185, Şeyh Hamza Hazretleri s.186, Lokman Hekim Efsânesi s.186, Arpa Suyundaki Şifâ s.188, Adıyaman'daki Sahâbeler s.189, Şeyh Abdurrahman Erzincânî s.192, Cimcime Sultan s.104, Haydar Dede s.195, Emir Dede s.195, Çorum'da Koyun Baba'ya âit Efsâneler s.197, Âhi Baba s.199, İskilip'li Şeyh Muhyiddin-i Yavsi s.200, Emîr Sultan s.201, Çekirge Sultan s.206, Başını Vermeyen Şehid : Abdülvehhab Gazi s.207, Saltuk Emre s.209, Seyyid Gazî - Baba Murad s.210, Sarıkız Türbesi ve Tahtacı Türkmenler s.211, Hazreti İbrâhim s.216, Hz. İbrâhim ve Urfa'da Halilü'r-Rahman Câmii s.222, Hz. Eyyûb s.223,EI - Yese Peygamber s.225, Şuayıb Peygamber s.226, Yahyâ Peygamber s.228, Mûsâ, Yûşâ ve Hızır Aleyhi's-selâm Antalya'da s.231, Şem'un ve Habib en - Neccâr s.233, Hızır Aleyhi's-selâm ve Hıdırellez s.235, Yûşâ Peygamber s.238, Hz. Ömer ve Gaziantep s.239, Pir Sefâ s.240, Balık KarnındaYaşayan Peygamber : Yunus Aleyhi's-selâm s.241, İdris Peygamber s.242, Daniyal Peygamber s.245, Hz. Nuh'un Gemisi ve Ağrı Dağı Efsâneleri s.246, Nuh Peygamber s.247, Yâkup Peygamber s.251, Ashâb-ı Kehf(Yedi Uyurlar) s.252, Bilâl-i Habeşî Hazretleri s.255, Cenâb-ı Hakk'ın Yardımı ve Savaş Menkıbeleri s.258, Bu Eserde, Sözü Geçen Tarikatlar Hakkında Bilgi s.261, Bu Eserdeki Veliler ile İlgili Olarak Kullanılan Bâzı Terimler s.278, Bu Kitabın Hazırlanmasında;Yazarın Faydalandığı Kaynaklar s.280, İçindekiler s.284,

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın önsözünü yayınevi kaleme almıştır. Burada Türkiye'de hemen her ilde bulunan evliyâlardan ve bu evliyâların Müslüman Türk Milletinin inançlarına olan tesirinden bahsedilmiştir. Ayrıca velîlerin hususiyetleri ve özellikle de kerâmetleri anlatılmış ve eserin "millî kültüre" hizmet amacıyla neşredildiği belirtilmiştir.

Konu Açıklaması: Eserin içinde ise toplam 136 Peygamber mucizesi ve evliyâ kerâmeti bulunmaktadır. Burada *Kur'ân*'da adı geçen Peygamberlere yer verilmiştir. Fakat eserde ağırlığı evliyâ menkıbeleri taşımaktadır. Çeşitli kaynaklardan derlenerek oluşturulan eserde **Abdülkadir Geylânî, Ahmed-er Rifâî** gibi büyük mutasavvıfların menkıbelerinin yanısıra **Telli Baba, Arap Baba Sultan Şeyhmus** gibi türbelerinin bulunduğu yerlerde kerâmetleriyle tanınan evliyâ da yer almaktadır.

Ayrıca en sonunda tasavvuf ve çeşitli tarîkatler hakkında kısaca bilgi verilmiştir (İlk kurulan tarikatler: Kassariye, Tayfuriyye, Cüneydiyye, Nuriyye, Süheyhiyye, Hakimiyye, Haraziyye, Hafifiyye, Seyyariye, Hubeyriyye. Sonra kurulanlar: Kadirriye, Rifâiyye, Kibreviyye, Sühreverdiyye, Medeniyye, Ekberiyye, Şazeliyye, Bedeviyye, Mevleviyye, Dussukiyye, Sa'diyye, Bektaşiyye, Nakşibendiyye, Halvetiyye, Bayramiyye, Zeyniyye, Gülşeniyye, Sümbüliyye, Ahmediyye, Şabaniyye, Uşşakıyye, Celvetiyye...)

❁

9. **Araz, Nezihe**
Anadolu Evliyaları.—İstanbul: Atlas Kitabevi, 1988.
479 s.; 20 cm.; 11 res.

Birçok evliyânın menkabevî hayatının lirik bir üslupla tahkiye edildiği eserdir.

İçindekiler: Güzelliğin, iyiliğin ve doğruluğun ışıkları s.5, Evliyalar evliyası Ahmet Yesevî s.8, Geyikli Baba s.18, Kurban İsmail s.21, Tavus Hatun s.26, Sarı Saltuk Sultan s.29, Emîr Sultan s.34, Pir Sultan Abdal s.40, Üç Kızlar s.46, Seyit Battal Gazi s.49, Merkez Efedi s.60, Yunus .Emre s.66, Karyağdı Hatun s.83, Aziz Mahmut Hüdaî s.86, Kumral Abdal s.99, Rabia Adeviye Sultan s.111, Eyüp Sultan s.125, Hacı Mesut s.136,

Hacı Bayram Veli s.139, Akşemseddin Sultan s.154, Sarı Kız s.169, Mevlânâ Celâleddin Rumî s.172, Kız Evliya s.215, Erzurumlu İbrahim Hakkı s.219, Sultan Murat Han s.227, Çoban Baba s.238, Sine-çâk Yusuf Baba s.241, Hacı Bektaş Veli s.244, Gülnar Hatun s.269, Sümbül Efendi s.272, Sultan Divanî s.286, Şeyh Vefa s.294, Şaban Veli s.302, Kemal Ahmet Dede s.312, Hoca Nasreddin s.317, Ganem Dede s.341, Şeyh Yahya Efendi s.349, Ali Fanî Dede s.360, Baba Haydar s.368, Şeyh Galip s.372, Lokman Dede s.389, Harabî ile Türabî s.393, Bayezidi Bestamî s.401, Maderi Mevlânâ s.409, Sultanül Ulema s.412, Karaca Ahmet Sultan s.423, Oruç Gazi s.431, Çerkeşli Velî s.436, Sarı Ana s.444, Nureddin Cerrahî s.446, Hatice Cenan Sultan s.451.

Önsöz (ve/veya) Giriş: "Güzelliğin ve doğruluğun ışıkları" başlığını taşıyan önsözde Anadolu'da evliyaların halk arasındaki tesirini anlatır. Yazılırken tarihî ya da manevî bir sıra gözetilmediği ayrıca dile getirilmiştir.

Konu Açıklaması: Kitap *Anadolu Evliyaları* adını taşımakla beraber, **Ahmed Yesevî** gibi Anadolu'da yaşamamış evliyâlara da yer verilir. Adı geçen evliyâların menkabevî hayatları lirik, etkileyici bir üslûpla anlatılmıştır.

❁

10. **Aslanbay, Muhittin**
Seyyid Battal Gazi'nin Hayatı ve Bazı Menkıbeleri.—Eskişehir: Kardeşler Matbaası [1953].
126 s. + [2y.]; 27 cm.; 41 foto.
Bibliyografya var.

Seyyid Battal Gazi'nin hayatını ve menkıbelerini içeren bir kitaptır.

İçindekiler: Birinci Bölüm: (Seyitgazi'nin Tarihçesi), Etiler ve Firigyalılar Devri, Romalılar ve Bizanslılar Devri, Selçuklular Devri, Osmanlılar Devri, Türkiye Cumhuriyeti Devri, İkinci Bölüm: (Seyyid Battal Gazi'nin Hayatı ve Menkıbeleri), Seyyid Battal Gazi kimdir, Seyyid Battal Gazi kimdir, Seyyid Battal Gazi'nin menkabevî şahsiyeti, Seyyid Battal Gazi'nin hayatına ve menkabevî şahsiyetine ait eski bir cenk kitabından bazı parçalar, Seyyid Battal Gazi'nin şehadeti, Seyyid Battal Gazi'nin şehadeti hakkında mahalli rivayetler, Seyyid Battal Gazi'nin mezarı bulununcaya ve türbesi yapılıncaya kadar geçen zamana kısa bir bakış, Seyyid Battal Gazi'nin mezarı ne zaman ve nasıl bulundu, Seyyid Battal Gazi'nin Türbesi ne zaman ve kimler tarafından yaptırıldı, Üçüncü Bölüm: (Türbeyi Ziyaret), Ziyarete ait bazı mutalalar, Büyük Kapı, Çoban Baba, Türbenin esas giriş kapısı, Mihaloğlu Ahmet ve Mehmed beyler, Türbedar Kapısı, Seyyid Battal Gazi'nin mübarek merkadleri, Mescid, Türbenin dış kısmındaki kitabe, Aynı Ana türbesi, Valide Sultan Türbesi, Valide Sultan hakkında rivayetler, Medrese Binaları, Bektaşi Tekyesine ait yapı.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Müellif önsözde kitabı nasıl meydana getirdiğini, araştırma yaptığı yerleri ve safhaları anlatmaktadır. Ayrıca, yabancı Arap ve Bizans kaynaklarına inilmesi, Vakıflar dairesinde daha geniş kayıtlar yapılması gerektiğini çalışma esnasında bunların ihtiyacını şiddetle duyduğunu fakat imkansızlıklar sebebi ile mümkün olmadığını, bu sebeple de eksik ve yanlış bilgilerin olabileceğini ısrarla dile getirmektedir.

❁

11. **Aşkar, Mustafa**

Niyazî-i Mısrî ve Tasavvuf Anlayışı.—Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1998.

XXI + 426 s.; 20 cm.; 3 foto.; 2 harita; 5 belge.

Kültür Bakanlığı Yay.: 2028, Yayımlar Dairesi Başkanlığı Kültür Eserler Dizisi : 208

Bibliyografya ve indeks var.

ISBN 975-17-1950-x

Niyazî-i Mısrî'nin tarîkatını, mutasavvıf yönünü monografik olarak inceleyen bir eserdir.

İçindekiler: Önsöz s.VII, Kısaltmalar s.XIII, Giriş s.1, Kaynakların Değerlendirilmesi s.1, Niyazî-i Mısrî ile İlgili Kaynaklar s.2, Kendi Eserleri s.2, Menkabevî Kaynaklar s.4, Tabakât ve Terâcim-i Ahvâl Kitapları s.9, Döneminde ve Daha Sonra Yazılan Tarihler s.13, Halvetiye ve Mısriyye ile İlgili Kaynaklar s.18, Halvetiyenin Tarihçesi ile İlgili Kaynaklar s.18, Halvetiye Tarikatı Adabına Dair Kaynaklar s.21, Günümüzde Yapılan Çalışmalar s.22, Niyazî-i Mısrî'nin Dönemine Genel Bakış s.24, Siyasî ve Ekonomik Durum s.25, B-İlmî ve Edebî Durum s.30, Dinî ve Fikrî Durum s.33, Birinci Bölüm: Niyazî-i Mısrî'nin Hayatı, Şahsiyeti ve Eserleri s.53, Hayatı s.53, Gençlik Çağı s.53, Doğum Yeri ve Tarihi s.53, İsmi ve Künyesi s.60, Ailesi ve İlk Tahsil Hayatı s.62, Tarikata İlk İntisabı s.64, Yetişme Dönemi s.65, Mısır'a Gidişi ve Orada İkameti s.65, Mısır'dan Dönüşü s.70, İstanbul'a Gelişi ve Bursa'ya Yerleşmesi s.71, Şeyhi Sinan-ı Ümmî'ye İntisab Etmesi s.74, Elmalı'daki Hayatı ve Çile Yılları s.77, Şeyhi Tarafından Hilafet Verilmesi s.81, Uşak, Çal ve Kütahya'daki Hizmetleri s.83, Şeyhi Sinan-ı Ümmînin Ölümü s.88, Bursa'ya Tekrar Gelişi ve Bursa'daki Hayatı s.89, Evlenmesi ve Çocukları s.91, Tekkelerin Kapatılması s.95, Şeyh Mehmed Efendi'nin Vefatı s.107, Hizmet Dönemi, Mücadeleleri ve Vefatı s.109, Bursa'da Dergâh İnşası s.109, Edirne'ye Gidişi ve Rodos Sürgünü s.112, Limni'ye Sürgün Edilmesi ve Oradaki Hayatı s.118, Bursa'ya Dönüşü s.123, Edirne'ye Gidişi ve Limni'ye İkinci Sürgünü s.127, Vefatı s.135, Vefatına Düşülen Tarihler s.140, Niyazî-i Mısrî'nin Hayat Kronolojisi s.142, Şahsiyeti s.143, Eserleri s.149, Arapça Eserleri s.150, Mevâidü'l-İrfân s.150, Tesbi'-i Kasîde-i Bür'e s.153, Tefsir-i Fatihatü'l-Kitab s.154, ed-Devratü'l-Arşiye s.155, Mecâlis s.157, Türkçe Eserleri s.158, Divan-ı İlâhiyyât s.158, Mecmûaları s.164, Risâle-i Es'ile ve Ecvibe-i Mutasavvifâne s.166, Tâbirâtül-Vakıât s.167, Risale-i Haseneyn s.168, Risâle-i Vahdet-i Vücûd s.168, Risâle-i Arşiyye s.168, Risâle-i İâde s.169, Risâle-i Nokta s.169, Risâle fi Deverân-ı Sûfiyye s.170, Risâle-i Nefise s.170, Şerh-i Esmaü'l-Hüsnâ s.170, Şerh-i Nutk-ı Yûnus Emre s.171, Tefsîr-i Tekâsür Suresi s.172, Niyazî-i Mısrî'ye Atfedilen Eserler s.173, Mansurnâme-i Mansûr-i Bağdadî s.173, Adâbu'z-Zakirîn ve Necâtü's-Salikîn s.174, Risâle-i İman-ı Taklîdî ve Tahkikî s.174, Risâle-i Miftah-ı Vahdet s.175, Tabir-i Sadâyı Nakus s.175, Risâle-i Tasvîrız'l-Ecsâm ve'l-Erhâm s.175, Risâle-i Tarihiyye s.176, "Cüz'i Lâ Yetecezze" Hakkında Bir Risâle s.176, Hamzevî Mezhebinin Hak Olduğuna Dair Bir Fetva s.176, İkinci Bölüm: Niyazî-i Mısrî'nin Tarikatı ve Tasavvuf Tarihindeki Yeri s.178, Halvetiye Tarikatı ve Ortaya Çıkışı s.178, Halvet s.178, Halvet'in Tarihi s.180, Halvetiye Tarikatı'nın Ortaya Çıkışı s.186, Halvetiye Tarikatının Tarihî Gelişimi s.187, Halvetiye-Safeviye Tarikatı İlişkisi ve Safevîlik s.194, Halvetiye'nin Türk Toplumundaki Yeri s.197, Halvetiye Tarikatı Silsilesi s.202, Halvetiye'nin Alt-Kolu Olarak Mısriyye s.215, Halvetiye Şubeleri Arasında Mısriyye'nin Yeri s.215, Mısriyye Silsilesi s.219, Halvetiyye ve Mısriyye'de Zikir Usûlu s.220, Mısriyye Tacı s.229, Mısriyye s.231, Mısriyye'nin Yayıldığı Yerler s.233, Mısriyye Tarikatı Halifeleri s.234, Çelebi Şeyh Ali Efendi s.235,

Şenikzâde Şeyh Mehmed Efendi s.236, Şeyh Mehmed Kasım Efendi s.237, Şeyh Mehmed Suhufî Efendi s.237, Şeyh Ahmed Efendi s.238, Bahşîzâde Şeyh Ahmed Efendi s.238, İshak Hocası Şemseddin Ahmed Efendi s.239, Ahmed Gazzî s.239, Bursevî Şeyh Bekir Efendi s.240, Tablîzâde Ali Efendi s.240, Kavala Şeyhi Mustafa s.241, Şeyh Azbî Efendi s.241, Başimam Şeyh Ahmed Efendi s.242, Şeyh Abdürrahim Efendi s.242, Sukûnû Mehmed Efendi s.242, Mevlevî Mehmed Dede s.243, Şeyh Mustafa Efendi s.243, Şeyh Seyyid Mehmed Çelebi s.243, Hasan Dede s.244, Şeyh Ali Dede s.244, Şeyh Mehmed Çelebi s.244, İstanbullu Şeyh Ali Efendi s.244, Akhaşiye Mustafa Efendi s.244, Karaoğlan Mustafa Efendi s.245, Emir Kasımzâde Şeyh Mehmed Emin Efendi s.245, Şeyh Mahmud Efendi s.246, Kadızâde Mehmed Efendi s.246, Ayn-ı Ekber Şeyh Mehmed Efendi s.246, Tilmiz Ahmed Efendi s.247, Şeyh Hasan Efendi s.247, Mısriyye Tarikatı Postnişinleri s.247, Türbedarları s.252, Üçüncü Bölüm: s.255, Niyazî-i Mısrî'nin Tasavvufî Görüşleri s.255, Vahdet-i Vücûd s.255, Risâlet-Nübüvvet s.267, Şerîat-Hakikat s.276, Mürşid-Mürid s.279, Devir Nazariyesi s.283, Fakr s.288, Zikir s.290, Tevhîd s.293, İlim s.297, İnsan s.303, Zaman s.309, Nefs s.313, İhlas s.317, Sülûk s.320, Cem'-Cem'u'l-Cem s.322, Rü'yetullah s.324, Dünya s.327, Nur s.331, Rüya s.333, Tayyibât s.335, İbnu'l-Vakt s.337, Hurûfilik s.338, Niyazî-i Mısrîye Tepki Gösteren Mutasavvıflar s.343, Niyazî-i Mısrî'yi Etkileyen Mutasavvıflar s.354, Niyazî-i Mısrî'den Etkilenen Mutasavvıf ve Şahsiyetler s.359, Niyazî-i Mısrî'nin Melâmî-Hamzavîler Hakkındaki Düşünceleri ve Bu Hususta Yapılan Tartışmalar s.363, Sonuç s.369, Bibliyoğrafya s.377, İndeks s.405, Ekler s.413, Abstract s.425.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yazar, milletlerin kültür mirasını bilmesinin önemini belirterek önsöze başlar. Bunun kültürün yetiştirdiği mühim şahsiyetleri tanımak ve onların fikirlerini tanıtmakla olabileceğini belirtir. Türk kültürü için, tasavvuf sahasının önemli isimlerinden biri olan **Niyazî-i Mısrî**'yi tanıtır. Bu konuda monografik bir çalışma yaptığını açıklar. Yazar, çalışması ile ilgili detayları anlatırken, kendi alanı ile ilgili olarak başvurduğu menâkıbnâme türü eserleri kullanırken, menâkıbnamelerle ilgili yapılan akademik çalışmaları gözönünde bulundurduğunu, menkabe türü olayları doğrudan almak yerine dipnotlarda zikrederek yararlanma yoluna gittiğini izah eder.

Girişte ise, **Niyazî-i Mısrî** ile ilgili kaynakları incelemiştir. Burada özellikle menkabevi kaynaklar ve tabakât kitapları anlatılmıştır. Menâkıbnâmelerin, tasavvuf tarihi açısından önemi dile getirilmiştir. Ayrıca **Niyazî-i Mısrî**'nin yaşadığı dönem incelenmiştir.

Konu Açıklaması: Çalışmanın giriş kısmında menkabevî kaynaklar bölümünde, **Niyazî-i Mısrî** ile ilgili menâkıblar, kütüphane kayıtları ve hususiyetleri anlatılmıştır. Ayrıca menâkıbnâmelerin tasavvuf tarihi açısından değeri dile getirilmiştir. Kitabın diğer bölümlerinde, **Niyazî-i Mısrî** ve tarîkatının incelemesi yapılırken menkıbe ve menâkıbnâmelerden yaralanılmış, özellikle dipnotlarda konu ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bu çalışma ortaya konarken menkabeler ve menâkıblar kaynak olarak kullanılmıştır.

❁

12. **Atalay, Adil Ali**
Abdal Musa Sultan ve Velayetnâmesi.—İstanbul: Can Yayınları, 1978.
80 s.; 19,5 cm.; 1 foto.

Abdal Musa Sultan'ın velayetnâmesinin Isparta'da bulunan "*Velayet-nâme-i Sultan Abdâl Musa Kaddes Allahü Sırrehu'l-aziz Nevver-Allahü Merkadehû*" adını taşıyan nüshası üzerinde yapılan bir çalışmadır. **Kaygusuz Abdal**'ın irşadı anlatılır.

İçindekiler: Önsöz s.5, Eseri Sunuş (Abdal Musa Sultan Velâyetnamesi Nasıl Bir Eserdir s.7, Velayetnameyi Sultan Abdal Musa s.9, Kazanla Altın Meselesi s.10, Dağların Tâşların Yürümesi s.12, Teke Beyi'nin Ölümü s.13, Er Okuna Uğramış s.14, Şarabın Bal Oluşu s.15, H Hacı Bektaş'ı Velî Göçerken Üç Emanet Bırakmıştık Verin s.17, Ufacık Bir Kazanda Pişen Yemeğin Kırkbin Kişiye Yetip Artması s.18, Umur Beye Gazilik Verilmesi s.19, Abdal Musal Sultan Nasip Dağıtıyor s.21, A. M. S. Hakkında Dr. Op. Bedri Noyan (Dede Baba) dan s.25, A. M. S. Pamuk İle Ateş Toplaması s.31, Erler Gelur Pirim A M (Kaygusuz Ab. Şiir.) s.33, Arif Anlar Bizi Nice Soydanuz (Abdal Musa'dan Şiir.) s.34, Pendi Abdâl Mûsâ Sultân s.35, Elmalı'da A. M. S. Dergâh'ı ve Yatırı s.36, Abdâl Mûsâ Sultân Mühürü s.42, Uçar Su s.45, Değirmen s.47, A. M. S. Dergâh'ı Hakkında Bilgi s.48, Edeb Erkân İle Söz Sağ Eyledik (Dr. Op. Bedri Noyan D. B. dan Şiir.) s.49, A. M. Hakkında Hasan Tanal'dan s.51, A. M. S. Geyik Donunda Gaygusuz'a Görünüşü s.51, Alanya Beyi Hata Ettiğini Anladı s.55, Gelin Pınarı s.56, İki Arslan Bir Postta Oturamaz s.57, Kaynadırım Kaynamaz (Kaygusuz Abdal'dan Şiir.) s.59, Köylerde Her Yıl Yaşayan Abdâl Mûsâ Ahmet Özdemir s.61, Şah Abdal Musanın Hayatı s.63, Türk Edebiyatında A. M. S. s.66, Varmıdır Hiç Bir Er Ali'den Gayrı (Şiir Abdal Musa'dan) s.67, Kör Meydanı Değil Gör Meydanıdır (Şiir A. M. S.'dan) s.68, Kıyamette Olsun Elin Eline (Şiir Gida Musli'den) s.69, Kuşlar Gider Bizim A. M. (Şiir Veli'den) s.70, Bu Cemde Bulunan Cana Aşk Olsun (Şiir Hüsnü'den) s.71, Cenkte Muhammed'e Car Eden Medet (Şiir Kul Hüseyin'den) s.72, Mest Etti Kokusu A. M.'nın ' (Şiir Kul Hüseyin'den) s.73, Pirim Hacı Bektaş Veli Değil mi (Şiir Abdal Musa Sultan'dan) s.74, Şah Abdal Musa (Şiir Avcı Alim'den) s.75, İzin Ver Gideyim A. M.'ya (Şiir Alim'den) s.76, Tozu Toz Eden (Şiir Gül Şükrü'den) s.77, Ver Abdal Musa (Şiir Adil Ali Atalay'dan) s.78, Abdal Musa (Şiir Kul Merali'den) s.79, Son Söz Teşekkür s.80.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsöz nâşirin bir şiiri ile başlar. **Kaygusuz Abdal**'ın pîri **Abdal Musa Sultan**'ın velayetnâmesini ve onun menkıbelerinin Alevî ve Bektaşîler'in üzerindeki tesirlerini belirtir.

Sunuş bölümünde ise eserin dînî ve toplumsal tarihimiz bakımından önemli olduğunu ve hangi nüsha üzerinde çalıştığını izah eder. Eserle ilgili **Fuad Köprülü** ve **Saadettin Nüzhet Ergun**'dan alıntılar yapar.

Konu Açıklaması: Kitap, Velâyetnâme-i Sultan Abdal Musa başlığı ile devam eder. Bu bölümde, vilayetnâmenin bugünkü Türkçeyle verildiğini görürüz. **Bedri Noyan** tarafından "Abdal Musa Sultan Hakkında" başlığı altında kaynaklara dayanarak **Abdal Musa**'nın hayatı anlatılmış, dergâhı hakkında bilgi verilmiştir. Ardından **Hasan Tanal**'ın kaleme aldığı "Abdal Musa Hakkında" adlı bölümde ise **Kaygusuz Abdal**'ın irşadı anlatılmaktadır. **Ahmet Özdemir** ise "Köylerde Her Yıl Yaşayan Abdal Musa" bölümünde **Abdal Musa** için kesilen kurbanlardan ve köylerdeki geleneklerden bahsetmekte, sonra da **Şah Abdal Musa Sultan**'ın hayatını anlatmaktadır.

Kitabın sonunda "Türk Ebebiyatında Abdal Musa Sultan", bölümü içinde şiirler bulunmaktadır.

13. **Aykut, Şaban**
Gavsı-Azam Şeyh Hamidûddini Velî-Aksarayî-Somuncu Baba.—[y.y; y.t.y.]
23 s.; 21 cm; 4 res.
Erenler Bahçesi Seri: 1

Hamidûddin Aksarayî hazretlerini daha çok kerâmetleriyle anlatan bir eserdir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde Bursa'nın evliyâlarının çokluğu bakımından zenginliğini anlatıp, bu evliyâyı tanıtacağını belirten müellif, ilk olarak **Somuncu Baba**'dan başladığını ifade eder. Ayrıca "Başlarken" başlığıyla da evliyânın türbesine yapılan adaklarla bir şey elde edilemeyeceğine dair hususu dile getirir.

Konu Açıklaması: Somuncu Baba'nın doğum yeri, tarihi, yaygın adı, kendi adı kısaca anlatıldıktan sonra nasıl intisab ettiği ve yine nasıl irşad ile vazifelendirildiği menkabevî olarak anlatılır. Zâhir ve bâtın ilimlerinden başka kerâmet ehli de olduğu, bunu yerinde kullanmasını bildiği ifade edilir. Kerâmetleri anlatılır.

❁

14. **Bahadıroğlu, Mustafa**
Celvetiye'nin Pîri Hazret-i Üftâde ve Divânı.—Bursa: Üftâde Kur'an Kursu Öğrencilerini Koruma Derneği, 1995.
400 s.; 20 cm.; 17 foto.; 3 belge.
Üftâde Kur'an Kursu Öğrencilerini Koruma Derneği Yay: 1
Bibliyografya ve indeks var.

Hazreti Üftâde'nin hayatı, fikirleri ve tesiri hakkında yapılan bir araştırmaya divânın eklenmesiyle ortaya çıkmış monografik bir çalışmadır.

İçindekiler: Önsöz s.5, Kısaltmalar s.8, Giriş: Yaşadığı Asra Genel Bakış ve Hz. Üftade s.19, XVI. Asra Genel Bakış s.19, XVI. Asırdan Günümüze Hz. Üftâde s.27, I. Bölüm: Mehmed Muhyiddin Üftâde'nin Hayatı ve Tesirleri s.33, Hayatı s.33, Şeyhi Hızır Dede'nin Vefatından Önceki Hayatı s.33, Silsilesi s.47, Hızır Dede'nin Vefatından Sonraki Hayatı s.51, Sülûkünün Tamamlanması s.51, İstifade Ettiği Diğer Şeyhler s.53, Üftâde'nin Müezzinlik İmamlık ve Vaizlik Hizmetleri s.56, Padişah ve Devlet Adamlarıyla Olan Münasebeti s.60, Vefatı s.64, Şahsiyeti ve Eserleri s.67, İlmî Şahsıyeti s.67, Edebî Şahsiyeti s.69, Tasavvufî Şahsiyeti s.78, Eserleri s.89, Üftâde İle İlgili Kaynaklar s.91, Kendi Eserleri s.91, Dîvân s.91, Vâkı`ât-ı Üftâde s.92, Menkıbevî Kaynaklar s.100, Bursa Vefeyât-Nâme ve Tarihi Eserleri s.102, Diğer Eserler s.103, Üftâde Hakkında Yapılan Müstakil Çalışmalar s.103, Azîz Mahmud Hüdâyî Hakkında Yapılan Çalışmalar s.106, Menkıbelerinden Bir Demet s.107, Müritlik Devrine Ait Menkıbeleri s.107, Emre Uymamanın Cezası s.107, Temiz Para Helal Kazanç s.108, Şeyhlik Devrine Ait Menkıbeleri s.109, Hüsameddin Bursevî Anlatıyor s.109, Himmet Yâ Üftâde s.110, Yum Gözünü s.111, Tayy-ı Mekan s.112, Hizmete Karşılık Himmet s.112, Eski Kaplıca'daki Rûhâniyet s.113, Kudret Devesi s.114, Bir Vasıyyet ve Bir Keramet s.114, Halife ve Müridleriyle İlgili Menkıbeleri s.115, Hüdâyî İle İlgili Menkıbeleri s.115, Hüdâyî'nin İntisabı s.115, Kadı Ciğer Satarken s.117, Tuvalet Temizlerken s.117, Çiçeklerin Tesbihi s.118, Karda Biten Üzüm s.119, Gönül Ateşinde Pişen Su s.121, Padişahlar Rikabında Yürüsün s.121, Kemal Dede ile ilgili Menkıbeler s.122, Kırklardan Bir Ermişin Üftâde'ye İntisabı s.122, Çile Başlıyor s.123, Oğlu Mustafa Efendi ile ilgili Menkıbesi s.125, İzinsiz Gidiş s.125, Tesirleri s.127, Halife ve Müridleri s.127, Halifeleri s.127, Azîz Mahmud Hüdâyî s.128, Muabbir Veli Dede s.134, Müridleri s.135, Üftâde Tekkesi'nde Postnişin Olan Şeyhler s.139, Şeyh Mehmed Efendi s.141, Şeyh Mustafa Efendi (Musli Beğ) s.142,

Kutub Halil İbrahim Sadık s.143, Şeyh Mehmed Efendi s.146, Şeyh Mustafa Efendi s.146, Şeyh Hayreddin Çelebi s.146, Şeyh Mustafa Efendi s.148, Ahmed Hasib Efendi s.149, Şeyh Burhaneddin Efendi s.151, Mehmed Üftâde Efendi s.152, Mehmed Efendi s.155, Hakkı Efendi s.155, Muhtar Efendi s.155, Üftâde Külliyesi ve Celvetiye Tekkeleri s.159, Üftâde Tekkesi ve Camii s.159, Üftâde Camii ve Türbesi s.162, Celvetiye Tekkeleri s.168, II. Bölüm: Üftade'nin Tasavvufi Görüşleri ve Celvetiye Tarikatı s.175, Celvetiye Tarikatı s.175, Celvet s.175, Celvet Makamı s.177, Üftâde'ye Göre Halvetiye-Celvetiye Mukayesesi s.180, Celvetiye'nin Zuhuru s.184, Celvetiye Tarikatı'nın Piri Kim? s.189, Celvetiye Tarikatı'nda Seyr ü Sülûk s.199, Zikir s.199, Tevhid Zikri s.201, Esma Zikri s.208, Sülûkün Mertebeleri s.212, Tabiat Mertebesi s.215, Nefs Mertebesi s.219, Ruh Mertebesi s.223, Sır Mertebesi s.227, Vuslat s.231, Cem'u-l Cem s.232, Hz. Üftâde'ye Göre Bazı Tasavvufî Hâl ve Istılâhlar s.235, Rüya s.235, Havâtır s.237, Vakıa s.240, Keşif-Mükâşefe s.241, Keramet s.244 Vahdet-i Vücud s.248, Şeriat s.257, Mürşid s.262, Halife s.264, Taç s.267, Netice s.269, III. Bölüm: Dîvân-ı Üftâde s.275, Tekke ve Edebiyat s.275, Divân-ı Üftâde Metni s.280, Dîvân-ı İlâhiyyât s.281, Sözlük s.355, Kitâbiyât s.379, Fihrist s.389, Belgeler ve Fotoğraflar s.403.

Önsöz (ve/veya) Giriş: XIV.-XVI. yüzyıllarda Anadolu'ya yerleşen pek çok sûfînin ilk başkent olan Bursa'ya damgasını vurduğu ve Osmanlı düşünce ve zihniyetine hakim olan yaşama ve düşünme tarzının tohumlarının bu bölgede atıldığı ifade edilmektedir. Bursa'nın bu konudaki zenginliği dile getirilmiştir.

Konu Açıklaması: Geniş olarak **Üftâde** hakkında bilgi bulunan çalışmada, **Üftâde** ile ilgili kaynaklar bölümünde, menâkıbnâmeleri ile ilgili bilgi verilmektedir. Ayrıca "Menkıbelerinden Bir Demet" başlığı ile de 106-125 sayfaları arasında pek çok menkıbe anlatılmıştır.

15. **Bayer, Ahmet**
Emir Sultan-Hayatı ve Menkıbeleri.—Bursa: Sultan Kitabevi [y.t.y.]
93s. + [1y.]; 19 cm.
Kaynakçası var.

Emir Sultan'ın hayatı ve menkıbelerinin bulunduğu küçük hacimli bir kitaptır.

İçindekiler: Kitap hakkında birkaç söz s.3, Emîr Sultan (K.S.) hayatı ve menkıbeleri s.5, Bursa hakkında kısa bilgi s.9, Giriş s.1, Buhari ne demektir? Buharara neresidir? s.12, Eğer dikkat etmez isek s.13, Emîr Sultan Hz.lerinin yetişme tarzı s.16, Aile terbiyesi s.17, Babasının vefatı s.21, Hac yolculuğu s.21, Seyyidlerden olduğu öğreniliyor s.22, Medine'den ayrılışı s.24, Yolculuk esnasında karşılaşılan bir hadise s.26, Emür Sultan Hazretleri Bursa'da s.29, Emîr Sultan Hz.lerinin Bursa'ya teşriflerinde Osmanlı'nın genel durumu s.30, Emîr Sultan Hz.leri evleniyor s.32, Nikahı Molla Fenari Kıyıyor s.34, Kızının bir dervişle evlenmesi padişahı kızdırıyor s.34, Molla Fenari'nin Yıldırım Bayezid'e mektubu s.36, Mektubun etkileri s.38, Yanmayan Pamuk s.39, Engirus Kalesi'nin Fethi s.39, Ulucami yapılıyor s.41, Bir eksiği var s.42, Emîr Sultan'ın padişaha etkisi s.43, Ulucami ibadete açılıyor s.46, Emîr Sultan Hz.leri'nin kerametleri s.51, İki yeşil s.52, Emîr Sultanı imtihan etmek s.53, Emîr Sultan'ın Rahiple görüşmesi s.53, Emîr Sultan ve cihad ruhu s.55, Emîr Sultan Hz.leri neler yaptı? s.57 Emîr Sultan Hz.lerinin çok arzu etmesine.rağmen başaramadığını hadise s.60, Yıldırım'ın yazdığı mektuba Timur'un tepkisi s.63, Emîr Sultan Hz.leri esir ediliyor s.64, Emîr Sultan Hazretleri'nin vefatı s.67, Cenaze

namazını Hacı Bayram-ı Veli kıldırıyor s.68, Emîr Sultan Hz.lerinin kerametlerinden bazıları s.71, Sarılan yaraların hemen iyileşmesi s.73, Hundi Hatun'un rüyası s.73, Atın kötü huyundan vaz geçmesi s.76, Miraç cismani m,i. yoksa ruhani mi olmuştur? s.76, Tefsir dersinden bir örnek s.77, O'nun güzel şiir de söylediği vakidir s.78, Hocaya bağlılığı öğretmesi s.79, Ok nereye düşerse mezarımız orasıdır s.80, Emîr Sultan Hz.lerinin Feyzi s.80 Emîr Sultan Hz.lerinin himmeti s.81, İsmail Hakkı Bursavi s.83, Üftade Hazretleri s.87, Mollla Fenari s.89, Somuncu Baba s.91, ' Molla Hüsrev s.92, İstifade edilen kitapların listesi s.97.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsöz mahiyetindeki "Kitap Hakkında Birkaç Söz" başlığında millî ve mânevî kahramanlarımızı yeni nesillere tanıtmanın önemi belirtilip, kitabın bir İslâm büyüğünü tanıtmak, bilinenleri bir araya toplamak ve yerleştirmek istediği, hayat düşüncesi hakkında bilgi vermek amacıyla yazıldığı ifade edilmektedir. Kitabın ilmî ve akedemik bir çalışma olma iddiasının olmadığı ayrıca vurgulanmaktadır.

Konu Açıklaması: Kitap "Emir Sultan Hz. Evleniyor" başlığından sonra otuz iki menkıbeyi ihtiva etmektedir.

16. **Bayram, Doç. Dr. Mikail**
Şeyh Evhâüdd'in Hâmid el-Kirmânî ve Evhadiyye Tarikatı.—Konya: Damla Matbaacılık ve Ticaret, 1993.
141 s.; 22,5 cm.
Bibliyografya var.
ISBN 975-95410-0-9

Evhâüddin Kirmânî ve tarîkati ile ilgili bir araştırma olan eserde Menâkıb-ı Şeyh Evhâüddin-i Kirmânî adlı bir bölüm bulunmaktadır.

İçindekiler: Önsöz s.VII, Kısaltmalar s.XI, Giriş s.13, Bölüm: Evhadü'd-Din Hâmid El-Kirmanî'nin Hayatı s.17, Adı s.17, Soyu s.19, Gençliği ve Tahsil Devresi s.21, Bir Mürşid Edinme s.23, Evhadü'd-Din'in Seyahatleri s.26, İlk Seyâhati s.27, Azerbaycan ve Kafkasya Seyahati s.27, Evhadü'd-Din Anadolu'da s.29, Kuzay Irak Seyahati s.37, Horasan ve Maveraünnehr Seyahati s.38, Suriye ve Mısır Seyahati s.39, Hicaz Seferleri s.42, Bağdad'a Dönüş s.44, Evhadü'd-Din'in Vefatı s.46, Evhadü'd-Din'in Çocukları s.49,Amine Hatun s.49, Fatmâ Hatun veya Fatma Bacı s.50, Fatma Bacı'nın çocukluk ve Gençlik dönemi s.51,Esaretten döndükten sonra Fatma Bacı s.53, Fatma Bacı'nın Ölümü s.55, Oğlu s.56, II. Bölüm: Evhâdiyye Tarikatı s.59, Tarıkat Silsilesi s.59, Evhadiyye Tarikatı'nın Esasları ve Fikir Yapısı s.61, Âfâkîlik ve Enfusîlik s.63, Cemal-Perestlik (Suretcilik) s.66, Sâhid-bâzî s.69, Evhadiyye Tarikatı'nın Esasları ve Türkmenler s.73, Evhadiyye Tarikatı'nda Usul ve Erkân s.77, Sema ve Raks s.79, Müridliğe Kabul s.79, İcazet Verme s.81, Diğer Kâideler s.81, III.Bölüm: Şeyh Evhadü'd·Din'in Halifeleri ve Bağlıları s.85, Şeyh Nasîrü'd-Din Mahmud El Hoyî (Ahi Evren) s.85, Fatma Hatun Ahi Evren Şeyh Nasîru'd-din Mahmud'un Eşidir s.86, Fatma Hatun'un Ahi Evren'in Yanına Dönüşü s.92, Ahi Evren'in Öldürülmesi ve Fatma Hatun s.95, Şeyh Şemsü'd-Din Ömer Bin Ahmed Et-Tiflisi s.98, Zeynü'd-Din Sadaka s.98, Bedrü'd-Din-i·Muhtar s.99, Sa'du'd-Din-i Nehcevânî s.99, Kerimü'd-Din-i Nişaburî s.100, Fakih Ahmed s.100, Fahru'd·Din Hasan s.102, Şihabu'd-Din İsa s.102, Takiyü'd-Din-i Berucerdî s.102, Nuru'd-Din-i Luristanî s.103, Nuru'd-Din-İ Tokatî s.103, Kerimü'd-Din-i Kazvinî s.103, Yusuf-ı Sürmanî·103, Seyyidî Necmü'd-Din s.104, Fahru'd-Din Abdu'l-Aziz El-Ahlatî s.104, İzzü'd.Din Mevdud-

i Zerkub s.104, Muinü'd-Din-i Tebrîzî s.104, Takiyü'd-in Muhammed-i Evhadî s.104, Tacü'd-Din Muhammed b. Hüseyn El-Urmevî s.105, Ahi Ahmed·105, Sadru'd-Din Muhammed El-Konevî s.106, Taptuk Emre s.107, Kerimü'd-Din i Sofî s.107, Ereğlili Şeyh Bedrü'd-Din Yaman ve Şeyh Şihabü'd Din Çoban Kardeşler s.108, Şeyh Zahîru'd Din Yusuf El-Kayseri s.111, Şeyh Hâmidü'd-Din-i Aksarayî ve Ahfadı s.112, Kadı Siracü'd-Din Mahmud El-Urmevi ve Cemalü'd-Din El-Vâsatî s.113, IV. Bolüm: Evhadü'd-Din-i Kirmanî'nin Eserleri s.121, Fevaid (Rububiyyât) s.117, Misbâhu'l-Ervah s.120, Menâkıb-ı Şeyh Evhadü'din-i Kirmanî Mahiyeti s.121, Eserin Yazarı s.123, Eserin Tercümesi s.124, Diğer Şiirler s.127, Netice s.129, Bibliyoğrafya s.131.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslâmlaşmasında emeği olan fikir adamları, şairler, mutasavvıf ve sanatkârlardan bir çoklarının unutulduğu, menkıbeleşmiş şahsiyetlerinden izler ve hikayeler kaldığı ifade edilmektedir. Anadolu insanının bu kahramanlarını zamanla bir nevî destanlaştırarak yaşattığı, *Danişmendnâme, Saltuknâme, Velâyetnâme, Dede Korkut Hikayeleri* ve bir çok meşayıh menâkıbnâmelerini bu tür eserlerden olduğu ifade edilmektedir. Anadolu Selçukluları zamanının pek çok dînî ve sosyolojik hususiyetleri olduğu belirtilmektedir. Anadolu'nun kültürel yapısını tanımak için Selçuklular zamanındaki dînî zümreleri ve teşkilatları tanımanın önemi anlatılmıştır.

Evhâüddin Kirmânî'nin Fütüvvet Teşkilatını Anadolu'da kadrolaştıran ve yöneten kişi olduğu, bu teşkilatın Anadolu'da ahîlik ve Bâciyânı Rûm teşkilatlarının teşekkülünde rol aldığı ifade edilmiştir. Bu sebeple de önemli bir şahsiyet olduğu ve Evhâdiyye hareketinin de kıymetini ortaya koyduğu belirtilmiştir.

Girişte, **Evhâüddin Kirmânî** tanıtılmış, hakkında yapılan çalışmalar anlatılmıştır. *Menâkıb-ı Şeyh Evhâüddin-i Kirmânî* adlı eserin Anadolu'da derlendiği belirtilmiştir.

Konu Açıklaması: Evhâüddin Kirmânî'nin eserleri ile ilgili bölümde *Menâkıb-ı Şeyh Evhâüddin-i Kirmânî* başlığı altında eserin mahiyeti, nüshaları, yazarı, tercümesi ayrı ayrı detaylı olarak tanıtılmış, ayrıca eserin Anadolu Selçuklu tarihi adına önemli bir kaynak olduğu ifade edilmiştir. Nüshalar arası hikaye farklılıkları ve menâkıbdan faydalanarak bilgi verilmektedir. Eserin yazarı hakkında bilgi bulunmadığı da ifade edilmektedir.

❁

17. **Benekay, Yahya**
İlk Hacı İlk Kurban, Veysel Karanî, Hacı Bayram Velî.—İstanbul: Kitapçılık Limited Ortaklığı Yayınları, 1966.
128 s.; 19 cm.; 14 foto.

Üç ayrı kitap şeklindeki eser **Hz. İbrahim, Veysel Karanî** ve **Hacı Bayram Velî**'yi anlatmaktadır. **Veysel Karanî** ve **Hacı Bayram Velî**'nin kerâmetlerinden çok kerâmetlerle dolu menkabevî hayatları anlatılmıştır.

İçindekiler: Önsöz s.5, I. Kitap: İlk Hacı-İlk Kurban: İbrahim Peygamberin Mağarası s.17, İlk Zemzem Suyu s.21, Mukaddes Balıklar s.26, Harran s.31, İlk Hacı s.49, Kâbenin Tamiri s.54, İlk Kıble s.64, İlk Kurban s.68, II. Kitap: Veysel Karanî s.3, Paylaşılmayan Veysel s.7, Ümmetime Dua Etsin s.8, Cennet Anaların Ayakları Altındadır s.11, Hz.Muhammed "Bu Üveys'tir" Dedi s.15, Baba Hakkı Bir İse Ana Hakkı Üçtür s.18, Anaya Saygı ve Sevginin Timsali Veys s.20, Kerem Kıl Ey Ana s.22, Otuz İki Dişini

Tesbih Yaptı s.27, Peygamberimizi Görmediği Halde Görmüş Gibi Tarif Etmişti s.30, Veysel Tanrıyı Hakkı İle Bilenlerdendi s.38, Kerâmete Erenler Gizli Sırların Açar mı? s.41, Arif-i Billah Veys s.43, Tanrı Yönünden Esen Bir Yel Gibi s.46, Hırka-yı Şerif Ramazanlarda Ziyaret Edilir s.54, Hırkanın Her Yönünde Ayrı Bir Mânâ Gizlidir s.71, III. Kitap: Hacı Bayram Velî: Atatürk ve Hacı Bayram Velî s.3, İlk Büyük Millet Meclisi ve Hacı Bayram Velî s.6, Hacı Bayram Velî T.C'ni de Ankara'nın Başşehir Olacağını da Müjdelemişti s.9, Söyleyin Engürü Valisine, Şu Bir Buçuk Kişi Hariç Kalan Cümle Bayramiler Vergi verecek s.12, Hacı Bayram Velî Somuncu Baba ile Bursa'da s.29, Tarîkat Pîri Hacı Bayram Velî s.35, Hacı Bayram Edirne'de s.57, Ak Şemseddin s.61, Hacı Bayram Velî'yi Zâhir Gözü Tutmadı s.62, Hacı Bayram Velî'nin Ölümü s.76, Ateşe Girip Çıkan Ömer Dede s.78, Şair Hacı Bayram Velî s.81.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserin önsözünde müellif, **Hz.İbrahim**'in Urfa, Urfa Ovası ve Harran harabelikleri ile olan bağı, **Veysel Karanî**'yi İstanbul Hırka-yı Şerif ile ve **Hacı Bayram Velî**'yi Ankara ve çevresi ile olan etkisini anlatarak Anadolu'nun manevî zenginliklerini göstermek için bu kitabı yazdığını belirtir.

Konu Açıklaması: Hz. İbrahim, Veysel Karanî ve **Hacı Bayram-ı Velî**'nin menkabevî hayatları anlatılmıştır.

❁

18. **Beşoğlu, İnci**
Erenler Diyarından Menkıbeler.—İstanbul: Şamil Yayınevi, 1979.
279 s.; 18,5 cm.
Bibliyografya var.

Türkiye'deki ve İslâm şehirlerindeki evliyâlar hakkında bilgi vermek amacıyla meydana getirilmiş derleme bir kitaptır.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsöze salat u selam ile başlayan yazar, zaman zaman türbelerin, makamların ziyaret edildiğini ancak pek çok kişinin bu ziyaret yerleri ve oradaki yüce şahsiyetlerden haberdar olmadığını söylemektedir. Kitabı bu konuda gördüğü boşluğu biraz olsun doldurmak amacıyla yazdığını belirtmektedir. İçindekiler kısmı olmayan kitap şehirlere göre tasnif edilmiştir: İstanbul, (Eyüb Sultan, Ayasofya, Sultanahmed; Veysel Karanî, Sümbül Efendi, Merkez Efendi, Aziz Mahmud Hüdâî, Yahya Efendi) s.6, Bursa (Emir Sultan) s.38, Eskişehir (Yunus Emre) s.37, Ankara (Hacı Bayram Velî) s.52, Konya (Hz. Mevlânâ, Şemseddin Tebrizî, Sadreddin Konevî) s.69, Tarsus (Eshab-ı Kehf) s.83, Maraş (Hezeyfetü'l Mer'aşi) s.89, Urfa (Hz. İbrahim, Hz. Eyyub) s.94, Kırıkhan (Ebu Yezid (Bayazid) Bestamî) s.130, Hatay (Habib-i Neccar) s.108, Halep (Zekeriyya a.s) s.114, Hama-Humus (Halid b.Velîd) s.119, Suriye-Şam (Hz.Yahya, Selahaddin-i Eyyûbi, Muhiddini Arabî, Mevlânâ Hâlid Ziyaeddin en-Nakşi, Bilâl Habeşî) s.123, Ürdün (Ebu Übeyde) s.163, Suudi Arabistan (Hayber Kalesi) s.171, Medîne-i Münevvere (Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.), Hz. Ebubekir, Hz.Ömer, Cennetü'l Baki) s.187, Medine'de Ziyaret Yerleri s.243, Mescid-i Kıbleteyn s.252, Mekke-i Mükerreme s.264.

Konu Açıklaması: Kitapta biyografik taraf daha ağır basmaktadır. Hayat hikayeleri verildikten sonra menkıbeler anlatılmıştır fakat çok kısadır.

❁

19. **Biray, Yrd. Doç. Dr. Himmet, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Sarı**
İbrahim Edhem Kıssası.—Afyon: Medrese Kitabevi, 1995.
170 s.; 19,5 cm.

İran'da Kâvus Neşriyatı (Günbed-i Kâvus, 1981) tarafından yayınlanan *İbrahim Edhem* adlı eserin Türkiye Türkçesi'ne tercümesidir.

İçindekiler: Önsöz s.III, I. Bölüm: İbrahim bin Edhem'in Hayatı s.1, Eserleri s.4, Hakkında Anlatılan Bazı Hikaye ve Kıssalar s.5, II. Bölüm: İbrahim bin Edhem Kıssası (Kıssa-yı İbrahim bin Edhem) s.21, Bibliyografya s.171.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, İslâm dinini en güzel haliyle yaşayan örnek insanların İslâm sûfîleri ve velîleri olduğu onların hayat hikayelerini ise evliyâ tezkireleri ve diğer kaynakların ele aldığı anlatılmaktadır.

Önsözde bu kitabın büyük bir ihtimalle Doğu Türkçesiyle yazılmış bir yazmadan alındığı kaydedilmektedir. Kitabın en önemli hususiyetini **İbrahim Edhem**'le ilgili kıssaların mensur ve manzum karışımı anlatılmış olmasının teşkil ettiği de ayrıca vurgulanmıştır.

Çalışmaya faydalı olması için **İbrahim bin Edhem**'in hayatı ve eserlerinin ilave edildiği, çeşitli evliyâ tezkirelerinde geçen kıssa ve hikayelerinden seçmeler yapıldığı belirtilmektedir.

Konu Açıklaması: Bu zatlardan biri olan **İbrahim bin Edhem**'in kıssa ve hikayelerinin toplu halde bulunduğu ve İran'da yayınlanan eser tercüme edilmiştir.

❁

20. **Buhara Yayınevi**
Veliler Başbuğu Şah-ı Nakşibend- "Muhammed Behaeddin Buhari"
4. bs.—İstanbul: Buhara Yayınevi, 1978.
239 s.; 19 cm.

Nakşibendîliğin tarîkat âdâbı ve **Bahaeddin Nakşibend**'in hayatı, silsilesi ve menkıbelerini anlatan eserin sonunda tarîkata ait evrad Arap hafli olarak verilmiştir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Takdim ve Takriz başlığıyla yazılan bölümde bir mürşide bağlı olmak övülmüş, evliyânın yüceliği anlatılmıştır. Kitapta önsözün diğer sayfaları matbaa hatasından dolayı boştur.

Konu Açıklaması: Kitabın başlangıç bölümünde de sayfa boşlukları vardır. Birinci kısımda Nakşibendîlik tarîkatının âdâbı hakkında tasfilatlı bilgi verilmiştir. İkinci bölümün başlığı "Hacı Muhammed Bahaeddin Nakşibend (K.S.) Hazretlerinin Bazı Menâkıb ve Kerâmetleri Beyanındadır" şeklindedir. Burada da velâyet ve kerâmetin ne olduğu, anlatılmış, kerâmetle istidrac arasındaki farklar dile getirilmiş, **Nakşibend Hazretleri**'nin ahlâkından bahsedilmiştir. 194. sayfadan itibaren pîrin şemâili, yine tarîkata ve âdâbına dair bilgiler ve evrad yeralır.

❁

21. **Burkay, Hasan**
Menâkıb-ı Şerefiyye (Şerafeddin Hazretlerinin Ağzından).—Ankara: [y.y.], 1995.
IV + 184 s.; 18,5 cm.

Nakşibendî şeyhlerinden **Şeyh Şerafeddin Zeynel Âbidin Hz.** ve Nakşibendî şeyhleri ile ilgili menkıbeleri ihtiva eden bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz Şeyh Şerâfeddin Zeynel Âbidin Hz. s.1, Usûl ve Istılâhât-ı Tarîkat-ı Âliye-i Nakşibendiyye Hakkında Şeref Südûr Buyurulmuştur s.3, Bismillahirrahmânirrahîm (duâ) s.7, Bismillahirrahmânirrahîm (şiir) s.8, İmâm-ı Muhammed Buseyr (k.s) Hazretleri'nin Kâside-i Bürde'sinden Fî Meth-i Hayri'l -Beriyye s.10, Hassalar s.11, Üstâzın Emriyle İhvandan Mürekkeb Olarak Teşekkül Eden Sohbette Şeref Südûr Buyurulan Beyânât-ı Husûsiyye-i Kudsiyye s.13, Ne Suretle Salavât-ı Şerîfe Getirilmesi Suâl Olunmasıyla Îrâd Buyurulan Nutuk s.16, Esâmi-i Beşer Hakkında Şeref-Südûr Buyurulmuştur s.17, Seyyid-i Şühedâ Hüseyin (r.a.) Hazretleri'nin Tinnetinden Bâkî Gelen Ricâlullâh Hazerâtının Esâmîleri s.18, "Elestü bi-Rabbiküm" ve "Kâlû Belâ" Denilen Günden İtibâren Bu Ümmet-i Merhûme'ye Hizmet Etmekte Olan Ricâllerin Esâmi-i Şerîfleri s.19, Ekâbirlerin Önünde Gelen Kadın Cemaâtı s.20, Râbiat-ü'l Adeviyye'nin Derecesi ile Bir ve Bu Asırda Sağ Bulunan Kadın Ekâbir Cemaâtı s.20, Kadın Ekâbirlerin Esâmi-i Şerîfeleri s.21, Hz. Peygamber Efendiiniz'in Doğumu Yaklaşığında Ona Hürmeten Mekke'ye Gelerek İntizâr Eden Ruhbânların Esâmîleri s.22, Ebâ Eyyûb-el Ensârî (r.a) ile Beraber Fetih İçin Çıkarak Anadolu ve İstanbul'da Defnedilen Sahâbe-i Kirâm Hazerâtı'nın Esâmi-i Şerîfeleri s.22, Mürşidîn-i Kirâm Hazerâtının Evsâf ve Ahvâlini Beyân Eden ve Makâm-ı İrşâd'ın Şurût ve Erkânı ve Mukallid Mürşidlerin de Ahvâlini Beyân Eden Menâkıb (Ümm-ül Hikâyât Denilen Menâkıb) s.23, Mürşid-i Kirâm Hazerâtı'nın Evsâfı ve TÂrifleri s.40, Evliyâ-i Kirâm ve Mürşidîn-i İzâm Hazerâtından Vâris-i Muhammedî Evliyâ-i Kirâm'a Mahsûs Olan ve Ecell-ül Kerâme Denilen Dokuz Kerâmetin Beyânındaki Menâkıb-ı Şerîfe s.44, Müstaîd-Mürid-Sâlik ve Havâs Hakkında s.50, İmâm-ül Âlemîn Mevlânâ Hoca Bahâuddîn'in Menâkıbı s.54, Şâh-ı Nakşibend Hazretlerine Âid Bir Menâkıb s.71, İmâmu't-Tarîka Mevlânâ Şâh-ı Nakşibend (k.s.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri s.78, Hilkat-i İnsan Hakkında Muhtasar Bir Beyân s.85, Mehmed Zâhid-ül Buhârî (k.s.) Hazretleri ile Zeynullâh-ül Güc-düvânî Hazretleri Arasında Geçen Mâcera Hakkında Menâkıb s.81, İmâm-ül Nevevî (k.s.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri s.90, İmâm-ı A'zam Ebû Hanîfe (r.a.) Hazretleri ile Dâvud-u Tâî (k.s.) Arasındaki Sohbet s.95, Sultân-ü'l Ârifîn Beyâzıd-ı Bestâmî (k.s.) Hazretleri'nin Yahyâ el Buhârî Hazretlerini İrşâdı s.101, Yâku-u Çerhî Hazretleri Hakkında s.101, Asrımızın Ekâbir Ricâlullâh'ından Mevlânâ Niyâm Mâlik-ül Gücdüvâni Hazretleri ve Muhyiddîn-i Merdânî (k.s.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri s.107, Sultân-ül Ârifîn Mevlânâ Ebû Yezid-il Bestâmi (k.s.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âliler s.112, Beyazidi Bestâmi Sultân-ül Ârifîn s.127, Ebû Aliyy-ül Fermedî (k.s.) Hazretleri Hakkında Bir Menâkıb-ı Âlî s.130, Abdülhâlik-ul Gücdüvânî Hazretleri ile İsmâil-ü Harzemî Arasında Vâkî Olan Bir Sohbet s.138, Abdurrahîm el Mağribî ile Mevlânâ Abdülhâlik-ul Gücdüvânî Arasında Vâkî Mükâlemeye Âid Menâkıb s.140, Abdülhâlik-ul Gücdüvânî Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlileri s.143, Yusuf-ul Hemedânî (k.s.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri s.152, Yusuf-ul Hemedânî Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleridir s.157, Abdülvahhâb eş -Şa'rânî Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlîleri Ebû Haseni'ş -Şâzelî Hazretleri ile Halifesi Ebû Abbâs-el Mürsî (K.S.) Arasında Vâkî Bir Mâcerâ s.164, Hulâsatü'l -Evkân ve Tabîb-i A'zam (s.a.v.)'ın Mekke'den

Medine'ye Hicretleri Esnâsında Zuhûr Eden Bir Hâdiseyi Beyân Eden Menâkıb s.166, Ashâb-ı Kirâm'dan Abdullah bin Zübeyr (r.a.) Hazretleri'nin Menâkıb-ı Âlileri s.178 Mev'iza s.182.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, kitabın, **Şeyh Şerafeddin Zeynel Âbidin**'in sohbetlerinin Lâtin alfabesine dönüştürüldükten sonra âyet ve hadîslerin kaynağına inilip, belirtilmesi bir kısım menâkıbların aslına tamamen sadık kalarak hazırlandığı belirtilmiştir.

Konu Açıklaması: Kitapta yirmi ikinci sayfaya kadar menkıbe yoktur. Bu bölümde başta **Şeyh Zeynel Âbidin**'in hayatı olmak üzere tarîkatının önde gelenlerinin isimleri ve bazı sözleri yeralmaktadır. Bundan sonra yine Nakşibendi tarîkatı ile ilgili olan ve içindekiler kısmında isimleri geçen velîler hakkında on yedi ayrı menkıbe anlatılmıştır.

❁

22. **Bursalı Mehmet Velüyyiddin Efendi**

Menâkıb-ı Eşrefzâde-Eşrefoğlu Rûmî Hayatı-Menkıbeleri-Şiirleri (haz. Abdullah Uçman-Önder Akıncı).—İstanbul: Bedir Yayınevi, 1976.
159 s.; 18,5 cm.
Lûgatçe var.

Eşrefoğlu Rûmî'nin hayatı, şiirlerinden örnekler ile *Menâkıb-ı Eşrefzâde* adlı eserin metninden oluşan bir kitaptır.

İçindekiler: Eşrefoğlu Rûmî (Hayatı, Eserleri, Çevresi) s.7, Menâkıb-ı Eşrefzâde s.29, Şiirlerinden Örnekler s.97, Lûgatçe s.137.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Kitapta, Menâkıbnâme'nin metninden önce **Eşrefoğlu Rûmî**'nin hayatı, menâkıbnâme başta olmak üzere diğer kaynaklardan faydalanılarak anlatılmıştır. Bu bölümde **Eşrefoğlu Rûmî**'nin dervişlikte geçirdiği seyir, şeyhlik mertebesine nasıl ulaştığı menâkıbnâmeden bölümlerle verilmiştir.

Bursalı Mehmet Velüyyiddin Efendi tarafından kaleme alınan *Menâkıb-ı Eşrefzâde* adlı eser Latin harfli olarak çalışmada yeralır.

Kitabın sonunda **Eşrefoğlu**'nun şiirlerinden örnekler ve küçük bir lûgatçe bulunmaktadır.

❁

23. **Bursalı, Mustafa Necati**

İstanbul ve Anadolu Evliyâları-Dünyadaki Büyük Evliyâlar ve Cumhuriyet Devri İslâm Büyükleri, 1. c.—İstanbul: Tuğra Neşriyat, 1986.
573 s. + [ly.]; 23,5 cm.
Tuğra Neşriyat: 8

Dünyadaki büyük evliyâlardan başlayarak Cumhuriyet devrindeki İslâm büyüklerini de içine alacak şekilde tertip edilen eserde Cumhuriyet devri dışındaki evliyânın hayat hikayesi menkabevî tarzda anlatılmıştır.

İçindekiler: Önsöz s.7, I. Bölüm Dünyadaki Büyük Evliyalar, Hasan Basrî Hazretleri s.11, Arifler Sultanı Bayezid-i Bestamî s.28, Veliler Başbuğu Nakşıbend Muhammed Bahauddin Hazretleri s.41, Zûnnun Mısrî s.60, Seyyid Abdülkadir Geylânî s.69, İbrahim Bin Edhem s.95, Seyyid Ahmed Rûfaî s.114, Süfyan-ı Sevrî s.120, Muhiddin-i Arabî s.127, Cünayd-i Bağdadî s.132, Şeyh İmam-ı Şiblî s.141, Şeyh Maruf Kerhî s.150, Abdullah Bin Zeyd s.154, Bişr-i Hafî s.158, Şeyh Hatem-i Esam s.163, Şeyh Habib-i Acem s.172, Davud Tâi Hazreteri s.180, Hace Aladdin Attar s.185, Seyyid Ahmed Bedevî s.190, İmam-ı Rabbanî s.194, Mevlâna Halid-i Bağdadî s.202, II. Bölüm Anadolu ve İstanbul Evliyaları, Hazret-i Halid Bin Zeyd (Eyûb Sultan) s.209, Hz. Mevlânâ Celâleddîn-i Rumî s.228, Emir Sultan s.273, Şeyh Ebû'l Hasanûl-Harkanî s.285, Hacı Bayram Velî s.294, Akşemseddin s.305, Şeyh Yahya Efendi s.318, Sümbül Efendi s.332, Merkez Efendi s.344, Kutbul Arifin Aziz Mahmud Hûdaî s.354, Şeyh Vefa s.379, Lâleli Baba s.391, Sine-Çak Yusuf Baba s.398, Şeyh Galib s.404, III. Bölüm Cumhuriyet Devri İslam Büyükleri, İskilipli Atıf Hoca s.421, Şeyh Muhammed Esad Efendi s.454, Bediüzzaman s.479, Süleyman Efendi s.510, Abdülhakim Arvasi s.517, Ali Haydar Efendi s.527, Mehmed Zahid Kotku s.529, Sâmi Efendi s.535, Ahıskalı Ali Haydar Efendi s.562, Muzaffer Ozak s.568.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserin önsözünde velîler övülmüş, kitabın yüce velîlerden bir demet olarak sunulduğu ifade edilmiştir. Eserin insanların "o denizden birer inci" derlemesi amacıyla hazırlandığı ifade edilmiştir.

Konu Açıklaması: Eser üç kısımdan meydana gelmiştir. Birinci kısımda; velîler âleminin Sultanları; ikinci kısımda, İstanbul ve Anadolu Evliyâları; üçüncü kısımda ise son devir İslâm büyükleri anlatılmıştır. Son devir dışındaki diğer evliyânın hayat hikayesi biyografi şeklinde değil, menkabevî hayat tarzında yazılmıştır. Ardından haklarında anlatılan menkıbeler verilmiştir.

❁

24. **Bursalı, Mustafa Necati**
İstanbul ve Anadolu Evliyâları. Dünyadaki Büyük Evliyâlar ve Cumhuriyet Devri İslâm Büyükleri, 2. c.—İstanbul: Tuğra Neşriyat, 1996.
660 s.; 24cm

Türkistan-Horosan-Hindistan ve dünyadaki sultan velîlerle, İstanbul ve Anadolu'daki evliyâları anlatan **Mustafa Necati Bursalı**'nın çeşitli yayınevlerinden çıkmış *İstanbul ve Anadolu Evliyâları* adlı kitabının 2. cildi olarak yayınlanmış bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.11, Birinci Bölüm: İstanbul'daki Sahabe Kabirleri s.20, Ebu Zer Hazretleri s.20, Ebû Derda s.22, Ebû Said el-Hudrî s.35, Cabir Bin Abdullah el-Ensarî (R.A.) s.41, Cabir Bin Semure s.49, Ka'bHazretleri s.50, Ebû Şeybetü'l-Hudrî s.50, Haamidullah el-Ensârî s.51, Hafir s.52, Cafer el-Ensarî s.53, Edhem s.54, Şu'be s.55, Muhammed el-Ensârî s.58, Abdullah el-Ensârî s.56, Abdussâdık bin Âmir s.57, Amr b. As s.59, Süfyan b. Üyeyne s.64, Vehb bin Huşeyre s.68, Abdurrahmân-ı Şâmî s.69, Hazreti Hüseyin'in Kızları s.72, Hazreti Fatıma s.72, Hazreti Sükeyne s.75, İkinci Bölüm İstanbul ve Anadolu Evliyaları s.81, Caferi Sadık s.81, Somuncu Baba s.98, Derya Ali Baba s.103, Ömer Sükeyni Dede s.106, Şaban Velî s.121, Şeyh Sâlâhaddin Zerkubî s.131, Abdullah Şeyhî s.136, Geyikli Baba s.139, Şems-i Tebrîzi s.142, Çelebi Hüsameddin s.159, Mehmed Muhyiddin Üftâde s.167, Şeyh Sadreddin Konevi s.182, Molla Fenâri s.189, Seyyid Burhaneddin s.194, Şeyh Edebâli s.201, Kemal Ahmed Dede s.208, İbrahim Hakkı

Erzurumlu s.214, Eşrefoğlu Rumi s.224, Hasan Hüsameddin Uşşakî s.228, Hacı Bektaş Velî s.234, Abdurrahim bin Emir Merzifoni s.244, Sultan Bahâeddin Veled s.246, Ulu Ârif Çelebi s.255, Ahmed Şemseddin Marmaravî s.263, Ali Semerkandi s.268, Süleyman Çelebi s.278, Haşimi Emir Osman s.285, Çelebi Halife s.289, Abdülehad Nuri s.298, Ebu Sa'id Bin Sunullah s.305, Salih Efendi s.308, Ramazan Mahfi s.313, Şeyh Himmet Efendi s.316, Muhyiddîn-i İskilîbî s.319, Şeyh Beşir Ağa s.323, Ganem Dede s.326, İsmail Rusûhi Dede s.333, Akbıyık Sultan s.334, Kuşadalı İbrahim s.338, Mesnevîhan Rıza Efendi s.343, Emir Ahmed Buharî s.347, Seyyid M. Şefik Efendi s.355, Ladikli Ahmed Ağa s.357, Üçüncü Bölüm: Türkistan-Horasan–Hindistan ve Dünyadaki Sultan Velîler s.361, Şakik Belhî s.361, Yûsuf-i Hemedâni s.373, Abdulhalık Gucdüvani s.381, Evliyayı Kebir s.389, Süleyman Hakim Ata s.392, Ebül Hasen-i Şâzeli s.399, Mevlânâ Saadeddin Kaşgâri s.409, Ebû Hafs Haddâd s.418, Selh bin Abdullah Tüsteri s.427, Feridüddîn-i Attar s.436, Mâlik bin Dinar s.447, Ebû Bekir Varrâk s.459, Fudayl bin Iyad s.465, Ahmed Yesevî s.483, Rabiatü'l-Adeviye s.492, Hallâc-i Mansur s.514, Sırrı Sakatî s.523, Ebû Müslim Havlâni s.528, Mevlânâ Yakub Cerhi s.534, Müslim bin Yesar s.540, Ahmed bin Hadraveyh s.546, Ahmed bin Harb s.554, Behlül Dânâ s.559, Said bin Cübeyr s.574, Yahya bin Muâz s.586, Beka bin Batu s.593, Osman bin Merzuk El Kureşi s.596, Rislân ed-Dimeşki s.600, Mûsa bin Mahin el-Mardini Ez-Zûli s.604, Ebû Ali Fârmedi s.606, Mevlânâ Molla Câmî s.611, Mu'iniddin-i Çeştî s.629, Ebû Ali Dekkak s.647, Ebû Osman Mağribi s.652, Abdullah bin Abdülaziz s.655.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yazar, velîleri över, onlardan istifâde etmenin önemini dile getirir, eserini tamamlayabildiği için şükreder.

Konu Açıklaması: İçindekiler kısmında isimleri geçen velîlerin hâl tercümeleri ve kerâmetlerini anlatır.

25. **Büyükaksoy, Kâzım**
Hak Yolunun Önderleri (Yüce Velîler).—İstanbul: Eser Yayınları, 1973.
544 s.; 24 cm.; 38 foto.

Hazreti Peygamber'den başlayarak velîlerin hayat hikayelerini, tarîkatlarını, evradlarını ve menkıbelerini ele alan bir eserdir.

İçindekiler: Önsöz s.5, Bibliyoğrafya s.7, Peygamber Efendimizin Şemali s.9, Resulü Ekrem S.A.S. Efendimizin duaları s.13, Kadiri Tarikatının Nisbeti Hz.Ali s.39, Şahı Velayet Hz. Ali Efendimizin münacatı s.44, Bir Kadiri Evrad-ı s.47, Nakşibendiliğin Nisbeti Hz. Ebû Bekr (R.A.) s.48, Hz. Ebû Bekr (R.A.)ın bir münacâtı s.52, Hz. Ebû Bekr (R.A.)ın bir duası s.53, Veysel Karani Hz. leri s.54, Münacât-ı Veysel Karani s.65, Eyyüb Sultan Hz. leri s.66, Seyyid Ahmet Rufâi Hz. leri s.70, Şeyhinden Mezun olduğu Bazı Salavat s.79, Ahmet Rufâî Hz. lerinin Esma-i Hûsnası s.81, Ahmet Rufâî Hz. lerinin diğer bir Esma-i Hûsnası s.84, Ahmet İzzettin Sayyad Hz. leri s.86, Hz. Pir Seyyid Abd'ülkadir Giylanî s.87, Geylâni Hz. nin Esma-i Hüsna manzumesi s.93, Geylâni Hz. nin Evrad-ı Şerifleri s.97, Muhyiddin-i Arabî Hz. leri s.101, Muhyiddin-i Arabi Hz. lerinin Evrad-ı s.107, Hazreti Pir Şemseddin Tebrizi s.110, Hazreti Mevlanâ Celâleddin Rûmi s.122, Bazı Âyetlerin Tercümeleri s.157, Mevlevi Evrad-ı'nın Metni s.159, Hz. Pir Seyyid Ebul Hasan - El Şazeli Veli s.185, Şeyh Şazeli (K.S.) nin Virdi s.197, Muhammed Bahaüddin Nakşibendi Hz. leri s.205, Muhammed Bahaüddin Nakşibendi Evrad-ı s.224, Muhammed Bahaüddin Nakşibendi Virdi s.248, Müceddid-i Elfi Sani İmam-ı Rabbani Hz. leri s.251,

Evrad-ı Fethiye (Nakşi) s.255, Pir Seyyid Ahmed Bedevi Hz. leri s.269, Saadeddin Cibavi Hz. leri s.282, Eddüssûki Hazretleri s.287, Hacı Bayram Veli Hazretleri s.292, Hacı Bayram Veli Hazretlerinin Virdi s.301, Hacı Bektaş Veli Hazretleri s.309, Tezveren Dede Hazretleri s.315, Balım Sultan Hazretleri s.316, Hazreti Pir Şaban - Veli Hz. leri s.317, Saban Veli Hz. lerinin Evradı s.319, Hüsameddin Uşşaki Hazretleri s.331, Cemaleddin Uşşaki Hazretleri s.334, Selâhaddin Uşşaki Hazretleri s.336, Çelebi Mehmed Cemâleddin Hz. leri s.339, Sümbül Sinan Hazretleri s.340, Merkez Efendi Hazretleri s.352, Ummi Sinan Hazretleri s.361, Şeyh Vefa Hazretleri s.366, Evrad-ı Şerife-i Şeyh Vefa s.375, Şeyh Mehmed Üftade Hazretleri s.386, Eskici Mehmed Dede Hazretleri s.390, Aziz Mahmud Hüdayi Hazretleri s.391, Şeyh Mâruf-ı Kerhi Hazretleri s.403, Hasan Basri Hazretleri s.404, Dede Ömer Rûşeni Hazretleri s.406, İbrahim Gülşeni Hazretleri s.408, Nureddin Cerrâhi Hazretleri s.409, Şeyh Ali Köstendili Hazretleri s.411, Ramazan Efendi Hazretleri s.412, Cihangiri Hasan Efendi s.414, Ömer Halveti Hazretleri s.414, Hızır Dede s.415, Beyazıd-ı Bestami Hazretleri s.415, Horos Dede s.419, Derûni Mehmet Efendi Hazretleri s.419, Akbıyık Sultan Hazretleri s.421, Helvâi Yakub Efendi s.422, Ünsi Hasan Efendi s.423, Emin Mehmet Tokadi s.424, İsmail Vehbi Efendi s.424, Cemâleddin Mahmud Hulvi s.424, Buk'alı Baba s.425, Şeyh Mehmed Giylâni s.425, Cahidi Ahmet Efendi s.425, Hayâli Ahmed Şemseddin Efendi s.426, Sükuti Mehmed Efendi s.426, Düğümlü Baba s.427, Seyyid Nizâm Hazretleri s.427, Seyyid Seyfullah Kasım Efendi s.428, Hamideddin - Aksarayi Hazretleri s.430, Karaca Ahmet Sultan s.431, Ya Vedud Sultan s.433, Abdüsselâm - Esmeri Hazretleri s.434, İbrahim Ethem Hazretleri s.442, Baba Câfer s.446 Ak Şemseddin Hazretleri s.447, Hüsrev Dehlevi Hazretleri s.448, Seyyid Burhaneddin Muhakkik Ettirmizi Hazretleri s.449, Nizâmeddin Hamuş Hazretleri s.450, Sâdeddin - Kâşgari Hazretleri s.450, Molla Mehmet Bedahşi Hazretleri s.450 Şeyh İlâhi Hazretleri s.451, Sırrı - Sakati Hazretleri s.452, Hace Alâeddin Attar Hazretleri s.453, Yusuf Hemedâni Hazretleri s.454 Halil Ata Hazretleri s.456, Hace Ubeydullah Ahrar Hazretleri s.457, Hafız Şirâzi Hazretleri s.458, Şeyh Nizami s.458, Meymunl - Mağribi Hazretleri s.459, Ebubekir - el Vâsiti Hazretleri s.459, Ebül - Abbas Seyyari Hazretleri s.459, Gaylanel - Müvesvis Hazretleri s.460, Ebül Abbas Bin Ata Hazretleri s.460, Ebül Kasım - el Hekim - el Semerkandi Hazretleri s.460, Ebubekir Râzi Hazretleri s.461, Ebubekir Râzi Hazretlerinin Evrad-ı s.462, Ebül Kasmı Râzi Hz. leri s.463, Ebu Abdullah - el Senceri Hazretleri s.463, Şeyh Ebubekir Bin Abdullah Tûsi Hazretleri s.464, Seyyid Mehmet Nasuhi Hazretleri s.465, Mısri Niyazi Hazretleri s.471, Emir Buhâri Hazretleri s.473, Selâmi Mustafa Efendi s.477, Molla Zeyrek s.478, Açık Baş Mahmud Efendi s.478, Ahmet Ümidi Efendi s.479, Sinan Erdebili Hazretleri s.479, Ahmed Efendi s.479, Şeyh Hacı Halife Kastamoni Hazretleri s.479, Cüneydi Bağdadi Hazretleri s.480, Süleyman Çelebi Hazretleri s.481, Habib-i Acemi Hazretleri s.481, Şeyh Mustafa Selâmi Hazretleri s.483, Kovacı Dede Hazretleri s.484, Pir Ali Aksarayi Hazretleri s.485, İsmail Maşûki Hazretleri s.487, Mehmet Lâ'li Fenayi Hazretleri s.489, Ahmet Rauf-ül - Usküdâri Hazretleri s.489, Şeyh Şemseddin Hafni Hazretleri s.490, Şeyh Abdulkerim Hazretleri s.491, Şeyh Ahmet Bin Muhammedel Mâliki-yyüs Savi Hazretleri s.491, Şeyh Hasan Sezâi Hazretleri s.492 İsmail Hakkı Hazretleri s.494, İbrahim Hakkı Hazretleri s.494, Sarı Abdullah Efendi Hazretleri s.495, Yahya Efendi Hazretleri s.500, Seyyid Hamza Rufai Hazretleri s.508, Ken'an Rufai Hazretleri s.509, Ken'an Rufai Hazretlerinin Not edilmiş Meşrepleri s.518.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Müellif önsözde büyük pîr ve velîlerden bir kısmının hayat hikayelerini ve Allah'a kavuşmak için verdikleri emekleri, çektikleri eziyetleri anlatmaya çalıştığını yazar. Amacının insanları, insanlığa yaklaştırmak olduğunu belirtir.

Konu Açıklaması: İçindekiler kısmında isimleri geçen velîler hakkında bilgi verilmektedir. Daha çok hâl tercümeleri ağırlıktadır. Menkıbeler eserin esasını teşkil

etmez. Fakat velîlerin halleri anlatılırken sırası düştükçe menkıbelerine de yer verilmektedir.

26. **Cemaleddin Mahmud Hulvî**
Lemezât (I) "Ağız Tadı" (Lemezât-ı Hulvî ez-Lemeâ'at-ı Ulvî) (haz. Mehmet Serhan Tayşî) 1. c.—İstanbul: Tercüman Yayınları, 1980.
185 s.; 19,5 cm.
Tercüman Gazetesi 1001 Temel Eser Serisi Nu: 143

Halvetîlik'in meşhur şeyhlerinin toplandığı eserin günümüz Türkçesi ile neşridir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, eserin asıl müellifinin hayatı ile eserin mülkiyeti ve nüshaları hakkında bilgi verilmiştir.

Konu Açıklaması: Eserde I. Lemza'nın 3. Zâikası'na kadar olan Halvetî şeyhlerinin menkıbeleri anlatılır.

27. **Cemaleddin Mahmud Hulvî**
Lemezât (I) "Ağız Tadı" (Lemezât-ı Hulvî ez-Lemeâ'at-ı Ulvî) (haz. Mehmet Serhan Tayşî) 2. c.—İstanbul: Tercüman Yayınları, 1980.
398 + 3 s.; 19,5 cm.
Tercüman Gazetesi 1001 Temel Eser Serisi Nu: 144

İçindekiler: Yoktur.

Konu Açıklaması: Eserde II. Lemza'dan başlayıp XV. Lemza'ya kadar olan Halvetîliğin meşhur şeyhleri anlatılmaktadır.

28. **Cumhur, Abdülaziz**
Sultanü'l Evliyâ Hz. Abdülkadir Geylânî Asrı/Hayatı, Tarîkatı, Eserleri.—İstanbul: Cumhur Yayınları, 1981.
152 s.; 18,5 cm.
Cumhur Yayınları: 3; Yaşadığı Çağa ve İslâm'a Damgasını Vuranlar: 2; Tasavvufî Eserler: 1
Bibliyografya var.

Abdulkadir Geylânî'nin hayatı, eserleri, tarîkatı hakkında geniş bilgi veren, hayatına dair kısımda menkıbelerinden de bahseden bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz Yerine s.5, Yayınevinden Okuyucuya s.9, Asrı-Hayatı: Giriş s.15, Asrı s.19, Hayatı s.27, Doğumu s.27, Babası s.27, Annesi s.28, Anne ve Baba tarafından Hz. Peygımber (s.a.v.)'e ulaşan silsile-i nesebi s.28, Gençliği ve İlim Tahsili

s.30, İbni Cerir'in Tavsifi s.30, İlme İntisabı s.30, Ders Okuduğu Hocalar s.31, İlimle İştigali ve Sünneti Müdafaası s.33, Okuttuğu Dersler s.34, Tasavvuf Yoluna intisabı s.35, el-Ba'zil-Eşheb s.35, Yüce Sofilik Hırkası A.Geylânîye Giydiriliyor s.38, Hırka Almak ve Hırka-i Şerifi Hz. Abdulkadir Geylâni'ye Ulaştıran Silsile s.37, Hırka Almak s.37, Silsile s.37, Silsilenin Hz. A. Geylâni'den Günümüze Kadar Gelen Şekli s.39, Görüştüğü Şeyhler s.40, Ahlâkı, Şahsiyeti ve Fazileti s.42, İslâm'a Davet Anlayışı-İslah ve İrşad s.45, İrşada İzin ve Resûlüllah'ın Ağzına Üflemesi s.45, Devamlı Çoğalan Cemaat s.48, Te'sir ve Islahatı s.51, Canlanan Uyuşmuş Kalbler s.51, Kula Kul Değil, Allah'a Kul Olmak s.53, Dünya insan için bir oyuncak insan, evirip çevirip onu nizam ve intizama sokmakla mükelleftir s.57, Halife, İdareci ve Ulema Karşısındaki Tutumu (Tavrı) s.59, Münafıkları Tenkid s.61, Çocukları s.62, Şeyh İsa s.63, Şeyh Abdul Cebbar s.64, Şeyh Abdurrahman s.64, Şeyh Abdullah s.65, Şeyh İbrahim s.65, Abdulvahhab s.65, Şeyh Yahya s.66, Şeyh Muhammed s.67, Şeyh Ebu Bekr Abdulaziz s.67, Şeyh Kudve el-Hafız Abdurrezzak s.68, Şeyh Musa s.70, Vefatı ve Vasiyyeti s.71, Vefatı s.71, Hz. Abdulkadir Geylânî'nin Hastalığı Son Sözleri s.72, Vasiyyeti s.73, Oğlu Abdurrezzak'a Vasiyyeti s.76, Menakıbı (Seçmeler) s.81, İkinci Bölüm: Tarikati s.95, Giriş s.95, Menşei ve Gelişmesi s.97, Menşei s.97, Gelişmesi s.98, Coğrafi Yayılışı, Siyasi Faaliyetlere Karışması ve Önemli Kolları s.99, Coğrafi Yayılışı s.99, Siyasete Girişleri s.100, Kadiri Tarikati'nin Önemli Kolları s.100, Esediye s.100, Yâfifiye s.101, Muşari'ye s.101, Urabiye s.101, İseviye s.101, Hilâliye s.101, Ekberiye s.102, Halisiye s.102, Benave s.102, Gürzmar s.102, Garibiye s.102, Eşrefiye s.102, Hindiye s.103, Nabulisiye s.103, Rûmiye(İsmailiye) s.103, Vaslatiye s.103, Feridiye s.103, Kasımiye s.103, Ammariye s.103, Arusiye s.104, Buâliye s.104, Celâle s.104, Bakkaiye s.104, Nehariye s.104, Tarikatin Merkezi ve Teşkilât s.105, Merkez s.105, Teşkilât s.105, Tarikate İntisab ve Hırka Almak s.107, İstiğase s.108, Tarikatin Usûlünü Teşkil Eden Yedi İsim s.110, Lâ İlâhe İllellah s.110, Allah s.111, Hûve s.111, Hayy s.111, Vahid s.111, Aziz s.111, Vedûd s.112, Kadiri Tarikatinde Şeyhin Müridiyle Anlaşmasının Keyfiyeti s.113, Ön Açıklama s.113, Keyfiyet s.113, Kelime-i Tevhid'in Söyleniş Keyfiyeti s.115, Kadiri Tarikatinin Hatmi s.117, Üçüncü Bölüm: Eserleri-Hususiyetleri s.121, Giriş s.121, El-Fethu'r-Rabbani (İlâhi Armağan) s.121, El-Gunye li-Talibi Tariki'l-Hak (Sülûk ve Ahlâka Ait Bir Risale) s.126, Fütûhu'l-Gayb (Gizliden sesler) s.129, Füyûzat-ı Rabbaniye fi'l-Evradi'l-Kadiriye (Evrad Mecmuası) s.134, Hizb el-Besair el-Hayrat s.136, Celâ el-Hatir s.136, Yavakit el-Hikem s.137, el-Mevahib er-Rahmaniye ve'l-Fütûhu'l-Rabbaniye fi-Meratibu'l-Ahlâk es-Saniye ve'l-Makamat el-İrfaniye s.137, Sırru'l-Esrar (Ötelerden Haber) s.137, Risaletü'l-Gavsiyye (İlâhi İhsan) s.139, Siracü'l-Vehhac fi-Leyleti'l-Mi'rac (Mirac Gecesinde Doğan Güneş) s.140, Dahilek Ya Resûlellah-Yaman Dede'den (Şiir) s.142, Bibliyografya s.144, Kısaltmalar s.146, Muhteviyat s.147.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Evliyâ'nın büyüklüğünden, amelden, mâsivâdan, râbıtadan bahsederek giriş yapan yazar, çalışmasının üç ana bölümden meydana geldiğini ve bu bölümlerin mahiyetini kısaca anlatır.

Cumhur Yayınları da bir önsöz yazmıştır. Burada, bu tip eserleri yayınlayacaklarını bu konuda îkaz ve tenkidlerle beraber teşvikleri beklediklerini ifade ederek eseri takdim etmiştir.

Konu Açıklaması: Menâkıbı başlığı altında 81-91. sayfalar arasında 7 menkıbe anlatılır. Seçmeler yapıldığı ifade edilmektedir. Ayrıca her menkıbenin nereden alındığı dipnotuyla ifade edilmiştir. **Abdülkadir Geylânî**'nin hayatı da menkabevî olarak anlatılmıştır.

29. **Çağlar, Behçet Kemal**
Battal Gazi Destanı.—İstanbul: Ak Yayınları, 1968.
149 s.; 19,5 cm
Ak Yayınları Limited Şirketi Neşriyatı: 14

Battal Gazi menkıbelerinin bazılarının manzum olarak ifade edildiği bir kitaptır.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsöz olarak kabul edilebilecek bir paragraflık yazıda, ele alınan taşbasması eserin (destanın) Anadolu'nun Türkleşmesi Tarihi içinde halkın müşterek malı olarak meydana geldiği, Türk epopesi için bir örnek teşkil ettiği ifade edilmiştir. Şair, destandaki işlenen olayların abartılmış, büyütülmüş, sembollerle efsaneleştirilmiş gerçekler olduğunu belirtmektedir.

Bir kısmı dörtlüklerle, bir kısmı beyitlerle kaleme alınmış ve tamamı 11'li hece vezniyle yazılmıştır.

Konu Açıklaması: Eserin baş (künye) sayfasında şair kendini "Taşbasması aslından ayıklayıp nazma çeken" şeklinde tavsif etmiştir. Buradan da anlaşıldığı üzre destanın kendisi değildir. Yanlızca şairin uygun gördüğü yerleri ayrı ayrı manzum olarak ifade ettiği bir eserdir.

30. **Çoruh, Şinasi**
Emir Sultan.—İstanbul: Tercüman GazetesiYayınları (y.t.y.).
VI + 221 s.; 19,5 cm.
Tercüman 1001 Temel Eser:8
Bibliyografya var.

Emir Sultan'ın hayatını, hakkında yazılan menâkıb kitaplarından derleyerek anlatan bir çalışmadır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Başlarken başlığı ile verilen önsözde **Emir Sultan**'ın hakkında yazılanların dağınık ve kısa bilgiler olduğu, ayrıca bilgilerin içinde birbirine ait olanlarla karşılaşıldığı ifade edilmişdir. Çalışmada adlara, yerlere ve tarihlere dikkatle yer verildiği, bu dağınık bilgilerin ayrılıp tasnif edildiği ve doğru bir biyografi ortaya koyma çabasında olunduğu açıklanmaktadır. **Emir Sultan**'ın kerâmetler sultanı, Peygamber evlâdı gibi sıfatlarla anıldığı, kendilerinin belgelere dayanmayan anlatışlardan mümkün olduğu kadar kaçınıldığı belirtilmektedir.

Konu Açıklaması: Kitap, genel olarak bir biyografik eserdir. Fakat eser hazırlanırken temel kaynak olarak **Emir Sultan** hakkında yazılan menâkıbnâmeler kullanılmıştır. Hatta hayatı hakkında çeşitli menâkıbnâmelerde farklı anlatılan olaylar ayrı ayrı belirtilmiştir. Yazar, menâkıblardan da kayıtlı olmayanların seçilmediği, bu hususta dikkat edildiğini ifade etmektedir. Eser, **Emir Sultan**'ın hayatını menkıbelerle anlatan bir çalışma hüviyetindedir.

31. **Demir, Süleyman**
Hz. Mevlânâ'nın Hayatı ve Menkıbeleri.—İstanbul: Demir Kitabevi, 1982.
256 s.; 18,5 cm.
Demir Kitabevi Yayınları No: 39

Mevlânâ Celaleddin Rûmî'nin menkıbelerini ihtiva eden kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.5, Mevlânâ Hakkında Bir Medhiye s.9, Menkıbeler s.11.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın önsözünde **Mevlâna** tanıtılmış, hayatı hakkında çok kısa bilgi verilmiş, insanlık için önemi anlatılmıştır. "Mevlânâ Hakkında Bir Medhiye" başlığı altında Konya Kültür Dergisi'nin **Mevlâna** sayısından alınan *ve Sultan Veled Divânı* s.233'de bulunduğu belirtilen bir bölüm alınmıştır.

Konu Açıklaması: Besmele ve salat u selam ile başlayan kitapta yaklaşık bir buçuk sayfa **Hz. Mevlâna**'nın nesebi hakkında bilgi verilmiştir. Ardından menkıbeler yer almaktadır. İlk menkıbe **Hz. Mevlâna**'nın beş yaşına aittir. En sondaki menkıbeler ise "Hz. Mevlânâ'nın Vefatından sonra Kerâmetlerini Bildirir" başlığı altında anlatılmıştır.

Kitabın hiç bir yerinde telif, derleme yahut tercüme olduğunu belirtir bir ifade yoktur. Bu sebeple **Mevlâna**'dan yüzyıllar sonra yaşayan yazarın bu menkıbeleri hangi kaynaklara dayanarak verdiği belli değildir.

❁

32. **Doğuş, M.**
İslâmi Menkıbeler.—Tavşanlı: [y.y.], 1977.
247 s.; 18,5 cm.

Evliyâlar hakkında söylenen bazı menkıbelerle, kıssaların manzum olarak yazıldığı bir kitaptır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Manzum olarak yazılan önsözde, çeşitli İslâm klasiklerini, dinlediği dînî hikayeleri, memleketler dolaşırken derlediği menkıbeleri mazum olarak ifade ettiğini belirten yazar, maksadının Allah'ın rızasını kazanmak olduğunu ifade etmektedir.

Konu Açıklaması: Belli bir sıra gözetilmeksizin yazılan eserde tam olarak menkıbelerin yerini tesbit etmek mümkün değildir. Yazar, önsözde belirttiği üzre yalnızca menkıbeleri değil, dînî hikayeleri de manzumlaştırmıştır. Halka sunulması bakımından manzum eserlerin az olduğu düşünülürse farklı bir tarz olduğu kabul edilebilir.

❁

33. **Ebû'l-Hasen 'Ali b. İbrahim el–Kârî el-Bağdadî**
Muhyiddîn İbn ul-'Arabî'nin Menkabeleri (ed-Durr uş-Şemîn fi Menâkib iş-Şeyh Muhyiddîn (çev. Abdülkadir Şener-Rami Ayas).—Ankara: A.Ü. Basımevi, 1972.
75 s.; 23,5 cm.

A.Ü. İlâhiyat Fak.Yay.: CIX

1959'da Beyrut'ta yayınlanan **Dr. Salahaddin el Muneccid**'in *Menâkıb-ı İbn Arabî* adlı çalışmanın Türkçe'ye tercümesidir.

İçindekiler: Çevirinin Önsözü s.5, Metni Yayınlayanın Önsözü s.7, Yazmanın Tavsifi s.14, İnceleme Metodumuz s.15, Ed-Durr uş-Şemin fi Menâkib iş-Şeyh Muhyiddîn s.17, Birinci Bölüm: İbn ul-'Arabî'nin Halleri s.20, Birinci Zümre s.23, İkinci Zümre s.30, Üçüncü Zümre s.35, İkinci Bölüm: Sözleri ve Eserleri s.37, Müstensihin İfadesi s.63, Transkripsiyon Alfabesi s.64.

Önsöz (ve/veya) Giriş: "Çevirenlerin Önsözü" kısmında **Muhyiddîn Arabî**'nin tasavvuf cereyanları, Anadolu'daki kültür hayatı hatta günümüz araştırmacılarında dahi etkisi olduğu söylenilmekte ve eserin önemi dile getirilmektedir.

"Metni Yayınlayanın Önsözü" nde ise **İbnu'l Arabî**'nin "İslâm Tasavvuf Felsefesi" içindeki yerini, görüşleri ve eserlerini tanıtmaktadır. Ardından mutasavvıfın etrafında oluşan iki zümre: onu öven ve destekleyenler ile onu zemmeden ve görüşlerini tenkid edenler arasındaki çekişmelerin varlığını bildirmektedir. Eserin muhteviyatı hakkında bilgi verilmektedir. Eserde, **İbnu'l Arabî**'nin etrafında alınan bu iki muhalif zümrenin ayrı ayrı ele alındığını anlatmakta ve eserin önemini belirtmektedir.

Konu Açıklaması: Eserde, daha çok kerâmet anlatımı değil, **İbnu'l Arabî**'nin övgüsünün bulunduğu dikkati çekmektedir.

❁

34. **Ebu'l Hayr-ı Rûmî**
Saltuk-nâme (haz. Dr. Şükrü Haluk Akalın) 1. c.—Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1987.
III + 534 s.; 19,5 cm.
Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.: 809, Kaynak Eserler Dizisi: 8.
ISBN: 975-17-0087-6
ISBN: 975-17-088-4 (Takım)

Ebu'l Hayr-ı Rûmî'nin XIII. yüzyıl alperenlerinden **Sarı Saltuk**'un savaşlarını, kahramanlıklarını ve kerâmetlerini anlatan *Saltuknâme* adlı eserinin tenkidli metin çalışmasıdır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde bu kitabın bir doktora çalışması olduğu söylenir. **Cem Sultan**'ın emri ile Anadolu'yu gezerek **Sarı Saltuk** menkıbelerini derleyen **Ebu'l Hayr Rûmî**'nin, eserini yedi yılda meydana getirdiği kaydedilmiştir. *Saltuknâme*'nin I. ve II. cildinin iki, III. cildinin dört yazma nüshası olduğunu belirten naşir, tenkidli metnin bu nüshalar içinden nasıl hazırlandığını anlatmaktadır.

Konu Açıklaması: Kitap metin bölümüyle devam eder. Burası menkıbelerin yer aldığı kısımdır.

❁

35. **Ebu'l Hayr-ı Rûmî**
Saltuk-nâme (haz. Dr. Şükrü Haluk Akalın) 2. c.—İstanbul.: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1988.
V + 371 s.; 19,5 cm.
Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.: 944, Kaynak Eserler Dizisi: 8.
ISBN: 975-17-0088-4 (Takım)
ISBN: 975-17-0250-X.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsöz'de II. ciltte **Sarı Saltuk**'un Türkistan'a seferi Anadolu ve Rumeli'deki savaşları ve **Osman Gazi, Mevlânâ, Tapduk Emre, Hacı Bektaş-ı Velî, Nasreddin Hoca, Karaca Ahmet, Fakih Ahmet** gibi dönemin tanınmış kişileriyle münasebette bulunduğu, destanî anlatımı olan bölümlerin olduğu ifade edilir. Ayrıca menkıbelerin, Anadolu ve Rumeli'de geçen hadiseleri konu alan ve Anadolu'nun Türkleşmesi ve Osmanlı Devleti'nin kuruluşunu konu alanlar diye iki gruba ayrıldığı anlatılır. Metin hazırlanırken kullanılan nüshalar izah edilmiş ve tanıtılmıştır.

Konu Açıklaması: Kitap, *Saltuknâme* metnini ihtiva etmektedir.

❁

36. **Ebu'l Hayr-ı Rûmî**
Saltuk-nâme (haz. Doç. Dr. Şükrü Haluk Akalın) 3. c.—Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1990.
VIII + 456 s.; 19,5 cm
Kültür Bakanlığı: 1122, Klasik Eserler: 11.
ISBN: 975-17-0596-7
ISBN: 975-17-0088-4 (Takım)
Bibliyografya ve indeks var.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, bu ciltte **Sarı Saltuk**'un Meşrık, Arap ve Cinnistan diyarlarına seferleri, çeşitli gazaları ve şehadetinin anlatıldığı belirtilir. 3. ciltte esas alınan nüshalardan bahsedilir ve özellikleri anlatılır.

Konu Açıklaması: Kitap, *Saltuknâme* metnini ihtiva etmektedir.

❁

37. **Ebu'l Leys Semerkandî**
Tezkiretü'l-Evliyâ (Tercümesi) İnceleme-Metin-İndeks (haz. Dr. Selâhattin Olcay).—Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi, 1965.
VIII + 243 s.; 23 cm.

Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya FakültesiYay.: 162; Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Enstitüsü: 7

Bibliyografya ve indeks var.

Ebu'l Leys Semerkandî'ye ait olduğu kaydedilen *Tezkiretü'l Evliyâ* tercümesinin, inceleme, metin ve indeksi şeklinde hazırlanmış bir çalışmadır.

İçindekiler: Önsöz s.IIV, Giriş s.1, Birinci Bölüm: Eser ve Yazarı, Eserin Konusu s.7, Eserin Yapısı s.7, Eserin Adı s.9, Eserin Yazarı s.9, Eserin Aslı s.10, Eserin Bugünkü Nüshaları s.12, Farsça Nüshalar s.12, Katip Çelebinin kaydettiği Nüsha s.12, British Museum'da bulunan nüsha s.12, Tokat Nüshası s.12, Türkçe Nüsha s.14, Tezkiretü'l Evliyâ ile Kitâb-ı Dürer-i Nesayih-ı Garra ve Hikayat-ı Pür İber-ı Uzman'ın Karşılaştırılması s.15, İkinci Bölüm: Yazılış Özellikleri s.23, Bibliyografya ve Kısaltmalar s.87, Metin s.89, Notlar s.193, Fotokopiler s.202, İndeks s.209.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın önsöz bölümünde *Tezkiretü'l Evliyâ* adlı eserin, yazı dilimizin gösterdiği değişmeleri ve eski şekilleri bir arada bulundurması bakımından önemli olduğu belirtilmektedir.

Eserin tahminen XV. yüzyılın sonlarına doğru Farsça'dan tercüme edildiği, mütercimin adını vermediği ve eserin üstünde **Semerkandî**'ye ait olduğu belirtilmekle beraber, araştırmalar sonunda **Semerkandî**'nin de böyle bir eseri bulunamadığı açıklanmıştır. Elde bulunan diğer nüshalarda da bu konuyu aydınlatıcı bilgi olmadığını ifade eden araştırmacı, izah edilen sebeplerden dolayı eserin künyesinin bu şekilde verildiğini belirtmektedir. Ardından nüshalar hakkında bilgi verilmiş ve çalışmanın hazırlanış şekli anlatılmıştır.

Giriş kısmında yazı dilinin gelişimi ve Eski Anadolu Türkçesinin yeri üzerinde durulmuştur. Ayrıca bu konuda geniş bir bibliyografya verilmiştir.

Konu Açıklaması: Kitap, menâkıbnâmenin dil hususiyetleri ile ilgili olarak hazırlanmıştır. Fakat, eserin tenkidli metnini ihtiva etmektedir ve burada menkıbeler yeralmaktadır.

❁

38. **Elvan Çelebi**
Menâkıbu'l-Kudsiyye Fî Menâsıbi'l Ünsiye (Baba İlyas-ı Horosânî ve Sülâlesinin Menkabevî Tarihi (haz. İsmail E. Erünsal- Ahmet Yaşar Ocak).—İstanbul: Edebiyat Fakültesi Basımevi, 1984.
XC + 188 s.; 23,5 cm.
İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 3223
Bibliyografya ve dizin var.

Baba İlyas Horosânî ve sülalesinin menkabevî tarihi olan kitabın metin neşrinin yanısıra Anadolu Selçuklu tarihi ve Babâî ayaklanmasıyla ilgili tarihî bilgilerin desteklenmesini ve değerlendirilmesini sağlayacak araştırmaların yapıldığı bir eserdir.

İçindekiler: Önsöz s.VII, Kısaltmalar s.XI, Kronoloji Cetveli s.XV, Birinci Kısım (İnceleme), Birinci Bölüm: Elvan Çelebi ve Menâkıbu-'l-Kudsiyye, Elvan Çelebi'nin Hayatı, Tasavvufî ve Edebî Şahsiyeti s.XIX, Menâkıbu'l-Kudsiyye'nin Yazılışı ve

Kaynakları s.XXIX, Menâkıbu'l-Kudsiyye'nin Tarihî Değeri s.XXXIV, Menâkıbu'l-Kudsiyye'nin Yazma Nüshası s.XXXVI, İkinci Bölüm: Menâkıbu'l-Kudsiyye'deki Belli Başlı Kişilerin Tarihî Şahsiyetleri ve Menâkıbnamenin Tarihî Örgüsü, Dede Ğarkın s.XLI, Seyyid Ahmed-i Kebir,-i Rifâî s.XLV, Baba İlyas-ı Horasânî ve İshak-ı Şâmî s.XLVII, Köre Kadı ve Ruzbe s.LIV, Baba İlyas'ın Oğulları :Ömer Paşa, Yahya Paşa, Mahmud Paşa, Halis Paşa s.LVI, Muhlis Paşa s.LVIII, Âşık Ali Paşa s.LXIV,7 Baba İlyas, Muhlis Paşa ve Âşık Ali Paşa'nın Halifeleri s.LXX, Bibliyografya s.LXXIX, Baba İlyas Ailesinin Soy Kütüğü s.LXXXIV, İndeks s.LXXXV, İkinci Kısım (Metın), Cenâb-ı Hakk'a övgü s.1, Hazret-i Muhammed'e övgü s.7, Birinci Bâb, Şeyh Dede Ğarkın'a dair s.7, Sultan ile Dede Ğarkın'ın münasebetlerine dair s.8, Dede Ğarkın'ın bazı vasıflarına dair s.9, Dede Ğarkın'ın kerametlerine dair s.10, Seyyid Ahmed Kebir-i Rifâî ve Dede Ğarkın'ın münasebetlerine dair s.11, İkinci Bâb, Baba İlyas'ın hikâyesine dair s.13, Dede Ğarkın ve Baba İlyas'ın münasebetlerine dair s.17, Baba İlyas'ın Rûm'a gelişi ve Amasya'da yerleşmesine dair s.18, Baba İlyas'ın bazı kerametlerine dair s.20, Bir hıristiyanın Baba İlyas'n müridi oluşuna dair s.23, Baba İlyas'ın Oğullarına dair s.26, Baba İlyas'ın müridlerinin çoğalmasına dair s.27, Sultan Alâud-Dîn Keykubad ve Baba İyâs'ın münasebetlerine dair s.30, Sultan Alâud-Dîn'in vefatı, Sultan Gıyasud-Dîn'in tahta çıkışı ve Baba İlyas'la aralarınm açılmasına dair s.31, Köre Kâdı'nın Baba İlyas ile münasebetlerine dair s.34, Köre Kadı'nın Baba İlyas'tan keramet istemesine ve müridi Uban'ı ateşe atmasına dair s.36, Ateşte yanmayan Uban'ın asılarak öldürülmek istenmesine dair s.38, Baba İlyas'ın Uban'a haber göndererek canını teslim etmesini istemesine dair s.39, Köre Kadı'nın Rûm kadılarına ve Sultan Gıyasud-Dîn'e haber göndererek Baba İlyas'ın peygamberlik iddiasıyla isyan edeceğini bildirmesine dair s.40, Köre Kadı'nın sultanın yanına giderek olayları olduğundan başka türlü anlatıp onu tahrik etmesine dair s.42, Baba İlyas'ın Amasya (Haraşna) kalesine sığınması ve Selçuk hânedânının Moğollar tarafından kaldırılacağını haber vermesine dair s.44, Baba İlyas'ın halifesi İshak-ı Şâmî'nin ortaya çıkışı ve asker toplayarak isyan hareketine girişmesine dair s.47, Baba İlyas'ın, müridlerinden iki kişiyi İshak-ı Şâmî'ye göndermesine dair s.48, İshak-ı Şâmî'nin Baba İlyas'ın talimatını dinlemeyip Amasya'ya gelmesine dair s.50,Baba İlyas'ın tekrar haber göndermesine rağmen İshak-ı Şâmî'nin harbe hazırlanmasına dair s.51,Sultan Gıyasud-Dîn'in askerleriyle İshak-ı Şâmî'nin Malya ovasında karşılaşmaları ve İshak'ın taraftarlarının yenilmeleri, esir edilmelerine dair s.54, Esirlerin Antalya'ya sultanın yanına getirilmelerine ve başlarına gelenlere dair s.56, Amasya kalesinde bulunan Baba İlyas'ın hikâyesine dair s.58, Üçüncü Bâb, Baba İlyas'ın oğlu Ömer Paşa'nın hikâyesine dair s.60, Baba İlyas'ın oğlu Yahya Pâşa'nın hikâyesine dair s.63, Baba İlyas'ın oğlu Mahmud Paşa'nın hikâyesine dair s.65, Baba İlyas'ın oğlu Halis Paşa'nın hikâyesine dair s.66, Dördüncü Bâb, Baba İlyas'ın en küçük oğlu Muhlis Paşa'nın hikâyesine dair s.67, Muhlis Paşa'nın Mısır'a götürülüşüne dair s.71, Muhlis Paşa'nın Mısır'dan Rûm'a dönüşüne ve sultana karşı koymasına dair s.73, Sultan Gıyasud-Dîn'in Muhlis Paşa'yı mancınıkla Gevala kalesinden atmasına dair s.78, Muhlis Paşa'nın Hızır Peygamber tarafından kurtarılışına dair s.81, Sultanın Muhlis Paşa ile anlaşma teşebbüsüne dair s.84, Muhlis Paşa'nın Konya'daki altı âylık saltanatına dair s.87, Muhlis Paşa'nın bir gazeline dair s.89, Muhlis Paşa'nın Kırşehir'deki zâviyede Şeyh Osman'a vasiyeti ve vefatına dair s.95, Beşinci Bâb, Şeyh Osman'ın Muhlis Paşa'nın oğlu Âşık Ali Paşa'yı Kırşehir'e getirip kızıyla evlendirmesine dair s.99, Âşık Ali Paşa'nın bazı evsâfına dair s.104, Âşık Ali Paşa'nın mânâ âleminde İbrahim Peygamber'le görüşmesine dair s.110, Âşık Ali Paşa'nın kerametlerine ve faziletlerine dair s.115, Âşık Ali Paşa'nın ölümüne dair s.132, Altıncı Bâb, Baba İlyas, Muhlis Paşa ve Âşık Ali Paşa'nın halifelerine dair s.138, Metnin İndeksi ve Klişeler s.177.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde menâkıb, menâkıbnâme ve vilâyetnâme adlarıyla ortaya çıkan, mutasavvıfların hayat hikayeleriyle karışık kerâmetlerini anlatan kısa hikayeciklerin oluşum seyri anlatılmıştır. Menâkıbnâmelerin özellikleri, yazılış gayesi belirtilmiş, bu konuda yalnız bizde değil Batı'da da yazılan eserler olduğunu, aziz menkabelerine dair çalışmaların asrın başında başladığı izah edilmiştir. Bizdeki çalışmaların başlangıcı anlatılmış, bu tip eserlerin önemine dikkat çekilmiştir.

Burada *Menâkıbu'l-Kudsiyye*'nin daha eskisi bulunmadıkça Anadolu'da meydana getirilen ilk Türkçe menâkıbnâmelerden biri olduğu, Anadolu Selçuklu tarihi ve Babâî ayaklanmasına dair mühim bilgileri taşıdığı, ilk olarak nasıl ortaya çıkarıldığı anlatılmıştır. Daha sonra da kitabın hazırlanmasında takip edilen yol izah edilmiştir.

Konu Açıklaması: Kitap genel hatlarıyla inceleme ve metin olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır. Metinden önceki inceleme bölümünde yazar ve eseri hakkında bir araştırma yapılmış, eserin muhtevası diğer tarih kaynaklarıyla karşılaştırılmıştır. Metin kısmı ise transkripsiyon alfabesi ile devrin dilini yansıtacak şekilde neşredilmiştir.

❁

39. **Eren, Ali**

İstanbul Evliyâlarından Sünbül Efendi ve Merkez Efendi Hazretleri.—İstanbul: Merkez Efendi Kurs ve Okul Talebelerine Yardım Derneği, [y.t.y.].
194 s.; 19,5 cm.; 55 foto.
Kaynakça var.

Sünbül Efendi ve **Merkez Efendi**'nin menkabevî hayatını anlan bir eserdir.

İçindekiler: Birinci Kısım: Sünbül Efendi Hazretleri, Önsöz s.9, Doğumu, Çocukluğu, ilk tahsili s.17, Mürşidi s.19, Halvetîlik nedir? s.25, Koca Mustafa Paşa Câmii ve dergâhı s.31, Maneviyat yoluna girişi s.43, Mısır'a gönderilmesi s.45, Mürşidinin vefatı, Hac vazifesi ve İstanbul'a dönüşü s.46, Mürşidliği s.51, Zâhirî ulemâ ile münakaşaları s.52, Yavuz Sultan Selim ile münasebetleri s.59, Vefatı s.64, Hakkında anlatılanlar s.71, Müridlerinden Muhammed Çelebi anlatıyor s.73, Maksud Dede anlatıyor s.74, Şam'da alınan müjde ve bir ikaz s.77, Y. Kemal Beyatlı'nın Koca Mustafa Paşa şiirinden s.79, Çifte Sultanlar s.81, Meşhur Hatta Hafız Osman s.87, Zincirli servi s.91, Sünbül Efendi türbesine nasıl gidilir? s.93, Kabir ziyaretlerinde dikkat edilecek hususlar s.93, İkinci Kısım: Merkez Efendi Hazretleri, Ey Manalar Sultanı Büyük Merkez Efendi s.99, Doğumu, tahsili, evlenişi s.103, Sünbül Efendi'ye intisabı s.106, Şeyh oluşu s.110, Merkez denmesinin sebebi s.111, Şeyhine damat oluşu s.114, Rahime Sultan s.115, Bursa ve Denizli'ye gitmesi s.115, Manisa'daki hizmetleri s.116, Mesir macunu s.119, Mesirin dağıtılışı s.120, Sünbül Efendi'nin vefatı ve O'nun yerine şeyh oluşu s.124, Mısır Defterdarlığından Emekli olan Dehânizâde'nin babası Kâtip Mehmet Çelebi anlatıyor s.126, Korfu Seferi s.128, Yavuz Sultan Selim ile s.129, Balıkesir'deki va'zı s.130, Hay sesin kesilsin s.131, Şah Sultan ve Merkez Efendi s.131, Hanımı anlatıyor s.131, Şifalı su s.134, Hamam hakkında anlatılanlar s.142, Vefatı s.148, Şahsiyeti s.158, Merkez Efendi'nin hizmetleri devam ediyor s.163, Merkez Efendi'ye ait bir ilâhi s.173, Merkez Efendi Türbesine Nasıl gidilir? s.174, İstanbul'da tesbit edilen sahabe kabirleri s.176, İstanbul'da tesbit edilen evliya kabirleri s.179, İstifade ettiğimiz eserler s.194.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsöz'de İstanbul'un bir evliyâlar beldesi olduğu vurgulanmakta ve bu zâtlardan **Sünbül Efendi** ve **Merkez Efendi**'nin hatırlatılmak istendiği belirtilmektedir. Hayatları menkabevî tarzda anlatılmıştır.

Konu Açıklaması: Sünbül Efendi ve **Merkez Efendi**'nin hayatları menkabevî tarzda anlatılmaktadır.

40. **Erkaya, Dr. Metin**
Anılarla Mehmet Zaid Kotku (Rh.a).—İstanbul: Seha Neşriyat, 1997.
400 s.; 19,5 cm.; 42 foto.
İndeks var.

Şeyh Mehmet Zaid Kotku'nun çevresi ve müridlerinden derlenen hatıraların oluşturduğu bir kitaptır. Bu hatıralar arasında şeyhin kerâmeti olarak nitelendirilebilecek hatıralar vardır.

İçindekiler: Önsöz. s.7, Mehmed Zâhid Kotku Hazretleri'nin Kısa Terceme-i Hâli, Prof. Dr. M. Es'ad Coşan s.13, Hocamız'ı Anarken, Prof. Dr. M. Es'ad Coşan s.23, Her Hâli Bir Kerâmet, Prof. Dr. M. Es'ad Coşan s.43, Türkiye'de Bir Çığır Açtı, Prof. Dr. M. Es'ad Coşan s.59, Hakîkî Bir Velî, Prof. Dr. M. Es'ad Coşan s.71, Hocamız'dan Hatıralar, Prof. Dr. M. Es'ad Coşan s.81, Genç Bir Osmanlı Askeri, Prof. Yusuf Ziyâ Binatlı s.115, Çok Halim Selim İdi, H. Muhterem Coşan s.127, Hasib Efendi'den Mehmed Efendi'ye, Necdet Oral s.131, Evliyâ Nümûnesi, Halil Necâti Coşan s.141, İlk Ders, R Rifat Tandoğan s.153, Yüksek İlmi Vardı, İsmâil Turan s.155, Yüz Güzelliği, Ergün.Göze s.159, Cemâl Sıfatı Tecelli Etmişti, Dr. A. Hümeyrâ Ökten s.165, Ahlâk Abidesi, Ali Ulvi Kurucu s.170, Rüyalarımda Gördüğüm Kişi, Dr. Sedat Apaydın s.178, Gül Kokusu, Prof. Dr. Osman Çataklı s.188, Almanya'ya Teşrifleri, Prof. Dr. Sabahaddin Zâim s.191, Dünya'nın Direği, Muammer Elmalı s.195, Kıymetini Bilemedik Orhan Batı s.205, Dünyayı Çok İyi Biliyordu, Cevat Ayhan s.207, Gördüğüm En Mübârek Adam, Prof. Korkut Özal s.210, Fazîlet Örneği, Lütfi Doğan s.221, O Bir Ummandı, Raif Cilasun s.223, Tekkenin En Genç Halifesi, Atike Aykın s.227, Erbâb-ı Keşfil Kulûb, Yahya Oğuz s.229, Çok Vefâlıydı, Hüseyin Kâmi Büyüközer s.232, Öyle Bir Zât Ki, Süreyya Şeker s.236, Senegal'li Misafir, Turan Arslan s.240, Çok Alçak Gönüllü İdi, Temel Karamollaoğlu s.244, Gülümsemeyle Karşıladı, Prof. Dr. Ersin Gürdoğan s.247, Mânevî Tasarrufunu Hissederdik, Rüstem Altınbaş s.249, Çok Farklı Bir Dergâh, Ali Rızâ Demircan s.254, Dersleri Es'ad Yapacak! Dr. Alâaddin Kaya s.257, Çok Merhametli İdi, Prof. Dr. Ali Yücel Uyarel s.260, Gerçek Müslümanlık, Handan Belli s.263, Fırsat Kaçmadı, Mehmed Yeğenler s.268, Gerçek Bir Lider, Mehmed Güney s.272, Sevgi ve Şefkat Nümûnesi, Dr. Metin Erkaya s.276, Eski Ramazanlar, Abdüllatîf Duygulu s.286, En Büyük Eseri, Prof. Dr. Hüseyin Gazi Baş s.292, O Bir Mıknatıs Gibiydi, Doç. Dr. Orhan Çeker s.296, Fedâkârlık Etsek, Alpaslan Türkeş s.301, Cemâlini Seyre Dalmışım, Erdem Bayazıt s.303, Gerçekten İmamdı, Ali.Rızâ Temel s.305, Son Karşılama, Halit İlhan s.308, Eğitim ve Öğretim, Prof. Dr. Salih Tuğ s.312, İlme Çok Önem Verirdi, İsmâil Budak s.315, Zamanın İmamı, Kenan Güneş s.317, Kişi Sevdiği İle Beraberdir, Cem Asyalı s.322, Füzenin Arızası, Vehbi Vakkasoğlu s.327, Ölçü Şerîat, Prof. Dr. M. Es'ad Coşan s.333, Mehmed Zâhid Kotku (Rh.A) ve Tasavvuf, Prof. Dr. M. Es'ad Coşan s.347, İndeks s.391.

Konu Açıklaması: Eserde yer alan hatıraların çoğu kerâmet hususiyeti arz etmektedir. Son dönemde yaşamış olan bu zâtın hakkında yazılan kitaba "Anılarla..."

adının konması kerâmetlerin anlatıldığı kitaplar açısından farklılık göstermektedir. Dolayısıyle ileride günümüzle ilgili yapılacak çalışmalarda bu tip eserlerin de incelenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

41. **Ertuğrul, Mustafa**
Büyük Mutasavvuf Abdülkadir Geylânî.—İstanbul: Gayret Kitabevi, 1948.
62 s. +[1y.]; 19,5 cm.
İslâm Büyükleri Külliyâtı
Kaynaklar kısmı vardır.

Abdülkadir Geylânî'nin kısaca hayatı, menkıbeleri, eserleri, hakkında yazılan yazı ve şiirler, evlatları başlıklarını içeren küçük bir el kitabıdır.

İçindekiler: Mehaz s.2, Önsöz s.3, Tarihi Şahsiyeti s.4, İkinci kısım: Menkibeleri s.5, Pederin rüyası s.6, Bir hikâye s.7, Yalan söylememeğe aht s.8, Bağdatta s.9, Halkı irşada başlaması s.10, Levhi Mahfuzdaki yazı s.11, Velilerin boynu ayağım altındadır demesi s.12, San'an hikâyesi s.13, Bahaddin Nakşibendin methiyesi s.14, Allahın iradesi s.15, Raks etmek s.16, Aşk nedir? s.17, Bir Hıristiyanla münakaşa s.18, Şahabettin süreverdi s.19, Muhiddini Arabi s.20, Üfürükçüye ders s.21, Zengin oluşu s.22, Son sözleri s.23, Üçüncü kısım: Eserleri s.25, Gavsiyye s.25, Gunyetüd talibin s.28, Bir nutku s.30, Vüsuli ilallah s.31, Ümmetüs Salihin s.32, Cennet ve Cehennem s.33, Bir talibin çalışması s.39, Kasidei Hamriye s.40, Vasiyyeti s.42, Ruh hakkında s.44, Dördüncü kısım: Hakkındaki yazılar, şiirler s.45, Seyyah olup şu alemi ararsan s.45, Pirimiz bastı kadem s.46, Mazharı sırrı Hüda s.47, Ezelden ahdü peymanım s.48, O bazı serfiraz s.49, Beşinci kısım: Evlatları s.51, Eşrefi Rûmi s.52, İsmail Rûmî s.53, İseviyye kolu s.54, Büyük peygambere s.56, Bir ismi s.59, Rivayetler s.60, Hitam s.62.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Burada yazar, son yıllarda an'anelerimize ve geçmiş büyüklerimize ilginin arttığını, Cumhuriyet'in bîtaraf akîdesi içinde ruh ve ilâhî âleme dair yazılan eserlerin kendisini göstermekte olduğunu ifade etmiştir. Bu konuda yayınlanan, *Bostan, Gülistan, Mantıku't Tayr, Mesnevî,* **Eflâtun** ve **Sokrat**'a dair eserleri sıralamış, bu yayınların kendisini **Abdülkadir Geylânî**'nin hayatını yazmaya sevkettiğini belirtmiştir. Eserin muhtevası hakkında kısaca bilgi vermiştir.

Konu Açıklaması: Menkıbeleri bölümü, II. Kısım olarak s.6'da başlar ve s.24'de biter. Burada yaklaşık 18 menkıbe yazılmıştır. Kitap, aynı yazarın yine İslâm Büyükleri serisinden aynı yayınevi tarafından aynı isimle basılan kitabıyle karşılaştırılmış, bazı yerlerinin farklı olduğu tesbit edilmiştir. Muhtemelen 1948'de basılan bu eser diğer genişletilmiş kitabın ilk hâlidir.

42. **Ferîdûn bin Ahmed-i Sipehsâlâr**
Mevlânâ ve Etrafındakiler, Risale (çev. Tahsin Yazısı).—İstanbul: Tercüman Gazetesi Yayınları, 1977.
151 s.; 19,5 cm.
Tercüman Gazetesi 1001 Temel Eser: 103
İndeks var.

Ferîdûn bin Ahmed-i Sipehsâlâr tarafından **Mevlâna** ve etrafındakiler hakkında yazılmış Farsça eserinin tercümesidir.

İçindekiler: Çevirenin önsözü s.7, Yazarın önsözü s.9, I.Bölüm 1.Fasıl.-Sultanu'l-Ulemâ Baha'eddin Veled'in Anılması s.17, II.Bölüm 1.Fasıl. -Mevlânâ'nın doğum tarihi, ömür süresi s.33, 2.Fasıl.-Mevlânâ'nın hırka isnadları ve sohbet arkadaşlarının anılması s.34, 3.Fasıl.-Hüdavendigâr hazretlerinin anılması s.36, Mücahede ve riyazetleri s.42, Orucu, mücahedesi ve açlığına dair s.45, Hüdavendigârın namaz şekli s.49, Hüdavendigâr Hazretlerinin takva ve vea'ı s.50, Vuslat cezbeleri, aşkı ve vecdi s.52, Sekr ve İstiğrakı s.54, Hüdavendigâr hazretlerinin sır ve zamirleri bilme ve sezişi s.64, Kutublarda husule gelen tevhidin nitelikleri s.66, Mevlânâ hazretlerinin semâ'ının sebeplerinin açıklanması s.70, Hüdavendigâr'ın sözlerinin baştan başa tevhid ve gerçekten ibaret olduğu ve niçin şiirle konuştuğunun sebebi s.74, Sülûkünün sonunun ne olduğunun açıklanması s.77, Velilerden kerametlerin niçin çıktığının anlatılması s.80, Hüdavendigâr hazretlerinin öteki dünyaya göçü s.108, III.Bölüm Hüdavendigâr'ın arkadaşlarının anılması s.117, Burhaneddin Muhakkik-i Tirmizî s.117, Şemseddin-Tebrizî s.121, Selâhaddin-i Zerkub s.131, Hüsameddin Çelebi s.138, Sultan Veled s.144, Arif Çelebi s.147, Abid Çelebi s.148, Halîfeleri, arkadaşları ve müridlerinin ileri gelenleri s.149, Genel İndeks s.153.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Burada bu eserin **Mevlâna** ve etrafındakiler hakkında yazılan önemli kaynaklardan biri olduğu ifade edilmektedir. Müellifin hâl tercümesi hakkında bir kayda rastlanmadığı fakat kitabın mahiyeti ve kendine dair verdiği birkaç bilgi kırıntısından eseri tamamlayamadan vefat ettiği ve başka birisi yahut da oğlu tarafından tamamlanmadığı izah edilmiştir.

Sipehsâlâr'ın bu eserinin büyük kısmının ifadeleri değiştirilerek ve üslûbuna akıcılık verilerek **Ahmet Eflâkî**'nin *Menâkıbü'l Ârifin* adlı eserine nakledildiği de belirtilmektedir.

Eserin Hindistan ve Tahran'da **Sa'id Nefîsî** tarafından basıldığı, fakat ilmî olmadıkları, **Avni Konuk** ve **Midhat Buharî-i Hüsâmî** tarafından Arap harfleriyle Türkçeye çevrildiği fakat çevirilerin sağlam yazmalara dayanmadığı da ifade edilmiştir.

Bu çevirinin de **Sa'id Nefîsî**'nin baskısı ile Konya'daki güvenilir bir yazmanın karşılaştırılması suretiyle yapıldığı belirtilmiştir.

Konu Açıklaması: Eser temel olarak *Âriflerin Menkıbeleri* gibi bir esere kaynaklık etmesi bakımından mühimdir. Bu sebeple de **Mevlâna** hakkında anlatılan ve menkıbevî bir hayat hikayesi tarzındadır. Nitekim *Âriflerin Menkıbeleri* adlı eser de tarihî bilgiler vermesi bakımından mühimdir. Bu sebeple kitapta destânî unsurları haiz menkıbelerden çok, hakikati yansıtıcı menkıbeler dikkati çekmekte, eserin üslûbunun da böyle olduğu görülmektedir.

❁

43. **Feridüddin Attar**
Tezkiretü'l Evliyâ.—İstanbul: Erkam Yayınları, 1984.
240 s.; 18,5 cm
Erkam Yayınları: 32

Türk edebiyatında menâkıbnâme edebiyatının teşekkülüne tesir eden ve **Feridüddin Attar**'a ait olan *Tezkiretü'l Evliyâ* adlı Farsça eserin **Ramazanoğlu Mahmut Sami** tarafından yapılmış tercümesinin neşridir.

İçindekiler: Okuyucularımıza s.5, İmâm Ca'fer-i Sâdık (k.s.) s.10, Veysel Karanî (k.s.) s.16, Hasan Basrî (k.s.) s.29, Mâlik Bin Dinar (k.s.) s.33, İbrâhim Bin Edhem (k.s.) s.35, Bişr Hafî (k.s.) s.44, Zünnûn Mısrî (k.s.) s.49, Bâyezid Bistamî (k.s.) s.53, Abdullah Mübârek (k.s.) s.67, Süfyan Sevri (k.s.) s.69, Şakîk Belhî (k.s.) s.72, İmâm Ebû Hanife (k.s.) s.74, İmâm Şâfiî (k.s.) s.79, İmâm Ahmed Hanbel (k.s.) s.82, Dâvûd Tâî (k.s.) s.85, Hâris Muhâsibî (k.s.) s.87, Ebû Süleyman Dârâni (k.s.) s.89, Muhammed Bin Semmâk (k.s.) s.91, Muhammed Bin Eslem et-Tûsî (k.s.) s.93, Ahmed Harb (k.s.) s.95, Hâtem-i Esam (k.s.) s.98, Sehl Bin Abdullah et-Tüsterî (k.s.) s.101, Ma'rûf Kerhî (k.s.) s.107, Seriy Sakatî (k.s.) s.112, Feth Musulî(k.s.) s.115, Ahmed Havvârî (k.s.) s.117, Ahmed Hadraviyye (k.s.) s.119, Ebû Türâb Nahşebî (k.s.) s.122, Yahya Bin Muaz (k.s.) s.124, Şah Şü'câ Kirmânî (k.s.) s.128, Yûsuf Bin Hüseyin (k.s.) s.131, Ebû Hafs Haddâd (k.s.) s.136, Hamdûn Kassar (k.s.) s.141, Mansûr Bin Ammâr (k.s.) s.143, Ahmed Bin Âsım (k.s.) s.145, Adullah Bin Hubeyk (k.s.) s.147, Cüneyd Bağdâdî (k.s.) s.148, Amr Bin Ebû Osman Mekkî (k.s.) s.159, Ebû Saîd Harraz (k.s.) s.161, Ebû'l- Hüseyin Nûrî (k.s.) s.163, Osman Hayrî (k.s.) s.165, Abdullah Bin El-Cellâ (k.s.) s.168, Ebû Muhammed Ruveym (k.s.) s.170, İbn Atâ (k.s.) s.172, Ibrâhîm Bin Dâvûd Rıkkî (k.s.) s.175, Yûsuf-ı Esbât (k.s.) s.176, İshak Nehrcûrî (k.s.) s.177, Sumnûn-ı Âşık (k.s.) s.179, Ebû Muhammed el-Murtaiş (k.s.) s.181, Ebû Abdullah Muhammed Fadl (k.s.) s.182, Ebû'l-Hasen Pûşengî (k.s.) s.183, Hakim Tirmizî (k.s.) s.184, Ebû Bekir Verrak (k.s.) s.188, Abdullah Münâzil (k.s.) s.190, Ali Bin Sehl (k.s.) s.192, Hayr Nessâc (k.s.) s.193, Ebû Hamza Horasânî (k.s.) s.195, Ahmed Mesrûk (k.s.) s.196, Ahmed Mağrîbi (k.s.) s.197, Ebû Ali Cürcâni (k.s.) s.199, Ebû Bekir Kettânî (k.s.) s.200, Abdullah Hafîf (k.s.) s.202, Ebû Muhammed Cerîrî (k.s.) s.204, Hüseyin Mansûr Hallâc (k.s.) s.205, Habîb Acemî (k.s.) s.211, Ebû Hâzım Medenî (k.s.) s.216, Utbe el-Gulâm (k.s.) s.217, Râbia el-Adeviyye (k.s.) s.219, Füdayl İbn İyâz (k.s.) s.228, Ferîdüddîn Attâr (k.s.) s.234.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın "Okuyucularımıza" başlıklı önsöz bölümünde eserin **Feridüddin Attar**'ın tek mensur eseri olduğu, memleketimizde de başta bu kitap olmak üzere sevilerek okunduğu belirtilmektedir. 1889'da Fransızca'ya 1966'da da İngilizce'ye çevrildiği ifade edilmektedir. Ayrıca eserin dört değişik tercümesi bulunduğu, bu eserin ise **Ramazanoğlu Mahmut Sami Bey**'in tercümesi olduğu dile getirilmektedir.

Konu Açıklaması: Evliyâların hayatını, menkıbe, nasihat, ahlaki öğüt ve kıssadan hisseler tarzında anlatmaktadır. Günümüz Türkçesine yakın olan tercümenin sadeleştirmesi yapılmamıştır.

44. **Feridüddin Attar**
Tezkiretü'l Evliyâ (haz. M[uharrem] Z[eki] K[orgunal]).—İstanbul: Engin Ofset, 1980.
336 s. + [2y.]; 19 cm.

Feridüddin Attar'ın *Tezkiretü'l Evliyâ* adlı eserinin Farsça'dan tercümesidir.

İçindekiler: Takdim s.3, Münacat s.9, Hz. Ebu Muhammed İmamı Cafer-i Sâdık (Kuddise Sirruh) s.10, Hz. Şeyh Üveysi Karni {Kaddesallahu sirrahül aziz) s.12, Hz. Şeyh Hasan Basri (Kaddesallahu sırrahül aziz) s.19, Hz. Şeyh Malik Bin Dinar (Kaddesallahu sırrahül aziz) s.27, Hz. Şeyh İbrahim Bin Edhem (Kaddesallahu sırrahul aziz) s.30, Hz. Şeyh Bişri Hafi (Kaddesallahu sırrahül aziz) s.36, Hz. Şeyh Zennuni Mısri (Kaddesallahu sırrahül aziz) s.40, Hz. Şeyh Samadani Bayezidi Bestami (Kaddesallahu sırrahul aziz) s.44,

Hz. Şeyh Abdullah İbni Mübarek (Kaddesallahu sırrahul aziz) s.57, Hz. Şeyh Şekik Belhi (Kuddise sıruhu) s.63, Hz. İmamı Ebu Hanifei Kûfi (Kuddise sırruhu) s.65, Hz. İmamı Şafii (Kuddise sırnihu) s.70, Hz. İmamı Ahmed Hanbeli (Kuddse sırruhu) s.76, Hazreti Davudu Tai (Kuddise sırruhu) s.79, Şeyh Harisi Muhasibi (Kuddise sırruhu) s.81, Hz. Şeyh Ebu Süleymani Darani (Kuddise sırruhu) s.83, Hz. Muhammed Bin Semmak (Kuddise sırruhu) s.85, Hz. Şeyh Mehmed Bin Eslem İt Tûsi (Kuddise sırruhu) s.86, Hz. Şeyh Ahmed-i Harb (Kuddise sırruhu) s.87, Hz. Şeyh Hâtem-i Esam (Kuddise sırruhu) s.90, Hz. Şeyh Sehl Bin Abdullah-it Tüsteri (Kuddise sırruhu) s.93, Hz. Şeyh Maruf-ı Kerhi (Kuddise sırruhu) s.98, Hz. Şeyh Sakati (Kuddise sırruhu) s.102, Hz. Şeyh Feth-i Musuli (Kaddesallahu sırrahu) s.105, Hz. Şeyh Ahmed-i Havvari (Kuddise Sırruh) s.106, Hz. Şeyh Ahmed-i Hadraviyye (Kuddise Sırruh) s.107, Şeyh Ebu Türab (Kuddise Sırruh) s.110, Hz. Yahya Bin Muaz (Kuddise Sırruh) s.111, Hz. Şah Şuca-ı Kirmani (Kuddise Sırruh) s.114, Hz. Şeyh Yusuf Bin Hüseyn (Kuddise Sırruh) s.117, Hz. Ebu Hafs-ı Haddâd (Kuddise Sırruh) s.122, Hz. Şeyh Hamdun-ı Kassar (Kuddise Sırruh) s.127, Hz. Şeyh Mansur Bin Ammar (Kuddise Sırruh) s.128, Hz. Şeyhul Meşayıh Cüneyd-i Bağdadi (Kaddesallahu Sırrahul aziz) s.130, Hz. Şeyh Amr-İbni Ebi Osman-ı Mekki (Kuddise Sırruh) s.143, Hz. Şeyh Ebu Said Harraz (Kuddise sırruh) s.145, Hz. Şeyh Ebul Hüseyn Nuri (Kuddise sırruh) s.147, Hz. Şeyh Osman Hayri (Kuddise sırruh) s.150, Hz. Şeyh Abdullah İbni Calla (Kuddise sırruh) s.153, Hz. Şeyh Ebu Muhammed Ruyem (Kuddise sırruh) s.155, Hz. Şeyh İbni Ata (Kuddise sırruh) s.156, Hz. Şeyh İbrahim Bin Davud-i Rakka (Kuddise sırruh) s.159, Hz. Şeyh Yusuf Esbat (Kuddise sırruh) s.160, H,z. Şeyh İshak Nehricuri (Kuddise sırruh) s.161, Hz. Şeyh Semmun-ı Âşık (Kuddise sırruh) s.163, Hz. Şeyh Ebül Hasan Poşneki (Kuddise sırruh) s.166, Hz. Şeyh Hakim-i Tirmizi (Kuddise sırruh) s.167, Hz. Şeyh Ebu Bekir-i Varrak (Kuddise sırruhu) s.173, Hz. Şeyh Abdullah-i Menazil (Kuddise sırruhu) s.176, Hz. Şeyh Ali Bin Sehl (Kuddise sırruhu) s.178, Hz. Şeyh Hayr Nessac (Kuddise sırruhu) s.180, Hz. Şeyh Ebu Hamza-i Horasanî (Kuddise sırruhu) s.182, Hz. Şeyh Ebu Muhammedinil Murtaiş (Kuddise sırruhu) s.184, Hz. Şeyh Abdullah Muhammed Fadl (Kuddise sırruhu) s.186, Hz. Şeyh Ahmed-i Mesruk (Kuddise sırruhu) s.187, Hz. Şeyh Ahmed-i Mağribi (Kuddise sırruhu) s.188, Hz. Şeyh Ebu Ali Cürcani (Kuddise sırruhu) s.190, Hz. Şeyh Ebu Bekri Kettani (Kuddise sırruhu) s.191, Hz. Şeyh Abdullah-ı Hafif (Kuddise sırruhu) s.196, Hz. Şeyh Ebu Muhammed-i Cerîri (Kuddise sırruhu) s.200, Hz. Şeyh Hüseyin-i Mansuri Hallac (Kuddise sırruhu) s.202, Hazreti Habib-i Acemi (Kaddesallahu sırrahu) s.211, Hz. Şeyh Utbet ül Gulam (Kuddise sırruh) s.218, Rabiat Ül Adviyye (Rahmetullahi aleyha) s.211, Hz. Şeyh Fadil İbni İyaz (Kuddise sırruhu) s.235, Hz. Şeyh Hasan (Kuddise sırruhu) s.244, Hz. Şeyh Ahmed İbnil Asım İl Antâki (Kuddise sırruhu) s.246 Ferid üd din Muhammed Bin İbrahim Ül Attar (Kuddise sırruhu) s.251, Bursa, Ankara, Erzurumdan Veliler s.257, Emir Sultan Seyyid Muhammed Buhari (Kuddise sırruhu) s.257, Şeyh Üftade Muhyiddin (Kuddise Sırruh) s.263, İsmail Hakkı Bursevi Hazretleri (Kuddise Sırruh) s.266, Hazreti Hacı Bayram Veli (Kuddise Sırruh) s.268, Hz. Şeyh Ak Şemseddin (Kuddise Sırruh) s.270, Hz. Şeyh İbrahim Hakkı Erzurumi (Kuddise Sırruh) s.274 ,Mevlânâ Ahmed Ziyaüddin-el Gümüşhanevi (Kuddise Sırruh) s.288, Hazreti Gümüşhanelinin bir mektubu s.300, Silsilei Sâdatın şemailleri s.310.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserin "Takdim" bölümünde **Attar**'ın Moğol istilası ve içtimaî zorluklar içindeki Anadolu'da tanındığını ve sevilerek okunduğu belirtilmektedir.

Eserin kısa bir evliyâ menkıbeleri kitabı olduğu ifade edildikten sonra kitabın ilmî bir tetkik mahiyetinde değil, içinden ibret alınan bir kıssalar kitabı mahiyetinde hazırlandığı anlatılmıştır. Kitapta Latin harfleriyle neşredilen bu eserin Arap hafleri ile Türkçe'ye çevrilmiş nüshalardan birinin kopyası olduğu zikredilmiş ama bu nüshanın künyesi verilmemiştir.

Eserin 1905'te **Nicholson** tarafından İngilizce'ye tercüme edildiği de ayrıca belirtilmiştir.

Konu Açıklaması: *Tezkiretü'l Evliyâ*'nın tercüme çalışmalarından biridir. Eserin mahiyeti dolayısıyle menkıbeleri ihtiva etmektedir.

45. **Feridüddin Attar**
Tezkiretü'l Evliyâ (haz. M[uharrem] Z[eki] K[orgunal]).—İstanbul: Seha Neşriyat, 1983.
361 s.; 18,5 cm.
Seha Neşriyat: 6; Tasavvufî ve Ahlâkî Eserler Serisi: 2

Feridüddin Attar'ın *Tezkiretü'l Evliyâ* adlı eserinin **M[uharrem] Z[eki] K[orgunal]** tarafından Türkçe'ye tercümesinin ilaveler yapılarak hazırlanmış baskısıdır.

İçindekiler: Takdim s.3, Müellifin Önsözü s.5, Münacât s.9, Cafer-i Sâdık (k.s.) s.10, Üveys-i Karânî (k.s.) s12, Hasan Basri (k.s.) s.19, Malik Bin Dinâr (k.s.) s.27, İbrahim-i Edhem (k.s.) s.30, Bişr-i Hafî (k.s.) s.36, Zennun-i Mısrî (k.s.) s.40, Bayezid-i Bestamî (k.s.) s.44, Abdullah İbn-i Mübarek (k.s.) s.57, Süfyân-ı Sevrî (k.s.) s.60, Şakîk-i Belhî (k.s.) s.63, İmâm-ı A'zam Ebû Hanife (k.s.) s.65, İmâm-ı Şafi'î (k.s.) s.70, İmâm-i Ahmed-î Hanbel (k.s.) s.76, Dâvûd-i Tâ'î (k.s.) s.79, Hâris-i Muhâsibî (k.s.) s.81, Ebû Süleymân-i Dârânî (k.s.) s.83, Muhammed Bin Semmâk (k.s.) s.85, Ahmed-i Harb (k.s.) s.86, Hâtem-i Esam (k.s.) s.90, Sehl Bin Abdullah-i Tusterî (k.s.) s.93, Ma'rûf-i Kerhî (k.s.) s.98, Sırrı Sakatî (k.s.) s.102, Feth-i Musulî (k.s.) s.105, Ahmed-i Havvâri (k.s.) s.106, Ahmed-i Hadraviyye (k.s.) s.107, Ebû Turâb (k.s.) s.110, Yahya Bin Muaz (k.s.) s.111, Şah-i Şucâ'-i Kirmânî (k.s.) s.114, Yusuf Bin Hüseyn (k.s.) s.117, Ebû Hafs-ı Haddâd (k.s.) s.122, Hamdûn-ı Kassâr (k.s.) s.127, Mansûr bin Ammâr (k.s.) s.128, Cüneyd-i Bağdâdî (k.s.) s.130, Amr bin Osmân-ı Mekkî (k.s.) s.143, Ebû Saîd-i Harrâz (k.s.) s.145, Ebû'l-Hüseyn-i Nûrî (k.s.) s.147, Osman Hayrî (k.s.) s.150, Abdullah ibn-i Cellâ (k.s.) s.153, Ebû Muhammed Ruyem (k.s.) s.155, İbn-i Atâ (k.s.) s.156, İbrâhim bin Dâvûd-ı Rakka (k.s.) s.159, Yûsuf-ı Esbât (k.s.) s.160, İshâk Nehricûrî (k.s.) s.161, Semmûn-ı Âşık (k.s.) s.163, Ebû'l-Hasan Poşnekî (k.s.) s.166, Hakîm Tirmizî (k.s.) s.167, Ebû Bekr-i Varrâk (ks.) s.173, Abdullah-ı Menâzil (k.s.) s.176, Alî bin Sehl (k.s.) s.178, Hayr-i Nessâc (k.s.) s.180, Ebû Hamza-i Horâsânî k.s.) s.182, Ebû Muhammed-i Murtaiş (k.s.) s.184, Abdullah Muhammed Fadl (k.s.) s.186, Ahmed-i Mesrûk (k.s.) s.187, Ahmed-i Mağrîbî (k.s.) s.188, Ebû Alî Cürcânî (k.s.) s.190, Ebû Bekr-i Kettânî (ks.) s.181, Abdullah-ı Hafîf (k.s.) s.196, Ebû Muhammed-i Cerîrî (k.s.) s.200, Hüseyn-i Mansûr-i Hallâc (k.s.) s.202, Habîb-i Acemî (k.s.) s.211, Utbetü'l-Gulâm (k.s.) s.218, Rabiatü'l-Advîye (k.s.) s.221, Fadl ibn-i İyaz (k.s.) s.235, Hasan (k.s.) s.244, Ahmed ibn-i Âsım-ı Antâkî (k.s.) s.246, Ebû Hâzım-ı Medenî (k.s.) s.249, Feridüddin-i Attâr (k.s.) s.251, Emir Sultan Seyyid Muhammed Buharî (k.s.) s.255, Üftade Muhyiddin (k.s.) s.261, İsmail Hakkı Bursevî (k.s.) s.264, Hacı Bayram Velî (k.s.) s.266, Ak Şemseddin(k.s.) s.268, İbrahim Hakkı Erzurumî (k.s.) s.272, Tefvizname (İbrahim Hakkı Erzurumî) s.275, Sâdât-ı Kirâmın Şemâilleri, Vasıfları, Sözleri ,Hülâsası s.279, Seyyid-i Kâinat Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.) s.279, Ebû Bekr'is Sıddîk (r.a.) s.280, Selman-ı Fârisî (r.a.) s.280, Kasım İbn-i Muhammed (r.a.) s.282, Cafer-i Sâdık (r.a.) s.283, Bayezid-i Bestâmî (k.s.) s.283, Ebul Hasan-ı Harkânî (k.s.) s.284, Ebu Aliyyü'l Fâremedî (k.s.) s.285, Yusuf Hemedânî (k.s.) s.285, Abdülhalık Gücdüvanî (k.s.) s.286, Ârif-i Rivgerî (k.s.) s.286, Mahmud-u

Fağnevî (k.s.) s.287, Ali Ramitenî (k.s.) s.288, Muhammed Baba Semâsi (k.s.) s.289, Emir Külâl (k.s.) s.290, Mehmed Bahaeddin Nakşibend (k.s.) s.290, Alâaddîn Attâr (ks.) s.291, Yakub-ı Çerhî (k.s.) s.292, Ubeydullah-ı Ahrâr (k.s.) s.292, Muhammed Zahid Parsa (k.s.) s.293, Derviş Muhammed (k.s.) s.294, Hacegi Emkenekî (k.s.) s.295, Muhammed Bâkî (k.s.) s.295, İmâm-ı Rabbânî (k.s.) s.296, Muhammed Ma'sum (k.s.) s.286, Şeyh Seyfüddin (k.s.) s.297, Seyyid Nûr Muhammed Bedvânî (k.s.) s.298, Habibullah Mazhar Can Şemsüddin (k.a.) s.298, Şah Abdullah Dihlevî (k.s.) s.299, Mevlânâ Hâlid Ziyâeddin-i Bağdadî (k.s.) s.300, Mevlânâ Hâlid (k.s.) Hazretlerinin Halifelerine Vasiyyeti s.307, Mevlânâ Hâlid (k.s) Hazretlerinin Müridlerine Vasiyyeti s.309, Ahmed İbn-i Suleymani'l-Ervâdî (k.s.) s.311, Kaside-i Raiye s.312, Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevî (k.s.) s.314, Gümüşhanelinin Bir Mektubu s.325, Hasan Hilmi (k.s.) s.331, İsmail Necati (k.s.) s.333, Ömer Ziyaüddin (k.s.) s.334, Mustafa Feyzi (k.s.) s.336, Abdullah Hasib Yardımcı (k.s.) s.337, Abdülaziz Bekkine (k.s.) s.340, Mehmed Zahid İbn-i İbrâhim'l Bursevî (k.s.) s.348, Gümüşhaneli Dergâhından Diğer Bazı Zevat s.355, Hocazade Tarsuslu Hacı Hamza (k.s.) s.355, Yörükzade Hacı Ahmed Feyzi Bolvadinî (k.s.) s.355, Ömer Şevki (k.s.) s.356, Faydalanılan Kaynaklar s.359, Lügatçe s.361.

Önsöz (ve/veya) Giriş: bkz. 44 künye numaralı eser.

Konu Açıklaması: Bu sahanın temel kaynaklarından kabul edilen eser, evliyâların hayat hikayeleri ile beraber menkıbelerini anlatır. Bu tercüme üzerinde ilmî çalışmalar yapıldığı gibi, bu tip tercüme faaliyetleri de olmuştur. Genişletilmiş çalışmanın diğerinden farkı, "Gümüşhaneli Dergâhından Diğer Bazı Zevat" başlığı ile ilave edilen kısım ve lûgatçe ile faydalanılan kaynakların zikredilmesi olmuştur.

46. **Feridüddin Attar**
Tezkiretü'l Evliyâ (haz. Süleyman Uludağ).—İstanbul: İlim ve Kültür Yayınları, 1985.
871 s.; 22,5 cm.
Umumî Seri No: 7
Biblografya ve indeks var.

Attar'ın *Tezkiretü'l Evliyâ* adlı eserinin, giriş bölümünde eser ve müellif hakkında bir incelemenin bulunduğu tercümesidir.

İçindekiler: Önsöz s.5, Giriş, Attar'ın Hayatı Eserleri Fikri s.9, Mezhebi s.17, Attar'ın fikrî ve Tasavvufî Şahsiyeti s.18, Eserleri s.20, Tezkiretu'l-Evliya s.23, Tezkire'nin Kaynakları s.24, Tezkire'nin Metni s.27, Metindeki Noksanlıklar ve .Hatalar s.28, Tezkire'nin Tercümeleri s.29, Tezkire'nin Zeyli s.34, Tezkire'nin Usulü s.35, Tezkiredeki Tasavvufun Hususiyeti ve Mahiyeti s.36, Kıssa ve Mesel s.39, Tezkiredeki Süfilerin hayat hikayelerinin ve Hal tercümelerinin mukayese ve mukabelesinde başvurulan eserler s.43, Müellifin Önsözü s.45, Cafer Sadık b. Muhammed s.53, Veysel Karânî s.60, Hasan Basri s.70, Mâlik b. Dinar s.87, Muhammed b. Vâsî s.94, Habib Acemî s.97, Ebu Hazm Mekkî s.104, Utbe b. Gulâm s.107, Râbiatu'l-Adeviyye s.110, Fudeyl b. İyaz s.128, İbrahim b. Ethem s.144, Bişr b. Hafi s.168, Zunnûn Mısrî s.177, Bayezid Bistâmi s.198, Abdullah b. Mübarek s.246, Sûfyan Sevri s.257, Şakik Belhi s.267, Ebu Hanife s.275, Şâfiî s.283, Ahmed b. Hanbel s.289, Davud Tâi s.298, Haris b. Muhasibi s.303, Ebu Süleyman Dârânî s.309, İbn Semmâk s.319, Muhammed b. Eşlem Tûsi s.321, Ahmed b. Harb s.324, Hâtem Âsâmm s.328, Sehi b. Abdullah Tusteri s.338, Maruf Kerhi s.357, Seri Sekati s.363, Feth

Mevsilî s.375, Ahmed Havâri s.379, Ahmed b. Hadraveyh s.382, Ebu Turâb Nahşebî s.390, Yahya b. Muaz s.398, Şah Suca Kirmânî s.412, Yusuf b. Hüseyn Râzî s.417, Ebu Hafs Haddâd s.425, Hamdün Kassâr s.436, Mansur b. Ammar s.440, Ahmed b. Asım Antâkî s.444, Abdullah b. Hubeyk s.448, Cüneyd Bağdâdi s.450, Amr b. Osman Mekkî s.487, Ebu Said Harraz s.492, Ebu Huseyn Nurî s.499, Ebu Osman Hîrî s.510, Rüveym s.519, İbn Ata s.523, İbri Cellâ s.532, İbrahîm Rakkî s.535, Yusuf b. Esbât s.537, Ebu Yakup Ishak Nehrecorî s.541, Semnûn Muhîb s.545, Ebu Muhammed Mürtâ'iş s.519, Ebu Abdullah Muhammed Fazl s.552, Ebu Hasan Büşenci s.555, Muhammed b. Ali Tirmizi s.558, Ebu Bekir Verrâk s.568, Abdullah İbn Münâzil s.574, Ali b. Sehl İsfehâni s.577, Hayru'n-Nessâc s.579, Ebu Hayr Aktar s.582, Ebu Hamza Horasâni s.584, Ahmed b. Mesrûk s.587, Ebu Abdullah Turuğbâzi s.590, Ebu Abdullah Mağrîbî s.593, Ebu Ali Cüzcânî s.595, Ebu Bekr Kettânî s.597, İbn Hafîf s.604, Ebu Muhammed Cerîrî s.612 Huseyn b. Mansur Hallac s.616, İbrahim Havvas s.631, Mümşad Dineverî s.642, Ebu Bekr Şiblî s.648, Ebu Nasr Serrâc s.672, Ebu Abbas Kassab s.674, Ebu Ali Dekkâk s.679, Ebu Hasan Harakânî s.694, İbrahim Şeybânî s.748, Bekir Saydalânî (Tamestânî) s.751, Ebu Hamza Bağdâdî s.754, Ebu Amr b. Nüceyd s.758, Ebu Hasan b. Sâî s.761, Ebu Bekr Vâsıtî s.763, Ebu Ali Sakafî s.779, Ca'fer b. Muhammed Huldî s.782, Ali Rudbârî s.785, Ebu Hasan Husrî s.789, Ebu İshak Şehriyar Kâzerûnî s.793, Ebu Abbas Seyyârî s.806, Ebu Osman Mağribî s.809, Ebu Kasım Nasrâbadî s.815, Ebu Abbas Nihâvendî s.824, Ebu Saîd Ebu'l-Hayr s.827, Ebu Fadl Hasan s.843, Muhammed Bâkır s.846, Ayetler s.848, Hadisler, Fihrist, İçindekiler s.852.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın önsözünde milli duyuş, inanış ve düşünüşün teşekkülünde tesirli olan ana kaynakların tercüme edilmesinin önemi üzerinde durulmuş, mütercim, bu amaca hizmet eden hususi çalışmalarını belirtmiştir. Bu çalışmaların İslâm sanatının ilk beş asrına dair eserler olduğunu anlatan mütercim, o dönemdeki bu tip eserlerin devrin dindarlarından gördüğü ürkekliği ortadan kaldırmak, tepkileri yumuşatmak amacıyla üstü kapalı ifadelerle kaleme alındığını anlatır. *Tezkiretü'l Evliyâ*'nın bunlardan farklı olduğunu, çünkü onun döneminde artık, farklı tepkilerin ve çekingenliğin kalmadığını ifade etmektedir. Temeldeki bu farklılıktan dolayı eserdeki tasavvuf anlayışının ne nazari ne felsefi ne de şekilci, akılcı ve nascı olduğu anlatılmaktadır. Bu sebeple de geniş halk kitleleri ve daha ziyade okuma-yazma bilmeyen ehl-i tarik arasında büyük ilgi gördüğü söylenmektedir. Mütercim ayrıca bu kitabın eserin tam metninin ilk tercümesi olduğunu da söylemektedir.

Giriş kısmında ise **Attar**'ın hayatı, eserleri ve fikirleri, hakkında mufassal bilgi verilmiş, mezhebi, tasavvufi şahsiyeti ayrıca ele alınmıştır.

Eserleri bahsinde, diğer eserlerinin yanısıra *Tezküretü'l Evliyâ* hakkında geniş açıklama yapılmış, *Tezkire*'nin kaynakları, metni, tercümeleri, zeyli, üslubu ayrı ayrı ve detaylı olarak işlenmiş, ayrıca eserdeki tasavvufun hususiyeti ve mahiyeti değerlendirilmiştir.

Konu Açıklaması: *Tezkiretü'l Evliyâ*'nın hem metnini hem de hakkında yapılmış geniş bir araştırmayı içermektedir.

❁

47. **Feridüddin Attar**
Tezkiretü'l Evliyâ (terc. Doç. Dr. Süleyman Uludağ).—İstanbul: Erdem Yayınları, 1991.
862 s.; 23,5 cm.

Erdem Yay.: 129; İslâm Klâsikleri: 1
İndeks var.
ISBN : 975-501-026-2

Attar'ın *Tezkiretü'l Evliyâ* adlı eserinin Farsça'dan Türkçe'ye tercümesi ve giriş kısmında müellif ve eserin hususiyetlerini ihtiva eden bir değerlendirme bulunan kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.6, Giriş s.8, Metin s.53, Tasavvuf Istılahları s.817, İndeks s.848.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Milli inanış ve düşünüş biçiminin oluşmasında tesirli olan ana kaynakların tercümesinin lüzumundan bahseden mütercim, bu tarzdaki ana eserlerle ilgili yaptığı tercüme faaliyetlerini anlatır. Bu tip eserlerin sünnî tasavvufunun M. XII. asra kadarki seyri hakkında fikir veren en mühim kitaplar olduğunu, tezkirenin bunlar arasındaki yerini ve hususiyetlerini belirtir. Ayrıca bu eserin Müslüman Türk coğrafyasındaki geniş tesirini izah eder.

Tezkire'deki tasavvufî ve ahlâkî bilgilerin umumiyetle menkıbelerle ifade edildiğini, bu itibarla eserin menkıbeler yönünden oldukça değerli olduğunu, daha sonraki asırlarda bile bu kadar çok menkıbe ihtiva eden eser yazılmadığını anlatır.

Girişte ise **Attar**'ın hayatı, eserleri, fikirleri îzah edildikten sonra *Tezkire* hakkında geniş bir değerlendirme yeralır. Burada eserin kaynakları, metni, metindeki noksan ve hatalar, tercümeleri, tercümlerden örnekler, seyirleri, üslûbu, eserdeki tasavvufun hususiyeti ve mahiyeti anlatılır.

Konu Açıklaması: Bu sahanın kaynak kitabı sayılan ve Anadolu'da halk ve aydın kesimde çok okunan eserin, 72 velînin hâl tercümeleri ve menkıbelerini ihtiva ettiği, menkıbe bakımından zengin olduğu, bazı velîler hakkında tek ana kaynak durumunda bulunduğu bilinmektedir.

48. **Firdevsî-i Rûmî [Uzun Firdevsî]**
Manakıb-ı Hacı Bektaş-ı Velî "Vilâyet-nâme"(haz. Abdülbaki Gölpınarlı) .—İstanbul: İnkılâp Kitabevi, 1958.
XXXVI + 164 + [108] +[3y.] s.; 23,5 cm.
Bibliyografya ve dizin var.

Uzun Firdevsî'nin *Menâkıb-ı Hacı Bektâş-ı Velî* adlı eserinin metin, inceleme ve tıpkı basımını içeren ve sahasında hemen hemen ilklerden kabul edilen bir eseridir.

İçindekiler: Önsöz s.III, Manâkıb-ı Hacı Bektâş-ı Velî s.1, Hacı Bektaş'ın soyu s.1, Lokmân-ı Perende'nin Hacı Bektaş'a "Hacı" demesi s.5, Hacı Bektaş'ın Horasan pirlerine nişan göstermesi s.7, Susam yaprağı üstünde namaz kılması s.8, Kutbeddin Hayder'in Bedahşan savaşı s.9, Hacı Bektaş'ın Rûm'a gelmesi s.14, Hacı Bektaş-Tapduk Emre s.21, Hacı Bektaş-İbrahim Hacı s.21, Hacı Bektaş-Bahâeddin Bostancı s.22, Hacı Bektaş-Erenlerden biri s.23, Hacı Bektaş Sineson köyünde s.23, Kavgacı köy s.24, Hacı Bektaş Açıksaray köyünde s.24, Hacı Bektaş Sulucakaraöyük'te s.26, Hacı Bektaş-Nureddin Hoca s.28, Hacı Bektaş-Buzağılar s.31, Hacı Bektaş-Beştaşın tanıklığı s.31, Hacı Bektaş-Elmalar s.32, Hacı Bektaş-Kara Fakı s.33, Ayakları kayaya gömülüyor s.33, Taşı kesiyor s.34, Buğdayı, mercimeği taş yapıyor s.34, Bir erkeğin doğurması s.35, Bir avuç unla kırk gün ekmek pişirmek s.35, Hırkadağı s.35 Kızılca Halvet s.36, Hacı Bektaş-

Akçakoca s.37, Çilehâneye pencere açışı s.38, Necmeddîn-i Kübra-Kâvus Han, Karadonlu Can Baba s.38, Tatarlar-Huy Ata s.44, Saru Saltuk s.45, Hacı Bektaş-Tapduk Emre ve Yunus s.48, Hacı Bektaş-Mevlânâ s.49, Hacı Bektaş-Seyyid Mahmûd-ı Hayrâni s.49, Hacı Bektaş-Ahî Evren s.50, Hacı Bektaş-Çırak s.54, Hacı Bektaş-Seyyid Sâlih s.54, Hacı Bektaş-Bostancı Baba s.55, Hacı Bektaş-Müslüman keşiş s.56, Hacı Bektaş-Molla Sadeddin s.56, Hacı Bektaş-Kadıncık Ana s.64, Hacı Bektaş-Gaib Erenlerle s.66, Hacı Bektaş-Çoban s.66, Hacı Bektaş-Dirilen çocuk s.67, Hacı Bektaş Gemiyi kurtarıyor s.69, Hacı Bektaş-Kara Reis s.70, Hacı Bektaş-Seyyid Gazi s.72, Hacı Bektaş-Osmancık s.73, Hacı Bektaş-Hızır Peygamber s.77, Hacı Bektaş-Emir Cem Sultan s.77, Çörek getiren s.78, Güvenç Abdal destanı s.78, Halîfeler: Cemal Seyyid s.81,Saru İsmâil s.82, Kolu açık Hacım Sultan s.83, Rasul Baba s.88, Pir Ebi Sultan s.89, Hacı Bektaş'ın vasiyeti ve ölümü s.90, Ölümünden sonraki kerâmeti, Türbenin kurşunlanması s.91, Kubbenin kurşunlanması s.92, Bitim s.92, Mevlânâ-Şems, Hacı Bektaş 93, Açıklama s.99, Vilâyet-Nâme'de geçen terimler s.138, Sözlük s.145, Bibliyografya s.151, İndeks s.157, İçindekiler s.163.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde *Vilâyetnâme*'nin dine dayanan Türk edebiyatı içindeki yeri tesbit edilir. Eserin, *Saltuknâme, Battalnâme* ve *Danişmendnâme* ile *Hacım Sultan, Abdal Musa, Demir Baba Vilâyetnâmeleri* gibi eserlerle arasındaki benzer ve farklı noktaların izahı yapılır. Bu tip eserlerin tarih bakımından değerlendirilmesi meselesi üzerinde örneklerle durulur. Ardından Vilâyetnâme'nin Dili bölümü gelir ve müellif yukarıda adı geçen eserlerle karşılaştırılarak eserin dili üzerinde tesbitlerini anlatır. Bundan sonra sırasıyla *Vilâyetnâme*'deki masal unsurları, *Vilâyetnâme*'deki insanî unsur, eser içinden örneklerle açıklanır. "Vilâyetnâme Ne Vakit Kimin Tarafından Yazılmıştır?" başlığı altında eserin nüshalarından tarih tesbiti yapılmış, **Uzun Firdevsî**'nin hayatı hakkında tarihî kaynaklara dayanarak bilgi verilmiştir. "Vilayetnameyi Nasıl Hazırladık?" bölümünde nüshalardan ve esas nüshadan özelikle belirtilerek önsöz bölümü bitirilir.

Konu Açıklaması: Eser, I. Önsöz II. Vilâyetnâme metni (günümüz Türkçesi ile) III. Açıklama olarak üç ana bölümden oluşmaktadır, denilebilir. Burada eser, transkribe edilmiştir. Ayrıca metin kısmına **Ahî Evren** Menkıbesinden **Hz. Mevlanâ, Şems-i Tebrîzî** ve **Hacı Bektaş**'ı bir arada anlatan bölüm alınmıştır. Açıklama kısmında ise *Vilâyetnâme*'nin tahlil ve tenkidi yapılmış ve eserde geçen terimler açıklanmıştır.

Bibliyografya, dizin, içindekilerden sonra çalışmada esas alınan nüshanın tıpkı basımı verilmiştir.

❀

49. **Firdevsi-i Rûmî**
Manzum Hacı Bektâş Velî Vilâyetnâmesi (yay. Doç. Dr. Op. Bedri Noyan).—Aydın: [y.y.], 1986.
VIII + 460 s.; 23 cm.
Bibliyografya var.

Firdevsi-i Rûmî'nin manzum olarak yazdığı *Hacı Bektâş Velî Vilâyetnâmesi*'nin tanıtılması ve metnini ihtiva eden bir kitaptır.

İçindekiler: Mikro Filimler s.II, Yazma Nüshanın Baş Sayfası s.V, Yazma Nüshanın Son Sayfası s.VIII, Hacı Bektâş Velî Vilâyetnâmesi Üzerine s.1, Manzum Nüshalar s.4, Enteresan bir nüsha s.5, Vilâyetnâmenin yazılış tarihi s.9, Vilâyetnâme'nin sonları s.11, Firdevsi-i Rûmî s.15, Manzum "Hacı Bektâş Velî Vilâyetnâmesi" yazma

nüshası s.17, Kadıncık ana s.20, Kara Donlu Can Baba s.27, Vilâyetnâme'de Ahi Evren s.29, Vilâyetnâme'de Sarı Saltuk Sultan s.33, Ebussu'ûd Efendi'nin fetvası s.45, Vilâyetnâme'de Molla Sadettin s.48, Vilâyetnâme'de Seyyid Mahmud Hayranî s.53, Vilâyetnâme'de Nureddin Hoca (Nureddin Coca) s.57, Vilâyetnâme'de Osman (OTMAN) Gazi (Osmancık) s.60, Osmancık adı hakkında s.62, Osman'ın (Osmancığın) Başkan ve Hükümdar oluşu s.62, Vilâyetnâme'de Osmancığa İlişkin bölüm s.65 Vilâyetnâme'de Tebrizli Şems s.68, Hacı Bektâş Velî (Öyküler) Haramî'nin tövbesi s.77, Güvenç Abdal ve Sevgilisi Dünya Güzeli s.78, Rahibe Buğday Götüren Derviş s.82, Çörek getiren Derviş s.83, Canavar Yavruları s.84, Manzum Hacı Bektâş Velî Vilâyetnâmesi s.87, Bibliyografi s.457.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitapta bir önsöz yoktur. Fakat, başta içindekiler kısmından önce eserin Ankara Milli Kütüphane'de bulunan yazma nüshaları verilmiştir. İçindekilerden sonra eserin yazma nüshasının baş ve son sayfaları tıpkı basım şekilinde alınmıştır. Nâşir, "Hacı Bektâş Velî Vilâyetnâmesi Üzerine" başlığıyla giriş mahiyetinde bir bölüm hazırlamıştır. Burada *Vilâyetnâme*'nin önemi, *Hamzanâme, Battal Gazi Destânı* vb. ile benzerlik gösteren yönleri, dili, eserde geçen olayların değerlendirilmesi yeralmaktadır. Ardından *Vilâyetnâme*'nin müellifi, yazılış tarihi ile ilgili çeşitli bilgiler ve nüshaları incelenmektedir. **Firdevsi-i Rûmî**'nin hayatı ve eserlerini anlatan nâşir, yazma nüsha ile *Vilâyetnâme*'de ismi geçen kişileri tanıtmış ve esere göre değerlendirmiştir.

Konu Açıklaması: Kitabın geri kalan kısmı manzum vilâyetnâme metnidir.

❁

50. **Gediz, Firuzan**
Battal Gazi Yahut Alp Aslan'ın Cenk Hikayeleri.—İstanbul: Ak-Ün Basımevi Yayınları, 1945.
30s.; 19,5 cm.; 3 adet elle çizilmiş res.

Battal Gazi'nin cenklerinden bazılarının hikayelerinin anlatıldığı çeşitli kaynaklardan derlenip düzenlenerek hazırlanmış küçük hacimli bir kitaptır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Şair önsözde, **Battal Gazi**'yi **Alp Arslan** olarak tanıtmıştır. Onun ününden bahsetmiştir. Cenklerinden bazılarının anlatılacağını ifade etmiştir. Kitapta şu hikayeler anlatılmıştır: Battal Gazi ve İstanbul'un Fethi, İstanbul Yollarında, Çorum Cengi, Amasya Harpleri, İstanbul Muhasarası, Ankara Hikayesi, Seyid Battal Gazi'nin Aslı ve Nesli, En Son Kahramanlar.

Konu Açıklaması: Hikayeler, menkabevî özellikler taşımaktadır. Fakat bu hikayeler için kaynak gösterilmemiştir.

❁

51. **Gülcan, D. Ali**
Karaman Velîlerinden Şeyh Ali-Yüs Semerkandî ve Kemal Ümmî.—[y.y.]: Özden Matbaacılık, 1987.
68 s.; 19,5 cm.
Bibliyografya var.

Şeyh Aliyü's Semerkandî ve **Kemal Ümmî**'nin menkabevî hayatları anlatılmaktadır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde Karaman'ın velî yurdu olması bakımından önemi dile getirilmiştir. Evliyâlık ve Kerâmet Konuları başlığında gerçek evliyâ kimdir, kerâmet nedir, konuları yazara göre izah edilmiştir.

Konu Açıklaması: Kitabın diğer kısımlarda velîlerin hayatı menkıbelerle anlatılmıştır.

52. **Gülle, Sıdkı**
Kerâmetleriyle Gönül Sultanları.—İstanbul: Çelik Yayınevi, 1986.
456 s.; 19,5 cm.
Bibliyografya var.

Evliyâların kerâmetlerini, öğütlerini ihtiva eden bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.3, Giriş: Velîlik ve Kerâmet s.7, Halid bin Zeyd el-Ensarî s.36, Üveysü'l Karanî s.73, Fudayl bin lyâd s.88, Zü'n-Nün'u-Mısrî s.115, İbrahim bin Edhem s.126, Hasenü'l Basri s.143, Ömer bin Abdü'l Aziz s.161, Süfyanü's Sevri s.183, Malik bin Dinâr s.205, Abdullah bin Mübarek s.228, Bisru'l Hâfi s.242, Seriyy-ni's Sakatî s.253, Şakiku'l Belhî s.265, Ma'rufu'l-Kerhî s.275, Ebu Süleyman ed-Dâranî s.286, El-Hâris bin Esed el Muhasibî s.294, Bayezid-i Bistamî s.304, Hâtem u Esam s.314, Cüneyd-i Bağdadî s.327, Sehl bin Abdullah et-Tüsteri s.346, İbrahim el Havvâs s.359, Ahmed bin Asım el-Antâkî s.372, Ahmed bin er-Rifâî s.380, Aliyyu'l Havvas s.408, Hacı Bayram Velî s.426, Akşemseddin s.431, Yahya Efendi s.442.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde öncelikle eserin nasıl meydana geldiği anlatılıyor. Velîlerin iman ve takva eri oldukları, Allah Resûlüne uyan ve *Kur'ân* potasında eriyen kimseler oldukları belirtiliyor. Kitap hazırlanırken, Süleymaniye Kütüphanesi'ndeki yazma menâkıblardan faydalanıldığı, hangi velîlerin esere dahil edileceği hususundaki sıralama ve tesbitte **Sülemî**'nin *Tabakâtü's Sûfiyye*'sindeki sıralamanın esas alındığı ifade edilmektedir. Bunların dışında ayrıca Türk halkı için önemli olan velîlerden bazılarının da esere ilâve edildiği belirtilmiştir.

Girişte velîlik ve kerâmetle ilgili açıklamalar yeralmaktadır.

Konu Açıklaması: İçindekiler kısmında adı geçen velîlerin kerâmetleri çeşitli kaynaklardan derlenerek anlatılmıştır.

53. **Gülşen, Mehmet**
Aziz Mahmut Hüdâî.—İstanbul: Gayret Kitabevi, 1951.
16 s.; 19,5 cm.

Türk Azizleri Külliyatı

Aziz Mahmut Hüdâî'nin kısa bir hâl tercümesi, kerâmetlerinden seçmeler, şer'î konularda yapılması icabeden hususlarla ilgili tavsiyeleri ve eserlerinin kısaca tanıtımını ihtiva eden bir eserdir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Kitapta **Aziz Mahmut Hüdâî**'nin bazı kerâmetleri yeralmaktadır.

❁

54. **Gürtunca, M. Faruk**
Seyyid Battal Gazi.—İstanbul: Sağlam Kitabevi, 1996.
836 s. + [2y.]; 20 cm.

Seyyid Battal Gazi menkıbesinin bugünkü Türkçe ile anlatıldığı bir kitaptır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, **Battal Gazi**'nin tarihî ve destanî olmak üzere iki hüviyeti olduğu belirtilmiştir. Tarihî kişiliğinde Bizans'a karşı yapılan savaşlarda ün salmış bir komutan olduğu, asıl adının ***Abdullah*** lakabının kahraman mânâsına gelen ***"Battal"*** olduğu Miladi 740'da Afyon Karahisar yakınlarında şehit edildiği şeklinde bilgiler vardır. Efsanevî ve destanî kişiliğinin ise maceralarla dolu olduğu tarih, hayal ve menkabe unsurlarının bir arada bulunduğu açıklanmıştır.

Burada ayrıca "bu eserde, yazma nüshalardaki **Seyyid Battal Gazi** menkıbesine sadık kalarak onu bugünkü konuştuğumuz dille yenileştirmiş bulunuyoruz" ifadesi ile "asarlara hakim olan destanın ta kendisidir" cümlesi bulunmaktadır. Yazma nüshalar hakkında da kısaca bilgi verilmektedir.

Konu Açıklaması: Kitabın geri kalan kısmı **Battal Gazi**'nin menkabelerini anlatmaktadır.

❁

55. **H. Molla Rahim (tertipleyen)**
Abdülkadir Geylânî Hazretleri Şiir Halinde Şahsı ve Kerâmetleri.—
Akşehir: Sultandağ Matbaası, 1957.
108 s. + [1y.]; 19,5 cm.

Abdülkadir Geylânî Hazretleri'nin hayatı ve kerâmetlerini mesnevî tarzında bugünün Türkçesi ile anlatan bir kitaptır.

İçindekiler: Molla'nın kitap yazmak için Hakka Münacaatı s.1, Abdülkadir'in memleketinin neresi olduğu s.2, Abdülkadir'in şekli s.8, Abdülkadir'in hicreti s.10, Abdülkadir'in babasının Hz. Peygamber'i düşünde nasıl gördüğü s.16, Abdülkadir'in anasının bir Arapla hikayesi s.19, Abdülkadir'in Peygamber'le görüştüğü s.21, Abdülkadir'in bir hoca ile münakaşası s.37, Abdülkadir'in bir karı koca ile hikayesi s.40, Abdülkadir'in bir müridinin tayyı mekan ettiği s.46, Abdülkadir'in elindeki taşın altın

olması s.49, Abdülkadir'in yetmiş kişinin evinde iftar etmesi s.51, Abdülkadir'in şeytan ile münakaşası s.53, Abdülkadir'in iki arkadaş arasında para vasiyeti s.61, Yemenli rahibin dine gelmesi s.65, Abdülkadir'in bir zenginle hikayesi s.68, Abdülkadir'in Şıh San'a ile hikayesi s.71, Bir Müslüman ile Nasrani'nin münakaşası s.80, Abdülkadir ile bir papazın hikayesi s.84, Bir münkirle Abdülkadir'in hikayesi s.86, Bir hanımın Abdülkadir'den oğlan evladı istemesi s.90, Bir şıhın Abdülkadir'den evlat istemesi s.92, Abdülkadir hakkında bir şiir s.94, Bir münacaat s.95, Hakka ikinci münacaat s.97, Hz. Peygambere bir münacaat s.100, Diğer bir şiir s.103, Tevhit hakkında diğer bir şiir s.106, Diğer bir şiir s.108.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Abdülkadir Geylânî'nin kerâmetleri manzum olarak anlatılmaktadır.

❁

56. **Hace Muhammed Fadlullah**
Evliyânın Kutbu Muhammed Ma'sum Farûkî (Toplayan ve Farsça'dan çev. A. Faruk Meyan).—İstanbul: Salah Bilici Kitabevi, 1970.
320 s.; 16,5 cm.
Salah Bilici Kitabevi Yay.: 31

Hicrî XI. asırda yaşamış, **İmam-ı Rabbânî**'nin üçüncü oğlu, **Urvetü'l-Vüska** adı ile meşhur **Muhammed Masum Farûkî**'nin hayatı, halîfeleri, makam sahibi oğulları ve torunlarını anlatan, **Hace Muhammed Fadlullah**'ın *Umdetü'l Mekâmât* adlı Farsça eserinin tercümesi olarak hazırlanmış bir kitaptır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Nâşir, önsözde öncelikle **Muhammed Masum Farûkî**'yi tanıtır. Onun **İmam Rabbânî**'nin üçüncü oğlu olduğunu, maddî ve mânevî isimlerdeki yüksekliğini, hicri XI. asrın kutbu olduğunu anlatır. Böyle yüce bir insân-ı kâmil hakkında kalem oynatmanın zor olduğunu, bu sebeple kitabını **Hace Muhammed Fadlullah**'ın *Umdetü'l Mekâmât* adındaki Farsça eserinden tercüme ettiğini belirtmektedir. Tercüme edilen bu eserinde *Zübdetü'l Mekâmât* (**İmam Rabbânî**'yi hocalarını, halîfelerini ve oğullarını anlatır.), *Nefahâtü'l Üns Min Hadarâti'l Kuds, Ma'den-i Cevâhir, Escar-ül Huld, Esmar-ül Escar, Mahzen-ül Envar-ı Sûfî fi Keşfi Esrarı'l Müceddidî* adlı diğer eserlerden toplandığını; ayrıca *Yevâkıt'ül Harameyn* ve *Mektûbat-ı Ma'sumî* kitaplarından da bazı kısımların alındığını yazmaktadır. Evliyânın büyüklüğünü, onlarla beraber olmanın faziletini anlatır.

Kitapta öncelikle **İmam-ı Rabbânî**'den bahsedeceğini sonra da geniş olarak kendilerinden, halîfe ve oğullarını anlatacağını ifade eder. **İmam-ı Rabbânî**'nin hâl tercümesini ihtiva eden kısımın *Menâkıb ve Mekâmât -i Ahmediyye-i Sâidiyye* kitabından tercüme edildiği belirtilmiştir.

Konu Açıklaması: İmam Rabbânî'nin hayatı anlatıldıktan sonra kısa bir bölüm halinde (s.17'de) keşf ve kerâmetleri anlatılmıştır. Daha sonra sırayla oğullarına geçilmiş, **Masum Farûkî** ile ilgili olan kısım s.31'de başlamıştır. Kitabın buradan sonraki kısmı tamamen ona tahsis edilmiştir. Bu kısım, **Masum Farûkî**'nin mektuplarından ve adı geçen kitabın tercümesinden oluşur. Kendisinin mektubatının 1. cildindeki yüz doksan ikinci mektupla beraber (s.134), keşifleri kendi dilinden yazılır. Bunların pek çoğu menkıbelere kaynaklık edecek hüviyettedir. Mütercim; bu konu ile ilgili olarak s.159'da "Ehl-i sünnet

itikadına göre, kerâmet-i evliyâ haktır." cümlesini yazarak açıklama yapmış ve bunların birer kerâmet olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca kitabın Beşinci Fasıl başlığında olan kısmı "bazı kerâmet ve tasarruflarını bildirir" diye başlar. Bu, 7. fasla s.247'ye kadar devam eder. Bundan sonrası halîfeler ve oğullarına tahsis edilmiştir.

Bu eser s.134'den s.247'ye kadar geniş bir şekilde evliyânın kerâmetlerini anlatmaktadır.

❁

57. **Halîl bin İsmâil bin Şeyh Bedrüddîn Mahmûd**
Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin Manâkıbı (yay. Abdülbaki Gölpınarlı-İsmet Sungurbey).—İstanbul: Eti Yayınevi, 1967.
205 s.+ [2y.]; 19,5 cm.
Eti Yayınları: 2

Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin Menâkıbı'nın manzum olan tek yazma nüshasının Latin harfli neşridir.

İçindekiler: Önsöz, Menâkıbnâme s.1, Açıklamalar s.169, Menâkıbnâme'de Geçen Ayetler s.177, Menâkıbnâmede Geçen Hadisler s.181, Menâkıbnâme'de Geçen Din, Tasavvuf ve Örfe Aid Terimler s.183, Menâkıbnâme'de Geçen Türkçe ve Türkçeleşmiş Kelimeler Sözlüğü s.191, Menâkıbnâme'de Bedreddin'in Savunmasının Bulunduğu yaprakların tıbkı basımı s.200.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, **Abdülbaki Gölpınarlı**'nın *Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin* kitabında şeyhin torunu tarafından yazılan yazma menâkıbnâme nüshasının serüvenini anlattığı, önemini belirttiği, geniş bir inceleme yaptığı belirtilmiş ve **İsmet Sungurbey**'in bu eseri yayınlama isteği dile getirilmiştir. Yazmanın bulunduğu İ.Ü. Kütüphânesi Müdürlüğü'ne teşekkür ederek eserin basılmış olduğu adeta müjdelenmiştir. Menâkıbının sonuna **Bedreddin**'in tekkesinde bulunan **Vehbî** adındaki zâtın "Şeyhim Sultan Bedreddin Hû" mütekessir mısralı şiirinin eklendiği ifade edilmiştir.

Konu Açıklaması: Kitapta menâkıb Latin harfli olarak neşredilmiştir. Eserin tamamı manzumdur. Yalnızca yazmada 59b-60b numaralı varakta Arapça mensur bir tarîkat silsilesi vardır. Çalışmadaki açıklamalar kısmı değerlendirme bakımından önemlidir.

❁

58. **Hatîb-i Fârisî**
Manâkib-i Camâl Al-Dîn-i Sâvî (yay. Tahsin Yazıcı).—Ankara: TTK. Basımevi, 1972.
XXVII + 94 s. + [1y.]; 23 cm.
TTK. Yayınlarından III. Seri, sa. 8

Hatîb-i Fârisî'nin **Cemâleddin Sâvî** hakkındaki menâkıbının inceleme ile Arap harfli metninin yayınlandığı bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.VII, Fihrist-ı Matalib s.I, Pîşgoftâr (Farsça Önsöz) s.III, Menâkib-i Camâl al-Dîn-i Sâvî (Metin) s.l, Fihrist-i asmâ-yı rical ve istilâhât s.9l.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yazar önsözde eseri tanıtmış ve eserin müellifi hakkında bilgi vermiştir. Ayrıca eserde geçen ama tarihî bağlantıları olmayan ya da yanlış olan yerleri işaret etmiştir. Buradan sonra **Vâhidî**'nin *Hâce-i Cihan ve Netîce-i Cân* adlı eserindeki Kalenderîye bahsini aynen vermiştir. Sonunda ise metnin neşrinde takib olunan usul anlatılmıştır.

Konu Açıklaması: Kitabın geri kalan bölümü Arap Harfli olup menâkıbın metnini ihtiva etmektedir.

59. **Hazinî**

Cevâhiru'l-Ebrâr Min Emvâc-ı Bihâr (Yesevî Menâkıbnâmesi) (haz. Doç. Dr. Cihan Okuyucu).—Kayseri: Erciyes Üniversitesi Gevher Nesibe Tıb Tarihi Enstitüsü Yayınları, 1995.
219 s.; 24 cm.
Erciyes Üniversitesi Cevher Nesibe Tıb Tarihi Enst.Yay. No:20
İndeks var.
ISBN: 975-8013-06-8

Fuad Köprülü'nün *İlk Mutasavvuflar* adlı kitabında **Yesevî**'nin hayatı için kaynak olarak kullandığı, **Yesevî** silsilesinin âdâbı, **Yesevî** büyüklerinin menkıbeleri, **Hoca Ahmet Yesevî**'nin hayatı ve fikirlerini ihtiva eden eserin, metninin tercüme ve incelemesidir.

İçindekiler: Önsöz s.I, Sunuş s.III, I. Bölüm: İnceleme Hazinî , Künyesi, memleketi, Hayatı s.V, Seyyid Mansur s.VII, Cevahirü'l Ebrâr: Nüsha Tavsifi s.IX, Eserin Telif Sebebi ve Telif Tarihi s.IX, Eserin muhtevası s.IX, Eserin Kaynakları s.XII, Dil Özellikleri s.XIII, Cümle Yapısı ve Üslûp s.XIII, Ses Özellikleri s.XIV, Yapı Özellikleri s.XIV, Eserin İmlası s.XVI., II. Bölüm (Metin): Türkçe Metin s.l3l, Farsça Metin s.l84, Farsça Metnin Tercümesi s.214, Lûgatçe s.215, İndeks s.219.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsöz, Gevher Nesibe Tıb Tarihi Enst. **Müdürü Prof. Dr. A. Hulusi Köker** tarafından sunulan bir bildiridir (Cevher Nesibe Sultan Anısına Düzenlenen İbni Rüşd Kongre Tebliği 15-l6 Mart l993 / Kayseri).

Burada, eseri XVI. asırda, Osmanlı topraklarında yaşamış olan ve asıl **adı Sultan Ahmed** olan Tacikistanlı bilim adamı **Hazinî**'nin kaleme aldığı, eserin orjinal cildinin İ.Ü. Yazma Eserler Kütüphanesi'nde bulunduğu ve kısaca tanıtımı yer almaktadır. Ardından *Yesevî Menâkıbnâmesi* olarak da bilinen esere binaen **Ahmed Yesevî** hakkında bilgi verilmiştir.

Sunuş kısmında ise eseri hazırlayan **Doç. Dr. Cihan Okuyucu** eserin, ilk olarak **Fuad Köprülü** tarafından ilim âlemine tanıtıldığı, *İlk Mutasavvuflar* adlı eserinde **Yesevî**'nin menkabevî hayatı ve Yesevîlik âdâbıyla ilgili konularda kaynaklık ettiğini belirtmektedir.

Ayrıca çalışmanın bölümleri, hazırlanışı hakkında da tafsilatlı bilgi verilmektedir.

Konu Açıklaması: *Yesevî Menâkıbnâmesi*'nin metni ve değerlendirmesini içerir.

60. **Hocazâde Ahmed Hilmi**
Evliyâlar Bahçesi-Hadikatü'l Evliyâ (Bugünkü Türkçeye çev. Yakub Kenan Necefzâde).—İstanbul: Neşriyat Yurdu Yeni Şark Maarif Kütüphanesi, 1966.
272 s.; 19 cm.

Büyük evliyâların hâl tercümeleri ile menkıbelerini ihtiva eden ve **Hocazâde Ahmed Hilmi**'ye aid eserin bugünkü Türkçe'ye çevrilmesiyle meydana gelmiş bir kitaptır. Özellikle Nakşibendiye tarîkatı ululanına yer verilmiştir.

İçindekiler: Beyazıd-i Bistâmî Hz. s.5, Şeyh Ebûl Hasan Harekani s.8, Şeyh Ebu Ali Faremdi'î Tüsî s.10, Hacı Yusuf Hemedanî s.11, Hoca Abdülhalik Gücdevanî s.13, Hoca Arif Rivgerî s.15, Hoca Mahmud İncir Fagnevî s.16, Hoca Ali Ramiteni s.17, Hoca Muhammed Baba Semasi s.19, Seyyid Emir Kelal Hace Muhammed Bahauddin Nakşibend s.24, Hoca Alaüddin Attar s.39, Hoca Yakub Çerhi s.41, Hoca Nasrüddin Nakşibendî s.42, Mevlana Muhammed Zahid Bedahşî s.47, Mevlana Derviş Muhammed s.48, Mevlana Haceki-i Emkeneki s.49, Hoca Muhammed Baki Billah Nakşibendî s.49, İmam Rabbanî s.52, Şeyh Seyfüddin s.61, Seyyid Nur Muhammed El Bedevanî s.63, Şeyh Şemsüddin Habibullah Mirza Canan s.65, Şeyh Abdullah Maruf bi-Gulam Ali s.67, Mevlana Ahmed Said s.76, Mevlana Abdürreşid Sahib s.78, El Hac Osman Nuri İzmiri s.79.

Konu Açıklaması: Yukarıda adı geçen mutasavvufların hâl tercümeleri ve menkıbelerinin bulunduğu kitapta, Nakşibendî silsilesi ve şubeleri, Kadiriye Meşayihi silsilesi, Sabiriye-i Çeştiye tarîkatı ricâlinin silsilesi, Sühreverdi ve Kübreviyye şeyhlerinin silsilesi, Mevlevi şeyhlerinin silsileri, Rifâiyye tarîkatı ricâli silsilesi, Bedeviye tarîkatı şubeleri, Düssûkiye tarîkatı ricâli silsilesi ve şubeleri de yer almaktadır.

61. **Hucvirî**
Keşfu'l-Mahcûb - Hakikat Bilgisi (haz. Süleyman Uludağ).—İstanbul: Dergâh Yayınları, 1982.
608 s.; 23 cm.
Dergâh Yay.: 93, İslâm Klâsikleri: 7
İndeks var.

Sûfî tabakatlarından olan **Hucvirî**'nin *Keşfu'l- Mahcûb* adlı eserinin Farsça'dan tercümesidir.

İçindekiler: Önsöz s.5, Giriş: Hucvirî ve Keşfu'l- Mahcûb s.13, Siyasî, Kültürel ve Dînî Bakımdan Hucvirî'nin Yaşadığı Çağ s.15, Hucvirî s.28, Keşfu'l- Mahcûb s.56, Birinci Bölüm: Önbilgiler s.87, İlmin (Faziletin) İsbatı s.89, Fakr ve Dervişlik s.99, Tasavvuf Konusu s.111, Murakka'a (Hırka Giyme) s.125, Sûfîlerin Fakr ve Safvet Meselesinde İhtilafları s.139, Melâmet s.143, İkinci Bölüm: Sûfîlerin Hal Tercümeleri s.153, Sahabeden-Tabiûndan ve Etbau't-tabiînden Olan İmamları s.155, Sûfîlerin Ehl-i Beytten Olan İmamları s.162, Ehl-i Suffa s.173, Sûfîlerin Tabiûndan ve Ensardan Olan İmamları s.176, Etbau't-tabiînden İtibaren Günümüze Kadar Yaşamış Olan Sûfî İmamlar s.183, Sonraki Mutasavvıflar s.266, Sonraki Sûfîler s.277, Üçüncü Bölüm: Tasavvufî Fırkalar (Mezhepler) ve Görüşleri s.281, Dördüncü Bölüm: Tasavvufî Hakikatler ve Muameleler s.395.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Türk münevverinin İslâm âlemindeki ilmî gelişmeleri yakından takip ettiği ve Arapça ve Farsça yazılan pek çok eseri tercüme ettiği fakat bunun günümüzde azaldığı ifade edilmektedir.

Eserin Farsça yazıldığı, daha önceden Arapça, İngilizce ve Urduca'ya çevrildiği belirtilmekte, İngilizce'ye tercümesinin **R. Nicholson** tarafından yapıldığı anlatılmaktadır.

Ayrıca eserin tercümesinin önemi üzerinde durulmaktadır.

Konu Açıklaması: Farsça sûfî tabakatlarından olan eserin metninden önce, **Hucvirî**'nin yaşadığı çağ, tasavvuf hareketi, **Hucvirî**'nin hayatı, ailesi, yatişmesi, eserleri, *Keşfu'l- Mahcûb* hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Metinde, velîler sûfî tabakatında yer alan tarzda anlatılmaktadır.

62. **Hüsameddin Bursevî**
Menâkıb-ı Üftâde (haz. Abdurrahman Yünal).—Bursa: Celvet Yayınları, 1996.
XLIV + 177 s.; 19,5 cm.
Celvet Yayınları I

Hüsameddin Bursevî'nin *Menâkıb-ı Üftâde* adlı eserinin Latin harfli neşridir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Bursa'nın evliyâlar diyârı olduğu, burada bulunan dergâhlardan birinin de Muhyiddin Üftâde dergâhı olduğu anlatılır. Çalışmada bu dergâhta bulunan menâkıb nüshasının esas alındığı belirtilir. Bu eserde, **Hüsameddin Bursevî**'nin, onun türbedarı **İbrahim Efendi**'nin ve kutup **İbrahim Sadık Efendi**'nin hayatının da bulunduğu, el yazısıyla ciltlenerek günümüze ulaştığı anlaşılmaktadır.

Takdim-Sunuş başlığı ile kaleme alınan giriş kısmında eserin müellifi **Hüsameddin Bursevî**'nin hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilmektedir. Ardından **Semerkandî** silsile, Bursa'daki tekkenin yapılışı, postnişin şeyhleri, **Hüsameddin Bursevî**'nin türbedarı **Hafız İbrahim Efendi**'nin hayatı anlatılmaktadır. **Üftâde Hazretleri**'nin hayatı, silsilesi, türbesi, hakkında da bilgi verilmiştir. Bu ifadelerde de menkabevî tarzın ağırlıkta olduğu dikkati çekmektedir.

Konu Açıklaması: Eser, hazırlayan tarafından Latin Haflerine aktarılmamış, **Muhammed Safi** adındaki Osmanlı Arşivi'nde çalışan bir zât tarafından basılır hale getirilmiştir. Onun eser hakkında "Bir Kaç Söz" başlığı ile yazdığı bölümde kitabın orijinali hakkında bazı bilgiler bulunmaktadır. Eser, üç kitaptan müteşekkildir. İlk ikisi **Hz. Üftâde**'nin menkıbelerini, üçüncü kitabın ise **Kutup İbrahim Hazretleri**'ne ait menkıbeleri hâvî olduğu açıklanmıştır. Kitabın sonunda şiirler bulunduğu ve hattının farklılığından dolayı sonradan kaleme alındığı anlaşılmaktadır, tesbitinde bulunulmuştur. Bu eser, Üftâde dergâhının nüshası olması bakımından önem taşımaktadır. Eserin menkabe kısımları ise bu tarz eserlerin yazılış geleneğinden farklı değildir.

63. **Hüseyin Vassâf**

Sefîne-i Evliyâ (Osmanlıca'dan çev. Dr. Mehmet Akkuş, Dr. Ali Yılmaz).— İstanbul: Seha Neşriyat, 1990.

418 s. + [3y.]; 23,5 cm.; 2 foto.

Seha Neşriyat: 71; Tasavvufî ve Ahlâkî Eserler Serisi: 8

Hüseyin Vassâf'ın bir nevî evliyâlar ansiklopedisi niteliği taşıyan *Sefîne-i Evliyâ* adlı eserinin 1. cildinin Latin harfleriyle neşridir (Daha sonraki cildler basılmamıştır).

İçindekiler: Tasavvuf ve Eser Hakkında Birkaç Söz s.5, Osman-zâde s.8, Mukaddime s.23, Tarîkat-ı Aliyye s.24, Tasavvuf s.30, Silsile-i Tarîkat-ı Âliyye-i Kâdiriyye s.51, Hasan-ı Basrî Hazretleri s.51, Habîb El-A'cemî Hazretleri s.52, Dâvûd-ı Tâî Hazretleri s.53, Mâ'rûf-ı Kerhî Hazretleri s.54, Şeyh Abdullah Et-Tûsteri Hhazretleri s.55, Seriy-yi Sakatî Hazretleri s.55, Şeyh Cüneyd-i Bağdâdî Hazretleri s.55, Şeyh Ebubekir eş-Şiblî Hazretleri s.57, Gavs-ı A'zam Sultan Seyyid Abdü'l-Kâdir-i Geylâni Hazretleri s.58, Şuubât-ı Kâdiriyye s.73, Hz. Şeyh-i Ekber Muhyiddîn-i Arabî (K.S.) s.74, Hz. Şeyh-i Ekber'in Evlâd-ı Kirâmı s.94, Şeyh Ömer Efendi (Molla Gürânîli) s.95, Eşref-zade Abdullah-ı Rumî Hazretleri s.98, Şeyh Abdurrahim-i Tirsî s.101, Şeyh Muslihuddin Efendi Hazretleri s.102, Şeyh Hamdi Efendi Hazretleri s.102, Şeyh Sırrı Ali Efendi Hazretleri s.102, Şeyh Hamdî-i Sânî Hazretleri s.102, Şeyh Lutfullah Efendi Hazretleri s.102, Şeyh Ahmed Efendi Hazretleri s.103, Şeyh Eşref-i Sânî Hazretleri s.103, Şeyh Abdullah Efendi Hazretleri s.103, Şeyh Salih Efendi Hazretleri s.103, Şeyh Abdulkadir Efendi Hazretleri s.104, Şeyh Muhammed Efendi Hazretleri s.104, Şeyh Şerefüddin Efendi Hazretleri s.104, Şeyh İzzeddin Ahmed Efendi Hazretleri s.105, Şeyh Abdullah Efendi Hazretleri s.107, Şeyh Abdulkadir Necip Efendi s.107, Şeyh Avnullah Efendi Hazretleri s.108, Şeyh Fahrüddin Efendi Hazretleri s.109, Şeyh Ahmed Ziyaeddin Efendi s.109, Şeyh Fahreddin Efendi s.109, Şeyh Nafiz Efendi Hazretleri s.110, Şeyh Ahmed Ziyaeddin Efendi s.110, Rümiyye-İsmâiliyye s.111, Şeyh İsmâîl-i Rûmî Hazretleri s.111, Şeyh Şerîf Halîl Efendi s.114, Seyyid Şeyh Fazlu'llah Efendi s.114, Şeyh Şerif Abdurrahman Efendi s.114, Şeyh Hüseyin Efendi s.114, Şeyh Halil Efendi s.115, Şeyh Muhammed Efendi s.115, Şeyh Şerif Ahmed Efendi s.115, Şeyh Sırrî Efendi s.117, Şeyh Emin Efendi s.117, Şeyh Abdüşşekûr Efendi s.118 Şeyh Seyyid Muhammed Şerefeddin Efendi s.118, Şeyh Muhyiddîn Efendi s.118, Şeyh Abdüşşekür Efendi s.119, Şeyh İsmâil-i Gavsi Efendi s.119, Şeyh Muhammed Rûhi Efendi Hazretleri s.121, Şeyh Ahmed Efendi s.122, Ganiyye-i Kâdiriyye s.123, Şeyh Abdülganiy-yi Nablusî Hazretleri s.123, Hâlisiyye Şu'be-i Kâdiriyyesi s.129, Şeyh Ziyâeddin Abdurrâhman Hâlis et Tâlebânî el-Kerkükî Hazretleri s.129, Ebu'l-Muhsin Şeyh Ali Tâlebânî s.131, Şeyh Safvet Efendi s.132, Şeyh Abdülkâdir-i Tâlebânî s.132, Şeyh Abdülkâdir-i Sıddîkî s.132, Yâfiiyye Şu'be-i Kâdiriyyesi s.133, İmam-ı Yâfiî Hazretleri s.133, Garîbiyye Şu'beşi s.133, Şeyh Garîbullah El-Hindi s.133, Âşık Yûnus-Yûnus Emre Hazretleri s.135, Müştâkiyye Şubesi s.141, Şeyh Abdülcelîl-i Teblîsi s.142, Şeyh Hacı Hasan-ı Şirvânî s.143, Şeyh Müştâk-ı Kâdirî s.143, Edhem Baba Hazretleri s.149, Şeyh Muhammed Müştâk-ı Kemterî s.151, Enveriyye Şubesi s.154, Eş-Şeyh es-Seyyid Osman Nûreddin Şemsî El-Üveysî el-Kâdirî Hazretleri s.154, Şeyh Abdurrahim-i Ünyevi s.157, Şeyh Muhammed İzzî Bedreddin el-Üveysî el-Kâdirî Hazretleri s.170, Süleyman Hilmî Efendi s.173, Şeyh Ali Sırrî Efendi s.174, Şeyh Ebû Bekir es-Sıddîk Necmeddin Efendi s.175, Şeyh Muhammed Sa'deddin-i Süheyl Efendi s.176, Şeyh İsmail Efendi ve Hüseyin Rûhî Efendi s.178, Şeyh Mustafa Şerif Efendi s.178, Kaygusuz Şeyh İbrahim Efendi s.179, Şeyh Mustafa Şevkî Efendi s.180, Sultânü'l-Âşıkîn İbnü'l-Fârız Hazretleri s.184 Ahmed Er-Rufâî s.190 Şuubât-ı Tarîkat-ı Aliyye-i Rufâiyye s.211, Şeyh Mahmûd-ı Halîdî Er-Rufâî s.214, Şeyh Yesî Hazretleri s.214, Şeyh Osman Himâyetî s.214, Karasarıklı Şeyh İbrâhîm-i Sabrî Efendi s.214, Şeyh Sadık Efendi s.215,

Şeyh Seyyid Nûrî Efendi s.215, Şeyh Hayrullâh Tâcüddin Efendi s.218, Şeyh Sâlih Efendi s.220, Abdullah Efendi s.221, Şeyh Halîm Efendi İbni Tahir Efendi s.222, Şeyh Muhammed Fadlî Efendi s.222, Şeyh El-Hâc Hâfız Muhammed Ferid Efendi s.224, Şeyh Vahdî Efendi s.224, Şeyh Muhammed Hilmi Efendi s.225, Rufaî Âsitanesi s.225, Ahmed El-Lihâs Kolu s.226, Kabulî Şeyh Mustafa Efendi s.226, Şeyh Ken'an Bey s.227, Şeyh Büyük Hasib Efendi s.229 Şeyh Muhammed-i Derrasî Efendi s.230, Medhiyye-i Yahya-zade Şeyh Hasib er-Rufâî s.231, Şeyh Hasib Efendi s.232, Şeyh Yahya Efendi s.232, Tarîkat-i Aliyye-i Bedeviyye s.233, Şeyh Ebu'l Feth el-Vâsıtî s.236, Şeyh Abdül Aziz Hazretleri s.237, Şuubâ- ı Tarikat-i Aliyye-i Bedeviyye s.238, Beyyûmiyye Kolu s.238 Tarîkat-i Aliyye-i Medyeniyye s.239, Şeyh Ebû Medyen Hazretleri s.239, Şubeleri s.240, Tarîkat-i Aliyye-i Sühreverdiyye s.241, Şeyh Ebu'n Necb es-Sühreverdî s.241, Cenâb-ı Pir Ömer Şıhâbeddîn-i Sühreverdî s.292, Şuubat-ı Tarikat-i-Sühreverdiyye s.243, Şeyh Sa'dî Şîrazî Hazretleri s.243, Tarîkat-i Aliyye-i Şazeliyye s.246, Şuubât-ı Şâzeliyye s.249, Cezûliyye Şubesi s.249, Mustâriyye Şubesi s.251, İseviyye Şubesi s.251, İlmiyye Şubesi s.251, Ahmediyye-i Şâzeliyye Şubesi s.257, Şeyh İbrahim'er-Reşid Hazretleri s.258, Medeniyye Şubesi s.258, Şeyh Muhâmmed Zâfir Efendi s.259, Tartkat-i Aliyye-i Desûkiyye s.261, İbrâhîm-i Desûkî Hazretleri s.261, Senûsiler s.265, Seyyid Muhammed-i Senûsî s.265, Seyyid Ahmed es-Senûsî s.267, Zeynîler s.269, Şeyh Abdullatî- i Kudsî s.270, Şeyh Ahmed-î Zeynî s.271, Âşık Paşa-zade s.271, Şeyh Âbdurrahîm-i Zeynî s.271, Şeyh Mahmud Hayrân-ı Zeynî s.271, Şeyh Abdullah-ı Zeynî s.272, Şeyh Muhammed-i Zeynî s.272, Şeyh Safiyuddîn-i Zeynî s.272, Müallim-Zade Şeyh .Mustâfa Zeynî s.272, Şeyh Seyyid Ali Zeynî s.272, Şeyh Abdülaziz-i Zeynî s.272, Şeyh Abdullâh-ı Zeynî s.273, Şeyh Abdülganiy-yi Zeynî s.273, Şeyh Muhammed el-Halvetî s.273, Şeyh Sadeddîn-i Zeynî s.273, Allâme-i Cihan Molla Şemsüddin Fenârî Hazretleri s.273, Molla Hayalî Hazretleri s.274, Şeyh Şihabüddin-i Sivasi s.275, Şeyh Ömer b. Hamza·Hazretleri s.275, Şeyh. Mehmeid Arif Efendi s.275, Şeyh Ahmed Efendi s.275, Şeyh Vefa Hazretleri s.275, Şeyhülislâm Zenbilli Efendi s.280, Meşhur Sinan Paşa s.280, Târîkat-i Aliyye-i Kübreviyye s.281, Şeyh Ebu'n-Necib es-Sühreverdi s.281, Necmeddin-i Kübrâ Hazretleri s.281, Şeyh Necmi Dâye Hazretleri s.282, Şeyh Sa'deddin-i Cüveyni s.284, Şeyh Muhammed Şirin-i Mağribi Hazretleri s.284, Şuubât-ı Kübreviyye s.287, Nur-Bahşiyye Kolu s.287, Emir Sultan Hazretleri s.287, Mevlidî Süleyman Çelebi Hazretleri s.291, Hulefâ-yı Hazret-i Emir s.293, İbn-i Yusuf Hasan Hoca s.293, Yahya B Mustafa Efendi s.293, Yahya B. Yahşî Efendi s.294, Şeyh Mahmûd-ı Lâmiî s.294, Ali Dede Hazretleri s.294, Seyyid Nâsîruddîn-ı Buhârî s.294, Seyyid Usûl el-Buhârî s.294, Seyyid Nimetullah Efendi s.295, Ece Sultan Hazretleri s.295, Ramazan Bey ve Veli Şemseddin s.295, Baba Zâkir Hazretleri s.295, Şeyh Muslihiddîn-i Tavîl s.295, Tarîkat-ı Aliyye-i Mevleviyye s.297, Seyyid Burhaneddin Muhakkık-ı Tirmizî s.298, Şeyh Salahaddin Hazretleri s.299, Ahmed el-Gazzâlî s.299, Şems-i Tebrîzî Hazretleri s.300, Muhammed Dede Hazretleri s.302, Sultânu'l-Ulemâ Hazret-i Bahaeddin s.302, Sadreddin-i Konevî s.302, Kemaleddin-i Kâşânî Hazretleri s.305, Şerefeddin Dâvud b. Mahmûd-ı Kayserî s.305, Hazret-i Mevlânâ s.305, Hüseyin el-Hatîbî Hazretleri s.306, Bahâeddin Veled Hazretleri s.306, Ferîdüddîn-i Attâr Hazretleri s.307, Hüsameddin Çelebi Hazretleri s.320, Sultan Veled Hazretleri s.320, Ulu Arif Efendi Hazretleri s.321, Hazret-i Mevlânâ'nın Erbâb-ı Aliyyeleri s.322, Muhammed Es'ad El-Mevlevî s.329, Muhammed Tahiru'l-Mevlevî s.332, Âsâr-ı Matbu'a ve Gayr-ı Matbû'ası s.336, Sa'dîler s.343 Şeyh Ebû Bekir En-Nessâc-ı Tûsî s.343, Hazret-i Pîr Sa'deddin s.344, Sa'deddin Yûsûf Eş-Şâûrî s.348 Şu'ûbât-ı Tarîkat-ı Sa'diyye s.348, Şeyh Abdüsselâm Eş-Şeybânî s.349, Şeyh Galib, Behçetüddin s.350 Şeyh Mustafa Efendi s.350, Şeyh İbrahim Efendi s.350, Lebîb Hüseyin Efendi s.350 Şeyh Muhammed Emin-i Elfî s.351, Şeyh Muhammed Galip Efendi s.351, Şeyh Yahya Efendi s.352, Şeyh Ebu'l-Vefâ-i Sa'di s.352, Şeyh Hüseyin Efendi s.352, Şeyh Abdurrahman el-Halebî s.353, Şeyh

Süleyman es-Sıdkî s.354, Şeyh İsmail en-Necâ Efendi s.355, eş-Şeyh el-Hac Mustafa İzzî Efendi s.355, Şeyh Süleymân-ı Sıdkî s.357, Şeyh Hasan Rıza Efendi s.360, eş-Şeyh İsmail Necâ Paşa s.360, eş-Şeyh el-Hac Ahmed Muhtar Efendi s.362, Şeyh Muhammed Elif Efendi s.363, Ebu'l-Mefahir Şeyh Yusuf Zâhir Efendi s.374, Şeyh Muhammed Ziyâd Hazretleri s.376, Şeyh Muhyiddin Efendi s.379, eş-Şeyh Hacı Muhammed Vehbi Efendi s.380, Şeyh Sıdkı Efendi s.383, Şeyh Aziz Efendi s.383, Şeyh Ferid Efendi s.384, Şeyh İsmail Muhammed es-Salim es-Seyfi Efendi s.387, Şeyh Hüseyin Sâ'deddin el-Örfi Efendi s.387 Tarîkâ-i Sa'diye'den Etyemez Dergâhı s.390, Şeyh Ali Hulûsi Efendi s.390, Şeyh İsmail Efendi s.390, Şeyh el-Hac Sîne-Çâk Mustafa Vehbî Efendi s.390, Bektaşîler.391, Hoca Ahmed-i Yesevi Hazretleri s.391, Lokmân-ı Perende s.394, Hacı Bektâş-ı Velî s.395, Sarı İsmâîl s.403, Muhammed Ali Hilmi Dede Baba s.405.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Tasavvuf ve Eser Hakkında Bir Kaç Söz başlığı ile **Prof. Esad Coşan**, İslâm dînîni övmüş, tasavvufun önemini belirtmiş, neşri yapılan eserin önemini anlatmıştır.

Kitapta müellifin hayatı, eserleri tanıtılmıştır. Ayrıca Terâcim Kitapları ve *Sefine-i Evliyâ* başlığında, tasavvufî edebiyatın manzum ve mensur kısmını teşkil eden eserler bulunduğu, bunların içinde evliyâ tezkireleri, tabakat ve menâkıb kitaplarının başlı başına yer aldığı, bu tür eserlerin önemi, tarihî seyri anlatılmıştır. *Sefine-i Evliyâ* tanıtılırken, eserin tam adının *Sefine-i Evliyâ-yı Şerh-i Esmâr-ı Esrar* olduğu, fakat eserin *Esmâr-ı Esrar*'ın şerhini aşarak beş büyük cilde ulaştığı ve bir sûfîler ansiklopedisi niteliği taşıdığı ifade edilir.

Ayrıca eserin müellif hayattayken basılmak üzere matbaaya verildiği fakat harf inkılâbı sebebiyle bunun mümkün olmadığı açıklanmıştır. Ardından diğer ciltlerin muhtevası hakkında bilgi verilir ki şöyledir:

II. cild: Nakşibendîler, Çestiyye, Bayramiye ve Celvetiye tarikatları ile şeyhleri hakkında.

III. cild: Celvetiyye, Halvetiyye, Rûşeniyye, Gülşeniyye, Sezâiyye, Karamâniyye, Cemâliyye, Sünbüliyye, Sivasiyye ve Şâbaniyye tarikatları ile şeyhleri hakkında.

IV. cild: Şâbaniyye kollarından Çerkesiyye, İbrâhimiyye, Behriyye, Sinâniyye ve Uşşakiyye tarikatları ile şeyhleri hakkında.

V. cild: Ramazaniyye, Cerrahiyye, Rufaiyye, Cihangiriyye, Mısriyye ve Mevleviyye tarikatları ile şeyhleri hakkında.

Ayrıca bu cildin sonunda, İstanbul'da bulunan çeşitli tarikatlara ait tekkeler hakkında bilgi verilmektedir.

Konu Açıklaması: Eserin yayınlanan bu birinci cildinde, müellifin tertibi üzre tarikatlara ayrılmıştır. Her tarîkatın şeyhleri hakkında ayrı ayrı bilgi verilip, varsa eseri hakkında bilgi yahut şiirinden bir parça, kerâmetinden bahis vardır. Daha çok tabakata yakın, sûfîleri tanıtmayı amaçlayan bir eser hüviyetindedir. Menkıbeye az yer verilmiştir.

64. **İmam-ı Şa'ranî**
Tabakatü'l Kübra (çev. Abdülkadir Akçiçek) 1.c.—İstanbul: Toker Yayınları, 1968.
XII + 497 s.; 24 cm.

İmam-ı Şa'ranî'nin *Levakıhü'l Envâr fi Tabakat'il Ahyar* adlı Arapça eserinin *Tabakat'ül Kübra* adıyla Türkçe'ye tercümesidir.

İçindekiler: Önsöz s.5, Giriş s.13, Mukaddime s.21, Menkıbeler s.59, Hazret-i Ebubekir (es-Sıddîk) s.59, Hazret-i Ömer (el-İmam b. el-Hattab) s.61, Hazret-i Osman (el-İmam b. Afvan) s.64, Hazret-i Ali (el-İman b. Ebi Talib) s.65, Talha b. Ubeydüllah (el-İmam) s.70, Zübeyr b. Avam (el-İmam) s.71, Saad b. Ebi Vakkas (el-İmam) s.72, Saad b. Zeyd (el-İmam) s.73, Abdürrahman b. Avf (el-İmam..Ebu Muhammed) s.73, Ebu Ubeyde Amir b. Cerrah (el-İmam) s.74, Abdüllah b. Mes'ud (el-İmam) s.75, Habbab b. Erett (el-İmam) s.78, Ubey b. Kâab s.78, Selman-ı Farisî s.79, Temim-ül-Darî s.80, Ebüdderda Uveymir b. Zeyd s.81, Abdüllah b. Ömer s.83, Ebuzer-i Gıfarî s.84, Huzeyfe b. Yeman s.84, Ebu Hureyre s.85, Abdüllah b. Abbas s.86, Abdüllah b. Zübeyr s.87, Hazret-i Hasan (b. Ali b. Ebi Talib) s.88, Hazret-i Hüseyin (b. Ali b. Ebi Talib) s.90, Veys'el-Karanî s.92, Amir b. Abdüllah b. Kays s.94, Mesruk b. Abdürrahim s.96, Alkame b. Kays s.97, Esved b. Zeydünnahaî s.97, Rebi b. Haysem s.98, Hirem b. Hıyan s.99, Ebu Müslim Havelâni s.99, Ebu Said Hasan-ı Basrî s.100, Said b. Müseyyeb s.104, Urve b. Zübeyr b. Avam s.105, Muhammed b. Hanefiye (b. el-İmam-ı Ali) s.106, Ali Zeynelabidin (b. Hüseyn b. Ali b. Ebi Talib) s.107, Ebu Cafer Muhammed Bakır (b. Ali Zeynelabidin Hüseyn Ali b. Ebi Talib) s.110, Ebu Abdüllah Cafer-i Sadık s.111, Ömer b. Abdülaziz s.114, Mutrif b. Abdüllah (b. el-Şahhayr) s.117, Mutrif'in Kardeşi Alâ (b. el-Şahhayr) s.120, Safvan b. Muhriz'ül-Mazinî s.121, Eb'ül-Âliye s.121, Bekir b. Abdüllah Müzenî s.122, Sıla b. Eşim'ül-Adevî s.123, Alâ b. Ziyad s.124, Ebu Hazim s.124, Muhammed b. Sirin s.125, Sabit b. Esed'ül-Benanî s.127, Yunüs b. Ubeyd s.127, Farkad'üs-Sencî s.128, Muhammed b. Vasi s.128, Süleyman'ül-Teymî s.129, Ebu Yahya Malik b. Dinar s.129, Muhammed b. Münkedir s.132, Safvan b. Selim s.133, Musa Kâzım s.133, Gâab'el-Kurazî (Muhammed b.) s.134, Ubeyde b. Umeyr s.136, Mucahid b. Hanin s.137, Ata b. Ebu Rebah s.138, İkrime (Mevlâ b. Abbas) s.139, Tavus b. Kisan (el-Yemanî) s.140, Vehb b. Münebbih (Ebu Abdüllah) s.141, Meymun b. Mihran s.144, Ebu Vail Şakik b. Seleme s.145, İbrahim Teymî s.146, İbrahim Nehaî (b. Yezid) s.148, Avn b. Abdüllah (b. Utbe) s.149, Said b. Cübeyr s.151, Amir b. Şeracil (el-Şaabî) s.153, Mahan b. Kays s.155, Rebî b. Huraş s.155, Talha b. Musrif s.156, Zeyd'ül-Kaî s.158, Mansur b. Mutemir s.158, Süleyman b. Mihran (el-Amaş) s.160, Veys'el-Havelâni s.161, Mekhul'ül-Dımeşkî s.162, Yezid b. Meysere s.162, Kâab'el-Ahbar s.164, Abdürrahman b. Amr'ül-Evzaî s.165, Hessan b. Atiyye s.167, Abdülvahid b. Zeyd s.167, Ebubeşir Salih'ül-Merî s.168, Eb'ül-Hacir b. Amr'ül-Kaysî s.169, Ata Selemî s.170, Utbe b. Eban'ül-Gulâm s.171, Süfyan-ı Sevrî (b. Saîd) s.172, İmam-ı Şafiî (Ebu Abdüllah Muhammed b.İdris) s.184, İmam-ı Malik (b. Enes) s.195, İmam-ı Azam (Ebu Hanife el-Numan b. Sabit) s.198, İmam-ı Ahmed (b. Hanbel) s.203, Süfyan b. Uveyne (Ebu Muhammed) s.209, Şube b. Haccac s.213, Müs'ir b. Kidam s.214, Ali ve Hüseyn (ibna Salıh b. Hayy) s.218, Abdüllah b. Mübarek s.220, Abdülaziz b. Revad (Ebi) s.226, Ebülabbas b. Semmâk s.227, Ebuabdürrahman (Muhammed b. el-Nadr'ül-Harisî) s.228, Muhammed b. Yusüf (el-Isfahanî) s.228, Yusüf b. Esbat s.229, Huzeyfet'ül-Maraşî s.231, Yeman b. Muaviyet'ül-Esved s.231, Müslim b. Meymun'ül-Havas s.232, Ebu Ubeydet'ül-Havas s.233, Ebubekir b. Ayaş s.233, Ebu Ali Hüseyn (b. Yahya el Nahşebî) s.234, Veki b. Cerrah s.235, Abdürrahman b. Mehdî s.236, Muhammed b. Eslem (el-Tusî) s.237, İmam-ı Buharî (Muhammed b. İsmail) s.238, Yezid b. Harun'ül-Vasıtî s.239, Yunüs b. Ubeyd s.240, Abdüllah b. Avn s.241, Abdüllah Surî s.242, Abdüllah b. Abdülaziz (el-Ömerî) s.243, Ebuishak İbrahim (el-Herevî) s.244, Ebu Nuaym-ı İsfahanî s.245, Muaze-i Adeviye s.246, Rabia-i Adeviye s.247, Macide-i Kureşiye s.248, Aişe-i Seyyide (bnt. Cafer-I Sadık) s.248, Ribah'ül-Kaysî'nin Hanımı s.249, Fatıma-i Nisaburiye s.249, Rabia bnt. İsmail s.250, Ümm-ü Harun s.251, Umre (İmraetü Habib) s.252, Emet'ül-Celil s.252,

Âbide (bnt. Ebi Kilâb) s.254, Hafire-i Âbide s.253, Şevane s.254, Âmine-i Remliye s.255, Menfuse (bnt. Zeyd b. Eb'il-Fevaris) s.255, Seyyide-i Nefise (bnt. el-Hasan b. Zeyd b. el-Hasan b. Ali b. Ebi Talib) s.256, Sadun-u Mecnun s.257, Behlûl-ü Mecnun s.257, Fudayl b. Iyaz (Ebu Ali) s.258, İbrahim Edhem (Ebu İshak b... b. Mansur) s.263, Zünnun-ü Mısrî (Eb'ül-Feyz) s.265, Maruf-u Kerhî (Ebu Mahfuz b. Firuz) s.274, Bişr-i Hafi (Ebu Nasır b. el-Hars) s.275, Sırrî-i Sakatî (Eb'ül-Hasan b. el-Muğlis) s.282, El-Hars'ül Muhasibî (Ebu Abdüllah b. Üseyd) s.286, Davud-u Taî (Ebu Süleyman b. Nusayr) s.288, Şakik-i Belhî (Ebu Ali b. İbrahim) s.289, Bayezid-i Bistamî (Tayfur b. İsa) s.291, Ebu Muhammed Tüsterî (Sehl b. Abdüllah b. Yunüs b. İsa b. Abdüllah b. Refi) s.295, Abdürrahman Daranî (Ebu Süleyman b. Atiyye) s.303, Feth'ül-Musılî (Ebu Muhammed b. Saîd) s.306, Hatem-i Esam (Ebu Abdürrahman b. Âlvan) s.306, Muaz-ı Razî (Ebu Zekeriyya Yahya b... b Cafer'il-Vaiz) s.309, Ahmed b. Hadraveyh (Ebu Hamid Belhî) s.314, Ahmed b. Eb'ül-Havarî (Eb'ül-Hüseyn) s.314, Ömer Nİsaburî (Ebu Hafs b. Salim'il-Haddad) s.316, Asker-i Nahşebî (Ebu Türab b. Hüseyn) s.318, Abdüllah Antakî (Ebu Muhammed b Hanif) s.320, Ahmed Antakî (Ebu Ali b. Asım) s.321, Mansur Vaiz (b. Ammar) s.322, Hamdun Nisaburî (b. Ahmed'il-Kassar) s.323, Eb'ül-Hasan Mukrî s.325, Seyyid Abdüllah (İbrahim b. Hasan b Hasan b. Ali b. Ebi Talib) s.326, Cüneyd-i Bağdadî (Eb'ül-Kasım b. Muhammed Züccac) s.326, Hayrî-i Nisaburî (Ebu Osman) s.338, Ahmed Nurî (Eb'ül-Hasan b. Muhammed) s.341, Muhammed b. Yahya (Ebu Abdüllah b. Celâ) s.344, Ebu Muhammed Rüveym (b Ahmed) s.346, Muhammed Belhî (Ebu Abdüllah b. Fazl) s.347, Ebubekir Dakkak (Nasır b. Ahmed b. Nasır el-Kebir) s.349, Ebu Abdüllah Mekkî (Amr b. Osman) s.350, Semnun Havas (Eb'ül-Hasan b. Hamza) s.351, Ebu Ubeyd-ül-Besirî -Pasirî- s.353, Hasan Cüzcanî (Ebu Ali b. Ali) s.354, Şah b. Şuca-ı Kirmanî (Eb'ül-Fevaris) s.355, Yusüf-ü Razî (Ebu Yakub b. Hüseyn) s.357, İmam-ı Tirmizî (Ebu Abdüllah Muhammed b. Ali b. Hüseyn Hakîm) s.360, Muhammed Verrak (Ebu Bekir b. Ömer Hakîm) s.362, Ahmed Harraz (Ebu Said b. İsa) s.365, Muhammed Mağrıbî (Ebu Abdüllah b. İsmail) s.371, Ahmed b. Mesruk (Eb'ül-Abbas) s.372, Ali İsfahanî (Eb'ül-Hasan b. Sehl) s.375, Ahmed Cerirî (Ebu Muhammed b. Muhammed b. Hüseyn) s.376, İbn-i Ata (Eb'ül-Abbas Ahmed b. Muhammed b. Sehl Ademî) s.379, İbrahim Havas (Ebu İshak b. İsmail) s.388, Ebu Muhammed Harraz (Abdüllah b. Muhammed) s.394, Ebu Hasan Benan (b. Muhammed b. Hamdan b. Saîd'il-Cemal) s.395, Muhammed ve Ahmed (ibna eb'il-Verd) s.396, Ebu Hamza Bağdadî (Muhammed b. İbrahim el-Bezar) s.399, Muhammed Vasıtî (Ebu Bekilr b. Musa) s.401, Ebu Abdüllah Şecerî s.404, Mahfuz Nisaburî (b. Mahmud) s.405, Tahir'ül-Mukaddesî s.406, Ebu Amr Dımeşkî s.407, Hamid Tirmizî (Ebu Bekir b. Muhammed) s.408, Muhammed Verrak (Eb'ül-Hasan b. Said) s.410, Ali Deynurî (Eb'ül-Hasan b. Sehl'il-Saiğ) s.412, İbrahim Kassar (Ebu İshak b. Davud el-Rakî) s.413, Mümşad-ı Deynurî s.414, Eb'ül-Hüseyn Hayrünnessac s.417, Ebu Hamza Horasanî s.418, Ebu Abdüllah Sancî (el-Hüseyn b. Abdüllah b. Ebi Bekir) s.419, Ebu Cafer Hamdan (Ahmed b.. b Ali b. Sinan) s.420, Ebubekir Şiblî (b. Cahder) s.422, Ebu Muhammed Nisaburi (Abdüllah b. Muhammed Murteiş) s.431, Ebu Ali Rûzbarî (Ahmed b. Muhammed) s.432, Muhammed Sekafî (Ebu Ali b. Abdülvehhab) s.437, Muhammed Nisaburî (Ebu Ahdüllah b. Menazil) s.439, Hallac-ı Mansur (Ebu Muğis el-Hüseyn b.) s.442, Eb'ül-Hayr Tinatî (el-Akta) s.447, Ebu Bekir Kitanî (b. Muhammed b. Ali b. Cafer) s.451, İshak Nehrecurî (Ebu Yakub b. Muhammed) s.456, Ali Müzeyyen (b. Muhammed) s.459, Ebu Ali b. El-Kâtip (el-Hüseyn Ahmed) s.462, Eb'ül-Hüseyn b. Hibban (el-Cemal) s.464, Abdüllah Ebherî (Ebu Bekir b. Tahir) s.466, Muzaffer Karmisinî s.468, Eb'ül-Hüseyin Farisî (Ali b. Hind'il-Kureşî) s.469, İbrahim b. Şeyban (Ebu İshak el-Karmisinî) s.471, Hüseyn b. Bezdaniyer (Ebu Bekir Ali b.) s.472, Ebu İshak İbrahim (b. Ahmed b. Mevlid) s.481, Ebu Abdüllah Basrî (Muhammed b. Ahmed b. Salim) s.483, Muhammed Nesevî (b. Ulyân) s.485, Ebubekir b. Sâdan (Ahmed b. Muhammed) s.486, Ahmed b. Ziyâd (Ebu Said b. Muhammed) s.489,

Muhammed Züccacî (Ebu Amr b. İbrahim) s491, Cafer Havas (b. Muhammed b. Nusayr) s.493.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, müellif tanıtılmış, hayatı ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir. Mütercim, eserin asıl adını müellifin eserinin giriş kısmında *Levakıh'ül Envar fi Tabakati'l Ahyar* olarak kaydettiğini belirtmekte, bunun da "Hayırlı Zâtların Menkıbeleri ve Coşan Taşan Nurlar" şeklinde tercüme edilebileceğini kaydetmektedir. Önsözün devam eden kısmında eser tanıtılmış, yine eserden hareketle yazılmasındaki gaye anlatılmıştır.

Konu Açıklaması: Eserin tercümesi yapılmış ve toplam 230 velînin menkıbesine yer verilmiştir. Eserin Arapça aslının 1. cildinin bitmediği belirtilmiştir. Buna göre Arapça olan kitapta 2. cild 304. menkıbe ile başlamaktadır. Tercüme ise 1. cild 230. menkıbede bitmektedir. Eserin devamı tercümenin 2. cildindedir.

❁

65. **İmam-ı Şa'ranî**
Tabakatü'l Kübra (çev. Abdülkadir Akçiçek) 2. c.—İstanbul: Toker Yayınları, 1969.
V+ 446 s. (517-962 s.); 24 cm.

İçindekiler: Bu Eser s.517, Önsöz s.519, Menkıbeler : Eb'ül-Abbas Mehdî (Eb'ül-Abbas b Mehdî) s.525, Ebu Bekir Deynurî (Ebu Bekir b. Davud el-Deynurî el-Rakî) s.528 Abdüllah Razî (Ebu Muhammed Abdüllah b. Muhammed b. Abdüllah b. Abdürrahman el-Razi) s.529, İsmail Selemi (Ebu Amr İsmail b. Necid b. Ahmed b. Yusuf b. Salim b. Halid el-Selemî) s.530, Eb'ül-Hasan Busencî (Eb'ül-Hasan b.,Ahmet b. Sehl el-Busencî) s.533, Ebu Abdüllah Dabî (Ebu Abdüllah Muhammed b. Hafif el Dabî) s.534, Eb'ül-Hüseyn Bendar-ı Şirazî (Eb'üI-Hüseyn Bendar b. el-Hüseyn el-Şirazî) s.536, Ebu Bekir Tamistanî (Ebu Bakir el-Tamistanî) 538 Eb'ül-Abbas Deynurî (Eb'ül-Abbas Ahmed b. Muhammed el-Deynurî) s.541, Ebu Osman Mağribî (Ebu Osman Said b. Selâm el-Mağribî) s.542, Eb'ül-Kasım Nasrabazî (Eb'ül-Kasım İbrahim b. Muhammed b. Mahmume el-Nasrabazî) s.545 Eb'ül-Hasan-ı Hasrî (Eb'ül-Hasan Ali b. İbrahim el-Hasri) s.549, Ebu Abdüllah Ruzbarî (Ebu Abdüllah Ahmed b. Ata b. Ahmed el-Ruzebari) s.551, Ebu Abdüllah Rügandî (Ebu Abdüllah b. El-Hasan el-Rügandî) s.553, Eb'ül-Hasan Ali Sofî (Eb'ül-Hasan Ali b. Bendar b. el-Hüseyn el-Sofî) s.555, Muhammed Nisaburî (Ebu Bekir Muhammed b. Ahmed b. Cafer el-Nisaburî) s.557, Muhammed Kırad (Ebu Abdüllah Muhammed b. Ahmed b. Hamdun el-Kırad) s.558. Ebu Abdüllah ve Eb'ül-Kasım (Ebu Abdüllah ve Eb'ül Kasım İbna Ahmed b. Ahmed b. Muhammed El-Mukrî) s.558, Abdüllah Rasibî (Ebu Muhammed Abdüllah b. Muhammed el-Rasibî) s.561, Muhammed Deynurî (Ebu Abdüllah Muhammed b. Abdülhalik el-Deynurî) s.562, Abdülkadir Geylânî (Ebu Salih Seyyidi Abdülkadir el-Ciylî) s.564, Ebu Bekir b. Hevvar Betaihî (Ebu Bekir b. Hevvar el-Betaihî) s.591, Ebu Muhammed Şenbekî (El-Şeyh Ebu Muhammed el-Şenbekî) s.593, Azzaz Betaihî (El-Şeyh, Azzaz b Mustevdâ el-Betaihî) s.595, Mansur Betaihî (El-Şeyh Mansur Betaihî) s.597, Şeyh Ebülvefa (El-Şeyh Tac'ül-Arifîn Ebülvefa) s.601, Hammad b. Müslim Debbas (El-Şeyh Hammad) s.602, Yusüf-ü Hamedanî (El-Şeyh EbuYakubYusüf b. Eyyub el-Hamedanî) s.605, Ukayl-i Münbicî (El-Şeyh Ukayl'ül-Münbicî) s.607, Ebu Yazî'el-Mağribî (El-Şeyh Ebu Yazî'el Mağribî) s.610, Adiyy b Müsafir Emevî (El-Şeyh Adiyy b. Müsafir el-Emevî) s.613, Ali b. Vehb-i Sincarî (El-Şeyh Ali b. Vehb'el-Sincarî) s.617, Musa b. Mahin Zûlî (El-Şeyh Musa b. Mahin el-Zulî) s.620,

el-Ţerif) s.821, Muhiddini Arabî (El-Ţeyh el-Arif el-Kâmil el-Muhakkik el- Müdekkik Ehadü Ekâbir el-Arifîn Billâh Seyyidi Muhyiddin b. el-Arabî) s.850, Davud'üI-Kebir (El-Ţeyh Davud el-Kebir b Mahalâ) s.854, Muhammed Neferî (El-Arif ü Billâh el-Muhammed b. Abd'üI-Cebbar el-Neferî) s.937, Eb'ül-Feth'il-Vasitî (El-Şeyh Eb'ül Fetih el-Vasıtî) s.941, Ali Melicî (El-Ţeyh Ali el-Melicî) s.942, Abdülaziz Deyrinî (Seyyidî Abd'ül-Aziz el-Deyrinî) s.943, Abdüllah Endülüsî (El-Ţeyh Abdüllah b. Ebu Cemre eI-Endülüsî el-Mürsî) s.945, Abdüllah Arţî (El-Ţeyh b. Muhammed el-Arţî el-Mercanî) s.946, Abdülhak Mürsî (El-Ţeyh Abd'ül-Hak b Seb'in el-Mürsî) s.946, Muhammed Kunevî (El-Ţeyh Muhammed el-Kunevî e1-Sofî) s.947, Muhammed Abderî (El-Ţeyh Muhammed el-Abderî) s.947, İbrahim Caberî (El-Şeyh İbrahim el-Caberî b. Midad b. Şeddad) s.948, Abdüllah Menufî (El-Ţeyh Abdüllah el-Menufî el-Malîki) s.951, Hüseyin Cakî (El-Şeyh Hüseyin el-Cakî) s.952, Hızır'ül-Kürdî (El-Şeyh el-Kürdî) s.953, Şerafeddin-i Kürdî (El-Şeyh Şerafeddin el-Kürdî) s.954, Muhammed b. Harun (El-Şeyh Muhammed b. Harun) s.954, Yahya Sanafirî (El-Şeyh Yahya el-Sanafirî) s.957, Ebülabbas'ül Basir (El-Şeyh Eb'ül-Abbas el-Basir) s.958, Şeyh Hasan (El-Şeyh Hasan Şeyh'ül-Müslimiye) s.961, Ali Seddar (El-Şeyh Ali el-Seddar) s.961, Ebu Hasan-ı Şazilî (Eb'ül-Hasan Ali b. Abdüllah b. Abd'ül- Cebbar el-Şazilî) s.962.

Önsöz (ve/veya) Giriş: II. cildin başında eserin yazıldığı tarih, konusu, yazarı, mütercimi, tercümesi, faydaları hakkında bilgi verilmiştir. Buradaki "konusu" başlığı altında "baştan sona tasavvuf üzerinedir. İçinde, 500'e yakın büyük velînin özlü sözleri, hâlleri, kerâmetleri, kısaca menkıbeleri vardır" denilmektedir. Mütercim önsözde, mânâ yolu ve aşk konularında tasavvufî konulardan bahsetmekte ve okuyucularını bu yola davet etmektedir.

Konu Açıklaması: Buradan sonra tercümenin ikinci cildine 231. menkıbeden başlayarak devam edilmektedir. Bu ciltte 82 velînin menkıbesi bulunmaktadır.

66. **İmam-ı Şa'ranî**
Tabakatü'l Kübra (terc. Ali Arslan) 3. c.—İstanbul: Toker Yayınları, 1969.
392 s. (1021-1412 s. arası); 24 cm.

İçindekiler: Takdim s.1021, Ahmet Ebü'l Abbas El Mersî s.1029, Yakut El-Arsî s.1057, Eş-Şeyh Taceddin bin Ataullah El-İskenderî s.1059, Eş-Şeyh Musa Ebî-İmran s.1059, El-Arif ü Billah Eş-Şeyh Muhammed Vefa s.1061, El-Üstad Es-Seyyid Ali Hazretleri s.1065, Seyyid Yusuf El Acemî, El-Gûrânî s.1278, Eş-Şeyh Hasan Tusterî s.1282, Seyyid Eş-Şeyh Hüseynil Ademî s.1339, Eş-Şeyh Ahmed Bin Süleyman Ez-Zahid s.1339, Eş Şeyh Ömer El-Kürdî s.1347, Eş-Şeyh İbrahim El-Matlubî s.1348, Eş-Şeyh Ebu Ali s.1363, Eş-Şeyh Muhammed El-Gamri s.1364, Eş-Şeyh Şemseddin El-Hanefî s.1368.

Önsöz (ve/veya) Giriş: III. cildin Takdim kısmında, ehl-i tasavvufun şeriat ile olan bağlantısına göre değerlendirilmesi anlatılmakta, şeriatın önemi dile getirilmektedir. Bu konuda **İmam Rabbânî**'den delil sunulmaktadır.

Konu Açıklaması: Bu cildde 314. menkıbeden başlayıp eserin geri kalan kısmının tercümesi bulunmaktadır.

❁

67. **Kaan, M[ustafa] Ertuğrul**
Abdülkadir Geylânî.—İstanbul: Gayret Kitabevi, [y.t.y.].
80 s.; 20 cm
İslâm Büyükleri Külliyatı.

Abdülkadir Geylânî'nin hayatı ve eserlerinin işlenip menkıbelerinin anlatıldığı bir eserdir.

İçindekiler: 1. Kısım: Hz. Abdülkadir'in Tarihi Şahsiyeti s.3, 2. Kısım: Menkıbeleri s.5, 3. Kısım: Eserleri ve Şiirleri s.33, 4. Kısım: Hakkında Yazılan Şiirler ve Övgüler s.68, 5. Kısım: Evlatları s.73.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, büyüklerimize ve an'anelerimize duyulan saygıdan ve tasavvufa gösterilen alâkadan bahseden yazar bu konuda çok eser yayınlandığını ifade eder. Bunun da kendisini tasavvuf âleminin rehberlerinden **Abdülkadir Geylânî** hakkında eser yazmaya teşvik ettiğini belirtir.

Konu Açıklaması: Kitapta menkıbelere mühim bir bölüm ayrılmıştır. Eserleri ve şiirleri kısmında da bazı menkıbeler geçmektedir.

❁

68. **Kaan, Mustafa Ertuğrul**
Büyük Mutasavvuf Bahaeddin Nakşibend Hayatı-Menkıbeleri-Sözleri.—İstanbul: Gayret Kitabevi, 1955.
48 s.; 19,5 cm.
İslâm Büyükleri Külliyatı
Bibliyografya (Kaynakça) var.

Bahaeddin Nakşibend'in menkıbelerini ve talebe yetiştirme usûlünü anlatan bir eserdir.

İçindekiler: Önsöz s.2, Tarih ve Nesebi s.3, 1. Kısım: Menkıbeleri ve Hayatından Safhalar s.4, 2. Kısım s.29.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Cumhuriyet'in bîtaraf görüşü ile eserleri tetkik ettiğini belirten müellif, ruh âleminde ileri giden bir Müslüman-Türk'ü anlatmak istediğini ifade eder.

Konu Açıklaması: Kitapta menkıbeler kısmı yaklaşık 30 sayfa tutmaktadır.

69. **Kaan, Mustafa Ertuğrul**
İslâm Büyükleri.—İstanbul: Gayret Kitabevi, [y.t.y.].
112 + 80 + 48 s.; 20 cm.

Gayret Kitabevi tarafından basılan **Mustafa Ertuğrul Kaan**'a ait üç, ayrıca iki farklı kitabın birlikte cildlendiği bir kitaptır.

Konu Açıklaması: I. Kitap: **Muhiddini Arabî**'nin kısa hayat hikayesi ve menkıbelerine yer verilmiş, eserleri tanıtılmıştır.

II. Kitap: **Abdülkadir Geylânî**'yi beş bölümde anlatır. Bu bölümler I. **Hz. Abdülkadir**'in Tarihi Şahsiyeti, II. Menkıbeleri, III. Eserleri ve Şiirleri, IV. Hakkında Yazılan Şiirler, Övgüler, V. Evlatları. Eserde menkıbeler 15 sayfa kadar tutmaktadır.

III. Kitap: **Bahaddin Nakşibend**-Hayatı-Menkıbeleri Sözleri. Menkıbelere 24 sayfa ayrılmıştır.

70. **Kalkan, A. Vefik**
İslâm Evliyâları.—Ankara: Ulus Yayınevi, [y.t.y.].
352 s.; 19,5 cm.
İndeks var.

Meşhur evliyânın hayatını menkabevî olarak anlatır.

İçindekiler: İbrahim İbni Ethem s.7, Fudayl İbni İ'yad s.65, Yalınayak Bişr s.97, Gâzâlî s.117, Yahya İbni Muaz El'Râzi s.130, Beyazıd-i Bistamî s.152, Mevlânâ Celâleddin-i Rumî s.221, Abu'l Hasan El'Nuri s.230, Aşık Sumnun s.420, Hacı Bayram Veli s.245, Dzul-Nun El'Mısrî s.286, Seri El'Sakatî s.323, Kur'an-ı Kerîm s.342.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yazar, eserini evliyâ'nın rûhuna bir fâtiha okumak ve okutturmak amacıyla yazdığını ifade etmektedir.

Konu Açıklaması: Eser, biyografik tarzda değil, tamamen menkıbelerin birleştirilmesiyle oluşmuş bir hikaye tarzındadır. Evliyânın hayatı hikayeleştirilmiş, bu yapılırken menkıbeler kullanılmıştır.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

71. **Kalkan, A. Vefik**
İslâm Evliyâları.—İstanbul: İtimat Kitabevi, [y.t.y.].
700 s.; 20 cm.
Bibliyografya var.

İslâm'ın yetiştirdiği evliyâ kişilerin hayatlarını menkıbelerle anlatan bir eserdir.

İçindekiler: Giriş s.7, Tasavvuf ve Velîliğin kaynakları s.14, İbni Sinâ s.20, İbni Rüşd s.27, İbni Hâldun s.30, İbni Bacca s.37, Miskeveyh s.40, İbni Haysem s.42, Evliyalık ve Hazret-i Muhammed s.44, Tasavvuf Ehli ve Sofilere Göre Tasavvuf s.51, El-Bîrûnî, İslâm ve Hint tasavvufu s.54, Çişti Tarikat ve Kabir s.55, Ramananda s.55, Dadu ve Dinî İlâhî s.58, Dadu ve Recep s.59, Lokman Hekim s.62, Eyüp Sultan s.76, Fudayl ibni İ'yad s.79, Dzul-Nun el Mısrî s.111, Beyazd-i Bistâmi s.147, İbrahim ibni Ethem s.233, Yahya bin Muaz el Razî s.292, Hallac-ı Mansur s.314, Bişr el Hafî s.317, Yusuf Hemedanî s.337, Ahmed Yesevî s.342, Hacı Bektaş Velî s.355, Hacı Bayram Velî s.377, Gazâlî s.418, Ahî Evran ve Ahilik s.431, Fütuvvet Ehli, Ahîlik ve Türkler s.448, Türklerde ve Müslümanlarda Ahlâk s.464, Müslümanlarda Aile Ahlâkı s.467, Ana-baba ve Büyüklere saygı s.468, Bin Tüfeyl s.476, Muhiddin-i Arabî s.418, Mevlânâ ve Müslüman Türklerde Ahlâk s.434, Yusuf Uluğ Has Hacip ve Ahlâk s.488, Kaşgarlı Mahmud ve Türk Ahlâkı s.493, Cahîz ve Türk Ahlâkı s.495, Nasreddin Hoca ve Türk Ahlâkı s.498, Hoca ve Papaz s.506, Taceddin Ahmed Ataullah İskenderânî ve Türk Ahlâkı s.509, Keykâvus, Kabusnâme ve Ahlâk s.513, Sadi Şirazî ve Ahlâk s.518, Susuzluktan Ölen Adam s.524, Ahîlik ve Ahlâk s.529, Fütuvvetin Kolları s.523, Loncalık s.540, Mevlâna ve Mevlevilik s.544, Yunus Emre s.575, Abu'l-Hasan-el-Nuri s.598, Âşık Şumnun s.608, Hakim Süleyman Ata ve Oğlu Hubbi Hoca s.613, Zengi Ata ve Seyyid Ata s.621, Âşık Paşa s.625, Âşık Paşa ve Kırşehir s.629, Âşık Paşa ve Fütuvvet Ehli s.631, Âşık Paşa ve Alp'lık s.640, Abdal Musa s.645, Kaygusuz Abdal ve Ebu Hureyre s.665, Kaygusuz Abdal ve Eshabı Kehf s.668, Eshabı Kehf ve Alevîlik s.672, Evliyalık ve Ahlâk s.676, Emir Sultan s.683, Eşrefoğlu Abdullah Rûmî s.688, Akşemseddin s.699.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Girişte velîliğin önemi, özellikleri anlatılır, İslâmiyet'teki velîlik anlayışı ile Hıristiyanlık'taki azizliğin karşılaştırılması yapılır. Son paragrafta ise evliyâlığın kerâmet göstermek olmadığı, insanlığa faydalı olmak olduğu, kerâmetin mânevîliği belirtilir.

Konu Açıklaması: Kitap, içindekiler kısmında adı geçen velîlerin hayatlarının, haklarında söylenen menkıbelerin hikaye tarzında anlatılmasıyla oluşmuştur.

72. **Karabulut, Osman**
Şeyhü'l Meşâyıh Muhammed Es'ad Erdebilî.—Konya: Şems Yayınevi, 1994.
83 s.; 19,5 cm.

Muhammed Es'ad Erdebilî'nin mürşidliği, irşada başlayışından itibaren kerâmetlerini anlatır.

İçindekiler: Esere Giriş s.3, Şeyh Muhammed Es'ad Erbilî s.5, İstanbul'a Teşrifleri s.7, Hoca Yekta Hazretlerine Sihir Yapılması s.10, Hazretin Amcazâdesi s.11,

Tevveccüh ve Kerâmetleri s.13, Somun Ekmek Göndersin s.16, Bir Hasta Kadın s.18, Hâlis Karakulak Suyu s.19, Bir Zenginin Taaccübü; Bu Nasıl Şeyh? s.20, Yumurta Satışından İthalat ve İhracata s.22, Hasta Sen Değil Ben İmişim s.23, Gitmesin Dedi s.24, Dergâhın Süpürülmesi s.25, Mânevî Telefon s.26, Kuruyan Ağaç s.28, Göğsüne Vuran El Kimindi s.29, Ben Seni Arayıp Görmek İçin Göndermedim s.30, Allah'ın Sünbülleri Eksik Değil s.32, Hilye ve Şemâili s.33, Üsküdar'da Selimiye Dergâhı s.34, Cinnilerin de Mürşidi İdi s.36, Divanından Parçalar s.37, Sohbetleri s.51.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Esere Giriş yazarın, **Peygamberimiz**'e ve evliyaullaha salat ü selam ile başladığını ifade ettiği bölümdür.

Konu Açıklaması: Kitapta içindekilerde adı geçen kerâmetler anlatılır.

73. **Kısakürek, Necip Fazıl**
Veliler Ordusundan 333 "Halkadan Pırıltılar".—İstanbul: Büyük Doğu Yayınları, 1986
525 s.; 19,5 cm.
Büyük Doğu Yay.: 21; Din ve Tasavvuf Eserleri: 48.

İlk sofi adına sahip kişi olarak bilinen **Ebu Haşim**'den başlayarak 333 tane İslâm evliyâsının yazarın kendine has üslubuyla anlatıldığı, hikmetli sözler, kıssalar ve kerâmetlerin karışık olarak kaleme alındığı bir eserdir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde eserin özellikleri anlatılmaktadır.

Konu Açıklaması: Necip Fazıl'ın kendine has üslûbuyla velîlerin anlatıldığı kitapta, menkıbeler de yeralmaktadır.

74. **Korkmaz, Esat**
Hacı Bektaş Velî - Vilâyetnâme (Menâkıb-ı Hacı Bektaş Velî).—İstanbul: Ant Yayınları, 1995.
187 s.; 19 cm.
Ad Dizini var.

Hacı Bektaş Velî tekkesinden gelen en eski *Vilâyetnâme* nüshası esas alınarak bugünkü Türkçeyle hazırlanmış bir kitaptır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsöz mahiyetindeki "Vilâyetnâme ve Söylence Üstüne" başlıklı bölümde kitabın hazırlanmasında esas alınan nüsha, takip edilen metod, eserin yazılış tarihi, devrin Anadolusu'nun tarihi, eserin fonksiyonları anlatılmaktadır. Buna göre **Abdülbaki Gölpınarlı**'nın tıpkı basımı ve çevirisini yaptığı nüsha esas alınmıştır. Hazırlayan, *Vilâyetnâme*'nin 1481-1501 yılları arasında yazıldığını ifade etmektedir.

Konu Açıklaması: Kitap, önsözden sonra *Vilâyetnâme* metnini ihtiva etmektedir. Sonunda ise tasavvufî terimlerden bazılarını açıklayan küçük bir sözlük (s.166) bulunmaktadır. *Vilâyetnâme* metni toplam LXVI bölümdür.

75. **Köksal, Hasan**
Battalnâmelerde Tip ve Motif Yapısı.—Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1984.
211 s.; 23 cm.
Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 59, Halk Edebiyatı Dizisi: 10.
Bibliyografya var.

Battalnâmeler'deki tip ve motifleri ayrı ayrı değerlendiren bir eserdir (Geniş bir bibliyoğrafyaya sahiptir).

İçindekiler: Önsöz s.7, Giriş s.11, Epik Tür Hakkında Bilgi s.11, Türk-İslâm Toplumunda Epik Tür İle Gelişen İnsan Tipleri s.13, Battalnâmeler ve Üzerinde Yapılan Çalışmalar s.17, Metinler s.17, Yazmalar s.17, Mensur Yazmalar s.17, Dış Mensur Yazmalar s.18, Manzum Yazmalar s.19, Matbu Battal Gâzi Metinleri s.21, Özellikleri Bozulmadan Yapılan Baskılar s.21, İşlenmiş Metinler s.21, Battal Gâzi Üzerinde Yapılan İlmî Çalışmalar s.23, Kitap Haline Getirilmiş Olanlar s.23, Makaleler s.25,Battal Gâzi Konusuna Temas Eden Kitap ve Dergiler s.28, Battal Gâzi'nin Sanat İşlemlerine Yansıtılması s.29, Romanlaştırılması s.30, Meddâhların Konusu Olması s.30, Sinema Filmi Haline Getirilmesi s.30, Halk Şiirine Yansıması s.31, Battal Gazi'nin Tarihî Kişiliği s.36, Battal Gâzi'nin Menkıbevî Kişiliği s.39, Battalnâme Üzerine Tenkidler s.45, Birinci Bölüm, Battalnâmedeki Tipler s.49, İslâmî Tipler s.57, Birinci Derecedeki Tipler s.57, Seyyit Battal Gâzi s.57, Seyyit Battal'ın Fizikî Özellikleri s.58, Seyyit Battal'ın Ruhî Özellikleri s.66, Seyyit Battal'ın Hareket Özellikleri s.80, Abdülvehhab Gâzi s.87, Tarihî ve Menkıbevî Kişiliği, s.87, Destandaki Özellikleri s.88, İkinci Derecedeki Tipler s.91, Hlüseyin Gâz s.91, Emir Ömer s.93, Abdülselam s.96, Diğer Gâziler s.99, Hıristiyan İken Müslüman Olan Tipler s.104,Birinci Derecedeki Tipler s.104, Ahmet Tarran (Ahmet Turan) s.104, Şemmas Pîr s.106, İkinci Derecedeki Tipler s.108, Eflatun s.108, Rabi s.109, Kaytur Sasanî s.109, Kadın Tipler s.110, Mah Piyruz s.112, Gülendam s.113, Aden Banu s.115, Ketayun s.116, Hıristiyan Tipler s.118, Birinci Derecedeki Tipler s.118, Akabe (Ukbe) Kadı s.118, Akabe bin Velîd s.122, Babek s.124, İkinci Derecedeki Tipler s.128, Şemmas bin Kayser s.128, Şameseb s.129, Sünbat s.130, Kebriyanus ve Ebriyanus Kardeşler s.130, Sercayil s.130, Tanust Rumî s.131, İkinci Bölüm, Battalnâmedeki Motifler s.132, Destânî Motifler s.132, At Motifi s.132, Geyik Motifi s.137, Arslan Motifi s.140, Av Motifi s.142, Mağara Motifi s.145, Savaş Motifi s.147, Savaş Aletleri Motifi s.151, Pencik Çıkarma Motifi s.156, Kız Kaçırma ve Evlenme Motifi s.157, Ad Koyma Motifi s.161, Dînî Motifler s.163, Rüyâ Motifi s.163, Sihir Motifi s.169, Mu'cize, Kerâmet, Harikâ Motifi s.172, Hızır Motifi s.175, Din Değiştirme Motifi s.178, Masal Motifleri s.180, Şekil (Kıyafet) Değiştirme Motifi s.180, Kuyuya Atılma Motifi s.183, Kafdağı Motifi s.184, Hârikulâde Yerler Motifi s.186, Dev Motifi s.188, Yardımcı Hayvanlar Motifi s.191, Formulistik Sayı: 40 Motifi s.143, Sonuç s.197, Bibliyografya s.203.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, *Battalnâme* ve onun tipindeki eserlerin çekirdeğini meydana getiren tarihî olaylar hakkında bilgi verilmiştir. Bu halk kahramanı

tipinin Türkler'in İstanbul'un fethine kadar Anadolu'ya yerleşme macerasında oluştuğu, İran destan edebiyatından etkilendiği belirtilmiştir. Eserin tahminen XVI. asırda kaleme alındığı ifade edilmektedir.

Eserin giriş bölümünde destanların oluşumu hakkında bilgi verilmiştir. Ardından Türk-İslâm toplumunda oluşan destanî tiplerden alp ve alp-eren üzerinde durulmuştur. *Battalnâmeler* üzerine yapılmış çalışmalar hakkında geniş bilgi verildikten sonra **Battal Gazi**'nin tarihî ve menkabevî kişiliği anlatılmıştır. Geri kalan bölüm tipleri ve motifleri detaylı olarak incelemektedir.

Konu Açıklaması: *Battalnâmeler*'in değerlendirilmesini ihtiva eden bir çalışmadır. Motif incelemesi bakımından ilmî bir incelemedir.

76. **Köprülü, Ord. Prof. Dr. Fuad**
Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar 7.bs.—Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1991.
IX + 415 s. + [14y.]; 23 cm.
Diyanet İşleri Başkanlığı Yay.: 118; İlmî Eserler: 11
İndeks var.
ISBN: 975-19-0352-1

Ahmed Yesevî ve **Yunus Emre**'yi çeşitli cepheleriyle inceleyen eser, menâkıbnâmelerin Türk edebiyatında kaynak olarak kullanıldığı ve bunun metodunun ortaya konduğu bir kitaptır.

İçindekiler: 3. Basım Hakkında Birkaç Söz s.V, Önsöz s.XI, Başlangıç s.1, Birinci Kısım: Ahmed Yesevî ve Te'sirleri s.9, I. Bölüm: Ahmed Yesevî'ye Kadar Türk Edebiyatı s.11, II. Bölüm: Ahmed Yesevî'nin Menkabevî Hayatı s.27, III. Bölüm: Ahmed Yesevî'nin Tarihî Hayatı s.61, IV. Bölüm: Ahmed Yesevî'nin Halifeleri ve Tarikatı s.87, V. Bölüm: Hoca Ahmed Yesevî'nin Eseri s.119, VI. Bölüm: Ahmed Yesevî, Te'sirleri ve Takipçileri s.163, İkinci Kısım: Yûnus Emre ve Te'sirleri s.181, VII. Bölüm: Yûnus Emre'ye Kadar Anadolu'da Türk Edebiyatı s.183, VIII. Bölüm: Yûnus Emre'nin Hayatı s.257, IX. Bölüm: Yûnus Emre'nin Eseri s.287, X. Bölüm: Yûnus Emre Te'sirleri ve Takipçileri s.337, Umumi İndeks s.359.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserde üç ayrı önsöz bulunmaktadır. Birincisi "3. Basım Hakkında Bir Kaç Söz" başlığı ile **Orhan Köprülü**'ye aittir. Burada, 3. baskıya hazırlanırken çalışmaya yapılan ilaveler, notlar, değişiklikler izah edilmiştir. "Önsöz" başlığındaki yazı **Fevziye Abdullah Tansel** tarafından yazılmıştır. Burada eserin ilk olarak 1918'de Osmanlı Türkçesi ile basıldığında Fransa, Almanya, Macaristan ve Rusya'da uyandırdığı akisler, kazandığı şöhret dile getirilmiştir. Ayrıca eserin ehemmiyeti anlatılmış, birinci ve ikinci baskılar arasındaki farklar belirtilmiştir. Üçüncü önsöz ise "Başlangıç" başlığıyla **Fuad Köprülü**'ye aittir. Burada edebiyat tarihi hakkındaki görüşlerini dile getiren **Köprülü**, umumi Türk tarihini bir bütün olarak görmeyip, Türk şubelerini birbirinden ayıran araştırmacıları tenkid etmektedir. Türk tarihi ve Türk edebî tekamülünü bir bütün olarak gördüğü için de Orta Asya'dan itibaren gelen bir halk tasavvuf edebiyatı olduğunu açıklamakta ve isbat etmektedir. Eserin de "Türkler'de halk tasavvuf edebiyatının menşe' ve inkişafı" meselesini aydınlatmak amacıyla yazıldığı anlaşılmaktadır.

Konu Açıklaması: Eser, Türk halk tasavvuf edebiyatının temelini kuran bir monografidir. Yazıldığı tarih itibariyle (1918) bu konudaki ilk çalışmadır. Türk edebiyatı ile ilgili böylesine önemli bir dönem ve **Ahmed Yesevî** ve **Yunus Emre** gibi iki abidevî şahsiyet tedkik edilirken onlar hakkındaki "menkıbe ve menâkıbnâmeler" kaynak olarak kullanılmıştır. Her ikisi için de "menkabevî hayatı" başlığı altında yapılan değerlendirmeler, başka menâkıblarla karşılaştırılmış, halkıyat unsurları, bu tip eserlerden yararlanma zarûreti anlatılmıştır. Eser, menâkıbnâmelerin Türk edebiyatında kaynak olarak kullanılması hususunda dikkate değer görülmektedir. Ayrıca **Ahmed Yesevî** ve **Yunus Emre**'nin menkıbeleri ve menkabevî hayatları da eserde yeralmaktadır.

77. **Köseoğlu, Ali Rıza (haz.)**
Şeyh Dede Seyyid İbrahim Demir Menâkıbı.—Ankara: Ayyıldız Matbaası, 1991.
44 s. + [2y.]; 19 cm.; 2 foto.

Şeyh Dede Seyyid İbrahim Demir hakkında yazılmış küçük bir menâkıb kitabıdır.

İçindekiler: Bismillâhirrahmânirrahim s.5, Sunuş s.7, Kur'ân'dan Âyetler ve Hadisler s.8, Hazret'i Ali buyuruyor ki s.9, İmam Câfer'i Sâdık Hz. Buyuruyor ki s.10, On İki İmamlar s.11, Hacı Bektâşi Veli Hz. Buyuruyor ki s.12, Biz s.13, Pîrimiz Seyyit İbrahim Demir s.15, Dikenli Yollardan s.17, Şeyh Dede Dergâhında s.18, Seyyid Cemâl Hazretleri s.19, Hıra Dağı s.21, Seyyid Cemâl ve Resûl Baba s.22, Hünkâr Hacı Bektâş ve Seyyid Cemâl s.23, Seyyid İbrahim Demir ve Evlatları s.26, Amerika Seyehâtı s.31, Bal Akan Kutsal Ev s.31, Telli Ana s.32, Hapislik ve Berât s.33, Erzincan'a Dönüş ve Tipi s.33, Gerçek Rüya s.34, Binicilik ve Birincilik s.35, Konya Ülemâsı ve Dede Demir s.36, Toz Bulutu ve Rahmet s.37, Keko Demir ve Rıza s.37, Seyyid Türâbi Demir ve Rındo s.38, Abdal Mûsâ'nın Nasihatnâmesi s.40, Selât ve Selâm (duâsı İmam) s.42, Gülbenk s.44.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Müellif önsözde "Bu kerre **Seyyid İbrahim Hazretleri**'nin torunlarından **Seyyid Mehmet Demir**'in arzu ve himmetleriyle bu menâkıbı yazdım." demektedir. Ayrıca şeyh dedenin Erzincan'ın Üzümlü ilçesinin Çayırağzı köyünde yaşamış olduğunu ifade etmektedir.

Konu Açıklaması: Şeyh ile ilgili menkıbeler müellifin ağzından yazılmıştır.

78. **Kuşeyrî**
Tasavvufun İlkeleri (Risâle-i Kuşeyrî) (çev. Tahsin Yazıcı) 1. c.—İstanbul: Tercüman Yayınları, 1978.
191 s.; 19 cm.
Tercüman 1001 Temel Eser: 125
Bibliyografya var.

Kuşeyrî'nin *Risâle* adlı eserinin Farsça'dan tercümesidir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserin İslâm dünyasında adeta mukaddes kitap gibi kabul edildiği, müellifin tasavvuf ile şeriatı bağdaştırmaya çalıştığı belirtilir. Ardından **Kuşeyrî** tanıtılır. Eserleri hakkında bilgi verilir. *Risâle*'nin şerhleri ve tercümeleri açıklanır.

Konu Açıklaması: Kuşeyrî'nin *Risâlesi*'nin tercümesidir. İçindeki ilgili bölümlerde mutasavvıfların menkıbelerine de yer verilmiştir.

❁

79. **Kuşeyrî**
Tasavvufun İlkeleri (Risâle-i Kuşeyrî) (çev. Tahsin Yazıcı) 2. c.—İstanbul: Türcüman Yayınları, 1978.
185 s.; 19 cm.
Tercüman 1001 Temel Eser: 126

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Birinci cildin devamı olarak eserin Farsça'dan tercümesini içerir.

❁

80. **Lermioğlu, Ayten**
Tasavvuf Aleminden (Evliyâ Menkıbeleri).—İstanbul: Sönmez Neşriyat, 1974.
184 s.; 19,5 cm.
Sönmez Neşriyat A.Ş. Yayınları Umumi Neşriyat No: 39;
Edebi Seçmeler Hususi No: 3

İslâmın meşhur evliyâlarının menkıbelerini, menkabevî hayatlarını sohbet tarzında anlatan bir kitaptır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Neşriyatın önsözünde, evliyânın büyüklüğü ve ehemmiyeti anlatılır. Bu zatların ruhâniyetinden istifade için eserin neşrinin yapıldığı belirtilir.

Birkaç Söz başlığıyla yazarın önsözünde de, evliyâlar övülür. Kitabın orijinallik iddiası olmadığı, şeyhlerin sözlerini dinlemenin herkese nasib olmayacağı anlatılır.

Konu Açıklaması: Kitapta **Rabiatü'l Adeviye, İbrahim bin Edhem, Abdülkadir Geylânî, Ahmed er Rifâî, Muhiddin-i Arabî, Ahmet-i Bedevî, Ebü'l Hasan Ali Bin Abdullah, Ahmet Yesevî, Abdülhalık Gücdüvanî, Hacı Bektaş Velî, Bahaeddin Nakşibend, Karaca Ahmed Sultan, Emir Buhârî, Eşrefoğlu Rûmî, Akşemseddin Abdurrahman Câmî, Sünbül Sinan, Merkez Efendi, Hasan Hüsameddin Ursahi, Hacı Şaban-ı Velî, Yiğitbaşı Velî, Yunus Emre, Nasreddin Hoca, Aziz Mahmut Hüdâî, Niyazi Mısrî, Erzurumlu İbrahim Hakkı, Neşâtî, Mesnevihan Rıza Efendi, Ebu'l Kilab Hasan Baba, Ladikli Ahmet Ağa, Yaman Dede, Midhat Bahârî Beytur, Münir Çelebi Efendi**'nin isimleri yeralmaktadır. Bu evliyâlar hakkında

menkıbeler yazılırken hepsinde aynı tarz takib edilmemiş, kimisinde, hayat hikayesi ve menkıbeler ayrı ayrı anlatılmış, kimisinde menkabevî hayatı anlatılmış, kimisinde menkıbeden çok nasihat ve güzel sözleri biraraya getirilmiştir.

81. **Mahmut Cemâleddin el-Hulvî**

Lemezât-ı Hulviyye ez Lemezât-ı Ulviyye (Büyük Velîlerin Tatlı Halleri) (haz. Mehmet Serhan Tayşi).—İstanbul: M.Ü. İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 1993.

656 s.; 24 cm.

M.Ü. İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yay. No:68.

İslâm Klâsikleri Serisi: 4.

İndeks var.

ISBN 975-548-024-2

Anadolu ve Rumeli'de yayılmış bulunan Havetîliğin meşhur şeyhlerinin menkıbelerini derlemiş olan *Lemezât-ı Hulviyye* adlı eserin sadeleştirilmesiyle hazırlanmış bir kitaptır.

İçindekiler: Müellif ve Esere Dâir Lemezat (Ağız Tadı) s.19, Lemezât'ın Mukaddimesi s.33, 1. Fasıl: Emîri'l-Mü'minîn Hazret-i Ebû Bekri's-Sıddîk (RA)'ı beyân eder s.33, 2. Fasıl: Emîri'l-Mü'minîn Hazret-i Ömer b. el-Hattâb (RA)'ı beyân eder s.39, 3. Fasıl: Emîri'l-Mü'minin Hazret-i Osman b. Affân (RA.)'ı beyân eder s.45 4. Fasıl: Emîri'l-Mü'minîn Hazret-i Ali b. Ebû Tâlib (KV.)'i beyân eder s.49, 5. Fasıl: Hazret-i İmâm-ı Âzâm (RA.)'ı beyan eder s.61, 6. Fasıl: Hazret-i İmâm-ı Şâfi'î (RA.)'ı beyân eder s.65, 7. Fasıl: Hazret-i İmâm-ı Mâlik (RA.)'ı beyân eder s.69, 8. Fasıl: Hazret-i İmâm-ı Hanbel (RA.)'ı beyan eder s.73, 9. Fasıl: Hazret-i Selmân-ı Fârisî (RA.)'ı beyan eder s.77, 10. Fasıl: Nazret-i İmâm-ı Ali (RA.)'ın 2. halifesi olan Kümeyl b. Ziyâd (RA.)'ı hazretlerini beyân eder s.81, 11. Fasıl: Hazret-i İmâm-ı Ali (RA.)'ın 3. Halifesi Câbir-i Ensârî (RA.) hazretlerini beyân eder s.83, 12. Fasıl: 2. İmâm Hazret-i İmâm-ı Hasan b. Ali (RA.)'ı beyân eder s.85, 13. Fasıl: 3. İmâm Hz. Hüseyin (RA.)'ı beyan eder s.89, 14. Fasıl: 4. İmâm Hz. Zeyne'l-Âbidîn (RA.)'ı beyân eder s.97, 15. Fasıl: 5. İmâm Hz. Muhammed Bâkır (RA.) hazretlerini beyân eder s.103, 16. Fasıl: 6. İmâm Hz. Câfer Sâdık (RA.) hazretlerini beyân eder s.107 17. Fasıl: 7. İmâm Hz. Mûsâ Kâzım (RA.) hazretlerini beyân eder s.111, 18. Fasıl: 8. İmâm Hz. Ali Mûsâ er-Rızâ (RA.) hazretlerini beyan eder s.115, 19. Fasıl: 9. İmâm Muhammed Cevâd (RA.) hazretlerini beyân eder s.121, 20. Fasıl: 10. İmâm Aliyyü'l-Hâdi (RA.) hazretlerini beyân eder s.125, 21. Fasıl: 11. İmâm Hasan Askerî (RA.) Hazretlerini beyân eder s.129, 22. Fasıl: 12. İmâm Muhammed Mehdî (RA.) hazretlerini beyân eder s.131, I. Lemza: Tâbi'inin seçkini Şeyhü'ş-şüyûh Hasan Basri (RA.) hazretlerini beyân eder s.133, I. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Mâlik B. Dînâr hazretlerini beyân eder, s.145, I. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Atabe i Gulâm hazretlerini beyân eder s.149, I. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Ebû Hâzım hazretlerini beyân eder s.153, II. Lemza: Şeyh Habîb-i Âcemî hazretlerini beyân eder s.155, II. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Halil Kürdî hazretlerini beyân eder s.163, II. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Abdullâh Kudsî hazretlerini beyân eder s.165, II. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Habîb-i Râî hazretlerini beyân eder s.167, III. Lemza: Şeyh Dâvûd Ta"î hazretlerini beyân eder s.169, III. Lemza'nın l. Zaikası: Şeyh Ebû Abdullâh-i Muhâsibî hazretlerini beyân eder s.175, III. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Ahmed b. Âsem el-Antâkî hazretlei-ini beyân eder s.177, III. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Sa'dûn-i Mecnûn hazretlerini beyân eder s.179, IV. Lemza:

Şeyh Ma'rûf u Kerha' hazretlerini beyân eder s.183, IV. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Hayrü'n-Nessâc hazretlerini beyân eder s.189, IV. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Ebû İshak İbrahim hazretlerini beyân eder s.193, IV. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Abdullâh-i Tüsteri hazretlerini beyân eder s.195, V. Lemza: Şeyh Sırrîddîn-i Sakatî hazretlerini beyân eder s.199, V. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Hasan Mesûhî hazretlerini beyân eder s.205, V. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Ebû'l-Hasan Nûrî hazretlerini beyân eder s.207, V. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Ahmed b. İbrahim hazretlerini beyân eder s.211, VI. Lemza: Şeyh Cüneyd-i Bagdâdî hazretlerini beyân eder s.213, VI. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Ebû Bekri'ş-Şiblî hazretlerini beyân eder s.219, VI. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Ebû Ali Rudbârî hazretlerini beyân eder s.221, VI. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Ebû Muhammed Rüyem-i Bağdâdî hazretlerini beyân eder s.223, XIV. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Ebû l-Kâsım-ı Dûsti hazretlerini beyân eder s.317, XV. Lemza: Şeyh İbrahim Zâhid-i Gîlânî hazretlerini beyân eder s.319, XV. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Safiyyüddîn-i Erdebilî hazretlerini beyân eder s.325, XV. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Seyyid Ahî Yûsûf Halvetî hazretlerini beyân eder s.329, XV. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Pîr Hikmet Şîrvânî hazretlerini beyân eder s.333, XVI. Lemza: Şeyh Âhî Muhammed Harezmî hazretlerini beyân eder s.335, XVI. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Muhammed-i Karsî hazretlerini beyân eder s.339, XVI. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Kutbeddin-i Tebrîzi hazretlerini beyân eder s.341, XVI. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Osman-ı Şirvânî hazretlerini beyân eder s.343, XVII. Lemza: Şeyh Pîr Ömerü'l-Halvetî hazretlerini beyân eder s.345, XVII. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Seyfeddin-i Halvetî hazretlerini beyân eder s.351, XVII. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Ebû Yezîd-i Pûrân'ı hazretlerini beyân eder s.353, XVII. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Zâhireddîn-i Halvetî hazretlerini beyân eder s.355, XVIII. Lemza: Şeyh Âhî Mîrem Halvetî hazretlerini beyân eder s.357, XVIII. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Ebû Tâlib-i Mekkî hazretlerini beyân eder s.361, XVIII. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Pîr Tevekkül hazretlerini beyân eder s.363, XVIII. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Amr-ı Rabbânî hazretlerini beyân eder s.365, XIX. Lemza: Şeyh İzzeddin-i Türkmânî hazretlerini beyân eder s.367, XIX. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Ömer-i Şirvânî hazretlerini beyân eders s.373, XIX. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh İbrâhim Kubâdî hazretlerini beyân eder s.377, XIX. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Baba Resûl-i Rûmî hazretlerini beyân eder s.379, XX. Lemza: Şeyh Sadreddîn-i Hiyâvî hazretlerini beyân eder s.381, XX. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Pîr-Zâde hazretlerini beyân eder s.387, XX. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh İbrahim-i Şirvânî hazretlerini beyân eder s.391, XX. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Pîr İlyâs hazretlerini beyân eder s.393, XXI. Lemza: Şeyh Seyyid Yahyâ Eş-Şirvânî hazretlerini beyân eder s.395, XXI. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Pîr Şükrüllâh Halife hazretlerini beyân eders s.403, XXI. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Alâeddîn-i Rûmi hazretlerini beyân eder s.407, XXI. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Habîb-i Karamânî hazretlerini beyân eder s.409, XXII. Lemza: Şeyh Pîr Muhammed Erzincânî hazretlerini beyân eder s.411, XXII. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Pîr Ahmed Erzincâni hazretlerini beyân eders s.417, XXII. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Pir Fethullâh hazretlerini beyân eder s.419, XXII. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Tâcüddîn İbrâhim mükemmel el-Halveti hazretlerini beyân eder s.423, XXIII. Lemza: Şeyh Çelebî Halîfe hazretlerini beyân eder s.427, XXIII. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Kâsım Çelebî hazretlerini beyân eder s.437, XXIII. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Sinân-i Erdebilî hazretlerini beyân eder s.439, XXIII. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Üveys-i Mudurnî hazretlerini beyân eder s.443, XXIV. Lemza: Şeyh Sünbül Efendi hazretlerini beyân eder s.445, XXIV. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Cemâleddîn Akşehrî hazretlerini beyân eder s.453, XXIV. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Maksûd Dede hazretlerini beyân eder s.455, XXIV. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Ahmed Dede Hazretlerini beyân eder s.459, XXV. Lemza: Şeyh Merkez Muslihüddîn Efendi hazretlerini beyân eder s.461, XXV. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Merkez-zâde Âhmed Efendi hazretlerini beyân eder s.469,

XXV. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Köse Muhyiddîn Efendi hazretlerini beyân eder s.471, XXV. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Muslihüddîn-i Kütahyavî hazretlerini beyân eder s.475, XXII. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Pîr Ahmed Erzincâni hazretlerini beyân eder s.417, XXII. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Pir Fethullâh hazretlerini beyân eder s.419, XXII. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Tâcüddîn İbrâhim mükemmel el-Halveti hazretlerini beyân eder s.423, XXIII. Lemza: Şeyh Çelebî Halîfe hazretlerini beyân eder s.427, XXIII. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Kâsım Çelebî hazretlerini beyân eder s.437, XXIII. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Sinân-i Erdebilî hazretlerini beyân eder s.439, XXIII. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Üveys-i Mudurn'ı hazretlerini beyân eder s.443, XXIV. Lemza: Şeyh Sünbül Efendi hazretlerini beyân eder s.445, XXIV. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Cemâleddîn Akşehrî hazretlerini beyân eder s.453, XXIV. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Maksûd Dede hazretlerini beyân eder s.455, XXIV. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Ahmed Dede Hazretlerini beyân eder s.459, XXV. Lemza: Şeyh Merkez Muslihüddîn Efendi hazretlerini beyân eder s.461, XXV. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Merkez-zâde Âhmed Efendi hazretlerini beyân eder s.469, XXV. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Köse Muhyiddîn Efendi hazretlerini beyân eder s.471, XXV. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Muslihüddîn-i Kütahyavî hazretlerini beyân eder s.475, XXIX. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Âşık Dede hazretlerini beyân eder s.547, XXX. Lemza: Şeyh Ahmed Hayâli hazretlerini beyân eder s.551, XXX. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Mehmed Muhyî Efendi hazretlerini beyân eder s.557, XXX. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Ferhad Dede hazretlerini beyân eder s.561, XXX. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Nûrsenî Aynacı Kâsım Efendi hazretlerini beyân eder s.563, XXXI. Lemza: Şeyh Ali Safvetî hazretlerini beyân eder s.565, XXXI. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Hasan Âmidî hazretlerini beyân eder, s.571, XXXI. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Halife Yûsuf Mezheb hazretlerini beyân eder s.573, XXXI. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Halîfe Mecnûn hazretlei-ini beyân eder s.575 XXXII. Lemza: Şeyh Seyyidî Hasan Ibn Hayâli hazretlerini beyân eder s.577, XXXII. Lemza'nın 1. Zaikası: Şeyh Ömer Arşî Dede hazretlerini beyân eder s.581, XXXII. Lemza'nın 2. Zaikası: Şeyh Hasan Gavsî hazretlerini beyân eder s.583, XXXII. Lemza'nın 3. Zaikası: Şeyh Abdullâh Gîlânî Hazretlerini Beyân Eder s.585, (İkincii Şu'benin Sonu ve Bazı Meşâyih) Şeyh İbrahım Efendi s.587, Lemezat-ı Hulviyye Ez Lemeat-ı Ulviyye Kitabının Gülşeniyye Faslının Sonu s.589, Lemezât'ın I. Tetimmesı: Görüştüğümüz velâyet sâhibi Şeyhleri beyân eder s.591, Şeyh Haşimî Emir Osman Efendi hazretlerini beyân eder s.591, Dâmât-ı Emîr Şeyh Hamdî Efendi hazretlerini beyân eder s.593, Şeyh Azîz Mahmûd Hüdâî el-Üsküdârî hazretlerini beyân eder s.594, Şeyh Mustafa Efendi b. Üftâde hazretlerini beyân eder s.595, Şeyh Nasîrüddin-zâde Ömer Tennûrî Efendi hazretlerini beyân eder s.595, Şeyh Ramazan Efendi el-Karahisârî hazretlerini beyân eder s.596, Şeyh Kara Şemsî Efendi hazretlerini beyân eder s.597, Şeyh Muharrem-zâde Şeyhî-i Sivâsî (Şemsî Efendi'nin biraderi) hazretlerini beyân eder s.597, Şeyh Hayreddîn Tokâdî el-Bursavî hazretlerini beyân eder s.598, Şeyh Karabaş Ramazan Efendi hazretlerini beyân eder s.599, Şeyh Bezci-zâde Muhyiddîn Efendi hazretlerini beyân eder s.599, Şeyh Ya'kûb Halvâyî hazretlerini beyân eder s.600, Şeyh Muhammed Efendi (yoluk Mehmed Dede) hazretlerini beyân eder s.601, Şeyh Abdülkerîm Vâiz Emîr Efendi el-İştîbî hazretlerini beyân eder s.602, Şeyh Seyyid Muhtedî hazretlerini beyân eder s.602, Şeyh Abdî Efendi hazretlerini beyân eder s.602, Şeyh Fazlî-i İlâhi Efendi hazretlerinin beyân eder s.603, Şeyh Ali Çelebî hazretlerini beyân eder s.604, Draman Şeyhi Tefsîrî Ömer Fânî Efendi el-Üskûbî hazretlerini beyân eder s.604, Şeyh Seyyîd Ziyâeddîn Efendi (Emir Buharî Şeyhi Ziya) hazretlerini beyân eder s.605, Şeyh Molla Muhammed Devâmî hazretlerini beyân eder s.605, Şeyh Yayabaşı-zâde Hızır Efendi hazretlerini beyân eder s.606, Şeyh Abdüllâtîf-i Mahrûk hazretlerini beyân eder s.607, Şeyh Ramazân Dede el-Bektâşî hazretlerini beyân eder s.608, Şeyh Kundakçı Hüseyin Dede hazretlerini beyân eder s.608, Şeyh Yûnûs Efendi el-Amâsî hazretlerini beyân eder

s.609, Şeyh Beşîr Efendi b. Çavdarlû Şeyhi Ahmed Dede hazretlerini beyân eder s.609, Şeyh Reis Mehmed Dede hazretlerini beyân eder s.610, Şeyh İznîkî Hamdi Dede hazretlerini beyân eder s.610, Şeyh Cân Âlim Efendi hazretlerini beyân eder s.610, Şeyh Tokâdî Mahmud Efendi hazretlerini beyân eder s.611, Şeyh İvâz Efendi hazretlerini beyân eder s.612, Şeyh Bostân Çelebî el-Mevlevî hazretlerini beyân eder s.612, Şeyh Hamdi Kâdi-oğlu Ahmed Dede hazretlerini beyân eder s.613, Şeyh Bursavî Köse Ömeroğlu Hasan Efendi' hazretlerini beyân eder s.614, Şeyhimiz ve Azizimiz Süleyman-zâde Ahmed Efendi hazretlerini beyân eder s.614, Şeyh Safıyyüddîn Çelebî hazretlerini beyân eder s.615, Şeyh Emîr Mehmed Efendi hazretlerini beyân eder s.616, Şeyh Nefâyisî Hasan Efendi hazretlerini beyân eder s.617, Şeyh Mehmed Dede hazretlerini beyân eder s.617, Şeyh Murtazâ Çelebi hazretlerini beyân eder s.618, Şeyh Ayıntabî Mahmûd Dede hazretlerini beyân eder s.618, Lemezât'ın Hatemesi: Silsileleri belli olmayıp, devirlerinde kerâmetleriyle mârûf olan Şeyhler ve Meczûbları beyân eder s.621, Şeyh Hâkî Dede hazretlerini beyân eder s.621, Şeyh Mehmed Dede hazretlerini beyân eder s.621, Şeyh Mehmed Çelebi Efendi hazretlerini beyân eder s.622, Şeyh Nenesi Sultarn hazretlerini beyân eder s.622, Seyyid Süleyman Medenî Efendi hazretlerini beyân eder s.623, Rüstem Dede hazretlerini beyân eder s.623, Şeyh Haşhâşî hazretlerini beyân eder s.623, Sersem Mehmed Dede hazretlerini beyân eder s.624, Hatîb Abdurrahmân Dede hazretlerini beyân eder s.624, Eskici Muhammed Dede hazretlerini beyân eder s.624, Şeyh Abdünnebî hazretlerini beyân eder s.625, Şeyh Evliyâ Hasan Dede hazretlerini beyân eder s.626, Şeyh Seyyid Süleyman Efendi hazretlerini beyân eder s.626, Lemezât-ı Hulviyye Ez Leme'ât-ı Ulviyye Kitabının Sonu ve Müellifin Eseri Hakkında Verdiği Mâlûmât s.627, Karma İndeks s.633.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, müellif ve esere dair bilgi verilmiş, eserin hazırlanmasında Millet Kütüphanesi Şer'iyye Yazmaları No:1100'deki nüshanın esas alındığı kaydedilmiştir. Ayrıca nüshaların tavsifi yazılmıştır.

Konu Açıklaması: Eserde içindekiler kısmında adı geçen bütün zâtların menkıbelerini bulmak mümkündür.

82. **Mevlâna Nureddin Abdurrahman İbn Ahmed Câmi**
Nefahâtü'l Üns Min Hadarâti'l Kuds Tercümesi (terc. Kâmil Erdoğan-Sefer Malak).—İstanbul: Bedir Yayınevi, 1971.
556 s. + [2y.]; 24 cm.

Büyük İslâm velîleri hakkında yazılan meşhur eserin Farsça'dan **Lâmiî Çelebi** tarafından Türkçe'ye yapılan tercümenin günümüz Türkçesine çevrilmiş hâlidir.

İçindekiler: Nâşirin birkaç sözü s.11, Câmi'nin hayatı s.13, Lamiî'nin önsözü s.17, Velî ve vilâyet s.25, Mârifet s.29, Oniki kutup s.50, İlmin kısımları s.57, Tevhid mertebeleri s.65, Mucize, keramet ve istidraç s.79, Evliyanın kerameti s.83 Harikulade haller s.91, Ebû Hâşim es-Sufî s.97, Zünnûnu Mısrî s.98, Şeyh İsrafil s.100 Ebû'l - Esved Mekkî s.101 Ebû'l-Esved-i Raî s.102, Ebû Ya'kub Hâşimî s.102, Velid bin Abdullah es-Seka s.102, Fudayl bin İyad s.103, Muhammed bin Said ez-Zenci s.103, Yusuf Esbat s.104, Ma'rûf-u Kerhî s.104, Ebû Süleyman-ı Dârânî s.108, Davûd bin Ahmed Dârânî s.106, Ebû Süleyman et-Tâî s.106, İbrahim bin Edhem s.106, İbrahim bin Sa'd s.108, Ebû'l- Harisi'l- Evlâsi s.108, İbrâhim Sütünbe Hırevî Ss109, İbrahim Rıbâtî s.110, İbrahim Etrûs s.111, İbrahim es-Seyyad el-Bağdadî s.111, İbrahim Acer-i Sagîr s.112, İbrahim

Acer-i Kebîr s.112, Muhammed bin Halid el-Acerî s.112, İbrahim es-Semerkandî s.112, Feth bin Ali el-Musulî s.113, Feth bin Şahref el-Mervezî s.113, Bişr bin bin el-Harîs el-Hafî s.114, Bişr et-Taberanî s.114, Kasım-ı Harbî s.114, Şakik el-Belhî s.115, Davûd el-Belhî s.116, Haris bin Esed el-Mehasibi s.116, Ebû Turab Nahşebî s.117, Ebû Türab er-Remlî s.117, Ebû Hatem-i Attar s.118, Sırrî bin Müflis es-Sakatî s.118, Ali bin Abdülhamid s.120, Ebû Cafer es-Semmâk s.120, Ahmed Belhi s.120, Yahya bin Muaz er-Razî s.121, Halef bin Ali s.122, Ravezîd-i Bistâmî s.122, Ebû Ali Sündî s.123, Ebû Hafs Haddad s.123, Ebû Mha.mmed Haddâd s.123, Zalim bin Muhammed s.123, Ebû Mezahîm Şîrazî s.125, Abdullah Mehdî Baverdî s.125, Hamdun Kusar s.126, Ebû'l-Hüseyin el-Bârûsî s.127, Mansur bin Ammar s.127, Ahmed bin Âsım el-Antakî s.128, Muhammed et-Tûsî s.128, Ali Akkî s.129, Hatem el-Asem s.130, Ahmed bin Ebi'l-Havarî s.131, Abdullah el-Antakî s.132, Sehl bin Abdullah en-Nisâbûri s.134, Abbas bin Yûsuf s.135, Abbas bin Ahmed el-Ezdî s.135, Ebû Hamza-i Horasanî s.136, Ebû Hamza-i Bağdadî s.137, Hamza bin Abdullah el-Hüsseynî s.138, Ebû Said Harraz s.139, Ahnef el-Hemedanî s.141, Ebû Şuayb bin el-Mukaffa' s.142, Ebû Akkal el-Mağribî s.142, Hammad-ı Kureşî s.143, Ebû'l-Hüseyn Nûrî s.143, Cüneyd-i Bağdadî s.144, Ebû Ca'fer bin Kûrbenî s.147, Kehmes el-Hemedânî s.148, Amr bin Osman es-Sôfî s.148, Şah Şücca' Kirmanî s.149, Ebû Osman-ı Hayrî s.150, Zekeriyya bin Delviyye s.151, Zekeriyya bin Yahya el-Hirevî s.151, Zeyyadü'l-ÂKebir el-Hemedânî s.151, Ebû Osman el-Mağribî s.152, Ebû Talib el-Ahmimî s.153, Talhaa bin Muhammed en-Nîlî s.153, Ebû'l-Abbas Mesruk s.154, Şeyh Ebû'l-Abbas s.154, Ebû Abdullah el-Mağribî s.151, Ebû Abdullah en-Nibacî s.155, Ebû Abdullah el-Antakî s156, Mimşad ed-Dineverî s.156, Hasan bin Ali el-Mesuhî s.158, Ahmed bin İbrahim el-Mesûhî s.159, Ruyem bin Ahmed s.159, Yusuf bin el-Hüseyn er-Razî s.162, Abdullah bin Hazır s.163, Sabit bin el-Habbaz s.161, Ebû Sabit er-Razî s.164, Semnûn bin Hamza el-Kezzâb s.164, Zührün el-Mağribî s.166, Urven bin el-Vesâbe s.166, Mecnûn el-Mağribî Sa'dûn-ı Mecnûn s.167, Ata bin Süleyman s.167, Ali bin Sehl el-İsfehânî s.167, Muhammed bin Yusuf el-Benna s.169, Muhammed bin Faze s.170, Sehl Ali el-Mervezî s.170, Ali bin Hamza el-İsfehanî s.171, Ali bin Şuayb es-Seka s.172, Ali bin Muvaffik el-Bağdadî s.172, Ebû Ahmed el-Kalansî s.173, Ebû Garib el-İsfehâni s.173, Ebû Abdullah el-Kalansî s.,174 Ebû Abdullah İbnü'l-Celâ s.175, Ebû Abdullah es-Sôfi s.175, Ebû Abdullah el-Busrî s.176, Ebû Abdullah es-Sencerî s.177, Ebû Abdullah el-Hasrî s.178, Ali bin Bender s.179, Muhammed el-Belhî s.180, Muhammed et-Tirmizî s.181, Ali bin Bekâr s.182, Ebû Abdullah Abâdâni s.183, Ebû Abdullah el-Hadremî s.184, Ebû Abdullah es-Sâlîmi s.184, Ebû Talib Muhammed s.185, Ebû Abdullah Hemedânî s.185, Ebû Bekr et-Tirmizî s.186, Ebû'l-Kasım er-Râzî s.187, Bekr-i Suğdî s.188, Salih bin Mektûm s.188, Ebû Zer et-Tirmizî s.188, Hâşim-î Suğdî s.189, Muhammed el-Cevherî s.190, Ebû Bekr-i Kisaî Dineverî s.190, Ebû el-Cücanî s.191, Muhammed İbn-i Ebi'l-Verd s.191, Tahir-î Makdisî s.192, Ebû Ya'kûb es-Sûsî s.193, Ebû Ya'kûb Nehricurî s.193, Ebû Ya'kûb ez-Zeyyât s.194, Ahmed bin Vehb s.194, Ebû Ya'kûb Mezâbili s.194, Ebû Ya'kûb-u Akta' s.195, Ebû Ya'kûb bin Zizî s.195, Ebû Ya'kûb Mezkûri s.197, Ebû Ya'kûb-u Meydânî s.187, Ebû Ya'kûb Askalanî s.197, Ebû Ya'kûb-u Kûrtil s.198, Hayrün-Nessâc s.198, Mahfûz bin Mahmûd s.199, Mahfûz bin Muhammed s.200, İbrahim-i Havvâs s.200, İbrahim İbn-i İsa s.202, İbrahim bin Sabit s.202, Ebû Muhammed-i Cerîri s.202, Ganenm bin Sa'd s.203, Guleylân-ı es-Semerkandî s.203, Geylân el-Mûsûs s.204, Ebû'l-Abbîs bin Atâ s.204, Ebû Salih el-Müzeyyen s.205, Ebû'l-Abbâs-Erzîzî s.205, Ebû'l Abbas Dîneverî s.207, Ebû'l Abbas eş-Şırâzî s.207, Ebû'l Abbas Bâverdî s.208, Ebû'l Abbas Birdî s.208, Ebû'l Abbas Seyyarî s.208, Ebûülvâhid es-Seyyarî S.209, Ebû'l-Abbas Sühreverdî s.209, Ebû'l Abbas-ı Nihâvendî s.210, Ahi Ferc Zencânî s.211, Ebû'l-Abbas Nesâyî s..212, Ebû'l-Abbas Seric s.212, Ebû'l Abbas Hamza s.213, Hüseyin Mansûr el-Hallâc el-Beydavî s.213, Abdülmelik-i Eskâf s.216, İbraahim bin Fâtık s.217, Fâris bin İsa el-Bağdadî s.219.

Ahmed bin Hüseyin el-Hallâc s.219, Ebû Mansûr Kâvgilâh s.220, Ebû Amr-ı Dımışkî s.220, Muhammed et-Tirmîzî s.221, Abdullah el-Harrâz s.221, Bennân-ı Muhammed el-Hammâî s.222, İshak bin İbrahim el-Hammâî s.224, Bennân bin Abdullah s.221, Şeyban bin Ali s.229, Ebû'1-Hasen bin Müzeyyen s.225, Ebû'1-Hasen ed-Dîneverî s.22, Ebû'1-Hasen es-Sabihî s.227, Ebû'I-Hasan Suyûti s.227, Ebû'l-Hasen bin Şa're s.228, Ebû Hâmid el-Esved s.228, İbrahim bin Davûd s.228, Ebû Ca'fer-i Hifar s.230, Ebû Ca'fer-i Sûmânî s.231, Ebû Ca'fer Saydelânî s.230, Ebû Ca'fer Ahmed s.231, Ebû Ca'fe rel-Fergânî s.232, Ebû Ca'fer-i Sâmânî s.232, Ebû Ca'fer-i Haddâd s.233, Ebû Ca'fer Muaz-ı Mısrî s.233, Ebû Abdullah el-Berkì s.231, Ebû Ca'fer el-Meczûm s.235, Ebû Ca'fer-i Dameğânî s.237, Ebû'1-Hasen el-Verrâk s.237, Ebû'1-Hasen ed-Derrâc s.238, Bekir ed-Derrâc s.238, Ebû'1 Hasen Selâmî s.238, Ebû'1-Hüseyin Mâlikî s.239, Ebû'1-Hüseyin Haşimî s.239, Ebû Bekr el-Vâsıtî s.239, Ebû Bekr Zekkâk-ı Kebîr s.240, Ebû Bekr Zekkâk-ı Sağir s.241, Ebû Bekr-i Kettanî s.241, Ebû Bekr-i Atâ Hucefî s.242, Ebû Bekr-i Şekkâk s.243, Ebû Bekr-i Şibîî s.243, Ebû Bekr-i Yezdâniyâr s.246, Ebû Bekr-i Saydelânî s.247, Ebû Bekr el-Bağdadî s.247, Ebû Bekr el-Matraî s.297, Ebû Bekr-i el-Ebherî s.248, Ebû Bekr bin Ebî Su'dan s.249, Ebû Bekr-i Utûfî s.249, Ebû Bekr-i Sekkâk s.250, Ebû Bekr-i Seka s.250, Ebû Bekr el-Mısrî s.251, Ebû Bekr ed-Dekî s.252, Ebû Bekr-i Tahistanî s.253, Ebû Bekr-i Ferra s.254, Ebû Bekr eş-Şibhî s.254, Ebû Bekr-i Tarsusî s.255, Ebû Bekr-i Sûsî s.256, Ebû Bekr-i Şükîr s.257, Ebû Bekr-i Cevzakî s.258, Ebû Bekr-i Râzî s.259, Ebû Bekr-i Müfid s.259, Ebû Bekr-i Kasrî s.259, Ebû Bekr-i Mevâzinî s.260, Ebû Bekr-i Eşnanî s.260, Ebû Bekri Megazilî s.261, Ebû Bekr-i Kutbuî s.261, Ebû Bekr-i Hemedanî s.261 Ebû Bekr-i Kefşîrî s.261, Ebû Bekr bin Davud Dineverî s.262, Ebû Ali Rudbarî s.262, Ebû Ali es-Sakafî s.264, Ebû Ali Kâtib el-Mısr-î s.265, Ebû Ali Müşteylî s.265, Ebû Ali Râzî s.267, Ebû Ali Hayrân s.267, Ebû Ali Sircânî s.287, Abdullah bin Muhammed s.268, Abdullah el-Menaî s.269, Abdullah Haddâd-ı Râzî s.270, Abdullah bin İsam s.270, Abdullah Nebbazanî s.270, Ebû'1 Hayr Tinatî el Aktâ. s.270, Ebû'1 Hayr Habeşî. s.275, Ebû'l-Hayr Askalânî s.276, Ebû'1-Hayr Hamsî s.276, İbrahim el-Kirmanşâhî s.276, Ebû Zeyd Mergizî 277 İbrahim bin Ahmed 277 İbrahim el-Ceylî s.278, İbrahim Dehistanî s.278, İbrahim Nazuye s.279, Muzaffer Kirmanşâhî s.279, Ebû'1 Hüseyin bin Bennân s.279, Ebû'1 Hüseyin el-Farisî s.280, Ebû'1 Edyân s.280, Ebû Ca'fer bin Muhammed s.281, Ebû Said el-Arabî s.282, Ebû Amr ez-Züccâcî s.282, İbrahim ez-Züccâcî s.282, Ca'fer bin Muhammed s.284, Ebû'1-Hasen el-Fûşencî s.289, Bindar bin e1-Hüseyin s.286, Ebû Amr bin Buhayd s.287, Abdullah eş-Şa'rânî s.288 Ebû'1 Hüseyin es-Sirvanî s.288, Ebû'l-Hüseyin el-Karafi s.289, Ebû Süleyman-ı Nîlî s.289 Ebû Süleyman Mağrîbî s.290, Ebû'l Kasım Nasrâbâdî s.290, Ebû Bekr-i Râzî el-Belhî s.291, Ebû Bekr-i Fâliz Bânî s.291, Ebû'1-Hüseyin el-Hasrî s.292, Ebû'1-Hüseyin bin Sem'ûn s.293, Ebû Nasr ve Ebû'l Hasen s.293, Şeyh Ahmed-i Harânî s.294, Cehm-i Rukkî s.294, Ebû'1-Hasen el-Ermevî s.295, Ebû Abdullah eş-Şîrazî s.295, Ebû'l-Hayr Mâlikî s.297, Ebû Bekr-i Şa'râni s.297, Ebû Muhammed el-Atayedî s.298, Ca'fer'ül-Hizâ s.298, Hişam bin Abdan s.299, Ebû Muharriz s.300, Abdurrahim Astahrì s.300, Müemmel Hassas s.302, Ali bin Şelviyye s.304, Ebû Bekr el-Eskâf s.304, Ebû'd Dahhâk s.304, Ebû Muhammed el-Hafif s.305, Hasen İbn-i Hemeviyye s.306, Abdullah el-Kusar s.307, İbrahim el-Mütevekkil s.307, Ebû Talib Hazrer bin Ali s.308, Ebû Ali Varcî s.310, Ebû'1-Fadl Ca'fer s.310, Ebû'1-Kasım el-Kasrî s.310, Abdülaziz Bahrani s.312, Ebû'1-Hasen Hakemi s.312, Şeyh Ebû Ali Hüseyin s.313, Şeyh Ebû İshak İbrahim s.313, Şeyh Rûzbehân-ı Baklî s.314, Şeyh Ebû'1-Hasen-i Kürdeviyye s.316, Şeyh Abdullah Belyânî s.316, Şeyh Cemalüddin Muhammed s.319, Mûsa bin Ümran Hirfetî s.320, Hâce Ali Kirmanî s.320, Mire-i Nîsabûrî s.321, Ebû Abdullah Turûgîdiî s.321, Ebû Abdullah-ı Rûdbarî s.322, Ebû Abdullah-ı Me'nek s.323, Ebû Abdullah-ı Dûnî s.323, Ebû Abdullah-ı Mevlî s.321, Ebû Abdullah el-Makarrî s.325 Ebû Abd'ûl-Kasımel-Makarrî s.325, Ebû Muhammed er-Rasibî 326, Ebû Abdullah-ı Dîneverî

s.326, Ebû'l-Hüseyin es-Sagîr s.327, Ebû'l-Hüseyin el-Hemedânî s.329, Ebû'1-Hüseyin Tarzî s.330, Ebû'l-Hüseyin Serkî s.330, Şeyh Muhammed Sâhirî s.331, Şeyh Ahmed Cevvalkez s.331, Ebû'1-Hüseyin Haddâd-ı Hirevî s.332, Ebû'1-Muzaffer et-Tirmzi s.332, Emîrçe-ı Şifal Fûrûş s.333, Şerif Hamza-i Ukeylî s.334, Ârif-Ayyar s.334, Ebû'l Hüseyin Sâlebe 335, Şeyh Ümran-ı Sülüsî s.335, Ebû'1 Hüseyin Merve er-Rûdî s.336, Ebû Hâmid-i Dostan s.336, Bâb-u Fergâni s.337, Ebû Mansûr el-İsfehânî s.338, Ebû Nasr es-Sirac s.338, Şeyh Ebû'1 Fazl es-Serahsî s.333, Halvî-î Nisabûrî s.340, Şeyh Ebû'1 Abbas el-Amilî s.341, Şeyh Ahmed-i Nasr s.343, Şeyh Ebû A1i Seyyah s.344, Ebû A1i Dekkak s.345, Ebû Ali el-Mervezî s.347, Şeyh Ebû'l-Kasım Bişriyâsin s.348, Şeyh Muhammed Kassâb-ı Âmilî s.350, Şeyh Ebû'1 Hasen Harkâni s.350, Şeyh Ebû Abdullah el-Dâsitânî s.352, Şeyh Ebû Said bin Ebi'1 Hayr s.352, Şeyh Ebû'l Kasım-ı Gûrgani s.357, Hâ.ce Muzaffer bin Ahmed s.358, Ma'şûk-u Tûsî s.358, Emîr Ali Ubû s.359, Şeyh Abdurrahman es-Sülemî s.360, Hüseyin bin Muhammed es-Sülemî s.361, Ebû Sehl es-Salûkî s.362, Şeyh Ebû'1-Kâsım Kuşeyrî s.363, Şeyh Ebû'1-Abbas Şekanî s.363, Ebû'1-Fazl Muhammed s.364, A1i bin Osman s.365, Hâce Ahmed Serahsî s.366, Edib-i Kemendi s.366, Ebû'1-Hasen Müsnâ s.366, Şeyh Ahmed Astrabâdî s.367, Şeyh Ebû Züra-i Râzî s.367, Şeyh Ebû Zür'a-i Erdebîlî s.368, Şeyh Ebû Abdullah el-Müştehir s.368, Şeyh Ebû Abdullah Bâkû s.369, Şeyh Müemmel-i Şîrâzî s.370, Şeyh Ebû İshak Şâmî s.371, Ebû Ahmed-i Abdâl-i Çeştî s.371, Hâce Muhammed el-Çeştî s.372, Hâce Yûsuf bin Muhammed s.372, Hâce Mevdûdu Çeştî s.373, ·Hâce Ahmed el-Çeştî s.375, Ebû'l Velid Ahmed s.377, Ebû İsmaıl Abdullah·el-Hirevî s.377, Yahyâ bin Ammar eş-Şeybânî s.380, Şeyh Ebû Abdullah et-Tâki s.382, Şeyh Ebû'1-Hasen üşrâ s.383, Kâkâ Ebû'l Kasr Pestî s.383, Kâkâ Ahmed-i Sünbülî s.384, Ebû Mansûr Muhammed el-Ensârî s.384, Ebû Mansûr-u Sûhte s.385, Şeyh Ahmed-i Çeşti s.385, Ebû Nar Sûhanker s.385, Şeyh Ahmed Hâcî s.386, Şeyh Ebû Selme-i Bâverdi s.387, Ebû Ali Keyyâ1 s.387, Ebû Ali Zerker s.387, Ebû Ali Pûtekir s.387, Şeyh Ebû Nâsr Kabânî s.388, Şeyh İsmail Nasrâbâdî s.388, Şeyh Ebû Mansûr Kâzır s.388, İsmail Debbas Cirfetî s.388, Ebû Said-i Ma'lem s.388, Şeyh Muhammed Ebû Hafs Kûrtî s.388, Şeyh Ammû s.389, Şeyh Ahmed-i Kufânî s.395, Ebû'1 Hasen-i Neccâr 390, Şeyh Ebû'1 Leys Fûşencî s.394, Muhammed bin Abdullah-ı Kâzîr s.395, Şeyh Kurbenc s.395, Hâce Hîrçe s.396, Ebû Abdullah Ahmed s.397, Ebû Nasr bin Ebi Ca'fer s.397, Sultan Mecüddin-i Tâlebe s.398, Ebû Abdullah Muhtar s.399, Şeyh Ebû Zer-i Buzcânî s.399, Ahmed-i Nâmıkî el-Camî s.400, Şeyh Ebû Ali-yi Fâremidî s.409, Şeyh Ebû Bekir Nessâc s.411, Bin Muhammed Gazâli et-Tûsî s.412, Şeyh Ahmed-i Gazâlî s.415, Hâce Yusuf Hemedânî s.416, Abdü1 Hâlık-ı Goncduvanî s.419, Hâce Ârif-i Rivigeri s.421, Hâce Mahmud-i İncir Fagnevî s.421, Hâce Ali-yi Ramiteni s.427, Hâce Muhammed Baba Semmâsî s.421, Seyyid Emîr Külâi s.423, Kussem Şeyh s.429, Halil Ata 425, ' Hâce Bahaudddin-i Nakşibendi s.426, Hâce Alâeddîn-i Attar s.435, Hâce Muhammed Pârisâ s.439, Hâce Ebû Nasr Pârisâ s.442, Hâce Hasan Attar s.443, Mevlânâ Yakup Çerhî s.444 Hâce Alaeddin Gancduvanî s.445, Mevlânâ Nizamüddin Hâmuş s.445, Hâce Abdullah İsfehâni s.448, Mevlânâ Sad'deddîn-i Kaşgarî s.448, Hâce Ubeydullah-i Ahrâr s.450, Mevlânâ Câmî s.462, Hâceğa s.463, Hâce Muhammed Yahya s.464, Hâce Abdülhak s.464, Molla Zade-i Etrarî s.465, Molla Muhammed-i Bedahşî s.465, Şeyh-i İlâhî s.466, Seyyid Ahmed Buhârî s.471, Şeyh Ebû'I Hasan-ı Bestî s.476, ŞeyH Hasan Sekkak-ı Simnanî 477, Muhammed bin Hameviye-i Cüveyni s.477, Aynül Kudat-ı Hemedânî s.477, Şeyh Bereke-yi Hemedânî s.479, Şeyh Fetha s.480, Şeyh Ziyaeddin·Sühreverdî s.480, Şeyh Ammâr-ı Yâser s.481, Şeyh Ruzbihân-i Kebîr-i Mısrî s.481, Şeyh İsmaîl-i Kasrî s.482, Şeyh Necmeddin el-Kübrâ s.482, Şeyh Mecdüddîn-i Bağdâdî s.487, Şeyh Sa'deddîn-i Hâmevî s.492, Şeyh Seyfeddin Baharzî s.494, Aynuzzaman Cemaleddîn Geylî s.495, Baba Kemâl-i Cündi s.496, Hâce Ebû Vefâ-yı Harzemî s.497, Şeyh Necmeddîn-i Râzî s.498, Şeyh Radıyuddîn Ali Lâlâ-yı Gaznevî s.499, Şeyh Cemaleddin Ahmed-i Cevrânî s.501, Şeyh Nureddin İsferâînî s.502,

Ebû Mekârim Bayabankî s.503, Ehî Ali-yi Mısrî s.507 Şeyh Necmeddin Erkanî s.508, Ehî Muhammed Hestânî s.508, Ebû'l-Berakât Essimananî s.510, Emîr Seyyid Hemedânî s.510, Şeyh Abdullah Gürcistânî s.511, Baba Mahmud-Tûsî s. 512, Ahi Ali Kıtlık Şah s.512, Şeyh Hâfız Ebrâdi s.512, Mevlânâ Fahrüddîn-i Luristânî s.515, Şah Ali Ferahî s.516, Şeyh Muhammed Şah Ferahî s.517, Şeyh Bahaeddîn Ömer s.517, Mevlânâ Şemseddin Esed s.519, Şeyh Behaüddin Veled s.520, Seyyid Bahaeddîn Muhakkîk s.522, Mevlânâ Celâleddîn Rûmi s.522, Mevlânâ Şemseddin Tebrîzî s.527, Şeyh Alaüddin Ferid el-Kônevî s.530, Şeyh Hüsâmeddin Ahî Türk s.531, Sultan Veled s.532, Şeyh Şahabeddin Sühreverdî s.534 Şeyh Necibüddîn Şirâızî s.535, Zahirüddîn Abdurrahman Bezgaş s.537, Şeyh Muhammed-i Yemenî s.537, Şeyh İbrahim Meczûb s.539, Şeyh Cemaleddin Lûrî s.541, Şeyh Necmeddin Sôfî s.542, Şeyh Nureddin Abdüssamed Natanzî s.542, Şeyh İzzeddîn Mahmud el-Kâşî s.543, Şeyh Kemaleddîn Abdürrezzak El-Kâşî s.544, Şeyh Nureddin Abdurrahman el-Mısrî s.533, Şeyh Zeynüddin Ebû Bekir el-Hâfî s.544.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Tercümenin nâşiri **Mehmet Şevket Eygi** imzasıyla "Nâşirin Birkaç Sözü" başlığındaki önsöz mahiyetindeki yazıda eserin, Allah dostlarının hayatları ve menkıbeleri mevzuundaki eserlerin en faydalısı ve en güzeli olduğu söylenmektedir.

İslâm ahlâkının en mükemmel örneklerinin **Hz. Peygamber**'in yolundan giden Allah dostlarının ahlâkı olduğu, onların hayatlarından dersler alınması gerektiği ifade edildikten sonra kitabın bu amaçla, yani evliyâullahı tanıtmak ve sevdirmek amacıyla yazıldığı vurgulanmıştır.

Eserin müellifinin hayatı hakkında bilgi verildikten sonra, Türkçe'ye biri Çağatay lehçesiyle (**Ali Şîr Nevâî**) biri de Osmanlı Türkçesiyle (**Lâmiî Çelebi**, ilaveli) iki tercümesinin yapıldığı zikredilmektedir. Ayrıca eserin aslında 604 velînin tercüme-i hâlleri ve menkıbelerinin bulunduğu ifade edilmiştir.

Konu Açıklaması: Türk coğrafyasında çok okunan *Nefahâtü'l Üns* ile ilgili neşirlerden biridir. Bu kitapta ise beş yüz yirmi bir velînin menkıbeleri yeralmaktadır.

83. **Meyan, A. Faruk**
Şah-ı Nakşibend Muhammed Behaeddin Buhârî.—İstanbul.: Çile Yayınları, 1970.
239 s.; 19,5 cm.
Çile Yayınları No: 1

Nasrullah Efendi'nin Nakşibendilik hakkındaki risâlesi ile yazarın kendisine ait *İslâm Meşhurları* adlı eserden faydalanılarak hazırlanmış, Nakşibendilik'in âdâbına ve **Şah-ı Nakşibend**'in hayatı şemâil ve kerâmetine dair bilgileri ihtiva eden bir kitaptır.

İçindekiler: Yayınevinden s.7, Şah-ı Nakşibend s.9, Naşibendi Tarikatının Nitelikleri s.17, Gizli Zikir s.22, Mürşidliğin Şartlan ve Kalbî Zikir s.30, Mürşitliğin Erkânı s.32, Zikir Telkini s.35, İsm-i Celâl ve Kelime-i -Tevhid s.39, Zikrin Adabı s.44, Murakabe-i Âvam s.45, Murakabe-i Havas s.47, Mürşidin Sohbeti s.48, Ahdi Bozmanın Sebepleri s.52, Sülûk Etmenin Rükünleri s.56, Sobbetin Adabı s.60, Kudsî Kelâmlar s.61, Allah'a Vuslat s.65, Hâcegânın Buyurduğu Onbir Kelime-s.69, Nakşibendilikte Nevâfil s.81, Kur'an-ı Kerim Kiraati ve Kur'an Okuma Şartları s.99, Hatm-i Hâcegân s.104, Menakıb ve Kerametler s.117, İsbat-ı Keramet s.119, Evliyada Zuhur Eden Kerametler

s.123, Hâce Hazretlerinin Çocukluk Hâlleri ve Şeyhler Silsilesi s.129, Tarikat Silsilesi s.139, Hâce Hazretlerinin Fenâfillahlığı s.152, Hâce Hazretlerinin Ahlâk Adabı s.157, Hâce Hazretlerinin Keramet ve Tasarrufatı s.199, Hâce Hazretlerinin Şemaili s.240.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yayınevinden başlıklı önsözde **Şah-ı Nakşibend** övülmüş, Nakşibendilik'in Anadolu'nun Türkleşmesindeki rolü dile getirilmiş, Nakşibendilik hakkında ilmî ve tarafsız olarak objektif bilgi verildiği belirtilmiştir.

Konu Açıklaması: Şah-ı Nakşibend'in hayatı ile başlayan eserde tarîkatın nitelikleri belirtilmiştir. Eser genel olarak **Nasrullah Efendi**'nin risâlesine dayandığından 88 ve 89 künye nımaralarında kayıtlı Buhara Yayınları tarafından da basılan eserlerle aynı özelliklere sahiptir. Genel olarak ele alınan bilgiler hatta cümleler aynı ,sadece tertip farklıdır. Kerâmete yer verilen bölümler ise yine aynı eserden alınmıştır. Hepsinde aynı kerâmetler zikredilmektedir.

84. **Muhammed Haşim Kişmî**
Berekât/Zübdetü'l Makâmât-İmâm-ı Rabbânî ve Yolundakiler (terc. A. Fâruk Meyân).—İstanbul: Berekat Yayınevi, 1971.
474 s. + [3y.]; 19 cm.
Berekat Yay. No:1

İmâm-ı Rabbânî'nin ve hocası **Muhammed Bakî**'nin hayatı, sözleri, halîfeleri, oğulları, müellifin gördükleri ve kerâmetlerini ihtiva eder.

İçindekiler: Mütercimin önsözü s.5, Müellifin önsözü s.9, Muhammed Bakıyyebillâhın başlangıç ve nihâyetteki halleri, irşad ve teveccühleri s.13, M. Bakıyyebillâhın güzel hareketleri ve âdetleri s.23, M. Bakıyyebillahın vefâtı s.41, Oğulları ve halifeleri hakkında s.43, Hâce Ubey'dullah s.45, Hâce Muhammed Abdullah s.51, Şey'h Taceddin s.57, Hâce Hüsameddin Ahmed s.66, Sey'hü'l-ilahdâd s.75, İmam-ı Rabbâni Hazretlerinin Babalarını anlatır s.79, Ferrûh Şah s.79, İmâm-ı Refiüddin s.80, Şeyh Abdülehad s.83, Şeyh Rükneddin s.94, Şeyh Celâl Taniseri s.96, Hazreti Mahmûdun Şeyh Kemâl ile görüşmeleri s.98, İmâm-ı Rabbânî'nin Babalarından nakilleri s.113, İmâm-ı Rabbânî'nin doğumundan hocalarına kavuşuncaya kadar olan halleri s.119, İmâm-ı Rabbânî'nin, yüksek hocalarına kavuşması ve kemâle gelmesi s.131, İmâm-ı Rabbânî'nin hocalarına mektûbları s.157, Mebde ve Muad risalelerinden birinci fıkra s.168, Mebde ve Muad risalelerinden ikinci fıkra s.172, İmâm-ı Rabbânî'ye mahsus Haller, bu arada iki mektub s.173, İmâm-ı Rabbânî'nin ibâdet ve âdetleri s.193, İmâm-ı Rabbânî'nin marifetlerinin çok olmasının sebepleri s.215, Maarifetlerinin kısımları (Birinci Kısım) s.221, İkinci Kısım s.223, Üçüncü Kısım s.221, Marifetlerine ait fıkralar: Birinci fıkra s.241, İkinci fıkra s.241, Üçüncü fıkra s.242, İmam-ı Rabbânî'nin bazı kerametleri s.253, Hazret-i İmamın vefâtlarını bildirir s.287, Yüksek oğullarını bildirir s.307, Hâce Muhammed Sâdık s.307, Hâce Muhammed Said s.316, Hâce Muhammed Ma'sum ve birkaç mektub, diğer oğulları s.326, Mir Muhammed Nu'man ve on iki mektub s.353, Şeyh Tâhir-i Lâhorî ve dört mektûb s.368, Şeyh Bedüiddin ve bir mektûb s.376, Şeyh Nûr Muhammed Püntî ve bir mektûb s.381, Şeyh Hamid-i Bingali ve iki mektûb s.384, Şeyh Müzemmil s.394, Şeyh Tâhir-i Bedahşî ve iki mektûb s.396, Mevlânâ Yusuf Semerkandî s.400, Mevlânâ Ahmed-i Berkî ve iki mektub s.401, Mevlânâ Muhammed Salih Gülâbî ve bir mektûb s.404, Mevlânâ Muhammed Sıddîk-i Kişmî s.406, Şeyh Abdülhayy s.411, Mevlânâ Yâr Muhammed Kadîm ve Talkânî ve bir mekrub s.413, Mevlânâ Kasım Ali

s.416, Mevlânâ Hasen-i Berkî s.417, Şeyh Abdülhâdi s.420, ŞeyhYûsüf s.421, Şeyh Muhibbullah, s.422, Şeyh Hâce Hıdır Efgân s.424, Şeyh Ahmed Deybenî s.425, Kerimüddîn Bâbâ Hasan Ebdâlî s.421, Şeyh İshak Sindî ve bir mektûb s.428, Mevlânâ Abdülvâhid Lâhorî s.430, Mevlânâ Emânullah Lâhorî s.431, Son Söz: Muhammed Said'in oğulları s.443, Şeyh Abdülehad s.446, Muhammed Sibgatullah s.449, Muhammed Hüccetüllah s.454, Şeyh Muhammed Ubeydullah s.456, Şeyh Muhammed Eşref s.458, Şeyh Muhammed Seyfeddin s.459, Şeyh Muhammed Sıddîk s.462.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Mütercimin önsözünde eserin Farsça olduğu, bazı yerlerinin Arapça yazıldığı, kitabın müellif tarafından **İmam Rabbânî**'nin ölümünden bir sene önce yazmaya başladığı belirtilir. Eserin iki maksatla yazıldığı, birincinin **İmam Rabbânî**'nin hocası **Muhammet Bakî**'yi, ikincisinin ise beş cephesiyle **İmam Rabbânî**'yi oğulları ve halîfelerini anlatmak olduğu ifade edilir. Ayrıca velî, evliyâ, ârif kimdir, önemi nedir? bahisleri anlatılır.

Müellifin önsözünde ise kendisinin Nakşibendiye'ye nasıl bağlandığı ayrıntılarıyla anlatılır. **İmam Rabbânî**'yi över. Eseri yazış macerası, adının nasıl verildiği belirtilir.

Konu Açıklaması: Eserin 8. Faslı tamamen kerâmetlerin anlatıldığı bölümdür. Burada özellikle kerâmetin izhârının gerçek evliyânın işi olmadığı anlatılmış fakat "evliyânın hallerini yazanların âdetleri, herkesin gördüğü ve bu dünyaya ait kerâmetleri de yazmak olduğundan, biz de onların sevdiklerinin dillerinde dolaşan bazı hakîkatları en makbul talebesinden duyduğumuz bir kaç kerâmeti bu kitaba alıyoruz" ifadesiyle kerâmetler anlatılmıştır. Bu kerâmetler numara verilerek sıralanmıştır. Fakat fırsatı düşdükçe kerâmet izhârı hakkındaki düşünce tekrar yazılmıştır.

❁

85. **Muhammed Sadık ul Sadi**
Gaybın Dili (Tacü'l Evliyâ ve Burhanü'l Esfiyâ)-Abdülkadir Geylânî'nin Menkıbeleri, Hikmetli Sözleri, Kadiri Tarîkatı ve Evrâdı (terc.Seyyid Hüseyin Fevzi Paşa).—İstanbul: Kitsan Yayınları, 1996.
435 s.; 19,5 cm.; 1 foto.
Tasavvuf Serisi: 3

Aslı Farsça olan eserin, **Muhammed Sadıku'l Sâdî** tarafından *Tacü'l Evliyâ ve Burhan-ül Esfiyâ* ismi ile Arapça'ya yapılan tercümesinin, **Seyyid Hüseyin Fevzi Bey** tarafından Türkçe'ye tercümesidir.

İçindekiler: Devrân ilâhî s.9, Yayınevinin önsözü ve eserin tanıtımı s.11, Takdim s.15, Gavsü'l-Âzâm s.23, Giriş s.25, Abdülkâdîr Geylânî hazretlerinin hayatları ve neseb-i şerîfi s.31, Baba cihetinden nesebi s.31, Ana cihetinden nesebi s.31, Hz. Gavs (k.s)'ın dünyâ'ya teşrif etmeleri s.33, Hz. Gavsü'l-Âzâm Abdülkâdîr Geylânî (k.s.)'ın kutsal isimleri s.35, Tâc'ül Evliya'nın hanımları s.37, Tâc'ül Evliya'nın çocukları s.38, Şeyh Abdülvehhab s.38, Şeyh Ebu Bekir Abdülaziz s.41, Şeyh Abdül-Cebbâr s.42, Şeyhü'l Kudve el-Hafız Abdürrezzak s.43, Eş-şeyh İbrahim s.45, Eş-şeyh Muhammed s.45, Eş-şeyh Abdullah s.45, Eş-şeyh Musa s.47, Ahmed-ül Farukü Serhindi (k.s.)'un Gavsü'l-Âzâm Abdülkâdîr Geylânî (k.s.)'ın yüce mertebesi hakkındaki beyanları s.49, Ey oğul s.51, Gavsü'l-Âzâm'ın sohbetlerine başlarken söylediği kıymetli sözleri s.52, Tâcü'l-Evliyâ'nın insanoğlunun yaradılışı hakkındaki fikirleri s.69, Burhân-ül Esfiyâ'nın fıkıh hakkındaki düşünceleri s.72, Burhâ-ül Esfiyâ'nın Vera' (Allah'tan korkmak) hakkında buyurdukları s.74, Tâcü'l-Evliya'nın cemaatin sorularına vermiş oldukları hikmetli cevaplar s.77,

Gavs'ül-Âzâm hazretlerinin vasiyyeti ve vefât etmeden önce evlâtlarına olan sözleri s.96, Tâcü'l-Evliya Abdülkâdîr Geylânî'nin (k.s.) müridlerine özel tavsiyeleri s.103, Gavs'ül-Âzâm'ın hikmetli sözlerinden örnekler s.106, Tâcü'l-Evliya Abdülkâdîr Geylânî'nin (k.s.) eserleri s.109, Tâcü'l-Evliya Abdülkâdîr Geylânî'nin (k.s.) manzumesi s.110, Resûlü Kibriyâ (s.a.v.) ile Gavsü'l-Âzâm Abdülkâdîrî Geylânî (k.s.)'nin görüşüp saygı göstermesi hakkında s.115, Gavsü'l-Âzâmın âlem-i bekâya intikâlleri sebebiyle yüce mevlânın mir'aç gecesi Resûl-ü Kibriyâ'ya gösterdiği sevginin bir nazirini Azrail (a.s.) vasıtası ile yüce gavsa da göstermesi hakkında s.119, Muhyiddîn İbn'ül Arabî (k.s.)'nin Gavsü'l-Âzâm'ın makamı hakkındaki keşf'e dayalı sözleri hakkında s.121, Müminlere musallat olan cin ve ifrit tâifesinin hepsine kâdîr bir velî olan Gavsü'l-Âzâm Abdülkâdîr Geylânî (k.s.) hakkında s.122, Hızır (a.s.)'ın Gavsü'l-Âzâm Abdülkâdîr Geylânî (k.s.) hakkındaki takdir edici sözleri hakkında s.123, Ölüm meleği olan azrail (a.s.)'ın kabz ettiği bir rûhun, Gavsü'l-Âzâm'ın mahbubiyet sırrının tecellîsi ile tekrar bedene girişi hakkında s.124, Gavsü'l-Azâm'ın, bir müslümanla, bir hristiyanın tartışmasına tesadüf ederek asırlar önce yaşamış bir mevta ile konuşma keyfiyeti hakkında s.127, Şeyh Ahmed-ül Gencül Kerîr'den nakil olan s.130, Günahkâr ve fâsık bir kulun vefatında; münkir, nekirin sorularına cevap verirken Abdülkâdir Geylânî (k.s.)'ün muhibbi (seveni) oluşunu beyân etmesinin kurtuluş sebebi olması s.132, Gavsü'l-Âzâm'ın himmeti ile kız çocuğunun erkek evlâda dönüşmesi kerâmeti s.134, Gavsü'l-Âzâm'ın bu âleme nurlar saçtığı zamanda arzusuna rağmen intisabı başaramayan, ancak Gavsü'l-Âzâm'ın vefatından sonra intisaba fırsat bulan mısır'lı tüccarın kıssası s.136, Gavsü'l-Âzâm (k.s.)'nın hintli bir müridini, hem dünya hem ahiret ateşinden kurtarması s.138, Gavsü'l-Âzâm Abdülâdîr Geylânî (k.s.)'nın akıllara durgunluk veren kerâmetleri Esrarı s.139, Gavsü'l-Âzâm'ın "maşûkiyet makâmı"na tecellîyatı hakkında s.141, Gavsü'l-Âzâm Abdülkâdîr Geylânî hazretleri'nin tavuğu diriltmesine dair s.147, Gavsü'l-Âzâm'ın yüce mertebesinin, zamanın diğer velîlerinden üstün olduğuna, şeyhlerin şâhitlik etmeleri hakkında s.149, Gavsü'l-Azâm'ın isminden başka bir şey bilmeyen müridin, münkir ve nekir melekler'inin elinden ve azaplarından kurtuluşu hakkında s.154, Makamından kovulmuş bir zatın nasıl tekrar Gavs'ül Âzâm'ın duâ'sıyla makbûlinden olduğu hakkında s.156, Bir hırsızın hidâyete ererek seyrü sûluk'ta mesâfe alıp Gavsü'l-Âzâm'ın şefâatıyla kutbiyyet makâmına kadar yükselmesi hakkında s.158, Ruhlar ve cinlerin Gavs'ül Âzâm'ı meth etmeleri hakkında s.160, Gavsü'l-Âzâm minberde iken Resûl-i Kibriya (s.a.v.)'in mübârek yüzünün görünmesi hakkında s.162, Gavsü'l-Âzâm'a semadan indirilen cennet yemekleri hakkında s.173, Menâkib-i Tacü'l-Evliya Ve Burhanü'l-Esfiya'nın bu altın silsilesi hakkındaki menkıbesi s.174, Tâun hastalığına tutulanların Gavs'ül.Âzâm'ın medresesinde yemek yiyerek hastalıklarından kurtulmaları hakkında s.179, İmam-ül Hasaniyyül Askerî'nin hilâfet postu anlamındaki seccadesini, bir mürîdine Gavsü'l-Âzâm'a verilmek üzere teslimi hakkında s.182, Gavsü'l-Âzâm (k.s.)'ın tek bir bakışı ile bir kalabalığı irşad ettiği hakkında s.183, Ramazan.ayında.Gavsü'l-Âzâm'ın.aynı anda yedi zatın iftarında bulunduğu hakkında s.185, Gavsü'l-Âzâm'ın ilim ve ibâdattaki sınırsız kudreti hakkında s.186, Bir tâcirin devesini yükü ile beraber kaybedib, Gavsü'l-Âzâm'ın lûtfu inâyeti ile bulması hakkında s.187, Gavsü'l-Âzâm'ın ellerini balıkların öpmesi su üzerine serilmiş bir seccâdede görünmeyen yüce makamlı kişilere imamlık ederek namaz kılması hakkında s.189, Gavsü'l-Âzâm'ın ebdâllık makâmına yükselmiş ancak mâkâmından düşmüş olan veliye yardımcı oluşu hakkında s.192, Gavs'ül Âzâm'ın vücudunun peygamber efendimizin (s.a.v.) vücudunda fenâ bulması hakkında s.196, Gavs'ül Âzâm'ın peygamber efendimizle (s.a.v.) görüşmesi s.198, Gavs'ül Âzâm'ın yüksek ahlâkı hakkında s.199, Sofîyun'dan bir zat'ın kendi şeyh'ini bırakıp Gavs'ül.Âzâm'ın irşâd halkasına katılması hakkında s.201, Abdülkâdîr Geylânî Hazretleri'nin gavsiyetini açığa çıkaran kutlu sözü inkâr eden kimsenin başına gelenler hakkında s.204, Gavsü'l-Âzâm'ın bütün eshab ve müritlerini Cenab'ı Hakk (c.c.)'ye tevdî buyurduğu hakkında

s.208, Eş-şeyh-ül Ârif Ebu Muhammed Şaver-ül Sebti'den naklen s.209, Gavsü'l-Azâm'ın kendisinden yardım isteyen kimsenin yardımına koşması hakkında s.210, Abdülkâdir Geylânî (k.s.)'un âhireti teşrifleri hakkında s.212, Gavsü'l-Âzâm'ın kapısındaki köpeğin, aslanı parçaladığını dile getiren anlamı ile çok derin olan bir olayın hakkında s.216, Gavsü'l-Âzâm'ın dünya zenginliğine önem verdiğini zanneden hakîmin hakkında s.218, Gavsü'l-Âzâm'ın Bağdat'lı seçkin din âlimlerinin suâllerine hikmetli cevaplar vermesi hakkında s.219, Tâcü'l Evliya Burhânü'l Esfiyâ Abdülkâdîr Geylânî (k.s.)'nin Bağdat'a girişi ve şeyhlerin o'nu anlatan sözleri hakkında s.222, Abdülkâdir Geylânî (k.s.)'un huzurunda eşkiyânın tevbe edişi hakkında s.229, Abdülkâdir Geylânî (k.s.)'yi çocuk iken meleklerin koruması hakkında s.232, Abdülkâdir Geylânî (k.s.)'un sahralarda harâbelerde kalışı ve iblisle mücadelesi hakkında s.235, Tacü'I-Evliyâ'nın Şeyh Hammad Ed-debbas ile sohbeti s.243, Tacü'l-Evliyâ'nın havada yürümesi hakkında s.246, Burhanü'l-Esfiya'ya şeytanın taarruz etmesi ve onun şeytanın taarruzundan kurtulması hakkında s.256, Tacü'l-Evliyâ'nın zamanında dicle nehrinin taşması hakkında s.261, Burhânü'l Esfiya'nın emrine cinlerin uyuşu hakkında s.277, Tâcü'l-Evliya'nın yılanla konuşması hakkında s.288, Tâcü'l-Evliya'nın müridlerini «Allah'ı gördüm» beyânlarının mâna yönünden açıklaması hakkında s.291, Burhânü'l-Esfiyâ'nın şâfii ve hanbeli mezheplerine göre fetvası hakkında s.300, Tâcü'l-Evliya'nın.bir rüyâsı hakkında s.312, Gavsü'l-Âzâm'a iftira eden hanımın hali hakkında s.318, Gavsü'l-Âzâm için şeyhlerin söyledikleri hakkında s.322, Tâcü'l-Evliya'nın Şahı Bahâüddîn'e «nakşibend» ismini takması hakkında s.334, Gavsü'l-Âzâm'ın muhtaç bir fakir kadına yardımcı olması hakkında s.356, Kıssa s.360, Gavs'ül.Âzâm'ın vaazlarına başka beldelerde bulunan ârif-î billâhların katılması hakkında s.368, Tâcü'l-Evliya'nın hakkında büyüklerin anlattıkları s.372, Tâcü'l-Evliya'nın emriyle acemin Bağdad'dan dönüşü hakkında s.383, Gavs'ül Âzâm'ın tavsiye ettiği namaz ve dualar s.401, Kadirî tarikatı ve kolları s.405, Kadiriyye tarikâtı silsilesi s.408, Dergâhlarda verilen derslerden örnekler s.409, Hakk'a vasıl olmak isteyen âşıklar üç yoldan birinde yürürler s.410, Evradı şerîfe s.417, Evrâdı şerîfe'nin Türkçe Okunuşu s.421, Evradı şerîfenin manâsı s.423.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Takdimde, **Abdülkadir Geylânî Hazretleri**'ni övücü ve kıymetini gösterici ifadeler yeralmaktadır. Yayınevinin önsözünde evliyânın kerâmetlerinin açıklanmasını uygun görmediği ifade edilmiş, fakat bu yolun taliblerine menkıbelerin vereceği pek çok ders olduğu ifade edilmiştir.

Konu Açıklaması: Eserin külliyetli kısmını menkıbeler oluşturmaktadır. 114-400. sayfalar arasında yer alan menkıbeler eserin ana konusu gibidir.

86. **Muhammed Sadık'ül Sâdi**
Tac'ül Evliyâ ve Burhan'ül Esfiya Hz. Abdülkadir Geylânî'nin Menkıbeleri (Gaybın Dili) (haz. Bekir Uluçınar).—İstanbul: Uluçınar Yayınları, 1981.
374 s.; 19 cm.; 1 foto.
Geylani Ticaret, Uluçınar Yayınları: 10
Kaynakça var.

Abdülkadir Geylânî Hazretleri'nin menkıbelerini ihtiva eden eserin bugünün Türkçesiyle yayınlandığı kitaptır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitap Hakkında başlığı altında eserin aslının Farsça olduğu daha sonra **Eş-Şeyh Muhammed Sadıkü'l Karirî'y-üş Şehabî'y-üs Sâdi** tarafından Arapça'ya tercüme edildiği belirtilmektedir. Ayrıca nâşir, velîlerin kerâmet göstermekten sakındıklarını ifade eder. Fakat Allah'ın evliyâsına verdiği ihsanların bolluğu sebebiyle bazen kerâmetler gizlenemez. Menkıbelerin anlatıldığı bölümde, yüz civarında menkıbe geçmektedir.

Konu Açıklaması: Eser, **Abdülkadir Geylânî**'nin hayatını anlatan bölümle başlar (s.5). Velîler Sultanı Gavsü'l Azam'a adlı şiir s.13'de yeralır. Ardından, **Abdülkadir Geylânî**'nin nesebi verilir. Kitap hakkında bilgi verilen (s.17) kısımdan sonra Esasa Giriş başlığı ile menkıbelerin anlatıldığı bölüm başlar. Sonunda ise Kadirî Evrâdı Arap ve Latin harfli olarak yeralır (s.357).

❀

87. **Muhyî-yi Gülşenî**
Menâkib-i İbrâhîm-i Gülşenî ve Şemmeli-zâde Ahmed Efendi Şîve-i Tarîkat-i Gülşenîye (yay. Tahsin Yazıcı).—Ankara: TTK. Basımevi, 1982.
LXXI + 582 s.; 23 cm.
TTK Yay. III.Dizi-sa. 9
Bibliyografya var.

İbrâhim Gülşenî'nin menâkıbının Arap hafli bir tenkidli metin neşridir.

İçindekiler: Transkripsiyon s.VI, Önsöz s.VII, Muhyî-i Gülşenî s.VII, Eserleri s.XI, Menâkıb-ı İbrâhîm-i Gülşenî ve Tarihi Değeri s.XXV, Menâkıb'ın Üslûbü ve Dili s.LV, Metnin Hazırlanışı s.LXI, Şîve-i Tarîkat-ı Gülşenîye s.LXIII, Şemmelizâde Ahmed Efendi s.LXV, Önsözde Hakkında Bilgi Verilen Kişi ve Olaylar LXVII, Bibliyografya ve Kısaltmalar s.LXX.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın önsözü geniş bir mahiyet arzetmektedir. Müellif eser hakkında bilgi verip önemini belirterek bir giriş yapmıştır. Burada, eserin **İbrâhim Gülşenî** ve onun etrafındakilerin hâl tercümelerini içine aldığı gibi Yakındoğu'nun ikiyüz yıllık bir tarihî panoraması olma niteliğini de taşıdığını belirtmektedir. Eserin müellifi olan **Muhyî-yi Gülşenî**'nin hayatı ve eserleri ayrı başlıklar altında geniş bir şekilde ele alınmış, eserleri bahsinde *Menâkıb-ı İbrâhim-i Gülşenî* adlı eser uzun bir şekilde anlatılmıştır. Yine bu kitabın incelendiği bölümde menâkıbın tarih, din, edebiyat, düşünce, sosyal ve iktisad tarihleri bakımından önemli olan bilgilerinin değerlendirmesi yapılmıştır.

Önsöze dahil olan başka bir alt başlık da (eserin) üslûbu ve dilidir. Burada öncelikle eserin üslûbu ele alınmış ardından dili incelenmiştir. Metinde geçen kelimelerden bazıları Arap harfli şekli, transkribe edilmiş hâli ve anlamıyla beraber esere dahil edilmiştir.

Sunulan Metnin Hazırlanışı kısmında kitabın meydana geliş safhaları anlatılmış ve metnin tesisinde yararlanılan nüshalar hakkında bilgi verilmiştir.

Önsöz bölümünün diğer bir başlığı Şîve-i Tarîkat-ı Gülşenîye'dir. **Şemmelizâde Ahmet Efendi** tarafından yazılan eserin Mısır'daki Gülşenî tekkesi hakkında çok önemli bilgileri ihtiva ettiğini belirten **Tahsin Yazıcı** bu kitap ve müellifi hakkında bilgi vermektedir.

Konu Açıklaması: Eserin bundan sonraki kısmı Arap harfli Türkçe metin neşri şeklindedir. Girişteki geniş değerlendirme ve metin menâkıbnâmelerin değerlendirilmesi ile ilgilidir.

88. **Nasrullah Bahaî**
Risale-i Behaiyye, Büyük İslâm Velîsi Bahaeddin Şah Nakşibendî Hayatı, Şahsiyeti, Menkıbeleri (naş. Taşköprülü Ali Altın).—İstanbul: Mehmet Şevket Eygi Matbaası, 1966.
148 s.; 23 cm.

Nasrullah Bahaî'nin Nakşibendîliğin kurucusu **Muhammed Bahaeddin Nakşibendî**'nin hayatı, eserleri ve menkıbelerini anlattığı *Risale-i Behaiyye* adlı matbu eserinin Latin harfli baskısıdır.

İçindekiler: Önsöz s.5, Giriş s.7, Hacı Bahaeddin Nakşibendî'nin menkıbe ve kerâmetleri s.9, Hace Hazretlerinin tevbesi, izin vermesi, cezbeleri ve mücahadeleri beyanındadır s.22, Hacı Hazretlerinin fenafillahı, velayetleri ve vuslatları beyanındadır s.28, Hace Hazretlerinin fakr, ahlâk, âdâbı ve marifete dair bazı kelimât-ı kudsiyyeleri beyanındadır s.31, Hace Hazretlerinin keşf, kerâmet ve tasarrufatı beyanındadır s.57, Şah-ı Nakşibendî'nin "kuddise sirruh" şemâili s.80, Nakşibendî tarikatının âdâbı s.87, Mürşidliğin şartları ve kalbî zikir s.89, Nakşibendîlikte zikir telkini s.93, İsm-i celâl, Kelime-i Tevhid ve Murakabe s.94, Zikrin Âdâbı s.99, Kalbî vukuf nisbetin hıfzı, muhabbet rabıtası, mürşidin sohbeti s.101, Ahval, makamat ve hacegânın kudsî kelamları s.110, Nakşibendîlikte nevafil s.123, Hatime s.139, Nasihat s.146.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, mühim mutasavvufların hayatları ve menâkıbı hakkında eserler yazıldığından bahseden nâşir, bunlardan çoğunun Türkçe olmadığını ve Arap harfli olduğunu belirterek, genç nesillerin mutasavvıf ve mütefekkirlerimizi tanımadığını söylemektedir. Bu eseri neşretme sebebini de böylece izah etmiştir. Giriş bölümünde ise **Bahaeddin Nakşibendî**'nin hayatı kısaca anlatılmıştır.

Konu Açıklaması: Kitabın **Bahaeddin Nakşibendî**'nin menkıbe ve kerâmetleri bölümünde doğrudan doğruya menkıbelere geçilmemiş velîlik, kerâmet kavramları açıklanarak âyetlerle delillendirilmiştir. Velîliğin mertebeleri, kerâmetin, kerâmet kabul edilmesi için gereken özellikler maddeler halinde sıralandıktan sonra **Bahaeddin Nakşibendî**'nin menkıbelerine geçirilmiştir.

Kitabın diğer kısımları tarîkatın usûl ve âdâbı ile ilgilidir.

89. **Nasrullah Efendi**
Velîler Başbuğu Şah-ı Nakşibend Muhammed Behaeddin Buharî"
5.bs. (ted. Mehmet Şevket Eygi).—İstanbul: Buhara Yayınları, 1979.
224 s.; 19,5 cm.

Nakşibendilik tarîkat âdâbı ile **Muhammed Behaeddin Buharî**'nin kerâmetlerini anlatan, ayrıca Behaiye evrâdının yeraldığı bir kitaptır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Velîlik makamı övülmekte, yüce velîlere bağlanmanın önemi anlatılmaktadır.

Müellifin önsözünde, Allah'ın hayırlı ve güzel ahlâklı kimselere verdiği güzellik, nur, insanların böyle olmakla mükellef olması ve bunun için yapılması gerekenler anlatılır. Zikir hususunda bilhassa durularak ayrıntılı bilgiler verilir.

Konu Açıklaması: Bu kitap, Buhara Yayınevi tarafından basılan künye no: 88 ile yazdığımız kitabın yazar adı verilerek ve tertibi değiştirilerek yayınlanmış halidir. "Behaeddin Nakşibend (k.s.) Hazretleri'nin bazı menâkıbı ve kerâmetleri beyanandadır" bahsi, birinci bölümde yer almaktadır.

❁

90. **Niyâzî**
Mansur-nâme (Hallâc-ı Mansûr'un Manzum Menâkıbnâmesi) (haz. Mustafa Tatçı).—İstanbul: MEB. Yayınları, 1994.
Milli Eğitim Bakanlığı Yay.: 2440; Bilim ve Kültür Eserleri Dizisi: 623;
Şark-İslâm Klasikleri: 47
Bibliyografya ve indeks var.
ISBN: 975.11.06753

Hallâc-ı Mansûr'un tasavvuf tarihi ve Türk edebiyatındaki yerini anlatan kitap, Mansûr'un eski Türkiye Türkçesi ile yazılmış manzum menâkıbnâmesinin tenkidli metin neşridir.

İçindekiler: Önsöz s.5, İçindekiler s.11, Kısaltmalar s.13, Giriş s.15, Birinci Bölüm: Hallâc-ı Mansûr'un Hayatı s.23, İnancı, Kerâmetleri ve Bazı Sözleri s.26, Eserleri s.51, Dünya ve Türk Edebiyatında Hallâc-ı Mansûr s.58, İkinci Bölüm: Türk Edebiyatında Mansûr-Nâme Türü ve Niyâzî'nin Mansûr-Nâmesi s.75, Türk Edebyatında Mansûr-Nâme Türü s.75, Niyâzî'nin Mansûr-Nâmesi s.80, Niyâzî Kimdir? s.80, Niyâzî'nin Eseri: Mansûr-nâme s.82, Mansûr-nâme'nin Nüshaları s.82, Nüsha Tavsîtleri s.83, Mansûr-nâme'nin Muhtevası s.85, Mansûr-nâme'nin Nazım Özellikleri - Üslûbu - Dili ve İmlâ Özellikleri s.91, Mansûr-.nâme'de Geçen Hallâc-ı Mansûr'la İlgili Deyimler ve Kavramlar s.94, Bibliyografya s.97, Üçüncü Bölüm: Metin s.101, İndeks s.241, Sözlük s.245, Tıpkı Basım (An Nüshasından ve Matbu Nüshadan Örnek Sayfalar) s.267.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserin önsözünde, menâkıbnâmelerin İslâm tarihi, Türk kültür tarihiyle ilgili olarak kaynaklık yaptığı belirtilmektedir. Eserin hazırlanma gayesinden bahsedilmiş, ayrıca *Mansûr-nâme*'nin Türkiye Türkçesiyle yazılan ilk manzum menâkıbnâme olduğu anlatılmıştır. Çalışmanın hazırlanış tarzı, kullanılan yazmalar da ayrıca dile getirilmiştir.

Girişte ise menkabe-menâkıb kavramının gelişmesi, tarihî seyri anlatılmıştır. Tasavvuftaki evliyâ menkabelerini de izah eden araştırmacı, *Mansûr-nâme* hakkında da bilgiler verir. Buna göre, Farsça olan eser 8000 beyitten oluşmaktadır. Eserin hem dil hem de kültür ve tasavvuf tarihi bakımında önemi büyüktür.

Konu Açıklaması: Hallac-ı Mansur'a aid menkıbelerin manzum olarak yeraldığı eserin metin incelemesidir.

❁

91. **Noyan, Doç. Dr. Bedri**
Demir Baba Vilâyetnâmesi.—İstanbul: Can Yayınları, 1976.
164 s.; 19,5 cm.
Can Yayınları: 53
ISBN 975-7812-44-7

Bektaşî şeyhlerinden **Otman Baba**'nın halîfelerinden **Demir Baba**'ya ait vilayetnâmenin günümüz Türkçesiyle neşridir.

İçindekiler: Önsöz s.7, Akyazılı Otman baba ve Demir Baba s.9, Otman Baba s.9, Akyazılı Sultan Dargahı ve Yatırı s.23, Demir Baba Sultan s.27, Demir Baba Sultan Yatırı s.34, Vilâyetname'nin Dili s.46, Demir Baba Sultan Vilâyetnamesi s.50, Dediler (Beyit) s.55, Sultan Demir Baba'nın Zuhrı Beyanın Sergüzeşt-i Ahvalin Mu'cizat-ı Keramatın Beynı s.67, Geçilmez (Beyit) s.70, Akyazılı Baba Sultan'ın Ol Kutb'ul Aktab'ın Demir Baba Sultan'a Kutupluğu Teslim Ettiğini Beyan Eder s.75, Torlaklar (Beyit) s. 77, Kurban Olsun (Beyit) s. 78, Müştakı Var (Beyit) s 87, Demir Baba Sultan'ın Moskova Diyarında Ejderha Öldürdüğünü Beyan Eder s.94, Demir Baba Sultan ve Virani Baba s.137, Demir Baba Sultan ile Hüseyin Baba s.149, Ramazan Hoca'yı Kenduya Bend Eylediğidir s.155, Ali Paşâ'ya Cenkte Yardım İttiğidir s.159, Şah Hüsam Gani Sultan'da Gösterdikleri Kerametleri Beyan Eder s.162, Akdeniz Canibinde Tılsım Bozup Bey'i Kurtardığıdır s.164.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Nâşir, **Demir Baba**'nın Rumeli'de irşad faaliyetinde bulunanlardan birinin de **Demir Baba Pehlivan** olduğunu, onun da **Otman Baba**'nın halîfelerinden birisi bulunduğunu ifade eder.

Ayrıca bu vilayetnâmenin, Demir Baba'nın türbesinin bulunduğu, bugün Bulgaristan sınırları içinde kalan Rusçuk kazası Mumcular köyünden göç eden **Süleyman Saltuk** tarafından, türbede bulunan eski bir nüshadan kopya edildiği, kendisinin de bu kopyalardan yararlandığını belirtir.

Noyan, ayrıca bu vilayetnâmenin daha önce yayınlanmadığını da ifade eder.

Konu Açıklaması: Kitabın başında **Demir Baba, Otman Baba**'nın ilgisi, dergâhı, **Demir Baba Sultan**'ın hayatı anlatılır. Ardından vilayetnâme metni gelir ve orada içindekiler kısmında başlığı bulunan konularda, günümüz Türkçesiyle kerâmetlerle dolu olaylar anlatılır.

92. **Noyan, Doç. Dr .Op. Bedri (yay. haz.)**
Veli Baba Menâkıbnâmesi.—İstanbul: Can Yayınları, 1995.
302 + [ly.]; 19,5 cm.
ISBN: 975-7812-06-4

Isparta'nın Senirkent ilçesi yakınlarında **Veli Baba** yatırı olarak bilinen *Veliyyettin Gaazi Menâkıbnâmesi*'nin yazma nüshadan Latin harflerine çevrilmiş hâlidir.

İçindekiler: Önsöz s.9, Adem (A.S.) ve Evlatları s.9, Şit, Nuh, Hud (A.S)'lar s.11, Musa Kelim-ullah s.14, Şu'ayb, Yahya, Eslıya, İsa (A.S)'lar s.15, Hz. Muhammed-ül Mustafa (S.A.S.) s.16, Hz. Ali, Fatıma-tüz-Zehra (A.S) ve Evlatları s.19, "Ya Ali Benl

İ'lmin Şehriyim Sen Kapısısın" s.45, Eğer Muhammed Ali'yi sevmek rafizilik ise s.49, Ehl-i Beyt hakkında inen âyet s.59, Muhammed (A.S.) buyurdu! "Sevdiğimi katledeni sevmem" s.77, Muaviyenin ölürken oğlu Yezid'e vasiyeti s.81, Şeytan ile yılan, Muaviye ile Yezid s.83, Amr-ibnil as ile Muaviye'nin hilesi s.88, Anların gösterdiği kağıt mürekkebidir, ben Kur'an-ı Natık'ım s.81, Dördüncü İmam Zeynel Abidin s.96, Beşinci İmam Muhammed Bakır s.98, Atıncı İmam Cafer'üs Sadık s.102, Yedinci İmam Musa Kazım s.103, Sekizinci İmam Rıza s.107, Dokuzuncu İmam Muhamed Taki s.115, Onuncu İmam Aliyyün Naki s.114, Onbirinci İmam Hasan-ül Askeri s.117, Onikinci İmam Muhammed Mehdi s.118, Otuzyedi Abbasi padişahları s.146, Resullullah Efendimizin Eşgalinin tarifi s.181, Peygamberimizin Hz. Ali hakkında dedikleri s.217, Hz. Muhammed ile Hz.Ali'nin müsahip olması s.223, Hz. Ali, Be'nin altındaki nokta benim dedi s.225, Miraçta Hz. Muhammed'e Tanrı, Hz. Ali'nin lisanı ile hitap etti s.227, Veli Baba Hazretlerinin dergâhı resmen kurması s.268.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserin önsözünde, **Veli Baba** yatırının Isparta-Senirkent yakınlarında bulunduğu belirtilmektedir. Eseri bulan **Veliyettin Oktay**'ın kütüphanesindeki *Veli Baba Menâkıbnâmesi* yazma nüshasından Latin alfabesine çevrilmiştir, denilmektedir. **Veli Baba**'nın adının **Veliyyettin Gaazi** olup soyunun **Hz. Hüseyin** soyundan **İmam Zeynel Abidin**'e dayandığı menâkıbnâmedeki soy ağacına göre belirtilmiştir. Esere göre **Battal Gazi** ile akrabalığı da bulunduğu ifade edilmiştir.

Yatırda mezarı bulunan diğer isimler yazılmış, ayrıca Budin'de medfun olan ve adı ***Cafer*** olan **Gül Baba**'nın makamı bulunduğu belirtilmiştir.

Menâkıbnâme'de Isparta ve çevresi ile ilgili sosyal ve tarihî olaylara kaynaklık edebilecek bilgilerin geçtiği de ifade edilmiştir.

Konu Açıklaması: Kitapta *Menâkıbnâme*'nin metni, dolayısıyla **Veli Baba**'nın menkıbeleri yeralmaktadır.

93. **Nurbahş, Seyyid Ali**
Behçetül Esrar (Sırların Safası) Menakıb-ı Abdülkadir Geylani (çev. Mustafa Necati Ak).—Ankara: Hilal Yayınları, 1962.
158 s.; 15,5 cm.
Hilal Yayınları: 22

Abdülkadir Geylânî'nin hayatı ve menkıbelerini ihtiva eden Arapça kitabın Türkçe'ye tercümesidir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, kitabın, halkı delalet yollarından çevirip saadet-i ebediyyeye kavuşturucu selâmet yollarını gösteren mutasavvıflardan ve onların içinde soyu Peygamber soyundan olan **Abdülkadir Geylânî**'nin menkıbelerini ve hâl tercümesini ihtiva ettiği belirtilmektedir.

Konu Açıklaması: Eser, altı fasıldan mürekkeptir. 1. Fasılda, doğumundan önceki haller, doğumu, öğrenciliği, evliyâların içindeki üstünlüğü anlatılmakta diğer fasıllar sırasıyla şu başlıklar altında verilmektedir: 2. Fasıl: Hazreti Gavsın kerametlerini beyan eder, 3. Fasıl: Hz. Abdülkadir'in mücadelesi, 4. Fasıl: Hz. Abdülkadir'in vaaz ve hitabeleri beyanındadır, 5. Fasıl: Hz.Abdülkadir'in ulvi ve tasarrufu Beyanındadır: 6. Fasıl:

Abdülkadir'in ilim, ma'rifet ve ferasetleri, Hateme-Hz.Abdülkadir'in doğumu. Bu kıssa Hz.Abdülkadir'in vefatını gösterir- Behçetü'l Esrar Kitabının Sonu.

94. **Ocak, Ahmet Yaşar**
Türk Halk İnançlarında ve Edebiyatında Evliyâ Menkabeleri.— Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1983.
XIII + 128 s.; 22,5 cm.
Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 48; Halk Edebiyatı Dizisi: 7
Bibliyografya ve dizin var.

Türk halk edebiyatında evliyâ menkabelerini, ***"velî ve kerâmet"*** kavramlarından başlamak üzere inceleyen, başlangıcından itibaren tasnif ve değerlendirmeye tâbî tutarak kısa bir tarihçesini veren, menâkıbnâmelerdeki motifleri ele alan bir eserdir.

İçindekiler: Önsöz s.VII, Kısaltmalar Listesi s.XI, Giriş: İslâm-Türk tasavvufunda velî kavramı ve velî kültü, velî kavramı: Sözlük ve terim mânasıyla velî s.1, Tasavvuf tarihinde velî kavramının ortaya çıkışı ve gelişmesi s.2, Velî Kültü: Velî kültünün menşe' ve mâhiyeti s.4, Velînin kült konusu oluşu ve kültün teşekkülü s.5, Velî kültünün tesbiti s.6, İslamî Türk İnançlarında Velî Kültü : Eski Türk dinlerinin velî telâkkisi ve kültünün teşekkülündeki rolü s.7, Türk velî tipi s.9, Anadolu'da velî kültü s.11, Anadolu'da Velî tipleri s.13, Birinci Bölüm : Evliyâ Menkabeleri ve Menâkıbnâmeler, Tasavvufta Menkabe ve Kerâmet Kavramı s.27, İslâm Âleminde ve Türklerde Evliyâ Menkabelerinin Ortaya Çıkışı s. 29, Evliyâ Menkabelerinin Özellikleri s.31, Evliyâ Menkabelerinin Tipleri: Tarihî gerçeklere dayanan menkabeler s.32, Hayâlî menkabeler s.32, Menâkıbnâmeler: Menâkıbnâmelerin yazılış sebebleri s.33, Menıkıbnâmeler ve yazarları s.34, Menâkıbnâmelerin kaynakları s.34, Menâkıbnâme tipleri s.35, İkinci Bölüm: Türk Edebiyatında Evliyâ Menâkıbnâmeleri, İslâm Dünyasında Evliyâ Menâkıbnâmelerinin Ortaya Çıkışı s.40, Türk Menâkıbnâme Edebiyatının Doğuşu ve Gelişmesi s.41, Türk destânî edebiyatının menâkıbnâme edebiyatının doğuşuna etkisi s.41, Anadolu öncesi Türk menâkıbnâmeciliği s.42, Anadolu'da Türk menâkıbnâme edebiyatı s.43, Anadolu Selçukluları devri s.44, Beylikler devri s.46, Osmanlı devri s.47, Tarih Kaynağı Olarak Türk Menâkıbnâmeleri s.57, Bazı tarihî olay ve şahsiyetlere, dair bilgiler s.58, İçtimâî, iktisadî ve kültürel hayata, âdet ve an' anelere dair bilgiler s.59, Anadolu ve Rumeli'nin İslâmlaşmasına ve iskânına dair bilgiler s.60, Türk Din Tarihine Ait Bilgiler s.60, Evliya Menkabelerinde Motif Kavramı s.70, Türk Menâkıbnâmelerindeki Motiflerin Menşe'leri: İslâm öncesi eski Türk İnançları s.70, İslâmî inançlar (Kur'an-ı Kerîm ve Hadîsler) s.73, Kitab-ı Mukaddes menşe'li inançlar s.73, Muhtelif destânî ve mitolojik mahsuller ve halk gelenekleri s.73, Ferîduddîn Attar'ın Tezkiretu'l-Evliyâ'sı s.83, Motifler s.83, Velînin kendi vücudunda cereyan eden kerâmet motifleri s.86, Tabiat varlıkları ve eşya üzerinde cereyan eden kerâmet motifleri s.87, Hayvanlar üzerinde cereyan eden kerâmet motifleri s.88, Gizli şeyler üzerinde cereyan eden kerâmet motifleri s.88, Mukaddes, insanüstü ve gizli güçlerle yakınlık kurmakla ilgili motifler s.88, Biyolojik mâhiyette kerâmet motifleri s.89 Veliliğini kabul edenlere yönelik keramet motifleri s.89, Veliliğini kabul etmiyenlere yönelik kerâmet motifleri s.89, Sonuç s.96, Ekler s.97, Bibliyoğrafya s.115, İndeks s.123.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Müellif, önsözüne milletlerin maddî ve mânevî kültür değerleri ile bunların mahsullerinin değerini anlatarak başlar. Mânevî kültür mahsullerinden olan menkabelere temas eder ve genel mânâda menkabelerin bir bölümünü de evliyâ menkabelerinin teşkil ettiğini ifade eder. Bu İslâmî dönem metinlerinin, kültürümüzün tarihî, sosyolojik, psikolojik ve folklorik açıdan incelenmesinde önemli rol oynadığını belirtir. Kendi yaptığı bu çalışmanın ileride bu tarzda yapılacak araştırmalara giriş mahiyetinde olduğunu açıklar.

Bu sahada Batı'da ve bizde yapılan çalışmalar ve bu çalışmaların örneklerini anlatan müellif, eserin çıktığı döneme kadar yayınlanan eserlerin niteliğinden ve niceliğinden de bahsetmektedir. Ayrıca, araştırmanın Türk evliyâ menkabeleri üzerinde ilk defa denendiğini de vurgulamaktadır.

Konu Açıklaması: Eserin sonuç bölümünde de çalışmasının genel bir mahiyette yapıldığını ama neticede "menkabe ve menâkıbnâme türünün tasavvuf tarihinde nasıl ortaya çıktığı, buna paralel olarak Türk menâkıbnâme edebiyatının hangi şartlar altında doğduğu, ne gibi amillerin tesiriyle geliştiği genel çizgileriyle de olsa az çok belirlendiği"ni ifade etmektedir.

95. **Ocak, Ahmet Yaşar**
Bektâşî Menâkıbnâmelerinde İslâm Öncesi İnanç Motifleri.—İstanbul: Enderun Kitabevi, 1983.
202 s.+ [1y.]: 22,5 cm
Enderun Yayınları: 16
Bibliyografya ve dizin var.

Bektâşî menâkıbnâmelerindeki motiflerden yola çıkarak Türkiye'de heteredoks, bir başka ifadesiyle Sünnîlik dışı İslâm anlayışındaki, İslâmiyet öncesi inançlara ait kalıntıların tesbit ve yorumunu yapan bir araştırmadır.

İçindekiler: Önsöz, Kısaltmalar Listesi, Kaynaklar, Umûmî Düşünceler s.1, Menâkıbu'l-Kudsîye Fî Menâsıbi'l-Ünsîye s.3, Menâkıb-ı Hacı Bektaş-ı Velî s.5, Vilâyetnâme-i Hacım Sultan s.8, Vilâyetnâme-i Abdal Musa s.9, Menâkıb-ı Kaygusuz Baba s.10, Vilâyetnâme-yi Seyyid Ali Sultan s.12, Vilâyetnâme-i Sultan Şucâuddîn s.14, Vilâyetnâme-i Otman Baba s.16, Giriş: İslâm Öncesi İnanç Motiflerinin Menşe'leri Olarak Türkler'in Girdikleri Dinler, Umûmî Düşünceler s.18, Eski Türk İnançları s.21, Atalar kültü s.25, Tabiat kültleri s.27, Gök Tanrı kültü s.29, Şamanizm s.33, Uzak Doğu Dinleri, Budizm s.36, Taoizm s.44, İran Dinleri, Zerdüştîlik ve Mazdeizm s.45, Maniheizm s.51, Hıristiyanlık s.57, Yahûdîlik s.60, Putperest ve Hıristiyan Anadolu Kültürü s.62, Sonuç s.68, Birinci Bölüm: Eski Türk İnançlarından Kaynaklanan Motifler (Tabiat Kültleri), Umûmî Düşünceler s.70, Dağ ve Tepe Kültü s.70, Taş ve Kaya Kültü s.78, Ağaç Kültü s.83, İkinci Bölüm: Şamanizm'den Kaynaklanan Motifler, Umûmî Düşünceler s.95, Sihir ve Büyü Yapmak s.97, Hastalari İyileştirmek s.100, Gaipten ve Gelecekten Haber Vermek s.103, Ruhun bedeni geçici olarak terketmesi (Transmigration) s.106, Göğe yükselip Tanrı ile konuşma s.109, Tanrı'nın İnsan Şeklinde Görünmesi s.111, Tabiat Kuvvetlerine Hakim Olmak s.114, Ateşe Hükmetmek s.117, Kemiklerden Diriltmek s.121, Kadın-Erkek Müşterek Âyinler s.125, Tahta Kılıçla Savaşmak s.129, Üçüncü Bölüm: Uzak Doğu ve İran Dinlerinden Kaynaklanan Motifler, Umûmî Düşünceler s.133, Tenâsüh (Réincarnation, Métempsyscose) İnancı s.133, Hulûl (Incarnation) İnancı s.146, Şekil

(Don) Değiştirme (Metamorphose) s.154, Geyik veya geyik cinsinden bir hayvanın şekline girme s.155, Kuş şekline girme s.166, Herhangi bir hayvan şekline girme s.169, Ejderha İle Mücadele s.172, Havada Uçma (Lévitation) s.180, Dört Unsur (Anâsır-ı Erbaa) İnancı s.181, Ateş Kültü s.185, Dördüncü Bölüm: Kitab-ı Mukaddes'ten Kaynaklanan Motifler, Umûmî Düşünceler s.195, Ölmeden Önce Göğe Çekilmek s.196, Suyu Kana Çevirmek s.200, Halka Felâket Musallat Etmek s.201, Bereket Getirmek s.203, Az Yiyecekle Çok Kişiyi Doyurmak s.204, Körleri Gördürmek s.206, Ölü İnsan veya Hayvanı Diriltmek s.206, Nefes Evlâdı Edinmek s.209, Kuru Odunu Ağaç Haline Getirmek s.212, Yerden veya Taştan Su Fışkırtmak s.213, Irmağı veya Denizi Yarıp Geçmek s.215, Irmak veya Deniz Üstünde Yürümek s.217, Sonuç s.219, Bibliyoğrafya s.223, Ekler s.245, İndeks s.249.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Müellif Eserinin önsözünde, bu kitabını daha önce yayınladığı *Babailer İsyânı* (Dergâh Yay., İstanbul 1980) adlı çalışmasının devamı olarak neşrettiğini belirtmektedir. Adı geçen kitapta Türkiye'de Sünnîlik dışı İslâm anlayışının teşekkülünü inceleyen yazar, bu kitabında da yine aynı anlayışın nasıl bir yapıya sahip bulunduğunu ve hangi unsurlardan meydana geldiğini tesbit isteğinde olduğunu belirtiyor.

Bu çalışmaların **Fuad Köprülü** ile başladığını, bunun yerli ve yabancı ilim adamları tarafından devam ettirildiğini ama yine de yapılacak araştırmalar olduğunu , kendisinin bu noktada evliyâ menâkıbnâmelerini ele aldığını anlatmaktadır. Konu ile ilgili pek çok yerli ve yabancı eserden bahsettikten sonra kitabında diğerlerinden farklı olarak ilk defa sadece Şamanizmden değil diğer kaynaklardan gelen değişik inanç motiflerini de incelemeye çalıştığını vurgulamaktadır.

Yazar daha sonra eserin hazırlanmasında takip ettiği metodu anlatır.

Geniş bir bibliyoğrafyası bulunan eserin sonuç bölümünde, Türkler'in İslâmiyet'i kabûlünden önceki devirlerde girdikleri dinlerden bir kısmının izlerini Bektâşî Menâkıbnâmeleri'nde açıkça görmek mümkündür, demekte, menâkıbnâmelerde mevcut bulunan inanç motiflerinin toplam miktarına göre çıkardığı yüzdeleri vermektedir. Buradan hareketle Türk heteredokrasisinde İslâm öncesi inançlardan en çok Budizm ve Maneheizmin kalıntılarının devam ettiği tesbitinde bulunmaktadır.

Konu Açıklaması: Menâkıbnâmelerin değerlendirilmesiyle ilgili bir çalışma olup, çeşitli menkıbeler hakkında bilgiler de ihtiva etmektedir.

96. **Ocak, Ahmet Yaşar**
Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler (Metodolojik Bir Yaklaşım).—Ankara: TTK. Basımevi, 1992.
XVIII + 130 s.; 24 cm.
Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları VII. Dizi- sa. 140
Bibliyografya ve dizin var.
ISBN 975-16-0484-2

Menâkıbnâmeleri kültür tarihimizin bir kaynağı olarak ele alan ve konuyu metedolojik olarak değerlendiren bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.XI, Kısaltmalar Listesi XV, Giriş: İslâm-Türk Tasavvufunda Velî Kültü, Velî Kavramı s.1, Velî Kültü s.6, İslâmi Türk İnançlarında Velî Kültü s.10, Birinci Bölüm: Evliyâ Menkabeleri ve Menâkıbnâmeler, Tasavvufta Menkabe ve Kerâmet Kavramı s.27, İslâm Aleminde ve Türklerde Evliyâ Menkabelerinin Ortaya Çıkışı s.30, Evliyâ Menkabelerinin Özellikleri s.32, Evliyâ Menkabelerinin Tipleri s.34, Menâkıbnâmeler s.36, İkinci Bölüm: Türk Edebiyatından Evliyâ Menâkıbnâmeleri, İslâm Dünyasında Evliyâ Menâkıbnâmelerinin Ortaya Çıkışı s.40, Türk Menâkıbnâme Edebiyatının Doğuşu ve Gelişmesi s.42, Tarih Kaynağı Olarak Türk Menâkıbnâmeleri s.65, Üçüncü Bölüm: Türk Menâkıbnâmelerinde Yer Alan Motifler, Evliyâ Menkabelerinde Motif Kavramı s.70, Türk Menâkıbnâmelerindeki Motiflerin Menşe'leri s.70, Sonuç s.97, Ekler s.99, Seçilmiş Bibliyografya s.117, İndeks s.125.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Bu eserlerin tarihî, sosyolojik, psikolojik ve folklorik açıdan kıymetli eserler olduğunu fakat buna rağmen zikredilen sahalarda gerekli tahlil ve incelemelere tabi tutulmadığını anlatır. Kitabını bu tarzda yapılacak araştırmalar için giriş mahiyetinde kaleme aldığını, belli bir ölçüde yol gösterme hedefinin olduğunu izah eder.

Aziz menkabeleri üzerinde Batı'da yapılan çalışmaları anlatır ve bu konuda hazırlanmış önemli eserlerin isimlerini verir. Daha sonra bizde bu çalışmaların **Fuad Köprülü**'nün ***"Anadolu Selçuklu Tarihinin Yerli Kaynakları"*** adlı makalesiyle ortaya çıktığını, **Fuad Köprülü**'nün yaptığı tezleri, **Orhan Köprülü**'nün bu konudaki tezini, ayrıca yerli ve yabancı bir kısım edebiyat tarihçilerinin değişik eserlerinde evliyâ menkabelerine dair verdikleri kısa bilgiler olduğunu anlatır.

Eserde takib ettiği metod hakkında bilgi veren müellif, böyle bir çalışmanın Türk evliyâ menkabeleri üzerinde ilk defa denendiğini de belirtmektedir.

Konu Açıklaması: Eser, velî kültünden başlayarak, menkıbe ve kerâmet kavramlarını, İslâm coğrafyasında ve Türkiye'de menâkıbnâmelerin ortaya çıkışını ve bunun yüzyıllar içindeki hususiyetlerini metodolojik bir yaklaşımla değerlendirmiştir.

97. **Oğuz, Muhammed İhsan**
Hazret-i Şa'bân-ı Velî ve Mustafa Çerkeşî.—İstanbul: Oğuz Yayınları, 1995.
204 s.; 20 cm.
Oğuz Yay. No: 9/2
ISBN 975-538-008-6

Halvetî pîri ve şeyhlerinin biyografilerini ihtivâ eden, kısa olarak kerâmetlerine ayrılmış bölümler bulunan bir eserdir.

İçindekiler: Sunuş s.11, Giriş s.15, Halvetiyye Yolunun Zikir ve İlerleme Usulüne İlişkin Açıklamalar s.15, Yedi İsim (Esmâ-yı Seb'a) İle Zikrin Nasıl Yapıldığı s.16, İrşad Usül ve Makamları s.22, Yedi İsim veyâ Yedi Tavır İle Zikir ve İlerlemeyi G6sterir Tablo s.26 Halvetiyye Silsilesi ve Kolları s.27 Birinci Bölüm: Hazret-i Şa'bân-ı Velî s.33, İlk Söz s.33, Birinci Fasıl: Halvetiyye Tarîkatı Pîri Ömer El-Halvetî s.35, İkinci Fasıl: Pîr Seyyid Yahyâ Şirvânî s.38, Üçüncü Fasıl: Pîr Şa'bân-ı Velî s.41, Postnişînleri s.44, Bâzı Özellikleri ve Kerâmetleri s.45, Kutub Hakkında Açıklamalar s.46, Benli Sultan Muhyiddin Ebû Şâme Hakkında Açıklama s.52, Şa'bân-ı Velî Hazretleri'nin Âhirete İntikalleri ve Definleri s.63, Hazret-i Şa'bân-ı Velîye Na't s.66, Dördüncü Fasıl: Şeyh

Karabâş-ı Velî s.67, İkinci Bölüm: Şeyh Mustafa Çerkeşî s.73, Doğum Târihi, Babası, Dedesi ve Mürşidleri s.73, Mürşidleri Hakkındaki Mersiyesi s.74, Tarîkat Silsilesi s.74, Vefât Târihi ve Âkif Paşa'nın Mersiyesi s.76, Halîfeleri s.76, Fî Tahkîki't-Tasavvuf Risâlesi s.79, Manzum Sözleri s.86, Halvetîliğin Yirmi Şartı ve Yirmi Şartı Üçe İndirmeleri s.87, Kemâl ve Kerâmetleri s.91, Postnişînleri s.108, Çocukları ve Torunları s.108, Halvetiyye Silsilesi ve Şa'bâniyye Şûbelerini Gösterir Tablo s.111, Eserin Orijinali s.117, Muhammed İhsan Oğuz'un Diğer Basılı ve Basılacak Eserleri s.205.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Sunuşta, eserlerin büyük zâtların hayatlarını gelecek nesillere aktarmak amacıyla neşredildiği, orjinali ile beraber sadeleştirilerek de verildiği ifade edilmektedir.

Konu Açıklaması: Kitapta iki zâtın biyografileri ve tarîkatin usûlü anlatılır. **Şaban-ı Velî**'den 21 tane (**Ömer Fuâdî**'nin menâkıbnâmesinden naklen), **Mustafa Çerkeşî**'den de 12 kerâmet alınmıştır.

98. **Önder, Mehmet**

Mevlâna Celâleddin-i Rûmî.—Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1986.

133 s.; 19,5 cm.; 1 foto.; 1 res.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.: 671, Türk Büyükleri Dizisi: 12

Mevlâna'nın hayatının, **Eflâki** başta olmak üzere diğer kaynaklardan yararlanarak menkıbelerle karışık anlatıldığı bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.7, Bilginler Sultanı Bahaeddin Veled s.9, Göç Başlıyor s.17, Konya Yolunda s.21, Yeni Bir Medrese s.30, Mevlâna Celâleddin s.33, Seyyid Burhaneddin İlk Işık s.35, Onun da Görevi Sona Erdi s.40, İki Deniz Kavuşuyor s.45, Tebrizli Şemseddin Derlerdi s.47, İki Dost Başbaşa s.53, Ansızın Kaybolur s.58, Arayış s.60, Mevlâna Mektuplar Yazıyordu s.64, O Geliyor s.67, Konya Çarşısında Bir Kuyumcu s.77, Kuyumcu Selâhaddin Temiz Yürekli Saf Bir İnsandı s.79, Mevlâna Fatma Hatun'u Oğluna Aldı s.83, Mevlâna., Şeyh Selâhaddin'i de Böyle Kaybetti s.84, Mevlâna'nın Ufkunda Yeni Bir Işık Çelebi Hüsameddin s.87, Mesnevi'ye Böyle Başlandı s.89, Şeyh Sadreddin Konevi de Ona Uydu s.94, Mevlâna'nın Yeni Bir Eseri Daha Doğuyor Fihi Mâ-Fih s.96, Yaşayışı, Çevresi, ve Fikirleri-Mevlâna ve Kadınlık-Ailesi s.99, Alâeddin Çelebi Genç Yaşta Göçtü s.101, Ercesine Çalışmak Sultanlığı s.103, Hepimiz Toplanalım Bir Araya Gelelim s.105, Âşk Âşk s.107, Mevlâna'da Doyumsuz Sevgi s.110, Mevlâna'da Semâ s.112, Mevlâna'nın Kulluğu Hak'kaydı s.113, İlâhi Güzellik Ruhun Güzelliğidir s.115, Mevlâna'nın Gösterişsiz Bir Hayatı Vardı s.115, Vakit Yaklaşıyor, Hak'ka Vuslatı Özlüyordu s.118, Güneş, İrfan Güneşiyle Birlikte Gurup Etti s.120, Mevlâna'nın Mezarı Üzerinde Bir Türbe Yapılıyor s.125, Mevlâna'nın Eserleri s.129, Mesnevi s.129, Divân-ı Kebir s.130, Fihi Mâ-Fih s.131, Mecâlis-i Sâb'a s.132, Mektubât s.133.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde **Mevlâna**'nın Türk fikir ve mânevî hayatı bakımından önemi belirtilerek kitabın gençleri bilgilendirmek için hazırlandığı ifade edilmiştir.

Konu Açıklaması: Kitaptan **Mevlâna**'nın hayatı, kaynaklar çerçevesinde menkıbelerle anlatılmıştır.

99. **Özdamar, Mustafa**
Garib Hafız.—İstanbul: Kırk Kandil Yayınları, 1996.
134 s.; 19,5 cm.

Amasya'nın Gümüşhacılı Köyünden **Garib Hafız** adıyla maruf **İbrahim Hakkı Efendi**'nin (1903-1976) kerâmetlerini anlatan hatıra türüne yakın bir eserdir.

İçindekiler: Bismillah Ya Hâfız s.9, Uçan Kuşlar bile s.10, Çok az ve öz konuşurdu s.15, Bizim anlayamayacağımız s.19, Haliyle kaliyle s.21, Anadolu'nun Kutbu s.29, Bir lisan-ı hâl sohbeti s.36, Gönülden gönüle s.42, Gülzar olur nîran sana s.48, Biyografik zuhurat s.51, Tatil Nasibi s.55, Risale-i Fahreddin Gün s.64, Ah minel aşk s.85, İşlerine Güçleri ... s.93, Arif anı seyreyler s.101, Hafız'a uyanlar s.108, Hafıza'da kalanlar s.118, Yazmak kayda almak s.119, Esvabcı Baba s.122, O bize kazandırıyordu s.125, Sabır ve cevre tahammül s.127, Katlanabilmek güzeldir s.128, Allah ona dersini verir s.131, Cimrilerin lokmasını yemezdi s.132, Mertlik ve cömertlik s.133, Din külfet değildir s.134.

Konu Açıklaması: 1976 gibi yakın bir zamanda vefat eden Anadolu evliyâlarından birinin kerâmetlerinin kaleme alındığı bir kitaptır. Müellif yaşadığı ve derlediği bu kerâmetleri kendi üslûbuyla ve akıcı bir ifade ile yazmıştır. Kitap özellikle, yakın zamanda yaşanan bu hâllerin yalnızca asırlar öncesinde olmadığını gösteren bir eserdir.

100. **Özdamar, Mustafa**
Şeyh Kotku-Bursalı Mehmet Efendi.—İstanbul: Kırk Kandil Yayınları, 1996.
147 s.; 19,5 cm.
Kandil 8

Şeyh Mehmet Zaid Kotku'nun müridlerinden derlenen hatıraların oluşturduğu bir kitaptır. Bu hatıralar arasında şeyhin kerâmeti olarak nitelendirilebilecek hatıralar vardır.

İçindekiler: Destur Ya Hazreti Kotku s.7, Borçludan hediye almak s.11, Dikensiz bir gül gibiydi s.14, Mevlid Kandili s.21, Her şeyi başkabir tatlıydı mübareğin s.23, Bir vefa örneği s.25, Şimdi hâlâ devam ediyor s.27, Eh peki pekâlâ s.29, Hiç belli olmaz s.36, Kulak asma s.40, Versin kızı Hasan'a s.58, Son derece s.60, Edeb edeb edeb s.72, Gereğinde celâl, gereğinde cemâl s.74, Gönlüne sor s.83, Melek yüzlü koruyucum s.92, Olursun inşaallah s.95, Tavaf edelim s.97, Sen gıybet ettin s.99, Kimlik özeti s.115, Kotku Hazretlerinden Seçmeler s.123, Toplu zikrin faydaları s.125, İlâhî nurun gönüle dahil olabilmesi için s.126, Asıl hüner s.126, Sabır ve iman s.126, Aman nefse dikkat s.127, Kemâline nazar eyle s.127, Kişi noksanını bilmek s.128, Hakka giden yollar çok s.128, Hızır Aleyhisselâm s.129, Vasıtasız vuslat s.129, Sofi s.129, Himmet almak s.129, Harb usûlleri s.130, Sakın ha sakın s.131, Hakka tabi her zerre s.131, Selâm ve selâmet s.132, İhlâs s.132, Kusursuz kul yoktur s.132, Tedbir s.133, Kolay değildir s.133, Allahın rahmetinden ümit kesmek olmaz s.134, Nemime s.134, Hâkimin hakdan udûl etmesi s.134, Günâha yardım s.134, Fiyat kırmak s.136, Borç-harç s.137, Öfkede ve sükûnette hep insan olabilmek s.139, Tenkid s.140, Tevbe, inâbe ve evbe s.141, Senden bir ricam olacak s.147.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsöz'de yazar, çalışmayı derleyerek hazırladığını, şeyhin büyüklüğünü anlatmaktadır.

Konu Açıklaması: Eserde çoğu kerâmet hususiyeti arz eden hatıralar vardır.

101. **Özdamar, Mustafa**
Şah-ı Nakşibend.—İstanbul: Kırk Kandil [yay.], 1997
173 s.; 19,5 cm.
Kandil 15
ISBN. 975-8225-00-6

Bahâeddîn Nakşibendî'nin kerâmetlerini ve bazı kıssalarını hikayeleştirerek anlatan bir eserdir.

İçindekiler: 1300'lerde Türkistan s.7, Bir er kokusu s.11, Tarmasirin devri s.14, Bülûğ basamaklarında s.22, Eğitim yılları s.26, Her kabirde bir kandil s.29, Nesef yollarında s.34, Yedi bohça içinde s.31, Her gönüle bir cemre s.42, Gizli eğitim s.48, Kendine gel zâhid s.52, Yol ayrımı s.58, Sânın cihanı tuta s.60, Berduş derviş s.62, Kumarın vecdi s.64, Kusem Şeyh s.66, Cezbeli geceler s.68, Bir Hak Dostu s.74, Kışlak'da Hadis tahsili s.78, Buhara Sarayında s.81, Emir Gülâl'in vasiyeti s.86, İki sultan iki taht s.88, Naksım tut ki s.91, Oldu bu yerin gayrı s.93, Herat Sarayında s.97, Duyulur kalbin sesi s.102, Teveccühün tam olsun s.104, Rızıklar maksumdur s.106, İmtihana hacet yok s.110, Bu hesapla halkamıza s.112, Hakkını vermemiz s.116, İlmin saltanatı s.118, Büyük sırlar s.125, Oğlumuzu kurban ettik s.130, Bağdat uleması s.132, Herkesin bir alışverişi s.137, Hac dönüşü Horasan s.140, Onbir ilke s.145, Halkın içinde olmak s.149, Sema faslı s.152, Siz mi bizi s.154, Tortuya yer yok s.156, Murada mürid muamelesi s.169, Sonsuza uyanış s.171.

Konu Açıklaması: Kitapta 44 bahis bulunmaktadır. Kerâmet ve kıssalar karışık bir sırayla anlatılmıştır. Fakat kerâmetlere daha fazla yer verilmiştir.

102. **Özkes, İhsan**
Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Hayatı ve Eserleri.—İstanbul: Adım Yayıncılık, 1991.
176 s.; 19,5 cm.
Es-Seyyid Osman Hulûsi Vakfı Yayınları no: 5
Bibliyografya var.

Peygamber soyundan gelen seyyid **Osman Hulûsi**'nin hayatını anlatan bir eserdir. "Hâtıralar" bölümünde kerâmetleri anlatılmıştır.

İçindekiler: Hulûsi Efendi'de Üç Boyut s.7, Es-Seyyid Osman Hulûsi Ateş s.15, Onun Hakkında Yazılanlar s.43, Efendimizin Ardından (Hâtıralar) s.93, Nasihatler s.123, Efendi Hazretlerinin Divanından Bir Demet s.133, Ziyaretçi Hâtıra Defterinden Bazı Sayfalar s.141, Somuncu Baba ve Es-Seyyid Hulûsi Efendi Sempozyumu s.155, Kaynaklar s.175, İçindekiler s.176.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Kitabın biyografi tarafı ağır basmakta ise de "Hâtıralar" başlığı altında kerâmetleri anlatılmaktadır.

103. **Satoğlu, Abdullah**
Mevlana'nın Hocası Seyyid Burhaneddin.—[y.y.]: İKB Yayınları, [y.t.y.].
72 s.; 19,5 cm.; 5 foto.
Bibliyografya var.

Tahsin Yazıcı'nın *Ariflerin Menkıbeleri* adlı eserinden **Seyyid Burhaneddin**'e ait hikayelerin derlenmiş hâlidir.

İçindekiler: Önsöz s.5, Seyyid Burhaneddin'den İstimdat (şiir) s.7, Mevlana'nın Babası Baha Veled ve Seyyid Burhaneddin s.9, Seyyid Burhaneddin'in Konya'ya Gelişi s.15, Seyyid Burhaneddin'in Konya'dan ayrılışı s.18, Seyyid Burhaneddin'in Kayseri'ye Gelişi ve Müderrisliği ve Menkıbeleri s.20, Mevlana'nın Kayseri'de Seyyid Burhaneddin'i Ziyareti ve Halvet Çıkarması s.31, Seyyid Burhaneddin'in vefatı ve Kayseri'deki Cenaze Töreni s.35, Seyyid Burhaneddin'in Türbesi s.39, Ayine-i Seyyid Sırdan (şiir) s.49, Biyografiler; Mevlevî Ahmed Remzi Dede s.59, Ahmet Eflâki s.63, Abidin Paşa s.65, Ali Emiri Efendi s.87, Bibliyografya s.70, Kitapta Geçen İsimler s.72.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde **Mevlâna** hakkında pek çok eser yayınlandığı ama onun hocası ve mürşidi **Seyyid Burhaneddin** hakkında belli başlı bir eser olmadığı vurgulanmaktadır. Eserin bu amaçla hazırlandığı belirtilmektedir. **Seyyid Burhaneddin** hakkındaki hikayelerin hemen hepsinin **Eflâki**'nin *Menakıbü'l Ârifin* adlı eserine dayandığını ifade eden yazar, kendisinin de eserini **Tahsin Yazıcı**'nın bu eseri üzerine yaptığı çalışmadan derlediğini ifade eder.

Konu Açıklaması: Bir menâkıbnâme metninden yararlanarak tarihî bir şahsiyetin hayatı ile ilgili bilgiler ortaya konulmaktadır. Bunlar, tarihî bilgilerle doğrulanmamakta, menâkıbnâmeden aynen alınmaktadır.

104. **[Sefer, Aytekin]**
Vilâyetname-i Hacı Bektaş Velî-Hacı Bektaş Velî'nin Hayatı.—
Ankara: Emek Basım-Yayınevi, [1956].
[95 s.]; 16,5cm.

Hacı Bektaş Velî ile ilgili menkıbeleri günümüz Türkçesi ile veren bir eserdir.

İçindekiler: Yoktur. Kitabın Beyazıd Devlet Kütüphanesi nüshası başından ve sonundan eksiktir. Kitap 97. sayfadan başlamaktadır.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Kitapta olan menkıbeler "rivayettir ki", "nakildir ki" şeklinde başlamakta olup anlatılan hikayeye göre başlık verilmiştir. Bu eserde baştaki sayfaların eksikliği dolayısıyle yazar adı ve basım tarihi bilgisi yoktur. Fakat kütüphanenin kitap üzerinde kayıtlı olan numarada bulunan fişinde, yazar adının ve basım tarihin bulunduğu görülmüş ve künye kaydına alınmıştır.

105. **Sertoğlu, Murat**
Evliyalar Evliyası Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli 1 c.—İstanbul: Şadırvan Turizm Yayınları, 1966.
304 s.; 19 cm.
Şadırvan Turizm, Yayın Müessesi Yayınları no: 2

Hacı Bektaş Veli'nin hayatı ve kerâmetleri ile yeniçeri ocağının kaldırılması, Bektaşilik'in ocaktaki rolü, **Hacı Bektaş Veli** Türbesi'nin anlatıldığı eserdir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde insan-ı kâmil olanları tanıtmak gayretinde oldukları, hiçbir zaman Bektaşilik ve Alevilik propagandasını düşünmedikleri, Sünni-Alevi çatışmalarına yol açmak istemedikleri yazılmaktadır. Ayrıca 1. ciltte hayat hikayesinin, 2. ciltte kerâmetlerinin yer alacağı anlatılmaktadır.

Konu Açıklaması: Hacı Bektaş'tan önce Mekke ve Medine'deki durum, halifeler arasındaki farklar, bilhassa **Hz. Ali**'nin diğerlerinden farkı ve özellikleri, Sıffin Hadisesi ve olanlar, **Hacı Bektaş**'a gelene kadar Alevilik'in gelişimi diyebileceğimiz tarzda meseleler anlatılmıştır.

106. **Sertoğlu, Murat**
Evliyalar Evliyası Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli 2. c.—İstanbul: Şadırvan Turizm Yayınları, 1966.
300 s.; 19 cm.
Şadırvan Turizm, Yayın Müessesi Yayınları no: 2

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserin büyük ilgi görmesi ile bundan duyulan memnuniyet ifade edilmiş, 1. cildin önsözünde yazılanların dışında söyleyecek sözleri olmadığı belirtilmiştir.

Konu Açıklaması: Hacı Bektaş Veli'ye aid muhtemelen *Vilâyetnâme* kaynaklı menkıbeler, başlıksız ve aralarına işaret koyularak ayrılmış surette anlatılmıştır. Yaklaşık 180. sayfaya kadar devam eden kerâmetlerden sonra Bektaşilik tarikatına giriş usullerinin, ayin şekillerinin, türbe ve özelliklerinin anlatıldığı kısım yeralmaktadır. Fakat hususi bir başlıkla diğer kısımdan ayrılmamıştır.

107. **Sevgen, Nazmi**
Beşiktaşlı Şeyh Yahya Efendi-Hayatı-Menkıbeleri-Şiirleri.—İstanbul: Türkiye Basımevi, 1965.
16 s.; 19 cm.; 2 foto.
Tarih Yayınları: 2

Beşiktaşlı Şeyh Yahya Efendi'nin tercüme-i hâli ve kısa menkıbelerini içeren bir kitaptır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Küçük hacimli bir kitap olup, burada **Yahya Efendi**'nin nesebi ve hayatı anlatılır. İstanbul'a gelişi ve tekkesini kurması hakkında bilgiler vardır. Ayrıca şiirlerinden örneklerin yeraldığı kitapçık, türbesi ve türbesinde medfun olan kişilerle ayrıca birkaç tane menkıbeyi ihtiva etmektedir.

108. **Seyyid Hüseyin Fevzi Paşa (haz.)**
Büyük Evliyâlar ve Menâkıbı.—İstanbul: Gavs Yayınları, [y.t.y].
334 s.; 18 cm.

Tarikatlerin tanımı, tasavvufî konuları içeren uzun ve geniş beyitlerin îzahı, tasavvufî sohbetler, *El Kehf Verrakıym fi Şerh-i Bismillâhirrahmanirrahîm* adlı eser ve bunun hakkında değerlendirme ile **Mevlânâ Hâlid el-Arûs Hazretleri**'nin hayatı, menkıbeleri, halîfeleri ve halîfelerinin menkıbelerini ihtiva eden bir eserdir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Abdüllatif Kadirî önsözde her asırda müceddid bir insân-ı kâmil geldiğini, **Muhiddin Arabî**'nin bu zâtlardan bir tanesi olduğunu ve onun tarafından kıyamete kadar gelecek velîlerin açıklandığını ifade eder. **Fevzi Paşa**'nın *Ukudül Cevahir fi Selâsül Ekabir* adlı bu eserinde 18 tarîkat ve pirlerinin şecereleriyle beraber bulunduğu, **Abdülkerim Cili**'nin *El Kehf Verrakıym fi Şerh-i Bismillâhirrahmanirrahîm* adlı eserini de kitaba aldıklarını belirtir. Ayrıca **Mevlânâ Hâlid Bağdadî**'nin *Güneşler Güneşi* adlı eseri bu kitapta yeralmıştır, denilmektedir.

Konu Açıklaması: Bu kitapta menkıbeler "Güneşler Güneşinin Hayat Hikayesi" bölümünde yeralmaktadır. Eser, menkabevî hayat hikayesi tarzındadır. Her bölümün başında I. Menkıbe, II. Menkıbe şeklinde sıra takip edilmiştir.

109. **Sezgit, Bayram**
Hacı Bayram Veli.—Ankara: Nur Yayınları, [y.t.y.].
108 + 10 s.; 19 cm.
Nur Yayınları: 34

Hacı Bayramı Veli'nin hayatının, hakkındaki menkıbelerin hikaye edilerek anlatıldığı bir eserdir. Ayrıca **Hacı Bayram-ı Veli**'nin evradını da havidir.

İçindekiler: Hayatı s.5, Bölüm I s.42, Hacı Bayram Veli'nin şiirleri s.51, Kerametleri s.58, Nasihatleri s.60, Akşemseddin s.78, Eşrefoğlu Rumi s.85, Hacı Bayram-ı Veli Hazretlerinin Evrad-ı Şerifi s.97.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Hacı Bayram Hazretleri'nin hayatı menkıbelerle hikaye edilerek anlatılmıştır. Bu sebeple bir nevi **Hacı Bayram-ı Veli**'nin menkabevî hayatı anlatılmakta olduğu söylenebilir. Kitabın geri kalan kısmında iki sayfa kadar kerâmetleri başlığı altında konumuzla ilgili bilgiler bulunmakdır. Diğer kısımların menkıbe veya kerâmetlerle bir bağlantısı yoktur.

110. **Sinan Paşa**

Tezkiretü'l Evliyâ (haz. Emine Gürsoy Naskali).—Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1987.

XI + 434 s.; 23,5 cm

Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.: 677, Kaynak Eserler Dizisi : 4

Bibliyografya var.

Sinan Paşa'nın *Tezkiretü'l Evliyâ*'sının mukayeseli metni, lûgatçe ve **Sinan Paşa** ile ilgili bilgilerin yeraldığı bir çalışmadır.

İçindekiler: Önsöz s.V, Bibliyografya s.IX, Transkripsiyon sistemi s.XI, Kısaltmalar s.XI, Sinan Paşa'nın hayatı ve eserleri s.1, Sinan Paşa'nın Tezkiretü'l-Evliyâsı s.4, Attar ve Sinan Paşa'nın Tezkiretü'l-Evliyâları'nın bir karşılaştırması s.8, Sinan Paşa'nın Tezkiretü'l-Evliyâsının yazmaları s.22, Metin s.31, Menākıb-ı Hazret-i Ca'fer-i Sādık s.32, Menākıb-ı Üveys-i Kareni s.38, Menākıb-ı Hasan-ı Basri s.44, Menākıb-ı Mālik-i Dinār s.48, Menākıb-ı Muhammed bin Vāsi' s.51, Menākıb-ı Habib-i Acemi s.54, Menākıb-ı Ebu Hāzem-i Medeni s.58, Menākıb-ı 'Utbe-i Ğulām s.61, Menākıb-ı Rābi'a-i 'Adeviyye s.64, Menākıb-ı Fuzayl bin 'İyāz s.70, Menākıb-ı İbrāhim-i Edhem s.78, Menākıb-ı Bişr-i Hafī s.85, Menākıb-ı Zü'n-Nun-i Mısri s.94, Menākıb-ı Şeyh Bāyezid-i Bestāmi s.102, Menākıb-ı 'Abdu'llāh bin Mübārek s.120, Menākıb-ı Süfyān-ı Şevri s.128, Menākıb-ı Şefik-i Belhi s.138, Menākıb-ı İmām Ebu Hanife-i Kufi s.148, Menākıb-ı İmām Şāfi'i s.156, Menākıb-ı İmām Ahmed-i Hanbeli s.168, Menākıb-ı Dāvud-ı Tā'i s.172, Menākıb-ı Şey Hāriş-i Muhāsibi s.178, Menākıb-ı Ebu Süleymān-ı Dārāyi s.184, Menākıb-ı Muhammed-i Semmāk s.191, Menākıb-ı Muhammed bin Eslem-i Tusi s.200, Menākıb-ı Ahmed-i Harb s.204, Menākıb-ı Hātem-i Assam s.209, Menākıb-ı Sehl bin 'Abdu'llāh-ı Teşteri s.214, Sinan Paşa'nın Tezkiretü'I-Evliyâ'sının A nüshasının Orijinal Metni s.281, Sözlük s.395.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın önsözünde genel olarak çalışmanın muhtevası anlatılmıştır. Buna göre; **Sinan Paşa**'nın hayatı ve eserleri hakkında bilgi verildiği, eserin de üç bölümde incelendiği ifade edilmiştir. Kısaca, birinci bölümde eserin mahiyeti, yazılış zamanı, yazılış sebebi, yazılış şekli bahis konusu edilmiştir.

İkinci bölümde nüshalar karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak, "**Attar**'ın Farsça metninin **Sinan Paşa**'nın Türkçe tercümesi için, tezkire türünün yapı modelini teşkil ettiği" tesbitinin yapıldığı açıklanmıştır. Fakat **Sinan Paşa**'nın bu modele evliyâlara dua kısmını ilave ettiği zikredilmiştir.

Üçüncü bölümde yazma nüshalar tavsif edilmiştir. Bu nüshadan faydalanılarak mukayeseli metnin kurulduğu ifade edilmiş, nüshalardan birinin (A nüshası) fotokopisi çalışmaya ilave edilmiştir. Bu kitapta çalışmanın gramer bölümü yeralmamaktadır.

Konu Açıklaması: Menkıbeler, kitabın metin kısmındadır.

111. **Sunguroğlu, İshak**

Guatama Baddha ve İbrahim İbni Edhem.—İstanbul: Melek Sile Matbaası, 1974.

129 s.; 19,5 cm.; 30 res.; 1 hrt.

Allah'a yönelmek için saray ve servetini terkeden **Buda** ve **İbrahim bin Edhem**'i anlatan bir eserdir. Ağırlık **İbrahim bin Edhem**'e verilmiştir.

İçindekiler: Kitabın Adı s.I, Matbaanın Adı, Dizgi-Baskı s.II, Yazarın Adı, Adresi, Telefonu s.III, Harput'un Silüeti s.VI, Riza Tevfik'den parçalar s.VII, Yazar'ın Fotoğrafi s.VIII, Ön Söz s.9, Giriş s.10, İran Başkonsolosu Sayın Dr. B. Zand'ın mektupları s.14, Guatama Buddha Kimdir? s.15, Buddhizim s.17, Bu Dinin Doktrinleri s.18, Buddha'nın en büyük heykeli s.21, Buddha hakkında T. Fikret'in nefis bir şiiri s.22, İbrahim ibn-i Edhem kimdir? s.23, Yine bu kişinin şahsiyeti ve başından geçenler s.28, Birinci s.26, İkinci s.30, Üçüncü s.32, Dördüncü s.34, Beşinci s.36, İngiliz Feylesoflarından (Leigh-Hunt) un İbrahim İbn-i Edhem hakkında yazdığı bir şiiri s.39, İbrahim İbn-i Edhem'in Doktrinleri s.40, İbn-i Edhem'in Vecizeleri s.45, İbrahim İbn-i Edhem'in Kerametleri s.46, İbrahim İbn-i Edhem hakkında yazılan kitaplar s.49, İbrahim İbn-i Edhem'in Doğumu. Doğduğu yer. Ölümü ve öldüğü yer s.50, İbrahim İbn-i Edhem'in meşhur hikâyeleri s.55, Belh Hakanı. Belh Sultanı ve bir tek kızları hakkında bilgi s.59, Hakanın kızının hastalanması ve az bir zaman içinde de ölümü. Saray halkını, ana babayı ve memleket efkârını çok üzmüş ve hazin bir cenaze alayı ile Belh'in mezarlığında Doktor ve Edhem'in kulübelerinin hemen yanı başında bir mezara gömüldüğü s.72, Edhem'in israriyle kulübeden mezarına açılan bir tünel'den tabutun kulübeye çekilmesi ve yüzü açılınca ölüm emaresi görmediklerinden hemen tabuttan çıkarılmış ve Doktor tarafından tedaviye, başlanılınca kızın yeniden hayata kavuştuğu s.77, Nihayet bir gece, Doktor Sultanın başından geçenleri samimi bir deyimle Sultan'aanlatması s.87, Doktor'un konuşmasından sonra Gülbün Sultanın söz istemesi ve özgülükle ölüm hakkındaki veciz misalleriyle dinleyenlerin hayranlıklarını kazanması s.98, Hakanın kiziyle, Edhem'in kulübede evlenmeleri ve bir erkek çocuklarının dünyaya gelişi ve isminin İbrahim konulması s.100, Resmî evlenmenin sonunda kulübede yaşıyanların duyuş ve düşünüşleri s.104, İbrahim'in ilk defa babasiyle birlikte kulübeden çıkıp şehre gitmesi. Dolayısiyle de saraya çağrılması s.105, Gece kulübede İbrahim'in saraya gittiğini annesine anlatması s.109, Edhem'in karısının ikinci defa saraya gidişi ve evvelce de aile topluluğunun aldığı bir kararla da bu esrar perdesinin kaldırılması ve bugüne kadar gizli tutulanların anaya ve babaya duyurulması. Saray'da şadümanlık s.116, Gülbün Sultan, İbrahim, Edhem ve Doktorun Saray'a kabulleri s.120, İbrahim İbn-i Edhem'in doğudaki manevî şöhreti s.125, İbrahim İbn-i Edhem'in içten gelen bir müncaatı ve Son s.130.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde yazar eserini yazmaya nasıl başladığını anlatmaktadır. Kütüphanesindeki **İbrahim Edhem**'in yazma hikayesini ele aldığını belirtmektedir.

Yazar, girişte, yukarıda adı geçen yazmanın, eline geçiş hikayesini anlattıktan sonra **İbrahim bin Edhem** hakkında bilgi bulduğu bazı kaynakları sıralar. Kaynaklarda birbirini tutmayan farklı bilgilerin sıralandığını belirtir. Kitabın ilerleyen sayfalarında bunları ayrı ayrı verir. Bu kısım s.23'ten s.54'e kadar devam eder ve sonra da yazma eserin bugünün Türkçesi ile verildiği kısım başlar.

Konu Açıklaması: Eserde **İbrahim bin Edhem**'in hükümdar oluncaya kadar geçen macerası anlatılmıştır.

112. **Şenocak, Kemaleddin**
Kutb'ul Arifin Seyyid Aziz Mahmut Hüdaî Hayatı-Menakıbı-Eserleri.—İstanbul: İslam Neşriyatı, 1970.
160 s. + [3y.]; 23 cm.
Bibliyografya var.

Aziz Mahmud Hüdaî'nin hayatı, kerâmetleri ve daha geniş olarak şiirlerinin yeraldığı bir eserdir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Takdim başlığı ile peygamberlerin gönderiliş sebebi anlatılmış, *Kur'ân*'daki ayetlerin derin anlamları olduğu belirtilmiştir.

Aziz Mahmud Hüdaî'nin büyük bir evliyâ olduğu, onun sözlerinden hareketle tevhid mefhumu, kendisinin de tasarruf ve tevhid uleması olduğu ifade edilmiştir.

Konu Açıklaması: Eser hayatı, menâkıbı ve eserleri şeklinde üç bölümden oluşur. Kitapta eserleri kısmı, bunlardan da en fazla şiirleri yeralmaktadır. Menkıbeleri bölümünde seçme yapılmış, bilinen kerâmetleri yazılmıştır. Bu kısım kitabın adındaki ***"Menâkıbı"*** ifadesinin çağrıştırdığı kadar geniş ele alınmamıştır. Fakat hayatı anlatılırken menkıbelerle zenginleştirilmiş olduğu görülür.

113. **Şenocak, Kemaleddin**
Kutbü'l Arifîn Aziz Mahmut Hüdayî Hayatı-Menakıbı-Eserleri.—İstanbul: Kardeşler Basımevi, 1984.
112 s.; 19,5 cm.; 1 foto.
Bibliyografya var.

Aziz Mahmut Hüdaî'nin hayatı, tarîkatı, eserleri ve menâkıbını ihtiva eden bir kitaptır.

İçindekiler: Duygu kaynağından bir kaç damla s.5, İkinci basılış münasebetiyle s.7, Sunuş s.9, I-Hayatı: Gençlik Yılları s.15, Bursa Kadılığı ve müridlik devresi s.19, Üsküdara yerleşmesi ve mürşidlik seneleri s.19, Aile hayatı ve ahfâdı s.25, II.Bazı menkabeleri: Mürşidi Üftade Hazretleriyle s.27, Müridlerinden Padişah Sultan Ahmet Han ile s.28, Müridleri ve şair şahıslar ile s.32, III.Mübarek Yolları: Celvetiye tarikatı s.37, Tekkede merasimler s.38, Celvetiye tarikatı silsilenamesi s.40, Hz.Hüdayi'nin manevi nüfuz ve tesirleri s.42, IV.Hüdai Külliyesi: Cami, dergah, türbe, kütüphane ve tarihçesi s.46, V. Eserleri: "Osmanlı Müelliflerindeki sıraya göre eserleri s.50, VI. Divandan Seçmeler: Bir hatıra ve mukayeseli bir açıklama s.54, Divandan Seçilmiş ilahiler s.60, Sözlük s.100, Kaynaklar s.110.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Müellif kitabının bu ikinci baskısı münasebetiyle eserin basılış macerasını anlattıktan sonra birinci baskıdan farklı olan bazı hususları dile getirmiştir. Ardından "Sunuş" başlığı altında ***"tasavvuf"*** terimi üzerine açıklamalarda bulunmuş, tasavvuf ve şeriat arasındaki bağlantıyı anlatmıştır. Ayrıca tarîkatın mutasavvuflar tarafından yapılmış tanımlarını anlatan müellif bu konuda Gülistan'dan iktibaslar yapmaktadır.

Konu Açıklaması: Eser, **Üftâde Hazretleri**'nin hayatı ile başlar, menkıbeleri bahsi , çok geniş ve tafsilatlı değildir.

❁

114. **Şenses, Hacı Hafız Rahmi (derl.)**
Arifler Geçidi.—İstanbul: Hamle Matbaası, 1961.
32 s.; 19 cm.

Menkıbe ve kıssaların derlenmesiyle oluşmuş bir risâledir.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Ariflerin Allah'ın sevgili kulları olduğu fakat bazılarının belli olup bazılarının da kendilerini gizlediğini ifade eden **Şenses**, bu kitapta topladıklarından ibret alınıp, Hakkın rızasını kazanmak arzusunda olduğunu ifade eder.

Konu Açıklaması: Çeşitli kitaplardan derlenmiş kısa kısa menkıbe ve kıssalar yer alır. Kitapta **İbrahim Ethem, Hasan-ı Basrî, Bişri Hafî, Rabiatü'l Adviyye, Mevlâna, Bayezid-i Bistâmî, Sufyan Sevrî, Muhiddin İbn Arabî** gibi evliyâullahtan bahsolunmaktadır. Hayat hikayesi hiç yeralmaz. Sadece menkıbe ve kıssalar anlatılır.

❁

115. **Şeyh Enîsî (Emir Hüseyin Enîsî)**
Fatih Sultan Mehmet Hanın Hocası Şeyh Akşemseddin (Hayatı ve Eserleri) (haz. A.İhsan Yurd).—İstanbul: Fatih Yayınevi, 1972.
CXII + 223 s.; 19 cm; 13 foto.
Hz. Ebûbekir Soyu ve İslâm Tarihi serisinden II. kitap.
Bibliyografya ve indeks var.

Fatih'in hocası **Akşemseddin**'in hayatı, eserleri ve **Emir Hüseyin Enîsî**'nin onun adına kaleme aldığı *Menâkıb-ı Akşemseddin* adlı eseri ihtivâ eden bir kitaptır.

İçindekiler: Akşemseddin Kimdir? s.XVII, Akşemsedin'in soyu ve Sühreverdî s.XIX, Akşemseddin'in tahsili, müderrisliği, tarikata intisabı s.XXI, Akşemseddin'in Şeyhi Hacı Bayram Veli, mesleği ve Halifeleri s.XXXVI, Hacı Bayram'a Akşemseddini'n intisabı; Hilâfeti ve hizmeti s.XLVI, Hacı Bayram Veli (K.S.) Akşemseddin'e hilâfet veriyor s.L, Akşemseddin halife olup tarikatı neşir hizmetine başlıyor s.L, Hacı Bayram'ın irtihalinden sonra Akşemseddin'in Göynük'e yerleşmesi s.LII, Şeyh Akşemseddin Mehmed b. Hamza Kostantiniyye fethine geliyor s.LV, Akşemseddin'in Eserleri s.LXX, Nuriyye veya Risaletü-n'Nuriyye s.LXXI, Risaletü-n'Nuriyye yazılış sebebi s.LXXXIII, Risaletü-n'Nuriyye yazılış tarihi s.LXXXIII, Def-ü Matain veya (Def-i Mataini-s'Sofiyye) s.LXXXV, Risale-i Zikrullah Risale-i Şerh-i Akval-i Hacı Bayram Veli s.LXXXVII, Telhisü-Def-i Matain -is'Sofiyye) s.LXXXVII, Makamat-ı Evliya s.LXXXVII, Şeyh Akşemseddin Mehmed b. Hamza'ya diğer müelliflerce nisbet olunan eserler s.LXXXIX, Makamat-ı Evliya s.LXXXIX, Fatih'e yazdığı iki mektub s.LXXXIX, Akşemseddin'in soyunu devam, ettiren oğulları s.XCI, Sadullah s.XCII, Fazlullah s.XCII, Nurullah s.XCII, Emrullah s.XCII, Nasrullah s.XCII, Nuru-l'Hüda s.XCIII, Hamdullah s.XCIII, Tarikatını neşre devam eden Halifeleri s.XCIV, Muhammed Fazlullah s.XCIV, Hamzatü-ş'Şami

s.XCV, Mısırlı oğlu Abdürrahim-i Karahisarî s.XCVII, Attar oğlu Muslihüddin İskilibî s.CI, Şeyh İbrahim b. Sarraf Hüseyin Tennurî s.CI, Bayramiyye-i Şemsiyye Akşemsedin'e ait şecere s.CV, Şeyh Akşemseddin b. Hamza (K.S.) Ahirete göçüyor s.CVI, II. Bölüm: Giriş, Akşemseddin'in tercüme-i halini ve menakıbini yazanlara dair kısaca ve toplu bir bakış Emîr Hüseyin, Enisî ve hayatı neşredilen menakıbnâmeye esas alınan nüshalar hakkında bilgi s.1, Menakıbnâme s.1, Telif sebebi ve izahı s.1, Akşemseddin'in büyük ceddi Hz. Ebû Bekir ve oğullarına ait kısaca bilgi s.10, Şehabüddin Sühreverdî'ye ait bir inceleme s.12, Akşemseddin'in Ş. Sühreverdî'ye kadar olan dedelerine ait kısa bilgi ve ilgili açıklamalar s.18, Akşemsedin'in babası "Kurt boğan" Hamza'ya o adın verilmesine sebep olan hadise s.22, Akşemsedin'in tahsile başlayıp bitirmesi ve Osmancık'ta müderris olması ve sonunda Hacı Bayram'a gitmesi s.24, Akşemseddin'in zekâsı ile ilgili bir hadise ve Eserlerinin adları ve onlarla ilgili açıklama s.27, Akşemseddin'in önce Beypazarı'na gitmesi; sonra İskilib'e geçmesi, oradan da Göynük'e göçüp yerleşmesi ve sebebleri s.31, Şeyh Akşemsedin'in Göynük'e yerleşme sebebini izah eden rivayet s.39, Şeyh Hacı Bayram'ın Akşemseddin'e az müddette Hilafet vermesinin izahı - Otların Akşeyh'e konuşması - Sultan II. Murad Han'ın kızını tedavi için Edirne'ye çağrılışı ve gidişi s.39, Fatih Sultan Mehmed Han'ın kızını tedavi etmesi s.41, Akşeyh'in gönlünden geçirdiği atın sahibince kendine verilmesi s.42, Şeyh Akşemseddin'in yedi kere Haccetmiş olması, gözünün nurlu olduğunu soranlara cevabı, ve Germiyanlı Şeyhi'yi takdiri ile ilgili rivayet s.43, Bayram günleri yeyip içmediğine Halvetde zâr-ı zârı ağladığına dair rivayet s.44, Bulamaç çorbasının Nur olduğunu söylemesi ve Şeyhi Hacı Bayram'ın kendisine rivayetinden dolayı nur olacağını ve kabirde kalmayacağına sözü ve onun cevabı ve oğlu Hamdi Çelebi'ye olan sevgisi, Hamdi Çelebi'nin anasının sözleri ve bunun üzerine Şeyhin âhiret yolculuğuna hazırlanışı ve irtihali ile ilgili rivayetleri ve Enisî'nin Hamdi Çelebi'den babasını tÂrif ve tavsif eden bir şiir alması s.45, İrtihalinin tarihi, Halifesi Abdurrahim Karahisarî'nin gelişi ve söylediklerîyle ilgili rivayetler s.47, Akşemseddin'e "Ak" lâkabının verilişiyle ilgili rivayet ve İstanbul'un fethedileceğini haber veren Hadis-i Şerifler ve Akşemseddin'in Edirne'deki diğer âlimler ve Devlet adamlarıyla yapılan toplantıda bu hadislere dair görüşünü bildirdiğine dair rivayetler s.47, Sultan II. Mehmed Han'ın Kostantiniyye üzerine sefere hazırlanması, gelişi, kuşatışı, Şeyhe verdiği haber tahakkuk etmeyişinden dolayı sık sık sual soruşu, Şeyhin manevî mürakabeden sonra feth olunacağını haber vermesi s.54, Fetihden sonra Şeyhin halktan ve şöhretden kaçışı - Fatih'in Fetih sırasında okuduğu duanın mana ve mahiyetini şeyhden sorması - Akşemseddin Fetih Tarihini Kur'ân-ı Kerim'in hangi ayetinden bulup çıkardığını bildirmesi s.57, Enisî'nin İstanbul'un müslümanlarca kaç zamandan beri ve kaç defa İstanbul'u kuşattıklarına ve Eba Eyyubi-l'Ensarî'nin gelip şehid oluşuna dair izahatı s.62, Fatih Sultan Mehmed Han'ın Şeyh Akşemseddin'den Eba Eyyubi-l'Ensarî'nin kabrini bulmasını istemesi ve Şeyhin kabul etmesi ve kabri tesbiti, açılınca dediği gibi çıkması s.65, Fatih Sultan Mehmed Han'ın şeyhinden tarikata intisap için izin istemesi, Onun devlet işine iyi bakmasının kendisine yeteceğini, bunu yapmayıp terkederse devlet işlerinin bozulacağını bildirerek isteğini kabul etmemesi s.67, Akşemsedin'in İstanbul'dan Göynük'e dönüşü, Fatih'in verdiği hediyeleri almayışı hakkındaki rivayetler s.68, Fatih'in Göynük'e Şeyh için istediği şeyi yapmak üzere ustalar göndermesi s.69, Fatih zamanında İstanbul'da . türeyen on mülhidin macerası s.69, O on kişiden biri olan Göynük'lü Saferşah'ın Akşemseddin'e ilticası, onun da onu İbrahim Tennuri'ye göndermesi s.72, Fatih'le Akşemseddin'in birbirlerine olan durumlarını gösterir bir hadise ve Fatih'in ondan manen korkmasına dair rivayetler s.75, Akşemseddin'in manevî tasavvufatı, Cinnîlerle olan münasabatına ait rivayetler s.77, Akşemseddin'in vasiyetnamesi s.81, Akşemseddin tarikat silsilesi ve bunlar hakkındaki araştırmamız s.82, Hacı Bayram'ın terikesini techiz ve tekfini hizmetinde Akşemseddin s.92, Akşemseddin'in bir kerameti s.93, Akşemseddin'in müridlerine verdiği

evrad ve ezkar s.94, Hacı Bayram'ın Şeyhi Hamiduddin'in menakıbından bir iki Menkibe ve Bursa'ya gelip Molla Fenarî'yi irşadı - Cami-i Kebir'de hutbe okuması ve vaz etmesi ve Halifelerine dair izahat s.94, Hacı Bayram'ın Halifeleri İnce Bedrüddin Baba Nakkaş, Selâhüddin-i Bolevî - Musluhiddin Halife, Akbıyıku-l'Meczub-Emîr Dede'nin kısaca hilâfetlerinden bahis s.103, Akşemsedin Halifesi olan İbrahim Tennurî'nin menakıbı s.106, Akşemseddin oğulları: Sadullah, Fazlullah, Nurullah, Emrullah, Nasrullah, Nuru-l'Hüda, Hamdullah s116, Giriş ve Sadullah Menakıbı s.116, Sadullah'ın oğlu Abdülkadir Çelebi'nin menakıbı s.119, Akşemseddin'in oğlu Fazlullah ve Nurullah Danişmend'in, Emrullah'ın menakıbı s.126, III. Bölüm: Akşemseddin'in Eserleri s.143, Risaletü-n'Nur Tercemesinin önsözü Risaletü-n'Nur'un te'lif edilişinin sebebi s.1, Sofilerin niçin, neden ve hangi şeylerden taan olunduklarını bildirir maddeler s.2, a- Sofiler şirkden arıdır b- Riyadan kurtulmak için tövbe ederler c- Eski ve yamalı kara don giyerler ç- Eteklerini ve yenlerini kısaltırlar d- Abâ giyerler e- Şeyhleri elinden hırka giyerler f- Şeyhe biyat edip el'alır tövbe ederler g- Hep birlikte okurlar ğ- Beylerin atâ ve ihsanın kabul ederler h- Kur'an okunurken -ara yerde- şiir de okurlar j- Demlenip haykırırlar i- Tac giyerler, dülbendli dülbendsiz k- Halktan kendileri ve başkaları için para dilerler l- Âsâ alırlar ellerine m- Kara edük giyerler n- Savm-ı visâl tutarlar o- Halka halinde zikrederler ö- Halvete girerler, çile çıkarırlar p- başkasından yardım talep ederler r- Hak Teâlâ düşde görülür derler s- "Mirac'da Resûlüllah Hakkı zahir gözüyle gördü" derler s.2 Tevazû nedir? Alâmetleri nelerdir?.s.6, a- Asa ile yürümek b- Hizmetkârı ile birlikte yemek yemek c- Yolda bulunan incitici nesneyi gidermek ç- Küçük çocuklara selâm vermek d- Miskinlerle -fakirlerle- oturmak ve durmak e- Eşeğe binmek (bineğin küçük ve ucuz olmasına bakmamak) f- Pazardan aldığını evine kendi götürmek g- Ardınca kimseyi yürütmemek ğ- Cemâatle giderse; ortalarında ya da biraz ilerde yürümek s.6, Müridlerin şeyhleri elinden hırka giymelerinin dindeki aslı s.17, Vecd ve vecd yolları s.18, Şeyhliğin mertebeleri s.19, Hırka giymenin Sünnet-i Nebevî olduğu ve hırka giyme merasimi s.20, Hırkanın çeşitleri s.22, Şeylerinin elini öpen müridlerin zikirleri s.24, Hediye kabul edip etmemenin dinî hükmü s.26, Sofilerin vecdi s.27, Resûlüllah'ın ashabında da vecde gelenler vardı s.28 Hz. Ömer; Said b. Huzeym, Hz. Ali'nin vecde geldiği kaynaklarıyla bildiriliyor s.29, Sofilerin başlarına giydikleri Börk'ün giyilip giyilmemesinin şer-i hükmü s.30, Dervişlerin ve hususiyle Hacı Bayram dervişlerinin kendi borçları veya başkalarının borcunu ödemek ve kesr-i nefs için dilenmelerinin şeriat yönünden hükmü s.31, Asâ taşımanın, Dervişlerin kara edük giymesinin sebeb ve hükmü s.32, Dervişlerin savm-i visâl tutmalarının şer'î cevazı s.34, Zikrin cehri olmasının, hafî olmasına nisbetle daha evlâ olduğunun isbatı s.35, Namazdan sonra mü'minlerin cehren ettikleri zikrin diğer zikirlerinde cehrî edilebileceğine delil olduğunu kabul etmek doğru değildir s.40, İmamın ictihadının anlaşılmasında tutulması lâzım gelen yol s.44, İnam-ı A'zan'ın büyük mücahedesi ve örnek şahsiyeti s.45, Tarikatlardaki 40 günlük halvetin şer'î mesnedi s.47, Abdest alan dervişlerin başkasından yardım istemelerinin caiz olduğunu bildiren şer'î deliller s.49, Bid'at nedir? Kaç çeşittir. Ulema bid'atı beş türlü, sıralar Bunların İslâm şeriatındaki hükümleri s.51, Sünnet-i Nebevî nedir ve kaç kısma ayrılarak tetkik edilebilir s.54 Dünyada uykuda iken rü'yetullah mümkündür diyenlerle, hayır mümkün değildir diyenlerin fikirleri s.56, Mi'rac-ı Nebevî'de vukubulan rü'yetin kalble mi yoksa gözle mi olduğu hakkındaki görüşler s.61, Allah ve Resûlünün mukaşefe ile görülmesi, Sofiyyenin her hususta perhizkâr davranış ve tutumlarının şer'î mesnedleri s.62, Ruh ve Letaifin çeşitleri ve hangi renklerle âlem-i misalde göründüklerinin tefsir, hadis-i şerif, tasavvuf kaynaklarına göre beyanı s.68, Tasavvufun fiilen talibi, talimcisi ve naşirleri olanların tasnifi s.73, Sofilik davasında bulunan taifeler s.77, Kulluğun ve velâyetin şartlarını, şekillerini ve kimlerin ne ile nasıl kulluğa ve velâyete mazhariyete nail olabileceği s.78, Hakk'a kul olanların, halkdan gördükleri ezâ ve cefaya Hak namına sabretmeleri s.80, Kişinin değeri Allah namına

katlandığı mihnetle ölçülür s.82, Meşayihin her birinin ayrı ayrı vazifesi ve makamı vardır s.83, Müride ve Şeyhe lâzım olan şeyler s.86, Mürid ile Şeyh arasındaki rabıtanın devamı, kopması ve tekrar düzeltmesi için gerekli hususlar s.87, Muhammed ümmetindeki âlimlerin vazifeleri ve mesuliyetleri s.93, Nefis ve Şeytan'a uyanların karşılaştıkları durumlar s.95, Kalbi değil adı sofi olanların hasedliği s.99, Sofi denilen kimselerin nasıl davrandıkları s.100, Allah yoluna sülûk eden, keşfe ve keramata uğrayan kimse şeytandan kurtulmuş değildir s.101.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın önsözünde, tarihimizdeki mühim kişilerin kıymetinin bilinmediği, haklarında yapılan çalışmaların çok az olduğu ifade edildikten sonra, bu kitabın **Akşemseddin** hakkında yapılan geniş ve etraflı çalışmaların ilki olduğu belirtilmektedir.

Kitabın giriş kısmında **Akşemseddin**'i tanıtan yazar, pek çok başucu ve kaynak kitap sayılacak ansiklopedi ve kitaplarda doğru ve yeteri kadar bilgi bulunmadığını söylemektedir. Yazar bundan sonra, **Enîsî**'nin *Menâkıbnâme*'sini neşretmekteki gayesini çeşitli bakımlardan izah eder. Ayrıca **Akşemseddin**'in *Menâkıbnâme*'de adı geçen eserleri hakkında kısa bilgiler verir.

Konu Açıklaması: Kitap, **Emir Hüseyin Enîsî**'ye ait *Menâkıb-ı Akşemseddin* adlı eserin Latin harfli neşridir.

116. **Şeyh Yûsuf en-Nebhânî**
Camiu'l Kiramâti'l Evliyâ-Sahabeden Günümüze Velîler ve Kerâmetleri
(çev. Abdülhalık Duran) 1. c.—İstanbul [y.y.; y.t.y.]
448 s.; 24 cm.

Nebhânî'nin *Camiu'l Kiramâti'l Evliyâ* adlı eserinin bugünkü Türkçe ile neşredilmiş hâlidir.

İçindekiler: Takdim s.5, Tasavvuf nedir? s.5, Velî kimdir s.7, Tarikat nedir? s.8, Tevessül ve istiğâse s.10, Müellif ve kitap s.17, Önsöz s.19, Giriş s.23, Birinci Bölüm: Velilerin Kerametlerinin İsbatı s.24, Veli kimdir? Keramet nedir? s.24, Kerâmetin varlığının delilleri s.26, Kerâmetleri inkâr edenlerin şüpheleri s.34, Bunlara verilecek cevaplar s.36, Keramet ile istidrac arasındaki fark s.38, Veli, kendisinin veli olduğunu bilir mi? s.44, Alimlerin kerâmet hakkındaki sözleri s.47, Harikaların çeşitleri ve kerâmet s.64, Keramet sahibi olmak en büyük mertebe değildir s.66, İkinci Bölüm: Kerametlerin Çeşitleri s.84, Velilerin kerametleri değişiktir s.84, Üçüncü Bölüm: Kerametler, Taatların Neticeleridir s.96, Kerâmetler Ameller Cinsindendir s.96, Dördüncü Bölüm: Velilerin Tabakaları, Mertebeleri ve Sınıfları s.103, Birinci Kısım: Belli Bir Zamanda Muayyen Sayıda Olan Veliler s.103, İkinci Kısım: Bir Zamanda Belli Bir Sayıya Bağlı Olmayan Veliler s.119, Üçüncü Kısım: Diğer Veli Sınıfları s.129, Beşinci Bölüm: Resûlüllah (S.A.V.)'ın Mucizelerine Dair ve Peygamberliğine Delalet Eden Yüz Hadis-i Şerif s.143, Birinci Hadis s.143, Velilerin Kerametleri s.215, Birinci Bölüm: Resulullah'ın Ashabından Kırkbeş Velinin Kerametleri s.215, Hz. Ebubekir Es-Sıddik s.215, Eb'üd-Derdâ s.217, Ebû Abs İbni Cebr s.218, Ebû Mûsa el-Eş'ari s.218, Ebû Hüreyre s.218, Ebû Ümâme el-Bâhili s.219, Abdullah İbni Ümm-i Mektûm s.220, Üseyd İbni Hudayr s.220, Enes İbni Malik s.221, Enes İbni Nadr s.221, Temim ed-Dârî s.221, Sâbit İbni Kays s.222, Hıcr İbni Adiy s.222, Hasan İbni Ali s.223, Hüseyin İbni Ali s.223, Hamza İbni Abdülmuttalib s.225, Hamza el-Eslemi s.228, Hanzale s.229, Halid İbni Velid s.229, Züeyb İbni Kilâb s.230,

Zeyd İbni Hârice s.231, Sa'd İbni Ebi Vakkas s.232, Sa'd İbni Rabî' s.236, Sa'd İbni Ubâde s.236, Sa'd İbni Muâz s.236, Said İbni Zeyd s.240, Resulullah'ın azadlı kölesi Sefine s.240, Selmân-ı Fârısı, s.241 Asım İbni Sâbit ve Hubeyb s.242, Amir İbni Füheyre s.245, Ubbâd İbni Bişr ve Üseyd İbni Hudayr s.246, Abbâs s.246 Abdullah İbni Cahş s.247, Câbir'in babası Abdullah s.248, Abdullah İbni Ömer s.249, Abdullah İbni Zübeyr s.249, Abdullah İbni Amr İbni Harâm s.249, Ubeydullah İbni Haris İbni Adülmuttalib s.250, Osman İbni Affan s.251, Alâ İbni el-Hadremî s.253, Ali İbni Ebî Tâlib s.257, Ömer İbni Hattab s.261, İmran İbni Husayn s.266, Amr ibni As s.266, Galib İbni Abdullah el-Leysî s.267, Mesleme İbni Muhalled s.267, Meysere İbni Mesruk. s.268, Habeşistan Kralı Necaşı s.269, Ya'lâ İbni Mürre s.269, Zeyneb Ümmü Külsüm s.269, Ümmü Eymen s.270, Züneyre s.271, Ümmü Şerik ed-Devsiyye s.271, Faria el-Ensâriyye s.272, İkinci Bölüm: Adı Muhammed Olan Velilerin Kerametleri s.273, Muhammed el-Bâkır s.273, Muhammed İbni Münkedir s.274, Muhammed İbni İdris eş-Şâfiî s.275, Muhammed İbni Abdullah Şeybân er-Râi s.277, Muhammed İbni Hüseyin ez-Za'ferâni s.279, Ali er-Rızâ'nın oğlu Muhammed el-Cevvâd s.279, Muhammed İbni Mansûr et-Tûsî s.280, Muhammed İbni Ali Hakim et-Tirmizî s.280, Muhammed İbni Müslim el-Kantârî s.281, Muhammed İbni Yûsuf el-Bennâ s.282, Muhammed İbni İsmâil el-Mağribi s.282, Muhammed İbni Ahmed İbni Seyyid Hamdeveyh s.283, Muhammed İbni Ya'kub el-Arcî s.285, Muhammed İbni Semmâk s.286, Muhammed İbni Ca'fer el-Hüseyni s.286, Muhammed İbni Yûsuf el-Bulâki s.287, Muhammed İbni Muhammed el-Edfevi s.288, Ebû Bekir Muhammed el-Mâliki s.288, Muhammed İbni Abdullah el-Bezzâz el-Mısrî s.289, Muhammed et-Tekrûrî s.289, Muhammed el-Vâiz s.290, Muhammed İbni Mûsa el-Vâsıtı s.291, Muhammed İbni Muhammed İbni Selâme et-Tahavi s.291, Muhammed İbni İsmail Hayr en-Nessâc s.292, Muhammed İbni Ali İbni Ca'fer Ebu Bekir el-Kettâni s.293, Muhammed İbni Sa'dûn et-Temimi el-Cezîrî s.294, Muhammed İbni Hafif eş-Şirazî s.295, Muhammed İbni Muhammed İbni İsmail İbni Sem'ûn s.297, Muhammed İbni Hüseyin el-Ezdî (Ebû Abdurrahman es-Sülemi) s.298, Ebû Abdullah Muhammed el-Humeydî s.299, Eb'ül-Vefâ Muhammed İbni Muhammed Kâkis s.299, Muhammed İbni Muhammed et-Tûsî (Gazâlî) s.301, Muhammed İbni Velid el-Fihri et-Tartuşi s.303, Muhammed İbni Hüseyin İbni Abdeveyh s.303, Muhammed İbni Fadl s.304, Muhammed es-Semmâ' s.305, Muhammed es-Sebtî s.305, Muhammed el-Basrî s.306, Muhammed İbni Muvaffak el-Habuşâni s.307, Muhammed İbni Kaîd s.307, Muhammed el-Hayyât el-İşbılı s.308, Muhammed İbni Eşref er-Rindî s.309 Muhammed eş-Şarki s.310, Ebû Abdullah Muhammed Zinhâr el-Acemi el-Farisî s.311, Muhammed İbni Rislân el-Mısrî s.312, Muhammed el-Hassâr el-Fâsi s.312, Muhammed İbni Ahmed İbni İbrahim el-Kureşi el-Haşimi s.313, Muhammed İbni Yusûf el-Yemeni s.321 Muhammed İbni Ahmed Ebû Medyen Şuayb s.322, Muhammed İbni Ebû Kir el-Hakemi el-Yemenî s.323, Muhammed İbni Hüseyin el-Becelî s.324, Muhammed İbni Ali İbni Muhammed (Muhyiddin İbni Arabi) s.325, Muhammed el-Ezherî el-Acemi s.332, Muhammed İbni Abdullah Nureddin el-İcî s.332, Muhammed İbni Hârun s.332, Muhammed es-Sekaa s.333, Muhammed İbni İsmail el-Hadrami s.335, Muhammed İbni Ali İbni Muhammed s.336, Muhammed İbni Ömer Ebû Bekir İbni Kavvâm s.338, Muhammed İbni Ebu Bekir ez-Zukırî s.348, Muhammed İbni Abdurrahman el-Uğaybir s.348, Muhammed İbni Abdullah İbni Ali el-Harmel s.349, Muhammed İbni Abdullah en-Nukaytı s.349, Muhammed İbni İshak (Sadrüddin el-Konevî) s.350, Muhammed İbni Yahya Ebû Şu'be el-Hadremi s.351, Muhammed İbni Ebü'l-Mecd el-Harrâni s.352, Muhammed İbni Ali er-Riyâhî s.353, Muhammed İbni Abbas eş-Şa'bî s.354, Dazlak Muhammed s.354, Muhammed İbni Es'ad İbni Ali es-Sa'bî s.357, Muhammed İbni Ebû Hıbre s.358, Muhammed İbni Şeyh Ebû Bekir el-Arûdek s.358, Muhammed İbni Ali Vehb (İbni Dakiku'l-I'yd) s.359, Muhammed İbni Amr et-Tibâî s.361, Muhammed İbni Abdullah İbni Zâki el-Yemenî s.362, Muhammed İbni Ömer İbni Ahmed Huşeybir s.363,

Muhammed İbni Muhammed İbni Ma'bed el-Yemeni s.364, Muhammed İbni Hasan İbni Merzûk s.365, Muhammed İbni Ya'kub Ebû Hırbe s.366, Muhammed İbni Abdullah İbni Ebü'l-Mecd el-Mürşidî s.368, Muhammed İbni Abdullah İbni Ulvi İbni Üstad el-A'zâm s.372, Muhammed İbni Mûsa en-Nehârî s.373, Muhammed İbni Abdullah el-Müezzin s.374, Muhammed İbni Muhammed Vefâ el-İskenderî s.375, Muhammed İbni Mûsa İbni Ahmed İbni Mûsa İbni Acil s.376, Muhammed eş-Şüşeyni s.376, Muhammed İbni Ulvî İbni Ahmed İbni Üstad el-A'zam s.377, Muhammed-bni İbrahim İbni Dahmân s.378, Muhammed İbni lyd es-Sûti (Bahaüddin el-Kazrunî) s.378, Muhammed İbni Ömer İbni Muhammcd cz-Zukî s.379, Muhammcd İbni İsa cz-Zcylaiy s.380, Muhammcd Bahâüddin Şâh-ı Nakşibend s.381, Muhammed İbni Ubbâd er-Rindi el-Fâsî s.398, Muhammed İbni Ömer ed-Deber s.398, Muhammed İbni İsmail İbni Ebûbekir İbni Yusuf s.399, Muhammed İbni İshak el-Hadremî s.400, Muhammed İbni İbrahim el-Kürdî s.400, Muhammed İbni Ali el-Eşhar s.401, Muhammed Baba es-Simâsî s.401, Muhammed Pârisa s.403, Muhammed İbni Abdullah ed-Dihnî s.404, Muhammed İbni Ali İbni Yûsuf el-Eşkel el-Yemeni s.405, Muhammed İbni Ömer s.405, Muhammed İbni Ali İbni Muhammed ed-Düveylî s.406, Muhammed İbni Abdullah İbni Muhammed ed-Düveyli s.407, Muhammed İbni Abdurrahman es-Sakkaf s.408, Muhammed İbni Ahmed İbni Abdurrahman en-Nak'î s.408, Muhammed İbni Hasan İbni Abdullah İbni Harun s.409, Muhammed İbni Said İbni Ali İbni Muhammed Leberı s.409, Muhammed İbni Ömer el-Muallim s.410, Şeyh Muhammed, Akrep Yiyici s.410, Muhammed İbni Ali el-Hüseyni el-Buharî s.411, Muhammed İbni Hasan el-Muallim Ba'levî s.411, Muhammed Şemsüddin el-Hanefı s.412, Muhammed İbni Hasan el-Uhaymi s.423, Muhammed İbni Ömer İbni Ahmed, Şemsüddin el-Vasitıy el-Gamrî s.424, Muhammed İbni Sadaka s.425, Muhammed İbni Ahmed el-Fargal s.426, Muhammed İbni Hamza Akşemseddin s.430, Muhammed el-Attar el-Mağribi s.431, Muhammed İbni Ali Ba'levî s.432, Muhammed İbni Süleyman el-Cezûli s.432, Muhammed İbni Ahmed el-Uşmuni s.434, Muhammed İbni Abbas eş-Şa'bî s.434, Muhammed İbni Ebu Bekir İbni Şurahbil s.435, Muhammed İbni Mühenna el-Kureşi el-Yemenî s.436, Muhammed İbni Abdullah İbni Yahya el-Hemedani s.437, Muhammed İbni Osman en-Nezılî s.437, Muhammed İbni Said İbni Maan el-Karidiy s.438, Muhammed İbni Ömer İbni Muhammed İbni Abdurrahman el-Hadremî s.439, Muhammed İbni Abdullah el-Mensiki s.439, Muhammed İbni Mübarek el-Bürkanî s.440, Muhammed İbni Ali et-Tavâşi el-Yemenî s.441, Muhammed İbni Ömer en-Neharî el-Yemenî s.441, Muhammed İbni Züfer eş-Şümeyrî s.442, Muhammed Ebü'l-Mevâhib eş-Şâzeli s.443, Muhammed eş-Şüveymi s.444, Muhammed Kamerü'd-Devle s.445, Muhammed İbni Ebi Cemre s.445, Muhammed es-Sûfi s.445, Muhammed er-ReymGnî s.446, Muhammed et-Tennûrî s.446, Muhammed er-Rûci s.447, Muhammed el-Haderî s.448, Muhammed İbni Dâvud el-Menzilâvî s.449, Muhammed el-Celûli el-Gazzi s.449, Muhammed el-Mağribi s.452, Muhammed İbni Zur'a el-Mısrî s.452 Muhammed İbni Abdurrahman el-Eska' s.453, Muhammed Sadrüddin el-Bekrî s.454 Muhamed Ebû Fâtıma el-Aclûni s.454, Muhammed Şemsüddin ed-Dirûtiy s.455, Muhammed İbni Anân s.455, Muhammed Bahâüddin el-Meczûb s.460, Muhammed er-Ruveycil s.460, Muhammed el-Bedahşi s.461, Muhammed Ferfur s.463, Muhammed el-Horasâni en-Necm s.463, Muhammed eş-Şerbînî s.464, Muhammed İbni Abdürrahim el-Münir el-Ba'lî s.466, Muhammed es-Sürûrî İbni Ebi'l-Hamâil s.468, Muhammed eş-Şenâvi s.469 Muhammed İbni Arrak s.471, Muhammed İbni Muhammed Radiyüddin Ebül-Fadl el-Gazzi s.472, Muhammed el-Meczûb s.472 Muhammed İbni Halil Şemsüddin es-Sımâdi s.473, Muhammed İbni Bahâüddin İbni Lütfullah s.474, Muhammed İbni Muhammed Ebü'l-Hasen Celâlüddin el-Bekrî s.475, Muhammed İbni Ömer İbni Sevvar ed-Dımeşki s.477, Muhammed İbni Ali İbni Ulvî s.477, Muhammed İbni Muhammed Abdurrahim ez-Zuğbî s.479, Muhammed el-Hocaceğî el-Emkenkî s.480, Muhammed el-Meczûb s.480.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Takdim başlığıyla yeralan önsözde tasavvufun tarifi velî kimdir, özellikleri nelerdir, tarîkat nedir, tevessül ve istiğâse nedir? konuları açıklandıktan sonra, müellif ve kitap hakkında bilgi verilir. Eserin kendi mevzuunda ansiklopedi durumunda olduğu, kitapta aklî ve naklî yollarla kerâmetlerin varlığının isbatı, çeşitli kaynaklardan toplanarak yazılmıştır.

Müellifin önsözünde ise evliyânın önemini anlatılır. Kitabına "Velîlerin Bütün Kerâmetleri" adını verdiğini, kerâmeti rivâyet edeni, aldığı kitabın ismini yazdığını belirtir.

Girişte müellif, velîlerin kerâmetlerini isbat etmiş, velî kimdir, kerâmet nedir, kerâmetin varlığının dellilleri nelerdir, kerâmetleri inkâr edenlerin şüpheleri nelerdir, bunlara verilecek cevaplar nelerdir, kerâmet ve istidrac arasındaki fark nedir, âlimlerin kerâmet hakkındaki sözleri nelerdir, bahislerini, *Kur'ân* ve hadîse dayanarak ve çeşitli büyük evliyânın sözleriyle açıklamıştır.

Girişin ikinci bölümünde müellif kerâmet çeşitlerini, velîlerin değişik kerâmetlerini, anlatır. Girişin üçüncü bölümünde, kerâmetler hakkında geniş açıklayıcı bilgiler verilir. Girişin dördüncü bölümünde velîlerin tabakaları ve mertebeleri izah edilir.

Konu Açıklaması: Her velî hakkında kısa bir açıklama ve kerâmetleri anlatılır ve kerâmetlerin kimden veya hangi kitaptan naklolduğu ifade edilir.

117. **Şeyh Yûsuf en-Nebhânî**
Camiu'l Kiramâti'l Evliyâ-Sahabeden Günümüze Velîler ve Kerâmetleri (çev. Abdülhalık Duran) 2. c.—İstanbul [y.y.; y.t.y.]
488 s.; 24 cm.

İçindekiler: Muhammed el-Meczûb s.5, Muhammed İbni Kaadi s.5, Muhammed İbni Abdürrahim Veliyyüddin Ebu Halil ed-Dimeşkî s.5, Muhammed İbni Ali Hârun s.6, Muhammed İbni Muhammed Şemsüddin Ebu Nu'man el-Îci el-Acemî s.7, Muhammed Ebu Müslim es-Sımâdî s.8, Muhammed İbni Ebi'l-Hasan el-Bekrî s.12, Muhammed İbni Muhammed İbni Mûsa el-Bukâî s.20, Muhammed Fukayh el-Yemenî el-Kadirî s.23, Muhammed İbni İsmail İbni Fetâ ez-Zübeydî s.23, Muhammed es-Saîdî s.24, Muhammed el-Mağribî s.25, Muhammed İbni Ömer es-Sa'dî s.25, Muhammed eş-Şeremsâhî s.26, Muhammed ibni Ahmed el-Acîl s.26, Muhammed Zeynülâbidîn İbni Muhammed el-Bekrî s.27, Muhammed el-Meczûb-Mısırlı Maaymî' s.28, Muhammed İbni Ömer İbni Ebu Bekir el-Yemenî s.28, Muhammed İbni Ömer İbni Muhammed Sa'düddin s.29, Muhammed el-Kumlî s.30, Muhammed en-Nebufrî s.31, Muhammed İbni Yûsuf Abdü'n-Nebî ed-Dicânî s.31, Muhammed Ebu Sîrîn İbni Makbûl s.32, Muhammed İbni Ahmed İbni Selâme-Sîbeveyh s.33, Muhammed Emin el-Lârî s.33, Muhammed İbni Muhammed el-Vârergâtî et-Tâdilî elMağribî s.34, Muhammed Ma'sûm s.36, Muhammed Sıbğatullah s.38, Muhammed Behîk el-Fârûki s.39, Muhammed Hanîf el-Kabilî s.39, Muhammed İbni Ali el-İderos s.39, Muhammed İbni Ali es-Sakkaf s.41, Muhammed İbni Ömer el-Abbâsî el-Halvetî s.41, Muhammed İbni Ahmed İbni Ukbe İbni el-Hâdî s.42, Muhammed Zeynülâbidin İbni Muhammed Zeynülâbidin İbni Muhammed Şemsüddin s.43, Muhammed İbni Said el-Muraygî s.45, Muhammed Seyfüddin el-Farukî s.46, Muhammed İbni Ömer İbni Yahya el-Hüseyni s.47, Muhammed el-Metlûl ez-Zeylâğî el-Akilli s.47, Muhammed en-Nebtiti es-Sakkâf Ba'levî s.48, Muhammed Murad el-Özbekî en-Nakşibendî s.48, Muhammed İbni Sultan el-Velidî s.51, Muhammed İbni Muhammed İbni

Şerefüddin el-Halîlî s.52, Muhammed el-Kalînî el-Ezherî s.53, Muhammed el-Hafnî s.54, Muhammed Ebu Ali ez-Zü'bî s.70, Muhammed İbni Hasan el-Münir es-Semânûdî s.71, Muhammed el-Kürdî el-Halveti s.72, Muhammed eş-Şenvânî s.72, Muhammed Takıyyüddin Ebu Şi'r el-Hanbelî s.72, Muhammed el-Mağribi İbni Nâsır s.73, Muhammed Osman el-Mirgânî el-Hüseynî el-Hasenî s.75, Muhammed el-Mesirî s.77, Muhammed el-Cisr s.78, Muhammed Cân en-Nakşibendî s.80, Muhammed Necîb İbni Abdülfettah ez-Zü'bî s.81, Muhammed Bedrüddin ez-Zü'bî s.81, Muhammed İbni Abdullah İbni Mustafa el-Hânî s.82, Muhammed el-Fâsî eş-Şâzelî s.84, Muhammed el-Horasânî s.85, Muhammed el-Kaka el-A'fgânî s.85, Muhammed Kavukçu et-Trablûsî s.86, Muhammed el-Bevvâb el-Mısrî s.86, Muhammed Ali el-Kaysî s.87, Muhammed Heykel Ebu Râşid s.88, Muhammed İbni Abdülkebir el-Kettânî el-Fâsî s.90, Muhammed en-Nevvas el-Cezâirî s.93, Üçüncü Bölüm: İsmi Elif (A) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.95, Âdem el-Mervâni s.95, Mûsa Kâzım'ın kızı Âmine s.95, Âmine er-Remliye s.96, İbrahim et-Teymi s.97, İbrahim İbni Edhem s.98, ibrahim et-Havvâs s.103, İbrahim el-Horasanî s.107, İbrahim İbni İsa Ebu Said el-Harrâz s.108, İbrahim İbni Şeybân el-Karminî s.109, İbrahim el-Acerî s.110, İbrahim İbni Ahmed Ebu İshak el-Hasbânî s.110, İbrahim İbni Ali İbni Yûsuf el-Firûzabâdî Ebu lshak eş-Şirâzî s.111 İbrahim İbni İsmail İbni Ebi İshak el-Kureşî s.112, İbrahim el-Mısrî s.113, İbrahim İbni Ahmed İbni Tarif s.113, İbrahim İbni Ali el-A'zeb s.114, İbrahim İbni Ali İbni Abdülaziz el-Feşetî s.118, İbrahim İbni Hasan eş-Şeybânî s.120, İbrahim İbni Şeyban s.120, İbrahim İbni Fadl İbni Sa'dullah el-Kinânî. s.121, İbrahim ed-Düsûkî s.121, İbrahim İbni Said eş-Şâgûrî s.122, İbrahim İbni Mi'daad el-Ca'berî s.122, İbrahim İbni Ali el-Becelî s.124, İbrahim İbni Ahmed İbni Ömer ez-Zeyleıy s.125, İbrahim İbni Ahmed İbni Müferric s.125, İbrahim İbni Osman İbni Şeyh Ömer el-Mü'teridiy s.126, İbrahim İbni Muhammed İbni Cübeyr el-Yemenî s.126, İbrahim el-Acemî s.127, İbrahim İbni Ömer ez-Zeyleıy el-Yemenî s.127, İbrahim İbni Ahmed el-Kadîmi el-Hüseynî s.127, İbrahim İbni Sebe' s.128, İbrahim el-Hüdme s.128, İbrahim İbni Muhamed İbni Yusuf Ebu İshak s.128, İbrahim İbni Muhammed İbni Bahadır Burhaneddin elMağribî s.129, İbrahim İbni Ömer İbni Muhammed el-Edkâvî s.130, İbrahim İbni Abd-i Rabbih s.130, İbrahim İbni Ali İbni Ömer el-Metbûlî s.131, İbrahim el-Mevâhibi s.138, Ibrahim Ebu Lihâf s.139, İbrahim el-Meczûb s.140, İbrahim İbni Muhammed Burhanüddin el-Makdisî s.140, İbrahim el-CÎryân s.141, İbrahim Mürşid s.141, İbrahim İbni Usayfir s.142, İbrahim Tacüddin s.144, İbrahim el-Kastamonî s.144, İbrahim en-Nebtîtî s.145, İbrahim İbni Timurhan s.146, İbrahim el-Lekkânî s.146, İbrahim İbni Müsiim es-Sımâdi s.147, İbrahim es-Sa'dî s.147, İbrahim el-İskenderânî s.149, Ekber el-Yemenî s.149, İbn'ül-Es'ad s.150, İbni Ca'dûn el-Hanâvî s.150, İbni Halâs el-Mısrî s.152, İbni Mesrûk s.153, Ebû Ahmed el-Hallâsî s.153, Ebû Ahmed el-Endülüsî s.154, Ebû Ahmed es-Selâvî s.155, Ebû İdris el-Havlâni s.155, Ebû İshak İbni Hâcc el-Belfaki s.156, Eb'ül-Berekât İbni Sahr İbni Sâfir s.157, Ebû Bekir İbni Ali el-Mâdâni s.159, Ebû Bekir ed-Dekkâk s.159, Ebû Bekir el-Hemedânî s.160, Ebû Bekir el-Enbârî s.160, Ebu Bekir İbni Hevâr el-Betâihî s.161, Ebû Bekir ez-Zâhid s.164, Ebû Bekir İbni Muhammed İbni Nâsır el-Himyerî s.165, Ebû Bekir et-Tûci s.166, Ebû Bekir el-Ardevek İbni Fütyân İbni Ma'bed eş-Şattî elFurâtî s.167, Ebû Bekir el-Ya'fûrî s.169, Ebu Bekir İbni Yûsuf el-Mekkî s.171, Ebû Bekir İbni Ali İbni Ömer İbni el-Ehdel s.173, Ebû Bekir İbni Eb'ül-Kasım İbni Ömer İbni Ali el-Ehdel elYemeni s.174, Ebû Bekir İbni Ahmed İbni el-Üstâd el-A'zam s.174, Ebû Bekir İbni Muhammed İbni Hasan İbni Ali İbni el-Üstâd elA'zam s.175, Ebû Bekir İbni Ahmed İbni Ali Da'sin s.175, Ebû Bekir İbni Muhammed İbni Abs İbni Haccâc el-Yemenî s.176, Ebu Bekir İbni Ali İbni Muhammed en-Nâşirî s.176, Ebu Bekir İbni Muhammed Ebû Hirbe İbni Ya'kub elYemenî s.177, Ebû Bekir İbni Muhammed İbni İmrân s.178, Ebû Bekir el-Mukrî İbni Kaymaz s.179, Ebu Bekir İbni İsa İbni Osman el-Eş'arî-İbni Hankas s.179, Ebu Bekir İbni Muhammed İbni Hassan el-Mudarî, s.180, Ebu Bekir İbni Abdurrahman

esekkaf s.181, Ebu Bekir ed-Daksûsî s.183, Ebu Bekir İbni Abdullah el-Îderûs s.184, Ebû Bekir İbni Ebû Vefâ el-Halebî s.188, Ebû Bekir İbni Salim İbni Abdullah el-Îderûs s.188, Ebû Bekir İbni Eb'ül-Kasım s.190, Ebû Bekir el-Ma'sarânî s.191, Ebû Bekir İbni el-Makbûl ez-Zeyleî s.191, Ebu Bekir eş-Şelîy s.193, Ebû Bekir İbni Ahmed Kaûd en-Nesefi el-Mısrî s.194, Ebû Bekir İbni Ahmed ez-Zeyleî el-Akîli el-Yemenî s.194, Ebû Bekir ed-Devhel İbni Muhammed İbni Ömer İbni Huşeyr elYemeni s.195, Ebû Bekir İbni İsa ez-Zeyleî el-Yemenî s.195, Eb'üs-Süreyyâ s.196, Ebû Ca'fer el-Haddâd s.196, Ebû Ca'fer el-Arinî el-Endülüsî s.197, Ebû Ca'fer İbni Berekât. s.199, Ebû Ca'fer en-Nâtık s.200, Ebû Ca'fer el-Meczûm s.200, Eb'ül-Haccac el-Aksarî s.201, Eb'ül-Haccâc, Kayyim Mescidinin İmamı s.202, Eb'ül-Hasan İbni Benân s.202, Ebû Hamza el-Bağdadî s.203, Ebu Hamza el-Horâsânî s.204, Eb'ül-Hayr et-Teynâtî el-Mağribî s.205, Ebû Zür'a el-Hüseyni s.211, Eb'ür-Ricâl s.211, Eb'üs-Surûr İbni İbrahim el-Yemenî s.211, Eb'üs-Suûd İbni Şibl el-Bağdadî s.212, Eb'üs-Suûd İbni Eb'ül-Aşâir s.213, Eb'üs-Suûd el-Cârihî s.213, Eb'üs-Suûd İbni Abdürrahim eş-Şa'rânî s.216, Ebû Said el-Kassâb s.217, Ebû Said Ali el-Kaylevî s.217, Ebû Süleyman el-Havvâs s.219, Ebû Âsım el-Basrî s.220, Eb'ül Abbas İbni el-Haccâc İbni Mervân el-Mağribî s.220, Eb'ül-Abbas el-Merrî s.221, Eb'ül-Abbas el-Haşşâb s.221, Eb'ül-Abbas İbni el-Afif s.222, Eb'ül-Abbas İbni eş-Şâtır s.224, Eb'ül-Abbas s.224, Eb'ül-Abbas ed-Dimenhûrî s.226, EbûAbdullah ed-Deylemî s.227, Ebû Abdullah el-Kavvâl s.228, Ebû Abdullah el-Ferrân s.229, Ebû Abdullh en-Nebbâş s.229 Ebû Abdullah ed-Deysî s.230, Ebû Abduilah el-Büsrî s.230, Ebû Osman el-Mağribî s.231, Ebû Azize el-Mağribî s.232, Ebû Ali ed-Dekkak s.232, Ebû Ali es-Sindi s.233, Ebû Ali er-Râzî s.233, Ebû Ali eş-Şekkâz el-İşbilî s.234, Ebû Ali el-Mi'dâvî s.234, Ebû Amr el-İstahrî s.235, Ebû Amr el-Berdâî s.235, Ebû İmân el-Vâsitî s.236, Eb'ül-Gays İbni Cemil el-Yemenî s.237, Eb'ül-Gays İbni Muhammed Şabhar el-Kadimî s.241, Eb'ül-Gays en-Nakkaş s.242, Eb'ül-Feth el-Vâsitî s.244, Eb'ül-Fadl İbni el-Cevherî s.245, Eb'ül-Fadl eş-Şerif el-Abbasî s.247, Eb'ül-Fadl es-Sâih s.247, Eb'ül-Kasım el-Münâdî s.248, Eb'ül-Kasım İbni Ahmed el-Mağribî s.248, Eb'ül-Kasım el-Akta' el-Mısrî s.249, Eb'ül-Kasım İbni Ömer İbni eş-Şeyh Ali el-Ehdel s.249, Eb'ül-Kasım es-Sihâmî s.250, Eb'ül-Kasım İbni Süleyman'üd-Diyâ el-Edfevi s.251, Eb'ül-Kasım İbni Ahmed el-Ehdel s.251, Ebû Muhammed eş-Şenbekî s.251, Eb'ün-Necâ el-Fevvî s.253, Ebû Muaviye el-Esved s.253 Eb'ül-Vefâ İbni Ma'rûf el-Hamevî s.253 Ebû Yahya es-Sahnâci s.254, Ebû Ya'kub el-Basrî s.254, Ebû Ya'kub el-Habbâs es-Saidi s.255, Ahmed es-Sebtî-Harun Reşid'in oğlu, s.256, Ahmed İbni Hudreveyh s.256, Ahmed el-Hivârî s.257, Ahmed İbni Nasr el-Huzâî s.258, Ahmed İbni Hanbel s.259, Ebû Sâid el-Harrâz Ahmed İbni İsa el-Bağdadî s.260, Ebû Bekir Ahmed İbni Nasr ez-Zekkak s.260, Eb'ül-Hüseyin Ahmed İbni Muhammed en-Nürî s.261, Ahmed İbni Yahya el-Cellâ s.264, Ahmed İbni Muhammed el-Cezirî s.264, Ahmed İbni Abdullah el-Belhî s.265, Ahmed İbni Muhammed Ebû Ali er-Ruzbâdî s.266, Ahmed İbni Atâ er-Ruzbâdî es-Sûrî s.267, Ahmed el-Hayyât ed-Dübeylî s.268, Ahmed et-Taberanî es-Serahsî s.268, Ebû Nuaym Ahmed İbni Abdullah el-Isbehâni s.269, Ahmed el-Gazâlî s.269, Ahmed İbni el-Hüseyin Eb'ül-Kasım İbni Kıssî s.270, Ahmed İbni Kudâme Eb'ül-Abbas s.270, Ahmed İbni Eb'ül-Hayr Eb'ül-Abbâs es-Sayyâd s.271, Ahmed İbni Hamis s.274, Ahmed İbni er-Rufâî s.274, Ahmed İbni Cemâlüddin Ebû Sevr s.280, Ahmed Eb'ül-Abbas el-Harrâr s.281, Ahmed İbni Ebû Bekir en-Nüceybî s.283, Ahmed Eb'ül-Abbas el-Basîr s.286, Ahmed İbni Münsir el-İşbilî s.289, Eb'ül-Abbas Ahmed İbni Ca'fer es-Sebtî s.289, Ahmed İbni Mes'ud İbni Şeddad el-Mukrî el-Musulî s.296, Ahmed İbni İmran el-İyâşî el-Yemeni s.296, Ahmed İbni Ali el-Bevni s.297, Eb'ül-Abbas Ahmed en-Nâcî s.298, Ahmed İbni Muhammed İbni Ahmed es-Sa'bî et-Tûsî s.298, Eb'ül-Abbas Ahmed İbni Alvân el-Yemenî s.299, Eb'ül-Abbas Şemsüddin Ahmed İbni Muhammed el- Müsta'cil s.300, Eb'ül-Abbas Ahmed el-Mülessem s.301, Seyyid Ahmed el-Bedevî s.303, Ahmed İbni Ebû Bekir İbni Ahmed İbni el-Üstaz el-A'zam s.307, Ahmed İbni Musa Üceyl s.308, Ahmed İbni Ömer Eb'ül-Abbas el-Mersî s.311,

Ahmed İbni Ca'd el-Eninî s.315, Eb'ül-Abbas Ahmed İbni Ömer ez-Zeyleî el-Akîlî s.316, Ahmed İbni Hüseyin eş-Şeybî s.318, Ahmed İbni el-Handecî el-Yemenî s.318, Ahmed İbni el-Üstaz el-A'zam s.319, Ahmed İbni Muhammed İbni Atâullah el-İskenderî s.319, Ahmed İbni el-Fakih Eb'ül-Hayr Mansur eş-Şemâhî es-Sa'dî s.320, el-Hac Ahmed İbni P.şir s.321, Ahmed el-Behhâtî el-Meczûb el-Mısrî s.350, Ahmed İbni Sabit el-Mağribî s.322, Ahmed İbni Kutbüddin Mahluf s.322, Ahmed İbni Zeyd İbni Ali İbni Hasan İbni Atiyye eş-Şâverî s.323, Ahmed İbni Ülvan el-Yemenî s.324, Ahmed İbni Ahmed ez-Zühurî el-Acemî s.324, Ahmed İbni Muhammed İbni Hassân el-Husarî el-Yemenî s.325, Eb'ül-Abbas Ahmed İbni Muhammed en-Nasih s.325, Ahmed İbni Süleyman ez-Zahid s.326, Ahmed el-Halfavî s.327, Ahmed İbni Hilâl el-Hisbânî s.328, Ahmed İbni Muhammed er-Redini s.328, Ahmed İbni Abdurrahman es-Sekkaf s.329, Ahmed İbni İbrahım el-Yemenî s.331, Ahmed İbni Ali İbni Yûsuf el-Eşkel el-Yemenî s.331, Ahmed el-Câmi s.332, Eb'ül-Abbas Ahmed İbni Yahya el-Mesâvî el-Yemenî s.333, Ahmed İbni Hüseyin İbni Arslan Eb'ül-Abbas er-Remlî s.333, Eb'ül-Abbas Ahmed İbni Muhammed İbni Abdülganî s.335, Ahmed İbni Mahlûf eş-Şâbî s.335, Ahmed İbni Arûs et-Tunusî s.337, Ahmed İbni Hasan el-Mağribî s.338, Ahmed el-İbşitî s.338, Eb'ül-Abbas Ahmed ibni Muhammed el-Gamrî s.340, Ahmed İbni Hüseyin İbni Abdullah el-İderûs s.341, Ahmed İbni Ebu Bekir İbni Abdullah el-İderûs s.342, Ahmed el-Meczûb el-Mısrî s.342, Ahmed el-Buharî el-Hüseyni s.343, Ahmed İbni Ömer İbni Şeref s.343, Ahmed İbni Betres s.343, Ahmed el-Behlûl s.345, Ahmed İbni Muhammed Eb'ül-Abbas et-Tebâsî s.346, Ahmed es-Serevî s.348, Ahmed es-Sütayha el-Mısrî s.348, Ahmed el-Behhâtî el-Meczûb el-Mısrî s.350, Ahmed İbni Muhammed el-Hâdi s.351, Ahmed İbni Yusuf Eb'ül-Abbas el-Harîsî s.351, Ahmed İbni Hasan el-Muallim s.352, Ahmed İbni Abdurrahman Şihabüddin s.353, Ahmed er-Rûmî s.354, Ahmed İbni Akîl es-Sekkaf s.355, Ahmed İbni Hüseyin İbni Abdullah el-İderûs s.355, Ahmed Taşköprülü, s.356, Ahmed İbni Abdo İbni Süleyman el-Kürdi el-Kusayrî s.357, Ahmed Şihâbüddin İbni Ali ed-Dücânî s.358, Ahmed İbni Ctlvî Bâ Hacbed s.359, Ahmed ibni Ülvî ibni Muhammed s.361, Ahmed ibni Ebu Bekir eş-Şeliy s.361, Ahmed İbni Süleyman el-Kadirî ed-Dımeşkî s.362, Ahmed İbni Hadır el-Mutavvîî s.363, Ahmed el-Münâdî el-Mutavvîî s.363, Ahmed İbni Ebû Bekir en-Nesefî s.364, Ahmed es-Sutayha İbni el-Makbûl ez-Zeyleî s.365, Ahmed el-Fuyûmî s.366, Ahmed İbni Ebû Bekir s.366, Ahmed İbni Şeyh Abdullah el-İderûs s.367, Ahmed Hamde s.368, Ahmed İbni İsa İbni Gallâb el-Kelbî s.368, Ahmed et-Farûki es-Serhendî s.369, Ahmed İbni Muhammed es-Sa'dî s.372, Ahmed İbni Ebü'l-Feth el-Hükmî (el-Hakemî) el-Mukrî s.373, Ahmed İbni Şeyhân Ba'levî s.374, Ahmed İbni Ahmed el-Hatîb eş-Şüveyrî s.374, Ahmed İbni Muhammed İbni Yunus el-Bedrî s.375, Ahmed İbni Ali ed-Dımeşkî el-Halvetî s.375, Ahmed Ebû Şûse s.379, Ahmed İbni Muhammed İbni Küsbe el-Halebî s.380, Ahmed İbni Abdülkadir er-Rufâî s.381, Ahmed İbni Abdülmün'im İbni Muhammed Eb'üs-Südûr el-Bekrî s.382, Ahmed İbni Hasan en-Neşretî el-Üryân s.382, Ahmed ed-Derdir el-Mâlikî el-Halveti el-Mısrî s.382, Ahmed es-Sâvi s.384, Ahmed İbni İdris s.384, Eb'ül-Abbas Ahmed et-Tîcânî s.399, Ahmed İbni Süleyman el-Ervâdî s.400, Ahmed et-Termâninî el-Halebî s.401, Ahmed el-Kaka el-Kürdî s.402, Ahmed İbni Şeyh Abdullah en-Nûbânî s.402, Ahmed İbni Hasan İbni Abdullah İbni Ali el-Attâs Ba'levî s.404, İhlâs el-Halvetî s.416, İshak İbni Muhammed Ebu Ya'kub en-Nehrecurî s.417, İsmail İbni Yahya el-Müzenî s.418, İsmail İbni Yusuf ed-Deylemî s.419, İsmail İbni Yusuf el-Enbâbî s.419, Eb'ül-Fidâ İsmail İbni Abdülmelik İbni Mesud el-Bağdadî s.420, Eb'ül-Abbas İsmail İbni Muhammed el-Hadremî s.420, Mecduddin İsmail İbni Muhammed İbni Hudâdâd, s.424, İsmail İbni Abdullah İbni Ömer en-Nâşirî s.426, İsmail İbni İbrahim İbni Abdüssamed el-Cebertî s.426, İsmail İbni Ömer el-Mağribi s.430 İsmail İbni İshak İbni İbrahim İbni Muhammed İbni Musa s.430, İmâdüddin Eb'ül-Fidâ İsmail İbni Burhanüddin İbni Cemâa'el-' Kinânî s.431, İsmail İbni Ebu Bekir İbni İsmail el-Cebertî s.431, Eb'ül-Fidâ İsmail İbni Yusuf İbni Furay' s.432,

Zevrak İsmail İbni Ahmed İbni İsa s.432, İsmail el-Ferrâ s.433, Ebu Amr el-Esved İbni Yezid İbni Kays en-Nah'î s.433, Aslan Dede s.434, el-Esamm en-Neccâr'ül-Kudsî s.435 Eb'ül-Fadl el-Ahmedi s.436, İlâhbahş en-Nakşibendî el-Hindî s.438, Ümmü Ahmed el-Kabile s.440, Cimmü'r-Rubeyyi' ez-Zübeydî s.440, Ümmü Satl s.440, Seyyid Emir Külâl s.441, Eminüddin İbni en-Neccar s.411, Ebu Âmir Üveys İbni Âmir el-Murâdî el-Karenî s.442, Eyyûb es-Sahtiyânî s.443, Eyyûb el-Kennâs s.444, Eyyûb İbni Ahmed el-Nalveti s.445, Dördüncü Bölüm: İsmi Ba (B) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.447, Seyyid Bedr İbni Muhammed el-Hüseyni el-Kudsî s.447, Şeyh Bark s.447, Berekât el-Meczûb s.448, Berekât el-Hayyât s.449, Burhanüddin el-A'rac s.450, Bişr İbni'l-Haris el-Hâfi s.451, Beka İbni Batu s.453, Ebu Abdurrahman Bakiy İbni Muhammed İbni Meiid el-Kurtubî s.454, Bekkar İbni İmrân er-Rahibî s.455, Eb'üs-Seccâd Bekir İbni Ömer İbni Yahya el-Fürsânî etTağlibi s.456, Bekr el-Meczûb s.456, Bilâl el-Havvâs s.457, Eb'ül-Beyân Bennâ İbni Muhammed İbni Mahfuz el-Kureşî ed-Dimeşkî s.457, Beyân el-Hammâl İbni Muhammed İbni Ahmed el-Vâsıtî s.458, Bahâüddin el-Meczûb el-Kadirî s.459, Amasyalı Pîr İlyas s.460, Pîr Cemâlüddin eş-Şirazî s.461, Beşinci Bölüm: İsmi Ta (T) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.463, Tâcüddin İbni er-Rufâî s.463, Tâcüddin İbni Zekeriya İbni Sıtan el-Osmânî en-Nakşibendî s.467, Tâcüddin İbni Şa'ban s.470, Takıyyüddin Eb'ül-İzz İbni el-İmam Ebu Abdullah Muhammed İbni Ahmed el-Mukterih s.427, Takiyyüddin Ebu Bekir el-Hısnî s.472.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Kitabın I. cildinden itibaren II. cildin de bir kısmında adı ***"Muhammed"*** olan velîlere öncelik verilmiştir. Tertibi Arap harfleri ile olduğu için adı, Elif (A) harfiyle başlayan velîler ***"Muhammed"*** adını taşıyanlardan sonra yer almış ve alfabetik olarak devam etmiştir. Bu ciltte isimleri Elif, Ba(B), Ta(Te) ile başlayan velîlerin kerâmetleri yeralmaktadır.

118. **Şeyh Yûsuf en-Nebhânî**
Camiu'l Kiramâti'l Evliyâ-Sahabeden Günümüze Velîler ve Kerâmetleri (çev. Abdülhalık Duran) 3. c.—İstanbul [y.y.; y.t.y.]
496 s.; 24 cm.

İçindekiler: Altıncı Bölüm: İsmi Sa (Peltek Se) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.5, Sâbit el-Benânî s.5, Sevbân, yahud Feyd İbni İbrahim Zunnun el Mısrı s.8, Yedinci Bölüm: İsmi Cim (C) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.15, Câbir er-Rahbi s.15 Câgir el-Kürdî s.15, Ca'fer es-Sâdık s.17, Ca'fer İbni Muhammed İbni Nusayr el Havvas s.19, Ebu Abdullah Ca'fer İbni Abdurrahim el-Mahhâî s.21, Ca'fer İbni Ali İbni Abdullah İbni Şeyh'ül-Iderûs s.22, Ca'fer el-Mekkî s.22, Seyyid el-Caîdî s.23, Celâlüddin et-Tebrîzî s.24, Cemâlüddin el-Barlesi s.27, Cemâlüddin es-Sâvi s.27, Cum'a el-Hamevî s.28, Eb'ül-Kasım Cüneyd el-Bağdadi s.29, Cevher İbni Abdullah s.34, Ceylan el-Kürdî s.35, Sekizinci Bölüm: İsmi Ha İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.37, Hatim İbni Ahmed El-Ehdel s.37, Haris İbni Esed el-Muhasibî s.38 Ebu Muhammed Habib el-Farısı el Acemî s.40, Şemsüddin Habibullah Cân-ı Cânân Mazhar Hasan el-Basrî s.46, Hasan el-Askerî s.47, Hasan İbni Büşra el-Cevherî s.47, Hasan Kadib'ül-Bân el-Musulî s.49, Hasan İbni Atik el-Kastalanî s.56, Hasan İbni Şeyh Ali el-Harirî s.57, Hasan el-Katnanî s.58, Ebu Muhammed Hasan İbni Ömer el-Himyerî s.59, Ebu Muhammed Hasan İbni Abdullah İbni Eb'üs-Surür s.60, Hasan el-Muallim İbni Esedüllah s.61, Ebu Muhammed Hasan İbni

Ömer el Heysı s.62, Hasan İbni Abdurrahman el-Müfessir el-Yemeni. s.62, Hasan İbni Ali İbni Muhammed ed-Düveli s.62, Hasan et-Tüsterî s.63, Hasan İbni Abdurrahman es-Sekkaf s.64, Hasan İbni Şeyh Alâüddin el-Attar s.66, Hasan el-Matrâvî s.67, Hasan el-Halbüsî s.67, Hasan İbni Ali Bedruddın es-Suyufi s.68, Hasan el-Hafi s.68, Hasan el-Irakı s.70 Hasan İbni Ahmed er-Rumı s.72, Hasan Sükker ed-Dımeşki s.73, Hasan Ebu Halave el-Gazzi s.74, Hüseyin İbni Mansur el-Hallac s.75, Ebu Abdullah Hüseyin İbni Ali İbni Ömer el-Himyerî el-Yemeni s.77, Ebu Abdullah Hüseyin İbni Ebu Bekir İbni Hüseyin es-Sürî s.77, Ebu Abdullah İbni Mahammed İbni İbrahim el-Havlî s.79, Kutbüddin Hüseyin İbni Şemsüddin Muhammed ibni Mahmud İbni Ali el-İsfahanî s.79, Hüseyin Ebu Ali s.79, Hüseyin el-Ademî s.80, Hüseyin İbni Ahmed İbni Hüseyin s.8l, Hüseyin İbni Abdullah el-İderûs s.81, Hüseyin el-Meczüb s.82, Hüseyin İbni Ahmed el-Kasemî s.83, Hüseyin el-Mütavvü el-Meczûb s.84, Hüseyin İbni Muhammed İbni Farfara ed-Dimeşki s.84, Hüseyin el-Hamevî s.86, Hüseyin ed-Dicânî s.87, Hakim s.88, Hammad İbni Seleme s.89, Hammad İbni Müslim ed-Debbâs s.90, Hümeyd el-Mâliki s.92, Hümeyd El-Cinanî El-Ulvâni s.93, Hayat İbni Kays El-Harrânî s.93, Dokuzuncu Bölüm: İsmi Ha (Noktalı Ha) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.97, Halid İbni Ma'dan s.97, Mevlânâ eş-Şeyh Halid en-Nakşibendî Eb'ül-Beha Diyâüddin s.97, Hadice Binti el-Hafız Cemalüddin el-Bekrî s.100, Hadır İbni Ebu Bekir el-Hemedanî s.101, Hallad İbni Kesir İbni Müslim s.101, Halef İbni Abdullah el-Arfendi s.102, Halife İbni Mûsa en-Nehirmeliki s.102, Şeyh Halife s.104, Halil İbni Mes'ud el-Mağribî s.105, Halil İbni Abdullah Radiyyüddin s.105, Halil el-Meczub s.106, Hamis el-Bedrı s.107, Havlec el-Misrî s.108, Onuncu Bölüm: İsmi Dal (D) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.109, Davud Et-Tâi. s.109, Davud İbni el-A'zebl s.110, Davud el-Acemi s.111, Davud İbni es-Seyyid Bedir el-Hüseyni s.112, Ebu Süleyman Davud İbni İbrahim ez-Zeyleî s.112, Davud İbni Müslim es-Simâdî el-Betrâvî s.113, Davud İbni Bâ-Halâ s.114, Davud er-Rûmi s.114, Dahmel İbni Abdullah Es-Sahbânî s.114, Ebu Bekir Delf İbni Cahder Eş-Şiblî El-Bağdâdî s.115, Demirtaş El-Muhammedî s.118, Denkner El-Meczûb s.119, Dinar El-Âbid s.119, On Birinci Bölüm: İsmi Zal (Peltek Ze) İle Başlayan Velilerin Kerametleri Zünnûn İbni Necel-Adl el-Uheymî s.121, On İkinci Bölüm: İsmi Ra (R) İle Başlayan Velilerin Kerâmetleri s.123, Rabia El-Adeviyye s.123, Rabia Binti İsmail s.124, Raşid İbni Süleyman s.125, Rubeyyi' İbni Harrâş s.126, Rüstem Halife el-Bursavi s.127, Risl el-Kudûrî s.127, Rislân ed-Dımeşki s.128, Rislân el-Mısri s.131, Rızaüddin İbni İsmail el-Ceberti el-Yemeni s.131, Rukiyye Binti eş-Şeyh Dâvud es-Simâdî s.132, Ramazan el-Eş'as s.132, Şeyh Ramazan s.l33, Şeyh Rozbahar s.133, Ruveym İbni Ahmed s.134, Reyhan İbni Abdullah El-Adeni s.134, On Üçüncü Bölüm: İsmi Za (Z) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.137, Ebu Muhammed Zürey' İbni Muhammed El-Haddâd El-Yemenî s.137, Zekeriyya el-Ensârî s.138, Zehrâ el-Vâlihe s.142, İmam Zeyd İbni Ali Zeynülâbidin İbni Hüseyin s.143, Ebu Üsâme Zeyd İbni Abdullah İbni Ca'fer el-Yefâî el-Yemeni s.144, Ebu Ahmed Zeyd İbni Ali eş-Şâverî el-Yemenî s.145, Zeynülabidin İbni Abdürrauf el-Menâvi s.146, Zeynülâbidin İbni eş-Şeyh Übeyd El-Belkîni s.147, Zeynülâbidin İbni El-Menâdili s.148, On Dördüncü Bölüm: İsmi Sin (S) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.149, Salim İbni Ali s.149, Salim İbni Hasan Eş-Şebşirî s.149, Ebu Muhammed Sebe' İbni Süleyman s.150, Siftt'ül-Mülûk s.152, Serîy es-Sekatî s.152, Sa'düddin el-Cebâvi s.155, Sa'düddin el-Kâşgarî s.156, Sa'dûn el-Mecnûn s.158, Sa'dûn el-Mısrî s.159, Said İbni Müseyyeb s.160, Said İbni Cübeyr s.161, Said İbni Yezid el-Benyâci s.165, Said İbni İsmail Ebu Osmân el-Hirî s.165, Ebu Muhammed Said İbni Mansûr İbni Ali İbni Abdullah İbni Miskin el-Yemenî s.165, Said İbni Abdullah el-Mağribî s.166, Süleyman fbni Abdünnâsır el-İbşitî s.167, Sügyan İbni Said es-Sevrî s.168, Süfyan İbni Abdullah el-Ebinî el-Yemeni s.169, Saltık et-Türki s.l71, Süleyman İbni Tarhan el-Kaysi el-Basrî s.174, Süleyman el-Hânûti s.174, Eb'ür-Rebi Süleyman ez-Zübbâdî el-Mısrî s.175, Süleyman Eb'ür-Rebi' el-Mâliki s.175, Selîm İbni Abdurrahman el-Askalâni s.176, Selim

el-Mesvetî ed-Dımeşki el-Hanefî s.176, Semnûn İbni Hamza el-Havvâs s.178, Sümbül Sinân er-Rûmi s.179, Ebu Muhammed Suveyd İbni el-Kümeyt s.179, Söndük Kavgacı Dede s.181, Süveyd es-Sencârî s.181, Süveyd el-Meczûb s.183, Sehl İbni Abdullah el-Ferhân s.184, Sehl İbni Abdullah et-Tüsterî s.184, Ebu Muhammed Seyyid İbni Ali El-Fahhâr s.188, On Beşinci Bölüm: İsmi Şin (Ş) İle Başlayan Velilerin Kerâmetleri s.191, Şâh İbni Şuca' El-Kirmâni s.191, Şibl El-Mervezi s.192, Şebib El-Furâtî s.193, Şücâ' el-Kirmânî s.194, Şücâüddin İbni İlyas er-Rûmi s.195, Şerefüddin el-Kürdi el-Erdebili s.195, Şerefüddin es-Saidi s.195, Şerif el-Isı s.196, Şabân el-Meczûb s.197, Şabân İbni ed-Demirtaşı s.197, Şa'vâne s.198, Şuayb Ebu Medyen el-Mağribi s.199, Şuayb s.206, Şakrân İbni Abdullah el-Mağribî s.206, Şakik İbni İbrahim el-Belhi s.208, Şekkâs s.208, Şükker veya Şükür el-Mısrî s.209, Şemsüddin ed-Diyrutî ed-Dimyati s.210, Şihâbüddin el-Marhûmî s.210, Şihâbüddin İbni Meylak s.211, Şihâbüddin eş-Şa'râvî s.211, Şihâbüddin İbni Dâvud s.212, Şihâbüddin en-Neşli (en-Nüşeylî) s.212, Şeyh İbni Ali İbni Muhammed s.213, Şeyh İbni Abdurrahman es-Sakkaf s.214, Şeyh İbni Abdullah İbni Ali s.215, On Altıncı Bölüm: İsmi Sâd İle Başlayan Velilerin Kerâmetleri s.217, Eb'ün-Necâ Salih İbni Hüseyin İbni Abdullah El-Hanbelî s.217, Salih el-Adevî s.218, Salih İbni İbrahim İbni Salih el-Userî s.218, Salih İbni Ahmed İbni Muhammed İbni Eb'ül-Hall s.218, Salih İbni Ömer İbni Ebu Bekir İbni İsmail el-Büreyhi s.219, Salih İbni Muhammed İbni Mûsa el-Hüseynî er-Riyâhî s.219, Sıbğatullah İbni Ruhullah İbni Cemalüllah el-Burûci s.221, Ebu Nâsirüddin Sadaka el-Bağdadi s.222, Sıddik Baraş s.222, es-Sarfendî s.223, Safiyyüddin İbni İsmail el-Hamevi s.223, Sakar İbni Ömer en-Neyfâvi s.224, Sılâ İbni Eşyem El-Adevi s.224, On Yedinci Bölüm: İsmi Ta (Tı) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.227, Ebu Abdurrahman Tâvus İbni Keysân El-Yemâni s.227, Tahir Babşâz En-Nahvi s.227, Tuayme es-Saidi s.228, Ebu Muhammed Talha İbni İsa İbni İbrahim İbni Ebu Bekir İbni İsa el-Yemeni s.228, Tayyib İbni İsmail ez-Zuheli s.231, Ebu Yezid el-Bestami Tayfur İbni İsa İbni Adem İbni Serveşan s.232, On Sekizinci Bölüm: İsmi Ayın İle Başlayan Velilerin Kerâmetleri s.237, Âişe Binti Ebu Osman En-Nisâbûrî s.237, Âişe Binti Abdullah El-Bekriyye s.237, Seyyid Âbidin ed-Dimeşkî s.237, Ârif ed-Diğerâni s.238, Ârif Evliya s.238, Âmir İbni Abdikays el-Anberî s.239, Âmir et-Teycurî s.240, Âmir eş-Şâfü en-Nablusi el-Makdisî s.241, Abbâs İbni el-Mühtedi s.241, Abdülcebbar İbni el-Fâris s.242, Abdülcelil el-Arnavutî s.242, Abdülhalim İbni Muslih el-Menzilâvi s.242, Abdülhamid İbni eş-Şeyh Necib en-Nubâni s.243, Abdülhalık İbni eş-Şeyh Abdülcemil el-Gucduvânî s.247, Abdurrkahman İbni Atiyye Ebu Süleyman ed-Dârâni s.248, Abdurrahman et-Tafsûnci s.249, Abdurrahman İbni Ali ed-Dimeşki s.251, Eb'ül-Kasım Abdurrahman İbni Abdullah İbni el-Hüseyin s.251, Eb'ül-Ferec Abdurrahman İbni Eb'ül-Hayr İbni Cübeyr el-Yemenî s.251, Abdurrahman İbni el-Üstad el-A'zam s.252, Abdurrahman el-Vağlis s.253, Abdurrahman en-Nüveyrî s.253, Ebu Muhammed Abdurrahman İbni Ömer İbni Seleme el-Hubeyşi el-Yemeni s.254, Ebu Muhammed Abdurrahman İbni Muhammed İbni Abudullah İbni Zekeriyya s.256, Eb'ül-Kasım Abdurrahman İbni Muhammed İbni Rislân s.256, Abdurrahman İbni Muhammed es-Sekkaf, s.257, Abdurrahman İbni Osman İbni el-Mü'tarid s.263, Abdurrahman İbni Pakdemir s.264, Abdurrahman İbni Ahmed el-Câmi s.264, Abdurrahman el-Erzincanî s.266, Abdurrahman eş-Şebrisî s.267, Abdurrahman İbni Ebu Bekir, Celâlüddin Eb'ül-Fadl İbni Allâme Kemâlüddin es-Suyüti s.268, Abdurrahman İbni Şeyh Ali es-Sekkâf s.272, Abdurrahman İbni Şeyh Veh el-Ustûhî s.273, Abdurrahman el-Meczûb s.274 Abdurrahman eş-Şâmî s.274, Abdurrahman İbni Yusuf er-Rûmî s.275, Abdurrahman el-Âcıirî s.276, Abdurrahman İbni Muhammed İbni Abdullah s.277, Abdurrahman İbni Muhammed Ba'levî el-Cefrî s.277, Abdurrahman İbni Ali el-Hıyârî s.278, Abdurrahman İbni Ahmed el-İdrisi s.279, Abdurrahman es-Sekkaf Ba'levi s.281, Abdurrahman el-Biçirmi s.281, Aburrahim Ebu Mansur ibni el-Üstad Eb'ul-Kasım Abdülkerim el-Kuşeyrî s.282, Abdurrahman İbni Ahmed İbni Ahmed el-Kanâvi s.282,

Abdurrahim İbni Hüseyin İbni Ali s.284, Abdürezzak et-Turabî s.284, Eb'ül-Hakem Abdüsselâm İbni Abdurrahman İbni Muhammed el-İşbili el-Endülüsi s.285, Abdüsselâm el-Kalîbî s.286, Abdüsselâm İbni Meşiş s.286, Abdüsselâm İbni Abdülbârî el-Gazzi s.288, Seyyid Ahmed Bedevi'nin Halifesi Abdülâli s.288, Mısırlı Meczûb Abdülâli s.289 Abdülâli el-Ca'ferî s.289, Abdo İbni Süleyman el-Kürdî s.290, Abdülazim İbni Selmân s.290, Abdülaziz İbni Yahya İbni Ali İbni Abdurrahman el-Utbî s.291, Abdülaziz İbni Abdüsselâm İzzüddin es-Sülemî s.292, Abdülaziz İbni Ebu Bekir el-Kureşi el-Mehdevî s.294, Abdülaziz İbni Ahmed ed-Dirini s.295, Abdüllaziz ed-Debbağ s.296, Abdülgaffar İbni Abdülkerim el-Kazvini s.311, Adülgani İbni İsmail en-Nablûsi s.312, Abdülfettâh İbni Şeyh Muhammed Ebu Ali ez-Zü'bi et-Trablûsi s.313, Adülkadir el-Geylâni s.314, Abdülkadir İbni Mühezzeb İbni Ca'fer el-Edfevi s.321, Abdürkadir İbni Habib es-Safedi s.321, Abdülkadir ed-Deştüti s.323, Abdülkadir İbni Muhammed İbni Abdülkadir İbni Muhammed İbni Yahya İbni Muhammed İbni Nasr İbni Şeyh Abdülkadir el-Geylânî s.326, Abdülkadir es-Sübkî s.326, Abdülkadir İbni Muhammed İbni Sevvâr s.327, Abdülkadir Ba-Aşr ed-Dev'ani el-Hadremî s.328, Abdülkadir es-Sıddıki el-Bağdadi s.329, Abdülkadir Ebu Ribâh ed-Dücâni el-Yâfû s.330, Emir Abdülkadir el-Cezâirî s.332, Abdülhadir İbni Abdullah Eb'ün-Necib es-Sühreverdi s.338, Abdülkerim İbni Muhammed er-Râfü el-Kazvînî s.340, Abdülkerim el-Kaavî ed-Dımeşki s.340, Abdüllatif İbni Muham(ned el-Cevcerî s.341, Abdüllatif İbni Abdülmü'min el-Horâsâni s.342, Abdüllatif es-Sâvi el-Beyrûtî s.342, Abdullah İbni Süvveb Ebu Müslim el-Havlânî s.343, Abdullah İbni Yezid el-Cürmi Ebu Kılâbe s.346, Abdullah İbni Mübarek s.346, Abdullah İbni Gâlib s.346, Abdullah İbni Muhammed el-Mürtaiş en-Nisâburî s.347 Abdullah İbni Salih s.348, Abdullah el-Vezzân s.350, Abdullah İbni Ahmed s.350, Abdullah el-Mehâmilî s.350, Abdullah el-Mervezi s.351 Abdullah el-Megâvîrî s.351, Abdullah İbni Tabataba el-Mısrî s.353, Abdullah el-Hayyat el-Endülüsi s.355, Ebu Muhammed Abdullah el-Kattân s.355, Ebu Muhammed Abdullah İbni Muhammed İbni el-Arabi et-Tai s.356, Ebu Muhammed Abdullah İbni el-Üstad el-Mervezî s.357, Abdullah İbni Muhammed er-Râzî s.360, Ebu Muhammed Abdullah İbni Yahya İbni Eb'ül-Heysem es-Sa'bî s.361, Abdullah İbni Meymıin el-Hamavî s.362, Abdullah el-Beltâcî s.363, Abdullah İbni Osman İbni Ca'fer el-Yunini s.364, Abdullah el- Hâmî el-Mısrî s.367, Abdullah Ebu Rıdvân s.368, Abdullah el-Acemi s.369, Ebu Muhammed Abdullah İbni Muhammed İbni Abdurrahman Bâ-İbâd el-Hadremi s.371, Ebu Reyhâne Abdullah İbni Matar s.373, Abdullah İbni Ömer İbni Salim el-Fâyiş s.373, Abdullah es-Sıifî s.374, İbni Hatib Abdullah İbni Muhammed İbni Abdullah İbni Said eş-Şa'bî s.374, Abdullah et-Türkmânî s.377, Abdullah İbni Alevi İbni Üstad el-A'zam s.378, Abdullah el-Munufî s.382, Abdullah İbni Muhammed İbni Ömer el-Afif s.384, Abdullah İbni Ahmed el-Hezimi s.384, Abdullah İbni Aşere el-İyâni s.385, İmam el-Yâfiî, Abdullah İbni Es'ad s.385, Kemâlüddin Abdullah el-Gârî s.389, Abdullah İbni Said İbni Abdülkâfî el-Mısrî s.390, Abdullah İbni Abdurrahman İbni Osman el-Mü'tarid el-Yemeni s.390, Abdullah İbni Muhammed İbni İsâ Cemalüddin el-Avfî s.392, Abdullah İbni Ebu Bekir İbni Abdurrahman el-İderüs s.392, Abdullah es-Semerkandi en-Nakşibendî s.398, Abdullah İbni Muhammed İbni Ali Bâ-Alevî s.399, Şeyh Abdullah s.399, Abdullah İbni Ali İbni Ebu Bekir es-Sekkâf s.399, Abdullah İbni Muhammed İbni Abdurrahman s.400, Abdullah İbni Şeyh İbni eş-Şeyh Abdullah el-İderûs s.402, Abdullah İbni Abdurrahman İbni Hârun s.403, Abdullah el-Fetâ el-Mısrî s.403, Abdullah İbni Muhammed İbni Abdullah el-Mısrî s.404, Abdullah el-Kürdi el-Bağdadi s.404, Abdullah İbni Sâlim s.405, Abdullah İbni Ali İbni Hasan Bâ-Alevi s.405, Abdullah İbni Alevi Ba-zincân s.406, Abdullah İbni Meşhûr İbni Ali İbni Ebu Bekir el-Alevi s.407, Şeyh Abdullah en-Nettârî eş-Şerkavi s.407, Abdullah İbni Alevi el-Haddâd s.407, es-Seyyid Afifüddin Abdullah İbni İbrahim el-Mirgâni s.409, Şah Gulâm Abdullah ed-Dehlevi s.409, Şeyh Abdullah İbni Şeyh Hıdır ez-Zü'bi s.414, Abdülmuhsin İbni Ahmed el-Verrâdi s.415, Şeyh

Abdülmu'ti et-Tunusî s.415, Abdülmelik İbni Muhammed İbni Ebu Meysere el-Yâfiî s.417, Abdülmelik et-Taberî s.417, Abdülvahid İbni Zeyd s.418 Abdülvâhid İbni Berekât s.420 Abdülvâhid el-Meczûb s.420, Eb'ül-Hattâb Abdülvehhâb İbni İbrahim İbni Muhammed İbni Anbese el-Adenî s.421, Tâcüddin ez-Zâkir s.423, Abdülvehhâb eş-Şa'rânî s.424, Abdullah el-Afifi s.435, Abdülhâdi el-Humusi s.435, Able ve Razem s.436, Ubeydullah el-Ahrâr s.436, Ubeydullah İbni Muhammed en-Nakşibendi s.439, Şeyh Hüseyin Ebu Ali'nin ashabından olan Übeyd s.440, Utbe el-Gulâm s.441, Atik ed-Dimeşki s.441, Ebu Amr Osman İbni Marzuk İbni Humeyd İbni Selâme el Mısrî el-Kureşî s.442, Ebu Amr Osman İbni Merveze el-Betâihi s.443, u Affân Osman İbni Eb'ül-Kasım İbni Ahmed İbni İkbâl el-Yemeni s.446, Ebu Osman İbni Ali İbni Said İbni Şârûh s.447, Osman es-Surûci s.448, Osman el-Adevî el-Bukai s.450, Osman el-Mes'udi s.450, Ebu Amr Osman İbni Abdullah İbni Muhammed İbni Yahya el-İyâni s.451, Osman el-Hattâb s.452, Osman İbni İbrahim Ebu Seyfeyn s.454, Adi İbni Misâfir s.454, el-Arabi el-Feştâli el-Mağribi s.460, Arefe el-Kayrevâni el-Mağribi s.463, Arûset'üs-Sahrâ s.464, Azzâz İbni Müstevdi' el-Betâihi s.464, İzzüddin İbni en-Nuaym s.466, Asker İbni Hüseyin Ebu Turâb en-Nahşebi s.467, Atâ el-Ez,ak s.468, Affân İbni Süleyman el-Bağdadi el-Mısrî s.469, Akil el-Menbeci s.470, Alâüddin s.471, Alevi İbni Alevi İbni Muhammed s.472, Alevi İbni el-Üstad el-A'zam s.473, Alevi İbni Muhammed s.475, Alevi İbni Ahmed el-İderûs s.477, Ali Zeynülâbidin s.477, Ali İbni Bekâr eş-Şâmi s.479, Ali er-Rıza İbni Mûsa el-Kâzım İbni Ca'fer es-Sâdık s.480, Eb'ül-Hasan Ali İbni Zeyyâd s.483, Eb'ül-Hasan Ali İbni el-Muvaffak s.484.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Eski Türkçe haflerle adı cim, ha, noktalı ha, dal, peltek ze, ra, za, sin, şın, sad, tı, ayın, ile başlayan velîlerin kerâmetlerini havîdir.

119. **Şeyh Yûsuf en-Nebhânî**
Camiu'l Kiramâti'l Evliyâ-Sahabeden Günümüze Velîler ve Kerâmetleri (çev. Abdülhalık Duran) 4. c.—İstanbul [y.y.; y.t.y.]
495 s.; 24 cm.

İçindekiler: Ali İbni Muhammed İbni Sehl İbni Es-Sâiğ Ed-Deynûrî s.5, Ali İbni Muhammed el-Müzeyyin es-Sağir el-Bağdadî s.5, Eb'ül-Hasan Ali İbni Muhammed İbni Sehl ed-Deynûrî s.6, Eb'ül-Hasan Ali İbni İbrahim el-Hûfî s.7, Ali İbni Hasan el-Hal'î s.8, Ali İbni Ebu Bekir İbni Humeyr el-Arşanî s.9, Ali İbni İbrahim el-Ensârî s.10, Ali İbni el-Heytî s.11, Eb'ül-Hasan Ali İbni Ömer İbni Muhammed el-Ehdel s.13, Ali İbni Vehb er-Rebiî s.14, Eb'ül-Hasan Ali İbni Ahmed es-Sabbâğ s.17, Ali İbni Ebu Medyen s.22, Ali İbni Ebu Bekir İbni İdris el-İdrisî s.23, Eb'ül-Hasan Ali İbni Abdülmelik İbni Efleç s.24, Eb'ül-Hasan Ali İbni Ömer el-Ehde s.l25, Eb'ül-Hasan Ali İbni Kasım el-Basîr el-Yemenî s.26, Eb'ül-Hasan Ali İbni Muhammed İbn'ül-Garib s.27, Eb'ül-Hasan Ali İbni Ömer İbni Hüseyin İbni İsa s.28, Eb'ül-Hasan Ali İbni Ebu Bekir et-Tibâî s.29, Eb'ül-Hasan Ali İbni Salim Attâb el-Übeydî s.30, Eb'ül-Hasan Ali İbni Yağnüm s.32, Ali el-Kürdi s.33, Eb'ül-Hasan Ali el-Ferrân s.35, Eb'ül-Hasan Ali İbni Salih el-Endülüsî el-Kehhâl s.36, Eb'ül-Hasan Ali İbni Merzuk er-Rüdeyni s.36, Eb'ül-Hasan İbni el-Kudâî el-Mısrî s.36, Eb'ül-Hasan İbni el-Hâris el-Leysî s.37, Eb'ül-Hasan İbni Câlût s.38, Eb'ül-Hasan et-Tarâifi s.39, Eb'ül-Hasan el-Cûsakî s.40, Eb'üi-Hasan Ali İbni İbrahim İbni Müslim el-Emsârî el-Mısrî s.41, Eb'ül-Hasan Ali el-Bakkal s.41, Ali el-Melyecî s.42, Eb'ül-Hasan Ali İbni Abdullah

s.43, Ali İbni Ahmed et-Tecibî el-Endülüsî s.43, Eb'ül-Hasan Ali İbni Ahmed el-Harrânî el-Endülüsî s.44, Eb'ül-Hasan Ali İbni Kasım el-Arîf el-Hakemî s.45, Ali el-Harîrî s.45, Eb'ül-Hasan Ali eş-Şâzelî s.48, Eb'ül-Hasan Ali İbni Hasan el-İsâbî s.53, Eb'ül-Hasan Ali İbni Ahmed er-Rümeyme s.55, Eb'ül-Hasan Ali İbni Abdullah s.56, Eb'ül-Hasan Ali İbni Abdullah en-Nümeyrî eş-Şeşterî s.57, Ali el-Bekkâ s.58, Ali İbni Ömer el-Himyerî. Ali İbni Alevî İbni Ahmed İbni el-Üstâd el-A'zâm s.59, Eb'ül-Hasan Ali İbni es-Sabbâğ el-Kusî el-İskenderî s.60, Ali İbni Ahmed İbni Ca'fer, el-Haşimî el-Kusî el-Ühaymî s.61 Ali İbni Mürteza el-Hadremî s.61, Ali el-Bedevî eş-Şâzelî s.63, Ali İbni Abdullah es-Süfi eş-Şüneynî el-Yemenî s.64, Ali İbni Yusuf İbni Ali el-Eşkel el-Yemenî s.65, Ali İbni Ahmed İbni Ömer ez-Zeylaî el-Yemenî s.66, Ali et-Tekrûrî s.66, Ali el-Ezrak el-Yemenî s.67, Ali İbni Ömer el-Himyerî s.67, Ali İbni Muhammed el-Hübelî el-Mısrî s.67, Ali İbni İbrahim el-Becelî. s.68, Ali er-Râmitenî s.69, Eb'ül-Hasan Ali İbni Mûsa el-Ühmulî s.70, Eb'ül-Hasan Ali İbni Abdullah et-Tavâşî s.73, Eb'ül-Hasan Ali İbni Ebu Bekir İbni Muhammed İbni Şeddâd el-Yemenî s.77, Ali es-Seddâr el-Bahrânî s.77, Ali İbni Mûsa el-Cebertî el-Feşelî s.78, Yusufen-Nebhânî Ali İbni Muhammed Vefâ s.79, Eb'ül-Hasan Ali İbni Ahmed İbni Ömer İbni Hüşeyber s.81, Eb'ül-Hasan Alâüddin Ali İbni eş-Şeyh Tâcüddin Eb'ül-Vefâ el-Bedrî el-Kudüsî s.81, Ali İbni Muhammed Ba-Alevî s.82, Ali el-Barlasî el-Mısrî s.83, Ali İbni Kavvam el-Hindî s.83, Ali İbni Şihâbüddin eş-Şa'ravî s.83, Ali İbni Ebu Bekir es-Sekkaf s.84, Ali el-Cebertî s.85, Ali el-Mahallî s.86, Ali İbni Cemal en-Nebtiti s.87, Ali İbni Meymın el-Hâşimi el-Kureşî el-Mağribi el-Gimârî el-Fâsî s.88, Ali ed-Dümeyrî s.91, Ali el-Kürdî s.91, Ali el-Marsîii s.92, Ali eş-Şemûbî s.92, Ali İbni Atiyye İbni Hasan el-Haddâd s.93, Ali Şihâbüddin en-Neşli s.95, Ali el-Havvâs s.96, Ali Ebu Havde s.100, Şeyhülislâm Nureddin Ali İbni Yâsin et-Trablûsî s.101, Ali eş-Şûnî el-Mısrî s.102, Ali ez-Züveyb s.104, Ali el-Buhayrî s.105, Eb'ül-Hasan Ali İbni Ahmed el-Kazvinî s.106, Ali el-Abbâsî s.107, Ali el-Cemmâzî s.107, Ali İbni Ahmed İbni Hızır s.108, Ali İbni Muhammed İbni Guleys s.109, Ali et-Türkmenî s.109, Ali el-Cemel el-Enmâtî s.110, Ali İbni Abdullah Belfakîh s.110, Ali İbni Yahya Nureddin ez-Ziyâdî s.111, Eb'üd-Diyâ Nureddin Ali İbni Ali eş-Şebrâmelsî s.111, Ali İbni Ebu Bekir İbni el-Makbûl ez-Zeyleî el-Yemenî s.112, İneğin sahibi Şeyh Ali s.113, Ali el-Beyûmî s.113, Ali İbni Abdülberr s.116, Ali el-Yeşrûtî eş-Şazelî s.118, Şeyh Ali el-Ömerî eş-Şâzelî et-Trablûsî s.119, Ömer İbni Abdülaziz s.141, İmam Ebu Hafs Ömer ez-Zehebî s.142, lmam Ebu Hafs Ömer Ebu Seleme el-Haddâd en-Nisabûrî s.142, Ömer İbn'ül-Fârıd s.142, Şihâbüddin Ömer İbni Muhammed İbni Abdullah esSühreverdî s.145, Eb'ül-Hattâb Ömer İbni Said İbni Eb'üs-Suûd el-Hemedânî s.146, Ömer İbni Mübârek el-Cufi s.146, Ömer İbni Ahmed İbni Es'ad el-Hazzâ s.147, Ömer İbni Osman el-Hakemî s.147, Ebu Hafs Ömer İbni Muhammed İbni eş-Şeyh Ömer el Mü'tarid s.148, Ebu Hafs Ömer İbni el-Eksa' el-Muallim s.149, Ebu Hafs Ömer İbni Muhammed İbni Ebu Bekir er-Rühaytî el-Yemenî s.149, Ömer eş-Şenâvi s.150, Ömer İbni İmran İbni Sadaka el-Bilâli el-Emevî s.150, Ömer er-Ruşenî s.151, Ömer el-Mıhdâr İbni eş-Şeyh Abdurrahman es-Sakkaf s.152, Ömer İbni Abdurrahman Ba-Alevî s.155, Ömer el-Kürdî s.156, Ömer el-Meczûb s.156, Ömer el-Becâî el-Mağribî s.157, Ömer eş-Şurûkî s.157, İmam Sirâcüddin Ömer el-İbâdı s.158, Ömer İbni Muhammed Bâ-Şeybân s.158, Ömer İbni Ali İbni Ğuneym s.159, Yusuf en-Nebhıini Ömer el-Ebusayrî s.160, Ömer İbni Ahmed İbni Ömer ez-Zeylaî s.160, Ömer el-Ukaybî el-Hamavî ed-Dımeşkî s.161, Ömer es-Selemûnî s.162, Ömer İbni İbrahim İbni Muhammed Şuhaybir el-Kadimî elHüseynî s.162, Amr İbni Utbe s.163, Ebu Abdullah Amr İbni Abdullah İbni Süleyman İbni es-Seyrî s.163, Ebu Muhammed Amr İbni Ali İbni Amr et-Tibâî s.164, Amr el-Kârî s.165, İmrân İbni Dâvud İbni Ali el-Gâfikî s.166, İsâ İbni İkbâl el-Hettâr s.167, Ebu Muhammed İsâ İbni Haccâc el-Âmirî s.169, İsâ el-Kürdî s.169 İsa İbni Necm el-Barlesî s.171, Ebu Muhammed İsâ İbni Mutir el-Hakemî s.172, İsâ İbni Mûsa İbni Abdürrezzak s.173, Kutbüddin İsa İbni Muhammed s.174, İsâ İbni Ahmed ez-Zeylâî el-Akîlmi s.174, İsâ

el-Merâkeşî s.175, İsâ İbni Mahmud İbni Muhammed İbni Muhammed İbni Kenân el-Hanbelî el-Halvetî Ed-Dımeşkî s.176, on Dokuzuncu Bölüm: İsmi Gayn (G) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.179, Garib Ez-Züeyb s.179, Ganaim Es-Suudî s.180 Guneym El-Mutavvîî s.181, Giyâsüddin El-Hindî s.181, Şeyh Giyâs s.182, Yirminci Bölüm: İsmi Fâ (F) İle Başlayan Velilerin Kerâmetleri s.183, Fatma En-Nisâburiyye s.183, Fatma El-Aynâ Binti Kasım et-Tayyib İbni Muhammed el-Me'mun İbni Ca'fer es-Sâdık s.183, Fatma Binti el-Müsennâ el-Başbiliyye s.184, Fatma Binti Abbas s.186, Ebu Nasr Feth İbni Şecref el-Keşşî s.186, Feth İbni Said el-Mûsulî s.187, Ümmü Yusuf Fahriye Binti Osman el-Basraviyye s.188, Eb'üs-Surûr Farec İbni Abdullah en-Nubî el-Yemenî s.188, Farec el-Meczûb s.189, Ebu Saîd Fadlüllah İbni Eb'ül-Hayr s.191, Fudayl İbni İyâd s.191, El-Fadl İbni Ahmed El-Müheynî s.192, Yirmi Birinci Bölüm: İsmi Kaf (Ka) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.193, Ebu Muhammed Kasım İbni Abdullah el-Basrî s.193, Ebu Bekir el-Ya'fürî'nin Tilmizi Kasım s.196, Kasım en-Nakşibendî s.196, Kureymüzân s.197, Kutbüddin İbni Abdüsselâm El-Haddâdî El-Menâvî s.198, Yirmi İkinci Bölüm İsmi: Kaf (Ke) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.201, Eb'ül-Ganâim Küleyb İbni Şerif s.201, Şeyh Kemâlî El-Kudûsî s.202, Yirmi Üçüncü Bölüm: İsmi Lâm (L) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.203, Lütfullah Er-Rûmî Et-Tokadî s.203, Leys İbni Sa'd s.204, Yirmi Dördüncü Bölüm: İsmi Mim (M) İle Başlayan Velllerin Kerametleri s.205, Mâcid El-Kürdî s.205, Mâlik İbni Saîd El-Fârukî s.207, Şeyh Mâni' s.207, Mübârek el-Esved s.210, Mübârek el-Meniifi s.210, Sultan Mahmud Nureddin eş-Şehîd s.2l0, Mahr^ d el-Küsevî s.211, Mahmud el-Beyliinî el-Halebî s.2l2, Üsküdarlı Şeyh Mahmud s.213, Mahmud el-Kürdî eş-Şeyhanî s.215, Mahmud el-Kürdî el-Gurânî s.216, Mahmud Salâh s.221, Muhaysin el-Barlesî s.222, Muhyiddin el-İskilibi s.223, Muhyiddin ez-Zehebi s.228, Muhtâr İbni Ahmed İbni Ebu Bekir el-Kentî s.229, Muhyiddin el-Fâhûrî el-Halvetî el-Beyrutî s.229, Ebu Muhammed Mahlûf el-Kabâilî s.230, Ebu Ahmed Müdâfi' İbni Ahmed İbni Muhammed el-Muinî s.231, Medyen İbni Ebu Medyen el-Mağribî s.232, Medyen İbni Ahmed el-Üşmûnî s.233, Marzuk İbni Hasan İbni Ali es-Sarifî el-Yemenî s.237, Marzuk İbni Mübârek el-Yemenî s.239, Şeyh Mürşid s.239, Mervân el-Meczûb el-Mısrî s.240, Meryem Binti Abdullah İbni Muhammed el-Mersî s.240, Ebu Cüheyr Mes'ud ed-Darîr s.241, Mes'ud ed-Derâvî s.243, Ebu Abdullah Mes'ud İbni Abdullah el-Câvi s.244, Mes'ud İbni Abdullah el-Mağribi s.244, Müslim İbni Yesâr et-Tabiî s.245, Ebu Davud Müslim es-Sülemî s.246, Müslim İbni Hadic et-Tecibî s.246, Müslime İbni Nimet es-Surûci s.247, Mustafa İbni Zeynüddin İbni Abdülkadir s.249, Mustafa eş-Şeybânî s.250, Mustafa İbni Kemâlüddin el-Bekrî s.250, Mustafa İbni Amr el-Halvetî s.259, Şeyh Mustafa en-Natur s.263, Şeyh Mustafa er-Rehvâncî ed-Dimeşkî s.263, Cerrahzâde Muslihüddin İbni Şeyh Alâüddin s.264, Mutrif İbni Abdullah eş-Şuhayr s.267, Matar el-Bâzrâî s.269, Ma'tuk el-Ba-Aşkî s.270, Ma'rûf el-Kerhî s.272, Müferrec İbni el-Muvaffak s.273, Ebu Muâz el-Mufaddal İbni Fudâle s.274, Mekârim İbni İdris en-Nehrhâlisî s.275, Memşâd ed-Deynûrî s.276, Mansur el-Betâihî s.277, Eb'ul-Hayr Mansur eş-Şemmâhî es-Sa'dî s.279, Mansur İbni Ca'dâr s.279, Mansur el-Halebî s.280, Mûsa el-Kâzım s.280, Mardinli Mûsa İbni Mâhin ez-Zûlî s.282, Mûsa İbni İmrân el-Martilî s.284, Mûsa Ebu İmrân es-Seyderânî s.285, Musa İbni Ahmed İbni Yusuf el-Yemeni s.286, İbni Zu'b Mûsa İbni İmrân İbni Mübârek el-Cu'fi s.287, Şeyh Ebu Bekir el-Ya'furî'nin hizmetçisi Mûsa s.288, Ebu İmrân Mûsa s.288, Mûsa el-Kenâvi ed-Dimeşki s.289, Mûsa Ebdal s.289, Mûsa es-Sindi s.290, Mûsa İbni Ahmed el-Muhacceb el-Yemenî s.291, Muhamhim El-Cizî s.292, Meymûne Es-Sevdâ s.292, Yirmi Beşinci Bölüm: İsmi Nun (N) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.295, Nâci İbni Ali El-Murâdî s.295, Nâsirüddin El-Ca'berî es-Surûcî s.296, Nâsirüddin en-Nehhâs s.297, Necmüddin el-Kübrâ s.298, Nüceybeş-Şehid s.299, Nasr el-Harrât s.299, Şeyh en-Nasr s.300, Nasaret s.301, Nadr İbni Şümeyl s.302, Nizâmüddin Hâmuş s.302, Ebu Hanife Nu'man İbni Sâbit s.303, Ni'metullah es-Safedî s.304, Nimetullah İbni

Abdullah el-Kadirî s.305, Nefise Binti Hasan İbni Zeyd İbni Hasan İbni Ali İbni Ebu Talib s.308, Büyük Veli Akşemseddin'in oğlu Nurulhüdâ s.313, Nur Muhammed el-Bedvânî s.314, Yirmi Altıncı Bölüm: İsmi Vav (V) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.317, Vâsilan El-Ahmed s.317, Seyyid Velâyet İbni Seyyid Ahmed s.317, Ebu Zur'a Veliyyüddin Ahmed s.319, Vuheyb İbni Verd el-Mekkî s.320, Büyük Berşüm Nahiyesinde Medfun Olan Şeyh Vuheyb s.320, Yirmi Yedinci Bölüm: İsmi He İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.321, Hâşim Eş-Şerif s.321, Hibet El-Müteâlî s.322, Hindu Hoca Et-Türkistanî. s.322, Yirmi Sekizinci Bölüm: İsmi Ya (Ye) İle Başlayan Velilerin Kerametleri s.325, Yakut El-Arşi El-Habeşî s.325, Yahya İbni Hasan s.327, İbrahim İbni Edhem'in arkadaşı Yahya s.327, Yahya İbni Said el-Kettân , s.327, Yahya İbni Eb'ul-Hayr İbni Sâlim el-İmrânî el-Yemenî s.328, Yahya İbni Eyyub el-Basrî s.329, Muhyiddin Yahya en-Nevevî s.329, Yahya el-Kureşî s.332, Ebu Zekeriyya Yahya İbni Süleyman s.332, Yahya İbni Ali es-Senâfirî s.332, Yahya İbni Muhammed Şerefüddin el-Menâvî el-Haddâdî s.333, Yahya İbni el-İmâdî s.338, Seyyid Yahya el-Hasenî el-Mısrî s.339, Ya'kub İbni Muhammed İbni el-Kümeyt s.339, Ya'kub İbni Süleyman el-Ensarî el-Yemenî s.340, Ebu Ya'za Yeknur İbni Hıdır İbni Abdurrahman İbni Meymûn el-Mağribî s.341, Ebu Ya'kub Yusuf İbni Eyyub el-Hemedânî s.342, Eb'ül-Haccac Yusuf es-Sebrilî s.347, Ebu Ya'kub Yusuf İbni Yahlüf el-Kümi s.348, Eb'ül-Haccac Yusuf İbni Abdurrahim el-Aksarîrî s.350, Şeyh Yusuf el-Kamitî s.351, Yusuf İbni Ahmed el-Bakkal el-Bağdadî s.355, Yusuf İbni Nebhân el-Eylühî s.355, Yusuf İbni Abdullah İbni Ömer el-Acemî Cemalüddin Eb'ül-Mehasin el-Kurâni el-Mısrî s.356, Yusuf el-Berlesî s.358, Yusuf İbni Ebu Bekir el-Mükeddiş el-Yemenî s.359, Yusuf İbni Ömer el-Muattib s.359, Yusuf İbni Ali el-Eşkel el-Yemenî s.360, Yusuf İbni Ebu Bekir el-Kuleysî el-Yemenî s.361, Yusuf İbni İbrahim tbni Ahmed İbni Mûsa İbni Acîl s.361, Yusuf ed-Dimeşki el-Endülüsî s.361, Yusuf el-Harisî s.362, Yusuf İbni Yusuf tbni Müsâid eş-Şeybâni s.363, Yunus el-Kanî s.364, Yirmi Dokuzuncu Bölüm: İsmi Meçhul Kalan Velilerin Kerametleri s.365.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: 3. cildin devamı, gayın, fa, kaf, ke, lam, mim, nun, vav, he, ye ile başlayan velîlerin kerâmetleri ile ismi meçhul kalan velîlerin kerâmetlerini ihtivâ eder.

120. **Şimşir, Mehmet - Yaşar Candemir**
Seyit Battal Gazi.—Eskişehir: Güzeliş Matbaası, 1966.
93 s. + [2y.]; 19 cm; 22 foto.
Kaynakça verilmiş.

Battal Gazi'nin kimliği, tarihî ve menkabevî hayatı, türbesi hakkında bilgi veren bir çalışmadır.

İçindekiler: Seyit Battal Gazi Kimdir? s.6, Dini ilimlerde Seyit Battal Gazi s.7, Seyit Battal Gazi'nin adı nedir? s.16, Seyit Battal Gazi'nin Doğumu s.17, Kitaplarda Battal Gazi, Tarihi Şahsiyeti s.19, Menkabevî Şahsiyeti s.20, Halk Şaireleri ve Battal Gazi s.27, Seyit Battal Gazi'nin mezarı nasıl bulundu? s.28, Tarihi Binalar s.35, Çoban Baba s.42, Aşıklar Meydanı s.51, Kızlar Manastırı s.52, Seyit Battal Gazi Camisi ve Türbesi s.60, Mehmet ve Ahmet Beyler'in Mezarları (Kesikbaşlar) s.66, Kapı Kitabesinin okunuşu s.70, Seyit Battal Gazi Türbesi Türbedarları s.76, Seyit Battal Gazi'nin Camiinde bulunan

mimber s.82, Mübarek Seyit Battal Gazi Hazretlerinin mezarı s.85, Battal Gazi Haberi s.91, Türbenin Planı.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın önsözünde **Seyit Battal Gazi Hazretleri**'nin hayatı, dînî ve ilmî yönleri, nerede nasıl şehit olduğu ve türbesinin anlatıldığı ifade edilmiştir.

Giriş bölümünde kitabın içinde anlatılanlar altı ayrı soru haline getirilerek **Seyit Battal Gazi** başlığı altında verilmiştir.

Konu Açıklaması: Menkabevî şahsiyeti başlığı altında **Battal Gazi** ile ilgili menkıbeler bulunmaktadır.

121. **Şûle Yayınları**
Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve) (çev. Said Aykut, Enver Gönenç-Yahya Atak, Abdülhamid Birışık-Fuad Aydın) 1. c.—İstanbul: Şûle Yayınları, 1995.
463 s.; 23,5 cm.
Şûle Yay.: 19; Kaynak Eserler Dizisi: 1
İndeks var.
ISBN 975-7796-16-6

Ebû Nuaym el-Isfehânî'nin *Hilyetü'l Evliyâ*, **İbnü'l Cevzî**'nin *Sıfatü's Safve* adlı sûfî tabakatlarının Arapça'dan Türkçe'ye tercümesine dört ciltlik bir telifin eklenmesiyle yayınlanan eserdir.

İçindekiler: Sunuş s.19,"Sahabe'den Günümüze Allah Dostları" Nasıl Hazırlandı? s.23, Ebu Nuaym El-Isfahânî (r.h) s.29, İbnü'l-Cevzî (r.h) s.43, Önsöz s.56, Hz. Muhammed (S.A) s.81, Sahabiler s.139, Hz. Ebu Bekir Es-Sıddîk (r.a) s.138, Hz. Ömer b. El-Hattab (r.a) s.151, Hz. Osman b. Affan (r.a) s.173, Hz. Ali b. Ebî Tâlib (r.a) s.184, Talha b. Ubeydullah (r.a) s.210, Zübeyr b.Avvam (r.a) s.214, Sa'd b. Ebî Vakkas (r.a) s.217, Said b. Zeyd (r.a) s.221, Abdurrahman b. Avf (r.a) s.225, Ebu Ubeyde b. El-Cerrah (r.a) s.229, Osman b. Maz'ûn (r.a) s.232, Mus'ab b. Umeyr Ed-Dârî (r.a) s.237, Abdullah b. Cahş (r.a) s.239, Âmir b. Füheyre (r.a) s.241, Âsım b. Sâbit (r.a) s.242, Habîb b. Adiy El-Maslub (r.a) s.244, Hamza b. Abdülmuttalib (r.a) s.246, Umyr b. Ebî Vakkâs (r.a) s.250, El-Ekram b. Ebi'l-Ekram b. Esed (r.a) s.251, Abdullah b. Süheyl b. Amr (r.a) s.251, Sa'd Muaz (r.a) s.252, Ebu'l-Heysem b. Et-Teyhan (r.a) s.254, Katâde b. Numan b. Zeyd (r.a) s.254, Abdullah b. Târık b.Amr b. Mâlik (r.a) s.255, Muan b. Adiy (r.a) s.256, Ebu Ukayl Abdurrahman b. Abdullah b. Sa'lebe (r.a) s.256, Sa'd Hayseme b. El-Hâris (r.a) s.257, Cafer b. Ebî Tâlib (r.a) s.258, Abdullah b. Revâh El-Ensârî (r.a) s.263, Enes b. Nadr (r.a) s.265, Abdullah Zi'l-Bicâdeyn (r.a) s.267, Abdullah b. Mes'ud (r.a) s.269, Muaz B: Afrâ (r.a) s.279, Ebu Talha Zeyd b. Selh b. Esved (r.a) s.279, Ebu Eyyûb El-Ensârî (r.a) s.281, Sa'd Rabîb. Amr b. Ebî Züheyr (r.a) s.290, Ebu Dücâne Simâk b. Harse (r.a) s.291, Umeyr b. El-Humam (r.a) s.291, Kâtibe b. Âmir b. Hadide (r.a) s.293, Esyed b. Hudayr b. Simak (r.a) s.293, Sa'd b. Udâbe (r.a) s.294, Berra b. Ma'rûr b. Sahr b. Hansa (r.a) s.294, Ammar b. Yâsir (r.a) s.295, Ammar b. Yâsir (r.a) s.295, Habbab El-İrs (r.a) s.298, Bilal b. Rabah (r.a) s.302, Suhayb b. Sinan b. Mâlik (r.a) s.306, Ebu Zer El-Gifârî (r.a) s.311, Utbe b. Gavzan (r.a) s.323, Mikdad b. Esved (r.a) s.325, Sâlim Mevlâ Ebî Huzeye (r.a) s.330, Âmir b.Rabîa (r.a) s.331, Secban (r.a) s.333, Râfi Mevlâ En-Nebiyy (r.a) s.335, Eslem Ebu

Râfi (r.a) s.336, Selmân-ı Fârisî (r.a) s.337, Abbas b. Abdülmuttalib (r.a) s.357, Usâme b. Zeyd b.Hârise (r.a) s.359, Yâsir b.Amir b. Mâlik (r.a) s.360, Tufeyl b. Amr B: Tarîf Ed-Dûsî (r.a) s.360, Damâd El-Ezdî (r.a) s.362, Vehb b. Kâbus El-Müzenî (r.a) s.364,Ebu'd-Dahdâh Sâbit b.Dahdâh s.364, Sâbit b. Kays (r.a) s.365, Ebu Katâde El-Hâris (r.a) s.366, Ebu Derda (r.a) s.366, Muaz b. Cebel (r.a) s.382, Said b. Âmir (r.a) s.392, Umeyr b. Said (r.a) s.394, Ubeyy b. Ka'b (r.a) s.398, .Ebu Musa El-Eş'arî (r.a) s.401, Câbir b. Abdullah b.Âmir (r.a) s.412, Zeyd b. Desîne b. Muaviye (r.a) s.408, Hâlid b. Velid (r.a) s.408, Ebu Cebdel b. Süheyl b. Amr (r.a) s.412, Şeddad b. Evs (r.a) s.412, Huzeyfe b. El-Yeman (r.a) s.415, Abdullah b. Amr b. Âs(r.a) s.424, Abdullah b. Ömer b. El-Hattab (r.a) s.430, İbni Abbas (r.a) s.447, Abdullah b. Zübeyr (r.a) s.457.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Sunuş başlığı altındaki önsözde insanın yaratılış hakikati, dünya üzerindeki hâli ve velîlerin bu çerçevedeki yeri anlatılmıştır. **Hazreti Peygamber**'den aldıkları ışığı yaymakta sahabenin ay, velilerinse yıldız vazifesi gördüğü belirtilerek onların kıymeti dile getirilmiştir. Kitap, şairâne bir dille okuyucuya tanıtılmıştır. Ardından kitabın nasıl hazırlandığı ve takip edilen yöntem anlatılmıştır. Burada esere bazı yerlerde telif bölümlerin ilâve edildiği, bunların ayrıca belirtildiğine işaret olunmaktadır.

Giriş olarak addedebileceğimiz kısımda **Isfehânî** ve **Cevzî**'nin hayatı, eserleri incelenmiştir.

Konu Açıklaması: Tercüme *Hilyetü'l Evliyâ*'nın önsözüyle başlar. Daha sonra sırasıyla **Peygamberimiz**, sahabe ve evliyâlar anlatılır.

Hilyetü'l Evliyâ'nın önsözünde **Ebu Hüreyre**'den **İbn Ömer**'den ve diğer sahabeden nakillerle Allah'ın sevgili kulları olduğu, bu sevgili kulların vasıfları, tasavvuf ve sûfi kelimelerinin aslı izah edilmiştir. Eserin ilk 6 cildi *Hilyetü'l Evliyâ*'nın ve *Sıfatü's Safve*'nin tercümesidir.

122. **Şûle Yayınları**

Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve) (çev. Said Aykut, Enver Gönenç-Yahya Atak, Abdülhamid Birışık-Fuad Aydın) 2. c.—İstanbul: Şûle Yayınları, 1995.
463 s.; 23,5 cm.
Şûle Yay.: 19; Kaynak Eserler Dizisi: 1
İndeks var.
ISBN 975-7796-16-6

İçindekiler: İyad b. Ganem (r.a) s.23, Cünda b. Damra Ed-Damerî (r.a) s.25, Muaviye b. Muaviye El-Leysî (r.a) s.26, Abdullah b. Mugaffel (r.a) s.26, İmran b. Husayn (r.a) s.27, Seleme b. Ekva (r.a) s.28, Alâ b. Hadramî (r.a) s.28, Huzeyme b. Sâbit b. El-Fâkih (r.a) s.30, Zeyd b. Sâbit b. Dahhâk (r.a) s.30, Ebu Cehm Abdullah b. Hâris (r.a) s.31, Enes b. Malik (r.a) s.32, Cüleybib Es-Sahabî (r.a) s.33, Hakîm b. Hizâm b. Hüveylid (r.a) s.34, Şeybe b. Osman b. Talha (r.a) s.35, İkrime b. Ebî (r.a) s.36, Süheyl b. Amr b. Abdi Şems (r.a) s.36, Ebu Umâme El-Bâhilî (r.a) s.38, Lebîd b. Rabîa (r.a) s.38, Temîm b. Evs b. Hârice Ed-Dârî (r.a) s.39, Cerîr b. Abdullah b. Câbir (r.a) s.40, Humeme (r.a) s.40, Hudeyr (r.a) s.41, Misver (r.a) s.42, Suffe Ashabı s.43, Evs b. Evs Es-Sakafî (r.a) s.48, Esmâ b. Hârise (r.a) s.48, El-Eğarr El-Müzenî (r.a) s.49, Bilal b. Rabah (r.a) s.49, Berâ b.

Mâlik (r.a) s.50, Sevban (r.a) s.50, Sâbit b. Dahhak (r.a) s.51, Cürhüd b. Huveylid (r.a) s.51, Cuayl b. Surâka (r.a) s.52, Câriye b. Humeyl (r.a) s.52, Huzeyfe b. Yeman (r.a) s.53,Habîb b. Zeyd (r.a) s.54, Hârise b. Numan (r.a) s.54, Hâzim b. Harmele (r.a) s.55, Hanzala b. Ebî Âmir (r.a) s.55, Hakem b. Umeyr (r.a) s.57, Harmele b. İyas (r.a) s.57, Habbab b. İrs (r.a) s.57, Huneys b. Huzâfe (r.a) s.58, Harîm b. Fatîk (r.a) s.58, Harîm b. Evs (r.a) s.59, Habîb b. Yessaf (r.a) s.59, Dükeyn b. Said (r.a) s.60, Rifâa Ebu Lübâbe (r.a) s.61, Ebu Rezîn (r.a) s.61, Zeyd b. Hattab (r.a) s.62, Selman (r.a) s.62, Sa'd b. Ebî Vakkâs (r.a) s.62, Sefîne Ebu Abdurrahman (r.a) s.63, Ebu Said El-Hudrî (r.a) s.63, Sâlim Mevlâ Ebu Huzeyfe (r.a) s.64, Sâlim b. Ubeyd El-Eşcaî (r.a) s.65, Sâlim Umeyr (r.a) s.65, Sâid b. Hallad (r.a) s.66, Şeddad b. Esyed (r.a) s.66, Safvan b. Beyda (r.a) s.66, Tuhfe b. Kays (r.a) s.67, Talha b. Amr (r.a) s.67, Et-Tafavî Ed-Dûsî (r.a) s.68, İbni Mes'ud (r.a) s.68, Ebu Hüreyre (r.a) s.68, Abdullah b. Abdulesed El-Mahzûmî (r.a) s.72, Abdullah b. Havvâle El-Ezdî (r.a) s.72, Abdullah b. Ummu Mektûm (r.a) s.73, Abdullah b. Ömer b. El-Hattâb (r.a) s.74, Abdurrahman b. Kırt (r.a) s.74, Abdurrahman b. Cubeyr b. Amr (r.a) s.75, Ukbe b. Âmir El-Cuhenî (r.a) s.75, Amr b. Avf El-Müzenî (r.a) s.76, Amr b. Tağlib (r.a) s.77, Ebu Derdâ (r.a) s.78, El-Arbad b. Sâriye (r.a) s.79, Abdullah b. Habeşî El-Has'amî (r.a) s.80, Utbe b. Abdussülemî (r.a) s.80, Abbâde b. Kurs (r.a) s.81, İyad b. Himâr El-Mücâşî (r.a) s.81, Fudâle b. Ubeyd El-Eslemî (r.a) s.83, Kurre b. İyas El-Müzenî (r.a) s.83, Kunnaz b. Husayn (r.a) s.84, Mıstah b. Usâse Ebu Abbâd (r.a) s.85, Muaz Ebu Halîme El-Kârî (r.a) s.86, Vâsile b. El-Eska (r.a) s.86, Vâbisa b. Mabed El-Cuhenî (r.a) s.89, Hilal (r.a) s.90, Yesar Ebu Fukeyhe (r.a) s.90, Beşîr b. Hassâsiye (r.a) s.91, Ebu Muheyhibe (r.a) s.92, Ebu Rehâne Şem'ûn El-Ezdî (r.a) s.93, Ebu Sa'lebe El-Haşenî (r.a) s.94, Rebîa b. Ka'b El-Eslemî (r.a) s.95, Muaviye b. El-Hakem Es-Sülemî (r.a) s.96, Hasan b. Ali b. Ebî Tâlib (r.a) s.94, Hüseyin b. Ali b. Ebî Tâlib (r.a) s.105, Hz. Peygamber (S.A)'nin Hanımları Hz. Hatice (r.a) s.121, Zem'a Kızı Sevde (r.a) s.123, Hz. Âişe Es-Sıddıka (r.a) s.124, Hz. Ömer'in Kızı Hafsa (r.a) s.128, Huzeyme Kızı Zeyneb (r.a) s.129, Ümmü Seleme (r.a) s.130, Cahş Kızı Zeyneb (r.a) s.133, Ebu Süfyan Kızı Ramle (Ümmü Habîbe) (r.a) s.135, Hâris Kızı Cüveyriye (r.a) s.137, Huvy Kızı Safiyye (r.a) s.139, Hâris Kızı Meymûne (r.a) s.140, Marya (r.a) s.141, Diğer Sahabi Hanımlar, Fâtıma (r.a) s.145, Fâtıma Bt. Esed (r.a) s.148, Ummu Kulsum (r.a) s.149, Sümeyye Bt. Habbat (r.a) s.151, Fâtıma b. Hattab (r.a) s.151, Ummu Rûman (r.a) s.152, Ummu'l Fadl (r.a) s.152, Afrâ Bt. Ubetd (r.a) s.153, Rubey'Bt. Muavviz (r.a) s.153, Ummu Atıyye (r.a) s.154, İsmi Bilinmeyen Bir Kadın (r.a) s.154, Başka Bir Muhacir Kadının Öyküsü (r.a) s.154, Esmâ (r.a) (Hz. Ebu Bekir (r.a)'nın Kızı) s.155, Rumeysa (Süleym'in Annesi) (r.a) s.157, Ummu Harâm Bt. Milhân (r.a) s.159, Ummu :Varaka Ensâriyye (r.a) s.161, Ummu Selît Ensâriyye (r.a) s.161, Havle Bt. Kays (r.a) s.161, Ummu Amâra (r.a) s.162, Havla Bt. Tüveyt (r.a) s.163, Ummu Şerîk El-Esediyye (r.a) s.164, Ummu Eyman (r.a) s.165, Zeyneb Sakîfe (r.a) s.167, Umeyr Bt. Mes'ud Ve Kızkardeşleri (r.a) s.167, Sevda (r.a) s.168, Ummubuceyd Habîbe (r.a) s.169, Ummu Ferve (r.a) s.169, Esma Bt. Umeys (r.a) s.169, Seleme Bt. Kays (r.a) s.172, Tâbiîn Ve Tebe-I Tâbiîn Hicaz Bölgesi Ve Arap Yarımadası s.175, Medineliler Muhammed b. El-Hanefiyye (r.h) s.179, Said b. El-Müseyyeb (r.h) s.180, Süleyman b. Yesâr (r.h) s.186, Urve b. Zübeyr (r.h) s.188, El-Kasım b. Muhammed Ebu Bekir (r.h) s.191, Sâlim b. Abdullah (r.h) s.193, Ebu Bekir b. Abdurrahman (r.h) s.195, Büsr b. Said (r.h) s.196, İkrime Mevlâ İbni Abbas (r.h) s.196, Ziyad b. Ebî Ziyad (r.h) s.206, Zeynü'l-Âbidîn Ali b. El-Hüseyin (r.h) s.206, Ubeydullah b. Utbe (r.h) s.219, Ali b. Abdullah b. Abbas (r.h) s.220, Muhammed b. Ali El-Bâkır (r.h) s.221, Ömer b. Abdülaziz (r.h) s.228, Abdülmelik b. Ömer (r.h) s.288, Âmir b. Abdullah s.290, Ebu Bekir b. Muhammed (r.h) s.292, Ebu Amr b. Hamas (r.h) s.295, Ez-Zührî (r.h) s.295, Muhammed b. El-Münkedir (r.h) s.305, Ömer b. El-Münkedir (r.h) s.311, Sa'd b. İbrahim Ez-Zührî (r.h) s.312, Abdurrahman b. Ebân b. Osman (r.h) s.315, Rebîa b. Ebî Abdurrahman (r.h) s.315, Safvan b. Suleym (r.h)

s.317, Seleme b. Dinar (Ebu Hâzim) (r.h) s.319, Cafer b. Muhammed Es-Sâdık (r.h) s.335, Muhammed b. Abdurrahman b. Mugîre (r.h) s.342, Mus'ab b. Sâbit (r.h) s.343, İmam Mâlik (r.h) s.343, Abdullah b. Abdülaziz El-Ömerî (r.h) s.379, Musa b. Cafer b. Muhammed (r.h) s.385, İsmi Bilinmeyen Medineli Bazı Zâhidlerin Menkîbeleri s.387, Medineli Bir Çoban s.387, Mesciddeki Derviş s.388, Medineli Seyyid Bir Âbid s.389, Medine'deki Meczuplardan Ebu Nasr (r.h) s.391, Medineli Kadın Zâhidler s.392, Muhammed b. El-Münkedir Kızı Fâtıma s.392, Hz. Ömer (r.a) Zamanındaki Bir Kadın s.392, Mekkeliler Ubeyd b. Ebeyr s.394, Mücahid b. Cubeyr (r.h) s.399, Atâ b. Ebî Rabah (r.h) s.408, Abdullah b. Ubeyd b. Umeyr (r.h) s.413, Abdülmelik B: Abdülaziz (İbni Cüreyc) (r.h) s.415, Muhammed b. Târık El-Mekkî (r.h) s.415, Osman b. Ebî Dehreş (r.h) s.416, Vüheyb b. El-Verd (r.h) s.416, Abdülaziz b. Ebî Rüvad (r.h) s.422, Züm'a b.Sâlih El-Mekkî (r.h) s.425, Süfyan b. Uyeyne (r.h) s.426, Fudayl b. İyad (r.h) s.446, Ali b. Fudayl (r.h) s.461.

123. **Şûle Yayınları**

Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve) (çev. Said Aykut, Enver Gönenç-Yahya Atak, Abdülhamid Birışık-Fuad Aydın) 3. c.—İstanbul: Şûle Yayınları, 1995.
463 s.; 23,5 cm.
Şûle Yay.: 19; Kaynak Eserler Dizisi: 1
İndeks var.
ISBN 975-7796-16-6

İçindekiler: İmam Şafî (r.h) s.25, Ebu Cafer El-Müzeyyen El-Kebîr (r.h) s.70, Ebu'l Kâsım Sa'd b. Ali B: Muhammed Ez-Zencânî (r.h) s.70, Mekkeli İsimsiz Âbidler (r.h) s.71, Mekkeli, İbadete Düşkün, Seçkin Kadınlar s.73, Hakîme El-Mekkiye (r.h) s.73, Sâlim Kızı Nukayş (r.h) s.73, Âişe El-Mekkiye (r.h) s.74, Ebu'l-Hasen El-Mekkî'nin Kızı (r.h) s.74, Mekkeli, İsmi Bilinmeyen Sâliha Kadınlar (r.h) s.76, Tâif'li Seçkin Âbidler s.77, Said b. Sâib (r.h) s.77, Yemenliler s.78, Tâvus b. Keysan (r.h) s.78, Vehb b. Münebbih (r.h) s.93, Mugire b. Hâkim Es-San'ânî (r.h) s.141, Hakem b. Ebân El-Adenî (r.h) s.141, Dargam b. Vâil El-Hadramî (r.h) s.141, Yemenli İsmi Bilinmeyen Âbidler (r.h) s.142, Yemenli Kadın Dervişler s.143, Hansâ Bt. Haddam (r.h) s.143, Seviyye (r.h) s.144, Yemenli İsmi Bilinmeyen Kadın Dervişler s.145, Bağdat Ve Civarı s.147, Ebu Hâşim Ez-Zâhid (r.h) s.155, Esved b. Sâlim (r.h) s.155, Mansûr b. Ammâr (r.h) s.156, Veledü'r-Reşid (Sübtî) (r.h) s.160, Abdullah b. Merzûk (r.h) s.162, Abdullah b. Ferec (r.h) s.163, Bişr B: El-Hâris El-Hâfî (r.h) s.163, Maruf El-Kerhî (r.h) s.178, İmam Ahmed b. Hanbel (r.h) s.184, Muhammed b. Mus'ab (r.h) s.211, Said b. Vehb (r.h) s.212, Yahya b. Eyyub Ebu Zekeriyya (r.h) s.213, Ahmed b. Nasr El-Huzâî (r.h) s.213, Süreyc b. Yunus (r.h) s.214, Ebu Muhammed Et-Tayyib (r.h) s.216, Mesrur b. Ebî Avâne (r.h) s.217, Hâris b. Esed El-Muhâsibî (r.h) s.218, Abdulvahhab b. Hakem (r.h) s.233, Seriyy Es-Sekatî (r.h) s.234, Ali B: El-Muvaffak (r.h) s.243, Ebun Şuayb El-Berâsî (r.h) s.244, Ebu Abdullah El-Berâsî s.244, Ebu Cafer El-Muhavvelî (r.h) s.246, İbrahim El-Âcurrî (El-Kebir) (r.h) s.246, Ebu Bekir Muhammed b. Müslim El-Kantârî (r.h) s.247, Ebu Cafer b. Es-Semmak (El-Âbid) (r.h) s.247, Eyyub El-Hammal (r.h) s.247, İbni Ebi'l-Verd (r.h) s.249, Muhammed'in Kardeşi Ahmed İbnü'-Verd (r.h) s.250, El-Hasan El-Fellas (r.h) s.251, Muhammed B: Mansur Et-Tûsî s.252, Muhammed Es-Semîn (r.h) s.253, Züheyr b. Muhammed b. Kumeyr

(r.h) s.254, İbrahim B: Hânî (r.h) s.255, Feth b. Şahraf b. Davud (r.h) s.255, Ebu İshak İbrahim B: İshak El-Harbî (r.h) s.256, Yahya El-Cellâ (r.h) s.259, Ebu İbrahim Es-Sâih (r.h) s.259, İsmail b. Yusuf Ebu Ali (Deylemî) (r.h) s.260, Zekeriyyâ b. Yahyâ b. Abdülmelik (r.h) s.261, Ebu Bekir Er-Rekkâk (r.h) s.262, Ebu Yakub Ez-Zeyyat (r.h) s.262, Cüneyd-i Bağdadî (r.h) s.263, Ebu Ali El-Mesûhî (r.h) s.279, Ahmed b. İbrahim b. Eyyub El-Mesûhî (r.h) s.279, Semnûn b. Hamza (r.h) s.280, İbrahim b. Sa'd (r.h) s.283, Ebu Nasr El-Muhib (r.h) s.283, Ahmed b. İsa El-Harrâz (r.h) s.284, Ebu'l-Hüseyin En-Nûrî s.289, Amr b. Osman El-Mekkâ (r.h) s.297, Rüveym b. Ahmed (r.h) s.301, Ebu Abdullah b. El-Cellâ (r.h) s.302, Ahmed b. Muhammed b. Atâ (r.h) s.304, Ebu'l-.Hasan Ali b. Muhammed b. Zahid (r.h) s.308, Ebu Muhammed El-Harîrî (r.h) s.309, Benan b. Muhammed (r.h) s.312, Ebu Ali Hüseyin b. Salih (r.h) s.315, Hayr b. Abdullah En-Nessac (r.h) s.316, Ebu Ali Er-Ruzbârî (r.h) s.318, Ebu Bekir Muhammed El-Kinânî (r.h) s.322, Ebu Bekir Eş-Şiblî (r.h) s.324, El-Mürteiş (r.h) s.340, Ebu Cafer El-Meczum (r.h) s.343, Abbas b. El-Mühtedi (r.h) s.346, Hazrec b. Ali b. Abbas (r.h) s.246, Ebu İshak İbrahim b. Hammad El-Ezdî (r.h) s.347, Ebu Bekir Ahmed b. Süleyman Neccad (r.h) s.347, Cafer b. Muhammed b. Nusayr El Huldî (r.h) s.349, Cafer b. Harb (r.h) s.351, Ebu Bekir Muhammed b. Said El- Harbî (r.h) s.352, Ebu Bekir Muhammed b. Hüseyin El-Acurrî (r.h) s.352, Yusuf b. Ömer b. Mesrûr (r.h) s.354, İbni Sem'ûn (r.h) s.355, Abussamed b. Ömer (r.h) s.358, Osman b. İsâ El-Bakıllâvî (r.h) s.361, Bekir b. Şâzân b. Bekr (r.h) s.363, Abdullah b. Ahmed (r.h) s.364, Ahmed b. Muhammed b. Abdurrahman (r.h) s.365, Ali b. Ömer El-Kazvînî (r.h) s.366, Ebu Bekir Ed-Dineverî (r.h) s.367, Tahir b. Abdullah Et-Taberî (r.h) s.369, Ebu'l-Hasen El-Berdânî (r.h) s.371, Ebu Bekir Ahmed b. Ali El-Alebî (r.h) s.372, Ebu'l-Meâlî (Salih Adam) (r.h) s.372, Cumâdâ'nın Kardeşi (r.h) s.373, Abdülvehhab b. El-Mübârek (r.h) s.374, Adı Bilinmeyen Bağdatlı Âbidler s.375, Bağdatlı Meczup Bir Grup Derviş (r.h) s.380, Sâdun El-Mecnûn (r.h) s.380, Behlûl (r.h) s.384, Ebu Ali El-Mâ'tuf (Mecnun) (r.h) s.387, İsmi Bilinmeyen Bir Mecnun (r.h) s.388, Bağdat'lı Kadın Velîlerden Bazıları s.389, Cevhere El-Berâsiye (r.h) s.389, Bişr-i Hâfî'nin Kızkardeşleri s.391, Abdullah b. El-Ferec'in Hanımı (r.h) s.391, İbrahim b. Ahmed El-Havvas'ın Anadan Kızkardeşi Meymûne (r.h) s.392, Mümine Bt. Behlûl (r.h) s.392, Ümmü İsa (r.h) s.392, Bağdatlı, İsmi Bilinmeyen Saliha Kadınlardan Birkaçı (r.h) s.393, Bağdatlı İki Kadının İlginç Hikayesi (r.h) s.395, Medâin Ehli'nden Seçkin Âbidler s.397, Şuayb B: Harb (r.h) s.397, Vâsıt'lılar s.399, Mansur B: Zâzân (r.h) s.399, Ebu'l-Hakem Seyyar (r.h) s.403, El-Müsteslim b. Saîd Sakafî Vâsitî (r.h) s.405, Huşeym B: Beşir B: Ebî Hâzim (r.h) s.406, Yezid B: Harun (r.h) s.408, Basra Kûfe Ve Çevresi s.411, Kûfe'liler s.413, Süveyd b. Gafle (r.h) s.413, Esed b. Yezid (r.h) s.415, Mesruk (r.h) s.417, Alkame b. Kays Nahaî (r.h) s.420, Şakîk b. Seleme El-Esdî (r.h) s.424, Zeyd b. Vehb (r.h) s.434, Yezid b. Şureyk Et-Teymî Ve Oğlu İbrahim (r.h) s.437, Zirr b. Hubeyş (r.h) s.443, Amr b. Şurahbil (r.h) s.450, Abdullah b. Ebî Hüzeyl (r.h) s.454, Mürre b. Şerâhîl (r.h) s.457.

124. **Şûle Yayınları**

Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve) (çev. Said Aykut, Enver Gönenç-Yahya Atak, Abdülhamid Birışık-Fuad Aydın) 4. c.—İstanbul: Şûle Yayınları, 1995.

462 s.; 23,5 cm.

Şûle Yay.: 19; Kaynak Eserler Dizisi: 1

İndeks var.

ISBN 975-7796-16-6

İçindekiler: Amr b. Meymun El-Evdî (r.h) s.21, Hemmam b. Hâris En-Nahaî (r.h) s.26, Rib'î b. Hıraş (r.h) s.27, Ziyad b. Cerîr El-Eslemî (r.h) s.29, Şüreyh b. Hâris El-Kindî (r.h) s.31, Şebil b. Avf (r.h) s.36, Mu'zad Ebu Zeyd El-Iclî (r.h) s.37, Uveys b. Âmir El-Karanî (Veysel Karanî) (r.h) s.38, El-Hâris b. Süveyd (r.h) s.50, Ebu Abdurrahman Es-Sülemî (r.h) s.54, Zâzân Ebu Amr El-Kindî (r.h) s.57, Abdurrahman b. EbîLeyla (r.h) s.61, Said b. Feyruz Ebu'l-Bahterî (r.h) s.67, Meymun b. Ebî Şebîb (r.h) s.72, Musa b. Talha Et-Teymî (r.h) s.75, Ebu Yezîd Rebî b. Haysem (r.h) s.77, Amr b. Utbe (r.h) s.87, Kürdûs b. Hânî (r.h) s.90, Fadl b. Bezvan (r.h) s.91, El-Hârisb. Kays El-Cu'fî (r.h) s.91, Ebu Salih El-Hanefi Mâhân (r.h) s.93, Âmir b. Şerâhil Eş-Şa'bî (r.h) s.93, Saîd b. Cübeyr (r.h) s.108, İbrahim b. Yezîd En-Nahaî (r.h) s.131, İbrahim b. Yezîd b. Şerîk Et-Teymî (r.h) s.144, Hayseme b. Abdurrahman (r.h) s.147, Kasım b. Muhaymara (r.h) s.155, Talha b. Musarrif (r.h) s.159, Zübeyd b. Hâris El-Eyâmî (r.h) s.165, Avn b. Abdullah b. Utbe (r.h) s.169, Amr b. Abdullah Es-Sebîî (r.h) s.192, Ebu Ubeyde b. Abdullah b. Mes'ud (r.h) s.200, Amr b. Mürre El-Cemelî (r.h) s.204, Habîb b. Ebî Sâbit (r.h) s.208, Mücemmî Et-Teymî (r.h) s.213, Rebî b. Ebî Râşid (r.h) s.215, Abde b. Ebî Lübâbe (r.h) s.217, Mansur b. Mu'temir (r.h) s.220, Dırar b. Mürre (r.h) s.225, Muhammed b. Sûka (r.h) s.227, Süleyman El-A'meş (r.h) s.232, Abdurrahman b. Ebî Nu'm (r.h) s.245, Halef b. Havşab (r.h) s.248, Kürz b. Verbe El-Hârisî (r.h) s.249, Ebu Yunus El-Kavî (r.h) s.251, Abdülmelik b. Said b. Ebcer (r.h) s.252, Abdü'l Âlâ Et-Teymî (r.h) s.253, Amr b. Kays (r.h) s.254, Amr b. Zerr (r.h) s.260, Atvân b. Amr Et-Temîmî (r.h) s.269, Kays b. Müslim El-Cedelî (r.h) s.269, İmâm-ı A'zam Ebu Hanîfe (r.h) s.270, Mis'ar b. Kidam (r.h) s.307, Ali Ve Hasan (r.h) s.324, Davud b. Nusayr Et-Tâî (r.h) s.329, Süfyan Es-Sevrî (r.h) s.345, Hamza Ez-Zeyyat (r.h) s.421, Muhammed El-Harisî (r.h) s.423, Verrâd El-Iclî (r.h) s.426, Ebu b. Ayyaş (r.h) s.428, Abdullah b. İdris (r.h) s.432, Vekî b. El-Cerrah (r.h) s.439, Hüseyin b. Ali El-Cûfî (r.h) s.445, Muhammed b. Sabîh b. Es-Semmak (r.h) s.445, Ebu Davud El-Haferî (r.h) s.450, Kûfeli Bilinmeyen Âbidler s.451, Kûfeli Meczublardan Hikmet Sahibi Biri: Mecnun Nümeyr (r.h) Kûfeli İbadet Ve Takvâsıyla Meşhur Kadınlardan Birkaçı (r.h) s.454, Ümmü Hasan El-Kûfiyye (r.h) s.454, Ümmü Mis'ar (r.h) s.455, Salih b. Hay'ın Hanımı (r.h) s.456, Uhtu Fudayl (Fudayl'ın Kızkardeşi) (r.h) s.456, Kûfeli Bilinmeyen Hanım Dervişler (r.h) s.457, Kûfeli Mezcup Kadınlardan Bir Kaçı s.460, Buhra s.461.

125. **Şûle Yayınları**

Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve) (çev. Said Aykut, Enver Gönenç-Yahya Atak, Abdülhamid Birışık-Fuad Aydın) 5. c.—İstanbul: Şûle Yayınları, 1995.
463 s.; 23,5 cm.
Şûle Yay.: 19; Kaynak Eserler Dizisi: 1
İndeks var.
ISBN 975-7796-16-6

İçindekiler: Basralılar s.25, Ahnef b. Kays (r.h) Ebu Osman En-Nehdî (r.h) s.30, Âmir b. Abdi Kays (r.h) s.30, Ebu'l-Âliye (r.h) s.33, Abdullah b. Şakîk El-Basrî (r.h) s.36, El-Fudayl b. Zeyd Er-Rakkâşî (r.h) s.37, Herim b. Hayyan (r.h) s.37, Sıla b. Eşyem El-Adevî (r.h) s.39, Ebu Recâ El-Utâridî (r.h) s.41, İyas b. Katâde Et-Temîmî (r.h) s.44, Mutarrif b. Abdullah (r.h) s.45, Safvan b. Muhriz (r.h) s.53, Ebu'l Helâl El-Atekî (r.h) s.54, Zürâre b. Evfâ (r.h) s.55, Ebu's-Sevvar El-Adevî (r.h) s.56, Huleyd b. Abdullah El-Asrî

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

(r.h) s.58, Meymûn b. Siyeh (r.h) s.59, Yezîd b. Abdullah (r.h) s.61, Hasan El-Basrî (r.h) s.62, Câbir b. Zeyd (r.h) s.80, Abdullah b. Zeyd El-Cermî (r.h) s.86, Müslim b. Yesar (r.h) s.91, İbni Sîrîn (r.h) s.95, Bekir b. Abdullah El-Müzenî (r.h) s.105, Muverrık El-Iclî (r.a) s.108, Gavzan Er-Rakkâşî (r.h) s.110, Mez'ûr (r.h) s.111, Alâ b. Ziyad (r.h) s.112, Muâviye b. Kurra (r.h) s.115, Evs b. Abdullah (r.h) s.118, Yezîd b. Humeyd Ed-Dabbî (r.h) s.121, Talk b. Habîb (r.h) s.124, Matar El-Varrak (r.h) s.126, El-Münzir b. Mâlik (r.h) s.128, Bekir b. Amr (r.h) s.130, Kasâme b. Züheyr (r.h) s.131, Ebu'l-Ebyad (r.h) s.133, Lâhik b. Humeyd (r.h) s.133, Katâde b. Diâme (r.h) s.135, Humeyd b. Hilal El-Adevî (r.h) s.143, Sâbit El-Bünarî (r.h) s.144, İyas b. Muâviye (r.h) s.150, Ebu İmran el-Cevnî (r.h) s.153, Bedîl b. Meysere (r.h) s.158, Muhammed b. Vâsi (r.h) s.159, Ferkad Es-Sehebî (r.h) s.165, Mâlik b. Dinar (r.h) s.169, Harun B: Rabab El-Esedî (r.h) s.184, Yezîd b. Eban Er-Rakkaşî (r.h) s.185, Esved b. Külsûm (r.h) s.189, Şuveys b. Hayyân (r.h) s.189, Ukbe b. Abdülgâfir (r.h) s.190, Eyyub Es-Sahtiyânî (r.h) s.191, Yahya b. Müslim (r.h) s.201, Süleyman b. Tarhan (r.h) s.201, Davud b. EbîHind (r.h) s.207, Âsım b. Süleyman El-Ahval (r.h) s.210, Yunus b. Ubeyd (r.h) s.213, Abdullah B: Avn (r.h) s.221, Hişâm B: Hassân (r.h) s.227, İmran El-Kasîr (r.h) s.234, Kehmes Ed-Dua (r.h) s.237, Habîb El-Fârisi (r.h) s.240, Abdülvâhid b. Zeyd (r.h) s.245, Atâ Es-Süleymî (r.h) s.253, Ebu Cüheyr Mes'ud Ed-Darîr (r.h) s.260, Abdullah b. Gâlib (r.h) s.263, Eş'as El-Huddânî (r.h) s.265, El-Haccac b. El-Furâfisa (r.h) s.265, Hassan b. Ebî Sinan (r.h) s.267, Abdülhamîd Şumeyt b. Aclan (r.h) s.272, Huveyl B: Muhammed El-Ezdî (r.h) s.279, Hişam Ed-Düstüvâî (r.h) s.280, Şu'be b. El-Haccac (r.h) s.286, Salih b. Beşir El-Mürrî (r.h) s.300, İbni Berre (Rebî) (r.h) s.310, El-Haccac El-Âbid (r.h) s.314, Daygam b. Mâlik (r.h) s.316, Hammad b. Seleme (r.h) s.319, Hasan b. Ebî Cafer (r.h) s.325, Şeddad El-Meczum (r.h) s.326, Hammad b. Zeyd (r.h) s.326, Yezîd b. Zürey (r.h) s.333, Yahya b. Said El-Kattan (r.h) s.333, Riyah b. Amr El-Kaysî (r.h) s.338, Utbe b. Gulam (r.h) s.341, Bişr b. Mansur Es-Süleymî (r.h) s.350, Abdülaziz b. Selman (r.h) s.354, Mutahhir Es-Sa'dî (r.h) s.356, Küllab b. Cerî (r.h) s.357, Abdullah b. Sa'lebe (r.h) s.357, Nâşire b. Said El-Hanefî (r.h) s.358, Gâlib el-Kettan (r.h) s.359, Selam b. Ebî Mutî (r.h) s.362, Havşab b. Müslim (r.h) s.364, Said b. İyas El-Cerrî (r.h) s.366, Fadl b. İsa Er-Rakkâşî (r.h) s.372, Muğire b. Habîb (r.h) s.376, Ziyad b. Abdullah En-Nüeyrî (r.h) s.378, Cafer Ed-Dubey'î (r.h) s.380, Avcese El-Ukaylî (r.h) s.387, Huzeyme Ebu Muhammed El-Âbid (r.h) s.388, Er-Rebî b. Sabîh (r.h) s.389, Ali b. Ali Er-Rıfâî (r.h) s.394, İbrahim b. Abdullah (r.h) s.395, Muâviye b. Abdulkerim (r.h) s.397, Abdurrahman b. Mehdî (r.h) s.398, Affan b. Müslim (r.h) s.421, Züheyr b. Nuaym El-Bânî (r.h) s.423, Ebu Abdullah El-Harbî (r.h) s.429, Ebu'l-Hasen El-Basrî s.432, Basra'lı Adı Bilinmeyen Âbidlerden Bazıları s.433, Basralı Âbide Kadınlardan Bazıları s.438, Muâze Bt. Abdillah El-Adeviyye s.438, Hafsa Bt. Sîrîn s.443, Kerîme Bt. Sîrîn (r.h) s.448, Münîbe El-Basriyye Ve Kızı (r.h) s.448, Râbia El-Adeviyye (r.h) s.449, Acrede El-Âmiye (r.h) s.458, Habîbe El-Adeviyye (r.h) s.459, Ümmü'l-Esved (r.h) s.459, Ufeyre El-Âbide (r.h) s.460, Ubeyde Bt. Ebî Küllab (r.h) s.461, Amra Hatun (r.h) s.462, Bürde Es-Sarîmiyye (r.h) s.462, Ümmü Talk (r.h) s.463.

126. **Şûle Yayınları**

Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve) (çev. Said Aykut, Enver Gönenç-Yahya Atak, Abdülhamid Birışık-Fuad Aydın) 6. c.—İstanbul: Şûle Yayınları, 1995.

462 s.; 23,5 cm.

Şûle Yay.: 19; Kaynak Eserler Dizisi: 1

İndeks var.
ISBN 975-7796-16-6

İçindekiler: Emetü'l-Celîl (r.h) s.35, Ümmü Hayyan Es-Eüleymiyye (r.h) s.36, Ümmü İbrahim (r.h) s.36, Hasene El-Âbide (r.h) s.37, Zecle El-Âbide (r.h) s.37, Kerdüveyh Bt. Amr El-Basriyye (r.h) s.38, Ümmü Osman (r.h) s.38, Miskîne Et-Tavâfiyye (r.h) s.39, Gandake Hatun (r.h) s.39, Basralı Kadın Dervişlerden, Yakınlarının Adıyla Bilineneler s.39, Ebu İmrân El-Cûni'nin Hanımı (r.h) s.39, Riyah El-Kâysî'ini Hanımı (r.h) s.40, Ümmü Hassan El-Esediyye'nin Kızı (r.h) s.41, İbrahim En-Nahaî'nin Kölesi (r.h) s.42, Ubeydullah b. El-Hasan El-Anberî'nin Câriyesi (r.h) s.42, Halid El-Verrak'ın Câriyesi (r.h) s.43, El-Mâverdiyye (r.h) s.44, Basralı Bilinmeyen Kadın Dervişler (r.h) s.44, Basralı, Hikmetli Söz Söyleyen Bir Meczûbe Câriye (r.h) s.45, Übelle Kasabasının Dervişleri s.47, Übelle Ehli'nden Kadın Dervişleri s.47, Şa'vâne (r.h) s.47, Reyhâne (r.h) s.49, Abadan'lı Dervişler (r.h) s.49, Abadnlı Derviş Bir Kadın (r.h) s.52, Mihricankazak'lı Bir Meczûp (r.h) s.52, Tüster Ehli'nden Seçkin Bir Âbid (r.h) s.53, Sehl b. Abdullah b. Yunus Et-Tüsterî (r.h) s.53, Şirazlı Seçkin Dervişlerden s.72, Ebu İshak İbrahim b. Ali Eş-Şirâzî (r.h) s.72, Doğu İran, Horasan Ve Çevresi s.77, Kirman Ehli'nden Bir Yüce Derviş s.80, Şah b. Şucâ El-Kirmân (r.h) s.80, Sicistanlı Seçkin Dervişlerden s.82, Ebu Davud Es-Sicistânî (r.h) s.82, Dînever Âhâlisinden Seçkin Âbidler s.87, Mümşâd Ed-Dîneverî (r.h) s.87, Ebu'l-Hasen Es-Sâiğ (r.h) s.87, Hemedanlılar'dan Seçkin Bir Âbid s.88, Yusuf b. Eyyûb El-Hemedânî s.88, Isfahanlılar s.90, Muhammed b. Yusuf Eel-Isfahânî (r.h) s.90, İbrahim b. İsa El-Isfahânî (r.h) s.94, Ebu Ubeydillah ,Muhammed b. Yusuf El-Bennâ (r.h) s.95, Ebu Cafer Ahmed b. Mehdî (r.h) s.96, Ali b. Sehl (r.h) s.98, Reyliler'den Seçkin Âbidler s.99, Cerîr b. Abdülhamid Er-Râzî (r.h) s.99, Ebu Zur'a Ubeydullah b. Abdülkerim (r.h) s.100, Yahyâ b. Muaz (r.h) s.102, İbrahim El-Havvas (r.h) s.120, Yusuf b. El-Hüseyin Er-Râzî (r.h) s.125, Said b. İsmail El-Hîrî (r.h) s.126, Ebu Yezîd El-Bestâmî (r.h) s.129, Nisâburlular s.134, Yahya b. Yahya En-Nisâbûrî (r.h) s.134, İshak b. İbrahim El-Hanzalî (r.h) s.136, Muhammed b. Râfî (r.h) s.138, Ebu Hafs En-Nîsâbûrî (r.h) s.139, Hamdun b. Ahmed (r.h) s.144, Ebu Bekir En-Nîsabûrî (r.h) s.146, Nîsabur'lu Seçkin Kadınlardan s.147, Fâtıma En-Nîsabûriyye (r.h) s.147, Ebu Osman Said b. İsmail'in Kızı Âişe (r.h) s.148, Tûs Şehrinden Seçkin İnsanlar s.149, Muhammed b. Eslem Et-Tûsî (r.h) s.149, Ahmed b. Muhammed b. Mesruk Et-Tûsî (r.h) s.154, Heart'tan Seçkin Âbidler (r.h) s.157, İbrahim b. Tahman (r.h) s.157, Ebu Ubeyd El-Kasım b. Sellâm (r.h) s.158, İbrahim b. Ali El-Horasanî El-Herevî (r.h) s.159, Merv Ehlinden Seçkin Bir Âbid (r.h) s.160, Abdullah b. El-Mübarek (r.h) s.160, Atâ b. Meysera (r.h) s.167, İbrahim b. Edhem (r.h) s.174, Şakîk El-Belhî (r.h) s.206, Hâtim El-Asamm (r.h) s.213, Ahmed b. El-Hıdr (r.h) s.219, Muhammed b. Fadl El-Behlî (r.h) s.221, Ebubekir El-Verrak (r.h) s.221, Tirmiz'den Seçkin Âbidler s.223, Ali b. Rezîn Ebu'l Hasan (r.h) s.223, Muhammed b. İsmâîl El-Buhârî (r.h) s.225, Fergânâlı Seçkin Bir Derviş s.228, Ebubekir b. İsmâil El-Fergânâ (r.h) s.228, Nahşebli Seçkin Bir Âbid s.229, Ebu Türab En-Nahşebî (r.h) s.229, Şam Beldeleri Ve Civarı s.231, Ebu Müslim El-Havlânî (r.h) s.234, Ebu İdris El-Havlânî (r.h) s.236, Ebu Abdullah Es-Sanâbıhî (r.h) s.239, Eyfa b. Abd El-Kilâî (r.h) s.240, Cübeyr b. Nüfeyr (r.h) s.241, İbni Muhayriz (r.h) s.245, Abdullah b. Ebî Zekeriyyâ (r.h) s.249, Ebu Atıyye El-Mezbuh (r.h) s.252, Müreyc b. Mesruk (r.h) s.253, Amr b. Esved (r.h) s.254, Umeyr b. Hâni (r.h) s.255, Ubeyd b. Muhâcir (r.h) s.256, Yezîd b. Mürsed (r.h) s.259, Şefiy b. Mâti El-Esbahi (r.h) s.261, Recâ b. Hayve (r.h) s.261, Mekhul Eş-Şâmi (r.h) s.265, Halid b. Mîdan (r.h) s.270, Bilâl b.Sa'd (r.h) s.274, Yezîd b. Meysera (r.h) s.281, İbrahim b. Ebî Abla (r.h) s.285, Yunus b. Meysera (r.h) s.287, Ka'b El-Ahbar (r.h) s.290, Nevf El-Bükâlî (r.h) s.320, Ebu'l-Celd Hîlan b. Ferve (r.h) s.322, Şehr b. Havşab (r.h) s.326, Muğis b. Semiyy (r.h) s.329, Hassan b. Atıyy (r.h) s.330, İsmail b. Muhacir b. Ebi'l-Muhacir (r.h)

s.335, Süleyman El-Eşdak (r.h) s.336, Ebu Bekir El-Gassânî (r.h) s.338, Ali b. Ebi Cümle s.340, Reca b. Ebî Seleme (r.h) s.340, Sevr b. Yezîd (r.h) s.340, Hudeyr b. Kerîb (r.h) s.344, Habîb b. Ubeyd (r.h) s.345, Damra b. Habîb s.346, Rabîa El-Cüreşi (İbni Amr) (r.h) s.347, Osman b. Ebî Sevde (r.h) s.350, Ebu Zeyd b. El-Gavsî (r.h) s.350, Abdurrahman b. Meysere (r.h) s.350, Amr b. Kays El-Kîndî (r.h) s.351, Muhammed b. Ziyad El-İlhânî (r.h) s.351, Râşid b. Sa'd (r.h) s.352, Hanî b. Kulsûm (r.h) s.352, Urve b. Ruveym El-Lahmî (r.h) s.354, Said b. Abdülaziz (r.h) s.357 Abdullah b. Şevzeb (r.h) s.360, Ebu Amr El-Evzâî (r.h) s.360, Yusuf b. Esbat (r.h) s.371, Ebu İshak El-Fizârî (r.h) s.375, Muhalled b. Hüseyin (r.h) s.378, Huzeyfe b. Kaâde El-Marâşî (r.h) s.379, Ebu Muaviye El-Esved (r.h) s.381, Süleyman El-Havvas (r.h) s.383, Salim El-Havvas (r.h) s.383, Abbad b. Abbad El-Havvas (r.h) s.384, Ebu Süleyman Ed-Dârânî (r.h) s.386, Mudâ b. İsâ (r.h) s.390, Kasım b. Osman El-Cû'î (r.h) s.391, Ahmed b. Ebi'l-Havârî (r.h) s.392, İsâ b. Yunus Es-Sebiî (r.h) s.396, Ali b. Bekkâr El-Basrî (r.h) s.397, Ahmed b. Âsım El-Antâkî (r.h) s.398, Said b. Yezîd En-Nebâcî (r.h) s.403, Abdullah b. Hubayk (r.h) s.406, Ebu'l-Hayr El-Tînatî (r.h) s.407, Rakkalılar s.408, Meymun b. Mihran (r.h) s.408, Yezîd b. Esamm (r.h) s.420, İbrahim b. Davud El-Kassar (r.h) s.423, Ahmed El-Mûsulî (r.h) s.424, Ebu Mesud El-Mûsulî (r.h) s.425, Sibâ El-Mûsulî (r.h) s.426, Feth b. Sa'd El-Mûsulî (r.h) s.426, Bahreynliler s.427, Huşeyfetü'l Abdi s.427, Bahreynli Adsız Bir Âbid s.428, Bahreynli Kadın Dervişler s.428, Ebu Tarık Kızı Münîfe s.428, Mâcide El-Kureyşiyye (r.h) s.429, Yemame'den Bir Derviş s.429, Yahya b. Ebî Kesir s.429, Mısırlılar s.436, Zünnûn El- Mısrî (r.h) s.438, İdris El-Havlânî (r.h) s.447, El-Mufaddal b. Fûdale (r.h) s.447, El-Leys b. Sa'd (r.h) s.451, Yakub Yusuf b. Yahya El-Büvaytî (r.h) s.453, Hasan b. El-Halil b. Murre (r.h) s.454, Basra Kûfe Gibi Beldelerde Veya Çöllerde Gezip Nereli Olduğu Tam Kaydedilmeyenler s.455, İbnü'l-Katib Ebu Ali El-Hasan (r.h) s.455, Ebu Habîb El-Bedevî (r.h) s.456, Esed El-Becelî (r.h) s.456, Bişr El-Âmî s.457, Ebu'r-Rebî Es-Sâih s.457, Bişr b. Es-Seriyy s.458, Şeyban Er-Râî (r.h) s.459, Salih b. Abdül Celil (r.h) s.460, El-Hüseyin b. Yahya El-Hasenî (r.h) s.460, Ali b. Ebi'l-Hurr (r.h) s.461, Abdülaziz Ed-Dûrî (r.h) s.461, Yezî b. Abdülmelik b. Mevhib (r.h) s.461.

127. **Şûle Yayınları**

Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve) (çev. Said Aykut, Enver Gönenç-Yahya Atak, Abdülhamid Birışık-Fuad Aydın) 7. c.—İstanbul: Şûle Yayınları, 1995.
478 s.; 23,5 cm.
Şûle Yay.: 19; Kaynak Eserler Dizisi: 1
İndeks var.
ISBN 975-7796-16-6

İçindekiler: Kuşeyrî (r.h) s.15, Serrâc: Tavusu'l-Fukarâ (r.h) s.18, Kelâbâzî (r.h) s.20, Ebû Tâlib Mekkî (r.h) s.21, Hücvirî (r.h) s.23, Ebû Ali Farmedî (r.h) s.27, Tacü'l-Arfîn Ebu'l-Vefâ (r.h) s.30, İmam-ı Gazâlî (r.h) s.37, Ahmed Gazâlî (r.h) s.45, Aynu'l-Kudât Hemedânî (r.h) s.46, Hoca Mevdûd-i Çiştî (r.h) s.49, Ahmed Câm Nâmekî (r.h) s.50, Abdûlkadir Geylânî (r.h) s.53, Hoca Ahmed Yesevî (r.h) s.59, Abdülkâhir Ebu'n-Necib Sühreverdî (r.h) s.66, Ebû Yeazzâ (r.h) s.69, Seyyid Ahmed Er-Rifâî (r.h) s.70, Abdurrahim El-Kınâî (r.h) s.77, Ebû Medyen El-Endülûsî (r.h) s.80, Abdulhâlık Gucdüvânî (r.h) s.82, Ruzbihan-ı Baklî (r.h) s.89, Fahreddîn Râzî (r.h) s.90, Mecdüddîn

Bağdâdî (r.h) s.93, Necmüddîn Kübrâ (r.h) s.94, Şehid Abdüsselâm Bin Beşiş (r.h) s.98, Ebu'l-Abbas Ahmed El-Bûnî (r.h) s.101, Cemâleddîn Sâvî (r.h) s.102, Feridüdîn Attâr (r.h) s.103, Ebû Hafs Sühreverdî (r.h) s.107, İbn Fârız (r.h) s.115, Kutbuddîn Bahtiyar (r.h) s.118, Muînüddîn-i Çiştî (r.h) s.119, Evhâdûdin Kirmânî (r.h) s.125, İbn Arabî (r.h) s.126, Ahmed Eş-Şerişî (r.h) s.131, Yusuf El-Uksarî (r.h) s.131, Seyyid Burhâneddîn Muhakkık-ı Tirmizî (r.h) s.134, Hamîdüddîn Nagavrî (r.h) s.138, Ebussuûd İbn Ebi'l-Aşâir (r.h) s.139, Sâdeddîn Hamûye (r.h) s.141, Ebu'l Hasan Eş-Şâzilî (r.h) s.142, Necmeddîn Dâye Râzî (r.h) s.147, Baherzî (r.h) s.148, Ahî Evran (r.h) s.150, Ârif Rivegerî (r.h) s.152, Bahâeddîn Zekeriyâ (r.h) s.154, Seyyid Mahmûd-ı Hayrânî (r.h) s.157, Efdalüddîn Kaşânî (r.h) s.159, Mevlânâ Celâleddîn Rûmî (r.h) s.160, Sadreddîn Konevî (r.h) s.173, İbrahim Dessûkî (r.h) s.177, Ebu'l-Abbas El Mürsî (r.h) s.179, Cendî (r.h) s.181, Sâdî Şîrâzî (r.h) s.183, Abdurrahman Ed-Debbağ (r.h) s.195, Bağıstanî (r.h) s.196, Davûd El-Hüseynî (r.h) s.198, İbrahim Zâhid-I Gilânî (r.h) s.198, İbn Atâullah İskenderî (r.h) s.200, Mahmûd Fağnevî (r.h) s.202, Ulu Ârif Çelebi (r.h) s.204, Yunus Emre (r.h) s.209, Ali Râmitenî (r.h) s.218, Emir Hüsrev Dihlevî (r.h) s.222, Nizâmeddîn Evliyâ (r.h) s.225, Şeyh Edebâlî (r.h) s.237, Davûd-ı İskenderî (r.h) s.239, İzzeddîn Mahmûd Kâşî (r.h) s.241, Alâüddevle Semnân (r.h) s.242, Sâdeddîn Cibâvî (r.h) s.246, Burhâneddîn-i Garîb (r.h) s.247, Celâleddîn Tebrîzî (r.h) s.248, Geyikli Baba (r.h) s.250, Ahmed Rûmî (r.h) s.252, Davûd-u Kayserî (r.h) s.253, İbn Kayyım El-Cevziyye (r.h) s.257, Muhammed Baba Semmâsî (r.h) s.261, Çerğ-ı Dehli (r.h) s.264, Cemâleddîn Ezherî (r.h) s.265, İmâdüddîn Muhammed El-İsnevî (r.h) s.266, İmam Afîfüddîn Abdullah Yafiî (r.h) s.269, Emir Külâl (r.h) s.271, İbnü'l-Hatib Lisânüddîn (r.h) s.274, Ceâleddîn Hüseyin Buhârî (r.h) s.276, Şâh-ı Nakşbend M. Bahâuddîn Buhârî (r.h) s.277, Cemâleddîn Aksarâyî (r.h) s.283, Sâdeddîn Teftâznî (r.h) s.286, Zeynûddîn İbn Receb El-Hanbelî (r.h) s.287, Takiyyüddî Ebû Bekir Eş-Şeybânî (r.h) s.290, Şeyh Ömer Halvetî (r.h) s.291, Alâeddîn-i Attâr (r.h) s.293, Ebu'l-Hasan Ali b. Vefâ (r.h) s.299, Ebû Hamidüddîn-i Aksarâyî (Somuncu Baba) (r.h) s.306, Seyyid Şerif Cürcânî (r.h) s.319, Kutbeddîn İznikî (r.h) s.323, Seyyid Nesimî (r.h) s.324, Muhammed Pârsâ (r.h) s.327, Abdullah-ı Şuttârî (r.h) s.330, Abdülkerim Cîlî (r.h) s.331, Hacı Bayram Velî (r.h) s.332, Emir Sultan (r.h) s.345, Muhammed Şemseddîn El-Gamrî (r.h) s.356, Yakûb-i Çerhî (r.h) s.358, Abdullatif El-Kudsî (r.h) s.365, Zevnüddîn Abdurrahman Bistâmî (r.h) s.369, Akbıyık Sultan (r.h) s.372, Sâdeddîn Kaşgârî (r.h) s.375, Alâaddîn Ali b. Yahya Es-Semerkandî (r.h) s.378, Ahmed Bîcân (r.h) s.381, Yazıcıoğlu Mehmed (r.h) s.384, Abdurrahîm-i Rûmî (r.h) s.387, Akşemseddîn (r.h) s.391, Seyyid Yahyâ-yı Şirvânî (r.h) s.402, Pîr Muhammed Erzincânî (r.h) s.404, Eşrefoğlu Rûmî (r.h) s.406, Bıçakçı Ömer Dede (r.h) s.412, Kemâl Ümmî (r.h) s.414, İbrahim Tennûrî (r.h) s.419, Abdurrahim Karahisârî (r.h) s.424, Aydınlı Dede Ömer Rûşenî (r.h) s.426, Ubeydullah Ahrâr (r.h) s.444, Şihâbuddîn Ahmed Ez-Zebîdî (r.h) s.449, Şeyh Vefâ El-Konevî (r.h) s.452, Abdullah-ı İlâhî (r.h) s.455, Abdurrahman Câmî (r.h) s.468, Ahmed Zerrûk (r.h) s.474,Habib Ömerî Karamânî (r.h) s.477.

Konu Açıklaması: Bu dört cilt teliftir ve bir heyet tarafından kaleme alınmıştır. Telif olan bölümde günümüze kadar gelen mutasavvıfların hâl tercümeleri ve tasavvufî görüşleri yer alır. Tabakat olması sebebiyle bizi eserin bilhassa ilk 6 cildi alâkadar etmektedir. Bu kısımda menkıbe yahut kerâmet yoktur. Fakat eserin devamıdır.

Nitekim tercüme edilen tabakatlar da temelde Sûlemî'den farklı bir tarz takip ettikleri için kerâmete yer vermemişlerdir. Fakat kaynaklık etme hususiyetleri sebebiyle önemlidirler.

128. **Şûle Yayınları**

Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve) (çev. Said Aykut, Enver Gönenç-Yahya Atak, Abdülhamid Birışık-Fuad Aydın) 8. c.—İstanbul: Şûle Yayınları, 1995.

462 s.; 23,5 cm.

Şûle Yay.: 19; Kaynak Eserler Dizisi: 1

İndeks var.

ISBN 975-7796-16-6

İçindekiler: Ahmed Şemseddîn Yiğitbaşı (r.h) s.13, Abdulgafûr-i Lârî (r.h) s.14, Cemâl Halvetî (r.h) s.15, Davud-u Halvetî (r.h) s.19, Ebûbekir b. Abdullah Ayderûs (r.h) s.20, Nimetullah Nahcıvânî (r.h) s.23, Emir Ahmed Buhârî (r.h) s.26, Bayezid Halîfe (r.h) s.27, Abdurrahman b. Ali Sekkâf (r.h) s.28, Şeyh Muhammed Bedahşî (r.h) s.30, Bünyamin Ayâşî (r.h) s.31, Abdulkâdir Deştûtî (r.h) s.33, Zenbilli Ali Cemâlî (r.h) s.33, Cemâl Halîfe (r.h) s.37, Sünbül Efendi (r.h) s.41, Şeyh Alvân Ali Eş-Şâzelî (r.h) s.45, Lâmiî Çelebi (r.h) s.49, Hayreddîn-i Tokâdî (r.h) s.52, İbn-i Kemâl (r.h) s.54, İbrahim Gülşenî (r.h) s.58, Abdülkuddüs Kangûhî (r.h) s.64, Ahmed Sârbân (r.h) s.65, Pîr Muhammed Gencevî (r.h) s.71, Muslihuddîn Mûsâ Merkez Efendi (r.h) s.73, Sofyalı Bâlî Efendi (r.h) s.79, Fuzûlî (r.h) s.87, İbn-i İsâ-yı Saruhânî (r.h) s.103, Hacı Bektaş-ı Velî (r.h) s.106, Abdülmecid Şirvânî (r.h) s.112, Abdülvehhâb Şârânî (r.h) s.113, Ahmed b. Alevî (r.h) s.119, Ali Müttakî El-Hindî (r.h) s.121, Şeyh Şâbân-ı Velî (r.h) s.122, Beşiktaşlı Yahyâ Efendi (r.h) s.128, Cezîrî (r.h) s.132, Ebû Said b. Sunullah (r.h) s.133, Hüsâmeddîn-i Uşşâkî (r.h) s.134, İmam Birgivî (r.h) s.136, Abdüsselâm El-Esmer (r.h) s.144, Ebüssuûd Efendi (r.h) s.146, Üftâde (r.h) s.156, Şeyh İbn Abdullah Ayderûs (r.h) s.167, Ebûbekir b. Sâlim Es-Sekkâf (r.h) s.170, Ebu'l-Mekârim Şemseddîn Bekrî (r.h) s.171, Hâşimî Seyyid Emir Osman (r.h) s.172, Şemseddîn Sivâsî (r.h) s.175, Ali Dede Bosnevî (r.h) s.183, Seyyid Nizamoğlu Seyfullah (r.h) s.184, Muhammed Bâkî Billâh-i Kabulî (r.h) s.188, Ramazan Mahfî Efendi (r.h) s.191, Cünûnî Ahmed Dede (r.h) s.192, Zeynüddîn Abdurraûf Münâvî (r.h) s.193, İmâm-ı Rabbânî (r.h) s.199, Oğlan Şeyh İsmail Mâşûkî (r.h) s.206, Aziz Mahmûd Hüdâyî (r.h) s.209, Abdulkâdir El-Ayderûsî (r.h) s.218, Ankarâvî İsmail Rusûhî (r.h) s.219, İsmâil-i Rûmî (r.h) s.222, Abdülmecid Sivâsî (r.h) s.224, Tâceddîn B: Zekeriyyâ (r.h) s.225, Adem Muizzüddîn Bennûrî (r.h) s.225, Abdullah Bosnevî (r.h) s.227, Abdülahad Nûrî (r.h) s.228, Cemâleddîn Mahmûd Hulvî (r.h) s.235, İbrahim Efendi (Oğlan Şeyh) (r.h) s.237, Sinan Ümmî (r.h) s.246, Câhidî Ahmed Efendi (r.h) s.251, Sarı Abdullah Efendi (r.h) s.254, Gaybî (r.h) s.257, Açıkbaş Mahmûd Efendi (r.h) s.268, Karabaş Ali Efendi (r.h) s.269, Osman Fazlı İlâhî (r.h) s.271, Selâmî Ali Efendi (r.h) s.277, Niyazî-i MIsrî (r.h) s.278, Abdullah Efendi (Himmetzâde) (r.h) s.286, Şeyh Kenzî Hasan Efendi (r.h) s.289, Nûreddîn Cerrâhî (r.h) s.296, Nur Muhammed Bedâûnî (r.h) s.303, Ünsî Hasan Efendi (r.h) s.306, İsmail Hakkı Bursevî (r.h) s.308, Bandırmalı Hâmid Efendi (r.h) s.319, Abdülganî Nablûsî (r.h) s.321, İsmail Fakîrullah Tillovî (r.h) s.323, Enis Receb Dede (r.h) s.336, Ahmed Gazzî (r.h) s.337, Hasan Sezâî Gülşenî (r.h) s.349, Kutbeddîn Mustafa Kemâleddîn El-Bekrî (r.h) s.354, Cemâleddîn Uşşâkî (r.h) s.366, Ahmed Raûfî Efendi (r.h) s.368, Neccarzâde Şeyh Rıza (r.h) s.370, Şah Veliyyullah Dihlevî (r.h) s.372.

129. **Şûle Yayınları**

Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve) (çev. Said Aykut, Enver Gönenç-Yahya Atak, Abdülhamid Birışık-Fuad Aydın) 9. c.—İstanbul: Şûle Yayınları, 1995.

463 s.; 23,5 cm.

Şûle Yay.: 19; Kaynak Eserler Dizisi: 1

İndeks var.

ISBN 975-7796-16-6

İçindekiler: Çerkeşî Mustafa Efendi (r.h) s.13, Abdülkâdir Dihlevî (r.h) s.19, Köstendilli Süleyman Şeyhî (r.h) s.21, Osman Bin Fodyo (r.h) s.24, Şah Refîüddîn Dihlevî (r.h) s.38, Şah Abdülaziz Dihlevî (r.h) s.39, Abdullah Dihlevî (r.h) s.49, Mevlânâ Hâlid-i Bağdadî (r.h) s.56, Ahmed Şehid Birilvî (r.h) s.64, Gazzîzâde Abdüllâtif Efendi (r.h) s.77, Ahmed b. İdris (r.h) s.84, Şeyh Ahmed Et-Talabanî El-Kerkukî (r.h) s.91, Kuşadalı İbrahim Efendi (r.h) s.92, Vefâ Er-Rifâî (r.h) s.95, Terzi Baba (r.h) s.95, Ahmed Kuddûsî (r.h) s.98, Muhammed Osman Mirgânî (r.h) s.109, Tâha'l-Hakkârî (r.h) s.115, Dede Osman Avni Baba Urfevî (r.h) s.118, Şeyhülislâm Ârif Hikmet Efendi (r.h) s.121, Ziyâüddin-i Abdurrahmân-ı Hâlis Talabanî (r.h) s.128, Muhammed b. Ali Es-Senûsî (r.h) s.132, İsmail Vâli (r.h) s.138, El-Hac Ömer Tal (r.h) s.139, Bosnalı Mehmed Tevfik Efendi (r.h) s.152, İmam Şâmil (r.h) s.156, Düveyhî (r.h) s.177, Abdülkâdir Yafiî (r.h) s.178, Kilisli Abdullah Efendi (r.h) s.179, Harîrîzâde Mehmed Kemâleddîn Efendi (r.h) s.181, Emir Abdülkadir Cezairi (r.h) s.195, Muhammed Ahmed Mehdî (r.h) s.207, Abdurrahmân-ı Tâğı (r.h) s.214, Seyyid Muhammed Nûrü'l-Arabî (r.h) s.220, Harputlu İshak Efendi (r.h) s.229, Ahmed Ziyâuddîn Gümüşhanevî (r.h) s.232, Ahmed İbn Şarkâvî (r.h) s.250, Seyyid Muhammed El-Mehdî Es-Senûsî (r.h) s.252, Şeyh Muhammed Zâfir Efendi (r.h) s.263, Şeyh Muhammed Maruf El-Yeştûtî (r.h) s.265, Hacı Ömer Hüdâî Baba Köğengî (r.h) s.269, Sâlih Baba (Tüfekçizâde) (r.h) s.271, Şeyh Üveys Muhammed El-Baravî (r.h) s.274, Maa'l-Avneyn El-Kalkamî (r.h) s.276, Kastamonulu Hasan Hilmi Efendi (r.h) s.295, Hocazâde Ahmed Hilmi Efendi (r.h) s.299, Muhammed Emin Erbîlî (r.h) s.301, Dağıstanlı Ömer Ziyaûddîn Efendi (r.h) s.311, Muhammed Abdullah Hasan (r.h) s.318, Ahmed Âmiş Efendi (r.h) s.337, Abdülkâdir-i Behlî (r.h) s.341, İskilipli Atıf Hoca s.345, Ahmedu Bamba (r.h) s.362, Hacı Muhammed Baba Kürkî (r.h) s.365, Ali Behçet Efendi (r.h) s.366, M. Es'ad Erbîlî (r.h) s.369, Yusuf Nebhânî (r.h) s.377, Seyyid Ahmed Eş-Şerîf Es-Senûsî (r.h) s.382, Ahmed El-Alevî s.384, Müderris Babanzâde Ahmed Naîm (r.h) s.387, İzzeddîn Kassâm (r.h) s.396, Abdülaziz Mecdi Efendi (r.h) s.398.

130. **Şûle Yayınları**

Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve) (çev. Said Aykut, Enver Gönenç-Yahya Atak, Abdülhamid Birışık-Fuad Aydın) 10. c.—İstanbul: Şûle Yayınları, 1995.

446 s.; 23,5 cm.

Şûle Yay.: 19; Kaynak Eserler Dizisi: 1

İndeks var.

ISBN 975-7796-16-6

İçindekiler: Kemâlî Efendi (r.h) s.13, Hoca Ahmed Tahir Memiş Efendi (r.h) s.21, Alvarlı Muhammed Lutfi Efendi (r.h) s.31, İbnülemin Mahmud Kemal İnal (r.h) s.37, Süleyman Hilmi Tunahan (r.h) s.43, Hacı Veyiszâde Mustafa Kurucu (r.h) s.59, Bediüzzaman Said Nursi (r.h) s.69, Ali Haydar Efendi (r.h) s.101, Abdülhay Efendi (r.h) s.108, Mahmud Celaleddin Öktem (r.h) s.111, Yaman Dede (r.h) s.127, Abdülkerim El-Hattâbi (r.h) s.139, Muhammed Şemseddin Yeşil (r.h) s.143, İmam Abdullah Harun (r.h) s.147, Ladikli Ahmed Ağa (r.h) s.151, Abdülhakîm El-Hüseynî (r.h) s.154, İsmail Hakkı Toprak (r.h) s.159, Dede Paşa (r.h) s.163, Mahir İz (r.h) s.164, Muhammed Muhyiddîn-i Hâki (r.h) s.180, Ahmed Husrev Altınbaşak (r.h) s.183, Abdülhalim Mahmud (r.h) s.191, Hacı Mustafa Hayri Öğüt (r.h) s.198, Mehmed Zâhid Kotku (r.h) s.213, Mustafa Özeren Efendi (r.h) s.236, Ramazanoğlu Mahmud Sâmi Efendi (r.h) s.241, Şâhide Anne (r.h) s.260, Muzaffer Ozak (r.h) s.270, Hulusi Yahyagil (r.h) s.277, Hacı Hasan Efendi (r.h) s.285, Mehmed Feyzi Efendi (r.h) s.291, Dârendeli Seyyid Osman Hulusi Efendi (r.h) s.293, Gönenli Mehmed Efendi (r.h) s.311, Muhammed İhsan Oğuz (r.h) s.319, Seyyid Muhammed Râşid Erol (r.h) s.326.

❁

131. **Taneri, Aydın**

Türkiye Selçukluları Kültür Hayatı (Menâkıbü'l Arifin'in Değerlendirilmesi).—Konya: Bilge Yayınları, 1977.

106 + [3y.]; 19 cm.

Bilge Yayınları No: 2; Tarihi Eserler: 1

Bibliyografya var.

Ahmed Eflâkî'nin *Menâkıbü'l Arifin* adlı eserinin değerlendirilerek devrindeki Türkiye Selçukluları'nın kültür hayatına dair bilgilerin çıkarılıp tasnif edildiği bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.7, Giriş s.9, Eflakî ve Eseri Hakkında s.20, I-Devlet Hayatı: Saray Hayatı s.22, İdare Hayatı s.35, Ordu Hayatı s.97, Adli Hayat s.39, II-Sosyal Hayat: Adet ve Gelenekler, İnançlar s.47, Doğum s.52, Evlenme-Boşanma ve Kadının Toplumdaki Yeri s.54, Cenaze Töreni ve Matem s.58, Edep ve Terbiye Kuralları s.62, Hediye Takdimi, s.65, Yaşama Tarzı: Eğlence ve Sanat Hayatı s.66, Ev Hayatı s.69, Kıyafetler ve Süslenme s.71, Besin Maddeleri s.75, Hastalıklar ve Tedavi Şekilleri s.79, III-Ekonomik Hayat s.92, Sonuç s.101, Bibliyografya s.106.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Müellif eserin önsözünde tarihe kaynaklık eden eserlerin, günümüz Türkçesi'yle ilim hayatımıza kandırılmasının yanısıra bunların değerlendirilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. Hazırladığı bu eserde de yine tarihî kaynaklardan biri olan *Menâkıbü'l Arifin*'in değerlendirmesini yapmaya çalıştığını belirtmektedir.

Giriş kısmında Türk kültürüyle ilgili bir panorama çizen müellif sonunda Türkiye Selçuklu kültürünün ileri bir kültür olduğunu, şehir kültürüne dayandığını ve Osmanlılar'ın kendilerini bu uygarlık üzerine bina ettiğini söylemektedir.

Sonuç bölümünde ise **Eflakî**'nin verdiği malumatı tasnif ederek devlet hayatı, sosyal düzen ve ekonomik durumun ayrıntılı bir şekilde incelendiğini belirtmektedir.

Konu Açıklaması: Eserde, bir menâkıbnâmenin kültür hayatı bakımından nasıl işlenebileceğinin örneği verilmiştir.

❁

132. **Tanju, Mustafa Doğan**
Allah Dostlarından Menkıbeler 2. c.—İstanbul: Nakışlar Yayınevi, 1982.
206 s.; 18 cm.

Çoğunluğu kıssa tarzında olan ve bazı evliyânın kerâmetlerini de içeren kitabın 2. cildidir (Bu eserin 1. cildi kütüphanelerde bulunamamıştır).

İçindekiler: Önsöz s.5, Tevazu s.7, Alın Teri s.10, İslâmiyet Uğrunda s.13, Ahde Vefa s.18, Abdullah'ın İmanı s.24, Mevlânâ'nın Cevabı s.28, Mevlânâ'nın Namazı s.31, İmam-ı Azam'ın Fetvaları s.36, Ömer'le Alay Edilmez s.44, Hacı Bayram Velî s.46, Cariye'nin Hatası s.52, Delik Kırbaların Esrarı s.55, Rabia Hatun ve Hırsız s.58, Babalık Vazifesi s.70, Sadaka s.75, Mürid ve Şeyh s.81, Şeyh ve Padişah s.86, Padişah'ın Rüyası s.91, Yıldırım Beyazıt'ın Yiğitliği ve Hakşinaslığı s.95, Fatih'in Cevabı s.104, Şikayet Ederim s.107, Şeyhin Güneşi s.110, Şerefeye Çıkarılan Taş s.115, Genç Osman s.119, Cenk Meydanındaki Hoca Efendi s.127, İslâm Adaleti s.131, İtaat s.135, Tekbir s.139, İstiklal Harbindeki Sarıklı Kahramanlar s.142, Eski Hekimler s.156, Dua s.163, Hastanın Hac'cı s.156, Reçete s.177, Sakal-ı Şerife Hürmet s.185, Kadının Hükmü s.187, Paşa'nın Hidayeti s.194, Tül Satıcısının Kısmeti s.199, İçindekiler s.207.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Müellif önsözde, İslâmiyet'e göre güzel olan meziyetleri benliğinde toplayan müstesna kulların, hikmetli hayat hikayeleri ve kıymetli sözlerini ihtiva ettiğini, belirtmektedir. Bunların faydalarından bahsettikten sonra, eserin geniş bir araştırma sonucunda ortaya çıktığını, hikayenin arkasında konu ile ilgili seçme şiirlerden bir kıt'a veya beyit bulunduğunu bildirmektedir.

Konu Açıklaması: Eserde, **Mevlâna, Hacı Bayram Velî, Şeyh Vefa, Rabia Hatun, Aziz Mahmut Hüdayi, Şeyh Edebali, Beşiktaşi Şeyh Yahya Efendi**'nin kıssa ve menkıbeleri bulunmaktadır.

❁

133. **Tanju, Mustafa Doğan**
Allah Dostlarından Menkıbeler 3. c.—İstanbul: Nakışlar Yayınevi, 1987.
208 s. + [1y.]; 18,5 cm.

İçindekiler: Önsöz s.5, Ukkaşe'nin Hakkı s.7, Düğün s.12, İman Edince s.15, Ben Ondan Daha Kuvvetliyim s.29, Kadisiye Savaşı ve Hansa Hatun s.33, Alim ve Düşmanı s.47, Velînin Himmeti s.54, Nasıl geçiniyorsun? s.65, Şeyhin görüşü s.67, Şeyhin Ziyafeti s.69, İlmin Değeri s.72, İlim Yakında Fedakarlıklar s.83, Yavuz Selim ve Şamlı Zengin s.94, Sultan ve Şeyhülislâm s.97, Said Bin Müseyep'in Damadı s.103, Örnek Müslüman Olma s.110, Alinin Sarığı s.117, Para ve İman s.120, Eski Hayırlar s.123, Cömert Adam s.127, Dürüstlük s.131, Namazın Vakti s.134, Savaş ve Namaz s.141, Küçük Mücahit s.144, Vatanı Kurtarmak Kimin Vazifesi? s.148, Nemlenmiyen Mermiler s.150, İslâm Uğrunda Zindan s.156, Allah'a Söyleyin Sizi Kurtarsın s.163, Unutamadığım İnsan s.167, İmanıma Muhalif Hareket s.187, Hoca'nın Rüyası s.204, İçindekiler s.207.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın Önsözü, 2. ciltteki önsözün aynısıdır.

Konu Açıklaması: Bu ciltte, **Gazali, Ubeydullah Taşkendî, İbrahim bin Edhem, Şeyh Ebu Said-i Ebu Hayr, Nakşibendi şeyhi Hilmi Soykut, Şeyh Velî Şemseddin, İbrahim Hakkı Hz., Baheddin Nakşibend, Emir Sultan**'ın menkıbeleri ve Osmanlı padişahları, kahramanlar ve din ulemâları ile ilgili kıssalar bulunmaktadır.

❁

134. **Tosun, Necdet**
Şeyh Mustafa Devâtî ve Tuhfetü's Sûfiyyîn.—İstanbul: [y.y], 1996.
31 s.; 19,5 cm.

Şeyh Mustafa Devâtî'nin hayatı ve sonunda da *Tuhfetü's Sûfiyyîn* adlı eserin Latin harfli sadeleştirilmiş metni bulunur.

(Yazması İstanbul Belediye Kütüphanesi, Belediye Böl., 438 numara 32b,48b varakları)

İçindekiler: Şeyh Mustafa Devâtî s.1, Hayatı s.1, Şeyhi ve Önde Gelen Müridleri s.3, Şeyh Mustafa Devâtî'nin Tasavvufi Görüşleri s.7, Şeyh Camii Tekkesi s.8, Binası s.8, Şeyhleri s.10, Türbe ve Haziresi s.11, Tuhfetü's Sûfiyyîn s.12.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Şeyhin kalp gözüyle gördüğü olay ve rüyalar anlatılmaktadır. Bunlar halka izhar edilmemiştir, fakat kerâmet hüviyetindedirler.

135. **Turan, Hasan**
Hazret-i Emîr Sultan ve Zeyniler Hazîresi.—Bursa: Seriyye Kitabevi, 1995.
166 s.; 19 cm.
Bibliyografya var.
ISBN: 975-95150-0-8

Emîr Sultan'ın hayatından menkıbelerinin anlatıldığı, ayrıca kısaca hayatına ve geniş ölçüde külliyesinin tanıtılmasına yer verilen bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.11, Birinci Bölüm: Hz. Emîr Sultan s.15, Şevki Efendi'nin Mukaddimesi s.15, Seyyid Emîr'ül-Buhârî Kasidesi s.17, Emîr Sultan'ın Hayatı s.20, Emîr Sultan Hazretleri'nin Şeceresi s.24, Emîr Sultan Hazretleri'ne Ait Bir Şiir s.26, Emîr Sultan'ın Hayatı İçinde Menkıbeleri s.26, Hazret-i Emîr Sultan'ın Medine'ye Varışları s.28, Emîr Sultan Hazretleri Bursa Yolundâ s.31, Yolda Kaleye Katılan Beyzâde ve Uysallaşan Ejderhâ s.32, Şam Yolunda s.32, Kafilenin Şam'dan ayrılışı s.34, Nehir Kenarında s.35, Acaba Zâhir İlimleri ne Derecededir? s.35, Her Biri Kırklardan Oldular s.36, Dur Biiznillahi Teâla! s.37, Emîr Sultan Hazretleri'nin Yıldırım Bayezid'in Kızını Nikâhlamaları s.39, Köz Parçaları s.42, Molla Fenâri'den Yıldırım Hân'a Bir Mektup s.46, Mektubun Anlaşılır Şekli s.47, Ulu Camii'nin Yapılışı s.49, Emîr Sultan Hazretleri ve Üç Kuzular s.54, Emîr Sultan Hazretleri ile Somuncu Baba'nın Karşılaşmaları s.55, Evlâdım Vaize Sûal Sormanız Lâyık mıdır? s.56, Şeyh Sinan Hazretleri s.56, Vâiz Ali Fakî s.58, Hazret-i Emîr Sultan'ın Halvette İbadetleri s.60, Ece Sultan'ın İrşadı s.61, Uysallaşan At s.64, İmam Busurî'den Bir Şiir s.65, Danişmend'in Sesi s.66, Altun Su s.67, Bir Şiir s.68, Emîr Sultan'ın, Çelebi Mehmed'e Rüyasında Kılıç Kuşatması s.68, Sultan İkinci Murad'ın Padişah Oluşu s.69, Az Kaldı Terk-i Edep Ediyorduk s.70, Kale Burcundaki Bahâdır s.71, Penç Kalesi Gazileri s.72, Onu Allahü Teâla'nın Yardımı ile Kurtardık s.74, Sarı Yusufun Anlattıkları s.75, Timurleng'in Bursa'yı İstilası s.76, Emîr Sultan Hazretleri'nin İrtihalinin İşareti s.77, Bir Şiir s.78, Türbe-i Şeriflerinin Yerinin Tesbiti s.79, Asa Suyu s.79, Hazret-i Emîr Sultan'ın Bazı Kerâmetlerine Ait Mesnevî s.80, Emîr Sultan Hazretleri'nin Vefatı s.86, Cenaze Namazı s.87, Oğlu Emîr Ali'nin Vefatı s.88, Şevki Efendi'nin Risâlesi'nde

Geçmeyen Bazı Menkîbeler Hoca Kâsım Derler s.89, Biz Onu Suya Düşürmedik s.90, Ben Hayır Duâ Dilerim Sultanım s.90, Bana Bir Duâ Yazın Sultanım s.91, Emîr Sultan Hazretleri'nin Hızbi (Duâsı) s.91, Yavuz Sultan Selim'in Ziyâreti s.92, Ağlayan Arslan s.92, Ben de Muradıma Kavuştum s.93, İlmi Kimden Tahsil Ettin? s.93, Eşrefoğlu Abdullah'ın Selâmı s.94, Muradın Hasıl Oldu s.94, Ceddim Resûl-i Ekrem Mîrâca Bedeniyle aktı s.94, Bu Yularlardan Sana Yoktur s.95, Seyyid Emîr'ül-Buhârî Mesnevîsi s.96, Emîr Sultan'ın Vefatından Sonra Dergâhın Durumu s.97, Dergâhta Postnişin Olan Halifelerin Listeleri s.98, Emîr Sultan Külliyesi s.99, Emîr Sultan Türbesinde s.99, Mahmûd Sâmî Hazretleri'nin Bursa Yolculukları s.100, Emîr Sultan Türbesi s.102, Türbedeki Kitabe s.104, Emîr Sultan Camii s.107, Cami Kitabesi s.109, Emîr Sultan Medresesi s.110, Emîr Sultan Muvakkithânesi s.111, Emîr Sultan Hamamı s.111, Emîr Sultan Çeşmeleri s.112, Çeşme 1 s.112, Çeşme 2 s.114, Çeşme 3 s.115, Çeşme 4 s.116, Çeşme 5 s.118, Çeşme 6 s.119, İkinci Bölüm: Zeyniler Hazîresinde Medfun Bulunanlar s.123, Molla Hayâlî s.126, Molla Hayâlî'nin Tasavvufi Hayatı s.129, Mevlâna Gıyaseddin'in Anlattıkları s.130, Günlük Yaşantısı s.130, Başlıca Eserleri s.131, Molla Hüsrev s.131, Şemail-i Şerifi ve Ahlakı Alîleri s.133, Bu Fetvayı Ancak Molla Hüsrev Verir s.135, Eserleri s.137, Abdüllatîf Kudsî s.138, İyi Bir Mürid (Talebe) Nasıl Olmalıdır? s.140, Abdüllatîf Kudsî'nin Silsile-i Şerifleri s.144, Makamlara Gelince Şöyledir s.146, Mertebeler İse Şunlardır s.146, Abdüllatîf Kudsî Türbesi s.147, Zeyniler Camii s.148, Şeyh Tâceddîn İbrahim Karamanî s.150, Şeyh Hacı Halife Kastamonî s.152, Müftü Ahmed Paşa s.155, Müftü Ahmed Paşa Oğlu Hızır Bey s.155, Muallimzâde Ahmed Efendi s.156, Muhammed Muhyiddîn Vefaî s.156, Müderris Hızır Şah Menteşevî s.157, İsmail Vehbi Efendi s.157, Karababazade İbrahim Efendi s.157, İlyas Sinobî s.157, İmam Zâde Ahmed s.158, Hüsam Zâde Mustafa Efendi s.158, Fenari Zâde Muhaşşi Hasan Çelebi s.158, Akif s.158, Abdülgani Efendi s.158, Mahmûd Hayrân-ı Zeynî Efendi s.159, Şeyh Muhammed Zeynî Efendi s.159, Şeyh Safiyüddin Zeynî Efendi s.159, Muallim-zâde Şeyh Mustafa Efendi s.159, Şeyh Seyyid Ali Efendi s.160, Şeyh Abdülaziz Efendi s.160, Abdullah Zeynî Efendi s.160, Şeyh Muhammed el-Halvetî s.160, Şeyh Saadettin Efendi s.160, Ömer Bin Hamza Hazretleri s.160, Sonuç s.161, Kaynakça s.165.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, dervişlikten ve velîlerden bahsedilmiş sonra da "evliyâlar sertâcı" diye anılan **Emîr Sultan Hazretleri**'nin hayatının anlatılacağı kaydedilmiştir.

Eserin ana kaynağı olarak **Şevki Efendi**'nin *Menâkıb-ü Emîrü'l Buhârî* adlı yazma eser gösterilmiştir.

Kitapta ana kaynak olarak kullanılan yazmanın müellifi **Şevki Efendi**'ye ait mukaddimede de şu ifade dikkati çekmektedir: "Âli Muhammed'in birinin menâkıbını beyan edeyim. **Seyyid Muhammed Buhârî aleyhi Rahmetü'l Bâri** hazretlerinin menâkıbını toplayıp yazayım."

Konu Açıklaması: Kitapta **Emîr Sultan**'ın hayatı kısaca yer aldıktan sonra 26-90 sayfalar arasında 61 menkıbeye yer verilmiştir. Ardından da Emîr Sultan Külliyesi anlatılmaktadır. Fakat kitabın en geniş bölümü menkıbelere tahsis edilmiştir.

❁

136. **Türkiye Gazetesi**

Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz, Doç. Dr. Ramazan Ayvallı, Yrd. Doç. Dr. Ethem Levent, Ali Kara, Ali Yılmaz, Bahaeddin Apak, Burhan Kılıç, Erdoğan Sevim, Muzaffer Durgut, Saim Kökçü, Yaşar

Taşdemir, Şiirler: Abdüllatif Uyan) 1. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları, 1992.
448 s.; 19 cm.; 93 foto.

İslâmiyet'in başlangıcından yakın zamana gelinceye kadar yaşamış velîlerin hayatını ve menkıbelerini ihtiva eden ansiklopedik bir çalışmadır.

İçindekiler: Takdim s.2, Giriş s.5, Abapûş-i Velî s.39, Abbas Mehdî s.40, Abbâdî s.41, Abbâs bin Hamza en-Nişâbûrî s.42, Abdil Dede s.43, Abdullah bin Abdü'lazîz s.43, Abdullah bin Abdû'lazîz (Osman) El-Yuneynî s.45, Abdullah bin Abdülganî el Makdisî s.49, Abdullah el-Acemî s.50, Abdullah bin Avn s.52, Abdullah Ayderûsi s.54, Abdullah-ı Bosnevî s.56, Abdullah-ı Dehlevî s.56, Abdullah Desûkî s.78, Abdullah bin Dinar s.79, Abdullah bin Ebü Bekr Ayderûs s.80, Abdullah bin Ebû Huzeyl el-Anezî s.84, Abdullah Efendi s.85, Abdullah Efendi (Himmetzâde) s.85, Abdullah-ı Ensârî s.87, Abdullah Fahri Baba s.100, Abdullah bin Gâlib s.103, Abdullah-ı Gürcistânî s.104, Abdullah bin Habîb Sülemî s.105, Abdullah-ı Haddâdî s.105, Abdullah Harrâz s.107, Abdullah Hasîb Yardımcı s.108, Abdullah Hayderî s.110, Abdullah bin Hâzır s.113, Abdullah Herâtî s.115, Abdullah bin Hıdır ez-Zağbî s.119, Abdullah bin Hubeyk s.120, Abdullah-ı İlâhî s.123, Abdullah İmâmî İsfehânî s.131, Abdullah-ı İsfehânî (Kütbüddîn-i İsfehbezî) s.131, Abdullah el-Kassâr s.135, Abdullah Kaşgari s.135, Abdullah Mekkî Erzincânî s.135, Abdullah bin Menâzil s.138, Abdullah Menûfî s.141, Abdullah bin Muhammed bin Abdurrahmân s.143, Abdullah bin Muhammed Bâki-Billâh s.146, Abdullah bin Muhammed el-Hadramî s.146, Abdullah bin Muhammed Mürteiş s.148, Abdullah bin Muhammed Râsibî s.154, Abdullah bin Muhammed Râzî s.154, Abdullah bin Muhaynız s.154, Abdullah bin Mübârek s.154, Abdullah-ı Şemdînî s.165, Abdullah-ı Şüttarî s.171, Abdullah Tercümân s.172, Abdullah ibni Vehb s.173, Abdullah Yâfiî s.176, Abdullah-ı Yemenî s.183, Abdullah bin Zeyd s.185 Abdurrahmân bin Ahmed (Abdurrahmân-ı Zâz) s.187, Abdurrahmân bin Ali Sekkâf s.188, Abdurrahmân Arvâsî s.191, Abdurrahmân Baba s.198, Abdurrahmân Becelî s.198, Abdurrahmân Büceyremî s.199, Abdurrahmân Efendi (Zileli) s.199, Abdurrahmân Efendi s.201, Abdurrahmân Gâzi s.204, Abdurrahmân-ı Harpütî s.206, Abdurrahmân Mağribî s.208, Abdürrahmân bin Mehdî s.210, Abdurrahmân bin Muhammed s.212, Abdurrahmân bin Muhammed el-Kayravânî s.212, Abdurrahmân bin Muhammed es-Sekkâf s.216, Abdurrahmân Nesîb Efendi s.225, Abdurrahmân Sâmi Niyâzî s.226, Abdurrahmân Tafsûncî s.229, Abdurrahmân Sultan s.231, Abdurrahmân Tâgî (Tâhî) s.236, Abdurrahmân bin Yûsuf Rûmî s.245, Abdüla'lâ Kureşî s.247, Abdülazîz Bekkine s.248, Abdülazîz Debbağ s.250, Abdülazîz Dehlevî s.254, Abdülazîz Dîrînî s.258, Abdülaziz bin Ebû Revvâd s.264, Abdülbâki Efendi s.266, Abdülcebbar Dede s.268, Abdülehad s.268, Abdülehad Nûrî s.273, Abdülehad Serhendî s.286, Abdülfettâh-ı Bağdâdî Akrî s.290, Abdülgafûr Hâlidî Müşâhidî s.295, Abdülgafûr Dede (Seyyid) s.296, Abdütganî Efendi s.299, Abdülganî Nablüsî s.300, Abdülhâdi Bedevânî s.300, Abdülfettah Velî s.301, Abdülhak-ı Dehlevî s.303, Abdülhakîm Arvâsî s.310, Abdülhakîm Hüseynî s.335, Abdülhakîm-i Siyalkûtî s.341, Abdülhâlık Goncdüvânî s.344, Abdülhamîd bin Necîb Nûbânî s.352, Abdülhamîd Şirvânî s.355, Abdülhay s.358, Abdülhay Celvetî s.362, Abdülhay Efendi (Öztoprak) s.364, Abdülkâdir Berzencî Hayderî s.369 Abdülkâdir Cezâyirî s.370, Abdülkâdir Deştûtî s.377, Abdülkâdir Dücânî s.381, Abdülkâdir Geylânî s.382, Abdülkâdir Sıddîkî s.416, Abdülkâhir Sühreverdî s.417, Abdülkebîr Evliyâ s.422, Abdülkerîm s.423, Abdülkerîm Efendi s.425, Abdülkerîm Kâdirî s.427, Abdülkuddüs s.428, Abdüllatîf Câmî s.430, Abdüllatîf Efendi (Pamuk Kâdı) s.432, Abdüllatîf Kudsî s.433, Abdülmecîd Efendi s.438, Abdülmecîd Şirvânî s.438.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Çalışma tanıtılmış ve ele alınacak velîlerin hâl tercümelerinden bahsedildiği ifade edilmiştir. Ansiklopedide yer verilen tasavvufî ıstılahın açıklanacağı, bunlarla beraber evliyanın çeşitli vasıfları, muhtelif dereceleri hakkında bilgi verileceği belirtilmiştir.

Bundan sonra , kul nedir sorusunun cevabından başlayarak ârif, muhabbet ve aşk konuları, evliyâ kimdir, hususiyetleri nelerdir, evliyânın dereceleri nelerdir, konuları anlatılır. Tasavvufî ıstılah hakkında bilgi verilip, çeşitli İslâmî kaynaklar delil gösterilerek açıklanır.

Konu Açıklaması: Evliyâların hâl tercümelerinin verildiği eserde, her evliyâ için olmasa bile sıklıkla sayfa aralarına serpiştirilen, menkıbe, kıssa, nasihat ve şiirlerle karşılaşılır. Bu sebeple eserde her ne kadar hâl tercümeleri ağırlıkta ise de menkıbe ve kerâmetler çokça yer almıştır. Hatta bazı evliyânın hâl tercümeleri de menkabevî tarzda anlatılmış ve kerâmetlerinden de ayrıca bahsedilmiştir.

❁

137. **Türkiye Gazetesi**

Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz ve diğerleri) 2. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları, 1992.

448 s.; 19 cm.; 81 foto.

İçindekiler: Abdülmelik et-Taberî s.3, Abdülmugîs bin Züheyr s.3, Abdülmu'tî Efendi s.5, Abdülulâ s.6, Abdülvâhid-i Lâhorî s.7, Abdülvâhid bin Muhammed s.10, Abdülvâhid bin Zeyd s.11, Abdülvehhâb Buhârî s.21, Abdülvehhâb Gâzi s.22, Abdülvehhâb bin İbrâhim s.23, Abdülvehhâb-ı Mısrî s.25, Abdülvehhâb Müttekî s.27, Abdülvehhâb-ı Şa'rânî s.30, Abdürrahîm Arvâsî s.44, Abdürrahîm İstahrî s.47, Abdürrahîm-i Merzifonî s.49, Abdürrahîm Tırsî s.53, Abdürreşîd Sâhib Fârûkî s.56, Abdürrezzâk Ali Efendi s.58, Abdürrezzâk Dede s.59, Abdüsselâm bin Meşiş Hasenî s.60, Acebşir Efendi s.63, Açıkbaş Mahmûd Efendi s.64, Âdem-i Bennûrî s.66, Adiyy bin Musâfir s.70, AhıskAli Abdullah Efendi s.79, AhıskAli Ali Haydar Efendi s.81, Ahî Bayram s.86, Ahî Evrân s.87, Ahî Sinan s.91, Ahî Sirâc s.92, Ahî Şorba s.93, Ahmed bin Abdurrahmân es-Sekkâf s.94, Ahmed Abdülhak Radulevî s.95, Ahmed el-Alesî s.98, Ahmed bin Alevî s.99, Ahmed Amiş Efendi s.102, Ahmed bin Âsım Antâkî s.106, Ahmed Baba Tenbektî s.113, Ahmed-i Bedevî s.115, Ahmed Behlül s.130, Ahmed Berkî s.131, Ahmed Bîcân s.134, Ahmed Câhidî Efendi s.140, Ahmed Cüzeyrî s.144, Ahmed Dede s.149, Ahmed Dede (Başmakçılı) s.150, Ahmed Derdîrî s.151, Ahmed Diyobendî s.154, Ahmed bin Ebû Bekr Ayderûsî s.155, Ahmed bin Ebü'l-Havârî s.156, Ahmed bin Ebü'l-Hayr eş-Şemahî s.161, Ahmed bin Ebû Verd s.161, Ahmed Eflâkî s.162, Ahmed Eğribozî s.166, Ahmed Feyzi Efendi s.166, Ahmed Gazâlî s.168, Ahmed bin Hadraveyh s.172, Ahmed Hammâmî s.177, Ahmed bin Hanbel s.178, Ahmed Hânî s.187, Ahmed bin Harb s.187, Ahmed Haznevî s.192, Ahmed Hilmi Efendi s.200, Ahmed Hulûsî Efendi s.203, Ahmed bin Hüseyin Ayderûsî s.208, Ahmed bin İbrâhim Mesûhî s.210, Ahmed bin İbrâhim el-Vâsitî s.210, Ahmed bin İdrîs s.212, Ahmed bin İshak s.220, Ahmed İzzet Efendi s.221, Ahmed Kâbilî s.225, Ahmed Kâdirî s.226, Ahmed Kârazî Diyârıbekrî s.227, Ahmed ibni Kemâl s.228, Ahmed Kihtû s.238, Ahmed Kuddûsî s.241, Ahmed Kuseyrî s.254, Ahmed Mekkî Efendi s.257, Ahmed bin Mesrûk s.261, Ahmed bin Mevdûd Çeştî s.263, Ahmed bin Muhammed s.265, Ahmed bin Muhammed Hânî el-Esrem s.266, Ahmed bin Mûsâ el-Acîl s.268, Ahmed Mürşidî Efendi s.271, Ahmed Nahlâvî s.274, Ahmed

Nâmıkî Câmî s.277, Ahmed Necîbî s.294, Ahmed Nûbânî s.296, Ahmed bin Osman Şernûbî s.297, Ahmed bin Ömer Zeyla'î s.298, Ahmed Raûfî s.300, Ahmed Rıfâî s.302, Ahmed Saîd-i Fârûkî s.321, Ahmed Sârbân s.324, Ahmed Satîha s.327, Ahmed Sayyâd s.329, Ahmed bin Selman en-Neccâd s.331, Ahmed es-Senûsî s.335, Ahmed Siyâhî s.339, Ahmed bin Süleymân Ervâdî s.344, Ahmed Şemseddîn Marmaravî s.345, Ahmed Şeybânî s.351, Ahmed Şîrânî s.353, Ahmed Ticânî s.354, Ahmed bin Üstâzüla'zam s.360, Ahmed bin Yahyâ el-Celâ s.361, Ahmed Yekdest Cüryânî s.364, Ahmed Yesevî s.368, Ahmed ez-Zâhid s.389, Ahmed-i Zerrûk s.390, Ahmed bin Zeyd s.393, Ahmed Ziyâeddîn Gümüşhânevî s.394, Ahmed Ziyâüddîn Efendi s.395, Ahmedullah s.395, Ahmedü Bamba s.396, Ahnef el-Hemedânî s.399, Ahnef bin Kays s.399, Âişe binti Câfer i Sâdık s.406, Akbıyık Sultan s.408, Akşemseddîn s.410, Akyazılı Sultan s.424, Alâ bin Ziyâd s.425, Alâeddîn Âbizî s.426, Alâeddîn Ali Erdebilî s.429, Alâeddîn Ali Esved Karahisârî s.431, Alâeddîn Ali Fenârî s.433, Alâeddîn Arabî Efendi s.436, Alâeddîn-i Attâr s.438.

138. **Türkiye Gazetesi**

Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz ve diğerleri) 3. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları, 1992.
448 s.; 19 cm.; 83 foto.

İçindekiler: Alâeddîn Goncdüvânî s.39, Alâeddîn bin Es'at Lâhorî s.5, Alâeddîn Halvetî s.6, Alâeddîn Harezmî s.6, Alâeddîn Konevî s.8, Alâeddîn-i Sâbir s.10, Alâeddîn Uşâkî s.27, Alâüddevle Semnânî s.28, Alevî bin Abdullah s.30, Alevî bin Ali s.31, Alevî bin Muhammed s.34, Alevî bin Muhammed Sâhib-ud Devîle s.40, Alevî bin Üstâz-ül-A'zâm s.42, Ali bin Abdullah bin Abbâs s.46, Ali bin Alevî bin Muhammed s.48, Ali Behçet Efendi s.50, Ali Bekkâ s.53, Ali bin Bendâr Sayrafî s.56, Ali Dede Bosnevî s.57, Ali bin Ebû Bekr el-İdrisî s.60, Ali Efendi s.61, Ali Efendi (Midillili) s.62, Ali bin Emrullah s.63, Ali Ferâhî s.68, Ali bin Fudayl s.68, Ali Gâlib Vasfi Efendi s.70, Ali Gav Sultan s.72, Ali Hâdî s.75, Ali Hâfız s.81, Ali bin Hamza eı-İsfehânî s.85, Ali el-Harîri s.86, Ali Havâs Berlisî s.88, Ali bin Heytî s.95, Ali İsfehânî s.101, Ali Kazvânî s.103, Ali Mahallî s.105, Ali el-Masîsî s.105, Ali bin Meymun Mağribî s.106, Ali bin Muhammed s.111, Ali bin Muhammed Beşşâr s.112, Ali bin Mûsâ Feşlî s.116, Ali bin Mustafa Ömerî s.117, Ali bin Muvaffak s.125, Ali Müttekî el-Hindî s.127, Ali Müzeyyen s.132, Ali Nâtıkî s.134, Ali Nebtîtî s.135, Ali Osman Efendi s.136, Ali Râmitenî s.139, Ali Rızâ s.149, Ali Rızâ Acara s.154, Ali Semerkandî s.157, Ali Septî s.162, Ali Sincârî s.164, Ali Şevnî s.167, Ali bin Şihâb s.168, Ali bin Yahyâ Geylânî s.174, Ali Yeşrûtî s.175, Alihan Baba s.177, Alkame bin Kays s.177, Alvan Hamevî s.180, Alvarlı Muhammed Lütfi s.184, Amasyalı Seydi Halîfe s.190, A'meş s.192, Âmine-i Remliyye s.194, Âmir bin Abdullah s.195, Âmir bin Abdullah Anberî s.198, Ammâr-ı Yâser s.200, Amr bin Dînâr s.201, Amr bin Kays el-Mülâî s.204, Amr bin Meymûn Evdî s.206, Amr bin Mürre s.207, Amr bin Osman Mekkî s.209, Amr bin Şurahbil s.210, Amr bin Utbe s.211, Ankaravî İsmâil Rusûhî s.212, Ankuzu Baba s.220, Arab Baba s.221, Arab Dede s.222, Arab Dede (Hacı Dede) s.223, Arabî Feştâlî el-Mağribî s.224, Arabgirli Ömer Baba s.226, Ârif-i Dikgerânî s.227, Ârif-i Rivegerî s.230, Arpacı Dede s.234, Aslan Dede s.234, Aslan Baba s.235, Aşçı Yahyâ Baba s.237, Âşık Efendi s.238, Âşık Paşa s.242, Âşıklı Sultanı s.244, Atâ bin Ebû Rebâh s.245, Atâ Efendi s.247, Atâ el-Ezrak s.252, Atâ bin Meysere el-Horasânî s.253, Atâ Süleymî s.256, Atâ bin Yesâr s.258, Atâullah Efendi s.261, Ateşbâz Velî s.263, Atpazarlı Osman Fadlı Efendi s.266, Avdan Baba s.273, Avn bin Abdullah s.275, Ayderûsî s.280,

Ayderûsi (Abdullah bin Abdullah) s.281, Ayderûsî (Abdurrahmân bin Mustafa) s.282, Ayderûsî (Abdülkâdir bin Şeyh) s.282, Ayderûsî (Ebû Muhammed) s.284, Ayderûsî (Muhammed bin Abdullah) s.285, Ayderûsî (Şeyh bin Abdullah) s.286, Aydî Baba s.288, Aynî Dede s.291, Aynül-Kudât Hemedânî s.293, Aynüzzaman Cemâleddîn-i Geylâni s.297, Aysâvî s.298, Azerî Hamza bin Ali s.301, Aziz Mahmûd Hüdâyî s.303, Aziz Nesefî s.327, Azzaz bin Müstevdî el-Betâihî s.329, Baba Haydar Semerkandî s.331, Baba Kemâl Cündî s.335, Baba Nîmetullah Nahcüvânî s.336, Baba Tâhir Üryân s.337, Baba Yûsuf Sivrihisârî s.340, Babazâde s.343, Bahrak s.345, Bahri Dede s.347, Bahşî s.348, Bahşî Halîfe s.350 Bâkıllânî s.352, Bâli Efendi (Sekrân) s.355, Baltalı Dede s.358, Bâyezid-i Bistâmî s.358, Balzat Hacı Baba Velî s.359, Bayraklı Sultan s.387, Baytazzâde Hacı Abdullah s.388, Bedirhan Bey s.390, Bedî'uddîn Sehârenpûrî s.394, Bedî'uddîn Şah Medâr s.395, Bedreddîn Serhendî, s.396, Behâeddîn Buhârî (Şâh-ı Nakşibend) s.400.

❁

139. **Türkiye Gazetesi**

Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz ve diğerleri) 4. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları, 1992.

448 s.; 19 cm.; 93 foto.

İçindekiler: Behâeddîn Kışlakî s.3, Behâeddîn bin Lütfullah s.4, Behâeddîn Meczub el-Kâdirî s.5, Behâeddîn Veled s.6, Behâeddîn Veled s.6, Behâeddîn Zekeriyyâ (Muhammed bin Kutbüddîn) s.6, Behâeddînzâde (Muhyiddîn Muhammed) s.6, Behâeddînzâde s.13, Behiştî s.17, Behlül-i Dânâ s.18, Behrullah Efendi s.28, Behzât-ı Velî s.30, Bekâ bin Batû s.30, Bekâ bin Mahled s.34, Bekkâr Rahîbî s.35, Bekr bin Abdullah Müzenî s.35, Bekr el-Meczûb s.40, Bekr bin Ömer Fersânî s.41, Bekr Sıdkı Visâlî s.42, Bekrî s.43, Bekrî (Ebü'l-Mekârim) s.45, Benâ Kureşî s.53, Benli Sultan s.54, Benân el-Hammâl s.55, Berbehârî s.58, Berdeî Sultan s.60, Bergamalı Hacı İbrâhim Efendi s.62, Berk s.63, Beşik Baba s.66, Beşir Ağa s.67, Beşir Ağa s.70, Beşir-i Ebşir s.73, Beyzâde Efendi s.73, Beyzâde Hacı Mehmed Nûri Efendi s.77, Beyzâde Mustafa Ahıskalı s.77, Bîbî Cemâl Hâtun s.82, Bîbî Hacere Hanım s.83, Bilâl-i Ma'ribî s.84, Bilâl bin Sa'd s.85, Birgîvî s.98, Bişr-i Hâfî s.98, Bişr bin Mansur Süleymî s.115, Boranlı Mustafa Baba s.117, Bosnalı Abdullah Efendi s.118, Bostan Çelebi s.120, Bostancı Baba s.125, Buhârî s.127, Burhâneddîn Muhakkık Tirmizî s.140, Burhâneddin bin Muhammed Eğridirî s.140, Busayrîı s.163, Bündâr bin Hüseyin Şîrâzî s.168, Cabbâr Dede s.170, Câbir bin Zeyd s.173, Câfer bin Abdürrahîm Kilâî s.175, Câfer bin Ahmed es-Serrâc s.176, Câfer Efendi s.179, Câfer-i Huldî s.179, Câfer Huzâ s.182, Câfer Mekkî s.184, Câfer i Sâdık s.185, Câfer-i Sâdık bin Ali Ayderûsî s.195, Câfer bin Süleymân Dâbii s.196, Câkir el-Kürdî s.198, Câmî Ahmed Dede s.202, Cârullah Veliyyüddîn Efendi s.202, Cebe Ali s.205, Celâl Ali Dede s.206, Celâl Tehâniserî s.208, Celâleddîn-i Devânî s.209, Celâleddîn Ebû Yezîd Pürânî s.217, Celâleddîn-i Hindî s.218, Celâleddîn-i Rümî s.227, Celâleddîn Tebrîzî s.278, Celâlzâde Mustafa Çelebi s.282, Celâlzâde Sâlih Çelebi s.294, Cemâl Halîfe s.299, Cemâleddîn Aksarâyî s.303, Cemâleddîn Ezherî s.309, Cemâleddîn Hansevî s.315, Cemâleddîn Mahmûd Hulvî s.316, Cemâleddîn Uşşâkî s.319, Cemel Ali Dede s.321, Cerrâhzâde s.323, Cevhere Berâsiyye s.329, Cezîrî s.329, Cezûlî s.330, Cihangirli Hasan Efendi s.333, Cübeyr bin Nüfeyr s.335, Cüneyd-i Bağdâdî s.337, Çandârlı Kara Halil Hayreddîn Paşa s.356, Çelebi Abdülcelîl s.361, Çelebi Ârif Küçük s.363, Çelebi Bustan s.364, Çelebi Cemâleddîn s.365, Çelebi Ferruh s.366, Çelebi Halîfe s.369, Çelebi Hüsâmeddîn s.375, Çelebi Hüsrev s.383, Çerkez Şeyhi s.386, Çırağ-ı Dehlî s.389, Çomak

Dede s.397, Dahmel bin Abdullah s.398, Da'lec bin Ahmed s.398, Dârendeli Muhammed Hilmi Efendi s.401, Dârendeli Ömer Rızâî s.407, Dâvûd bin A'zeb s.416, Dâvûd-i Halvetî s.417, Dâvûd-i İskenderî s.418, Dâvûd-i Kayserî s.424, Dâvûd-i Samadî s.426, Dâvûd bin Seyyid el-Hüseynî s.427, Dâvûd-i Tâî s.428, Daygam bin Mâlik s.440, Dede Halîfe s.441, Dede Molla s.443, Dede Ömer Rûşenî s.444.

140. **Türkiye Gazetesi**

Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz ve diğerleri) 5. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları, 1992.
448 s.; 19 cm.; 51 foto.

İçindekiler: Dedebağ Dede3, Dediği Sultan s.3, Dehhâk bin Müzâhim s.6, Dehlevî s.8, Deli Birâder s.10, Demir Hoca s.12, Demirtaş Muhammedî s.14, Derdimend Dede s.16, Derviş Ahmed Semerkandî s.16, Derviş Hacı s.18, Derviş Muhammed s.19, Deryâ Ali Baba.20 Destine Hâtun s.23, Deveci Sultan s.26, Deynekli Baba s.26, Dırâr bin Mürre s.26, Dimitrofçalı Muslihuddîn Efendı s.27, Dizdarzâde Ahmed Efendi s.33, Dursun Fakîh s.34, Ebdal Hasan s.37, Ebdal Kumral s.27, Ebdal Murâd s.39, Ebnâsî s.41, Ebû Abdullah Basrî s.44, Ebû Abdullah Cavpâre s.46, Ebû Abdullah Dîneverî s.47, Ebû Abdullah Hadramî s.48, Ebû Abdullah el-Hâkan es-Sûfî s.50, Ebû Abdullah el Kureşî s.51, Ebû Abdullah Mağribî s.59, Ebû Abdullah el-Mehâî s.61, Ebû Abdullah Merrâkûşî s.62, Ebû Abdullah el-Mukrî s.67, Ebû Abdullah Nibâcî s.68, Ebû Abdullah-ı Rodbârî s.69, Ebû Abdullah Seczî s.74, Ebû Abdullah Sübeyhî s.75, Ebû Abdullah-ı Turuğbâdî s.76, Ebû Abdurrahmân Sülemî s.79, Ebû Affân Osman el-Yemenî s.79, Ebû Ahmed Ebdâl Çeştî s.81, Ebû Ahmed el-Kalânisî s.82, Ebû Ali Cürcânî s.83, Ebû Ali Dekkâk s.85, Ebû Ali Fârmedî s.92, Ebû Ali Müştevlî s.97, Ebû Ali Rodbârî s.97, Ebû Ali Sekafî s.103, Ebû Amr ez-Zücâcî s.105, Ebû Bekr bin Abdurrahmân Sekkâf s.108, Ebû Bekr Ayderûs s.108, Ebû Bekr el-Betâihî s.113, Ebû Bekr-i Dükkî s.116, Ebû Bekr-i Ebherî s.118, Ebû Bekr bin Ebû Vefâ s.120, Ebû Bekr Ensârî s.123, Ebû Bekr el-Ferrâ s.125, Ebü Bekr bin İyâş s.127, Ebû Bekr Kettânî s.128, Ebû Bekr-i Kisâî Dîneverî s.133, Ebû Bekr-i Nessâc s.135, Ebû Bekr bin Sa'dân s.137, Ebû Bekr bin Sâlim Ayderûs s.139, Ebû Bekr es-Sekkâf s.141, Ebû Bekr eş-Şelî s.144, Ebû Bekr Şiblî s.148, Ebû Bekr Tamistâni s.148, Ebû Bekr Vâsıtî s.150, Ebû Bekr Verrâk s.153, Ebû Bekr Ya'fûrî s.159, Ebû Câfer Haddâd el-Kebîr s.161 Ebû Câfer el-Meczûm s.163, Ebû Câfer bin Sinân s.165, Ebû Hafs Haddâd en-Nişâbûrî s.167, Ebû Hafs-ı Kebîr s.175, Ebû Hamza Bağdâdi s.176, Ebû Hamza Horasânî s.180, Ebû Hâşim Sofî s.183, Ebû İdrîs Havlânî s.184, Ebû İmrân s.185, Ebû İshâk el-Fezârî s.187, Ebû İshâk İbrâhim bin Müvelled s.189, Ebû İshâk Şâmî-i Çeştî s.191, Ebû İshâk-ı Şîrâzî s.192, Ebû Midyen Mağribî s.198, Ebû Muhammed el-Basrî s.208, Ebû Muhammed Bayram Efendi s.212, Ebû Muhammed Cerîrî s.213, Ebû Muhammed er-Râsibî s.217, Ebû Muhammed Râzî s.214, Ebû Muhammed Talhâ bin Îsâ s.219, Ebû Muhammed el-Yemenî s.221, Ebû Müslim Havlânî s.223, Ebû Nasr Pârisâ s.229, Ebû Osman Hîrî s.230, Ebû Osman Mağribî s.236, Ebû Saîd bin el-Arabî s.239, Ebû Saîd Ebü'l-Hayr s.241, Ebû Saîd-i Fârûkî s.250, Ebû Saîd bin Halef bin Yahyâ Temîmî el-Baccî s.257, Ebû Saîd-i Harrâz s.258, Ebû Saîd Kaylavî s.265, Ebû Saîd bin Sun'ullah s.267, Ebû Süleymân Dârânî s.268, Ebû Şu'be Hadramî s.277, Ebû Tâhir Mahallî s.278, Ebû Türâb Nahşebî s.281, Ebû Ubeyd el-Busrî s.290, Ebû Yâkub Nehrecûrî s.292, Ebû Ya'zî Magribî s.295, Ebû Yûsuf s.297, Ebü'l-Abbâs el-Basîr s.313, Ebü'l-Abbâs Dîneverî s.317, Ebü'l-Abbâs el-Gamrî s.319, Ebü'l-Abbâs el-Harrâr s.321, Ebü'l-Abbâs el-Mülessem s.325, Ebü'l Abbâs-ı Mürsî s.329, Ebü'l-

Abbâs Müstegânimî s.343, Ebü'l-Abbâs Sebtî s.347, Ebü'1-Abbâs Seyyârî s.349, Ebü'l-Berekât Emevî Hakkârî s.350, Ebü'1-Fadl Ahmedî s.353, Ebü'l-Hasan Ba'kûbî s.356, Ebü'l-Hasan Bekrî s.356, Ebü'l-Hasan Cûsukî s.359, Ebü'l-Hasan-ı Eş'arî s.361, Ebü'l-Hasan-ı Harkânî s.376, Ebü'l-Hasan Küsî s.386, Ebü'l-Hasan-ı Şâzilî s.389, Ebü'l-Hayr Akta s.402, Ebü'l-Hayr Fârûkî s.408, Ebü'l-Hüseyin Nûrî s.418, Ebü'l-Vefâ s.424, Ebüssü'ûd Ebü'l-Aşâir el-Bâzinî s.424, Ebüssü'ûd Efendi s.429.

141. **Türkiye Gazetesi**

Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz ve diğerleri) 6. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları, 1992.
448 s.; 19 cm.; 117 foto.

İçindekiler: Edebâli s.3, Edhem Baba. s.9, Edhem Çelebi s.11, Elvan Çelebi s.12, Emânullah Lâhorî s.13, Emir Ahmed-i Buhârî s.16, Emir-i Çin Şeyh Osman Efendi s.24, Emir Gilân-ı Vâşî s.28, Emir Hayâlî Çelebi s.29, Emir Hüsrev Dehlevî s.35, Emir Sultan s.42, Es'ad Efendi s.66, Es'ad Efendi (Sahhaflar Şeyhizâde) s.73, Es'ad İleri Hoca s.78, Eskici Mehmed Dede s.81, Esrâr Dede s.85, Eşrefoğlu Rûmî s.88, Evhâdüddin Kirmânî s.98, Evliyâ Kâsım Paşa s.101, Evranos Dede s.102, Evzâî s.102, Eyyûb-i Sahtiyânî s.106, Fahreddîn-i Acemî s.111, Fahreddîn-i Irâkî s.114, Fahreddîn-i Râzî s.116, Fahri Efendi s.124, Fahr ül-Fârisî s.125, Fakîrullah s.129, Fâris bin Îsâ Bağdâdî s.144, Fâtıma binti Müsennâ s.146, Fâtıma-i Nişâbûriyye s.147, Fâtih Ahmed Baba s.148, Fehim-i Arvâsî s.160, Ferec bin Abdullah s.176, Ferec Meczûb s.176, Fereli Şeyh Sinan Efendi s.177, Ferîdüddîn-i Attâr s.179, Ferîdüddîn Genc-i Şeker s.184, Feth-i Mûsulî s.198, Fethullah Efendi s.201, Fethullah Evdehî s.203, Fethullah Mûsulî s.204, Fethullah-ı Verkânisî s.205, Feyzullah Efendi s.211, Fudayl bin Iyâd s.219, Furûrî Mehmed Dede s.232, Gamrî s.233, Gani Baba s.235, Garib Hâfız s.236, Gavsî Ahmed Dede s.238, Gavs-ül-Memdûh s.242, Gazâlî s.248, Geredeli Abdullah Efendi s.277, Geyikli Baba s.281, Gökveli Sultan s.284, Göncüzâde Kâsım Efendi s.285, Gözükızıl Mehmed Baba s.286, Gulam Muhammed Ma'sûm s.287 Gül Baba s.289, Gül Baba s.289, Habîb-i Acemî s.290, Habîb Baba s.296, Habib Ömer Karamânî s.296, Habib-i Râî s.300, Hâce Evliyâ-i Kebîr s.301, Hâce Hasan Attâr s.303, Hâce İbrâhim s.306, Hâce Mevdûd Çeştî s.306, Hâce Muhammed bin Ebû Ahmed el-Çeştî s.311, Hâce Osman Hârûnî s.312, Hâcegî Muhammed İmkenegî s.315, Hacı Abdullah Efendi s.317, Hacı Ahmed Efendi s.321, Hacı Ali Efendi s.322, Hacı Bayrâm-ı Velî s.323, Hacı Bektâş-ı Velî s.334, Hacı Dede s.338, Hacı Dost Muhammed Kandehârî s.339, Hacı Dursun Efendi s.340, Hacı Hıdır Efgân s.341, Hacı Mahmûd Efendi s.344, Hacı Muhammed Sâmi Efendi s.344, Hacı Muharrem Hilmi s.347, Hacı Osman Nuri Kepenek s.350, Hacı Ramazan s.351, Hacı Şam Dede s.353, Hacı Şerîf Zendenî s.353, Hacı Tevfik Rıfkı Efendi s.355, Hacı Torun Efendi s.358, Hacı Veyiszâde Mustafa Efendi s.360, Hacım Sultan s.363, Hâdimî s.368, Hâfiz Osman Efendi s.376, Hâfiz Sa'dullah s.378, Hakîm Çelebi s.380, Hakîm Senâî s.381, Hakîm Süleymân Atâ s.384, Hakim Tirmizî s.386, Halîfe Kızılayak s.393, Halîfe Mustafa Efendi s.403, Hâlimî Çelebi s.403, Halkalı Evliyâ s.407, Hallâc-ı Mansûr s.407, Hamdûn-ı Kassâr s.417, Hamîd-i Aksarâyî s.419, Hamîdüddîn Nâgûrî s.419, Hammâd bin Müslim Debbâs s.422, Hânî Baba s.425, Hâris el-Muhâsibî s.426, Harputlu Hacı Ömer Efendi s.431, Harputlu İshak Efendi s.432, Hârûn-ı Velî s.434, Hasan Adlî Efendi s.435, Hasan bin Ali Askerî s.438, Hasan Baba s.445.

142. **Türkiye Gazetesi**

Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz ve diğerleri) 7. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları, 1992.

448 s.; 19 cm.; 116 foto.

İçindekiler: Hasan-ı Bâsrî s.3, Hasan Can s.19, Hasan Dede s.29, Hasan Dede 31, Hasan Ebû Halâve el-Gazzî s.32, Hasan Feyzi Efendi s.33, Hasan Hilmi Efendi s.33, Hasan Hüsâmeddîn Uşakî s.38, Hasan Sekr Dımaşkî s.42, Hasan Sezâî s.42, Hasîrîzâde s.49, Hâşimî Emîr Osman s.51, Hatim-i Esam s.53, Hattat Hâfız Osman Efendi s.61, Hayat bin Kays el-Harrânî s.65, Hayreddîn Halil bin Kâsım s.69, Hayr-ûn Nessâc s.71, Helvacı Dede s.73, Hıdır Baba s.74, Hıfnî s.74, Hıdırlık Dede s.75, Hızır Çelebi s.80, Hidâyetullah Erbilî s.88, Himmet Efendi s.89, Hoca Sâdeddîn Efendi s.91, 5 Hocazâde s.97, Hucvîrî s.103, Huysuz (Hırçın) Baba s.106, Huzeyfetü'l-Mer'âşî s.106, Hübeyret-ül-Basrî s.109, Hüsâmeddîn Mültânî s.110, Hüsâmeddîn Nakşî s.111, Hüsâmeddîn Pârisâ Belhî s.115, Hüseyin bin Ahmed el-Mûsulî s.116, Hüseyin Dede s.117, Hüseyin Hulûsî Efendi (Üzüm Dedesi) s.118, İbn-i Âbidîn s.119, İbn-i Ârif s.123, İbn-i Atâ s.126, İbn-i Atâullah s.129, İbn-i Ayderûsî s.135, İbn-i Cevzî s.136, İbn-i Fârid s.142, İbn-i Hafîf s.147, İbn-i Kavvâm s.156, İbn-İ Muharız s.167, İbn-i Nüceyd s.169, İbn-i Semmâk s.172, İbn-i Üstâd-ül-A'zâm s.175, İbn-i Vefâ s.180, İbrâhim bin Ali el-A'zeb s.183, İbrâhim Arvâsî s.185, İbrâhim Desûkî s.185, İbrâhim bin Edhem s.191, İbrâhim Efendi s.203, İbrâhim Efendi s.208, İbrâhim Gülşenî s.212, İbrâhim Hakkı Erzurûmî s.221, İbrâhim-i Havvâs s.235, İbrâhim Hayrânî s.241, İbrâhim Kabâdî s.243, İbrâhim Medenî s.243, İbrâhim Şirvânî s.244, İbrâhim Tennûrî s.245, İdris-i Muhtefî s.248, İğneci Baba s.252, İmâm-ı A'zam Ebû Hanîfe s.252, İmâm Baba s.282, İmâm Efendi s.282, İmâm-ı Rabbânî s.294, Îsâ Baba s.338, Îsâ Dede s.339, Îsâ Dede s.339, Îsâ Geylânî s.340, İsmâil Hakkı Bursevî s.340, İsmâil Sirâceddîn Şirvânî s.348, İsmâil Sirâceddîn-i Şirvânî s.349, İsmâil Şirvânî s.350, İzmirli Osman Nûri Efendi s.351, İzzeddîn Türkmânî s.352, Kabaşa s.355, Ka'b-ül-Ahbâr s.357, Kabûlî Mustafa Efendi s.360, Kadı Muhammed Zâhid s.363, Kalburcu Şeyhi s.367, Kanadıkırıkzâde Ali Efendi s.369, Kanadıkırıkzâde Mustafa Efendi s.370, Kara Şems s.370, Karabaş Ali Efendi s.383, Karabaş Sultan s.385, Karacaahmed Sultan s.385, Karacaahmed Sultan s.386, Karahisârî Abdürrahîm Efendi s.387, Kâsım Aynî s.388, Kâsım Çelebi s.388, Kâsım Halîfe s.390, Kâsım bin Muhammed s.391, Kavukçu Ali Dede s.394, Kayrevânî s.394, Kayyûm-i Cihân Muhammed Seyfullah s.395, Kayyûm-i Zaman s.399, Kâzerûnî s.412, Kemâl Ümmî s.426, Kerîmüddîn Bâbâ Hasan Ebdâlî s.430, Kesikbaş Dede s.436, Keşşaf Hoca s.436, Kevserî s.437, Kıbrıslı Hâfız Ali Efendi s.438, Kıbrıslı İbrâhim Sıdkı Efendi s.439, Kılıç Dede s.439, Kılıç Dede s.440, Kılıçlı Ali Efendi s.440, Kırklar Dede s.444, Kıyak Baba s.445, Kocabıyık Erendede s.445.

143. **Türkiye Gazetesi**

Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz ve diğerleri) 8. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları, 1992.

448 s.; 19 cm.; 100 foto.

İçindekiler: Koyun Baba s.3, Koyun Baba s.4, Kurtboğan Evliyâsı s.5, Kuşadalı İbrâhim Halvetî s.5, Kişeyrî s.5, Kutb-i Zaman (Seyyid Celâl Buhârî) s.12, Kutbüddîn

Bahtiyâr Kâkî s.14, Kutbüddîn İznikî s.24, Küçük Emir Efendi (Şimşir Baba) s.27, Külhânî Ali Baba s.28, Ladikli Hacı Ahmed s.28, Lâmiî Çelebi s.30, Leys bin Sa'd s.33, Lütfullah Efendi (El-Evvel) s.39, Lütfullah Üskübî s.43, Mâcid el-Kürdî s.45, Mahdûmzâde Ebü'l-Kâsım s.46, Mahmûd Çelebi s.54, Mahmûd Hayrânî s.52, Mahmûd İncirfagnevî s.53, Mahmûd ve İynel Sultanlar s.55, Mahmûd Kefevî s.55, Mahmûd Sâminî s.60, Mahmûd Sûfî s.65, Mahrez bin Halef s.66, Mahrûk Efendi s.67, Maksûd Dede s.67, Mâlik bin Dinâr s.69, Mâlik bin Enes s.79, Mansûr bin Ammâr s.93, Mansûr el-Betâihî s.97, Ma'rûf-ı Kerhî s.99, Mazhar ı Cân-ı Cânân s.111, Mecdüddîn Îsâ s.127, Mecnun Dede s.131, Mehmed Behâeddîn Nakşibendî s.132, Mehmed Emîn Efendi s.133, Mehmed Emîn Tokâdî s.134, Mehmed Eşref Efendi s.151, Mehmed Hasîb Dürrî s.153, Mehmed Zâhid Kotku s.154, Mekârim en-Nehr s.158, Mekhûl eş-Şâmî s.160, Memik Dede s.162, Merkez Efendi s.163, Merzûk Sârifî s.171, Mesrûk bin el-Ecdâ s.174, Metbûlî 176, Mevlânâ Ebû Saîd Evbehî s.180, Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî s.181, Mevlânâ Hâmid-i Bingâlî s.212, Mevlânâ Hasan-ı Berkî s.216, Mevlânâ Hayreddîn Efrâdî s.218, Mevlânâ Kâsım Ali Badahşî s.219, Mevlânâ Muhammed Rukiyye s.219, Mevlânâ Seyyid Hasan s.221, Meyân Mîr s.223, Meymûn bin Mihrân s.225, Midyen bin Ahmed el-Eşmûnî s.227, Mimşâd ed-Dineverî s.233, Mîr Muhammed Numân s.235, Mîrim Halvetî s.247, Mirzâ Hüsâmeddîn Ahmed s.248, Misâlî Baba (Gül Baba) s.253, Miskâlî Efendi s.257, Molla Arab s.258, Molla Ayas s.261, Molla Câmî s.263, Molla Fenârî s.278, Molla Gürânî s.285, Molla Halil Si'ridî s.292, Molla Hayâlî s.297, Molla Hüsrev s.300, Molla Osman Efendi s.305, Molla Yegân s.313, Muhammed bin Abdullâh el-Mürşidî s.314, Muhammed bin Ahmed Fergal s.317, Muhammed bin Ali Mâzerî s.320, Muhammed bin Anân s.322, Muhammed Avfî s.324, Muhammed Bâbâ Semmâsî s.326, Muhammed Bahâeddîn et-Tavilî s.330, Muhammed Bâkır s.331, Muhammed Bâkî-billah s.339, Muhammed Bedahşî s.361, Muhammed Buhârâlı s.365, Muhammed Cân s.366, Muhammed Cevâd s.367, Muhammed Cisr s.371, Muhammed Çelebi Sultan s.375, Muhammed bin Ebû Verd s.389, Muhammed Efendi s.390, Muhammed Emin Efendi s.391, Muhammed Emin Erbilî s.394, Muhammed bin Eslem Tûsî s.410, Muhammed Ezherî s.417, Muhammed bin Fadl Belhî s.420, Muhammed Fethi Ali Efendi s.421, Muhammed Hâcı Efdal s.422, Muhammed bin Hâmid Tirmizî s.423, Muhammed bin Hanefiyye s.425, Muhammed Hânî s.428, Muhammed Harezmî s.431, Muhammed Hâşim-i Keşmî s.433, Muhammed Hazîn s.438, Muhammed Huccetullah s.439, Muhammed İhsân s.443, Muhammed İsmâil s.443.

144. **Türkiye Gazetesi**

Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz ve diğerleri) 9. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları,1992.
448 s.; 19 cm.; 104 foto.

İçindekiler: Muhammed Hüseyin Sâhib s.3, Muhammed Itrîs s.4, Muhammed bin Ka'b el-Kurazi s.4, Muhammed Kadri Hazîn s.6, Muhammed Kâmil Efendi s.8, Muhammed Karsî s.12, Muhammed Kudâme s.14, Muhammed Kudsî Bozkırî s.17, Muhammed Kumul Efend, s.24, Muhammed Kutub s.27, Muhammed Ma'sûm s.30, Muhammed Ma'sûm Fârûkî s.32, Muhammed Mazhar s.52, Muhammed Mehdî s.54, Muhammed Murâd Efendi s.54, Muhammed Murâd Kazanî s.59, Muhammed Nûreddîn Efendi s.63, Muhammed Nûreddîn Efendi s.64, Muhammed Osman Sâhib Müceddidî s.64, Muhammed Ömer s.65, Muhammed bin Ömer s.69, Muhammed bin Ömer Hevârî s.72, Muhammed Pârisâ s.74, Muhammed Reşîd s.81, Mıhammed Rûcî s.82, Muhammed Sâdık

s.89, Muhammed Saîd s.97, Muhammed Saîd Fârûkî s.98, Muhammed Sâmi s.107, Muhammed Sıddîk s.108, Muhammed Sıddîk Arvâsî s.109, Muhammed Sıddîk Keşmî s.112, Muhammed bin Sûka s.115, Muhammed Şâzilî s.118, Muhammed Şenâvî s.126, Muhammed Şeybânî s.127, Muhammed Şüveymî s.130, Muhammed Tevfik Bosnevî s.133, Muhammed Ubeydüllah Serhendî s.136, Muhammed Urre s.140, Muhammed bin Vâsi s.143, Muhammed Ziyâd s.147, Muhammed Zuğdân s.149, Muhammed Zühdi s.153, Muharrem Efendi s.154, Muhibbullah-ı Mankpûrî s.155, Muhyiddîn-i Arabî s.157, Muhyiddîn-i Dûstî s.172, Muhyiddîn-i İskiliblî s.173, Muhyiddîn Muhammed s.178, Muîdzâde s.179, Muînüddîn-i Çeştî s.181, Murâd Baba s.199, Murâd-ı Münzâvî s.200, Murâd-ı Velî s.210, Murtazâ Efendi s.211, Mûsâ Fakih s.211, Mûsâ Hâlidî s.212, Mûsâ Kâzım s.212, Mûsâ bin Mâhîn Mardînî s.222, Mûsâ Sedranî s.223, Muslihuddîn Tavîl s.225, Mustafa Âkif Efendi s.226, Mustafa Bekrî s.228, Mustafa Efendi s.230, Mustafa Fevzi Efendi s.232, Mustafa Feyzi Efendi s.233, Mustafa Hâki Efendi s.235, Mustafa İzzî Efendi s.237, Mustafa Kuddûsî s.239, Mustafa Mânevî Efendi s.240, Mustafa bin Süleymân s.241, Mustafa Yenicevî s.242, Mutarrif bin Abdullah s.243, Mübârek Buhârî s.250, Müeyyedzâde Abdürrahîm Çelebi s.250, Müfti Abdülazîz Efendi s.253, Münâvî s.254, Müstekîmzâde Süleymân Sâdeddîn Efendi s.257, Müştâk Baba s.294, Nâbî s.298, Nablüsî s.304, Nâgûri s.309, Nalıncı Mîmî Dede s.310, Nasr bin Abdürrezâk s.311, Nâsuh Çelebi Belgrâdî s.313, Nasûhî Üsküdârî s.315, Neccarzâde s.297, Neccarzâde Muhammed Sıddık s.302, Necîb Efendi s.304, Necîbüddîn Mütevvekkil s.306, Necîbüddîn-i Şirazî s.306, Necmeddîn Dâye Râzî s.308, Necmeddîn İmâd s.309, Necmeddîn-i Kübrâ s.310, Nerkisecârî s.313, Nesevî s.314, Nevevî s.315, Ni'metullah Geylânî s.321, Niyâzî-i Mısrî s.323, Nizâmeddîn Ebü'l-Müeyyed s.328, Nizâmeddîn Evliyâ s.328, Nizâmeddîn Hâmûş s.348, Nûdihî s.351, Nûr Muhammed Bedâyûnî s.352, Nûr Muhammed Pütnî s.358, Nûreddîn Baba s.361, Nüreddîn Berifkânî·362, Nûreddîn Cerrâhî s.363, Nûreddîn Efendi s.367, Nûreddin Taşkendî s.369, Nûreddînzâde Muslihuddîn s.369, Nûri Efendi s.373, Nûri Efendi s.375, Nûrullah Efendi s.379, Oflu Muhammed Emin Efendi s.380, Osman Efendi s.381, Osman Efendi s.381, Osman Harrât s.382, Osman el-Hattâb·382,·Osman bin Merzûk el-Kureşî s.384, Osman Nûrakûbî s.387, Osman es-Serûcî s.389, Osman Şirvânî s.390, Osman et-Tavîlî s.391, Ömer bin Abdülazîz s.394, Ömer Baba s.416, Ömer Füâdî s.416, Ömer Hüdâî Baba s.420, Ömer Karadâğî s.421, Ömer bin Mes'ûd el-Bezzâr s.421, Ömer Muhdâr bin Abdurrahmân s.422, Ömer Nâimî Efendi s.424, Ömer bin Saîd el-Hemedânî s.425, Ömer Şirvânî s.426, Ömer bin Zer s.427, Ömer Ziyâeddîn Dağıstânî s.429, Ömer Ziyâeddîn Tavîlî s.430, Pîr Ahmed Erzincânî s.433, Pîr Ali Aksarâyî s.433, Pîr Ali Dede s.436, Pîr Ali Efendi s.437, Pîr Ali Efendi s.437, Pîr Cemâleddîn Abdurrahmân-ı Sânî s.439, Pîr Emir Sultan s.440, Pîr Esad Sultan s.443, Pir Fethullah s.443.

145. **Türkiye Gazetesi**
Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz ve diğerleri) 10. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları, 1992.
448 s.; 19 cm.; 91 foto.

İçindekiler: Pîr İlyas s.3, Pîr Muhammed Erzinâni s.5, Pîr Muhammed Gencevîî s.8, Pîr Şükrullah Halvetî s.23, Pîr Tevekkül s.24, Pirebi Sultan s.24, Pîrî Baba s.26, Pîrî Halîfe Hamidî s.27, Pîrî Halîfe Sultan s.28, Rabia-i Adviyye s.34, Radıyüddin el-Gaznevî s.45, Radıyüddîn Kazvînî s.48, Ramazan Halîfe s.51, Ramazan Mahfî Efendi s.53,

Ramazanoğlu Mahmûd Sâmi s.55, Rebî bin Haysem s.59, Recâ bin Hayve s.64, Recep Enis Dede s.66, Remlî Şâfiî s.67, Resûl Zeki Efendi s.69, Rislân Dımeşkî s.72, Rûşen Efendi s.75, Rûzbehân Bakti s.76, Rükneddin-i Çeştî s.77, Rükneddin Ebü'l-Feth s.78, Rüstem Halîfe Bursevî s.82, Rüveym bin Ahmed s.83, Sâbit Ebü'l-Meânî s.85, Sâbit bin Eslem el-Benânî s.90, Kaçlı İbrâhim Efendi s.94, Sa'dî-i Şîrâzî s.94, Sâdık Ali Efendi s.99, Sadık Efendi s.101, Sadreddîn bin Behaeddîn Zekeriyyâ s.104, Sadreddin Hayâvî s.106, Sadreddin Konevî s.108, Sadreddîn Muhammed Horasnî s.123, Sa'düddin İsmâil Efendi s.124, Sa'düddin Kaşgârî s.124, Safi Âmidî Bolevî s.131, Safiyüddin Erdebilî s.143, Safranbolulu İsmail Necâti s.149, Saîd bin Cübeyr s.150, Sâid bin Müseyyib s.155, Said Nursî s.158, Said Şemid s.162, Saidüddîn Fergânî s.163, Sâkıb Dede s.165, Sâlih Baba s.169, Sâlih bin Beşir el-Mürrî s.170 Sâlih Efendi s.174, Sâlih Gülâbî s.176, Sâlih Sıbkî s.179, Sâlim bin Abdullah s.181, Sâlim Şebşîrî s.184, Saltuk Türkî s.186, Sandıklı Şeyhi Hasan Hamdi Efendi s.189, Sarı Abdullah Efendi s.189, Sarı Ahmedzade el-Hâc Mehmed Efendi s.192, Sarı Gazak Baba s.193, Sarı Nasuh s.194, Sarı Saltuk s.194, Sarı Yâkub s.196, Sefer Efendi s.197, Sehl bin Abdullah Tüsterî s.197, Selâhaddîn Uşâkî s.209, Selahaddin Zerkûb s.214, Selâmi Ali Efendi s.217, Seleme bin Dînâr s.219, Selîm Fetihpûrî s.223, Selim Kırîmî s.224, Selîm el-Mesûtî s.224, Semnâni s.225, Semnûn Muhib s.227, Senâullah Dehlevî s.230, Senullah Harâbtî s.238, Senâullah Sebnehlî s.241, Senûsî s.243, Serrâc s.252, Sertarîkzâde Mehmed Emin Efendi s.255, Serûcî s.256, Seyfeddin Fârûkî s.257, Seyfeddin Hatvetî s.269, Seyfeddin Menrî s.270, Seyyid Abdülaziz s.273, Seyyid Abdülhakîm s.275, Seyyid Ahmed Çapakçûrî s.278, Seyyid Ahmed Hicâbî s.280, Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî s.290, Seyyid Ahmed Sünnetî s.291, Seyyid Ahmed Şevki Nakşibendî s.292, Seyyid Atâeddin Ali Semerkandî s.292, Seyyid Ali Hemedânî s.306, Seyyid Atâ s.311, Seyyid Bilâl s.314, Seyid Ebû Ali Tunusî s.319 Seyyid Emir Burhân s.320, Seyyid Emir Hamza s.320, Seyyid Emir Külâl s.325, Seyyid Hârun Velî s.346, Seyyid Hasan Berzencî s.357, Seyyid Hasan Mükennâ s.359, Seyyid Hüseyin Burhâneddîn Efendi s.360, Seyyid Kâsım Tebrîzî s.363, Seyyid Mahmûd Çağırgan s.364, Seyyid Muhammed Murâdî s.364, Seyyid Muhammed Osman el-Mergânî s.366, Seyyid Muhammed Şâh s.366, Seyyid Muslihiddîn Efendi s.367, Seyyid Nizâm Efendi s.369, Seyyid Ömer Efendi s.372, Seyyid Radıyyüddîn Ali s.373, Seyyid Sâlih s.374, Seyyid Seyfullah Kâsım Efendi s.378, Seyyid Şerîf Cürcânî s.380, Seyyid Velâyet s.386, Seyyid Yahya Efendi s.389, Seyyidet Nefîse s.394, Seyyidet Sekîne s.403, Sıbgatullah Arvasî s.404, Sıbgatullah Bervecî s.413, Sırrî-yi Sekatî s.414, Sinân Efendi s.425, Sinân Erdebîlî s.427, Sinânüddîn Yûsuf Amâsî s.428, Siraceddin Ömer Halvetî s.431, Sivâsi Abdülmecid Efendi s.434, Sofu Baba s.441, Sofyalı Bali Efendi s.444.

146. **Türkiye Gazetesi**

Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz ve diğerleri) 11. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları, 1992.

448 s.; 19 cm.; 108 foto.

İçindekiler: Somuncu Baba s.3, Sûfi Allahyâr s.15, Sultan Baba s.18, Sultan Dîvânî s.19, Sultan Sarı Baba s.25, Sultan-ül-Ulemâ s.26, Sultan-ül-Ulemâ Behâeddîn Veled s.41, Sultan Veled s.50, Sumâdî s.57, Sumâdî s.57, Süfyân bin Abdullah Yemenî s.62, Süfyân-ı Sevrî s.63, Süfyân bin Uyeyne s.76, Sülemî s.82, Süleymân Çelebi s.85, Süleymân Halvetî s.91, Süleymân Hilmi Tunahan s.92, Süleymân Rüşdî Efendi s.94,

Süleymân Sıdkı Efendi s.95, Süleymân Zâtî Efendi s.97, Sümbül Baba s.99, Sümbül Sinân Efendi s.100, Süveyd Sincârî s.109, Şa'bân Dede s.112, Şa'bân-ı Velî s.112, Şa'bî s.121, Şad-ı Dîv s.125, Şâfiî s.126, Şah Abdürrahim Dehlevî s.141, Şâh Ebü'l-Meâlî s.143, Şâh-ı A'lâ s.143, Şâh Kubâd Şirvânî s.148, Şâh Muhammed Bedahşî s.153, Şâh Muhammed Çelebi s.153, Şâh Muhammed Ma'sûm Ömerî s.155, Şâh Raûf Ahmed s.157, Şâh Şücâ Kirmânî s.159, Şâh Velî Ayıntâbî s.164, Şâh Veliyyullah-ı Dehlevî s.166, Şâhî Mûytâb s.174, Şâhidî İbrâhim Dede s.175, Şakîk-i Belhî s.178, Şâkir Hamevî s.188, Şebrîsî s.189, Şekmeti Mehmed Efendi s.190, Şems-i Tebrîzî s.191, Şemseddîn Îcî s.207, Şemseddîn İbn-i Münîr s.209, Şemseddîn Pâni-pütî s.211, Şerâfeddîn·Ebû Ali Kalender s.215, Şerâfet Nevşâhî s.217, Şerefüddîn Ahmed bin Yahyâ Münîrî s.221, Şerîf Tlemsânî s.226, Şerifzâde Mehmed Efendi s.230, Seyh Abdullah Beytûşî s.232, Şeyh Abdullah el-Fâiz Dağıstânî s.233, Şeyh Abdurrahmân s.234, Şeyh Abdurrahmân Ebü'l-Vefâ s.234, Şeyh Abdurrahmân eş-Şâvirî s.235, Şeyh Abdülhalim Efendi s.237, Şeyh Abülkâdir Kânî s.237, Şeyh Abdülkâdir Muhâcir s.238, Seyh Ahmed Akvâvî s.239, Şeyh Ahmed Efendi s.239, Şeyh Ahmed Şemseddîn s.241,Şeyh Alâeddîn Rûşenî s.242, Şeyh Ali Behçet Efendi s.243, Şeyh Amr Rabbânî s.244, Şeyh Baba Resûl s.245, Şeyh Bâkır Ba'lekî s.246, Şeyh Celâlüddîn Hürmâlî s.247, Şeyh Derviş Hüseyin s.248, Şeyh elvan s.249, Şeyh Gâlib Dede s.250, Şeyh Hâlid Cezerî s.252, Şeyh Hâlid Zibârî s.253, Şeyh Hasan s.254, Şeyh Hubeyşî s.258, Şeyh Hüseyin Basretî s.259, Şeyh İbni Hatîb s.261, Şeyh İbni Nûh s.263, Şeyh İbrâhim bin Ali s.266, Şeyh İbrâhim Ca'berî s.267, Şeyh İbrâhim Hakkı s.269, Şeyh İsmâil Enarânî s.270, Şeyh İsmâil Rûmî s.270, Şeyh Kemâl Efendi s.273, Şeyh Köstendilli Hasan Efendi s.274, Şeyh Kutbeddîn s.274, Şeyh Kutbüddîn Münevver s.275, Şeyh Mahmûd s.278, Şeyh Mehmed Emin s.279, Şeyh Mehmed Rûhî Dede s.281, Şeyh Mehmed Şirvânî s.282, Merzübân-ı Velî s.283, Şeyh Mesut Horasânî s.284, Şeyh Muhammed Aynî s.285, Şeyh Muhammed Bıserî s.287, Şeyh Muhammed el-Ma'ribî s.287, Şeyh Muhlis Baba s.288, Şeyh Mûsâ s.288, Şeyh Mustafa bin Ebû Bekr s.289, Şeyh Nûreddîn s.290, Şeyh Reyhan Adenî s.292, Şeyh Sabri s.293, Şeyh Saçaklı s.294, Şeyh Sâdi s.294, Şeyh Safvetî s.296, Şeyh Seydâ s.297, Şeyh Sinân s.303, Şeyh Süleymân s.304, Şeyh Şâmil s.304, Şeyh Şihâbüddin Sühreverdî s.317, Şeyh Tâc s.317, Şeyh Türkî s.322, Şeyh Ulemâ s.323, Şeyh-ün-Neccâr s.323, Şeyh Yûsuf Hemedânî s.324, Şeyhî s.324, Şehmuz Sultan (Bkz. Mûsâ bin Mâhîn Mardînî) s.327, Şeyh-ül-Meşâyıh Behrâm s.327, Şiblî s.329, Şihâbüddîn Ahmed bin Ali s.338, Şihâbüddîn Ahmed Sivâsî s.339, Şihâbüddîn Ba'levî s.342, Şihâbüddîn Sühreverdî s.343, Şirvânî s.348, Şirvânî es-Sagîr s.348, Şuaybzâde Ali Âkif Efendi s.350, Şumeyt bin Aclân s.351, Şücâeddin-i Karamânî s.357, Şühûdî Efendi s.358, Şüşterî s.360, Tâcüddîn-i İbrâhim Halvetî s.361, Tâcüddîn İbrâhim Karamânî s.362, Tâcüddîn bin Rıfâî s.364, Tâcüddîn Velî s.369, Tâcüddîn Zâhid-i Geylânî s.369,Tâc-ül-Ârifîn s.374, Taflâtî s.403, Tâhâ-i Hakkârî s.405, Tâhir-i Bedahşî s.423, Tâhir-i Lâhorî s.425, Takıyüddîn Ebû Bekr Kefevî s.428, Takıyüddîn Hısnî s.431, Takıyüddîn ibni Dakî'k-ül-Îd s.433, Takıyüddîn Sübkî s.437, Taşkesenli Ahmed Efendi s.444.

147. **Türkiye Gazetesi**

Evliyâlar Ansiklopedisi (Tertip Heyeti: Prof. Dr. Kemal Yavuz ve diğerleri) 12. c.—İstanbul: Türkiye Gazetesi Yayınları, 1992.

448 s.; 19 cm.; 95 foto.

İçindekiler: Taşkesenli İbrâhim Efendi s.3, Tâvûs bin Keysân s.4, Tâzî s.7, Tebâsî s.10, Terzî Baba s.11, Terzizâde Ahmed Efendi s.22, Tesbih Baba s.22, Tezveren

Dede s.23, Tokatlı Hayreddîn Efendi s.23, Tokatlı İshak Zencânî s.24, Topcu Dede s.25, Tunusî (İbrâhim bin Yahlef) s.25, Turhal Şeyhi Mustafa Efendi s.26, Tütünsüz Baba s.27, Ubeyde bin Muhâcir s.28, Ubeydullah bin Muhammed Bâki-billah s.29, Ubeydullah-ı Ahrâr s.30, Ubeydullah-ı Hakkârî s.66, Ukayl el-Münbecî s.66, Ulu Ârif Çelebi s.68, Utbet-ül-Gulâm s.80, Uzunca Hayreddîn s.83, Üç Kuzular s.84, Üftâde s.84, Üftâdezâde Kutub İbrâhim Efendi s.96, Ünsî Hasan Efendi s.98, Üstâd-ül-A'zam s.114, Üryânî Mehmed Dede s.116, Üveys Medenî s.117, Vânî Ahmed Efendi s.119, Vânî Mehmed Efendi s.119, Vecîhüddîn Ömer Efendi. s.122, Vefâ Konevî s.124, Vehb bin Münebbih s.130, Vekî' bin Cerrâh s.135, Veli Dede s.138, Veli Şemseddîn s.138, Veliyyüddîn Oğlu Hacı Bulam s.139, Venâî s.140, Veysel Karânî s.141, Vişnezâde s.154, Vüheyb bin Verd s.155, Yâfiî s.161, Yahyâ Efendi s.162, Yahyâ bin Eksem s.181, Yahyâ İdilî s.183, Yahyâ Muammer Mezûrî İmâdî s.184, Yahyâ bin Muâz-ı Râzî s.188, Yahyâ Şirvânî s.193, Ya'kûb-i Çerhî s.198, Ya'kûb Germiyânî s.205, Yâkût-i Arşî s.213, Yanyalı Mustafa İsmet Efendi s.216, Yar Muhâmmed Kadîm Talkânî s.217, Yâren Dede s.218, Yayabaşızâde s.219, Yazıcızâde Muhammed Efendi s.221, Yûnus Emre s.226, Yûnus bin Ubeyd s.232, Yûnus bin Yûsuf eş-Şeybânî s.235, Yûsuf bin Abdullah el-Gürânî s.235, Yûsuf bin Abdürrahîm Aksûrî s.237, Yûsuf Bahri Efendi s.239, Yûsuf bin Esbât s.241, Yûsuf Hakîkî Baba s.247, Yûsuf Halvetî s.248, Yûsuf Harpûtî s.249, Yûsuf Hemedânî s.253, Yûsuf bin Hüseyin Râzî s.260, Yûsuf Kâmitî s.263, Yûsuf Mahdûm s.266, Yûsuf bin Muhammed Çeştî s.271, Yüsuf Nebhânî s.273, Yûsuf Sinâneddîn-i Sîneçak s.280, Yûnûnî s.281, Zâhid s.285, Zâhid İsfehânî s.287, Zâhidü'l-Kevserî s.291, Zâhid Yozgadî Şeyh Hacı Ahmed Efendi s.297, Zahîrüddîn Halvetî s.300, Zâkirzâde Abdullah Efendi s.300, Zârîfî Hasan Efendi s.301, Zehâvî s.303, Zekeriyyâ Ensârî s.304, Zekeriyyâ Sultan s.312, Zemlikânî s.313, Zemzem-il-Hâssa s.315, Zenbilli Ali Efendi s.317, Zengenî s.323, Zengî Atâ s.324, Zeyneddîn-i Hâfî s.329, Zeynelâbidîn s.331, Zeynelâbidîn s.339, Zeynelâbidîn Ayderûsî s.340, Zeynelâbidîn Kayserânî s.342, Zeynelâbidîn Muhammed s.344, Zeynelâbidîn Münâvî s.346, Zeynullah Kazanî s.348 Zivingî s.349, Ziyâeddîn Bernî s.349, Ziyâeddîn Gümüşhânevî s.351, Ziyâeddîn Nahşebî s.366, Ziyâeddîn Nurşînî s.369, Ziyâeddîn Halîl Cündî s.378, Züfer bin Hüzeyl s.380, Zührî s.382, Zünnûn-i Mısrî s.385.

148. **Uludağ, Prof. Dr. Süleyman**
Bâyezid-i Bistâmî Hayatı-Menkıbeleri-Fikirleri.—Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1994.
Yayın No: 155; Oku-Düşün Serisi: 21; Gönül Dünyamızı Aydınlatanlar Dizisi: 3
Bibliyografya var.
ISBN: 975-389-156-3

Bâyezid-i Bistâmî'nin hayatı ve eserlerini menkıbelerle anlatan bir kitaptır.

İçindekiler: Giriş s.1, Bâyezîd-i Bistâmî'nin Hayatı-Doğumu s.11, Kardeşleri ve Yeğenleri s.14, Çocukluğu ve Eğitimi s.17, Üstadları s.21, Müridleri s.30, Çağdaşları s.33, Eserleri s.42, Vefatından sonra s.43, Türbesi ve Zâviyesi s.46, Bâyezîd-i Bistâmi'nin Düşünce ve Görüşleri s.49, Tasavvuf ve Sûfî s.49, Melâmet ve Tevâzu s.50, Melâmet Eğilimi s.51, Çile Anlayışı s.52, Şer-'î Hükümler ve Zâhiri Kurallara Saygısı s.58, Kur'an ve Tasavvuf Yorumu s.64, Namaz s.66, Hac ve Ka'be s.69, Hac ve Ana Hakkı s.70, Zikir s.73, Tasavvufî Makamlar Tevbe-Vera'-Zühd-Fakr Tevekkül-Rıza-Mürûrakabe-Şükür s.76, Ahlâk Anlayışı s.87, Altı Onluk Demet s.90, Bâyezîd-Râhib Kıssası s.92, Tas-Bal-Kıl

Meseli s.98, İnsan Sevgisi s.99, Kadın ve Anne s.104, Bir Kadının Mirâcı s.106, Ana Hakkı s.107, Hayvan Sevgisi s.108, Hz. Peygambere sevgi ve bağlılık s.110, Veli ve Velilik s.113, Keramet ve Olağanüstü Haller s.118, Keşf-İlham-Firaset s.124, Kalb s.127, Temâşâ s.128, Marifet ve Ariflerin Sultanı s.130, İlâhî Esrâr ve Hakikatlar s.141, Aşk ve Muhabbet s.143, Nâz s.149, Sekr ya da Ruhî Sarhoşluk s.149, Fenâ s.152, Bâyezîd'in Mirâcı s.155, Tevhid s.165, Halk-Aydınlar-Seçkinler s.169, Cennet-Cehennem s.173, Bâyezîd'in Münâcaatları s.178, Şatahat-Coşkulu İfadeleri s.179, Bâyezîd'in Şathiyeleri s.183, Bazı Sözleri s.186, Tesiri s.190, Bibliyografya s.193.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Girişte, **Bâyezid-i Bistâmî**'nin, doğuş dönemindeki tasavvuf hareketinin en büyük temsilcisi olduğu belirtilmektedir. Onun tasavvufî görüşünden bahseden yazar, söz ve menkıbelerinin bu konudaki ilk eserlere kaynaklık ettiğini anlatmıştır.

Bâyezid'in menâkıbnâmesi hakkında da bilgi verilmiştir. Eserin *en-Nûr min Kelimâtı Ebî Tayfûr Kitabu'n Nur fi Menâkıbı Ebîyezîdi'l Bistâmî* adında olduğu 1949'da Kahire'de **Abdurrahman Bedevî** tarafından *Şatahatu's Sûfiyye* adıyla basıldığı anlatılmaktadır.

Konu Açıklaması: Bâyezid'in menkıbelerini başta *Tezkiretü'l Evliyâ* olmak üzere hemen bütün kitaplarda görmenin mümkün olduğunu belirten yazar, kitabının *Menâkıbnâme*'de ve *Tezkiretü'l Evliyâ*'daki bütün bilgileri ihtiva ettiğini dile getirmektedir.

149. **Uyan, Abdüllatif**
Menkıbelerle İslâm Meşhurları Ansiklopedisi 1. c.—İstanbul: Berekât Yayınları, 1983.
703 s.; 24 cm.
Berekât Yay. No: 22
Bibliyografya var.

Peygamberler, ashâb, âlimler, velîler, devlet adamları ve kahramanların hâl tercümeleri ile bu şahıslara ait menkıbe ve güzel sözleri ihtiva eden üç ciltlik ansiklopedik bir eserdir.

İçindekiler: Önsöz s.5, İstifade edilen eserler s.11, Abbâd bin Bişr s.15, Abbâs bin Abdülmüttalib s.15, Abbas bin Ahmed s.17, Abdüh s.18, Abdülazîm Münzirî s.21, Abdülazîz bin Su'ûd s.21, Abdülazîz Debbağ s.22, Abdülazîz Dehlevî s.24, Abdülazîz Dehlevî s.24, Abdülazîz Han s.25, Abdül - Berr s.25, Abdül - Berr s.25, Abdül - Ehad s.25, Abdül - Ehad s.26, Abdül - Evvel s.27, Abdül - Fettâh Akrî s.28, Abdül - Fettâh bin Magızel s.29, Abdül - Gaffâr Efendi s.29, Abdül - Gaffâr Fârisî s.30, Abdül - Gafûr (Seyyid) s.30, Abdül - Ganî Mısrî s.30, Abdül - Gani Nablusi s.31, Abdül - Hâdî s.32, Abdül - Hak s.32, Abdül - Hak (efendi) s.33, Abdül - Hak Dehlevî s.33, Abdül - Hak Sücâdil Serhendî s.34, Abdül - Hakîm Arvâsi s.34, Abdül - Hakîm Siyâlkûti s.74, Abdül - Hâlık Gucdevânî s.74, Abdül - Halîm efendi s.77, Abdül - Hamîd Han (I) s.77, Abdül - Hamîd Han (II) s.78, Abdül - Hayy s.87, Abdül - Kâdir Aydros s.88, Abdül - Kâdir bin Ebil - Vefâ s.88, Abdül - Kâdir bin Kadıb - Elbân s.88, Abdül - Kâdir bin Muhammed s.89, Abdül - Kâdir Cezâyirî s.89, Abdül - Kâdir Feyyûmi s.92, Abdül - Kâdir Geylâni s.92, Abdül - Kâdir Şeyhi efendi s.121, Abdül - Kâdir Taberi s.121, Abdül - Kâhir Cürcânî s.122, Abdül - Kâhir Sühreverdî s.122, Abdül - Kânir Temîmî s.123, Abdül - Kerîm s.123, Abdül,- Kerîm Halbeftî s.124, Abdül - Kerîm Nâdir Paşa s.124, Abdül - Kerîm Rafiî - Bak

"Râfiî" Abdül - Kuddüs s.124, Abdüllah s.125, Abdüllah Ahiskavî s.126, Abdüllah bin Abbâs s.127, Abdüllah bin Abdenhüm s.129, Abdüllah bin Abdürrahman s.130, Abdullah bin Âmir s.130, Abdüllah bin Âmr s.130, Abdüllah bin Amr ibni As s.131, Avdüllah bin Avn s.133, Abdüllah bin Ca'fer s.133, Abdullah bin Cahş s.134, Abdüllah bin Ebî Bekr s.135, Abdüllah bin Ebi Evfâ s.135, Abdüllah bin Erkam s.136, Abdüllah bin Hanzala s.136, Abdüllah bin Kâ'b s.136, Abdüllah bin Mahreme s.136, Abdüllah bin Mes'ûd s.137, Abdüllah bin Mübârek s.140, Abdüllah bin Muhammed Harrâz s.145, Abdüllah bin Muhammed ibni Abdürrahman Râzî s.145, Abdüllah bin Muhammed Menâzil s.145, Abdüllah bin Muhammed Mürte'iş s.148, Abdüllah bin Müslim s.148, Abdüllah bin Osman bin Affân s.148, Abdüllah bin Ömer s.148, Abdüllah bin Revâha s.150, Abdüllah bin Sebe' s.152, Abdüllah bin Selim s.153, Abdüllah bin Süheyl Âmirî s.153, Abdüllah bin Şübrüme s.153, Abdüllah bin Tâhir s.154, Abdüllah bin Târık s.154, Abdüllah bin Zeyd s.155, Abdüllah bin Zübeyr bin Avâm s.158, Ahdüllah Cemâ'ilî s.158, Abdüllah Cenîk s.158, Abdüllah Dehlevî s.159, Abdüllah Efendi s.164, Abdüllah Efendi s.165, Abdüllah Efendi s.168, ıAbdüllah Ensârî s.167, Abdüllah Erzincâni s.168, Abdüllah Gürcistâni s.169, Abdüllah Hafîf s.169, Abdüllah Hayderî s.171, Abdüllah İlâhî s.171, Abdüllah İmâmî s.172, Abdüllah Kassâr s.173, Abdüllah Kureşî s.174, Abdüllah Mehdî Bâverdî s.175, Abdüllah Nesefi - Bak "Hâfızuddin Nesefi" Abdüllah Semerkandî s.175, Abdüllah Şehrizûrî s.175, Abdüllah Şemzinî s.176, Abdüllah Tercüman s.177, Abdüllatîf Harpûtî s.177, Abdüllatîf Makdisî s.178, Abdülmecid Efendi s.179, Abdülmecid Han s.180, Abdül - Melik bin Mervân s.183, Abdül - Melik Eskafî s.183, Abdül - Mü'min s.184, Abdül - Mu'tî s.184, Abdülmüttalib s.185, Abdülvâcid s.185, Abdülvâhid Lâhorî s.185, Abdül - Vehhâb Mâlikî s.186, Abdül - Vehhâb Şa'rânî s.186, Abdürrahîm Abbâsî s.189, Abdürrahîm Efendi s.190, Abdürrahîm Efendi "Menteşzâde" s.190, Abdürrahîm İstaharî s.191, Abdürrahîm Merzifonî s.192, Abdürrahman Amasî s.193, Abdürrahman Arvâsî (Seyyid) s.194, Abdürrahman bin Abdüllah s.197, Abdürrahman bin Asile s.197, Abdürrahman bin Avf s.198, Abdürrahman bin Cebr s.200, Abdürrahman bin Ebû Bekir, s.200, Abdürrahman bin Ganm s.201, Abdürrahman bin Hakem s.201, Abdürrahman bin Mel'e s.202, Abdürrahman bin Muâviye s.202, Abdürrahman bin Muhammed (III) s.203, Abdürrahman bin Mülcem s.204, Abdürrahman bin Ömer s.204, Abdürrahman bin Semre s.204, Abdürrahman bin Seyyid Yûsuf s.205, Adürrahman Câmî s.206, Abdürrahman Cemâilî s.211, Abdürrahman Çelebî s.211, Abdürrahman Erzincanî s.211, Abdürrahman Kürdî s.212, Abdürrahman Sülemî s.212, Abdürrahman Tafsüncî s.213, Abdürrazzak s.214, Abdürreşîd Sâhib s.215, Acürrî s.215, Adem (aleyhisselâm) s.216, Âdem Bennûri s.219, Adiy bin Ebizzeğba s.220, Adiy bin Hâtim-i Tâî, s.220, ` Adiy bin Müsâfir Hakkârî s.220, Aduddin Îci s.222, Âfiye s.222, Âgâh Paşa s.222, Ağa Hüseyin Paşa s.223, Ahî A1i Mısrî s.223, Ahmed (aleyhisselâm) s.224, Ahmed s.224, Ahmed – "han" (I) s.225, Ahmed – "han" (II) s.226, Ahmed – "han" (III) s.226, Ahmed Âsım efendi s.227, Ahmed Âsım Antakî s.227, Ahmed Bedevî (Seyyid) s.228, Ahmed Berkî s.232, Ahmed Berzencî s.233, Ahmed Bey s.233, Ahmed Beyâbânekî s.234, Ahmed-i Bîcân s.235, Ahmed bin Abdullah Kırımî s.236, Ahmed bin Abdurrahman s.236, Ahmed bin Ali s.236, Ahmed bin Ebîleş'as s.237, Ahmed bin Ebilhavârî s.237, Ahmed bin Ebirrical s.238, Ahmed bin ebû Hafs Nesefî s.238, Ahmed bin Hafs s.239, Ahmed bin Hânbel - Bak "İmam Ahmed bin Hanbel" Ahmed bin Hasan s.240, Ahmed bin Hüseyin s.240, Ahmed bin Mevdûd Çeştî s.240, Ahmed bin Osman Şernûbî s.241, Ahmed bin Ömer (Kadi Beclî Kûfî) s.242, Ahmed bin Tolun s.242, Ahmed Buhârî s.243, Ahmed Câmî s.246, Ahmed Cevdet Paşa s.251, Ahmed Dahlan s.254, Ahmed Deybenî s.254, Ahmed efendi s.255,Ahmed efendi s.255, Ahmed efendi s.256, Ahmed Eğribozî s.256, Ahmed Fârûkî Serhendî s.256, Ahmed Gazâlî s.284, Ahmed Hadraveyh s.285, Ahmed Harb s.286, Ahmed Hayâlî - Bak "Hayali" Ahmed Hersekzâde Paşa s.288, Ahmed Kadıyânî s.289, Ahmed Karaca s.289, Ahmed Kudsî

efendi s.289, Ahmedullah s.290, Ahmed Mekkî efendi(Seyyid) s.290, Ahmed Mesrûk s.292, Ahmed Muhtâr Paşa s.293, Ahmed Naim efendi s.293, Ahmed Paşa (Gedik) s.294, Ahmed Paşa (Hersekzâde) s.294, Ahmed Rufa'i s.295, Ahmed Saib bey s.299, Ahmed Said-i Serhendî s.300, Ahmed Sıddik s.302, Ahmed Şâh ebdâlî s.302, Ahmed Ticânî s.302, Ahmed Tirmizî s.303, Ahmed Yesevî s.303, Ahmed Zerruk s.305, Ahnes-i Sülemî s.305, Ahterî Mustafa s.305, Aişe-i Sıddîkâ s.306, Aişe binti Talha s.307, Akşemseddin s.308, Aka Muhammed han Koçar s.311, Âkıl bin Bükeyr s.313, Aksungur s.313, Alâüddevle Semnânî, s.314, Alâüddin Alî s.315, Alâüddin Alî s.316, Alâüddin Arabî s.316, Alâüddin Attâr s.317, Alâüddin Bihmenî s.320, Alâüddin Gucdevâni s.321, Alâüddin Halvetî s.321, Alâüddin Haskefî s.321, Alâüddin Keykubad (I) s.322, Alâüddin Keykubad (II) s.322, Alâüddin Paşa s.322, Alâüddin Tûsî (Alî Tusî) s.323, Alî bin Bekâr s.323, Alî bin Belbân s.324, Alî bin Bendâr s.324, Alî bin Ca'd bin Ubeyd s.325, Alî bin Ebil - As s.326, Alî bin Ebû Tâlib s.326, Alî bin Hamza s.340, Alî bin Hiytî s.341, Alî bin Hüseyin s.342, Alî bin Muhammed Kâriyyil - Vâsiti s.343, Alî bin Muvaffak s.343, Alî Efendi s.344, Alî Efendi (Zenbilli) s.344, Ali efendi (Çatalcalı) s.345, Alî Havas Berlisî s.346, Alî Haydar Bey s.347, Aliyyül Kârî s.348, Alî Kuşçu s.348, Alî Mâverdî - Bak "Mâverdî" Alî Müzeyyen s.349, Ali Nakî (Hâdî) s.351, Alî Paşa (Çandarlı) s.354, Alî Paşa (Hadım) s.354, Alî Paşa (Şehid) s.354, Alî Paşa (Damad) s.355, Ali Paşa (Tepedelenli) s.355, Ali Paşa (Hekimoğlu) s.358, Ali Râmîtenî (Azizân) s.360, Alî Rızâ (Seyyid) s.363, Ali Sehâvî s.370, Alî Şir Nevâî s.370, Alkame bin Kays s.372, Alp Arslan s.372, Alp Tekin s.374, Altıparmak (Muhammed efendi) s.374, Âlûsî s.375, Âlûsî s.375, A'meş (Süleyman bin Mihrân) s.375, Âmidî s.376, Âmine s.377, Âmine-i Remliye s.378, Âmir bin Bükeyr s.378, Âmir bin Fühayre s.378, Âmir bin Râbia s.379, Ammâr bin Yâser s.379, Amr ibni As s.381, Amr ibni Cemûh s.383, Amr ibni Dinâr s.384, Amr ibni Osman Mekkî s.384, Arab Çelebi s.385, Ârifî Paşa s.385, Arif-i Rivgîrî s.385, Arslan s.386, Arslan bin Argun s.387, Arslan bin Selçuk s.387, Arslan Şah s.388, Artuk s.388, Asaf s.389, Âsım bin Adiy s.389, Âsım bin Behdele s.389, Âşık Çelebi s.390, Âşık Paşa s.391, Âşık Paşa (Alî) s.391, Atâ bin Ebi Rebâh s.392, Atâullah s.393, Atâullah s.393, Atâullah efendi s.393, Attâb bin Esyed s.394, Atufî s.394, Ayas Paşa s.395, Âyet - Müeyyed s.396, Aynî (Mahmûd bin Ahmed) s.396, Aynül - Kudât Hemedânî s.396, Azakî s.397, Âzer s.398, Âzeri s.398, Aziz s.399, Aziz Mahmûm Hüdâî s.399, Azizân – Bak "Ali Ramitenî" Bâb s.401, Bâbâ Ni'metullah Mahmûd s.401, Bâbâ Yûsuf Sivrihisârî s.402, Bâbür Şâh s.403, Bağdâdî İsmâil Paşa s.405, Bahîra s.405, Bâkî s.406, Bâli Bey (Malkoçoğlu) s.407, Baltacı Mehmed Paşa s.407, Barbaros - Bak "Hayruddin Paşa" Bâyezid Han (I) (Yıldırım) s.408, Bâyezid Han (II) s.410, Bâyezid s.411, Bâyezid-i Bistâmî s.412, Bâyezid Paşa s.418, Baykara s.419, Bayram Paşa s.419, Baysungur s.420, Bâzân s.420, Bedîuddin-i Sehârenpûrî s.420, Bedrüddin (Simavna kadısı oğlu) s.424, Bedrüddin Muzaffer s.437, Bedrüddin Lü'lü' s.438, Begavî (Ferrâ) s.438, Behâüddin Şâh-i Nakşibend s.439, Behâüddin bin Şeddâd s.459, Behâüddin Muhakkık s.460, Behâüddin Veled s.460, Behâüddin Zekeriyya s.462, Behâdır Şâh I. s.462, Behâdır Şâh II. s.463, Behâullah s.463, Behâî Efendi s.464, Behcet Mustafa efendi s.465, Behişti s.466, Behişti s.466, Behlûl Dânâ s.467, Behûtî Mansûr s.467, Bekâr bin Kuteybe s.468, Bekir bin Abdullah Mûzenî s.468, Bektâşî Velî s.469, Belkîs s.475, Benlerli Zâde Hâfız Ahmed Tal'at efendi s.481, Bera bin Mâlik s.484, Bera bin Ma'rûr s.484, Berke han s.485, Besbese bin Amr s.485, Beşir bin Sa'd s.485, Beydâvî (kadı) s.486, Beyhakî (Ahmed bin Hüseyin) s.486, Bezm-i âlem s.487, Bezzâzî (Muhammed bin Muhammed) s.487, Bilâl-i Habeşî s.488, Birde'î (Ahmed bin Hüseyin) s.489, Birgivî (Muhammed efendi) s.490, Bişr bin Bera s.491, Bişr-i Hâfî s.491, Bostanzâde s.495, Börklüce Mustafa s.495, Buhârî (Muhammed bin İsmâil) s.496, Burak reis s.504, Bürhânüddin Mergınânî -Bak "Mergınânî" Bürhânüşşerîa s.505, Busayrî s.505, Büride s.505, Büveytî s.508, Câbir bin Abdullah bin Amr s.507, Câbir bin Abdullah bin Şihâb

s.508, Câbir bin Zeyd s.508, Ca'fer-i Bermekî s.508, Ca'fer-i Huldî s.509, Ca'fer-i Sâdık s.510, Ca'fer-i Tayyâr s.518, Câhiz s.519, Canberd Gazâli s.520, Cân-ı Cânân - Bak "Mazhar-ı Cân-I Cânân" Cebbâr bin Sahr s.520, Celâ Tâniserî s.520, Celâleddin Devâni s.521, Celâleddin Râzi (Ahmed bin Hasan) s.522, Celâleddin Rûmî s.523, Cem Sultan s.533, Cemâl Halîfe s.535, Cemâleddin Aksarayî s.536, Cemâlüddin Ataullah s.537, Cemâlüddin Efganî s.537, Cenâbî s.538, Cerîr bin Abdullah s.539, Cerrah Muhammed Paşa s.539, Cessâs (Ebû Bekr-i Râzî) s.540, Cevdet Paşa - Bak "Ahmed Cevdet Paşa" Cevherî s.540, Cevvâd s.541, Cezâyirli Hasan Paşa s.541, Cezzâr Ahmed Paşa s.542, Cihângir Şâh s.543, Cihângir s.543, Cihân Şâh s.543, Cüneyd-i Bağdâdi s.544, Cüneyd Bey s.549, Cüveyriyye s.550, Çatalcalı Ali efendi s.551, Çelebi Hüsâmüddin, s.551, Çerkes Mehmed Paşa s.552, Çivizâde (Muhammed bin İlyâs) s.552, Çivizâde (Muhammed efendi) s.553, Çorlulu Alî Paşa s.554, Dahhâk-ı Ahnef s.555, Dâmâdzâde (Ebû -Hayr Ahmed efendi) s.555, Gamganî (Muhammed bin Alî) s.556, Dânişmend s.556, Danyal (aleyhisselâm) s.557, Dâre Kutnî s.557, Dârimî s.558, Dâvûd (aleyhisselâm) s.558, Dâvûd-i Antakî s.561, Dâvûd-i Kayserî s.561, Dâvud Paşa (Arnavud) s.562, Dâvud Pasa (Gürcü) s.562, Dâvûd-i Tâî s.563, Dâvud-i Zâhirî s.565, Dede Önıer Ruşenî s.566, Demirî s.566, Derizâde Mustafa efendi s.567, Derviş Muhammed bin Hızır s.567, Derviş Muhammed s.568, Derviş Muhammed Mirzâ s.569, Derviş Paşa (kimyâger) s.569, Dıhye-i Kelebî s.570, Dırar s.571, Dırar bin Ezver s.571, Dost Muhammed han s.572, Ebân bin Osman s.574, Ebân bin Saîd s.574, Ebûl - Abbâs bin Âşir Mağribî s.575, Ebûl - Abbâs bin Süreyc s.575, Ebû1 - Abbâs Kassâb Âmülî s.575, Ebû - Abbâs Mürsî s.576, Ebü Abbâs Seyyârî s.579, Ebû Abdullah Büsrî s.579, Ebû Abdullah bin Celâ s.580, Ebû Abdullah Kalansî s.581, Ebû Abdüllah Mağribî s.582, Ebû Ahmed Ebdâl Ceştî s.583, Ebû Akîl s.584, Ebû Alî bin Kâtib s.584, Ebû Ali Dakkak s.585, Ebû Alî Farmedî s.586, Ebû Alî Rudbârî s.587, Ebû Alî Sincî s.588, Ebûl-Aliyye-i Riyâhî s.589, Ebû Amr bin Alâ s.589, Ebûl-Âs s.590, Ebû Âsım Ubbâdî s.590, Ebû Behterî s.591, Ebûl-Bekâ 'Ukberî s.591, Ebü Bekr Bâkıllâhî s.591, Ebû Bekr bin Abdürrahman s.591, Ebû Bekr bin Arabî s.592, Ebû Bekr bin Sa'd, s.592, Ebû Bekr Cürcân s.592, Ebû Bekr Kettânî s.593, Ebû Bekr Nakkaş s.594, Ebû Bekr Nessâc s.594, Ebû Bekr Râzî s.595, Ebû Bekr Saydelânî s.596, Ebû Bekr Sıddîk s.597, Ebû Bekr Şiblî s.614, Ebû Bekr Tâmistânî s.615, Ebû Bekr Vâsıtî s.615, Ebû Bekr Verrâk s.616, Ebû Bekre s.617, Ebû Bekret-is-Sekâfî s.618, Ebû Ca'fer bin Bâbveyh s.618, Ebû Ca'fer Tahâvî s.618, Ebû Cehil s.619, Ebû Dâvud s.620, Ebû Dâvud Sicistânî s.620, Ebû Dâvud Tayâlisî s.622, Ebû-d-Derdâ s.622, Ebû Dücâne s.623, Ebûl - Esved Düilî s.624, Ebû Eyyûb Ensârî s.624, Ebûl Fadl Ahmedî s.631, Ebûl - Fadl Hasan Serahsî s.634, Ebûl Fadl Mecdüddin s.634, EbûI Ferec (İbni Cevzî) s.634, Ebûl - Feth Şihristânî s.638, Ebûl-Fidâ s.639, Ebû Fükeyhe Ebûl - Gays bin Cemil Yemenî s.640, Ebû Hafs (Haddâd) s.640, Ebû Hafs-ül Kebir-Bak "Ahmed bin Hafs" Ebû Hamza Bağdâdî s.642, Ebû Hanîfe - Bak "İmam-ı A'zam" Ebû Hanîfe-i Deynûrî s.643, Ebûl Hasan Eş'arî s.643, Ebûl - Hasan Harkânî s.645, Ebûl - Hasan Şâzilî s.648, Ebû Hâşim Sôfî s.652, Ebû Hâtem bin Hibbân s.653, Ebül - Hattâb bin Dıhye s.654, Ebûl Hayr Tinâtî s.654, Ebû Hâzım Mekkî s.656, Ebûl - Heysem s.657, Ebû Hüreyre s.657, Ebû Hüseyin bin Sem'ûn s.659, Ebû Hüseyin Nûrî s.659, Ebû Hüzeyfe bin Utbe s.661, Ebû Hüzeyme s.661, Ebû İshâk İbrâhim s.661, Ebû İshâk İsfehâni s.662, Ebû İshâk Mervezî s.662, Ebû İshâk Şâmî s.663, Ebû İshak Şirâzi s.663, Ebû İsme s.664, Ebû Kâsım Gürgâni s.664, Ebû Kâsım Nasrâbâdi s.665, Ebû Kebşe s.688, Ebû Leheb s.666, Ebûlleys Semerkandî "Fakih" s.667, Ebû Lübâbe s.668, Ebû Lü'lü' s.668, Ebü Mahzûre s.668, Ebû Mansûr Bağdâdi s.669, Ebû Mansûr Mâtüridî s.669, EbûI-Mehâsin bln Tagriberdî s.669, Ebû Mersed s.670, Ebû Midyen Mağrîbî s.670, Ebû Muhammed Cerîrî s.675, Ebû Muhammed Mürte'iş-Bak "Abdüllah bin Muhammed Mürte'iş" Ebû Muhammed Şenbekî s.677, Ebû Mûs'el Eş'arî s.678, Ebû Müslim Havlânî s.678, Ebû Müslim Horasânî s.679, Ebûl Mütarraf Mahzûmî s.679, Ebû Nasr Kuşeyrî

s.680, Ebû Nasr Pârisâ s.680, Ebû Nu'aym İsfehânî s.681, Ebû Osman Hayrî s.681, Ebû Osman Mağribî s.682, Ebûr - Reyhan Bîrûnî s.683, Ebû Saîd bin Ebûlhayr s.684.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yazar önsöze Allah'a şükür ve **Hz. Peygamber**'e övgü ile başlar. İslâm dînînin hususiyetlerini anlatır ve bir müslümanın özelliklerini sayar. Eser hakkında bilgi veren müellif "Sadece ansiklopedik bilgi değil isminden de anlaşılacağı üzere menkıbelerle süsledik" ifadesini kullanmaktadır.

Konu Açıklaması: Yazarın ifadesine göre eserin tamamında üç binden fazla meşhur vardır. Bunların içinden 1. ciltte 145 velî bulunmaktadır. Bunlardan 76 tanesinin menkıbeleri anlatılmış diğerlerinden güzel ve hikmetli sözler nakledilmiştir.

150. **Uyan, Abdüllatif**
Menkıbelerle İslâm Meşhurları Ansiklopedisi 2. c.—İstanbul: Berekât Yayınları, 1983.
700 s. (709-1408 s. arası); 24 cm.
Berekât Yay. No: 23

İçindekiler: Ebû Sâîd Efendi s.709,Ebû Said han Behâdır s.709, Ebû Saîd Harrâz s.710, Ebû Said Hudrî s.711, Ebû Said Müceddidî s.712, Ebû Sebre, s.713, Ebû Seleme s.713, Ebû Seleme s.713, Ebû Sinân, s.714, Ebû Süfyân bin harb s.714, Ebû Süfyân bin Hâris s.715, Ebû Süleyman Cürcânî s.715, Ebû Süleyman Dârânî s.715, Ebû Suûd efendi (Imâdî) s.716, Ebû Şâme, s.717, Ebû Tâlib bin Abdülmüttalib, s.718, Ebû Tâlib Mekkî s.718, Ebû Tâhir Kurmutî s.718, Ebû Talha s.719, Ebû Temâm Tâî s.720, Ebût - Tufeyl, s.720, Ebû Türib Nahşebî, s.721, Ebû Ubeyde bin Cerrâh s.723, Ebû Ümâme s.725, Ebûl Vefâ (Kâkis) s.725 Ebûl Vefâ bin Ukayl s.727, Ebû Ya'zî'il - Mağribî s.727, Ebûl - Yüsr s.728, Ebû Yûsuf - (Bak İmam Ebû Yüsuf) Ebûz - Zenâd s.728, Ebû - Zer Gıfârî s.728, Ece Bey s.729, Edebâlî s.729, Ekber Şâh s.730, Ekmelüddin Bâbertî s.731, Elyesa' aleyhisselâm s.732, Emin s.733, Emir Çelebi (Seyyid Mehmed Tabib) s.733, Emir Külâl s.734, Emir Kavvâmüd Sencânî, s.736, Emîr Sultân s.736, Enes bin Mâlik s.737, Enes bin Mu'âz s.738, Enese s.738, Envâr s.738, Enverî s.739, Ercümend Bânû Bîgûm s.739, Erkam bin Erkam s.740, Ertuğrul s.740, Es'ad bin Zerâre s.741, Es'ad efendi s.742, Es'ad efendi s.742, Es'âd Mehmed efendi s.743, Es'ad Paşa s.743, Esedî-i Tûsî s.744, Eshâb-ı Kehf s.744, Esmâ binti Ebûbekr s.747, Esmâ binti Ümeys s.747, Esmâ binti Yezid s.747, Esved-i Anesî s.748, Esved bin Yezid s.748, Eşref Tatar s.748, Etsiz s.749, Evliyâ Çelebî s.749,, Evreng-i Zîb s.750, Evrenos Bey s.751, Evs bin Sabit s.752, Evza'î s.752, Eyyûb aleyhisselâm s.753, Eyyûb s.755, Eyyûb Sabri Paşa s.755, Eyyûb Sahtiyânî s.756, Eyyûb Sultân - (Bak Ebû·Eyyûb Ensârî) Faddale s.757, Fadl bin Abbâs s.757, Fadlullah Hurûfî s.758, Fahrüddin Acemî s.758, Fahrüddin Irâkî s.759, Fahruddin Râzî s.760, Fahrül İslâm s.765, Fakîh - (Bak Ebû Leys Semerkandî) Fakih bin Bişr s.765, Fârâbî s.765, Fâtih Sultan Muhammed han-(Bak·Muhammed han II.) Fâtımâ-i Nisâpûriyye s.767, Fâtımat-üz-Zehrâ s.767, Fâzıl Ahmed Paşa s.770, Fehim-i Arvasî (Seyyid) s.771, Fenârî Şemsüddîn s.817, Ferâvî s.819, Ferdî Abdullah Efendi s.820, Fergal s.820, Ferhad Paşa s.822, Ferideddin Attar s.822, Ferideddin Genc-i Şeker s.822, Ferrâ s.828, Ferve bin Amr s.828, Feth-i Musûli s.828, Feyzullah efe s.829, Feyzullah efendi s.830, Feyzullah efendi s.831, Firdevsî s.832, Firûzâbâdî Firûz Şâh s.835, Fudayl bin Iyâd s.836, Fuzûlî s.839, Gâlib dede s.841, Galib paşa s.842, Gavs-i âlem s.842, Gazâlî zâde s.842, Gazan han s.843, Gâzi Girây han s.843, Gelenbevî İsmâil Efendi s.845, Geyikli baba s.848, Gıyâsüddin Çelebî s.849,

Gıyâsüddin Keyhüsrev s.849, Gulâm Muhammed Ma sûm s.849, Gülsüm bin Herm s.850, Gürânî (Molla Ahmed bin İsmâil) s.851, Habbab bin Eret s.855, Habbâb mevlâ-i Utbe bin Gazvân s.856, Habib-i Acemî s.856, Habîb bin Esved s.858, Haccâc bin Yûsuf s.858, Hâce Evliyâ-i kebîr s.859, Hacı Bayram-ı Velî s.860, Hacı Bektâşî Velî (Bak Bektâşî Velî) ,Hacı Giray han s.863, Hacı Giray han s.863, Hacı Halîfe (Abdullah) s.863, Hacı Paşa s.865, Hacı Şerîf Zendenî s.865, Hâdî - (Bak Alî Nakî) Hadîce-tül-Kübrâ s.866, Hâdımi s.867, Hâfız Hüseyin Efendi s.868 Hâfız Osman s.869, Hâfızüddin Kebîr Buhârî s.869, Hâfızuddin Nesefî s.870, Hâfız-ı Şirâzî s.870, Hafsa s.871, Hâherzâde s.871, Hakem-i Müstansır s.872, Hâkim - Sâhib-i Müstedrek s.872, Hakim Semerkandî s.873, Hakim Şâh s.873, Hâkim Şehîd s.874, Hakim Tirmizî - (Bak Muhammed bin Alî) Halebî (Alî bin İbrâhim) s.874, Hâlet efendi s.875, Hâlid-i Bağdâdî s.875, Hâlid bin 'AS s.898, Hâlid bin Bükeyr s.898, Hâlid bin Kays s.898, Halid bin Sinân s.896, Hâlid bin Velid s.897, Hâlid bin Yezid s.898, Hâlid bin Zeyd - (Bak Ebû Eyyüb Ensârî) Halîl bin Kâsım s.899, Halîl efendi s.899, Halime s.900, Hallâc-ı Mansûr - (Bak Hüseyin Mansûr) Hallâd bin Amr s.900, Hallâd bin Kays s.900, Hallâd bin Râfi' s.901, Hallâd bin Süveyd s.901, Ham s.901, Hamdûn-i Kassâr Nişâpûrî s.901, Hamîd Bengâlî s.903, Hâmîd efendi s.904, Hamidullah s.904, Hamîd-i Kayserî s.906, Hamidî zâde s.906, Hamza bin Abdülmüttalib s.907, Hamza bey s.908, Hamza bin Habîb s.908, Hamza bin Hümeyyir s.910, Hânî bin Niyâr s.910, Hansâ s.910, Haram bin Milhan s.910, Hârice bin Zeyd s.911, Harîrî s.911, Hâris bin Esed Muhasebî s.912, Hâris bin Evs bin Muâz s.913, Hâris bin Evs bin Râfi s.913, Hâris bin Hatîb s.913, Hâris bin Hazeme s.913, Hâris bin Kays s.913, Hâris bin Simme s.914, Hârise bin Nu'mân s.914, Hârise bin Süraka s.915, Harkîl aleyhisselâm s.915, Hârûn aleyhisselâm s.916, Hârûn Reşid s.916, Hasan-ı Askerî s. 919, Hasan-ı Attâr s.918, Hasan-ı Basrî s.923, Hasan-ı Berkî s.923, Hasan bin Ahmed s.925, Hasan bin Alî s.925, Hasan bin Sabbah s.929, Hasan bin Ziyâd s.930 Hasan Çelebi s.931, Hasan Fehmî efendi s.932, Hasan Paşa (Damad) s.932, Hasan Paşa s.933, Hassaf Ebû Bekr s.933, Hassân bin Sâbit s.934, Hassâne s.935, Hâşim s.935, Hatîb-i Bağdâdî s.935, Hatîb bin Amr s.936, Hâtîb bin Ebi Belted s.936, Hâtim-i Esam s.940, Hâtim-i Tâî s.941, Havârîler s.942, Havva s.942, Havvâ binti Yezid bin Sinân s.942, Havvât bin Cübeyr s.943, Havelîy bin Ebî Havelî s.943, Hayâlî (Molla Şemsüddin Ahmed) s.943, Hayâtî s.944, Hayâtîzade s.945, Haydar Baba s.945, Hayr Bay s.945, Hayre s.946, ·Hayr-i Nessâc s.946, Hayrullah efendi s.947, Hayrüddin Paşa (Çandarlı) s.947, Hayrüddin Paşa (Barbaros) s.948, Hayrüddin Paşa (Çerkes) s.949, Hayrüddin Remlî s.949, Hayyâm (Ömer) - (Bak Ömer Hayyâm) Hıdâş bin Katade s.950, Hidâyetullah Erbilî s.950, Hîfâ Hâtun s.951, Hilâl bin Muallâ s.952, Hind s.952, Hind bin Ebî Hâle Teymî s.952, Hiraş bin Simme s.953, Hişâm bin Abdurrahman s.953, Hişâm bin Hakîm s.953, Hişâm bin Muhammed s.953, Hişâm bin Urve s.954, Hızır Bey s.954, Hızır Efgan s.955, Hocazâde (Muslihuddîn Mustafa) s.955, Hubâb bin Münzîr s.956, Hubeyb bin İsaf s.957, Hûd aleyhisselâm s.957, Hudâbende s.958, Hulleyd bin Kays s.959, Hümâyun Şah s.959, Hüneys bin Huzâfe s.960, Hureym bin Fâtik s.960, Hureys bin Zeyd s.960, Hurşid Paşa s.961, Hüsâmüddin Ahmed s.961, Hüsâmüddin efendi s.963 Husayn bin Hâris s.963, Hüseyin bin Alî s.963, Hüseyin Kâdimîr s.967, Hüseyin Mansûr (Hallâc) s.967, Hüseyin Paşa (Amcazâde) s.970, Hüseyin Paşa (küçük) s.971, Hüseyin Safevî s.971, Hüseyin va'iz Kâşifî s.972, Hüsrev (Molla) s.972, Hüsrev-i Dehlevî s.973, Hüsrev Paşa s.975, Husrî s.975, Hüzeyfet-ül Mer'aşî s.975, Huzeyfe-i Yemânî s.976, İbni Abdil Berr s.978, İbni Âbidin s.978, İbni Alkamî s.979, İbni Arabî (Ebû Abdullah Muhammed) s.980, İbni Arabî (Ebû Bekr Muhammed) s.980, İbni Asâkir s.981, İbni Atâ Âdemî s.982, İbni Batûta s.983, İbni Baytar s.983, İbni Berzâlî s.984, İbni Cerîr Taberî s.985, İbni Cevzî (Bak Ebûl – Ferec İbni Cevzî) İbni Cezzâr s.986, İbni Cüreyc s.987, İbni Düreyd s.987, İbni Ebî Asyab'a s.988, İbni Ebî Hüreyre s.988, İbni Ebî Vefâ Kureşî s.988, İbni Ebî Zîb s.989, İbni Efdalüddîn s.989, İbni Emir Hac Halebî s.990, İbni Esîr s.990, İbni Fârid s.992, İbni Hace

Askalânî s.993, İbni Hacer Mekkî (Heytemî) s.993, İbni Hâcib s.994, İbni Haddâd s.994, İbni Haldun s.995, İbni Hatîb s.995, İbni Hazm s.996, İbni Heysem s.998, İbni Hibbân s.997, Ibni Hillikân s.997, İbni Hişâm s.998, İbni Hümâm s.998, İbni İsâ Sâruhânî s.999, İbni Kâsım Mâlikî s.1000, İbni Kaymaz - (Bak Zehebî) İbni Kayyim Cevziyye s.1000, İbni Kemâl Paşa s.1000, İbni Kesîr (Abdullah bin Kesîr) s.1003, İbni Kesîr (İsmâil) s.1003, İbni Kudâme s.1004, İbni Kudâme s.1005, İbni Lebân s.1005, İbni Mâce s.1005, İbni Mâkûlâ s.1006, İbni Mâlik s.1006, İbni Melek s.1007, İbni Melekzâde s.1007, İbni Mende s.1008, İbni Mendeveyh s.1008, İbni Mes'ûd s.1008, İbni Münzir Nişâpûrî s.1009, İbni Neccâr s.1009, İbni Nüceym (Zeynelâbidîn) s.1009, İbni Nüceym (Ömer) s.1010, İbni Rüşd s.1010, İbni Sâati s.1012, İbni Sabbâh s.1012, İbni Sâbûnî s.1012, İbni Salâh s.1013, İbni Sinâ s.1013, İbni Sirîn s.1015, İbni Suûd s.1017, İbni Şihâb - (Bak Zührî) İbni Teymiye s.1018, İbni Türkmânî s.1024, İbni Vehb s.1025, İbni Yûnus s.1025, İbni Ziyâd s.1025, İbrahim aleyhisselâm s.1026, İbrâhim aleyhisselâm s.1037, İbrâhim (hân) s.1038, İbrâhim (Seyyid) s.1038, İbrâhim Bey s.1039, İbrâhim bin Abdürrahman s.1040, İbrâhim bin Ağleb s.1040, İbrâhim bin Alî s.1041, İbrahim bin Edhem s.1042, İbrahim bin Mes'ûd s.1046, İbrâhim bin Rüstem s.1047, İbrâhim bin Sarrâf s.1047, İbrâhim bin Süleyman s.1047, İbrâhim bin Şeybân s.1048, İbrâhim bin Yûsuf s.1049, İbrâhim Denâbî s.1049, İbrâhim Düsükî s.1050, İbrâhim efendi s.1052, İbrâhim efendi s.1052, İbrâhim Gülşenî, s.1053, İbrâhim Gürânî s.1053, İbrahim Hakkı s.1054, İbrâhim Halebî s.1057, İbrâhim Halebî s.1058, İbrâhim Harbî s.1059, İbrâhim Haskefî s.1059, İbrâhim Havvâs s.1059, İbrâhim Hiyârî s.1061, İbrâhim Lakanî s.1061, İbrâhim Müteferrika s.1062, İbrâhim Neha'î s.1062, İbrâhim Paşa s.1063, İbrâhim Paşa s.1064, İbrâhim Paşa (Dâmâd) s.1065, İbrâhim Paşa (Mısırlızâde) s.1066, İbrâhim Paşa (dâmâd) s.1066, İbrâhim Paşa s.1067, İbrâhim Sütünbe Hirevî s.1069, İbrâhim Şarkî s.1070, İbrâhim Teymî s.1071,İdris aleyhisselâm s.1071, İdris-i Alevî s.1073, İdris-i Alevî s.1074, İftihârüddin s.1075, İkrime s.1076, İkrime s.1076, İlâhdâd s.1077, İlyâs aleyhisselâm s.1078, İlyâs Amâsî s.1079, İmâdüddin Kâtib s.1080, İmâdüddin Zengî s.1081, İmam Ahmed bin Hanbel s.1082, İmam-ı A'zam Ebû Hanîfe s.1090, İmam Ebû Yûsuf s.1132, İmam'm-ül Harameyn s.1139, İmam-ı Gazâlî s.1141, İmam Mâlik s.1156, İmam Muhammed Şeybanî s.1163, İmam-ı Rabbâni - (Bak Ahmed ,Fârukî Serhendî) İmam Şâfiî s.1167, İmamüddin bin Yûnus s.1183, İmamzâde Çoğî s.1184, İmrân İbni Husayn s.1184, İsâ aleyhisselâm s.1185, İsâ bin Ömer Sekâfi s.1192, Îsâ bin Melik âdil Seyfüddin Ebû Bekr s.1192, İsfendiyar Bey s.1193, İsferâinî s.1194, İshak aleyhisselâm s.1194, İshâk bin İbrâhim Musûlî s.1196, İshak bin Raheveyh s.1196, İshak efendi s.1197, İshak efendi Hoca s.1197, İshak Nehrecûrî s.1199, İshak paşa s.1200, İshak Sindî s.1200, İskender Butşiken (Put kıran) s.1202, İskender Zülkarneyn s.1202, İsmâil aleyhisselâm s.1203, İsmâil Berzencî s.1208, İsmâil bin Ahmed Sâmânî s.1209, İsmâil bin Ca'fer s.1209, İsmâl bin Hammâd s.1211, İsmâil efendi s.1211, İsmâil Hakkı Bursevî s.1212, İsmâil Paşa s.1212, İsmâil Paşa (Bağdadî) - (Bak Bağdâdî İsmâil Paşa) İsmâil Rûmî s.1213, İsmâil Şirvânî s.1213, İsmet bin Husayn s.1214, İstaharî s.1214, İyâd (Kadı) s.1214, İyâd bin Ganem s.1215, İyâd Züheyr s.1215, İyâs s.1215, Iyas bin Bükeyr s.1216, İzzet efendi s.1216, İzzet Muhammed Molla (Keçicizâde) s.1217, İzzet Muhammed Paşa s.1218, İzzüddin s.1219, İzzüddin efendi (Eşrefzâde) s.1220, İzzüddin Keykâvus s.1220, İzzüddin Mes'ûd s.1221, Kâb-ül Ahbâr s.1222, Kâb bin Mâlik s.1222, Kâb bin Züheyr s.1223, Kabûs s.1223, Kadîhân s.1223, Kadî-i Hirevî s.1224, Kadizâde-i Rûmî s.1225, Kadızâde s.1226, Kâfiyeci - (Bak Molla Muhyiddin) Kaffal-i kebîr s.1226, Kalavun s.1227, Kâmil s.1228, Kaplan Mustafa Paşa s.1229, Kara Kemâl s.1229, Kara Mustafa Paşa s.1229, Kara Yusuf s.1230, Kasım bin Kutluboğa s.1231, Kasım bin Muhammed s.1231, Kasım bin Muhammed s.1232, Kasım bin Selâm s.1232, Kasım Envâr s.1233, Kâsım-ı Nakşibendî s.1234, Kasım Paşa s.1234, Kâşânî (Ebû Bekr bin Mes'ûd) s.1234, Katâte bin Nu'mân s.1235, Kâtib Çelebî s.1236, Kays bin Amr s.1237, Kemâlüddin

ibni Mün'a s.1237, Kemâlüddin bin Zemlikânî s.1238, Kerderî s.1239, Kerîm hân s.1239, Kılıç Alî Paşa s.1240, Kınalızâde s.1241, Kindî s.1241, Kirmânî s.1243, Kisâî s.1243, Köprülü Mahmed Paşa s.1243, Köse Mihâl s.1244, Kudâme bin Ma'zûn s.1245, Kudûrî (Ahmed bin Muhammed) s.1245 Kurtubî s.1249, Kuşeyrî Ebûl - Kâsım s.1246, Kutbe bin Âmir s.1249, Kutbuddin Bahtiyâr Kâkî s.1249, Kutbuddin Harzemşâh s.1249, Kutbuddin İznikî s.1250, Kutrub s.1250, Kuyucu Murad Paşa s.1251, Lakît - (Bak Ebûl As) Lala Şâhin Paşa s.1252, Lâlî Ahmed efendi s.1252, Lâmiî Çelebi s.1253, Leys bin Sa'd s.1254, Lokman Hakîm s.1256, Lübâbe s.1257, Lût aleyhisselâm s.1257, Lütfî Paşa s.1259, Lütfî Paşa s.1259, Mâcid-i Kurdî s.1261, Mahmûd Beylûnî Halebî s.1262, Mahmûd bin Ahmed - (Bak Aynî) Mahmûd bin Sadr Said s.1262, Mahmûd efendi s.1263, Mahmûd Gaznevî s.1263, Mahmûd hân I. s.1264, Mahmûd han II. s.1266, Mahmûd İncir Fagnevî s.1268, Mahmûd Paşa s.1269, Mahmûd Sâminî s.1270, Mahpeyker Sultan s.1271, Makrizî s.1271, Mâlik bin Dinâr s.1272, Mâlik bin Duhşum s.1274, Mâlik bin Râbia s.1274, Malkoçoğlu - (Bak Bâlî Bey) Ma'mer bin Hâris s.1274, Ma'n bin Adiy s.1275, Ma'n bin Zeyd s.1275, Ma'n bin Zâide s.1275, Mansûr (halîfe) s.1275, Mansûr bin Ammâr s.1276, Mansûr bin Mu'temir s.1277, Ma'rûf-i Kerhî s.1278, Mâverdî (Ebûl- Hasan) s.1280, Mazhar-ı Cân-i Cânân s.1282, Mehdî s.1288, Mehdî (İmam Hüccet) s.1290, Mekhûl ibni Zeyd s.1291, Melek Muhammed Paşa s.1292, Melikşâh s.1293, Memiş efendi (Muhammed Kudsî) s.1294, Me'mun (halîfe) s.1298, Menkli Giray I, s.1299, Merginânî (Hidâye Sâhibi) s.1299, Merîsî (Bişr bin Gıyâs) s.1301, Merkez efendi s.1301, Mersed bin Ebi Mersed s.1302, Mervân s.1303, Mervezî s.1303, Meryem s.1303, Mesîh Paşa s.1304, Mesleme s.1304, Mesleme bin Muhalled s.1305, Mes'ûd bin Evs s.1305, Mes'ûd bin Halde s.1305, Mes'ûd bin Râbia s.1306, Mes'ûd bin Sa'd s.1306, Mes'ûd bin Zeyd s.1306, Mes'ûdî s.1306, Mevdûdî s.1306, Mevdûd Çeştî s.1308, Mevlânâ Kasım Alî s.1309, Mevlânâ Vildân s.1309, Mevleddüveyle s.1310, Meymûn bin Mihrân s.1311, Meymûne s.1312, Midlâc bin Amr s.1312, Midyen Eşmûnî s.1312, Mihce bin Sâlih s.1313, Mihrimâh Sultan s.1314, Mikdâd bin Esved s.1314, Mîrân Şâh s.1315, Mîrîm Çelebî (Mahmûd ibni Mehmed) s.1316, Mis'ab bin Zübeyr s.1317, Mistah bin Üsâse s.1317, Molla Muhyiddin (Kâfiyeci) s.1317, Muallim Nâci Efendi s.1318, Muattıb bin Avf s.1319, Muattib bin Kuşeyr s.1319, Muattib bin Ubeyd s.1319, Muâviye (radıyallahü anh) s.1319, Muâviye bin Yezid s.1343, Muavviz bin Amr s.1343, Muavviz bin Hâris s.1343, Muaykîb s.1343, Muâz bin Amr s.1343, Muâz bin Cebel s.1344, Muâz bin Hâris s.1345, Muâz bin Ma'is, s.1346, Muâz bin Simme s.1346, Muaze-i Adeviyye s.1346, Mücâhid s.1346, Mugîre bin Şu'be s.1347, Muhammed aleyhisselâm s.1348, Muhammed s.1408.

Konu Açıklaması: Birinci cildin devamı olan bu ciltte 85 velînin hâl tercümesi vardır. Bunlardan 38 tanesinin menkıbeleri anlatılmıştır.

151. **Uyan, Abdüllatif**
Menkıbelerle İslâm Meşhurları Ansiklopedisi 3. c.—İstanbul: Berekât Yayınları, 1983.
697 s. (1429-2125 s. arası); 24 cm.
Berekât Yay. No: 24

İçindekiler: Muhammed Ankaravî s.1429, Muhammed Alî Paşa (Kavalalı) s.1429, Muhammed Bâbâ Semmâsî s.1431, Muhammed Bâkî s.1432, Muhammed Bâkır s.1438, Muhammed Bedahşî s.1442, Muhammed bin Abdülhakem s.1442, Muhammed bin

Alî (Hakîm Tirmizî) s.1443, Muhammed bin Ebû Bekr s.1444, Muhammed bin Fadl Belhî s.1444, Muhammed bin Hanefiyye s.1445, Muhammed bin Kâb-i Kurazî s.1446, Muhammed bin Mesleme s.1446, Muhammed bin Münkedir s.1446, Muhammed bin Musâ s.1447, Muhammed bin Mustafa s.1448, Muhammed bin Semâ'a s.1448, Muhammed bin Semâ'a s.1449, Muhammed bin Semmâk s.1449, Muhammed bin Süleymân Cezûlî s.1450, Muhammed bin Talha s.1450, Muhammed bin Vâsi' s.1450, Muhammed Cân s.1452, Muhammed Cedîd s.1452, Muhammed Cezrî s.1453, Muhammed Çeştî s.1454, Muhammed Eslem Tûsî s.1455, Muhammed Eşref s.1456, Muhammed Hâcegî İmkenegî s.1457, Muhammed hân I. (Çelebi Sultan Mehmed) s.1458, Muhammed hân II. (Fâtih) s.1461, Muhammed hân III. s.1463, Muhammed hân IV. s.1464, Muhammed Hakkı s.1465, Muhammed Hâşim Keşmî s.1465, Muhammed Hüccetullah s.1467, Muhammed İskilibî s.1467, Muhammed Murâd s.1468, Muhammed Murâd s.1469, Muhammed Murâd Kazânî s.1469, Muhammed Mazhar s.1472, Muhammed Ma'sûm Fârûkî s.1472, (Mir) Muhammed Nu'mân s.1503, Muhammed Osman s.1509, Muhammed Pârisa s.1510, Muhammed Paşa (Abaza Mehmed Paşa) s.1515, Muhammed Paşa (İvaz) s.1516, Muhammed Paşa (Karamanlı -Nişancı) s.1516, Muhammed Paşa (Lala) s.1517, Muhammed Paşa (Tabanı yassı) s.1517, Muhammed Sâdık s.1518, Muhammed Saîd s.1524, Muhammed Sekafî s.1529, Muhammed Seyfüddin s.1530, Muhammed Sıbgatullah s.1533, Muhammed Sıddîk s.1537, Muhammed Sıddîk Arvâsî s.1538, Muhammed Sıddîk Kişmî s.1540, Muhammed Takî (Cevâd) s.1543, Muhammed Hâfız Urfalı s.1546, Muhammed Ubeydullah s.1547, Muhammed Yahya (Şâh) s.1548, Muhammed Zâhid s.1549, Muharrer bin Âmir s.1550, Muharriz bin Nadle s.1550, Muhibbullah s.1550, Muhtâr s.1551, Muhyiddin Arabî s.1552, Muhyiddin Muhammed s.1556, Muiz Li-Dinillah s.1557, Mukatil bin Süleyman s.1557, Muktedî billah s.1557, Murâd han I. s.1558, Murad han II. s.1560, Murad han III. s.1562, Murad han IV. s.1563, Murad han V. s.1564, Murad-ı Münzâvî s.1565, Murâdî s. Murad Paşa s.1565, Murad Reis s.1566, Murad Reis s.1567, Mûsâ ve Hârûn aleyhisselâm s.1567, Mûsâ bin Mâhin Zûlî s.1577, Mûsâ bin Nusayr s.1578, Mûsâ Kâzım s.1579, Mus'ab bin Umeyr s.1581, Musannifek s.1582, Muslihuddin s.1583, Müslim s.1584, Mustafa Bekrî s.1586, Mustafa han III. s.1587, Mustafa Nâilî Paşa (Giridli) s.1588, Mustafa Paşa (Alemdâr) s.1589, Mustafa Paşa (Köprülüzâde) s.1590, Mustafa Paşa (Merzifonlu) s.1591, Mu'tazıd billah s.1591, Mutrif bin Abdullah s.1591, Muzafferuddin Şirâzî s.1593, Müberred s.1593, Mübeşşir bin Abdil - münzir s.1594, Mücezzir bin Ziyâd s.1594, Müeyyedzâde (Abdürrahman bin Alî) s.1595, Mühelleb s.1595, Müînüddin Çeştî s.1596, Mümşâd Deynûrî s.1599, Müneccimbaşı Derviş Ahmed Dede Efendi s.1600, Münzir bin Amr s.1601, Münzir bin Kudâme s.1601, Münzir bin Muhammed s.1601, Müsâfir Harezmî s.1602, Müseylemet-ül Kezzâb s.1602, Müsnî s.1603, Müstakîmzâde s.1603, Müstansır – billah s.1604, Müstedî-i billah s.1604, Müsterşid - billah s.1604, Mütevekkil alellah s.1604, Müzenî s.1605, Müzzemmil s.1605, Nâbî s.1607, Nâbiga-i Ca'dî s.1608, Nâbiga-i Zebyânî s.1609, Nâdir Şâh s.1610, Nâfi' bin Abdürrahman s.1611, Nahifî s.1611, Nâile binti Ferafsa s.1612, Nâim s.1612, Nâimâ Mustafa efendi s.1612, Nâsır s.1613, Nâsır Li - Dinillah s.1614, Nasîruddîn Tûsî s.1615, Neccârzâde s.1618, Necibüddin Alî bin Bergaş Şirâzî s.1616, Necmüddin İsfehânî s.1617, Necmüddin Kübrâ s.1618,Necmüddin Râzî s.1622, Nef'i Ömer efendi s.1622, Nesâî s.1623,Nesefî Ebülberekât - (Bak "Hâfızuddin Nesefî") s.1624, Nesefî Ömer s.1625, Nesimî s.1625, Neşrî s.1628, Nevevî s.1628, Nevfel bin Abdullah s.1628, Nev'î Yahya efendi (Malkaravî) s.1628, Neylî Ahmed efendi s.1631, Ni'metullah s.1632, Ni'metullah bin Abdullah s.1632,·Nişancı Mustafa s.1632, Niyâzî Muhammed Mısrî s.1633, Nizâm s.1634, Nizâmî s.1634, Nizâmüddin Evliyâ s.1634, Nizâmüddin Hâmuş s.1636, Nizâm-ül-mülk s.1637, Nuaymân bin Amr s.1638, Nûh aleyhisselâm s.1640, Nûh bin Meryem s.1643, Nu'mân bin A'rac s.1643, Nu'mân bin Amr s.1644, Nu'man bin Abd-i Amr s. 1644,

Nu'man bin Asar s. 1644, Nu'man bin Ebî Hazme s. 1644, Nu'mân bin Mâlik s. 1644, Nu'mân bin Mukarrın Müzenî s. 1644, Nu'mân Paşa s.1645, Nûr Muhammed Bedevârî (Seyyid) s.1645,, Nûr Muhammed Püntî s.1646, Nûruddin Arslan s.1648, Nûruddin Karasûvî s.1648, Nûruddin Mahmûd s.1649, Orhan Gâzî s.1651, Oruc Reis s.1651, Osman (radıyallahü anh) s.1652, Osman Bedreddin s.1664, Osman bin Ebîl - As s.1665, Osman Fazlı ilâhi (Atpazarlı) s.1665, Osman bin Maz'ûn s.1666, Osman Gâzî han I. s.1666, Osman han II. s.1683, Osman han III. s.1683, Osman Hârûnî s.1683, Osman Kureşî s.1685, Osman Nûrî s.1686, Osman Paşa s.1686, Osman Paşa (Gâzî) s.1687, Ömer (radıyallahü anh) s.1689, Ömer bin Abdülazîz s.1706, Ömer bin Ebî Seleme s.1708, Ömer bin Fârid - (Bak "İbni Fârid") Ömer bin İshak s.1708, Ömer Hayyâm s.1709, Özbek han s.1709, Paşmakçızâde s.1710, Peçevî İbrâhim efendi s.1710, Pezdevî (Fahr-ül İslâm) s.1711, Pir Muhammed Cemâl s.1712, Pirî Paşa s.1712, Pirî Reis s.1713, Pirî Zâde s.1713, Piyâle Paşa s.1714, Rabi'a-i Adviyye s.1715,Râfiî s.1718, Râfi' bin Muallâ s.1719, Râfi' bin Yezîd s.1719, Râgıb Paşa s.1719,Rahmetullah Efendi s.1720, Ramazanzâde Nişancı Mehmed bey s.1721, Râuf Ahmed Velî s.1721,Resûl Zekî Arvasî s.1722, Reşid Paşa s.1724, Reşid Paşa s.1724, Reşid Rıza s.1725, Rfkî s.1728, Rf'a bin Hâris, s.1726, Rıfâ'a bin Abdilmünzir s.1726, Rıfâ'a bin Amr s.1727, Rıfâ'a bin Râfi' s.1727, Rıkıyye s.1727 Rıknüddevle, s.1728, Rüknüddin Ahmed s.1729, Rüstem Paşa s.1730, Rüveym s.1730, Sabîh mevlâ Ebi1-Âs s.1732, Sabîha s.1732, Sâbit bin Akram s.1732, Sâbit bin Esed-i Benânî s.1733, Sâbit bin Kays s.1733, Sâbit bin Sa'lebe s.1734, Sâbûnî s.1734, Saçaklızâde Muhammed s.1734, Sa'd bin Ebî Vakkâs s.1735, Sa'd bin Hayseme s.1737, Sa'd bin Muâz s.1737, Sa'd bin Osman s.1738, Sa'd bin Rabî' s.1739, Sa'd bin Ubâde s.1739, Sa'd bin Ubeyd s.1741, Sa'dî Şirâzî s.1741, Sadrüddin Konevî s.1742, Sadrüşşehîd s.1743, Sadrüş-şerîa-i Sânî, s.1744, Sa'dullah bin Îsâ s.1745, Sa'dullah Es'ad efendi s.1745, Sa'düddin bin Şemşüddin Deyrî s.1745, Sa'düddin efendizâde s.1746, Sa'düddin Efendi s.1747, Sa'düddin Kaşgarî s.1747, Sa'düddin Teftezanî s.1749 Saffâr İbrâhim bin İsmâil s.1750, Sâfiyye s.1751, Sâfiyye s.1751, Safiyyüddin Erdebilî s.1751, Safvân bin Vehb s.1752, Sağânî (Hasan bin Muhammed) s.1752, Sâib bin Osman s.1753, Saîd bin Âmir Kureşî s.1753, Saîd bin Âs s.1753, Saîd bin Cübeyr s.1754, Saîd bin Müseyyeb s.1755, Saîd Paşa s.1756, Saîd Paşa s.1756, Saîd Paşa Diyarbekirli s.1757, Saîd bin Zeyd s.1759, Sakf bin Amr s.1760, Salahaddin Eyyûbi s.1760, Sa'lebe bin Amr s.1761, Sa'lebe bin Aneme s.1762, Sa'lebe s.1762, Sa'lebî s.1763, Sâlih aleyhisselâm s.1763, Sâlih Çelebî s.1764, Sâlih Gülâbî s.1764, Sâlihzâde s.1766, Sâlih Zekî Bey s.1766, Sâlim bin Abdullah s.1768, Sâlim mevlâ Ebî Hüzeyfe s.1768, Sâlim bin Umeyre s.1769, Sâm bin Nûh s.1769, Sâmî Abdürrahmân Paşa s.1769, Sâmî Paşa s.1770, San'ânî s.1771, Sarrâf s.1772, Sayfî bin Sevâd s.1772, Seâdet Giray s.1772, Sebrâ bin Fâtik s.1772, Sebûk Tekin s.1773, Sebezmûnî s.1773, Secâh s.1774, Seffâh s.1774, Sefîne s.1774, Sehâvî s.1774, Sehl-i Argıyânî s.1775, Sehl bin Abdullah Tüsterî s.1776, Sehl bin Hüneyf s.1778, Sehl bin Râfi' s.1779, Sehl-i Sicistânî s.1779, Selçuk s.1780, Seleme bin Ebî Seleme s.1783, Seleme bin Eslem s.1783, Seleme bin Hişam s.1783, Seleme bin Sabit s.1783, Seleme bin Selâme s.1784, Selîm Giray s.1784, Selîm han (Yavuz) I. s.1785, Selim hân II. s.1786, Selim han III. s.1789, Selit bin Kays s.1790, Selmân-i Fârisî s.1790, Semâme bin Esâl s.1794, Sem'ânî s.1794, Sementârî s.1795, Semüre ibni Cündeb s.1795, Senâî s.1795, Senâüllah Pânî Pütî s.1796 Sencer s.1797, Sevâd bin Gaziyye s.1797, Sevâd bin Râzin s.1798, Sevde s.1798, Seydî Reis s.1798, Seyfüddevle s.1799, Seyfüddin Âmidî s.1800, Seyyid Battâl Gâzî s.1800, Seyyid İbrâhim s.1801, Seyyid Kutb s.1803, Seyyidet Nefîse s.1804, Seyyid Sâlih s.1806, Seyyid Şerif Cürcânî s.1807, Seyyid Vilâyet s.1811, Sıbgatullah Arvâsî s.1812, Sığnâkî s.1822, Sırrî Paşa (Giridli) s.1823, Sırrî Sekatî s.1824, Sibeveyh s.1826, Sinân (Mimâr) s.1827, Sinân bin Sayfî s.1828, Sinan Paşa (Sinânüddin) s.1828, Sinan Paşa s.1830, Sinan Paşa s.1831, Sinnûsî s.1832, Sokollu Mehmed Paşa s.1832, Somuncu baba - (Bak "Hamîd-i

Kayserî") Suhayb bin Sinân s.1833, Suhnûn s.1835, Su'lûkî s.1835, Sultân Veled s.1836, Sun'ullah efendi s.1836, Sunkur (Sungur) s.1837, Suyûtî s.1837, Süfyân-i Sevrî s.1839, Süfyân bin Nesr s.1843, Süfyân bin Uyeyne s.1843, Süheyl bin Râfi' s.1843, Süheyl bin Vehb s.1843, Süheyl bin Ubeyd-i Ensârî s.1843, Süleym bin Amr s.1846, Süleym bin Hâris s.1846, Süleym bin Kays s.1846, Süleym bin Milhân·s.1847, Süleyman aleyhisselâm·s.1847, Süleyman bin Abdülmelik s.1848, Süleyman bin Abdülvehhâb s.1849, Süleyman bin Mihrân- (Bak "A'meş") Süleyman bin Yesâr s.1849, Süleyman Çelebi s.1850, Süleyman hân (Kânûnî) I. s.1852, Süleyman han II. s.1860, Süleyman Paşa s.1861, Süleyman Şâh s.1862, Sünbül Efendi s.1862, Sürâka s.1863, Sürâka bin Amr s.1864, Sürâka bin Kâ'b s.1864, Süreyyâ Paşa s.1864, Sürûcî (Ahmed bin İbrâhim) s.1865, Süveybıt bin Harmele s.1865, Şâbî (Âmir bin Şurâhîl) s.1866, Şâhcihân s.1867, Şâhrûh s.1867, Şâh bin Şücâ' Kirmânî s.1868, Şah İsmâil Safevî s.1869, Şâh İsmâil Safevî II. s.1871, Şâh Mîr Şemsüddin s.1871, Şah Veliyyullah s.1872, Şakik-ı Belhî s.1873, Şâkir efendi s.1875, Şâşî (Sâhib-ül Hilye) s.1876, Şâtıbî (Abdülaziz) s.1876, Şâtıbî (Ahmed) s.1876, Şâtıbî (Kasım) s.1876, Şehâbüddin Ayıntâbî s.1878, Şehâbüddin Ahmed Sivâsî s.1878, Şehâbüddin Sühreverdî s.1879, Şehâbüddin Sühreverdî s.1881, Şekercizâde s.1882, Şemmâs bin Osman s.1882, Şemsüddin Hanefî s.1883, Şemsüddin Sâmî s.1885, Şemsüddin Tebrîzî s.1885, Şemsüddin Timûrtaşî s.1887, Şemsül-eimme Hulvânî (Abdülazîz bin Ahmed) s.1887, Şemsül-eimme Kerderî s.1888, Şemsül-eimme Serahsî s.1889, Şeref efendi s.1889, Şevkânî s.1890, Şeybân-ı Râ'î s.1891, Şeyh Şâmil s.1891, Şeyhulislâm Hoca Sa'düddin efendi s.1899, Şeyhzâde (Muhyiddin Muhammed) s.1900, Şeymâ s.1901, Şihristânî s.1901, Şit aleyhisselâm s.1901, Şuayb aleyhisselâm s.1902, Şu'be bin Haccâc s.1904, Şuca' Şâh s.1904, Şüreyh (kadı) s.1905, Şürün bülâlî s.1905, Taberânî s.1906, Taberî - (Bak "İbni Cerir") Taberî (Hasan bin Kasım) s.1906, Taberî (Ahmed bin Ebî Ahmed) s.1906, Taberî (Ebû Alî Hasan bin Kâsım) s.1906, Taberî (Ebû Tayyib Tâhir bin Abdullah) s.1907, Tâcüddin (İbrâhim) s.1907, Tâcüddin bin Zekeriyya s.1907, Tâcüddin İskenderî s.1914, Tâcüddin Sübkî s.1914, Tâc-ül mülk s.1914, Tâc-ül mülûk s.1915, Tâhâ-i Hakkârî s.1915, Tahâvî - (Bak "Ebû Ca'fer Tahâvî") Tâhir s.1938, Tâhir Bedahşî s.1939, Tahir Lâhorî s.1940, Tahmasıb s.1944, Tahtâvî s.1944, Takıyyüddin Sübkî s.1945, Talha bin Berâ Ensârî s.1945, Talha bin Ubeydullah s.1945, Târık bin Ziyâd s.1948, Târûh s.1950, Taşköprülüzâde s.1950, Tâvus bin Keysân s.1953, Temîm-i Dârî s.1953, Tengez s.1954, Terzi Baba (Hayyât Vehbi) s.1954, Timurlenk s.1954, Timûrtaş s.1956, Tirmizî s.1957, Tipû Sâhib s.1959, Tomambay s.1960, Topbaşzâde-(Bak."Ahmed Kudsî efendi"), Tufeyl s.1960, Tufeyl bin Hâris s.1960, Tufeyl bin Mâlik s.1961, Tufeyl bin Nu'man s.1961, Tuğrul s.1961, Tuleyb bin Umeyr s.1961, Tuleyhâ s.1962, Turan Şah s.1962, Turan Şâh s.1962, Turhan (Hadice) Sultan s.1962, Tütüş s.1963, Ubâde bin Sâmit s.1964, Ubeyd bin Evs s.1964, Ubeyd bin Teyhân s.1964, Ubeyde bin Hâris s.1964, Ubeydullah (Seyyid) s.1965, Ubeydullah Ahrâr s.1965, Ubeydullah bin Abbâs s.1989, Ubeydullah bin Hüseyin s.1989, Ubeydullah bin Ömer s.1990, Ubeydullah bin Mes'ûd s.1990, Ubeydullah Mehdî s.1991, Ukayl s.1991, Ukayl-i Münbicî s.1992, Ukbe bin Âmir s.1993, Ukbe bin Nâfi' s.1993, Ukbe bin Vehb-i Ensârî s.1994, Ukkâşe bin Mıhsân s.1994, Uluğ Bey s.1994, Umeyr bin Âmir s.1995, Umeyr bin Avf s.1995, Umeyr bin Hümâm s.1995, Umeyr bin Vakkas s.1996, Urve bin Zübeyr s.1996, Uşâkî s.1997, Utbe s.1997, Utbe bin Ebî Leheb s.1997, Utbe bin Ebî Süfyân s.1998, Utbe bin Gazvân s.1998, Uveym bin Saîde s.1998, Uzeyr aleyhisselâm s.1999, Uzun Hasan s.1999, Uzun Muslihuddin s.2000, Übeyy ibni Kâ'b s.2001, Üftâde (Muhammed Muhyiddin) s.2001, Ümmü Eymen s.2002, Ümmü Gülsüm s.2002, Ümmü Habîbe [Remle] s.2002, Ümmühânî s.2004, Ümmü Hakîm Mahzûmiyye s.2007, Ümmü Ma'bed s.2007, Ümmü Seleme s.2007, Üneys bin Katâde s.2007, Üsâme bin Zeyd s.2008, Üveys bin Âmir Karnî (Veysel Karânî) s.2008, Vâhidî s.2014, Vahidüddin han s.2014, Vahşî bin Harb s.2014, Vakıd bin Abdullah s.2017,

Vâkıdî s.2018, Vânî s.2018, Vânî Muhammed efendi s.2019, Varaka bin Nevfel s.2019, Vâsıkbillâh s.2019, Vâsıl bin Atâ s.2020, Vassâf Abdullah efendi s.2021, Vedeka bin İyâs s.2022, Vefâ (Muslihuddin Mustafa) s.2022, Vehb bin Münebbih s.2024, Vehd bin Sa'd s.2025, Vekî' bin Cerrâh s.2025, Velîd bin Abdülmelik s.2028, Velîd bin Velîd s.2026, Veliyyuddin efendi s.2027, Velvalicî Abdürreşid s.2027, Veysel - Karânî - (Bak "Üveys bin Âmir-i Karnî"), Yâfi'î s.2029, Yahyâ aleyhisselâm s.2031, Yahyâ efendi s.3032, Yahyâ efendi (Zekeriyyâzâde) s.2034, Yahyâ efendi (Minkarizâde) s.2034, Yahyâ ibni Eksem s.2034, Yahyâ ibni Ma'in s.2035, Yahyâ ibni Muâz Râzî s.2035, Yahyâ ibni Muhammed Şerefüddin Münâvî Haddâdî s.2038, Yahyâ ibni Yahyâ s.2039, Yahyâ bin Zekeriyyâ Kûfî s.2039, Ya'kûb aleyhisselâm s.2040, Ya'kûb Bey s.2041, Ya'kûb-i Çerhî s.2041, Ya'kub bin Seyyid Alî s.2044, Ya'kub bin Yûsuf s.2044, Yâkut-i Arşî s.2045, Yâkut-i Hamevî s.2045, Yâr Muhammed kadîm -Talkanî s.2046, Yâser s.2047, Yavuz Sultan Selîm - (Bak "Selîm han I.") Yazıcızâde Muhammed s.2047, Yekdest (Ahmed) s.2048, Yezid s.2049, Yezid bin Ahnes s.2051, Yezid bin Ebi Süfyân s.2051, Yezid bin Mühelleb s.2052, Yezid bin Münzir s.2053, Yezid bin Seken s.2053, Yûnus aleyhisselâm s.2053, Yûnus bin Habîb s.2058, Yûnus Paşa s.2058, Yûnus bin Ubeyd s.2058, Yûnus Emre s.2059, Yûsuf aleyhisselâm s.2060, Yûsuf s.2068, Yûsuf s.2068, Yüsuf bin Feraglî s.2069, Yûsuf bin Hüseyin Kirmastî s.2069, Yûsuf bin Hüseyin Râzî s.2070, Yûsuf bin Taşfîn s.2073, Yûsuf Çeştî s.2073, Yûsuf Hemedanî s.2074, Yûsuf Nebhânî s.2076, Yûsuf Sekkâkî s.2078, Yûsuf Semerkandî s.2079, Yûsuf Şemsüddin Bağdâdî s.2079, Yûsuf Yanyavî s.2080, Yûsuf Ziyâ Akışık s.2080, Yûşâ' aleyhisselâm s.2081, Zâhid-ül Kevserî s.2083, Zahîrüddin Ebûl - Mehâsin s.2083, Zahiruddin Timûrtâşî s.2083, Zehebî Şemsüddin s.2083, Zekeriyyâ aleyhisselâm s.2086, Zekeriyyâ Ensârî s.2090, Zekvân bin Ubeyd s.2092, Zemahşerî s.2092, Zeman Şâh s.2095, Zenbilli Alî efendi - (Bak Alî efendi "Zenbilli") Zengi Atâ s.2096, Zerencerî (Bekir bin Muhammed) s.2098, Zeyd bin Hârise s.2099, Zeyd bin Hattâb s.2103, Zeyd bin Muallâ s.2104, Zeyd bin Müzeyyin s.2104, Zeyd bin Sâbit s.2104, Zeyd bin Zeynelâbidîn s.2105, Zeyla'î s.2106, Zeyneb s.2106, Zeyneb binti Cahş s.2107, Zeyneb binti Hüzeyme s.2108, Zeyneb s.2108, Zeyneddin Hâfî s.2108, Zeyneddiri Taybâdî s.2109, Zeynelâbidîn (Seyyid) s.2109, Zeynelâbidin bin Abdürrâûf Münâvî s.2112, Zeyrek (Molla Muhammed) s.2113, Ziyâd bin Ebih s.2114, Ziyâd bin Lebid s.2114, Ziyâd ibni Seken s.2115, Ziyâüddin Gümüşhânevî s.2115, Ziyâüddin Sa'dî s.2117, Zübeyr ibni Avvâm s.2118, Züfer bin Hüzeyl s.2119, Zührî (İbni Şihâb) s.2120, Zülkifl aleyhisselâm s.2121, Zünnûn-i Mısrî s.2122, Züşşimâleyn bin Abd-i Amr s.2125.

Konu Açıklaması: Ansiklopedinin 3. cildinde 120 velînin hâl tercümesi olup bunlardan 87 tanesinin menkıbeleri anlatılmıştır.

152. **Ünver, Ord. Prof. Dr. A. Süheyl**
Sevâkıb-ı Menâkıb-Mevlana'dan Hatıralar.—İstanbul: Ornagon İlaçları A.Ş., 1973.
52 s.; 27,5 cm.; 22 minyatür.

Farsça *Sevâkıb-ı Menâkıb* adıyla **Mevlâna**'nın menkıbelerinin bir araya getirildiği kitabın XVI. asırda yapılan tercümesindeki minyatürlü menkıbeleri ve minyatürleri ihtiva eden bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.V, Sevâkıb-ı Menâkıb'ın Farsçası s.2, Mesnevîhan Mahmud Dede Hakkında Kısa Bilgi s.2, Sevâkıb-ı Menâkıb Tercümesi s.3, Sevâkıb-ı Menâkıb'ın

diğer nüshaları s.3, Birleşik Amerika'daki Nüshalar s.4, Tercüme-i Sevâkıb Bölümleri s.5, Topkapı Sarayı Müzesindeki Sevâkıb-ı Menâkıb tercümesi nüshasında resimleri olan menkabeler s.6, Minyatürlerin evsâfi s.6, Tabloların Fihristi s.7, Resimler ve İzahları s.8.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Mevlevîlik hakkında bilgi verilmiş ve **Mevlâna**'nın hayatına kısaca temas edilmiştir. Burada **Mevlâna**'nın hatıra ve menkıbelerinin vefatından sonra **Ahmed Eflâkî**'ye toplatıldığı ve Farsça olarak yazdırıldığı belirtilir. Sonra buna benzer toplamaların kısaltılarak yine Farsçayla *Sevâkıb-ı Menâkıb* (Menkabelerin Yıldızları) adıyla meydana getirildiği ifade edilmektedir. Eserin XVI. asırda mesnevîhan **Mahmud Dede** tarafından tercüme edildiği, bu nüshalardan iki tanesinin resimli olduğu belirtilmiştir.

Konu Açıklaması: Kitapta yirmi iki minyatür vardır. Bu minyatürlerin karşısına eserin orijinal nüshasındaki metin aynen verilmiş, ayrıca kısa bir izahat da ilâve edilmiştir. Kitaba eserden yirmi iki menkıbe alınmıştır.

❁

153. **Varol, N[ecdet] (haz.)**
En Güzel Evliyâ Menkıbeleri.—İstanbul: Saadet Yayınları, 1968.
48 s.; 18,5 cm.
Saadet Yayınları'nın Dînî Ucuz Halk Kitapları No: 14

Ashab ve evliyâlar ile ilgili derlenen menkıbeleri ihtiva eden bir kitaptır.

İçindekiler: Yoktur.

Konu Açıklaması: Kitapta seksen dört tane menkıbe vardır. Herbiri birbirinden bağımsız farklı velî ve ashaba ait bu menkıbelerle halka dînî hikayeler anlatmak amacı dikkati çekmektedir. Ayrıca menkıbelerin dizilişinde bir sıra takip edilmiştir. Kitapta menkıbesi bulunanlar sırasıyla şöyledir: **Hallac-ı Mansur, Şeyh Abdullah Tüsteri, Hakim-i Tirmizî, Hasan Basri, Osman Hayri, Hayr-ı Nessac, Hamet-i Asam, Tirmizî, Ebu Muhammed-i Kerirî, Ebul Hüseyin Nurî, Cüneyd Bağdadî, Ahmet-i Harb, Bişri Hafî, Zennun Mısrî, Hz. Hasan, Süfyan Sevri, Sırrı Sakatî, İbrahim Ethem, Habib-i Acemî, Abdullah İbni Cellâ, Utbetül Gulam, Hz. Yusuf bin Hüseyin, Hz. Rabia, Abdullah-ı Hafif, Ahmed-i Mağrib, Beyazıd Bestamî, Hz. Davudu Taî, İshak Nehcurî, Hz. Ebubekir-i Varrak, Hz. Ebusaid Harraz, Hz. Fadıl İbn İyaz, Hz. İbni Ata, Hz. Şekik, Hz. Ebubekir Kettanî, Hz. Şuca-i Kirmanî, Hz. Ebu Türab, Ebu Hafs-ı Haddad, Ebuhazimî Medenî, Hz. Ahmet Hadraviyye, Ebul Hasan Poşnekî, Ebu Muhammed Rüyem, Abdullah-ı Hafif, Abdullah İbn-i Mübarek, Yahya bin Muhaz.**

❁

154. **Yardımcı, İlhan**
Hak Âşığı Hazret-i Üftâde.—İstanbul: Sinan Yayınevi, 1980.
248 s.; 18,5 cm.; 9 res.
Sinan Yayınları No:29
Bibliyografya var.

Hz. Üftâde'nin hayatı, çevresi, divânından seçme eserler ve menâkıbından oluşan bir eserdir.

İçindekiler: Yayınevinin Önsözü s.7, Yazarın Önsözü s.9, Giriş s.11, Bursa'nın Tarihçesi s.16, Hz. Üftâde'nin Hayatı s.27, Üftâde Mahlasının Alınması s.31, Hz. Üftâde'nin Dergâha Çekilişleri s.34, Kubbeli Oda'nın kutsallığı s.38, Azizandan Bir Celvetinin dedikleri s.45, Oniki Rakamı ile ilgili bir hatıra s.51, Hz. Üftâde için yazılmış tarihler ve medhiyyeler s.55, Hz. Üftâde'nin Şeceresi s.66, Üftâde zâde İmam Abdülbâki Merhum'un Lûtfettikleri Manzum Şecere s.68, "Üftâde Kur'an Kursu" ve Derneği s.72, Üftâde Türbesi ve Câmii Şerifi s.74, Türbe Dışındaki Kabirler s.76, "Kubbeli Oda"nın büyüklüğü s.79, Aziz Mahmûd Hüdâyi'nin Hazreti Üftâde'ye İntisabı s.81, Hacca gidişin Bursa'daki dedikodusu ve Mahkemeye Aksi s.84, Kaybedilen El Yazması Şecere Hakkında Birkaç Söz s.94, Aziz Hüdâyi'nin kısa Biyografisi s.96, Hz. Üftâde'nin Divanından Seçme İnciler s.97, Menâkıb s.159, Her Çiçek Allah'ı Zikreder s.162, "Şeyhimin Sözü Ruh Bulsun" s.163, Gönül Ateşiyle Kaynamış Bu Su s.164, Üftâde Tekkesinin Üstüne çıkılmaz s.165, Sizin İlim Çeşmenizin Musluğu Tıkanmış s.168, Delik Teknenin Altını Sıvamakla Meşgul İdim s.170, Bir Komodor'un anlattıkları s.172, Hû Çeşmesindeki Alışır Suyunun Kutsallığı s.173, Pişmemişler Celvetî Olamazlar s.174, Hû Çeşmesinden Su Taşımak Örf ve Adet Halindedir s.175, Mesnevi'den Beyitler Okur ve Şerh Eder s.176, Veliler Dünya Saltanatının Temel Direkleridir s.177, Aslını Görebilme Kudreti s.178, Cennetlik Olan Elbiseci Yani s.179, Kar kuyusundon kurtarılan Derviş Mahmûd s.180, Sultan Ahmed'in Rüyası s.182, Hünkârın Yedi Adımı s.184, Kevser Şerabı Gibi Tatlı Geldi s.187, Hz. Üftâde'den Kuvvet Alan Hüdâyi Âsası s.189, Hüdâyi Geçidi s.191, Üftâde'nin Makbûl Duası s.194, Kuvay-ı Milliyeci Şeyh Muhtar s.197, Vebâ Salgını s.200, Veliler Bir Anda Dünya'yı Gezer s.201, Velîler Has Keramet Gösterisi s.203, Velîler Kapısından Kul Kovulmaz s.205, Edeb Sözünün Önemi s.208, Şeyhler İlhamı Beş Kaynaktan Alır s.210, Kader İle Nasib s.213, Kimsenin Görmediği Bir Yer Bulamadım s.225, Yetmişbin Tevhid s.227, Eser İçin Faydalanılan Kaynaklar s.229.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Öncelikle yayınevinin önsözü yeralır ve burada kitap takdim edilerek, Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla yayınlandığı, bu örnek hayatların tatbikine muhtaç olunduğu ifade edilmektedir.

Yazarın önsözü **Peygamberimiz**'e salatu selam ile başlar. Kutbu'l Aktâb **Hz. Üftâde**'nin anlatıldığı bu eserin iddiasının olmadığı belirtilir. **Hz. Üftâde**'nin önemi anlatılır. Daha sonra kendisi hakkında büyük eser yazılmadığı, hayatını, menkıbe ve şiirlerini yazmak için çeşitli kaynaklardan yararlanarak bu eseri vücûda getirdikleri anlatılır.

Girişte, **Peygamberimiz**'den sonraki terbiye halkasının evliyâullah ile devam ettiği belirtilerek, ahlâklı insanın özellikleri ve seyr-i sülûktaki bazı hâller anlatılır. Bu kısım **Saim Üftâdeoğlu** adı ile **Hz. Üftâde** soyundan bir emekli yarbay tarafından kaleme alınmıştır.

Konu Açıklaması: Menâkıb bölümü s.159'da başlar. Öncelikle menâkıbın "menkabe"nin ne olduğu anlatılır. Menkıbelerin hurâfe olduğunu iddia edenlere cevap verilir. **Hz. Üftâde**'nin menkıbelerinin çok olduğu belirtilir. Kitabın bundan sonraki kısmında tamamen menkıbeler yeralmaktadır.

❁

155. **Yıldırım, Celâl (derl.)**
Meşahir-i Evliyâ'dan Dört Kutup: Ahmed Rufâî, Abdülkadir Geylânî, Ahmed Bedevî, İbrahim Düssûkî.—İzmir: Ticaret Matbaacılık A.Ş., 1964.
60 s.; 19,5 cm.

İzmir Müftüsü'nün büyük evliyâları tanıtmak amacıyla derlediği, menkıbelerin de yeraldığı bir kitaptır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde velî kulların diğer kullardan üstünlüğünün onlardaki muhabbetullah ve marifetullahtan geldiği anlatılır. Velîlerin Peygamber vârisi olduğu ifade edilir. Yazar tarihte böyle kulların yetiştiğini, bu kitapta kutup olan evliyâyı ve menkıbelerini yazacağını belirtir. Kaynak olarak *Nuru'l Ebsâr fi Menâkıb-ı Âl-i Beyti'n-Nebiyyi'l Muhtar* adlı eser verilir.

Konu Açıklaması: Eserde, her evliyâ için kısa bir tanıtım paragrafından sonra menkabevî tarzda anlatılan hayat hikayesi, menkıbeleri ve güzel sözleri yazılmıştır.

156. **Yılmaz, Doç. Dr. H. Kâmil**
Aziz Mahmûd Hüdâyî Hayatı-Eserleri-Tarîkatı.—İstanbul: Erkam Yayınları, 1990.
327 s.; 23,5 cm.
Erkam Yay.: 19
Bibliyografya ve indeks var.

Aziz Mahmûd Hüdâyî ve tarîkatı Celvetiye'yi detaylarıyla ele alan bir çalışmadır. Eserde ağırlık tarikatın incelemesine verilmiştir.

İçindekiler: Kısaltmalar s.5, Tez Hakkında Rapor s.7, Önsöz s.9, Birinci Kısım: Aziz Mahmûd Hüdâyi (Hayatı ve Eserleri) s.13, Giriş s.13, XIII. Asır'dan XVII. Asr'a kadar Anadolu'daki Tasavvufi Cereyanlara Umumi Bir Bakış s.13, Aziz Mahmûd Hüdâyi'nin Yaşadığı Devrin Siyâsi Ve.İçtimâî Durumu s.27, Tez İle İlgili Kaynakların Tenkidi s.33, Birinci Bölüm: Aziz Mahmud Hüdâyi'nin Hayatı s.37, Üftâde'ye İntisahından Önceki Hayatı s.37, Yetişmesi s.37, Adı ve Nesebi s.37, Doğum Yeri ve Memleketi s.39, Resmî Vazifeleri s.43, Üftâde'ye İntisabından Sonraki Hayatı s.46, İntisabı ve Müridliği s.46, Hilâfeti s.48, Şeyhliği s.49, Rumeli Tarafına Seyâhati ve Orada İkameti s.49, Hüdâyi'nin Şeyh Olarak İstanbul'a Gelişi s.51, Ferhad Paşa İle Tebriz Seferine İştirâki s.51, Hüdâyi'nin Vâizlik Hizmetleri s.52, Hüdayi'nin Padişahlarla Münâsebeti s.54, Ayşe Sultan'la Evlenmesi Mes'elesi s.69, Hüdiyi'nin Hacc Seferleri ve Vefâtı s.70, Çocukları ve Soyu s.72, Aziz Mahmûd Hüdâyî'nin Menkabe ve Kerametleri s.75, İntisabına Aid Menkabeleri s.75, Müridlik Devresine Aid Menkabeleri s.77, Şeyhlik Devresine Aid Menkabeleri ve Müntesiplerine Duası s.83, İkinci Bölüm: Aziz Mahmûd Hüdâyî'nin Şahsiyeti ve Eserleri s.89, İlmi, Edebi ve Tasavvufi Şahsiyeti s.89, İlmi Şahsiyeti s.89, Edebi Şahsiyeti s.90, Tasavvufi Şahsiyeti s.96, Eserleri s.103, Arapça Eserleri s.103, Türkçe Eserleri s.115, Üçüncü Bölüm: Aziz Mahmûd Hüdâyî'nin Şöhreti, Nüfûz ve Te'sîri s.121, Şöhreti ve Nüfûzu s.121, Te'siri s.125, Halifeleri s.125, Muhib ve Mürîdleri s.132, İkinci Kısım: Celvetiyye Tarikatı (Târihçesi ve Âdabı) s.143, Giriş s.143, Tarikat ve Tarikatların Doğuşu s.143, Tarikatlara Dair Bâzı Istılahlar s.145, Seyr u Sülûk Usûllerine Göre Tarikatlar s.147, Birinci Bölüm: Celvetiyye Tarikatının Tarihçesi s.149, Celvet ve Celvetiyye s.149, Hüdâyi'ye Kadar Tarihçe-i Tarikat s.152, Celvetî Silsilesi s.153, Celveti Meşâyıhının Terâcim-i Ahvâli s.154, İbrahim Zâhid Gilânî s.154, Safyiüddin Erdebîlî s.156, Sadreddin Erdebîlî s.159, Atâeddin Erdebîlî s.153, Ebû Hâmid Hamidüddin

Aksarayî (Somuncu Baba) s.164, Hacı Bayram Velî s.169, Akbıyık Meczub s.174, Muk'ad Hızır Dede s.176, Mehmed Muhyiddin Üftâde s.178, İkinci Bölüm: Celvetiyye Tarîkatı Âdâbı s.183, Celvetiyye'nin Temel Prensipleri s.183, Tezkiye s.183, Tasfiye s.184, Tecliye s.184, Celvetiyye'de Sülûkün Esasları s.185, Zikirde İştigal s.185, Tevhid Zikri s.188, Esmâ (-i Seb'a) Zikri s.192, Sûrî ve Manevi Mcâhede s.196, Celvetiyye'de Teslik Tarz s.198, Şeyh-Mürid Münasebetleri s.198, Şeyhin Sıfat ve Alâmetleri s.200, Celveliyye'de Şeye'e İntisâb (=Bey'at) s.201, Sâlikin Seyr ü Sülûk Mükellefiyetleri s.206, Sâlikin Riâyet Edeceği Edepler s.210, Şeyhine Karşı Edepleri s.210, Nefsine Karşı Edepleri s.213, İhvânına ve Diğer İhsanlara Karşı Edepleri s.214, Celvetiyye'de Sülûkün Mertebeleri s.216, Tabiât Mertebesi s.216, Nefs Mertebesi s.217, Rûh Mertebesi s.219, Sırr Mertebesi s.219, Hilâfet (İrşâd'a İzin) ,220 Celveti Âyini (Nısf-ı Kıyam) s.222, Celvetiyye'de Tâc ve Kisve s.223, Celvetiyye'nin Diğer Tarikatlarla Münâsebeti s.226, Halvetiyye İle Münâsebeti s.226, Bayramiyye İle Münâsebeti s.229, Bistâmiyye (Nakşbendiyye) İle Münâsebeti s.233, Üçüncü Bölüm: Celvetiyye'nin Şûbeleri ve İstanbul Celveti Tekkeleri s.235, Celvetiyye'nin Yayılışı s.235, Celvetiyye Tarikatı Şubeleri s.236, Selâmiyye s.236, Zakırzâde Abdullah Efendi s.236, Selâmı Ali Efendi s.237, Hakkıyye s.239, Atpazârî Osman Efendi s.239, Bursalı İsmail Hakkı s.240, Fenâiyye s.241, Hâşimiyye s.242, İstanbul Celveti Tekkeleri s.246, Hüdâyi Külliyesi Veya Celveti Âsitânesi s.240, Külliyenin Târihçesi s.246, Külliye'nin Bugünkü Durumu s.249, Hüdâyi Dergâhı'nda Celvelti Âyîni s.256, Hüdâyi Âsitânesi'nde Post-Nişn Olan Şeyhler s.258, İstanbul'da Bulunan Diğer Celveti Tekkeleri s.271, Celvetiyye'de Musikî s.294, Netice s.299, Kitâbiyât s.303, İndeksler s.313.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Bir doktora çalışması olarak hazırlanan eserin daha sonra basıldığı ve kitabın 3. baskısını yaptığı belirtilmektedir. "Menkıbeleri ve ilâhîleri ile yıllar boyu kalpleri doldurduğu" ifade edilen **Aziz Mahmud Hüdâyî**'nin tanıtılması gerektiği belirtilmektedir

Konu Açıklaması: Kitabın büyük kısmı Celvetiye tarîkatine ayrılmıştır. Fakat I. kısımda **Aziz Mahmûd Hüdâyî**'nin hayatı ve eserleri ele alınmaktadır. Burada menkıbe ve kerâmetlerine de bir bölüm ayrılmış ve hayatına dair müstakil bir menâkıba rastlanmadığı, fakat hayatından bahseden eserlerde çeşitli menkabe ve kerâmetlerine tesadüf edildiği ifade edilmektedır. Bundan sonra menkıbeler, ıntısabına aıd, müridlık devrıne aıd, şeyhlik devrine aid, şeklinde ayrılmakta ve ayrı ayrı anlatılmaktadır.

❁

157. **Yurd, Ali İhsan, Dr.Mustafa Karaçalım (haz.)**
Akşemseddin Hayatı ve Eserleri.—İstanbul: M.Ü. İlâhiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 1994.
472 s ; 23,5 cm.
M.Ü. İlâhiyat Fak. Vakfı Yay. No:74
Bibliyografya var.
ISBN. 975-548-035-8

Akşemseddin'nin hayatı ve eserlerinin anlatıldığı kitapta **Emir Hüseyin Enîsî**'nin *Menâkıb-ı Akşemseddin* adlı eserinin metni ve değerlendirmesi yayınlanmıştır.

İçindekiler: Eseri Sunarken s.13, Giriş s.15, Hayatı s.15, Kimliği s.16, Soyu ve Sühreverdli s.17, Öğrenimi, Müderrisliği, Tarîkata Girişi s.17, Şeyhi Hâcî Bayram-ı Velî, Mesleği ve Halîfeleri s.21, Hâcî Bayram-ı Velî'ye Bağlanması Halifeliği ve Hizmeti s.22, Hâcî Bayram-ı Veli'nîn Halîfelik Vermesi s.24, Akşemseddîn'in Halîfelik Alıp Tarîkatı Yayma İşine Başlaması s.25, Hâcî Bayram-ı Velî'nin Ölümünden Sonra Göynük'e Yerleşmesi s.26, Kostantin Şehrinin Açılışına Gelmesi s.27, Soyunun Sürdürenler s.31, Tarîkatını Yaymayı Sürdüren Halîfeleri s.32, Ölümü s.38, Eserleri s.40, Hayatını Yazanlar s.46, Lâmi'î, Nafahâtu'l-Uns min Hazarâti 'l-Kuds = Nafahâtu'l-Uns fî Manâkibi Avliyâ = Futûhul Mucâhiîn li Tavârîhi Kulûbi'l-Muşâhidîn s.47, Taşköprülü-zâde'den çev. Mecdî, Tercüme-i Şakîyik-i Nu'mâniyye = Hadâiku'ş-Şakâik s.50, Gelibolulu Mustafâ 'Âlî, Kunhu'l-Ahbâr va Lavâkihu'l-Afkâr s.60, Solak-zâde Mehmed Hemdemî Çelebî, Fihrist-i Şâhân/Târîh-i Âl-i Osmân li-Solak-zâde/ Solak-zâde Târîhi s.68, Sarı 'Abdu'llâh, Cavharatu'l-Bidâya Durratu'n-Nihâya s.71, Hâcî Hilmî ('Alî) Tuhfatu'l-Mucâhidîn Bahcatu'z-Zâkirîn s.72, Evliyâ Çelebî, Seyâhat-nâme s.74, Ayvansarâyî, Vefeyât-ı Meşâyih=Tezkire-i Ayvansarâyî s.75, Molla-zâde Süleymân Şeyhî, Bahru'l-Valâya s.77, Mehmed Salâhu'd-dîn, 'Osmânlılar yâhûd Külliyât-ı Terâcim s.79, Ş. Sâmî, Kâmûsu'l-A'lâm s.80, Mehmed Şâkir, Terâcim-i Ahvâl-i Meşâhir-i İslâmiyye s.81, Ali Seydî-Ali Reşâd-Mehmed İzzet- L. Feuillet, Musavver Dairet-ül-Meârif s.83, Bursalı Mehmed Tâhir, İslâm Mecmûası=Osmanlı Müellifleri s.84, Osman Şevki Uludağ, Osmânlı Tabâbeti Târihi=Beşbuçuk Asırlık Türk Tabâbeti Tarihi s.86, Bolu Vilâyeti Sâl-nâmesi 1341 s.87, Osmân-zâde Hüseyin Vassâf, Sefîne-i Evliyâ-i Ebrâr Şerh-i Esmâr-ı Esrâr s.90, Osman Fevzi Olcay, Amasya Meşâhiri s.96, Manâkib-i Akşemse'd-dîn s.127, Eserde Geçeni Kitâp Adları s.150, Tuhfatu 'l-İhvân s.197, Kâşifu'l-Muşkilât s.205, Kâşifu'l-Muşkilât'tan Bir Parça s.294, Eserde Geçen Kitâp Adları s.298, Makâmât-i Avliyâ s.329, Maktûbât s.343, Aş'âr s.347, Mâddatu'l-Hayât s.369, Risâla-i Kîmyâ-yi Sa'âdat s.387, Vakf-Nâma s.391, Kaynaklar s.395, Ali İhsan Yurt s.469, Son Söz s.471.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Sunarken başlıklı bölümde tarihte yeterince değer verilmemiş bilim ve gönül erleri olduğu, bunlardan bir tanesinin de **Akşemseddin** olduğu anlatılmıştır. Bu zât hakkında yayınlanmış bir eser bulunmadığı ifade edilerek **Emir Hüseyin Enîsî**'nin yazdığı menâkıbın da yıllar sonra basıldığı belirtilmiştir. Ayrıca bundan sonra hazırlanacak eserlere de kaynaklık edebilecek nitelikte olduğu yazılmıştır.

Konu Açıklaması: Kitabın 127. sayfasından itibaren **Emir Hüseyin Enîsî**'nin *Menâkıb-ı Akşemseddin* adlı eserinin öncelikle çeşitli kütüphanelerdeki nüshalarından bahsedilmiş, sonra da verilen metnin daha önce basılan Arap harfli metin olduğu ifade edilmiştir. Bu, 149. sayfada son bulmakta buradan 195. sayfaya kadar da menâkıb değerlendirilmektedir.

Eserin diğer kısımları **Akşemseddin**'le ilgili diğer bahislere ayrılmıştır.

158. **Yüce, Kemal**
Saltuk-nâme'de Tarihî, Dinî ve Efsanevî Unsurlar.—Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1987.
XV + 394 s.; 19,5 cm.; 1 hrt.
Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.: 832, Kaynak Eserleri Dizisi: 9.
Bibliyografya ve dizin var.
ISBN 975-17-0084-2

Sarı Saltuk'un menkıbelerini ihtiva eden *Saltuk-nâme* üzerinde tarih, din ve manevî kültür unsurlar açısından yapılmış geniş değerlendirmelerin bulunduğu bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.XIII, Giriş, İslamî Türk Destanlarına Toplu Bakış s.1, Saltuk-nâme'nin Yazma Nüshaları s.5, Topkapı Sarayı Hazine Kütüphanesi Nüshası s.6, Bor, Halil Bey Kütüphanesi Nüshası s.7, Ankara Milli Kütüphane Nüshası s.9, Yazma Nüshalarının Yazarı ve Yazılış Tarihi s.10, Diğer Nüshalar s.15, Birinci Bölüm, Çeşitli Kaynaklardaki Sarı Saltuk ve Saltuk-nâme'de Tarihî Unsurlar s.20, Kaynaklarda Sarı Saltuk s.20, Yazılı Kaynaklarda Sarı Saltuk s.20, Özel Anonim Tarihler s.22, Seyâhatnâmeler, Risâleler, Vilayetnâmeler, Vakıfnâmeler s.22, Sözlü Kaynaklarda Sarı Saltuk s.46, Bu Hususta Yapılan Çalışmalar s.49, Saltuk-nâme'de Tarihî Unsurlar s.63, Sarı Saltuk'un Tarihî Şahsiyeti s.70, Sarı Saltuk'un Anadolu, Rumeli, Kırım'daki Hayatı s.76, İkinci Bölüm, Saltuk-nâme'de Dînî Unsurlar s.101, Ayetler s.103, Hadisler s.107, Dualar s.108, Mezhepler, Fırkalar, Tarikatlar s.109, Dînî Kıssalar s.119, Sarı Saltuk'un Menkabevî Şahsiyeti s.122, Şeceresi, Çocukluğu, İrşad Olması s.125, Sarı Saltuk'a Atfedilen Kerametler s.132, Sarı Saltuk'un Halifeleri s.161, Üçüncü Bölüm, ve Saltuk-nâme'de Efsanevî Unsurlar, Sarı Saltuk'un Efsanevî Şahsiyeti s.167, Şeceresi s.172, Doğumu s.179, Sarı Saltuk'un Yardımcıları s.187, Tabiî Yardımcıları s.187, Efsanevî Yardımcıları s.191, Düşmanları s.195, Sarı Saltuk'un Fizikî ve Ruhî Özellikleri s.199, Ölümü ve Ölümünden Sonra Oluşan Efsaneler s.208, ve Saltuk-nâme'de Efsanevî Varlıklar s.210, Yarı İnsan Yarı Hayvan Varlıklar s.211, Hayvanlar s.220, Ejderha s.220, At s.226, Köpek s.233, Arslan s.237, Ak Fil, Gergedan s.242, Manda s.242, Domuz s.243, Koyun ve Keçi s.245, Semender s.246, Kuşlar s.248, Kaz s.252, Bitkiler s.256, Ağaçlar s.256, Otlar s.270, Aletler s.271, Kılıç s.272, Ok ve Yay s.277, Süngü s.286, Diğer Bazı Aletler s.288, Eşya ve Aletlerin Milli Ülkü İle Münasebeti s.292, Alem, Sancak, Tuğ s.296, Zurna, Boynuz, Kös, Nakkâre s.301, Çadır, Otağ s.302, Kızıl Elma s.303, Sonuç s.306, Bibliyografya s.313, Yazma Kitaplar-Risaleler s.313, Kitaplar s.314, Makaleler s.322, Tezler s.329, Topkapı Sarayı Saltuk-nâme Nüshasının Özeti s.331, 1. Cild, Şerif Hızır'ın Ortaya Çıkışı s.331, Şerif'in Saltuk Adını Alması ve Savaşa Gidişi s.335, Sarı Saltuk'un Birinci Rumeli Seferi s.336, Sarı Saltuk'un Kaf Dağına Seyahati s.340, Sarı Saltuk'un Habeşistan'a Seferi s.345, Sarı Saltuk'un Hindistan'a Seferi s.348, 2. Cild, Sarı Saltuk'un Türkistan Seferi s.352, Sarı Saltuk'un İkinci Rumeli Seferi s.354, Sarı Saltuk'un Kuyuya Atılması Şahmaran Ülkesine Seyahati s.359, Sarı Saltuk'un Frengistan Seferi s.360, 3. Cild, Sarı Saltuk'un Müşrik Diyarına Seferi s.366, Sarı Saltuk'un Magrip Zeminindeki Cinnistan Kalesini Fethi s.367, Nirkap Dağı'nda Evrenin Helâk Edilmesi s.369, Kıssa-ı Gaza-ı Ekber s.370, Kıssa-ı Ragduş s.371, Kıssa-ı Duhter-i Mihriban Nâm Kızın Alıp Kaçtığını Beyan Eder s.372, Sarı Saltuk'un Diğer Gazaları s.373, Kıssa-ı Ceng-i Asfaryan s.375, Kıssa-ı Mülk-i Musayfarı Giriftar idüp Sıdıgın Bildirir s.375, Kıssa-ı Ahir-i Gaza ve Vefat ve Diden-i Acaib ve Garaib s.376, İndeks s.380, Harita. s.390.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Kitabın önsözünde *Saltuk-nâme* gibi eserlerin Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslâmlaşmasında önemli rolü olduğu ifade edilmektedir. Yazar, bu tip eserleri "bir çok büyük şahsiyetlerin ve bunlara bağlı toplulukların menkıbelerini halk yığınlarına intikal ettiren destanî-menkabevî eserler" şeklinde tavsif etmektedir. Bu öncü şahsiyetlerin halkın muhayyilelerinde kahraman, velî, bilgin ve mutasavvuf olarak görüldüğünü, bu sebeple de eserlerin destânî, tarihî ve dînî açıdan değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Eserin zikredilen özellikleri haiz olarak görülen bu kişinin menkıbesi olduğu üzerinde durulmuştur. Ardından bu konuda yapılmış çalışmalar ve eserin bölümleri hakkında bilgi verilmektedir.

Giriş bölümünde, İslâmî Türk Destanlarına Umûmî Bakış başlığı altında, bu tip eserlere misal bakımından *Battalnâme, Danişmendnâme, Otman Baba, Hacı Bektaş-ı Velî,*

Hacım Sultan Velayetnâmeleri zikredilmektedir. Bunların ilk ikisinin savaş konusu işlediği, vilayetnâmelerde ise, dînî-menkabevî yönün ağır bastığı belirtilmiştir. Fakat *Saltuk-nâme*'deki eserlerde kahramanlığın yanında dine de önem verildiği ve bir "alp-eren" tipinin olduğu kaydedilir.

Yazar *Saltuk-nâme*'nin "vilayetnâme" ve "gazavatnâme"lerin sentezi mahiyetinde olduğunu anlatmakta ve bunu çeşitli yönleriyle açıklamaktadır.

Girişin geri kalan kısmı eserin yazma nüshalarının tanıtımıdır.

Konu Açıklaması: Bu tip eserlerin incelenmesi ile ilgili örnek mahiyetinde bir çalışmadır. *Saltuk-nâme* dînî, folklorik, efsânevî unsurlarıyla incelenmektedir.

159. **Yüksel, Murat Tarık**
Âriflerin Menkıbeleri 1. c.— İstanbul.: Demir Kitabevi, 1975.
507s.; 24,5 cm.
Demir Kitabevi Yayınları No:37
Kaynakça var.

Meşhur İslâm evliyâlarının hâl tercümeleri ile menkıbelerini bu sahanın bilinen eserlerinden yararlanarak anlatan üç cildlik ansiklopedik bir eserdir.

İçindekiler: Önsöz s.5, Seyyid Abdülkadir Hazretlerinin doğumu, nesebi ve hayat hikâyesi s.7, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin .bir kervanda seyahat ederken doğruluğu sayesinde haramileri yola getirmesi s.9, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin ahlâkı ve Hızır Aleyhisselâmla başından geçen bir menkıbesi s.12, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin yaşayış tarzları s.13 Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin dört kutuptan birisi olduğunun beyanı hakkındadır s.14, Hızır Aleyhisselâmın Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerini anlatışları s.14, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin evlâd ve lâkapları s.15, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin vâzlarının neden çok tesirli olduğunun hikmetini beyan hakkındadır s.15, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin birisinin rüyasında ne şekilde görüldükleri s.16, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin bir papazı müslüman yapmalarının anlatılışı s.16, Üç Hıristiyanın ne şekilde müslüman olduklarının izahı s.17, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin vâ'zlarında görülen bazı hususiyetler s.17, Bazı Peygamberlerin ve meleklerin Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin meclisinde görülmeleri s.18, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin fetvâ meclislerinde vuku bulan mühim bir hâdise s.18, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerine gösterlien bir saygının sebebinin beyanı s.19, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerine niçin pek çok saygı gösterildiğini izah eder s.20, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin ibadetleri s.20, Bir müridinin Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinde görmüş olduğu ehemmiyetli durumlar s.20, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin Şeytan Aleyhillâneyi kat i bir mağlûbiyete uğratmalarının hikâyesi s.21, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin vâ'zlarını dinleyen cemaatin gayet çok kalabalık olması s.22, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin tedris usûlü ,s.23 Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin halka olan bazı tesirlerinin şeklini bildirir s.23, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin yüzlerce sapığı doğru yola getirişini kısaca izah eder s..23, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin gizli bir ipi keşf suretiyle izhar buyurdukları kerametlerinin hikâyesi s.24, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin Kur'ân-ı Kerim âyetlerini gayet Çeşitli vechler ile beyan etmeleri s.24, Cinlerin kızını kaçırdıkları bir adamın Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerine müracaatıyla isteğinin husûl bulmasının

hikâyesi s.25, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin Biznillâh kuşları öldürdükten sonra diriltmeleri s.27, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hâzretlerinin vâ'zlarında üzerlerine yılan düşmesinin hikâyesi s.28, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin bir nazarda serçe kuşunu cansız yere düşürmelerinin anlatılışı s.28, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerini gören veya kapısı önünden geçenlerin kıyamette şefaate nail olacakları s.28, Irak bilginlerinin bilemediği bir soruyu Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin bir defada doğru olarak cevaplandırmaları s.29, Müridi ekmek kırıntılarıyla kifaf-i nefs ettiği halde Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin kızarmış tavuk ekil buyurmalarının sebebi hikmeti s.29, Bütün evliyânın boyunları Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin ayağı altındadır. Bunun anlatılışı s.31, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin Kur'ân okuma, fetvâ verme tarzları ve himmeti ne şekilde tÂrif ettikleri s.31, Baş gözüyle Allah-ü Tealâ Hazretlerini gördüğünü iddia eden bir dervişin Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretleriyle karşı karşıya bırakılmaları ve netice s.32, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin oğlu tarafından anlatılışları s.33, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin üzerine niçin hiç sinek konmazdı? s.34, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin Muhyiddin lâkabını almalarının sebebi hikmetini beyan hakkındadır s.34, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin Fıkıh ilminde Bağdat'ın ileri gelen 100 âlimine pes ettirmelerinin anlatılması s.35, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretleri, Şeyh Hammad ve bir müridi arasında geçen bir mühim vak'a s.36, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin mânevî terbiyesini doğrudan doğruya Rasûlüllah (S.A.V.) dan aldıkları ve hırka silsileleri s.37, Bir dervişin küstahlığı hakkındadır s.37 Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin bütün evliyâdan üstün olduğunu kabul etmek istemeyen Şeyh San'a'nın başına gelen musibetlerin hikâye edilişi s.37 Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin üstün derecesi daha kendisi doğmadan belli olmuştur Anlatılışı s.40, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin Biiznillâhi Tealâ bir ölüyü dirilterek bir Hıristiyanı İslâmın şerefi ile müşerref kılmalarının hikâyesi s.41, Seyyid Abdüllkadir Geylânî Hazretlerine olan muhabbetinden dolayı ölünce cennete konulan bir Hintlinin anlatılışı s.43, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin bir salgın hastalığından bütün Bağdat halkını şifaya kavuşturmaları s.44, Seyyid Abdülkadir Hazretlerinin nafile namazlardaki okumuş olduğu sûreler s.45, Kervanı kaybolan bir tacirin Seyyid Abdülkadir Hazretlerlerine müracaat etmesiyle yükünü bulmasının hikâyesi s.45, Seyyid Abdülkadir Hazretlerine müracaatla evlâd isteği kabul edilen bir hatunun hikâyesi s.49, Hazreti Süleyman Peygamberin Seyyid Abdülkadir Hazretlerinin şanı yüceldiğinden haber vermeleri s.,51, Muhiddin Arabî Hazretlerinin Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerini ve yüce mertebesini anlatışları s.52, Bağdat'tan Mısır'a kadar bir şey yemeden giden müridin hikâyesi s.53, Bağdat'a gelen bir müridin niçin evvelâ Seyyid Abdülkadir Hazretlerini ziyaret ettiği s.54, Şeyh Ali Hinî Hazretlerinin Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretleri hakkındaki görüşleri s.54, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin tarikat ve mesleğiyle gerçek gidişine dair malûmat s.55, Seyyid Abdülkadir Hazretlerinin tutmuş olduğu yol s.55, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin tasavvuf yolundaki kuvvet, sağlam ve metanetliği s.56, Seyyid Abdüllkadir Hazretlerinin tasavvuftaki mertebesi s.56, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin tavsif edilmesi s.56, Bir yıl zarfında Seyyid Abdülkadir Hazretlerinde hiç görülmeyen haller s.57, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin kış ortasında terlemeleri s.57, İmam-ı Hanbel Hazretlerinin Seyyid Abdülkadir Hazretlerini tebrik etmeleri ve kendisinden ricada bulunmaları s.57, Bir Yahudi hekimin müslüman oluşu s.58, Ucüpden kurtulmanın yolu nedir? s.59, Sultan Abdülkadir Hazretlerinin tuttuğu yol nedir? s.59 Şam, Mısır, İran ve Mağribin 360 evliyâullahından en üstün mertebede olanının kim olduğu? s.60, Aşk ne demektir? s.60, Muhiddini Arabî Hazretlerinin doğum hikâyesi s.61, Seyyid Abdülkadir Hazretlerinin bir hocayı resimdeki arslana yedirmeleri s.62, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretleri niçin zengin bir veli idi? s.63, Mürşidinin vasiyetini tutmayan bir müridin başına gelen olaya dairdir s.64, Seyyid

Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin Şeyh Bahaeddin Nakşıbendî Hazretlerini iki yüz sene evvelinden haber vermeleri s.65, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin lâfla kuş öldürmeleri s.66, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin arkadaşının vasiyetini yerine getirmeyen bir miskini keşfetmeleri s.66, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin sual cevaplandırış tarzları s.67, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretleri, Allah'ın iradesi ve bir yılan s.68, Bir ihtiyar kadının zenginliğinin nasıl olduğu s.68, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin Ali isminde müsttaki bir Edirneliyi Kırım Harbinde Rusların elinden kurtarması s.71, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin raks ve sema etmeleri s.72, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin hem âşıklık ve hem de maşukiyet mertebelerine nail olmaları s.73, Sağlam günde insanların üç sınıf olmaları ve Seyyid.Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin yeri s.74, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin bizzat kendisi hayatının bir kısmını anlatıyor s.75, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin bazı beyitleri s.75, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin oğluna vasiyetleri s.76, Hammad Dabbas Hazretlerinin Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretleri hakkında söyledikleri s.79, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin dâr-ı bekaya rihlet eylemelerinin geniş ve mufassal bir şekilde anlatılışı s.81, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin ne kadar evlâdı olduğu s.84, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin hulefası s.85, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretleri buyuruyorlar ki s.85, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin bazı hikmetli sözleri s.88, Kadirî Tarikatının Şubeleri s.90, Esediye s.90, İseviye s.90, Ekberiye s.91, Yafiye s.91, Eşrefiye s.91, Hilâliye s.92, Rumiye s.92, Garibiye s.92, Halisiye s.92, Semadiye s.92 Mukaddesiye s.92, Hâce Muhammed Bahaeddin Şah Nakşibendi s.93, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin doğumu ve ilgili hâdiseler s.93, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin taiî yapıları s.94, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin bizzat kendileri mufassal bir şekilde kendi hayat hikâyelerini anlatıyor s.94, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin gene bizzat kendileri nasıl tâc giydiklerini mufassal bir surette anlatıyorlar s.100, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin Hâce Emîr Külâl'den sonra kimlerden terbiye gördükleri s.103, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin müridlerinden biri anlatıyor s.104, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin birçok münkirlerin hidayete ermesine sebep olan nehri ters akıtma keyfiyetleri s.106, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin duası berakâtıyla Nesefte vuku bulan kıtlığın sona ermesinin hikâyesi s.106, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin müridlerinden birisi ile kavga eden bir zatın da gelip Şah Nakşıbendî Hazretlerine mürid olmasının hikâyesi s.106, Şah Nakşıbendî Hazretleri ile Mevlâna Muhammed Herevî'nin arasında geçen bir hâdiseye dairdir s.107, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin Nakşibendiye kelimesindeki her harfin ne gibi bir mânası bulunduğunu ne suretle açıklamaları s.108, İki ay müddetle bitip tükenmeyen unun hikâyesi s.109, Çalılarla dolu bir arazinin yemyeşil bir bağ haline geliverdiği s.110, Buhara'dan çağrılmakla Nesef'ten bir günde çıkagelen Mevlâna Ârif'in hikâyesi s.110, Şeyh Nakşıbendî Hazretlerinin sobadaki kıpkızıl ateşi elleriyle teskin etmesinin hikâyesi s.110, Bir sille yemekle çıkan bir âh! nârasının bir mürid tarafından hikâye edilmesi s.111, Şah Nakşıbendî Hazretleri kendileriyle yemek yemek istediği için ağızlarını bağladığı cemaate ne suretle mülâki oldu? s.111, Bir nazar edilmekle eriyen kalın kar kümelerinin hikâyesi s.112 Her tarafa şakır şakır yağan yağmurun Şah Nakşıbendî Hazretlerinin bulunduğu mahalle isabet etmemesinin anlatılışı s.112, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin yolu kumarhaneye düşmekle Hak yolda daima azimli olarak ilerlemelerinin hikâyesi s.113, Şah Nakşıbendî Hazretleri anlatıyor s.113, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin hatifden gelen ses ile mükâlemede bulunmaları s.114, Şah Nakşıbendî Hazretlerine bir kış gününde gelen cezbenin hikâyesi s.114, Şah Nakşıbendî Hazretleri sülûkunun ilk günlerini anlatıyor s.115, Gene Şah Nakşıbendî Hazretleri anlatıyor s.116, Şah Hazretlerinin sülûkunun ilk günleri nasıl geçti? s117, Şah Nakşıbendî Hazretlerinde Zeyvertûn köyünde vuku bulan cezbenin anlatılışı s.118, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin ruhunun gezmeye çıkması ve geri dönmesinin hikâyesi s.118, Şah Nakşıbendî Hazretlerinde zuhur eden gaybet eserinin

anlatılışı s.119, Bir nice meşayihın Şah Nakşıbendî Hazretlerinin velâyet ve kutbul aktablığını kabul ve tasdik etmelerinin anlatılışı s.119, Şah Nakşıbendî Hazretlerine göre yerin tırnak misilli olmasının izah edilişi s.119 Bazı müridlerin halleri elinden alındığı zaman o müridlere ne yapmak düşer? sorusunun cevaplandırılışı s.120, Şah Nakşıbendî Hazretlerine göre müridlerin keramet hakkında ne dedikleri s.120, Sofu mahlûk değildir sözüne verilen cevap s.120, Şah Nakşıbendî Hazretleri niçin padişah sofrasında yemek yemezlerdi? s.121, Şah Nakşıbendî Hazretleri ile Hirat meliki arasında geçen birtakım hâdiseler s.122, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin icabettiği zamanlarda nafile oruçlarını bozmaları s.125, Evliyaullahın hışmına uğrayan bir müridin hikâyesi s.125, Velî olduğu söylenipte kusuru bulunan bir adam hakkında s.126, Şah Nakşıbendî Hazretleri dâr-ı bekaya rihlet buyurdukları vakitte meydana gelen bir kerametin hikâyesi s.126, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin vefat etmelerinden sonra da ruhaniyetinin yardıma devam ettiği hakkında s.127, Din birdir ve daimdir, sözünden muradın ne olduğu s.127, Yabancı bir dervişle münakaşa eden bir müridin başına ne gibi durumlar geldiği s.127, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin kendi tarikatı hakkında bulunduğu açıklamalar s.128, Namazda huşu ve hudu neden hâsıl olur? sorusuna cevap s.128, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin ne tarik üzere bulunduklarını izah etmeleri s.130, Müridler niçin Allahümmağfirlî derler? Sorusuna Şah Nakşıbendî Hazretlerinin verdiği cevap s.131, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin bir müridini vahşi akan ırmaktan üzerinde yük olduğu halde ayağına su değmeden geçirmeleri s.131, Şah Nakşıbendî Hazretleri şöyle buyuruyor s.132, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin haram-helâl meselesinde ileri sürmüş olduğu görüş s.132, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin bir valiye tevbe ettirip onu doğru yola getirmeleri s.133, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin mezardaki ölü ile konuşmaları ve bu yüzden nice münkirlerin imana gelmeleri s.133, Şah Nakşıbendî Hazretleri tevbe ve tarikata sülûk edişlerini anlatıyorlar s.134, Tarikata sülûk ettikten sonra Şah Nakşıbendî Hazretleri ile bu yolun büyükleri arasındaki vaziyetin anlatılışı s.135, Zamanın kutuplarından ve ulularından bir cemaatin Şah Nakşıbendî Hazretlerine hürmet ve tazimde bulunmaları s.136, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin bir Emîrlerini yerine getirmeyen müridin âkıbeti s.137, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin müridlerinden biri anlatıyor s.138, Emîr Hüseyin'in hasret ateşinin Şah Nakşıbendî Hazretlerinin yola çıkmasına mâni olmasının anlatılışı s.139, Kasr-ı Ârifan'dan Buhara'ya gönderilen Emîr Hüseyin'in başına gelen bazı hâdiselere dairdir s.140, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin uçma kabiliyetinde olan bir müridden bu hali kaldırmalarının hikâyeleri s.141, Bir nazarda durumu değişen zatın hikâyesi s.142, Bir sohbet esnasında Şah Nakşıbendî Hazretlerinin buyurmuş oldukları kelâm-ı şerîfe s.142, Şah Nakşıbendî Hazretlerine karşı edepsizlikte bulunan bir delinin başına gelenlere dairdir s.143, Hâce Hazretlerinin dervişlerinden birinden nakildir s.145, Şah Nakşıbendî Hazretlerini imtihana çekmek isteyen bir köylü s.145, Dört altını olduğunu sakladığı halde Şah Nakşıbendî Hazretlerine mürid olmak isteyen bir kimsenin hikâyesi s.147, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin hulefasından birinden naklen yüksek ahlâklarının anlatılışları s.148, Hâce Alâeddin ile Şah Nakşıbendî Hazretleri arasında meydana gelen bir durum s.150, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin Beytullah'ı ziyarete gitmeden Horasan'a uğramaları ve oradaki bir dervişle başından geçen bazı mühim hususlar s.151, Büyük âlimlerden biri şöyle anlattı s.152, Müridlerinden biri Şah Nakşıbendî Hazretlerine ne suretle intisab ettiklerini anlatıyor s.153, Şan Nakşıbendî Hazretlerine karşı edepsizlikte bulunan bir dervişin başına gelen musîbet s.155, Şehveti galebe çalarak nâmahrem bir kadınla başbaşa kalmak isterken bir el tarafından atılan sille ile kendinden geçerek bu cümrü irtikâp etmekten vazgeçen dervişin hikâyesi s.155, Tirmiz'e mürşid aramağa giden bir atlının hayvanı yarı yoldan aciaba niçin geriye döndü ve bir türlü ileri gitmeğe kuvvet bulup da muktedir olamadı? s.158, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin kurban olarak bir evlâdlarının öldüğünü ta Mina'dan haber vermeleri s.157, Hak için ölen ve tekrar dirilen zat-ı muhterem s.158, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin aynı esnada pekçok yerlerde birden

görülmelerinin hikâyesi s.158 Yolda giderken yedi âhunun Şah Hazretleriyle bir müridinin yanına kadar gelmeleri s.159, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin davet edildikleri bir yemekte göstermiş olduğu kerametler s.159, Şah Naşıbendi Hazretlerinin Taşkent'te doğacak çocuğu ta Buhara'dan haber vermeleri s.161, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin dervişlere ölmeyi öğretmeleri s.162, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin hastalanmaları ve yerine kimi halife bıraktıkları s.162, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin irtihalleri s.163, Nakşıbendîlikte zikir ve bu tarikatın esasları s.164, Nakşıbendî tarikatının âdabı ve zikir telkini s.165, İsm-i celâl kelime-i tevhid ve mürakabe s.167, Kelime-i Tevhidi telkin etmekde şu fayda vardır s.169, Kelime-i tevhidi zikretmek şu şekilde olur s.169, Nakşıbendîliğin altı rüknü olduğu s.170, Nakşıbendî Hâcelerinin tarikat âdabında buyurdukları onbir kelime s.174, 1. Yad Kert s.174, 2. Vukuf-u Adedî s.174, 3. Boz Geşt s.175, 4. Huş Derdem s.175, 5. Nigâh Daşt s.175, 6. Vukuf-u Kalbî s.176, 7. Yad Daşt s.176, 8. Nazar Serkadem s.176, 9. Halvet Derencümen s.177, 10. Seferder Vatan s.177, 11. Vukuf-u Zamanî s.178, 1. Nafile Namaz Evvabîn Namazı s.178, Teheccüd Namazı s.181, İşrak Namazı s.183, Duhâ Namazı s.185, Tesbih Namazı s.186, 2. Tatavvu Orucu s.186, 3. Kıraat-i Kur'ân s.187, 4. Evrad ve Ahzab Okuma s.188, Havvacagân hatmi s.191, Şah Nakşıbendî Hazretlerinin Tarikat Silsileleri s.191, Nakşıbendî Tarikatının Şubeleri s.193, Seyyid Ahmed-er Rufaî Hazretleri s.195, Seyyid Ahmed-er Rufaî Hazretlerinin doğumu, nesebi ve hayat hikâyeleri s.195, Sadece Rufaîlerde bulunan bazı hususiyetler s.197, Seyyid Ahmed-er Rufaî Hazretlerinin künyesi, ilmî dereceleri ve ahlâklarının anlatılması s.199, Bir adamın öküzünü yiyen arslanın Seyyid Ahmed-er Rufaî Hazretlerinin emriyle o adamın emrinde çalışması s.200, Seyyid Ahmed-er Rufaî Hazretlerinin bir köpeğe göstermiş oldukları haddinden fazla merhametin sebebi s.201, Kesilen bir parçanın tekrar yerine gelerek eskisi gibi olması s.202, Seyyid Ahmed-er Rufaî Hazretlerinin Cenâb-ı Allah'tan hacet istemeye utanmalarının hikâyesi s.203, Seyyid Ahmed-er Rufaî Hazretlerinin bir talebe ile olan muhavereleri s.203, Seyyid Ahmed-er Rufaî Hazretlerinin dostlarına dediği s.204, İbrahim Elbestî ile Seyyid Ahmed-er Rufaî Hazretlerinin mektuplaşmaları s.204, Aşka gelerek cehennemden âzad olduğuna dair Cenâb-ı Allah'tan bir kâğıt isteyen müridin arzusunun kabul edilmeşinin hikâyesi s.205, Daha sonra tevbe ederek Seyyid Rufaî Hazretlerine mürid olan bir edepsizin anlatılması s.207, Seyyid Rufaî Hazretlerinin bir mecliste sazendenin defini alarak kırmalarının sebebi s.207, Seyyid Rufaî Hazretlerinin ölümlerinden sonra göstermiş oldukları bir kerameti anlatır s.207, Seyyid Rufaî Hazretlerinin Ümmü Ubeyde kasabasında etmiş oldukları müthiş bir vâ'zın hikâyesi s.209 Allah-ü Tealânın isimleri hakkındadır s.210, Seyyid Rufaî Hazretlerinin hastalanmaları s.211, Seyyid Rufaî Hazretlerinin topallık ve kanburluktan kurtardıkları bir sakat Çocuğun anlatılması s.211, Seyyid Rufaî Hazretlerinin Hazret-i Peygamber'in(S.A.V.) ravza-i mutahharalarını ziyaret ederek O'nunla konuşmaları ve elini öpmelerinin anlatılışı s.212, Seyyid Rufaî Hazretlerinin kendisinden dua isteyen bir kimseye verdikleri cevap s.213, Bir Çocukla yapılan mukâleme s.213, Kendisinden Çok menfaat qörülen bir nasihat s.214, Seyyid Rufaî Hazretlerinin donmadan kırk gün önce haber verilmeleri s.214, Aktab-ı Erbaa'nın hikâyesi s.214, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin Seyyid Rufaî Hazretlerine olan medhiyesi s.215, Seyyid Rufaî Hazretlerinin bir edepsize vermiş oldukları ders s.216, Zühd Nedir? Sorusuna verilen cevap s.217, Seyyid Rufaî Hazretlerinden dua talebi hakkında s.217, Seyyid Rufaî Hazretlerinin bir hikmetli sözleri s.217, Seyyid Rufaî Hazretleri kalbi anlatıyor 218, Seyyid Rufaî Hazretlerinin bir mübarek kelâmı s.218, Seyyid Rufaî Hazretlerine mülâki olan ricâl-i erbaînden bir zatın hikâye edilmesi s.218, Bir nazarda arslanı cansız yere düşürmenin anlatılması s.220, Seyyid Rufaî Hazretlerinin hastalanması ve irtihalleri s.221, Seyyid Rufaî Hazretlerinin bazı hikmetli sözleri s.221, Rufaîye tarikatının şubeleridir s.225, Haririye s.225, Keyaliye s.226, Nuriyye s.226, Izziyye s.226, Fenariyye s.226, Bürhaniye s.227, Fazıliyye s.227, Cendeliye s.228, Diriniye s.229,

Cemaliye s.229, Ataiye s.229, Sebsebiye s.229, İmadiye s.229, Sayyadiye s.229, Kathaniye s.230, Rufaîye tarikatı ricali silsilesi s.230, Şeyh Seyyid İbrahim Bürhaneddin Düsûkî Seyyid Düsûki Hazretlerinin doğum ve ölüm, yer ve tarihleri s.231, Seyyid Düsûki Hazretlerinin tarikat ve mertebeleri s.231, Seyyid Düsûki Hazretlerinin Nil Nehri'ndeki bir timsahın ağzından çocuk kurtarmaları s.233, Tarikat hırkasını giymek isteyen birisine nasihatler s.233, Seyyid Düsûki Hazretlerinin doğumunda Ramazan Ayının gelip gelmediğini haber vermeleri s.234, Seyyid Düsûki Hazretlerini imtihana çekmek isteyen yedi kadının âkıbeti s.234, Bir ayağa kalkma vak'asının sebebi s.235, Seyyid Düsûki Hazretlerinin müridlerine zulmeden Kadı ve âkıbeti s.236, Seyyid Düsûki Hazretlerinin tevbeyi anlatması s.236, Seyyid Düsûki Hazretlerinin 14 yaşına kadarki mertebesi s.237, Seyyid Düsûkî Hazretleri anlatıyor s.237, Ceset kaç kısımdır? s.238, Bir tavsiye s.238, Velîyullahı zümresinin içtiği mâna şarabı s.239, Seyyid Düsûki Hazretlerinin çok mübarek bir kelâmları s.239, Emîr ve Matlub ne olmalıdır? s.240, Bir kulun mertebeleri s.240, Tarikata sülûk edenin yapması gereken iş s.240, Kişiyi Rabbına kavuşturan yol s.241, Tarikata sülûk eden sâlikin sermayesi s.242, Ârif olan zat mÂrifet makamında kemâle ulaşınca ne olur? s.242, Tarikata sülûk eden sâlikin çeşitli durumları s.243, Seyyid İbrahim Düsûki Hazretlerinin bazı hikmetli sözleri s.243, Düsûkiye tarikatı şubeleri s.248, 1. Şernubiye s.248, 2. Tâziye s.250, 3. Süyûtiye s.250, 4. Aşûriye s.250, Tarikat-ı âliye-i Düsûkiye ricali silsilesi s.251, Şeyh Seyyid Ahmed Bedevî Hazretleri Seyyid Bedevî Hazretlerinin doğumu, nesebi, hayat hikâyesi ve tarikat hırkasını giymesinin anlatılışı s.253, Seyyid Bedevî Hazretlerinin kırdıkları küpten yılan çıkmasının hikâyesi s.257, Kaybolan bir merkebin bulunması hikâyesi s.258, Boğazına balık kılçığı saplanan şeyh nasıl kurtuldu? s.258, Kendisinden imanı alınan bir zatın anlatılması s.259, Tanta kasabasının sahibi kim olduğu hakkında s.261, Seyyid Bedevî Hazretlerinin imtihanla belli olan ilmî derecesi s.261, Haramilerden kurtarılan tüccarın hikâyesi s.262, Hıfzındaki Kur'ânı silinen bir kimse hakkında s.262, Seyyid Bedevî Hazretlerinden istimdat hakkında s.263, Seyyid Bedevî Hazretlerinin mevlidine iştirak edenler s.264, Seyyid Bedevî Hazretlerinin görmüş olduğu bir rüya s.266, Eli kolu bağlı bulunan bir adamın hikâyesi s.267, Hiç yerinden kımıldatılamayan taş s.267, Rodos Adası'nın fethiyle ilgilidir s.268, Bir iltifat tarzı s.268, Seyyid Bedevî Hazretleri niçin iki nikâpla gezerdi? s.268, Oğlu esir düşen bir kadın hakkında s.269, Kaazıl Kuzat'ın başına gelen hâdiseler s.269, Seyyid Bedevî Hazretlerinin silsile-i şerifleri s.272 Bedevîye tarikatının şubeleri s.273, Şeyhül Ekber Muhiddin-i Arabi Hazretleri Şeyhülekber Hazretlerinin doğum, nesep ve hayatlarının anlatılışları s.275, Şeyhülekber Hazretlerinin tasavvuf hırkasını giymeleri s.280, Şeyhülekber Hazretlerinin zanatının kutbu olduğu s.282, Şeyhülekber Hazretleri şöyle buyuruyor s.283, Şeyhülekber Hazretlerinin tavsifi s.283, Seyhülekber Hazretlerinin karamat sayesinde bir filozofu müslüman yapmaları s.283, Şiir s.284, Bir melikin müridliğe kabul.edilmesi.nasıl oldu? s.285, Şeyhülekber Hazretlerinin Hızır Aleyhisselâm'la olan münasebetlerini beyan eder s.286, Vefatından sonra da Şeyhülekber Hazretlerinin kerametlerinin devam ettiğini beyan eder s.287, Şeyhülekber Hazretlerinin sonradan büyüklüğünü kabul eden birisi s.288, Şeyhülekber Hazretlerinin bir başkası tarafından anlatılışı s.288, Bir münkirin imana gelmesi nasıl oldu? s.289, Kitab-ü Fekikden nakildir s.289, Risâle-i İkbaliye'de şöylece mezkûrdur s.289, Şeyhülekber Hazretlerinin gavslığı hakkındadır s.290, Allah rızası için Sin Şına girince s.291, Bir definenin keşfi nasıl oldu? s.291, İstaınbul'un fethinin haber verilmesi s.291, Şeyhülekber Hazretleri şöyle buyuruyor s.292 Telgrafın icadının haber verilmesi s.292, Şeyhilekber Hazretlerinin yükselmesi mertebesi,ahlâkı ve durumunu bildiren bazı pasajlar s.293, Şeyhülekber Hazretlerinin vefat etmeleri s.294, Hasan Basrî Hazretlerinin doğumları ve hayatları s.295, Şeyh Hasan Basri Hazretlerinin keramet, menkıbe ve bazı hikmetli sözleri s.296, Beyazıd Hazretlerinin doğum, ölüm ve yaşayışları s.312, Beyazıd-ı Bistami Hazretlerinin keramet,

menkıbe ve bazı hikmetli sözleri s.314, Şeyh Cüneyd-i Bağdadî Hazretleri Şeyh Cüneyd Hazretlerinin doğum, neseb ve mertebeleri s.340, Şeyh Cüneyd Hazretlerinin meclislerinde ölen müridin hikâyesi s.340, Şeyh Cüneyd Hazretlerinin yolunun başlangıcındaki halleri s.340, Şeyh Cüneyd Hazretlerinin halkı irşad için kimin tarafından ve ne icazet verildiği s.342, Diğerlerinin çekemediği bir mürid niçin değerli idi? Bir sorunun cevaplandırılması s.343, Bir grup insanın lüzumsuz münakaşası s.343, Cüneyd Hazretleri ilmi nereden aldığı s.344, Behey edep yoksulu! lâfına verilen üç el cevap s.344, Cüneyd Hazretlerine sorulan mertebelerin ahvali s.344, Kanaat nedir? sualinin cevabı s.344, Cüneyd Hazretleri anlatıyor s.345, Cüneyd Hazretlerinin vasıflandırılması s.345, Dua talebinde bulunanların kabul edilmesi hakkında s.345, Cüneyd Hazretleri anlatıyor s.345, Şeyh Cüneyd Bağdadî Hazretlerinin diğer menkıbeleri ve hikmetli izlerinden bazıları s.347, Şeyh Cüneyd Hazretlerinin vefatları s.233, Şeyh Cüneyd-i Bağdadî Hazretlerinin hulefası s.368, Hasan Şazelî Hazretlerinin doğum, hayat ve ölümleri s.369, Hasan Şazelî Hazretlerinin şeyhlerinin kim olduğu s.370, Birisi felâketlerden nasıl kurtulurdu? s.370, Seksenüç gündür aç duran bir adamın hikâyesi s.371, Allah Tealâya şükredici bir kul olmak için ne yapmak lâzım? s.371, Şazelî Hazretlerine feth kapılarının açılması s.371, Şeyh Hasan Şazelî Hazretleri anlatıyor s.372, Şazelî Hazretlerinin bir seyahatları s.373, Şazelî Hazretlerinin talebesinden nakildir s.373, Şazelî Hazretlerinin zamanın kutbu olduğu hakkında s.375, Şazelî Hazretleri buyuruyorlar ki s.376, Şazelî tarikatının şubeleri s.381, Hanefiye s.381, Vefaiye s.384, Bekriyye s.386, Zerukiye s.387, Raşidiye s.388, Gaziye s.388, Nasiriya s.388, Afifiye s.390, Cazûliye s.390, İseviye s.391, Mıstariye s.391, İlmiye s.391, Medeniye s.392, Hasan Şazelî Hazretlerinin bazı hikmetli sözleri s.394, Zünnûn Mısrî Hazetlerinin dünyaya teşrif buyurmaları ve yaşayış tarzları s.395, İrşad olmaları şöyle olmuştur s.395, Zünnûn Hazretlerinin mertebeleri s.396, Hazret-i Zünnûn diyor ki s.397, Hazret-i Zünnûn çeşmeden abdest alıyor iken başına gelen bir durumun hikâyesi s.397, Hazret-i Zünnûnun bir mes'ele için şeyhine kavuşması s.398, Hazret-i Zünnûnun bir gençle kısa mükâlemesi s.398, Zamanının şeyhülislâmı diyor ki s.398, Mürid mi, yoksa murad mı daha üstündür? s.398, Zünnûn Mısrî buyuruyor ki s.399, Zünnûn Mısrî şöyle anlatıyor s.399, Nilde bir çocuğu kapan timsahın âkıbeti s.400, Ârif olan zatın iki hal ortasında bocalaması s.401, Hazret-i Zünnûnun Mısır'dan Bağdat'a getirilişi s.401, Zünnûn Mısrî acaba niçin ağlıyordu? s.403, Dağlarda gördüğü bir zenciyi Hazret-i Zünnûn şöyle anlatıyor s.403, Camide benzi solmuş bir halde oturan gencin hikâyesi s.404, Mürid ve murad kimdir? Sorusunun cevaplandırılışı s.404, Zünnûn Hazretleri şöyle anlatıyar s.404, İki şiirin Türkçe tercümesi s.406, Zünnûn-u Mısrî Hazretleri şöyle buyuruyorlar s.407, Şeyh Süfyân-ı Sevr-î Hazretleri Şeyh Süfyân-ı Sevrî Hazretlerinin doğumu, nesebi, yaşayış tarzı, hayatı ve vefatı s.411, Şeyh Süfyân Hazretlerinin genç yaşında beli bükülmesi s.412, Şeyh Süfyân Hazretlerinin bir hediyeyi kabul etmemesi s.412, Sahibine küfür getiren dört haslet nelerdir? s.412, Süfyân Hazretlerinin hastalanmalarını beyan eder s.413, Süfyân Hazretlerinin mescide sol ayakla girerek Sevrî lâkabının almalarının hikâyesi s.413, Halife ile Süfyân Hazretleri arasında geçen bir vak'a s.414, Cenâb-ı Şeyh Süfyân-ı Sevrî Hazretferinin bazı hikmetli sözleri Şöyle buyuruyorlar s.415, Şeyh Necmeddin Kübrâ Hazretleri Şeyh Necmeddin Hazretlerinin doğumu, lâkabı ve eserleri s.417, Ahırına giren bir bezirgânı felâha kavuşturan şeyh s.417, Necmeddin Kübrâ Hazretlerinin baktığı kırlangıcın kalkıp da doğan kovalamalarının hikâyesi s.413, Şeyh Necmeddin Hazetlerinin ilk halleri s.418, Şeyh Necmeddin Hazretlerinin muhaddisten icâzet almaları s.423, Şeyh Necmeddin Hazretlerinin çok olan müridlerinden meşhur bazılarının isimleri s.424, Ebubekir Şiblî Hazretleri Şiblî Hazretlerinin doğum, neseb ve tevbe etmesi s.425, Şiblî Hazretlerinin ilmi ve tarîkattaki mertebeleri s.425, Şiblî'nin dostlarından biri anlatıyor s.426, Biz de Allah diyenlerdeniz diyenlere cevap s.427, Şeyh Şiblî Hazretleri anlatıyor s.427, İlham üzerine ağzından dökülen mısralar s.427, Şiblî Hazretleri kendisine sorulan

soruya iki türlü cevap verdiler s.428, Şiblî'nin yakınlarından Bekir Dinûrî şöyle anlatıyr·s.428, Bana dua et! diyen birisine verdikleri cevab s.429, Bir soruya karşılık olarak okumuş oldukları şiir s.430, Nâra atan bir kimsenin samimiyetini anlamak yolu s.430, Sen nesin? diye sorulan bir sorunun cevabı s.430 Şiblî Hazretlerinin kendi sorusuna bizzat kendilerinin cevab vermeleri keyfiyeti s.430, Geçim derdinden şikayet eden birisine tavsiye s.431, Bekir Dinûıri şöyle anlatıyor s.431, Şeyh Şiblî Hazretlerinin vefat etmeleri s.431, Şeyh Şiblî Hazretlerinin muhterem hulefâsı s.432, Şeyh Sırri Sekatî Hazretleri Şeyh Sırri Sekâti Hazretlerinin anlatılması s.433, Şeyh Sırri Sekâti Hazretlerinin hak yola sülûkları s.433, Hak adını duyar duymaz ölen kişinin hikâyesi s.434, Şeyh Sırri Hazretleri şöyle buyuruyor s.435, Şeyh Hazretlerinin rüyalarında Hazret-i Yâkub'la görüşmelerinin hikâyesi s.435, Cüneyd-i Bağdadî Hazretleri Şeyh Sırri Sekatî Hazretleri hakkında şöyle buyuruyorlar s.436, Cüneyd-i Bağdadî Hazretleri şöyle anlatıyor s.436, Dünyanın acûze bir kadına benzemişliğinin hikâyesi s.437, Sırrî Sektî Hazretlerinin Bağdatta ölmekten korkması s.437, Selâmı kabul edilmeyen zâtın durumu s.437, Şeyh Cüneyd-i Bağdadî Hazretlerinden nakildir s.438, Sırri Sekatî Hazretleri buyuruyorlar ki s.439, Cüneyd-i Bağdadî buyuruyor ki s.439, Sırri Sekatî şöyle anlatıyor s.439, Cenâb-ı Şeyh Sırri Sekatî Hazretlerinin bazı hikmetli sözleri. Buyuruyorlar ki s.440, Cenâb-ı Şeyh Sırri Sekatî Hazretlerinin mübarek hulefâsı s.443, Fudayl Bin Iyad Hazretleri Fudayl Hazretlerinin doğumu, nesebi ve tevbe etmez iken yaşayış tarzı s.444, Fudayl Hazretleri eşkıyalık yaparken başından geçen bir hâdisenin hikâye edilmesi s.445, Fudayl Hazretlerinin tevbesinin hangi sebepten vukua geldiği s.445, Eşkıyalık zamanında kendisine emanet edilen altınları muhafaza etmesinin anlatılması s.446, Fudayl Hazretlerinin gasbettiği malı tesbit etmeleri s.446, Fudayl Hazretlerinin Halife Harunu'r-Reşîrle olan mükâlemeleri s.447, Eceli yaklaşan Fudayl Hazretleri s.448, Süfyân-ı Sevrî ile Fudayl Hazretleri arasında geçen bir mükâleme 449 Fudayl Hazretlerinin huzuruna gelen bir kişi s.450, Cenâb-ı Fudayl Hazretlerinin bazı hikmetli sözleri s.451 Şeyh Şehabüddin Sühreverdî Hazretleri Şeyh Şehabüddin Sühreverdî Hazretlerinin doğumu, nesebi ve hayat hikâyeleri s.455, Sühreverdî Hazretlerinin Hazret-i Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin himmetleriyle dünyaya geldiğine dairdir s.456, Sühreverdî Hazretlerinin 16 yaşındaki ilmi dereceleri s.458, Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretleri Şeyh Sühreverdî Hazretleri hakkında şöyle buyuruyor s.459, Şeyh Sühreverdî Hazretlerinin vefatı ve hulefası s.460, Şeyh Sühreverdî Hazretlerinin bir soruya olan cevabı s.460, Bir çoban ile müridler arasında geçen bir hâdise s.461, Şeyh Hazretlerinin dâr-ı bekaya rıhlet eylemelerinin mufassal olarak anlatılışı s.461, Şeyh Sühreverdî Hazretlerinin bazı eserlerl s.462, Şeyh Sühreverdî Hazretlerinin bir kerâmetleri s.462, Şeyh Ma'ruf-u Kerhî Hazretleri Mâruf-u Kerhî Hazretlerinin anlatılması s.464, Mâruf Hazretlerinin Hak katındaki derecesi s.465, Mehmed Mansur-i Tusî şöyle anlatıyor s.465, Sakanın içten gelen düâsının kabul edilmesi s.466, Mâruf-u Kerhi'nin dayısı nasıl mahcub oldu s.466, Dicle kıyısındaki sarhoşların tevbe etmesi s.466, Muhabbet nedir? sorusuna verilen cevab s.467, Sırri Sekatî Hazretleri anlatıyor s.468, Mâruf-u Kerhî Hazretleri bir gün şöyle buyurdu s.468, Sırri Sekatî Hazretleri şöyle anlatıyor s.469, Hazret-i Mâruf'un hıristiyan anası atası hakkında s.469, Sırri Sekatî Hazretleri şöyle buyuruyor s.469, Mâruf-u Kerhî Hazretlerinin vefat etmeleri s.469, Şeyh Mâruf-u Kerhi Hazretlerinin bazı hikmetli sözleri s.470, Hazret-i Davud-u Taî Dâvud Hazretlerinin doğumu s.472, Dâvud-u Taî'nin taamından yiyen hıristiyanın oğlu s.472, Dâvud Hazretlerinin tevbesi nasıl oldu s.472, Dâvud Hazretlerinin İmam-ı A'zamla mükâlemesi s.472, Dâvud Hazretlerinin hiç gülmemiş olduğu hakkında s.473, HaLife, Kadılar Kadısı ve Dâvud Hazretleri s.473, Dâvud Hazretlerinin vefat etmeleri s.475, Dâvud Hazretleri şöyle buyuruyor s.475, Habib Acemî Hazretleri Habib Acemî Hazretlerinin ve tevbesinin anlatılışı s.476, Habib Hazretlerinin işini gördüğü efendisinin sehâsı .478, Oğlu kaybolan bir kadının oğlu nasıl bulundu s.479, Hasan Basrî Hazretleri ile Habib Acemî Hazretleri

arasında vuku bulan bir hâdise s.479, Bir kaatilin afvına sebeb ne oldu? s.480, Hak Teâlâ'nın rızası nerededir? sorusuna verilen cevab s.481, İki mezheb imamı ve Habib Acemî Hazretleri s.481, Haccac-ı Zâlim, Hasan Basrî ve Habib Acemî hakkında s.481, Habib Acemî Hazretlerinin arkasında kılınan namaz s.483, İlimsiz yakîn ve yakînsiz ilim hakkında bir hâdise s.483, Şeyh Habib Acemî Hazretlerinin bazı hikmetli sözleri s.484, Faydanılan Kitablardan Bazıları s.485, İçindekiler s.487.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsöz'de yazar kitabı, "menkıbeler, kıymetli sözler ve İslâm'ın inceliklerini anlatan bir tasavvuf kitabıdır" cümlesi ile tanıtmaktadır.

İbadetlerin manevî açıdan desteklenmesi, ruhun terbiyesi gibi tasavvufî konulardan bahseden müellif, kitabın insanlara bu yönden yardımcı olmak amacıyla kaleme alındığını ifade etmektedir.

Konu Açıklaması: Kitapta, içindekiler kısmında adı geçen yirmi velîye ait bilgiler ve menkıbeler bulunmaktadır.

160. **Yüksel, Murat Tarık**
Ârîflerin Menkıbeleri 2. c.—İstanbul: Demir Kitabevi, 1970.
509 s.; 24,5 cm.
Demir Kitabevi Yayınları No:37

İçindekiler: Önsöz s.5, Tâcü'l-Ârifîn Seyyid Ebül Vefâ (K.S.) s.9, Seyyid Ebül Vefâ'nın hüviyeti ve bâzı menkıbeleri s.9, Seyyid Ebül Vefâ'nın pederinin vefâtı ve hâtununa ettiği vasiyet s.17 Hazret-i Seyyid'in ilk kerametleri 18, Hazret-i Seyyid'in doğumuyla belde halkında görülen değişiklikler s.19, Hazret-i Seyyid'in annesiyle geçmiş zamanı konuşması s.19, Seyyid Ebül Vefâ'nın Peygamber Efendimiz'i rüyâsında görmesi ve ondan sonra gayet fasîh Arapça konuşur olması s.20, Seyyid Ebül Vefâ'nın talebe arkadaşlarınm ziyafet istemeleri s.21, Seyyid Ebül Vefâ'nın Buhâra Melikinden yardım istemesi, bu talebin reddolunması, Buhara Melikinin o gece ne rüyâ gördüğü s.21, Seyyid Ebül Vefâ'nın ikinci seyahati s.23, Seyyid Ebül Vefâ'nın, Şeyh Şenbekî'yi ziyaret etmesi s.23, Irmak kenarında gösterilen kerametler s.24, Şeyh Şenbeki'nin Seyyid Ebül Vefâ hakkında söyledikleri s.25 Seyyid Ebül Vefâ'nın üçüncü seyahati s.25, Seyyid Ebül Vefâ Kisrine köyünde Şeyh Acemî ile tanışıyor s.26, Seyid Ebül Vefâ Şeyh Acemî'nin kızıyla evleniyor s.27, Aradan epey- zaman geçtiği hâlde Hazret-i Seyyid'in hâtunu olan Huseyne Hanım hâlâ bâkire kalıyor s.28, Hâtunu kendisini süsleyip Seyyid Ebül Vefnın halvetine giriyor s.28, Seyyid Ebül Vefâ hâtunuyla neden cinsî münâsebette bulunmuyormuş? s.29, Seyid Ebül Vefâ murâkabeye çekiliyor ve orada yedi evlâdını görüyor s.29, Hazreti Seyyid'in yedi evlâdı kimlerdir? s.30, Hazreti Seyyid'in Murakabesinde Peygamber Efendimiz neler söylüyor? s.31, O yedi evlâdın Hazret-i Seyyd'e mülâkî olmaları s.31, Fasıl- 'l'âcü'l-Ârifin'in vasiyetini ve bâzı mübârek sözlerini beyân eder s.33, Seyyid Ebül Vefâ'nın vaazları ne dercede anlaşıldı? s.33, Seyyid Ebül Vefâ zikri târif ediyor s.33, Seyyid Ebül Vefâ'nın tarikat ehline gayet faydalı bir vasiyeti s.34, Hazret-i Seyyid'in takvâ hakkında buyurdukları s.35, Mürid ne zaman kâmil olur? sorusuna verilen izahlı cevab s.36, Seyyid Ebül Vefâ müridi ketene teşbih ediyor s.38, Hazret-i Seyyid'i zamanın halifesine şikâyet ediyorlar. Halife de Hazret-i Seyyid'i imtihan etmek istiyor s.39, Seyyid Ebül Vefâ İslâmı nasıl anlıyormuş? s.40 Seyyid Ebül Vefâ Bağdat ulemâsını mağlûb ediyor s.41, Seyyid Ebül Vefâ Şeyh Mâruf-i Kerhî'nin kabrini ziyaret ederken ne oluyor? s.42, Seyyid Ebül Vefâ'nın Bağdat halkına va'z u nasihatte bulunması s.43, Seyyid Ebül

Vefâ'nın semâ hakkındaki sözleri s.43, Seyyid Ebül Vefâ'nın mübârek sözlerinden s.44, Şeyh ne zaman kâmil olur? ve Müridin şeyh üzerindeki hakkı nedir? sorularına verilen cevablar s.44, Seyyid Ebül Vefâ'nın pek faydalı bir vasiyeti s.45, Fakirlik nedir? sorusuna verilen cevab s.47, Yazma bir eserin müellifi diyor ki s.48, Fasıl- Bu fasıl Seyyid Ebül Vefâ'nın hasta iken ettiği vasiyeti ve ona müteallik mes'eleleri beyân eder s.49, Hazret i Seyyid'in hastalanması s.49, Müridlerini toplayıp onl.ara vasiyette bulunması s.49, Hazret-i Seyyid'in eşyâlarını müridlerine dağıtması s.50, Hazret-i Seyyid'in Adî bin Müsâfir hakkında dedikleri s.50, Seyyid Ebül Vefâ seccadesini ve nalınları emanet bırakıyor s.51, Şeyh Mansur'un alâmeti s.51, Seyyid Ebül Vefâ'nın Seyyid-Matar'a bir şey vermediği s.51, Seyyid Ebül Vefâ'nın ne şekilde vefât ettiği s.52, Bâzı müridler Şeyh Adî'nin elinden esvabları almak istiyorlar s.53, Şeyh Mansur Ahmed-i Rufai'yi tecrübe ediyor s.55, Seyyid Ebül Vefâ tevhidi târif ediyor s.56, Osman Gazi ile Şeyh Edebâli hakkında anlatılanlar s.57 Fasıl- Bu fasılda inşâallahü teâlâ Hazret-i Tâcü'-l Ârifîn'in bâzı kerametlerini, menkıbelerini ve yüksek ahlâkını anlatmaya çalışacağız s.60, Şeyh Muhammed Abdurrahman Tafsuncu anlatıyor s.60, Şeyh Ali bin Hey'etî'den rivâyet olunmuştur s.61, Rvâyet olunmuştur ki; Hazret-i Tâcü'-l Ârifîn şöyle anlatmıştır s.61, Seyyid Ebül Vefâ'nın hurma dikmesi ve diktiği hurmalar s.63, Seyyid Ebül Vefâ'nın traş olurken berberin önünden kaybolması s.64, Şeyh ve müridin karşılıklı vazifeleri nelermiş? s.66,Muhammed Mısrî adındaki derviş ile âşüfte bir kadın s.67, Hazret-i Seyyid'e sorulan bâzı sualler s.70, Seyyid Ebül Vefâ ve Şeyh Askerî-i Şevlî ismindeki müridi s.71, Seyyid Ebül Vefâ'nın bâzı müridleri muallâkda kalıyorlar s.73, Seyyid Ebül Vef'ânın hanımı olan Huseyne Hâtun şöyle anlatıyor s.74, Kusende beldesinde Abdül'ehad isminde bir kimse yaşıyordu s.75, Seyyid Ebül Vefâ'nın köprü ta'mîrâtı s.76, Seyyid Ebül Vefâ'ya misafir olan üç kardeşin hikâyesi s.77, Seyyid Ebül Vefâ'nın yolu bir köye uğruyor ve İbn-i Kabile ismindeki köy büyüğüyle tanışıyor s.79, Bir mürid Seyyid Ebül Vefâ'dan devamlı olarak izin isterdi s.82, Seyyid Ebül Vefâ ve Bağdat halifesinin torunu s.84, Seyyid Ebül Vefâ ve Şeyh Receb bin İmrarn Vâsıtî s.85, Dervişlerin değirmende un öğütmeleri s.87, Seyyid Ebül Vefâ ve evlâd-ı âliyeden bir kimse s.88, Seyyid Ebül Vefâ'nın elinde tevbe eden râfizî s.89, Bir gün Kalmine'ye bir yahudi gelmişti s.91, Seyyid Ebül Vefâ'nın Arapça bilgisi ve İbn-i Hübeyre ile İbn-i Akîl s.91, Seyyid Ebül Vefâ ve Hazret-i Ali s.93, İki kişi, önce Hazret-i Ali'nin mi yoksa Seyyid Ebül Vefâ'nın mı kabrini ziyaret edelim? diye tereddüt ediyorlar s.94, Ebül Fazl-ı Vâsıtî ismindeki mürid; Kudüs'e gitmek çin Seyyid Ebül Vefâ'dan devamlı sûrette izin istiyor Hazret-i Seyyid ise izin vermiyordu s.95, Şeyh Muhammed Kâmkanî şöyle anlatıyor s.98, Yine buna benzeyen bir hikâye s.99, Seyyid Ebül Vefâ ve Bâyezid-i Bistâmî'nin tarikatına mensub olan kimseler s.100, Seyyid Ebül Vefâ pişmeyen bir balık ve Şeyh Ebû Bekir Huverâ'nın türbesi s.101, Seyyid Ebül Vefâ tek gözlü bir arabın öbür gözünü de açıyor s.103, Benî Rabia kabilesine mensûb bir cemaat zâviye yanında büyük bir kazan gördüler s.105, Seyyid Ebül Vefâ'nın .mezâr-ı şerifinin kubbesi yıkılınca s.106, Azgın bir Arab kabilesi Kusende'yi basıp bütün mallarını yağma etmek diliyor s.108, Seyyid Ebül Vefâ bir nasranîyi müslüman yapıyor s.109, Seyyid Ebül Vefâ'nın zâviyesi hizmetçilerinden Müslim Saka ismindeki bir dervişin başına gelenler 110, Ebû Bekr-i Kemkânî'den rivâyet olunmuştur ki şöyle anlatıyor s.115, Seyyid Ebül Vefâ'nın vaaz esnasında garb tarafına doğru bakarak arabî sözler söylemesi s.117 Garb tarafından bir kimse gelerek Seyyid Ebül Vefâ'yı arıyor ve onu acele görmek istiyor s.117, O kimsenin Ahmed-i Bedevi'nin ecdâdından olduğu s.120, Kays-ı Bedevî ile Mûsâ Züvâlî arasındaki mücâdele 121, Şeyh Sâlim Acemî şöyle anlatıyor s.123, Bir kendini bilmezin âkıbeti s.123, Kendi şeyhini Seyyid Ebül Vefâ'dan üstün tutarak Hazret-i Seyyid hakkında hakaretâmiz sözler sarfeden bir mürid s.124, Hazret-i Seyyid'in râfizîlik hakkında nasihatte bulunması s.128, Seyyid Ebül Vefâ'nın müridine komşu olan bâzı râfiziler s.129, Râfizî devlet başkanı s.130, Bir kimsenin Seyyid Ebül Vefâ'ya danıştıktan sonra aynı hususda bir de

başka bir şeyhe danışması. Başına gelen hâdiseler ve Seyyid Ebül Vefâ'nın aynı mevzûda iki ayrı şeyhe danışmak husûsunda söyledikleri s.130, Seyyid Ebül Vefâ'yı tecrübe etmek isteyen kırk kişi s.132, Seyyid Ebül Vefâ ve Şeyh Adî bin Müsâfir 133, Seyyid Ebül Vefâ'nın müridlerinden Şeyh Receb-i Vâsıtî'nin hikâyesi 135, Azgın ve sapık bir topluluk Seyyid Ebül Vefâ'nın önünde nasıl tevbe etmiştir? s.140, Zamanın halifesi vakıflara ait ne kadar mal varsa hepsini de zabtetmek istiyor. Ahali de Seyyid Ebül Vefâ Hazretleri'ne müracaat ediyor. Halifenin adamları vakıflara ait olan o malları gemilere yükleyip götürmek istiyorlar s.141, Seyyid Ebül Vefâ zamanında vefât eden bâzı meşhurlar s.144, Müridlerle beraber balık avlamaya çıkan Seyyid Ebül Vefâ onlara niçin iştirâk etmediğini şeyhine anlatıyor s.144, Seyyid Ebül Vefâ'nın Dicle kenarında ne şekilde balık avladığı anlatılıyor s.146, Seyyid Ebül V efâ'nın muamelâtı ve cahil bir dervişi incitmeden terbiyelendirişi s.147, Fasıl- Bu fasıl Tâcü'l-Ârifîn Seyyid Ebül Vefâ (kuddise sirruhul azîz) Hazretleri'nin Bağdat halifesini imtihan ettiğini yakınlarının, dostlarının ve müridlerinin ve hâdimlerinin isimlerini beyan eder s.151, Seyyid Ebül Vefâ'nın Arapçaya vukufu s.150, Hazret-i Seyyid'i zamanın halifesine şikâyet ediyorlar s.151, Halife Seyyid Ebül Vefâ'yı imtihan etmek niyetiyle yanına dâvet ediyor ve Hazret-i Seyyid bu dâvete icâbet ediyor. s.151, Dicle kenarındaki hâdise ve Gemici Osman Mi'berâni s.152, Osman Mli'berânî'nini oğlu babasını anlatıyor s.153, Osman Mi'berâni'nin tevbe etmesi ve Hazret-i Seyyid'in Bağdat'a vâsıl olması 154, Seyyid Ebül Vefâ Bağdat'ta akşama kadar va'z u nasihatte bulunuyor 155, Halife Hazret-i Seyyid'i imtihan etmek istiyor s.156, Halife Hazret-i Seyyid'i tekrar imtihan etmek istiyor s.157, Halife Seyyid Ebül Vefâ ve Muhammed Kadirî s.158, Halifenin üzüntüsü tereddüdü ve Hazret-i Seyyid'i son bir def'a daha imtihan ve tecrübe etmek istemesi s.159, Seyyid Ebül Vefâ Muhammed Kadirî'ye hangi vazifeyi vermiş? s.161, Halife Seyyid Ebül Vefâ hakkında adamlarıyla meşveret ediyor s.161, Zamanın ulemâsı Seyyid Ebül Vefâ'yı imtihan etmek üzere toplanıyor ve Hazret-i Seyyid'i de dâvet ediyorlar s.162, Seyyid Ebül Vefâ ateşte kızdırılmış demirden yapılı kıpkızıl minberin üzerinde vaaz ediyor s.163, Seyyid Ebül Vefâ vaazını bitirdikten sonra Bağdat ulemâsını münâzaraya dâvet ediyor s.165, Hazret-i Seyyid'in karşısına hiçbir âlim çıkamıyor ve böylece mağlûbiyeti kabûllenmiş oluyorlar s.165, Seyyid Ebül Vefâ islâmı, orucu ve zekâtı târif ediyor s.166, Seyyid Ebül Vefâ ve İbn-i Akîl ile Şeyh Ebül Hasen-i Cevzî s.167, Seyyid Ebül Vefâ ve İbn-i Cevzî'nin oğlu s.169, Ebül Ferec tarikat yoluna sülûk edişini anlatıyor s.170, Seyyid Ebül Vefâ bir def'a daha vaaz ediyor ve halife s.171, Halife Seyyid Ebül Vefâ'nın sözlerine hayret ediyor. Onun müridi olmak arzusunda bulunuyor ve kendisine hususî şekilde vaaz etmesi için Hazret-i Seyyid'den ricâda bulunuyor. Seyyid Ebül Vefâ da onun bu ricâsını kabûl ederek ona ayrıyeten nasihatte bulunuyor s.172, Halife su içmek istiyor ve Hazret-i Seyyid de onu men'ediyor s.176, Halife Seyyid Ebül Vefâ'dan bir nasihat istiyor s.177, Seyyid Ebül Vefâ iri bir zümrüdü taş parçasına çeviriyor s.178, Halife Seyyid Ebül Vefâ'ya ziyafet vermek istiyor s.178, Lâkin hazırladığı şofra bir müridin bile karnını doyurmuyor s.173, Seyyid Ebül Vefâ'nın bindiği gemi niçin suyun ortasında durdu da hareket etmedi? s.180, Fasıl- Bu fasıl Seyyid Ebül Vefâ'nın bâzı müridlerinin isimlerini beyân eder ve Hazret-i Seyyid'in müridlerini imtihan ettiğini bildirir s.182, Seyyid Ebül Vefâ'nın bütün tarîkını gören kırk azîzin listesi s.182, Seyyid Ebül Vefâ'nın onyedi sultanı s.184, Şeyh Ramazan'a Mecnûn denilmesinin sebebi s.184, Seyyid Ebül Vefâ'nın tarikatını tamâmen gören s.82 şeyhin isimleri s.185, Hazret-i Seyyid o onyedi sultandan kendi makamlarını bildirmelerini istiyor s.188, Şeyh Ali'nin söylediği s.189, Şeyh Abdurrahmân Tafsuncu'nun söylediği 189, Şeyh Matar'ın söylediği s.189, Şeyh Ahmed-i Baflî'nin söylediği 189, Şeyh Muhammed Türkmânî'nin söylediği s.190, Şeyh Hebuna'nın söylediği s.190, Şeyh Ebül Izzi Kalânisî'nin söylediği s.190, Şeyh Abdüssemiy'ı Kureyşi'nin söylediği 190, Şeyh Şerefüddin Ebül Abbas'm söylediği s.191, Şeyh Ramazan-ı Mecnûn'un söylediği s.191, Şeyh Huseyn-i Râî'nin söylediği s.191, Şeyh

Askerî-i Şevlî'nin söylediği s.192, Şeyh Ali ibn-i Üstâd'ın söylediği s.192, Şeyh Aliyy-i Asfer'in söylediği s.192, Şeyh Yûsuf Betaih'in söylediği s.193, Şeyh Baka ibn-i Batu'nun söylediği s.193, Şeyh Mâcid-i Kürdî'nin söylediği s.193, Fasıl- Bu fasıl Hazret-i Tâcü'l-Ârifîn'in (kuddise sirruhul azîz) kutb'ül-aktab idiğini beyân eder l96, Seyyid Ebül Vefâ'nın kutbiyyetini beyân eden bir kıssa l96, Ramazan ayının girip girmediği husûsunda tereddüde düşen halk, Seyyid Ebül Vefâ'ya müracaat ediyor s.193, Seyyid Ebül Vefâ'nın müridlerinden br tanesi muallâkda bir adam görüyor s.200, Kırk hac sevabı mı, Seyyid Ebül Vefâ'yı bir kere ziyaret etmenin sevabı mı? s.202, Haddini bilemiyen mağrur bir şeyh s.211, Haramilerin baskınına uğrayan bir kervan bu tecâvüzden nasıl ve ne şekilde kurtulmuştur? s.207, Şeyh Ebül Kays adındaki azîz tevbe ederek Hazret-i Seyyid'in mübârek silsilesine dâhil oluş sebebini şöyle açıklıyor s.209, Şeyh Abdülkaadir-i Geylânî Hazretleri şöyle anlatıyor s.214, Seyyid Ebül Vefâ ile Seyyid Abdülkaadir-i Geylânî s.215, Şeyh Ebû Bekr-i Bağdâdî rüyâsında Hazret-i Peygamberi gördüğünü anlatıyor s.219, Şeyh Ebû Bekr-i Bağdâdî Peygamber Efendimiz'e Seyyid Ebül Vefâ'yı soruyor s.221, Seyyid Ebül Vefâ'nın vefât edeceğine işâret s.221, Kıyamet gününde evliyâullahın ulularından bin tanesini alemi altında barındıracak olan Allah'ın yakın dostu kim? s.222, Seyyid Ahmed Rufaî ve Seyyid Ebül Vefâ s.223, Muhammed Kürânî ismindeki müridin gördüğü rüyâ s.225, Seyvid Ebül Vefânın Muhammed Kürânî'ye söyledikleri s.226, Seyyid Ebül Vefâ'dan ticaret yapmak ve çok para kazanmak maksadıyla seyahate çıkma husûsunda izin isteyen bir tâcirini hikâyesi s.228, Hızır Aleyhisselâm Seyyid Ebül Vefâ'yı anlatıyor s.231, Meşâyıh içerisindeki meşhur yedi sultan s.232, Seyyid Ahmed Rufai'den şöyle rivâyet olunmuştur s.232, Dört büyük meşâyıh diyorlar ki s.233, Peygamber Efendimiz'i rüyâda gören ve ondan Seyyid Ebül Vefâ'nın vefât edeceği haberini alan Şeyh Abdünnûr şöyle anlatıyor s.234, Seyyid Abdülkaadir-i Geylânî Hazretleri şöyle buyuruyor s.236, Şeyh Mâcid-i Kürdî'nin ne sebeble tevbe ettiği s.237, Bir belde ahalisi yırtıcı bir canavardan şikâyetçi oluyorlar ve Şeyh Mâcid-i Kürdî aracılığıyla Seyyid Ebül Vefâ'dan yardım taleb ediyorlar s.240, Seyh Ebül Bedr-i Hendercî'nin tevbe etmesinin sebebi s.245, Şeyh Ebû Bekr-i Büstînin tevbe etmesinin sebebi s.245, Şeyh Ebû Nasr-i Kirmânî'nin tevbe etmesinin sebebi s.246, Şeyh Hüseyn-i Râî'nin tevbe etmesinin sebebi s.248, Şiir s.251, Hazret-i Veysel Karânî s.252, Üveys'ül-Karenî Hazretleri''nin künyesi, lâkabı, pederi, validesi, doğduğu yer ve doğumu s.252, Vefâtı müddet-i ömrü ve kabri s.253, Peygamber Efendimiz, Üveys'ül-Karenî'nin eşkâlini tavsif ediyor s.253, Peygamber Efendimiz Mi'râcda Üveys'ül-Karenî'yi görüyor s.254, Ashâb-ı kirâm Üveys'ül-Karenî'yi Peygamber Efendimiz'e soruyor s.255, Nasıl akşamlayıp nasıl sabahlıyorsun? sorusuna Hazret-i Üveys şu cevabı vermiştir s.255, Allah'ın en fazla sevdiği kullar s.256, Hazret-i Üveys'in önünde dile gelen koyun s.256, Cenâb-ı Üveys Hazretleri'ni görmeye giden bir kimse s.256, Peygamber Efendimiz buyuruyor s.257, Namazda huşû nedir? suâline verilen cevab s.257, Üveys'ül-Karenî Peygamber Efendimiz'in halîli olduğu s.257, Selâmet yalnızzlıktadır sözünün izahı s.258, Hazret-i Üveys'in küçük yaştayken hastalık gaçirmiş olduğu s.257, Hazret-i Üveys'ül-Karenî'nin devamlı sûrette Peygamber Efendimiz'i görme arzusu beslemesi, annesinden izin isteyip durduğu hâlde bir türlü müsaade koparamaması ve en nihayet izin alıp Medineye geldiği hâlde Hazret-i Peygamber'i göremeden geriye dönmesi s.260, Peygamber Efendimizin Hazret-i Üveys hakkında buyurdukları s.265, Hazret-i Üveys'ül-Karenî'nin annesine kavuşması Hazret-i Ömer ile Hazret-i Ali'nin Yemen'deki Karen köyüne gelerek Üveys'ül-Karenî Hazretleri'ni bulmaları ve Hazret-i Üveys'in onlara nasihatte bulunması. Müştereken islâmi mevzûlarda ve Peygamber Efendimiz hakkında konuşmaları s.267, Halife Hazret-i Ömer ile Hazret-i Üveys'in karşılaşmaları bir rivâyete göre şöyle olmuştur s.275, Şiir s.276, Hazret-i Üveys'ül-Karenî Kûfe şehrine gidiyor. Herem bin Hayyân adındaki ermiş onu aramaya çıkıyor; buluşuyorlar. Hazret-i Üveys ona nasihatte bulunuyor, âyet-i kerîmeler okuyor. Beraberce sohbet ediyorlar. Hazret-i Üveys

Cenâb-ı Allah'a duâda bulunuyor s.278, Peygamber Efendimiz'in bir hadis-i şerîfi s.283, Hazret-i Üveys'in annesine ne derece itaatkâr olduğu s.284, Hazret-i Üveys'in günlük yaşayışı hakkında malûmat s.285, Hazret-i Üveys'ül-Karenî ve meşhur yahudi dönmesi Ahdullah ibn-i Sebe' s.286, Hazret-i Üveys'ül-Karenî'nin vefâtına dair muhtelif rivâyetler s.287, Makamat-ı Mes'ûdî Şerhi'nde şöyle kaydedilmiştir s.288, Hazret-i Üveysül-Karenî'nin na'şı için getirilen üç tabut s.289, Cenâb-ı Üveys'ül-Karenî Hazretleri'nin kabr-i şerifi hakkında muhtelif rivâyetler s.289, Cenâb-ı Üveys'ül-Karenî Hazretleri'nin hikmetli sözleri s.290, Mevlânâ Abdurrahman Câmî (K.S.) s.291, Molla Câmî Hazretleri'nin lâkabı, doğum yeri, doğum tarihi, nesebi, tarikat silsilesi s.291, Molla Câmî'nin küçük yaşta iken çok zekî bir kimse olduğu s.292, Molla Câmi'nin şairliği ve vakarı s.292, Molla Câmî, Ali Kuşçu ve astronomi ilmi s.293, Molla Câmi bu yola ne sûretle sülûk etmiştir? s.294, Mevlânâ Sa'deddin Hazretleri'nin Molla Câmi'deki cevheri keşfetmesi s.295, Molla Câmî'nin tasavvuf yoluna sülûkunun başlangıcı s.296, Molla Câmî Hazretleri anlatıyor s.296, Tarîkın iki türlü olduğu s.297, Mlolla Câmî ve Hâce Muhammed Pârisa Hazretleri s.297, Molla Câmî ve Fahreddin Lüristanî s.298, Molla Câmî ve Hâce Burhânüddin s.298, Molla Câmî ve Şeyh Bahâüddin Ömer s.299, Molla Câmî ve Hâce Muhammed Şemsüddin Kusevî s.300, Molla Câmî ve Mevlânâ Şemsüddin Muhammed Esed Hazretleri s.301, Molla Câmî ve Hâce Ubeydullah Taşkendî Hazretleri s.302, Mevlânâ Ali bin Hüseyin anlatıyor s.305, Reşâhat sâhibi buyurur ki s.305, Yine Reşâhat sâhibi buyurur s.306, Molla Câmî ve râfizilik ve Molla Câmî'nin rafizilerle olan mübârezesi s.307, Mevlânâ Câmî Hazretleri'nin mübârek ve hikmetli sözleri s.309, Mevlânâ Câmî ve küstah bir adam s.311, Mevlânâ Câmi Hazretleri'nden tavsiye almak isteyen bir kimse s.312, Mübârek Hicaz seferinde Mevlânâ Abdurrahmân Câmî Hazretleri ile yol arkadaşı olan bir azîz şöyle anlatıyor s.312, Mevlânâ Abdunrahmân Câmi Hazretleri buyuruyor s.314, Ölümden dönen bir hasta. Kim tarafından kurtarılmıştır? s.315, Mevlânâ Abdurrahmân Câmî Hazretleri şöyle buyuruyor s.314, Bir kimse açık sesle zikir yapıyormuş s.316, Ene câlisü men zekerenî s.317, Molla Câmi tasavvuf bahsini niçin az tutuyormuş? s.317, Azizlerden biri anlatıyor s.318, Molla Câmî bir arabî ve bir deve s.318, Mevlânâ Şemsüddin Rucî şöyle buyuruyor s.319, Bir genç şöyle anlatıyor s.319, Reşâhat sâhibi anlatıyor s.320, Molla Câmî ve Şeyh Şâh ismindeki azîz s.320, Reşâha sâhibi buyuruyor ki s.321, Câmî Hazretleri'nin fâzıl talebelerinden biri şöyle rivâyet etmiştir s.321, Ehl-i ilim ve salâhdan bir zât söyle rivâyet ediyor s.322, Mevlânâ Câmî Hazretleri'nin irtihâli s.323, Mevlânâ Câmî Hazretleri'nin zevcesi ve bacanağı s.324, Talim-i zikir talebinde bulunan bir kimse s.324, Câmi Hazretleri şöyle buyuruyor s.326, Reşâhat sâhibi anlatıyor ve cinler hakkında izahat veriyor s.326, Mevlânâ Câmî Hazretleri şeytani ve nefsânî havâtır hususunda şöyle buyuruyor s.327, Kâfirlerin göreceği ebedî azab husûsunda şöyle buyruluyor s.328, Mevlânâ Câmî ve Fatih Sultan Mehmed s.329, Mevlânâ Câmî Hazretleri'nin bâzı hikmetli sozleri s.329, Somuncu Baba Hazretleri (K.S.) s.332, Somuncu Baba'nın künyesi, pederinin ismi s.332, Somuncu Baba'nın bir erbâb-ı ilim araması s.332, Mürşidi Somuncu Baba'yı diyâr-ı ruma gönderiyor s.333, Somuncu Baba'nın gelip Bursa'ya yerleşmesi ve oradaki ahvâl s.334, Somuncu Baba'nın Bursa'dan ayrılış sebebi s.334, Somuncu Baba'nın Bursa'da ettiği vaaz s.335, Molla Fenârî bu husûsda şöyle demektedir s.335, Somuncu Baba hutbede niçin Fâtiha sûresinden bahsetmiş s.336, Somuncu Baba Aksaray'a gelip yerleşiyor s.337, Vefâtı ve kabr-i şerifi hakkındaki rivâyetler s.338, Hâce Alâüddin Hazretleri'nin söylediği şiir s.338, Somuncu Baba'nın bir dervişe verdiği buğday tohumu s.339, Mikdat Efendi adındaki şaf bir köylü s.340, Şeyh Hamîdüddin-i Velî Hazretleri'nin mübârek silsilesi s.341, Somuncu Baba'nın ârifâne ilâhîlerindendir s.341, .Hacı Bayram-ı Velî (k.s.) s.344, Hacı Bayram-ı Velî'nin doğum yeri, doğum tarihi, lâkabı, künyesi, babası, annesi ve müddet-i ömrü s.344, Hacı Bayram-ı Veli'nin evvelceden Müderris Nûman olduğu hâlde Somuncu Baba vasıtasıyla Hacı Bayram olması s.346, Somuncu Baba ve

Hacı Bayram-ı Veli s.346, Hacı Bayram'ın müridleri günden güne çoğaldıkca bâzı hasûd kimselerin Hünkâr İkinci Murad'a devamlı sûrette müzevirlikte bulunup onu vesveselendirmeleri s.347, Hünkâr ile Hacı Bayram buluşuyorlar ve neticesi s.348, İkinci Sultan Murad İstanbul'un fethi husûsunda Hacı Bayram'a danışıyor ve o da nasıl bir cevab veriyor? s.349, Hacı Bayram'ın vaaz ettiği kürsü hakkında Evliyâ Çelebi'nin yazdıkları s.351, Gelibolu'daki Yazıcı Zâde kardeşler ve Hacı Bayram-ı Velî s.3352, Solfasol köyündeki saf delikanlı s.352, Hacı Bayram-ı Veli'nin Cumhuriyet devrindeki bir kerameti s.353, Hacı Bayram türbesi mi, Ogüst Meydanı mı? s.354, Hacı Bayram-ı Velî'nin vefâtından evvel yerine halife nasbetmediği, yalnız ileri gelen iki müridi bulunduğu ve bu müridlerin hâl ve vaziyetleri s.355, Hacı Bayram-ı Veli'nin meşhur ve ârifâne ilâhilerinden birkaçı s.359, Bayramiye tarikatı silsilesi s.361, Şeyh Akşemseddin Hazretleri (k.s.) s.364, Şeyh Akşemseddin'in adı, lâkabı, doğum tarihi, vefât tarihi müddet-i ömrü, vs. s.364, Şeyh Alişemseddin Hazretleri'nin çocukluktan Hacı Bayram-ı Veli'ye mürid olana kadar geçen zaman zarfındaki yaşayışı s.364, Şeyh Akşemseddin Hazretleri'nin eserleri s.366, Şeyh Akşemseddin Hazretleri Fatih Sultan Mehmed ve İstanbul'un fethi s.367, Sayfa s.383'e kadar olan kısımda Şeyh Akşemseddin Hazretleri'nin kerametleri anlatılmaktadır s.369, Şeyh Akşemseddin Hazretleri'nin nesebi s.383, Şeyh Akşemseddin Hazretleri'nin vefâtı s.385, Hazret-i Şeyh hakkında yazılan bir şiir s.386, Cenâb-ı Akşemseddin Hazretleri'nin oğulları ve halifeleri s.386, İbrahim Bin Edhem Hazretleri (K.S.) s.387, İbrahim bin Edhem'in adı, künyesi, babası, doğumu, vefâtı, müddet-i ömrü ve nesebi s.387, Fasıl- Cenâb-ı İbrahim Edhem Hazretleri'nin peder ve validesini, dünyaya gelişini, büyümesini, yetişmesini ve vefâtını, kısaca terceme-i hâlini hikâye ve beyân eder s.389, Fasıl- Bu fasılda kızın vefâtı ve tabib arkadaşının Edhem'i teskin etmesi anlatılacaktır s.392, Fasıl- Bu fasılda Saka Edhem ile tabib dostunun, Horasan melikinin kızını kabirden çıkardıklarını ve kızın dirildiğini anlatacağız s.394, Fasıl- Bu fasılda tabibin kıza annesini, babasını ve kendisini hayata kavuşturduğunu nalatması beyan edilecektir s.398, Fasıl- Bu fasılda Edhem ile Horasan melikinin kızının mağarada evlendiği ve İbrahim'in doğduğu anlatılacaktır s.402, Fasıl- Bu fasılda İbrahim'in babasına yardım etmek için mağaradan dedesiyle buluşması ve onunla konuşması anlatılacaktır s.404, Fasıl- Bu fasılda İbrahim'in annesinin saraya gittiği, annesi olan pâdişâhın haremi ile görüşüp konuştukları anlatılacaktır s.409, Fasıl- Bu fasılda Hazret-i İbrahim'in annesinin kendini anne ve babasına tanıttığı başından geçenleri anlatlığı ve Edhem oğlu İbrahim'in Horasan pâdişâhı olduğu anlatılacaktır s.411, İbrahim bin Edhem Hazretleri'nin tevbe ediş sebebi s.415, İbrahim bin Edhem'in tevbe ettikten sonraki ahvâli s.416, İbrahim bin Edhem kendisine bin altın uzatan bir kimseye ne cevab vermiştir? s.418, Evliyâullahdan bir kimse olmak ister misin? sorusuna müsbet cevab veren kimseye tavsiye edilen hareket tarzı s.418, Su kovasından çıkan altın ve İbrahim bin Edhem ile İmâm-ı Âzam s.419, İbrahim Edhem Hazretleri şöyle anlatıyor s.419, İbrahim Edhem hayatının en mes'ûd ve bahtiyar gününü anlatıyor s.420, İbrahim bin Edhem'in yolculuk arkadaşı ve halifenin san'atımz nedir? diye sorması üzerine verdiği cevab s.421, İbrahim Edhem parası olmadığı hâlde hamama giriyor ve çıkarken s.421, İbrahim Edhem'in bağ bekçiliği s.421, İbrahim Edhem ve sarhoş s.422, İbrahim Edhem ve Cebrâil Aleyhisselâm'ın yeryüzüne inişi s.422, Dünya pâdişâhlığını bırakan İbrahim Edhem'in ulu sultanlığı s.423, Ebu Kubeys dağı yürümeye başlıyor s.423, Şakîk-ı Belhî anlatıyor s.424, İbrahim bin Edhem'i tekrar pâdişâh yapmak istiyorlar. Lâkin ne netice veriyor? s.424, Osman bin Ammâr şöyle anlatıyor s.424, İbrâhim Edhem'e Sen kimin kulusun? diye sorarlar s.425, İbrahim bin Edhem, kendisinden nasihat isteyen bir kimseye öğütler veriyor s.426, İbrahim Edhem ve asker s.427, Altı geçitten geçmeden sâlihler derecesine erişilemiyeceği s.427, İbrahim Edhem'in vefâtı yaklaşınca ne olmuştur? s.427, Zamanın nasıl geçer? sorusuna verilen cevab s.428, İbrahim Edhem ile bir asker s.428, Büyüklerden birinin gördüğü rüyâ s.429, İbrahim bin Edhem'in mübârek sözleri

s.429, Duâlar niçin kabul olunmaz? sorusuna verilen cevab s.430, Ferîdüddin Muhammmed Attâr (k.s.) s.432, Ferîdüddin Muhammmed Attâr'ın adı, künyesi, doğumu, vefâtı, mezarı, müddet-i ömrü ve babasının ismi s.432, Ferîdüddin-i Attâr'ın çocukluğu s.432, Hazret-i Mevlanâ ve Ferîdüddin-i Attâr s.433, Ferîdüddin-i Attâr'ın şairliği ve kimlerin müridi olduğu s.434, Ferîdüddin-i Attâr'ın eserleri ve bu eserlerin muhteviyâtı s.435, Ferîdüddin-i Attâr'ın tasavvuf yoluna sülûk etmesine sebeb olan hadise s.436, Hazret-i Ferîdüddin Attar anlatıyor s.436, Hazret-i Ferîdüddin-i Attâr'ın vefâtı s.437, Cenâb-ı Feridüddin Muhammed Attâr Hazretleri'nin hikmet dolu sözleri s.437, Sehl Bin Abdullah Tüsterî Hazretleri (k.s.) s.445, Sehl Bin Abdullah Hazretleri'nin kimliği s.445, Sehl Bin Abdullah Hazretleri anlatıyor s.445, Sehl bin Abdullah Hazretleri anlatıyor s.446, Sehl Hazretleri parmağını niçin sarmış? s.447, Sehl Hazretleri yerine bir kâfiri nasbediyor s.447, Sehl Hazretleri bir kâfirin müslüman olacağını biliyor s.448, Cenab-ı Şeyh Sehl bin Abdullah Tüsterî Hazretleri'nin hikmetli sözleri s.449, Şeyh Sünbül Efendi Hazretleri (k.s.) s.453, Şeyh Sünbül Efendi'nin kimliği s.453, Şeyh Sünbül Efendi çocukluğu ve yetişmesi s.454, Şeyh Sünbül Efendi'nin mürid iken gördüğü rüya ve bu rüyayı tabir ettirmesi s.454, Şeyh Cemâlüddin Halvetî Sünbül Sinan'a hilâfet vermeyi kararlaştırıyor ve onu, halkı irşad etmesi için Mısır'a gönderiyor s.455, Sünbül Efendi'nin Mısır'daki itibarı s.455, Şeyh Cemâlüddin Halvetî'nin vefâtı ve vasiyeti s.456, Şeyh Sünbül Sinan Efendi dergâh şeyhliğine başlıyor s.457, Şeyh Sünbül Efendi'nin ahlâkı ve dervişlerini terbiyede gösterdiği ihtimam s.457, Şeyh Sünbül Efendi, semâ mes'elesi ve kendisine muarız olan ulema s.458, Şeyh Sünbül Efendi muârızlarıyla Fatih camiinde karşılaşıyor ve onlarla münâzarada bulunuyor s.459, Şeyh Sünbül Efendi muârızlarını mağlûb edip susturuyor s.460, Şehzade Cem ve Yavuz Sultan Selim s.461, Yavuz Sultan Selim Kocamustafapaşa dergâhını yıktırmak istiyor. Lâkin gönderdiği adamlar eli boş dönüyorlar s.462, Yavuz Sultan Selim ile Sünbül Efendi karşılaşıyorlar s.462, Yavuz Sultan Selim Mısır'ın fethi husûsunda kime dnışıyor ve o kimse kendisine ne söylüyor? s.463, Zâim Muhammed Çelebi anlatıyor s.464, Maksûd Dede anlatıyor s.465, Şeyh Sünbül Efendi'nin söylediği beyit s.466, Şeyh Sünbül Efendi'nin eserleri s.467, Şeyh Sünbül Efendi'nin vefâtı s.467, Şeyh Sünbül Efendi'nin cenaze merasimi s.468, Sünbüliye tarikatı silsilesi s.469, Şeyh Sünbül Efendi'nin ârifâne ilâhilerinden ikisi s.470, Şeyh Merkez Efendi Hazretleri (k.s.) s.471, Şeyh Merkez Efendi'nin kimliği s.471, Şeyh Merkez Efendi'nin yetişmesi ve evlenmesi s.471, Şeyh Merkez Efendi'nin ulemâca kabûl gönür hâle geldiği s.472, Şeyh Merkez Efendi'nin gördüğü rüyâ s.472, Şeyh Sünbül Efendi ve Şeyh Merkez Efendi s.473, Şeyh Merkez Efendi, Şeyh Sünbül Efendi'ye teslm oluyor s.474, İstihâreye yatan Merkez Efendi rüyâ görüyor s.475, Şeyh Merkez Efendi'nin üstün ahlâk ve yaşayışı s.475, Şeyh Merkez Efendi'nin eşeği s.476, Şeyh Merkez Efendi'nin vefâtı, cenaze merasimi ve vefât tarihine yazılan manzûme s.477, Şeyh Merkez Efendi'nin Manisa'daki ahvâli s.478, Şeyh Merkez Efendi'nin Balıkesir'deki ahvâli s.479, Şeyh Merkez Efendi söylemiş olduğu ârifâne iki kıt'a s.480, Ahmed Yesevî Hazretleri (k.s.) s.481, Ahmed Yesevî (k.s.) Hazretleri 'nin doğum-ölümü, müddet-i ömrü, hayat hikayesi, terceme-i hâli, tarikat silsilesi, mürid ve mürşidleri, bazı keramet ve menkıbeleri ile hikmetli, veciz sözleri s.481.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsöz'de, bu ciltte on üç evliyânın hayatları, menkıbeleri ve hikmetli sözlerinin anlatıldığını belirten yazar, her evliyâ ile ilgili nelerin konu edildiğini ayrıca açıklamıştır.

Konu Açıklaması: Kitapta, içindekiler kısmında adı geçen on üç velîye ait bilgiler ve menkıbeler bulunmaktadır.

161. **Yüksel, Murat Tarık**
Ârîflerin Menkıbeleri 3. c.—İstanbul: Demir Kitabevi, 1970.
435 s. + [8y.]; 24,5 cm.
Demir Kitabevi Yayınları No:37
Kaynakça var.

İçindekiler: Önsöz s.5, Sultanü'l-Ulema Muhammed Bahaüddin Hazretleri Sultanü'l-Ulema Muhammed Bahaüddin'in hüviyeti ve bazı menkıbeleri s.7, Sultânü'l-Ulema'nın Hicreti s.11, Sultan Alâeddin'in beylerinden Emîr Mûsâ'nın Lârende'de Sultânü'l-Ulemâ'ya mürid oluşu s.15, Sultânü'l-Ulema'nın Belh'den Konya'ya gelirken uğradığı yerleri gösteren harita s.16, Sultânü'l-Ulema'ya padişah tarafından bağışlanan bahçe s.18, Sultânü'l-Ulema'nın Tasavvufat, Kerâmat, Ahlâk Güzellikleri Beyanındadır Natur Kardeş denilen yüzon yaşında aziz bir zat anlatıyor s.19, Sultânü'l Ulema'nın tasarrufatta yüce mertebelere erişmişliğt hakkında s.20, Sultânü'l-Ulema'nın kerametine dair Seyyid Bürhaneddin şöyle anlatıyor s.20, Azizlerden muhterem bir zat rü'yasında Sultânü'l-Ulema'yı görür s.21, Sultânü'l-Ulema Hazretleri'nin bir zâlim kimseye asâ ile hücum etmeleri s.21, Sultânü'l-Ulema Hazretleri şöyle buyurdular s.21 Sultânü'l-Ulema Hazretleri'nin vefatı s.22, Seyyid Bürhaneddin Hazretleri Seyyid Bürhaneddin Hazretleri'nin künyesi, lâkabı, doğumu s.23 Seyyid Bürhaneddin'in rüyasında Sultânü'l-Ulema'yı görmesi s.23, Seyyid Bürhaneddin'in bazı keramet ve mârifetlerine dair verilen çeşitli haberler s.24, Seyyid Bürhaneddin'in Kayseri'ye gitmek için Mevlânâ·Hazretleri'nden izin istemeleri s.25, Seyyid Bürhaneddin'in yolda giderken bir insan ile konuşmaları s.25, Hüsameddin Çelebi, Seyyid Bürhaneddin'den haber veriyor s.25, Seyyid Bürhaneddin'in yanmakta olan ateşe ayaklarını soktuğu ve elleriyle de kızgın ateşi söndürdüğü hakkında s.26, Seyyid Bürhaneddin'in riyâzât ehli olması s.26, Seyyid Bürhaneddin'in arkadaşlarına nasihatı s.27, Seyyid Bürhaneddin'in hizmetçisi anlatıyor s.27, Seyyid Bürhaneddin Hazretleri'nin vefatı s.28, Hazret-i Mevlâna Celâleddin-i Rumi: Mevlânâ hakkında bir medhiye s.31, Hazret-i Mevlânâ Celâleddin-i Rumi s.32, Hazret-i Mevlânâ'nın beş yaşında iken ruhanîler ve gayb erenleri ile arkadaşlık etmesi s.33, Hazret-i Mevlânâ'nın muhterem pederlerinin Feridüddin-i Attâr ile görişmeleri s.33, Sultânü'l-Ulema'nın oğlu Mevlânâ Hazretleri'nin gördüğü rü'yayı tabir etmesi s.34, Hazret-i Mevlânâ hakkında Profesör M. Ali Aynî'nin yazmış olduğu yazı s.35, Şems-i Tebrizî hazretlerinin Sultan. Veled ile .beraber Şam'dan Konya'ya gelişleri s.42, Hazret-i Mevlânâ ile Şemseddin Tebrizî hazretlerinin tekrar buluşmaları s.43, Hazret-i Mevlânâ'nın faziletlerinden biri daha s.45, Şeyh Şemseddin Malatî hazretleri anlatıyor s.46, Şems-i Tebrizî hazretleri anlatıyor s.46, Şeyh Sadreddin Konevî anlatıyor s.47, Şemseddin Attâr anlatıyor s.48, Sultan Veled bildiriyor s.49, Mevlânâ Hazretleri'ne devlet memurlarından bir zatın mürid olması s.51, Mevlânâ Hazretleri'ni çok seven bir zatın vefatından evvelki vasıyyeti s.52 Şeyh Mahmud'un beyanları s.52, Mevlânâ Hazretleri'ne bütün insanların muhabbet etmeleri s.52, Şemseddin Tebrizî'nin medh ü senâsı yapılırken Bedreddin Veled'in göğüs geçirmssi s.53, Bir a'mâ dilencinin Hazret-i Mevlânâ'nın aşkına diye istemesi s.53 Hazret-i Mevlânâ'ya yedi yaşında iken sabah namazı kılınırken tecellî vakî olması s.54, Hazret-i Mevlânâ'nın riyazet bahsi s.54, Hazret-i Mevlâna'nın hizmetçisi Şeyh Muhammed Hadîm anlatıyor s.55, Hazret-i Mevlâna'nın ramazan ayı başında ortadan kaybolması s.55, Hazret-i Mevlâna'nın muhterem refikaları anlatıyor s.55, Hazret-i Mevlâna'nın vücudunun hâl lisanı ile kendisine hitab etmesi s.56, Hazret-i Mevlâna'nın riyazetine dair Ârif Çelebi'nin vâlidesi Fatma Hatun anlatıyor s.56, Hazret-i Mevlâna'nın öğütleri s.57, Hazret-i Mevlâna yine bir va'z u nasihatlerinde s.58, Hazret-i Mevlâna oğlu Sultan Veled'e şöyle demiştir s.58, Hazret-i Mevlâna bir gün Sultan Veled'e şöyle demiştir

s.59, Hazret-i Mevlâna'ya Muinüddin Pervane'nin sorduğu sual s.60, Hazret-i Mevlâna'nın geceleri medrese damına çıkıp cehrî olarak zikretmeleri s.60, Hazret-i Mevlâna bir va'z u nasihatlerinde şöyle buyurdular s.60, Hazret-i Mevlâna ahlâk-ı hamide üzerine va'z u nasihat ederlerdi s.61, Hazret-i Mevlâna yine bir va'z u nasihatlerinde şöyle anlattılar s.62, Hüsâmeddin Çelebi anlatıyor s.62, Hazret-i Mevlâna'nın bir gün namaz kılarken bayılmaları s.63, Hazret-i Mevlâna va'z u nasihatlerinde ahlâk güzelliğinden bahsederlerdi s.63, Hazret-i Mevlâna'nın müderrisliğine dair s.64, Hazret-i Mevlâna'nın hizmetçiye mutfakda ne olup - olmadığını sormaları. s.65, Hazret-i Mevlâna bir gün hamama gitmiş s.65, Hazret-i Mevlâna yine bir gün hamama girip tekrar geri çıkmış s.66, Çocukların Mevlâna Hazretleri'ne selâmlığına durup, teveccüh etmeleri s.66, Bir fakihin Mevlâna Hazretleri'ni imtihan.etmek maksadıyla sual sorması s.67, Hazret-i Mevlâna va'z u nasihatlerinde, millet ve memlekete faydası dokunan kimseleri medh ederdi s.68, Hazret-i Mevlâna'nın mahdumu Sultan Veled'e nasihatleri s.69, Hazret-i Mevlâna'nın etbaıyle beraber Muinüddin Pervane'ye dâvetleri s.69, Fakih Seraceddin anlatıyor s.70, Şeyh Nefseddin Sivasî anlatıyor s.70, Hazret-i Mevlâna'nın müridlerinden Bedreddin anlatıyor s.71, Hazret-i Mevlâna Ilıca Kaplıcaları'na gider s.72, Hazret-i Mevlâna meclisde bulunanlara bir hikâye anlatır s.73, Hazret-i Mevlâna, farz ve sünnete riayet hususunda şöyle bir hikâyeyi anlatır s.74, Hazret-i Mevlâna'nın kayınpederi hoca Şerefüddin Semerkandî anlatıyor s.75, Hazret-i Mevlâna. Bedreddin Çelebi'nin hücresinde s.75, Hazret-i Mevlâna, Şemseddin Çelebi'nin hücresinde s.76, Hazret-i Mevlâna'nın Zühd ve Kanâati Beyan Olunur: Sarrafların Mevlâna Hazretleri'ni ziyaretleri s.77, Hazret-i Mevlâna'nın mum yerine beziryağı yakmaları s.78, Fakirlikten şikâyet eden akrabalarına, Hazret-i Mevlâna'nın cevabı s.79, Hazret-i Mevlâna, el açıp istemeyi kendi müridlerine yasak eder s.80, Fakirlik üzerine Mevlâna Hazretleri'nin yârânına nasihatleri s.80, Hazret-i Mevlâna'nın bir va'z u nasihatlerl s.81, Seraceddin Hemedâni şöyle diyor s.83, Bir sofunun Mevlâna Hazretleri'nin hizmetinde bulunma isteği s.84, Şemseddin Malatî şöyle haber veriyor s.85, Şemseddin Mardinî anlatıyor s.86, Şeyh Nureddin anlatıyor s.86, Sultan Veled Hazretleri anlatıyor s.87, Hazret-i Mevlâna'nın Cenâb-ı Allah'a münacaatları s.87, Hazret-i Mevlâna'nın müridin mürşide karşı hizmetinden bahsetmeleri s.89, Hazret-i Mevlâna'ya hocalardan bir zâtın İntisab ederek mürid olmaları s.88, Hazret-i Mevlâna'nın, Şeyh Sadreddin hazretlerinin hizmetine gelmeleri s.90, Sultan Veled'in babası Mevlâna Hazretleri'ne bir sualleri s.91, Mevlâna Hazretleri'nin fukarasına nasihatleri s.92, Hazret-i Mevlâna'nın Mükâşefatı Kerâmât, Tasarrufatına Dairdir s.93, Şemseddin Mültî anlatıyor s.94, Bir şahsın rüyasında Peygamber Efendimizi görmesi s.96, Bir şeyhe sorulan mühim bir mesele s.87, Hazret-i Mevlâna'nın kerametleri hakkında Sultan Veled şöyle anlatıyor s.97, Hazret-i Mevlâna, Hüsameddin Çelebi'nin bağında ziyafette bulunur s.98, Sultan Veled Hazretleri anlatıyor s.100, Hazret-i Mevlâna'nın Harem-i Muhteremeleri anlatıyor s.101, Şemseddin Hazretleri anlatıyor s.101, Sultan Veled'in hatunu Fatma Hanım anlatıyor s.102, Fahrünnisâ namıyla tanınan bir hatun anlatıyor s.103, Sultan Rükneddin'in hatunu anlatıyor s.104, Bir hatun anlatıyor s.104, Hazret-i Mevlâna'nın bir müridesi anlatıyor s.105, Hüsameddin Çelebi anlatıyor s.107, Muinüddin Pervanî'nin kurduğu muazzam toplantıda padişah ve divan erbabının hazır bulunmaları s.110, Muinüddin Pervani'nin tertiplediği ziyafet s.114, Ârif Çelebi anlatıyor s.115, Ârif Çelebi'nin Diyarıbekir'de Emîr Ahmed tarafından karşılanması s.116, Hâfız-ı Kur'an Şeyh Muhammed anlatıyor s.118 Mevlâna Hazretleri'ne mürid olmak isteyen bir hocanın oğlu s.120, Osman Küyende isimli bir şahıs anlatıyor s.121, Osman Küyende yine anlatıyor s.122, Salâhaddin Malatî anlatıyor s.123, Hazret-i Mevlâna'nın güyendesi hakkında s.124, Şeyh Sinanüddin Akşehirî anlatıyor s.124, Alâeddin Şeryanus'un rüyasında bir kimsenin ayaklarını oğması s.125, Şeyh Salâhaddin'in müridlerinden bir tacirin İstanbul'a gitmek için Mevlâna Hazretleri'nden izin istemesi s.126, Eflâtun kilisesindeki bir rahibin

Mevlâna'nın akraba ve taallûkatına hürmeti hakkında s.127, Arabî atlar alıp-satan Kasap Celâleddin anlatıyor s.129, Mal ve metâı çok olup zengin olan Hoca Mecneddin anlatıyor s.130, Hazret-i Mevlâna'nın çok sevip ve Muhammed kardeşim dediği Ahî Muhammed anlatıyor s.131, Mevlâna Hazretleri Şam-ı Şerif'e gitmek için yola çıkar s.132, Sultanü'l-Ulema hazretleri Bağdad'da Müstansırıyye medresesinde s.134, Bir fıkıh âliminin gönlünden geçirdiği meseleye Hazret-i Mevlâna'nın verdiği cevab s.134, Rum memleketlerinin Kadıyyü'l-Kuzât'ı olan Kemaleddin anlotıyor s.135, Bir dânişmend kimsenin Mevlâna Hazretleri'ne inkârda bulunması s.136, Kaadî Siraceddin ve şakirdleri arasında geçen konuşmalar s.136, Mevlâna Hazretleri'nin yazdığı bir fetvayı kabul etmeyen Kaadî İzzeddin Sivasi'ye Mevlâna Hazretleri'nin cevabı s.137, Kutbüddin Şirazî anlatıyor s.138, Gemileri tehlikeye düşen Salâhaddin Malatî şöyle anlatıyor s.139, İmam İhtiyârüddin anlatıyor s.139, Mesnevî-Han Siraceddin anlatıyor s.140, Tebriz hocalarından bir bezirgânın, Konya'lı bezirgânlar ile konuşmaları s.140, Hazret-i Mevlâna'nın bir sini helvayı taksîm etmeleri s.142, Hazret-i Mevlâna'nın ehıbbasından bir zat Mısır seferine çıkar s.144, Hazret-i Mevlâna Ilgın'a giderler s.147, Kutbüddin Hayder'in hulefasından Hacı Mübarek Hayderî hakkında s.148, Hazret-i Mevlâna'nın medrese damında seyrederken fukarasından birisinin âh çekmesi s.149, Şam-ı Şerif'e gitmek için Mevlâna Hazretleri'nden izin isteyen Konyalı bir bey hakkında s.150, Bedreddin Çefebi, biraderi Şemseddin Çelebi'yle konuşuyor s.150, Mevlâna Hazretleri'ne bir sepet incir getirilir, kabul edilmediği hakkında s.151, Hazret-i Mevlâna'yı inkâr eden Tâceddin Mansur'un gördüğü rüya s.151, Bir gün Hazret-i Mevlâna harabe olmuş bir medresenin yanına varır s.153, Hazret-i Mevlâna fukarasıyla bir dâvete giderken cellâtla karşılaşması s.154, Hoca Bahaeddin şöyle haber veriyor s.155, Sema' ve Safa Hakkında Buyurdukları Sözler: Mevlâna Hazretleri'nin Sema'ın lüzumu hakkında söyledikleri s.156, Hoca Zeynüddin Abdülmü'min Tokadî anlatıyor s.157, Konya uleması kavl ü karar ederek Kaadî Siraceddin'e giderler s.158, Hazret-i Mevlâna'nın Va'z u Nasihatlerini Beyan Eder: Hazret-i Mevlâna'nın ehıbba ve yârânına bir vaazları s.160, Mevlâna Hazretleri'nin bir meclisde nasihatleri s.162, Hoca Neısüddin anlatıyor s.165, Sultan Veled hazretlerinden sâdır olan bir günah için Mevlâna Hazretleri'nin Sema'da yakasından yapışmaları hakkında s.165, Derviş günah işler mi, sorusuna Hazret-i Mevlâna'nın cevabları s.167, Maişet darlığından şikâyet eden şahsa Mevlâna Hazretleri'nin nasihatleri s.167, Rızık darlığından şikâyetçiye Mevlâna Hazretleri'nin cevabları s.168, Hazret-i Mevlâna'dan nasihat isteyen Sultan İzzeddin Keykavus hakkında s.169, Hazret-i Mevlâna'nın ehıbba ve yârânına ettiği dualar s.171, Hazret-i Mevlâna'nın bir gün hamama girmeleri ve bir hafta hamamın hazinesinde kalmaları s.172, Hazret-i Mevlâna'nın Nükteli Sözleri ve Nükteli Sözlere Cevabları: Falanca şarap içer amma sarhoş olmaz sözüne Mevlâna Hazretleri'nin cevabları s.176, Bir dervişin "Hazret-i Âdem aleyhisselâm'ın çamuru niçin gece veya gündüz değil de sabahleyin yoğruldu?" sorusuna Hazret-i Mevlâna'nın cevabı s.177, Lâ mekân nedir, sorusuna Hazret-i Mevlâna'nın cevabı s.181, Hazret-i Mevlâna nasihatleri esnasında Hazret-i Ali'den bahseder s.182, İmam İhtiyareddin'in bir cuma günü namazdan sonra Hazret-i Mevlâna'nın hizmetine geç kalışı hakkında s.182, Müridândan bir kimsenin bir suali s.183, Devlet erkânındanbir kimsenin Mevlâna Hazretleri'nin hizmetine gelmesi s.184, Hazret-i Mevlâna'nın meclislerinde bir gün Nureddin isimli bir şahıs anlatıyor s.187, Şemseddin Muallim anlatıyor s.189, Hazret-i Mevlâna'ya bir ara sorarlar s.189, Muinüddin Pervane'nin, Mevlâna Hazretleri'ni ziyaret için hanesine gitmesi s.190, Fukara ve ehıbbasının hakkında dedikodu eden bazı kimseler için Hazret-i Mevlâna şöyle buyururlar s.192, Mevlâna Hazretleri'ne bir zâlim şikâyet edilir s.193, Hazret-i Mevlâna'nın bir seyahatinde gayri müslim bir cemaat ile karşılaşmaları s.193, Köpekler ile koyunların doğurmaları hakkında Mevlâna Hazretleri'ne sorarlar s.198, Evliya'yı İnkâr Edenlerin Ahvali: Şemseddin Mardini anlatıyor s.201, Münkirlerin Hazret-i Mevlâna Hakkında Vaki'

olan Ba'zı Ahvalleri: Hazret-i Mevlâna'yı inkâr edenlerden birisinin cezasını dünyada iken gördüğü hakkında s.203, Salâhaddin Malatî şöyle beyan ediyor s.207, Sultan Veled hazretleri anlatıyor s.208, Şeyh Sadreddin Konevî, Kaadi Siraceddin ve diğer ulemanın Meram Bağlarına gitmeleri s.210, Asker Celâleddin anlatıyor s.212, Mevlâna Hazretleri türbesinin kubbesini yüksek yapmalarını vasiyyet etmişti s.213, Kaadi İzzeddin Konevî, Kaadî İzzeddin Amasyavî ve Kaadî İzzeddin Sivasi'nin bir araya gelerek Mevlâna Hazretleri'ne sual sormalarıları s.213, Hazret-i Mevlâna'nın Vefatı: Hazret-i Mevlâna hasta olduğu gün Şeyh Sadreddin Konevi ve diğerleri ziyarete gelirler s.218, Hazret-i Mevlâna vefat ettikten sonra Ulema, Meşâyih ve sair, bir biri ardı sıra vefat etmeleri hakkında s.223, Hazret-i Mevlâna'nın vefatından sonra Siraceddin Tedra rüyasında Mevlâna Hazretleri'ni görür ve sual sorar s.224, Hazret-i Mevlâna'nın Vefatından Sonra Kerametlerini Bildirir: Fahreddin Deyuset anlatıyor s.229, Şemseddin Tebrizî Hazretleri'nin Hayatı Ve Menkıbeleri Beyan Olunur: Şemseddin Tebrizî hazretlerinin künyesi, doğumu, doğum yeri, lâkabı s.232, Şemseddin Tebrizî hazretlerl aradığı adamı Konya'da bulur s.234, Şemseddin Tebrizî hazretleri bazı dedikodular karşısında Konya'yı terkederek Şam-ı Şerif'e gider s.235, Şemseddin Tebrizî hazretleri bir meclisde şöyle anlatıyor s.237, Şeyh Şemseddin Tebrizî Hazretleri ile Şeyh Evhaddin'ln görüşmeleri s.237, Şeyh Şemseddin Tebrizî hazretleri nerede bir cenaze görse, keşke o cenaze ben olaydım der s.238, Şeyh Şemseddin Hazretleri'nin tavır ve hareketleri hakkında s.239, Şeyh Şemseddin Tebrizî hazretlerinin velâyetine dair Sultan Veled hazretleri anlatıyor s.241, Şeyh Şemseddin Tebrizî hazretlerinin kApısı üzerinde Mevlâna Hazretleri tarafından açık bir hat, bir yazı ile yazılan yazı s.242, Şemseddin Tebrizî Hazretieri'nin Riyazatlarına Dair: Şemseddin Tebrizî hazretlerinin on-onbeş günde bir iftar ettlkleri hakkında s.243, Şemseddin Tebrizî Hazretleri'nin Ahlîkına Dair: Şemseddin Tebrizî hazretleri şu sözü çok zaman söylerler idi s.244, Şemseddin hazretlerinin veliyyullahdan olup olmadığını merak eden Konya halkı hakkında s.245, Şemseddin Tebrizî Hazretleri'nin Kerametlerine Dair: Aksaray'da bir mescidde müezzin ile Şemseddin Tebrizî orasında geçen konuşma s.246, Şemseddin Tebrizî hazretlerinin kerametlerini Siraceddin şöyle anlatıyor s.247, Bir kalender derviş ile Sema' eden Şemseddin Hazretleri hakkında s.248, Rum memleketi melikinin oğlu hakkında s.251, Şeyh Şemseddin T'ebrizî Hazretleri'nin nükteleri, fehim ve idrâki, akıl ve zarafetine tevakkuf eden hususları, âyet-i kerîmelere mutabık olduğu beyanındadır: Evliyâullahdan biri ile bir kadın arasında geçen konuşma s.261, Bir kimsenin İblis midir sualine Şems hazretlerinin cevabı s.261, Bir kimsenin mârifet nedir sualine Şems-i Tebrizî Hazretlerinin cevabı s.262, İnsanların azizi kimdir? sorusuna Şemseddin Tebrizî hazretlerinin cevabı s.263, Sehavet sorusuna Şemseddin Tebrizî hazretlerinin cevabı s.263, Sema' sorusuna Şemseddin Tebrizî hazretlerinin cevabı s.264, Şemseddin Tebrizî hazretlerinin bir meclisde nasihatleri s.265, Bir şeyhin altmış sene karpuz yemediğinin sebebini soranlara Şemseddin Tebrizî hazretlerinin cevabı s.265, Şeyh Şemseddin Tebrizî hazretlerinin nükteli ve hikmetli bazı sözleri s.266, Şeyh Şemseddin Tebrizî hazretlerinin nasihat babında bazı hikmetli sözleri s.266, Şems-i Tebrizî hazretleri nasihatlerine devam ediyor s.267, Şeyh Şemseddin Tebrizî hazretlerinin meclisine giren bir beyin ağlaması ve hikmeti s.268, Şeyh Şemseddin Tebrizî hazretlerinin nefsine hitâp etmesi s.269, Şeyh Şemseddin Tebrizî hazretlerinin meclisde va'z u nasihatleri s.269, Şeyh Şemseddin Hazretieri'nin Vefatı Beyan Olunur: Şeyh Şemseddin Tebrizî hazretlerinin şehid edildiği rivâyeti s.271 Şeyh Şemseddin Tebrizî hazretlerinin şehid edildiğinin bir başka rivâyeti s.273, Şeyh Şemseddin Tebrizî hazretlerinin şehid edildiği gece, Konya şehrinin yedi kapısında Şemseddin Tebrizî hazretlerinin başı koltuğu altında olduğu halde görülmesi s.274, Şemseddin Tebrizî hazretlerinln kabr-i şeriflerinin bulunduğu yer hakkında s.274, Ârif Çelebi'nin validesi anlatıyor s.275, Hazret-i Mevlâna'nın oğlu Alâeddin'in, şems-i Tebrizî hazretlerini şehid etmesinden sonra halk arasında çıkan dedikodular s.275, Şeyh

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Şemseddin Tebrizî hazretlerini şehid eden yedi kişinin her birinin bir derde mübtelâ olmaları s.277, Şeyh Salâhaddin Feridun El-Konevî: Şeyh Selâhaddin Feridun el-Konevî hazretlerinin künyesi, doğumu, doğduğu yer ve Mevlâna Hazretleri'ne mürid olması s.280, Şeyh Salâhaddin hazretlerinin kuyumcu olmaları s.280, Mevlâna Hazretleri'nin, Şeyh Salâhaddin'in dükkânının önünden geçmeleri ve burada bulunan örs ve cekiç gibi âletlerin altın olmaları s.281, Şeyh Salâhaddin hazretlerinin kerimesi Fâtıma Hâtun'u, Mevlâna Hazretleri oğlu Sultan Veled hazretlerine nikâh eylemesl s.282, Sultan Veled anlatıyor s.283, Yine Sultan Veled hazretleri anlatıyor s.283, Şeyh Salâhaddin hazretleri ümmî olmasına rağmen, ledünnî ilmine sahip oluşu hakkında s.284, Şeyh Salâhaddin hazretlerinin nükteli sözleri s.285, Mevlâna Hazretleri'nin yanında geçmişteki şeyhlerin zikrolunması s.286, Şeyh Salâhaddin hazretlerinin bir kerametleri daha s.287, Şeyh Salâhaddin Konevî hazretlerinin vefatının tarihi s.288, Şeyh Hüsameddin Çelebi: Şeyh Hüsameddin Çelebi hazretlerinin künyesi s.289,Şeyh Hüsameddin Çelebi hazretlerinin ümmî oluşu ve hakkında edilen dedikodulor s.289, Hüsameddln Çelebi hazretlerinin pederleri Mehmed Ahi Türk'ün vefat etmeleri s.290, Hüsameddin Çelebi hazretlerinin, Mevlâna Hazretleri'nin fermanıylo halife olmaları s.292, Hüsameddin Çelebi Hazretlerine, Mevlâna Hazretleri'nin İfratla Muhabbeti Beyanındadır: Mevlâna Hazretleri'nin evinde cemiyet tertip etmeleri ve devlet erkânını ile her sınıf kimselerin bu cemiyette bulunduklarını Muinüddin Pervane'nln açıklaması s.292, Hüsameddin Çelebi hazretlerine Mevlânâ Hazretleri'nin ifratla muhabbetleri hakkında verilen haber şöyledir s.293, Mesnevi-i Şerîfin Nazm ve Te'lif Olduğunun Sebebini Beyan Eder: Hüsameddin Çelebi hazretlerinin, Mevlâna Hazretleri'nden rica ve niyazları s.298, Hüsameddin Çelebi hazretleri ila Mevlâna Hazretleri'nin Mesnevi-i Şerif üzerinde çalışmaları s.298, Mesnevî-i Şerif'in cildlerinin birbirinden farkı var mıdır? Sorusuna Mevlâna Hazretleri'nin cevabı s.299, Hüsameddin Çelebi hazretlerinin Mesnevî hakkındaki sözleri s.300, Hüsameddin Çelebi hazretlerinin gördüğü bir rüya s.302, Hüsameddin Çelebi Hazretleri'nin Tasavvufatı Beyanındadır: Sultan Veled hazretlerinin fukarası ile Hüsameddin Çelebi'nin bağına gitmeleri s.303, Konya'da kuraklık olup, halkın yağmur duasına çıkmaları s.304, Hüsameddin Çelebi hazretleri bir cemaati irşad etmek için nasihat ediyor s.305, Hüsameddin Çelebi hazretlerinin nara vurması s.305; Hüsameddin Çelebi hazretlerinin meclislnde bir kimsenln verdiği .haber şöyledir s.306, Hüsameddin Çelebi Hazretleri'nin Vefatı Beyanındadır: Sultan Veled hazretleri, Hüsameddin Çelebi hazretlerinin vefatı hakkında şöyle anlatıyor s.308, Sultan Veled Hazretleri: Sultan Veled hazretlerinin doğumu, doğum yılı s.310, Sultan Veled hazretleri şöyle anlatıyor s.311, Fahreddin Deyuset'ten rivâyetle Sultan Veled şöyle anlatıyor s.311, Sultan Veled'i şikâyet edenlere Mevlâna hazretleri'nin cevabları s.312, Hazret-i Mevlâna'nın harem-i muhteremeleri şöyle haber vermişlerdir s.313, Yeşil elbise giyinmiş iki kişinin Sultan Veled'i götürmeleri s.314, Sultan Veled hazretleri, Şeyh Salâhaddin hazretlerinin kerimeleri Fâtıma Hâtun ile evlenmeleri s.315, Hazret-i Mevlâna'nın vefatından sonra insanları irşad etmek için halkın Sultan Veled hazretlerinden rica ve niyaz etmeleri s.315, Sultan Veled hazretleri, pederi Mevlâna Hazretleri'ne rica ederek halvete girip çile çekmek istediğini bildirmesi hakkında s.316, Bir şahsın Sultan Veled hazretlerine bir sarık ile bir mikdar altın. vermeye niyyet etmesi hakkında s.317, Muinüddin Pervanî'nin Kayseri'de yaptırdığı medresede halkın Şultan Veled hazretlerinden devamlı vaaz etmesini istemeleri s.318, Sultan Veled hazretlerinin bir meclisdeki va'z u nasihatleri s.319, Ârif Çelebi hazretleri anlatıyor s.321, Sultan Veled hazretlerinin hastalığında yedi gün yedi gece zelzele olduğu hakkında s.322, Sultan Veled Hazretleri'nin Vefatı: Sultan Veled hazretleri vefat ettikten sonra nereye defn edileceği hususunda hasıl olan tereddütler s.323, Ârif Çelebi hazretlerinin doğduğu gün Ahî Sıddık namında bir kimsenin de bir oğlunun dünyaya gelmesi s.324, Ulu Ârif Çelebi: Ârif Çelebi hazretlerinin künyesi, doğduğı yer, doğum yılı s.326, Ârif Çelebi hazretleri

yedi aylık falan olduğu zamanlarda, letafeti, hoşluk ve güzelliği s.327, Ârif Çelebi Hazretleri'nin Zamanında, Ekâbir, Âyân .ve Ulemânın Onlara Olan iltifat ve İtikadlarını Bildirir: Ârif Çelebi hazretlerinin Kur'an muallimi olan Salâhaddin Malatî hazretleri bildiriyor s.328, Ârif Çelebi hazretlerinin muhterem valideleri Fâtıma hanım da Ârif Çelebi hazretlerine hürmet ederdi s.329, Ârif Çelebi hazretlerinin kız kardeşi anlatıyor s.330, Sultan Veled hazretleri şöyle anlatıyor s.331, Sultan Veled hazretlerinin oğlu Ârif Çelebi ile konuşmaları s.331, Ârif Çelebi hazretlerinin lâlâsı Fahreddin anlatıyor s.332, Altı aylık olan Ârif Çelebi'nin, baliğ olup, kemâle gelmiş gibi hareketlerde bulunması s.332, Ârif Çelebi hazretlerinin validesi anlatıyor s.333, Seraceddin Mesnevî-Han şöyle anlatıyor s.334, Ulu Ârif Çelebi Hazretleri'nin Ali Keşif ve Kerametlerini Bildirir: Sultan Veled hazretleri şöyle anlatıyor s.337, Ârif Çelebi hazretlerinin «Buyurun cenaze namazı kılalım demesi s.337, Emîr Ârif Çelebi hazretlerinin Horasan. Acem ve Azerbaycan'ı gezmek için yola çıkmaları s.338, Emîr Ârif Çelebi hazretlerinin Tebrîz seyahatinde yanında Teoman Bey'in de bulunması s.340, Ulu Ârif Çelebi hazretlerinin ikinci Tebrîz seyahatinde Merend şehrine vasıl olmaları s.341, Ulu Ârif Çelebi hazretlerinin çok seyahat ettiği hakkında s.342, Ulu Ârif Çelebi hazretlerinin sarığı araplar gibi sardığı hakkında s.344, Emîr Hayran ile Ârif Çelebi hazretlerinin görüşmeleri s.344, Ulu Ârif Çelebi hazretlerinin üçüncü defa Sivas'a varmaları s.345, Lâdik şehrinin hâkimi Emîr Şücaaddin'in Ârif Çelebi hazretlerini dâvet etmesi s.346, Lâdik şehrinde Kaadî Necmeddin isminde bir zatın zuhur etmesi s.347, Lâdik şehrinde bir ara yağmur yağmadığında şehrin âyan ve eşrafından olanlar Ârif Çelebi hazretlerine gelirler s.348, Keyfâtunun hanımı Paşa hâtunun Mevlevi hanedanına çok büyük itikad ile bağtılığı hakkında s.349, Şeyh Emîr Bey Abgirî şöyle anlatıyor s.351, Yine Şeyh Emîr Sey anlatıyor s.352, Ârif Çelebi hazretlerinin uyku halinde nara vurması s.353, Şeyh Kerimüddin haber veriyor s.354, Akşehirli Ahî Musa şöyle rivâyet ediyor s.355, Ekâbirden bir kimsenin Ârif Çelebi hazretleri hakkında inkânı vardır s.356, Menâkıb sahibi haber verip anlatıyor s.356, Ârif Çelebi hazretleri çok gezer, çok seyahat eder ve bütün yerlerde Mevlevî tarikatını neşrettiği hakkında s.357, Menâkıb sahibi şöyle haber veriyor s.358, Ârif Çelebi hazretlerinin yolu Ali Şîr oğlu isminde bir hâkimin ordusuna uğradığı hakkında s.359, Bir aziz şöyle anlatıyor s.360, Bir dânişmend kimsenin Ârif Çelebi'nin meclisînde bulunması ve hatırından birşeyler geçirmesi s.361, Lâdik şehrinde bütün âyân ve eşrafın Ârif Çelebi'ye mürid oldukları, Lâkin Nâzıroğlu isminde birinin mürid olmadığı hakkında s.361, Ârif Çelebi hazretleri, amcası Alâeddin ile aralarında münazaa çıkması ve ağız münakaşası etmeleri hakkında s.362, Ehi-i îmandan bir kimse ile Ârif Çelebi hazretlerinin arasında geçen konuşma s.363, Ârif Çelebi Hazretleri'nin Devamlı İçtiğinin Şarap Olmadığı Beyanındadır: Nureddinzâde Pulat Bey şöyle anlatıyor s.364, "Bizim şarap içtiğiniz gibi Ârif Çelebi hazretleri de şarap içer. Onunla bizim aramızda ne fark vardır?" diyen bir zata Ârif Çelebi'nin cevabı s.365, Emin Necmeddin Dizdar anlatıyor s.366, Ulu Ârif Çelebi Hazretleri'nin Vefatı Beyanındadır Ulu Ârif Çelebi hazretlerinin ekseri ömürlerinin seyahat ile geçtiği hakkında s.368, Sultan Veled'in Oğlu Çelebi Emîr Âbid Hazretleri: Âbid Çelebi hazretlerinin künyesi, doğumu, doğum yılı s.371, Menâkıb sahibi şöyle haber veriyor s.372, Âbid Çelebi ile Emîr Muhammed'in görüşmelerl s.372, Emîr Âbid Çelebi hazretlerinin bir sohbetlerinde ehıbba ve yârânlarına nasihatleri s.373, Emîr Âbid Çelebi hazretleri ile gelen kişi arasında geçen konuşma s.374, Emîr Âbid Çelebi hazretlerinin vefatı s.378.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, bu ciltte dokuz evliyânın hayatları, menkıbeleri ve hikmetli sözlerinin anlatıldığını belirten yazar, her evliyâ ile ilgili nelerin konu edildiğini de ayrıca açıklamıştır.

Konu Açıklaması: Kitapta içindekiler kısmında adı geçen dokuz evliyâya ait bilgiler ve menkıbeler bulunmaktadır.

162. **Yüksel, Murat Tarık**
Mevlâna'nın Hayatı ve Menkıbeleri.—İstanbul: Demir Kitabevi, 1976.
256 s., 19,5 cm.
Demir Kitabevi Yayınları no: 39

Hz. Mevlâna'nın hayatını, menkıbelerini, kerâmetlerini, tavır ve hareketlerini, hikmetli sözlerini, tasavvuf hakkında görüşlerini ihtiva eden bir kitaptır.

İçindekiler: Önsöz s.5, Mevlâna Hakkında Bir Medhiye s.9, Mevlâna'nın Hayatı (Menkıbelerle) s.11, Sema' ve Safa Hakkında Buyurdukları Sözler s.166, Hz. Mevlâna'nın Va'z u Nasihatlerini Beyan Eder s.170, Hz. Mevlâna'nın Nükteli Sözleri ve Nükteli Sözlere Cevapları s.189, Evliya'yı İnkar Edenlerin Ahvali s.221, Münkirler'in Hz. Mevlâna Hakkında Vaki Olan Bazı Ahvalleri s.222, Hz. Mevlâna'nın Vefatı s.241, Hz. Mevlâna'nın Vefatından Sonra Kerametlerini Bildirir s.250.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Mevlâna Celâleddin Rûmî'nin bilhassa mânevî büyüklüğü anlatılmakta, hayatı hakkında genel hatlarıyla bilgi verilmektedir. Ardından eserin muhtevası kısaca ifade edilmektedir.

Konu Açıklaması: Kitap tamamen "rivayet olunmuştur ki:", "... anlatmaktadır", gibi ifadelerle menkıbelere yer vermektedir. Fakat bu rivayetlerin kaynağı ve yararlanılan eserler belirtilmemiştir.

B- TEZLER

I- İstanbul'daki Üniversitelerde Yapılan Tezler

163. **Akar, Gazi**
Tezkiretü'l Evliya'nın Gramatikal İndeksi(Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1975.
IV + 55 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1679

Tezkiretü'l Evliyâ'nın Uygur harfli nüshası esas alınarak gramatikal indeks hazırlanmıştır. Eserin 107-121. sayfalarını ihtiva eder.

İçindekiler: Önsöz s.II, İndeks s.I.

Önsöz (ve/veya) Giriş: *Tezkiretü'l Evliyâ*'nın 107-121. sayfalarını kapsadığı, dil ve gramer olarak önemi, nüshaları, yapılan çalışmalar anlatılmıştır. Yetmiş iki velînin menkıbelerini ihtiva ettiği ve transkripsiyon hususiyetleri de önsözde ifade edilmiştir.

Konu Açıklaması: *Tezkiretü'l Evliyâ*'nın 107-121. sayfalarının metni değil gramatikal indeksi verilmektedir. Eserin dil olarak ehemmiyeti tesbit edilip daha sonraki çalışmalar için malzeme teşkiline çalışılmıştır.

164. **Akkaya, Meral**
Danişmendnâme'nin Dil Hususiyetleri Üzerinde Bir Çalışma (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1957-1958
61 + 85 s.; 29 cm.
TE Tez no: 518

Danişmendnâme'nin İstanbul:Belediye Kütüphanesi M. Cevdet kısmındaki K.441'de kayıtlı nüshasının transkripsiyon ve gramer incelemesini ihtiva eden bir çalışmadır.

İçindekiler: Önsöz, Metin s.II, İmla Hususiyetleri s.I, Ses Bilgisi Hususiyetleri s.12, Şekil Bilgisi Hususiyetleri s.22.

Önsöz (ve/veya) Giriş: *Danişmendnâme*'nin XIV. asrın ortalarına ait bir eser olduğu, on sekiz fasıldan oluştuğu, fasılların başında manzum birer mukaddime ve sonlarında manzum birer hatime olduğu belirtilir. **Danişmend Gazi**'nin hayatı hakkında bilgi verilir. Müellifi ve yazılış tarihinin bilinmediği ifade edildikten sonra nüshaları tanıtılır. Çalışılan nüsha hakkında ayrıntılı bilgi verilir.

Konu Açıklaması: Nüshanın tamamının metni verilmiş görünmektedir. Ardından da geniş bir gramer incelemesi yapılmıştır.

165. **Aksu, Türkan**
Tercüme-i Tezkiretü'l Evliya Üzerinde Lisani Bir Çalışma (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1940-41.

67 s.; 30 cm.
TE Tez no: 120
Bibliyografya var.

14. asır Doğu Türkçesi ile yapılmış bir *Tezkiretü'l Evliya* tercümesinde mukaddime ve bir bölüm seçilerek, eserin lisanî kıymetini ortaya çıkarmaya yönelik hazırlanmış bir tezdir.

İçindekiler: Önsöz s.1, Eser Hakkında Umumi Malumat s.3, Eserin Acemce Aslı Hakkında s.3, Eserin Türkçe Tercümeleri Hakkında s.4, Eserin Türkçe Tercümeleri Hakkında s.6, Eserin Yazısı ve İmlası Hakkında s.11, Uygur Harfleriyle Yazılı Nüshanın Yazısı ve İmlâsı Hakkında s.11, Arap Harfleri ile Yazılı Nüshanın Yazısı ve İmlâsı Hakkında s.15, Metin ve Tercüme s.18, Transkripsiyon İşaretleri s.18, Metin s.20, Tercüme s.44, Notlar s.55, Gramer-Fonetik Hususiyetler s.55, Gramer Hususiyetler s.57, Lugatçe s.63, Bibliyografya s.66, Fihrist s.67.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserden seçilen, mukaddime ve bir bölüm üzerinde, mevcut nüshalar Acemce ve Türkçe tercümeleriyle karşılaştırılarak nasıl bir tercüme olduğunun tesbitine çalışıldığı, sonra da Kuzey Türkçesi'ne tercüme edilerek, metin, yazı, gramer, fonetik ve lugat bakımından değerlendirildiği ifade edilmektedir. Bununla eserin lisanî kıymeti hakkında bir fikir verilmek istendiği açıklanmaktadır.

Eserin gramer ve sözlük bakımından Şark Türkçesi özellikleri gösterdiği fakat temkinle yaklaşmak gerektiği ifade edilmektedir, bununla ilgili değerlendirmeler yapılmaktadır.

Konu Açıklaması: Nüshalar hakkında geniş malumat verilmiştir. Asıl metnin transkripsiyonlu hâli ve Doğu Türkçesi'nden Kuzey Türkçesi'ne tercümesi ile tedkikler yeralmaktadır.

166. **Alpas, Ferhan**
Tezkiretü'l Evliya (İndeks) (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1975.
83 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1612

Tezkiretü'l Evliya'nın Uygur harfli nüshası esas alınarak hazırlanmış gramatikal indeks çalışmasıdır. Eserin 17-31. sayfalarını ihtiva eder.

İçindekiler: Önsöz s.1, İndeks s.3.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Tezin, **Attar**'ın *Tezkiretü'l Evliyası*'nın 17-31. sayfalarının gramatikal indeksini ihtiva ettiği ifade edilmektedir. Dil ve gramer malzemesi bakımından zengin olduğu, nüshaları ve yapılan çalışmalar anlatılmaktadır. Transkripsiyon sistemi açıklanmıştır.

Konu Açıklaması: *Tezkiretü'l Evliya*'nın 17-31. sayfalarının metni değil gramatikal indeksi verilmektedir. Eserin dil olarak ehemmiyeti tesbit edilip daha sonraki çalışmalar için malzeme teşkiline çalışılmıştır.

167. **Altay, Mediha**

Ceride-i Sufiyye'den Evliya Menkıbeleri (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1982.

III. + 53 s.; 29 cm.

II. Meşrutiyet sonrası çıkan dînî, tasavvufî, ahlakî, edebî, siyasî yazılar içeren, *Ceride-i Sufiyye* dergisinde yayınlanan "Evliya Menkıbeleri" genel başlığındaki ***"Silsile-i Meşayih-i Nakşibendiyye"*** adıyla neşredilen makaleler üzerinde hazırlanmış bir çalışmadır.

İçindekiler: Önsöz s.I, Ceride-i Sufiyye'nin Tanıtımı s.II, Menâkıb-ı Evliya'dan Silsile-i Meşayıh-ı Nakşibendiye s.I, Seyyidina Sıddık R.A. ve Erzah Hazretlerinin İlk Hutbeleri s.6, Menâkıb-ı Evliya'dan Silsile-i Meşayıh-ı Nakşibendiye s.10, İmam Cafer Sadık R.A. s.17, Menâkıb-ı Bayezid-i Bestami'den s.26, Menâkıb-ı Evliya'dan Silsile-i Meşayıh-ı Nakşibendiyye Şeyhü'l-Şubuh Ebu'l -Hassan Ali bin Caferü'l Harkani (k.s) s.44, Menâkıb-ı Evliya'dan Silsile-i Menâkıb-ı Nakşibendiyye "Hoca-i Cihan" "Hoca-i Abdülhalık Gucduvani (k.s.) s.48.

Önsöz (ve/veya) Giriş: II. Meşrutiyet'ten sonra çıkan dînî, tasavvufî, ahlakî, edebî, siyasî yazılar içeren *Ceride-i Sufiyye Dergisi*'nin 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 40, 49, 50. sayılarında çıkan Evliya Menkıbeleri genel başlığı altındaki ***"Silsile-i Meşayıh-i Nakşibediyye"*** adıyla neşredilen makalelerin incelendiği ifade edilir. Bu makalelerin **Hocazade Ahmet Hilmi** tarafından Arapça ve Farsça asıllarından tercüme edildiği belirtilmektedir.

Girişte ise dergi tanıtıldıktan sonra, künyesi, yazı kadrosu İstanbul kütüphanelerinde 161 sayısı olduğu, hemen tamamının Hakkı Tarik Us Kütüphanesi'nde bulunduğu açıklanmıştır.

Konu Açıklaması: Hocazade Ahmet Hilmi'nin yazdığı mukaddimede ise makalelerin muhtevası ile ilgili şu cümle bilgi vermektedir." "Eser-i mezkurenin birinci kısmı iki faslı müştemil olup fasl-ı evvel (Menâkıb-ı Evliya)'dan "Silsile-i Meşayıh-i Nakşibendiye" ünvanıyla ricali Nakşibendiyenin menâkıb ve teracim-i ahval ve kelimat-ı derr-barlarını ve fasl-ı sanide fasl-ı evvelde mezkur azamın hulefa ve ashabının menâkıb ve teracim-i ahvalini havi olacaktır."

❁

168. **Ayarcılar, Tacettin**

Tezkiretü'l Evliya (Gramatikal İndeks) (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1977.

III + 73 s.; 29,5 cm.

TE Tez no: 1937

Tezkiretü'l Evliya'nın Doğu Türkçesi ile yapılan Uygur harfli tercümesinin 197-211. sayfalarının gramatikal indeksidir. Metin de verilmiştir.

İçindekiler: Metin s.1-10, İndeks s.1.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Çalışmanın *Tezkiretü'l Evliya*'nın 197-211. sayfalarının gramatikal indeksi olduğu belirtilir. Nüshalarını, daha önce yapılmış çalışmaları anlatır.

Eserin 392 sayfa ve 20 babtan müteşekkil olduğu, evliyâlara dair türlü hikayeleri ihtiva ettiği yazılıdır. Ayrıca transkripsiyon sistemi de anlatılmıştır.

Konu Açıklaması: Bu konuda yapılan tez serisinden farklı olarak indeksi yapılan kısmın metni de verilmektedir. İndeks çalışması ile de dil hususiyetleri tesbite gayret edilmiştir.

❁

169. **Baba, Mustafa Okan**

Menâkıb-ı Emir Sultan (Metin-İnceleme-Gramer-İndeks) (M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili Anabilim Dalı Doktora Tezi).—İstanbul: 1991.
XCIX + 504 s.; 29 cm.

Şevkî'nin *Menâkıb-ı Emir Sultan* adlı eserinin metninin dil hususiyetlerini ve indeksini içeren bir doktora tezidir.

İçindekiler: Önsöz s.I, Bibliyografya s.V, Kısaltmalar ve İşaretler s.X, Metinde Kullanılan Transkripsiyon İşaretleri s.XI, Giriş s.XII, Şevki s.XII, Hayatı s.XII, Şahsiyeti s.XIV, Şevki'nin Eserleri s.XV, Menakıb-ı Emir Sultan s.XVII, Te'lif Tarihi s.XVII, Eserin Konusu s.XIX, Eserin Te'lif Sebebi s.XXIII, Menakıb-ı Emir Sultan'ın Nushaları s.XXIV, Menakıb-ı Emir Sultan'ın Başlıkları s.XL, Menakıb-ı Emir Sultan'ın Menakıb Ebediyatındaki Yeri s.XLI, Menakıb-ı Emir Sultan'da Geçen Unsurlar s.XLVIII, Gramer s.LVIII, İmla Hususiyetleri s.LVIII, Metin s.1, İndeks s.235.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Burada menkıbelerin Türkler'in İslâmiyet'i kabulünden sonra doğan Türk edebiyatında mühim yeri olduğu, bunların, velîlerin efsanevî hayatını anlatma, İslâmiyet'i yayma ve tarikatların prensiplerini açıklama gayesini taşıdığı, halkın anlayacağı bir dilde yazıldığı için de dil, tarih, folklor araştırmalarına zengin kaynak olabileceği belirtilmiştir. Ardından tezin bölümleri tanıtılmış, tezin hazırlanmasında takib edilen metod izah edilmiştir.

Girişte **Şevkî**'nin hayatı, şahsiyeti ve eserleri değerlendirilmiş, eserleri içinde *Menâkıb-ı Emir Sultan* geniş olarak incelenmiştir. Eserin konusu başlığı altında, **Emir Sultan**'ın menkabevî hayatının anlatıldığı belirtilerek, konu özetlenir. *Menâkıb-ı Emir Sultan*'ın Başlıkları bölümünde, eserdeki menkabelerle ilgili bölüm başlıkları verilir.

Eserin menâkıbnâme edebiyatındaki yeri ayrı bir başlık altında incelenmiştir. Burada menkabe kelimesinin izahından başlayarak, hususiyetleri sıralanır. Menâkıbnâme ile ilgili olarak ayrıntılı bilgi verildikten sonra menâkıbnâme edebiyatı özetlenir.

Menâkıb-ı Emir Sultan'da geçen unsurlar başlığında da eserde geçen tarihî şahsiyetler, hayvanlar, maddeler, bitkiler, savaş aletleri, ev aletleri ve eşyaları, yiyecek ve içecekler, binalar, kerâmetlerle ilgili motifler işlenmiştir.

Bundan sonraki kısım gramer hususiyetleri yönüyle eserin incelemesini ve metnini ihtiva eder.

Konu Açıklaması: Çalışma, *Menâkıb-ı Emir Sultan* adlı eserin metni ve değerlendirmesidir.

❁

170. **Baştürk, Hasan**
Tezkiretü'l Evliya (İndeks) (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1975.
101 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1611

Tezkiretü'l Evliya'nın Uygur harfli nüshası esas alınarak hazırlanmış gramatikal indeks çalışmasıdır. Eserin 1-16. sayfalarını ihtiva eder.

İçindekiler: Önsöz s.1, İndeks s.4.

Önsöz (ve/veya) Giriş: 14. asır Şark Türkçesi'ne ait bir tercüme olarak **Feridüddin Attar**'ın *Tezkiretü'l Evliya* adlı eserinin önemli bir dil ve gramer malzemesini bünyesinde bulundurduğu, eserin Uygur harfli tek nüshasının Paris, Bibliotegue National, Türkçe yazmalar Böl. No.190'da kayıtlı olduğu, Arap hurufatlı nüshanın da Süleymaniye Kütüphanesi Fatih Böl. 2848 numarada bulunduğu ifade edilmektedir.

Eser ile ilgili olarak daha önce yapılan tezlerden bahsedilmiş, fakat üzerinde az çalışıldığı belirtilmiştir.

400 sayfalık metni arkadaşları ile aralarında paylaştıklarını ve gramatikal indeks hazırladıklarını ifade eden **Baştürk**, kendisinin 1-16. sayfaları, hazırladığını ve takip edilen transkripsiyon sistemini anlatmıştır.

Konu Açıklaması: Çalışmada metinin yer almadığı sadece alfabetik indeks yapıldığı görülmektedir.

171. **Bayraktar, Asuman**
Tezkiretü'l Evliya- İndeks (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1975.
III + 91 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1594

Tezkiretü'l Evliya'nın Uygur harfli nüshası esas alınarak hazırlanmış, gramatikal indeks çalışmasıdır. Eserin 47-61. sayfalarını ihtiva eder.

İçindekiler: Önsöz s.I, Kısaltmalar s.III, İndeks s.1.

Önsöz (ve/veya) Giriş: *Tezkiretü'l Evliya*'nın Türkçe tercümesinin 47-61. sayfalarının gramatikal indeks çalışması olduğu, nüshaları, daha önce yapılan çalışmalar, tezin bölüşülerek hazırlandığı ve transkripsiyon sistemi açıklanmaktadır.

Konu Açıklaması: Metin yoktur. Sadece indeks çalışması yapılarak dil hususiyetleri tesbite çalışılmıştır.

172. **[Baysun], Abdullah Recep**
Türk Edebiyatında Evliya Menkabeleri (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1935.

72 + XIII + [3y.]; 29,5 cm.
TE Tez no: 65
(Fotokopi nüsha)

İstanbul Kütüphanelerindeki 14. ve 15. asırda teşekkül eden menakıbnâmelerin tesbiti ve tanıtımını içeren bibliyografik bir çalışmadır.

İçindekiler: Önsöz s.I, Eserler s.9, İndeks s.I.

Önsöz (ve/veya) Giriş: İslâmiyet'ten sonraki Türk edebiyatında bir takım dînî eserler arasında evliyâ menkıbelerinin mühim yer tuttuğu belirtilerek giriş yapılmıştır. Halkın evliyâlara olan samimi inancı ile onlara ait olağanüstü olayları dinleyip, sevdiği belirtilerek bunların tamamen halkın muhayyilesinden doğduğu ve bu sebepte halk edebiyatı mahsullerinden olan moral ve halk hikayeleri gibi folklor sahasında da tedkikinin icab ettiği anlatılır. Ardından eserlerin türleri hakkında bir değerlendirme yapılarak bu eserlerin birbirinden çok az farklı olduğu anlatılır. Çalışmada eserler tasnif edilmiş ve üç kısımda incelenmiştir. Birinci kısmında incelenen eserlerin sadece menkıbe ihtiva ettiği evliyânın doğum yeri, hayatı ve ölüm tarihi gibi bilgilere rastlanmadığı izah edilir ve bunlara husûsi bir önem atfedilerek orijinal oldukları belirtilir. Bunlarda Türk masal ve halk hikayelerindeki ifadelerin aynısını bulmanın mümkün olduğu anlatılır.

İkinci kısımdakilerin ise tercüme-i hâl ihtiva ettiği, fakat eserin mühim bir kısmının menkabelerden oluştuğu anlatılır.

Üçüncü kısımın ise bir menâkıb kitabından çok bir tarih kitabı olduğu, vakalar, menkabeler, şahısların bir kronoloji dahilinde verildiği ve bunların sayılarının az olduğu ifade edilmektedir.

Eserlerin manzum olanlarının bulunduğu gibi bunun dışında mensur yazılanların da manzumelerle süslendiği fakat ekseriya sade bir dille yazıldığı izah edildikten sonra bu tip eserlerin yalnız halk arasında değil yüksek sınıf arasında da revac bulduğu anlatılır. Pek çoklarının yüksek paşa, vezir ve sultanlara takdim olunması sebebiyle cilt, tezhip vs. özenle yapıldığı yazılmaktadır.

Eserlerin bol miktarda masal unsuru ihtiva ettiği, ilmî bir zihniyete tesadüf olunmadığı fakat hepsinin tarihî bir çerçeve içinde işlenmiş olduğu anlatılmaktadır. Eserlerin tarihî kaynak olarak kullanılabilmesi üzerinde ayrıca mahalli hususiyet ve adetleri göstermesi bakımından önemli olduğu açıklanır.

Sahanın ilk eserlerinden bahsedildikten sonra menkıbelerin halkın muhayyilesinden doğduğu tekrar edilerek içindeki motifler incelendiğinde ortak noktaların çok olacağına dikkat çekilir. Bununla ilgili çeşitli menkıbelerden misaller verilerek karşılaştırmalar yapılır.

Son olarak İstanbul:Kütüphanelerindeki en eski menâkıb kitabının 15. asra ait olduğu açıklanır.

Konu Açıklaması: Eserler kısmında eserler telif ve tercüme olarak ikiye ayrılmış, monografiler, umumi eserler ve bir tarîkata mahsus eserler ayrı ayrı tarihî sıralarına göre tasnif edilmiştir.

Her bir eser hakkında önce tanıtım paragrafı yazılmış ve müellifinin adı belirtilmiştir. Her eserin mevzuu hakkında bilgi verilip yazı şekli, cild hususiyetleri ve nüshası hakkında açıklama yapılmıştır. Ayrıca birden çok evliyânın anlatıldığı kitaplarda kimlerin anlatıldığı, yazmada hangi babda olduğu, bir nevi içindekiler şeklinde verilmiştir. Menâkıb-ı cehar yâr-ı güzin ile bölge ve şehir evliyâları teze alınmıştır.

173. **Belkıs, Nedim**
Danişmendnâme (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1934-35.
93 s.; 29 cm.
TE Tez no: 67
Bibliyografya var.

Danişmendnâme'nin Fatih Millet Kütüphanesi Tarih kısmında bulunan 571 numaralı nüshası üzerinde destanî taraf ile muhtelif motiflerin tesbiti ve değerlendirilmesini içeren bir çalışmadır.

İçindekiler: Anadolu'nun Türkler'in eline geçtikten sonra Miladi 12. asırın son nısfına kadar olan siyasi vaziyeti s.1, Bu vaziyetin efkar-ı umumiye üzerinde müessir olması neticesinde vücuda gelen destanlar (Danişmendnâme; Battalnâme) s.21, Danişmendnâmenin, Battalnâmenin devamı olduğu meselesi s.23, Danişmendnâme (Nüsha ve müellif hakkında izahat) s.25, İnsan ve yer isimleri s.29, Destanın tarihle alakası mes'elesi s.43, Muhtelif motiflerin tesbiti ve bunların Battalnâme, Dede Korkut ve Köroğlununkilerle mukayesesi s.45, Destani olanlar s.45, Dini olanlar s.52, Tarihi olanlar s.55, Masallar ve Halk Hikayelerine aid olanlar s.57, Destanda esas ideoloji ve içtimai hayata aid kayıtlar s.60, Manzum parçalar mahiyetleri ve vezinleri s.67, Anadoluda Danişmendnâme ile alakadar yer isimleri s.71, Lugatçe s.77, Bibliyografya s.91.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Tezde geniş bir tarih değerlendirmesi yapıldıktan sonra **Danişmend Gazi**'nin yaşadığı dönem belirtilerek, onun tarihî fonksiyonu anlatılır. Yaşadığı bölgede olan tarihî olayları özetlenir. Buradan hareketle **Danişmend Melik Gazi**'nin bir hayat hikayesi de yazılmış gibidir.

Buradan sonra dînî ve millî her hadise, cereyan ettiği sınırlar içinde yaşayan milletler üzerinde etki bırakır ve bunlar halk muhayyilesinde gelişerek anlatılırlar, düşüncesinden hareketle *Danişmendnâme* ve *Battalnâme*'lerin oluşumu üzerinde durulur. M. 12. asırdaki İslâm-Hıristiyan mücadelesinin bu eserlerde mevcut olduğuna dikkat çekilerek menkıbelerin ortak özellikleri tesbit edilir.

Tezde seçilen menâkıblarla ilgili olarak motif değerlendirmesi yapılmıştır. Çalışma, bu motif incelemesi ile ilgili yapılmış ilk çalışmadır.

❁

174. **Bilgi, Mehmet**
Menâkıb-ı Emir Sultan (Şevkî) Metin-Sözlük (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1977.
165 s.; 28,5 cm.
TE Tez no: 1814
Bibliyografya var.

Şevkî'nin *Menâkıb-ı Emir Sultan* adlı eserinin ilk 79 varaklık kısmının transkripsiyonu ve sözlüğünü ihtiva eden bir çalışmadır.

İçindekiler: Önsöz s.1, Bibliyografya s.4, Metin s.5, Sözlük s.85.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Mehmet Şevkî bin Ahmed'e aid *Menâkıb-ı Emir Sultan* adlı eserin Üniversite Kitaplığı Türkçe Yazmalar Bölümü 6412'de kayıtlı olan nüshası üzerinde çalıştığını belirterek nüshayı tanıtır.

Eserin esas kaynağının **Yahya (bin Bahşi)**'nin *Menâkıbü'l Cevahir*'i olduğunu fakat bunda yeni menkıbeler bulunduğunu ifade eder. Eserde her menkıbenin sonunda beş altı beyitlik manzumeler bulunduğu belirtilir.

Eserin, Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslâmlaşması hadisesinde büyük rolü olan Horasan erenlerinden **Emir Sultan**'ın kerâmetlerini anlattığı yazıldıktan sonra **Emir Sultan** hakkında bilgi verir.

Konu Açıklaması: Menâkıbın 79 varaklık kısmının metnidir.

❁

175. **Bolum, Necati**
Menâkıb-ı Emir Sultan-Metin, Sözlük (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1977.
V + 124 s.; 28,5 cm.
TE Tez no: 1892
Bibliyografya var.

Şevkî'nin *Menâkıb-ı Emir Sultan* adlı eserinin ilk 79 varaktan sonraki kısmının metin transkripasyonu ve sözlüğünü havi bir tezdir.

İçindekiler: Önsöz s.I, Eserde İsmi Geçen Dervişler s.III, Bibliyografya s.V, Metin s.1, Sözlük s.87.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eseri tanıtıp Üniversite Kitaplığı Türkçe Yazmalar Bölümü 6412'de kayıtlı olduğunu belirtir. Eserin kaynağının *Menâkıbü'l Cevahir* adındaki **Yahya Efendi**'ye aid kitap olduğunu ifade eder.

Konu Açıklaması: Menâkıb metni verilmiş ve sözlüğü hazırlanmıştır.

❁

176. **Çalışkan, M. Ali**
Tezkiretü'l Evliya İndeks (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1975.
84 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1595

Tezkiretü'l Evliya'nın Uygur harfli nüshası esas alınarak gramatikal indeksi hazırlanmıştır. Eserin 92-106. sayfalarını ihtiva eder.

İçindekiler: Önsöz s.I, İndeks s.3.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Attar'ın *Tezkiretü'l Evliya* adlı eserinin Uygur harfli Türkçe tercümesinden 92-106. sayfalarının gramatikal indekslerini ihtiva ettiği, eserin kendi türünün karakteristik özelliklerinin yanısıra zengin dil ve gramer malzemesine sahip olduğu yazılmıştır.

Eserin birçok benzerleri gibi, mutasavvıf ve arif 72 velînin hayat hikayeleri yanında kerâmet, nasihat ve menkıbelerini de ihtiva etmektedir, ifadesiyle mahiyeti hususunda bilgi verilmiştir.

Nüshaları, daha önce yapılan çalışmalar, transkripsiyon sistemi de açıklanmıştır.

Konu Açıklaması: Metin yoktur. Sadece indeks çalışması yapılarak dil hususiyetleri tesbite çalışılmıştır.

177. **Doğramacı, Baha**
Niyazi Mısrî Hayatı-Tarikatı-Kerametleri-Halifeleri-Türbedarları-Tarikat Silsilesi-Edebî Şahsiyeti Eserleri ve Bestelenmiş Şiirleri(Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1944-45.
56 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 184
Bibliyografya var.

Niyazi Mısrî hakkında yapılan bir araştırma çalışmasıdır.

İçindekiler: Mukaddime s.I, Niyazi'nin doğumundan ölümüne kadar olan fasıl s.1, Kerametleri s.14, Niyazi'nin tarikatı s.17, Halifeleri s.27, Mısrî tekkesinin zamanımıza kadar geçen meşayıhı s.28, Türbedarları s.29, Tarikat Silsilesi s.30, Edebi Şahsiyeti s.32, Eserleri s.51, Bestelenmiş ilahileri s.52, Bibliyografya s.54.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Edebiyatımızın ve tasavvuf ehlinin mühim simalarından olan **Niyazi Mısrî** hakkında **Moralızâde Mustafa Lütfi**'nin *Et Tuhfet-ül Asri fi Menakıbi'l Mısrî* adındaki eserinden başka bir kitap olmadığı ifade edilir. Tez için tezkire ve menâkıb kitaplarındaki malumatın toplandığı, bunların muhtelif tarih kitapları ile karşılaştırarak alındığı belirtilir.

Konu Açıklaması: Menkıbelere dayanan ilk tez çalışmalardandır. Ayrıca **Niyazi Mısrî**'nin kerâmetleri anlatılır.

178. **Erdoğan, Emel**
Saltuknâme (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1966.
III + 126 s.; 29 cm.
TE Tez no: 700

Ebu'l Hayr Rûmî'nin *Saltuknâme* adlı eserinin Topkapı Sarayı Hazine Böl. 1612 numarada kayıtlı tek nüshasının transkripsoyunudur.

İçindekiler: Giriş s.I, Metin s.1.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Girişte *Saltuknâme* tanıtılmaktadır. Dînî-destanî bir eser olduğu belirtildikten sonra Anadolu'da ve Rumeli'de İslâmiyet'i yayan gazi-veli **Sarı Saltuk**'un hayatını, muharebelerini ve kerâmetlerini anlatan bir eser olduğu ifade edilerek konusu açıklanmaktadır. *Battalnâme* ve *Danişmendnâme*'den farklı olduğu, bu farkın adı

geçen eserlerde izah edilmekte, bunun en başta adı geçen eserlerde Anadolu'nun fethi hedefken, *Saltuknâme*'de Rumeli'nin fethinin hedef olduğu belirtilerek açıklanmaktadır.

Eserin imla ve üslübu hakkında izahat verildikten sonra nüshanın tavsifi yazılmıştır.

Konu Açıklaması: "(la-96a) I. Bölüm" kısmının transkripsiyonudur.

❁

179. **Fidancı, Mahmut**
Şah Meşreb Menâkıb-nâmesi (İnceleme-Metin-Sözlük) (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi basılmamış Doktora Tezi).—İstanbul: 1994.
XL + 503 s.; 28 cm.

Özbek Türkçesi ile yazılmış olan *Şah-Meşreb Menâkıbnâmesi*'nin dil özellikleri, menâkıbnâmenin transkripsiyonlu metni, sözlük ve Farsça şiirlerin tercümesinden oluşan bir doktora çalışmasıdır.

İçindekiler: Önsöz s.I, Kısaltmalar s.III, Bibliyografya s.IV, Kullanılan Transkripsiyon Sistemi s.VIII, Özbek Halk Edebiyatı s.VIII, Kalenderilik , Tarihçe s.IX, Yapı s.XI, Erkan s.XI, Ayin ve İbadetler s.XII., İşan Şah Meşreb s.XII, Hayatı s.XII, Şairliği s.XII, Şiirindeki Şekil, Vezin ve Kafiye Özellikleri s.XX, Eserleri s.XXI, Baba Meşreb Menâkıbnâmesi s.XXI, Muhtevası s.XXI, Basımı s.XXIII, Dil Özellikleri s.XXIV, Ses Özellikleri s.XXIV, Metin s.l, Sözlük s.269, Metinde Geçen İbareler s.487, Farsça Şiirlerin Tercümesi s.496.

Önsöz (ve/veya) Giriş: *Şah Meşreb Menâkıbnâmesi*'nin Özbek edebiyatının güzel bir örneği olduğu belirtildikten sonra eserin dil bakımından dikkati çeken özellikleri bulunduğu dile getirilir. Ayrıca Çağatay edebiyatının gerilemeye başladığı ve Özbekçe ile Çağatayca'nın karıştığı, geçiş devrinin özelliklerini taşıdığı belirtilir. *Menâkıbnâme*'nin 1934 yılında Afganistan'ın Kabil şehrinde basıldığı, bu sebeple Afganistan'da yaşayan Özbekler'in dil özelliklerinin de esere yansıdığı ifade edilmektedir.

Şah Meşreb'in de büyük bir Kalenderî şairi olduğuna dikkat çekilmektedir. Anadolu-Türk halk sûfîliğinin oluşmasında Kalenderîlik'in rolü üzerinde durularak **Şah Meşreb**'in ülkemizde tanıtılmasının önemi vurgulanmaktadır.

Ardından tezin bölümleri açıklanmış ve yapılanlar izah edilmiştir.

Konu Açıklaması: Çalışma bir dil tezi olması dolayısıyle eserin dil hususiyetlerini incelemektedir. Aynı zamanda *Menâkıbnâme*'nin metnini vermesi bakımından menâkıbnâme edebiyatı ile bağlantılıdır.

❁

180. **Güder, Nurcan Öznal**
Dâstân-ı İbrâhim Edhem (Metin-Sözlük-Ekler Dizini) (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi basılmamış Yüksek Lisans Tezi).—İstanbul: 1992.
XII + 85s.; 29 cm.

İbrâhim Edhem menkıbesinin manzum olan Topkapı Sarayı'ndaki (Yeni Yazmalar, nr. 520/3) ve Bursa Genel Kitaplığı'ndaki (nr. 404) nüshalarını esas alan tenkidli metin çalışmasıdır.

İçindekiler: Önsöz s.II, Bibliyografya s.IV, Kısaltmalar s.V, Metinde Kullanılan Transkripsiyon Alfabesi s.VI, Giriş: İbrâhim Edhem'in Hayatı s.VII, İbrâhim Edhem Destanı s.VIII, Türkçe'de İbrâhim Edhem Kıssaları s.VIII, Vak'anın Özeti s.X, Metin s.1, Sözlük s.33, Ekler Dizini s.65.

Önsöz (ve/veya) Giriş: İbrâhim Edhem kıssalarının edebiyatımıza **Feridüddin Attar**'ın *Tezkiretü'l Evliya*'sı ile girdiği, menkıbenin 14. yüzyıldan itibaren manzum ve mensur olarak değişik şekillerde tercüme edildiği, tercümelerin dil hususiyetlerinin değer taşıdığı ifade edilmektedir. Çalışmaya esas alınan nüshalar tanıtıldıktan sonra, tezin hazırlanmasında takip edilen metod izah edilmiştir.

Giriş ise üç ana başlıktan oluşmuştur. I. bölümde **İbrâhim Edhem**'in hayatı anlatılır. II. bölüm ise ***İbrâhim Edhem Destanı*** başlığını taşımaktadır. Burada **İbrâhim b. Edhem**'in açık kerâmetler gösterdiğine inanılmasının hayatını ve şahsiyetini efsaneleştirdiği, böylece hayatı etrafında pek çok menkabevî hikaye oluştuğu anlatılmıştır. Menkabevî hayatının tasavvufla ilgili bütün kaynaklarda yeraldığı, **İbrâhim Edhem** menkıbelerinin İngilizce, Fransızca, Almanca ve Malayca tercümelerinin bulunduğu da bu bölümde açıklanmaktadır.

Üçüncü bölümü oluşturan ***Türkçe'de İbrâhim Edhem Kıssaları*** başlığı altında da **Vasfi Mahir Kocatürk**'ün *Türk Edebiyatı Tarihi* (Ankara 1970)'nde kendi kitapları arasında mensur bir *İbrâhim Edhem Destanı* olduğunu, 1457'de Doğanşehir'de yazılmış bir *İbrâhim Edhem Menâkıbı* tercümesi ve 1459'da Bursa'da yazılmış *Şeyh Şan'an Hikayesi* ile aynı kitapta bulunan iki mensur nüshanın varlığını haber verdiği belirtilmektedir. Ayrıca Süleymaniye Kütüphanesi'nde *Menâkıb-ı İbrâhim Edhem* adıyla mensur bir nüshanın (Hekimoğlu Ali Paşa nr.896) bulunduğu da anlatılmaktadır. Manzum olarak yazılan **İbrâhim Edhem** menkıbelerinden bahseden çalışma, bunların nüshaları hakkında da bilgi vermektedir. Ardından da bu yazmalarda anlatılan **İbrâhim Edhem** menkıbesini özetlemektedir. Manzum nüshaların ikinci grubu üzerinde ise kendilerinin çalıştığını açıklanmış ve nüshalar tanıtılmıştır.

Dördüncü bölüm olan Vak'anın Özeti kısmında tezde ele alınan manzum nüshalarındaki vak'a özetlenmektedir. Burada da menkabeleri tesbit etmek mümkündür.

Konu Açıklaması: Tezin sonrası metin, sözlük ve ekler dizininden oluşmaktadır. Menâkıbnâme metni verilmiştir.

181. **Gülseren, Cemil**
Manzum Gazavat-ı Seyyit Battal Gazi (Darendeli Bakai'nin) (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1979.
XVI + 345 s.; 32 cm.
TE Tez no: 2015
Bibliyografya var.

Battal Gazi'nin savaşlarındaki menkıbelerle dolu kahramanlık hikayelerini anlatan **Darendeli Şair Bakai**'nin manzum eserinin metin transkripsiyonunu içeren çalışmadır.

İçindekiler: Önsöz s.I, Giriş (Seyyid Battal Menkıbelerine Kısa Bir Bakış) s.II, Eserin Müellifi Bakai s.XII, Bibliyografya s.XV, Fihrist s.XVI, Metin s.1.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Türk halkının ***Battal Gazi menkıbelerine*** gösterdiği alâka bu menkıbeleri asırlarca yaşatmıştır, denilmekte ve o zamana kadar yalnızca 1928'de bu konuda tez yapıldığı ifade edilmektedir.

Girişte İslâm kahramanları **Hz.Ali, Hz. Hamza** ve **Ebu Müslim**'in cenklerinin Türk fetih ordularına tesiri ile Türkler arasında Türk-İslâm inancına uygun alp-eren tiplerinin çıktığı ifade edilir. **Battal Gazi**'nin de bunlardan biri olduğu belirtilir.

Konu Açıklaması: Battal Gazi'nin tarihî şahsiyetini yazdıktan sonra menkabevî şahsiyeti anlatılır. **Battal Gazi** nüshaları incelenir ve eserin fihristi verilir. Edebiyatımızdaki **Battal** menkıbelerinin tesirini ve yerini inceleyen tezde genel olarak eser hakkında değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca menâkıbnâme metni verilmiştir.

❁

182. **Güngörür, Hakan Kadri**
Tezkiretü'l Evliya'nın Gramatikal İndeksi (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1975.
64 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1746

Tezkiretü'l Evliya'nın Uygur harfli nüshası esas alınarak gramatikal indeksi hazırlanmıştır. Eserin 137-151. sayfalarını ihtiva eder.

İçindekiler: Önsöz s.1, İndeks s.4.

Önsöz (ve/veya) Giriş: *Tezkiretü'l Evliya*'nın 137-151. sayfalarının indeksini ihtiva ettiği, eserin önemi, dil ve gramer için zengin malzemeye sahip olduğu, nüshaları, daha önce yapılmış çalışmalar, transkripsiyon sistemi anlatılmaktadır.

Konu Açıklaması: Metin yoktur. Sadece indeks çalışması yapılarak dil hususiyetleri tesbite çalışılmıştır.

❁

183. **Kankılıç, Verdi**
Uygurca Tezkiretü'l Evliya Tercümesi (Araştırma-Metin) (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi basılmamış Doktora Tezi).—İstanbul: 1972.
XXV + 145 s.; 28,5 cm.

Feridüddin Attar'ın *Tezkiretü'l Evliya* adlı eserinin Uygur harfleri ile istinsah edilmiş, 14. asır Doğu Türkçesi'ne aid tercümesi üzerinde yapılmış bir tedkiktir.

İçindekiler: Bibliyografya s.h, Önsöz s.I, Giriş s.V, Eser-Eserin Müellifi s.VI, Tezkiretü'l Evliya Mahiyeti s.VII, Nüshaların İncelenmesi s.X, Uygur Hurufatlı Nusha (U) Nüshası s.X, Uygur Hurafatlı Nüshanın Tertibi s.XI, Arap Hurufatlı Nüsha (A Nüshası) s.XIV, İmla Hususiyetleri-İmla s.XVI, Metin-Ca'fer-i Sadık s.4, Veysel Karani s.7, Hasan-ı Basri s.11, Malik-i Tinar s.11, Muhammed-i Vasi s.26, Habib-i Acemi s.26, Ebu Haşim-i Mekki s.31, Adebe-yi bin Gulam s.31, Rabia-yı Adeviye s.32, Fuzayl-i Ayaz s.41, İbrahim-i

Edhem s.47, Bişr-i Hafi s.58, Şeyh Zünnun-ı Mısri s.60, Şeyh Hazret-i Bestami s.67, Şeyh Abdullayı Mübarek s.80, Süfyan-ı Sevri s.83, Şeyh Şakaik-i Belhi s.85, İmam Ebu Hanife-yi Kûfi s.87, İmam Şafii s.89, İmam Ahmet-i Hambel s.92, Şeyh Tavut-ı Tayşi s.93, Şeyh Habib-i Musahibi s.94, Ebu Süleyman-ı Terayi s.95, Şeyh Muhammed-i Semmak s.97, Muhammed İbn-i Aslan-ı Tusi s.97, Şeyh Ahmet-i Harp s.98, Hadem-i Asam s.100, Süheyl-i Abdulla-yı Taşdârî s.101, Şeyh Ma'ruf Kerkî s.103, Şeyh Ser-i Sakatî s.104, Şeyh Fedh-i Musilî s.106, Şeyh Ahmed-i Havari s.106, Şeyh Ahmed-i Hızreviyye s.106, Ebu Turab-ı Nakşabi s.108, Yahya-yi Ma'az-i Râzi s.108, Şah Şuca-i Kirmani s.110, Yusuf bin Hüseyn s.111, Ebu Hafa-i Haddat s.112, Şeyh Hamedun-ı Hassar s.113, Şeyh Mansur-ı Ammar s.113, Ahmed İbn-i Haşim-i Andaki 114, Şeyh Abdulla-yı Kabih s.114, Şeyh Cüneyd-i Bağdadi s.114, Ömer-i bin Osman-ı Mekki s.116, Şeyh Ebu Sait-i Harran s.116, Ebul Hüseyin-i Nûri s.117, Ebu Osman-ı Kayri s.117, Ebu Muhammed-i Ruyem s.117, İbn-i Ada-yı vela s.118, Ebu Abdulla-yı bin Cela s.118, İbrayim Rakki s.119, Şeyh Semmun-ı Mukib s.119, Şeyh Muhammed-i Mürde'ar s.120, Ebu Muhammed-i bin Fazıl s.120, Ebul Hüseyn-i Fuşinci s.121, Muhammed İbn-i Ali Hakim-i Termiti s.121, Şeyh Ebu Bekir-i Varrak s.122, Şeyh Abdulla-yı Menazil s.123, Şeyh Ali Sehl-i İsfehani s.123, Hayr-i Nessac s.123, Ebu'l Hayr-ı Akdak s.123, Ebu Hamza-yı Horasani s.124, Şeyh Ahmed-i Mesruk s.124, Abdulla-yı Revhati s.124, Abdulla-yı Ahmed-i Mağribi s.125, Ebu Ali-yi Cürcani s.125, Ebu Bekir-i Keddani s.125, Ebu Abdulla-yı Muhammed-i Kanif s.126, Ebu Muhammed-i Haviri s.127, Şeyh Mansur-ı Hallaç s.127 Nüsha Farkları s.130.

Önsöz (ve/veya) Giriş: **Attar**'ın meşhur eserinin 14. asır Doğu Türkçesi'ne ait Uygur harfleri ile istinsah edilmiş tercümesi üzerinde çalışıldığı, orijinal nüshanın Paris Bibliotegue National'da olduğu, Arap hafli nüshanın Süleymaniye Kütüphanesi Fatih 2848'de kayıtlı bulunduğu belirtilmiştir.

Bu konuda daha önceki çalışmalardan bahsedilmiş, bunların yetersizliği dile getirilmiştir. Ardından tezin nasıl hazırlandığı Uygur harfli nüshanın okunup farkları Arap harfli nüsha ile karşılaştırıldığı açıklanmıştır. Tezin tertibi hakkında bilgi verilmiştir. Çalışmanın maksadının Uygurca *Tezkiretü'l Evliya* tercümesinin metnini ortaya çıkarmak olduğu izah edilmiştir.

Girişte; Ayrıca müellif hakkında bilgi verilmiştir. Eserin çeşitli mutasavvıf ve arif kişilerin hayat hikayeleri yanında kerâmet, nasihat ve menkıbelerini içine aldığı, didaktik bir gaye ile yazıldığı, sürükleyici menkıbelerin ardarda sıralandığı ifade edilir. Ayrıca dil ve edebiyat bakımından önemi ayrıntılı olarak açıklanır. Türkçe *Tezkiretü'l Evliya* tercümelerini, bulunduğu kütüphanelerle beraber yazar. Nüsha incelemeleri, karşılaştırılması, eserin dili, dil özellikleri ve metin kısmı ile giriş tamamlanmıştır.

Konu Açıklaması: *Tezkiretü'l Evliya* ile ilgili farklı bir nüsha çalışmasıdır. Eserin metni verilmiştir.

184. **Kaplan, Mehmet**
Emir Sultan-Mehmet Şemseddin Buharî Menkabevî ve Tarihî Hayatı; Lejandı; Kültü ve Tarikat Müessesesi (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1938-39.
80 s.; 31 cm.; 1 hrt.
İ.Ü. Merkez Kütüphanesi Tez no: 444
Bibliyografya var.

Emir Sultan'ın hayatını ve tarîkatı ile halifelerini menkıbelerinden hareketle tedkik eden bir çalışmadır.

İçindekiler: Mukaddime s.1, Kaynaklar s.3, Emir Sultan'ın menkabevi hayatı ve şahsiyeti s.10, Emir Sultan'ın manevi iktidarı öldükten sonra da müessiriyetini kaybetmez s.32, Emir Sultan'a ait relige'lerin tesiri s.35, Emir Sultan'ın tebcili (şiirlerde) s.36, Emir Sultan camii, türbesi ve vakfı s.48, Emir Sultan kültü s.49, Emir Sultan Dervişleri s.50, Ece Baba s.51, Hacı İsa Dede s.53, Hacı Mustafa Dede s.60, Halifeler s.61, Hasan Hoca, hayat menkıbeleri ve tasavvufi görüşü s.61, Şeyh Veli Şemseddin s.67, Bedreddin Mahmut s.68, Lutfullah Efendi s.68, Yahya Halife s.71, Abdi Hoca s.74, Abdurrahman Efendi s.75, Ahmed Efendi s.76, Nimetullah Efendi s.77, Lutfullah Efendi s.77, Son Halifeler s.78, Emir Sultan'ın tarihi şahsiyeti s.80, Emir Sultan'ın tarikatının yayılma sahası haritası.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Anadolu velîlerinin hayat ve menkıbelerinin tedkik edilmesinin eski içtimaî hayatımızı, bilhassa bunun dînî tezahürlerini aydınlatacağı bu sebeple böyle bir çalışma yapıldığı anlatılır.

Emir Sultan hakkında kısa bir malumat verildikten sonra tezin hazırlanmasında takip edilen yol izah edilir. **Emir Sultan**'ın ve hulefasının etrafında teşekkül eden "lejand"ın folklor ve hajiografi (menkıbe) bakımından mühim olduğu açıklanır. Çalışmanın yapmak istenilenden çok noksan olduğu, çünkü vakıf kayıtlarının tedkik edilemediği, menkıbelerin ayrı ayrı doğduğu muhitlerde yaşayan muasır veya eski unsurlarla karşılaştırılamadığı, motiflerin menşelerine icra edilemediği anlatılır. Ayrıca bazı, menkıbelere de ulaşılamadığı ifade edilir.

Çalışmada **Emir Sultan** ve halifelerinin şahsiyetleri ve muhitlerine ait bilgilerin menkıbelere bürünmüş şekilde bırakıldığı, tarihî vesikalarla ancak imkanlar nisbetinde karşılaştırılabildiği açıklandıktan sonra, daha sonraki çalışmalar için malzeme olması bakımından bulunan menkıbelerin asırlara, şahsiyetlere ve hususi münasebetlerine göre tesbitinin yapıldığı bazı motiflerin de bildirilebildiği kadar benzerlerine işaret edildiği izah edilmektedir.

Konu Açıklaması: Çalışmada esas alınan kaynaklar üzerinde değerlendirme yapılır ve "Menakıb Kitapları" başlıklı bölümde **Emir Sultan** hakkında yazılan menakıblarla ilgili umumi bilgi verilir.

Geriye kalan **Emir Sultan**'la ilgili tedkik tamamen menkıbelere dayandırılarak ve bu menkıbeler yazılarak anlatılmıştır.

185. **Karaçalık, Ülfet**
Tezkiretü'l Evliya - İndeks (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1975.
86 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1747

Tezkiretü'l Evliya'nın Uygur harfli nüshası esas alınarak gramatikal indeksi hazırlanmıştır. Eserin 151-166. sayfalarını ihtiva eder.

İçindekiler: Önsöz s.2, İndeks s.5.

Önsöz (ve/veya) Giriş: *Tezkiretü'l Evliya*'nın 151-166. sayfalarının gramatikal indeksinin hazırlandığı, eserin önemi, nüshaları, daha önce yapılan çalışmalar, transkripsiyon sistemi anlatılmaktadır.

Konu Açıklaması: Metin yoktur. Sadece indeks çalışması yapılarak dil hususiyetleri tesbite çalışılmıştır.

❁

186. **Kırımlıgil, Peyman**
Saltuknâme (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1965-66.
215 s.; 30 cm.
TE Tez no: 685

Ebu'l Hayr Rûmî'nin *Saltuknâme* adlı eserinin Topkapı Sarayı Hazine Böl. 1612'de kayıtlı tek nüshasının trankripsiyonudur.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Metnin transkripsiyonudur (155 b- 312a; II. Bölüm).

❁

187. **Korkmaz, İzzet**
Tezkiretü'l Evliya - Gramatikal İndeks (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul:1975
90 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1613

Tezkiretü'l Evliya'nın Uygur harfli nüshası esas alınarak hazırlanmış gramatikal indeks çalışmasıdır. Eserin 32-46. sayfalarını ihtiva eder.

İçindekiler: Önsöz s.1, İndeks s.3.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserin 32-46. sayfalarını ihtiva ettiği, dil ve gramer bakımından önemli malzeme bulunduğu, nüshaları, daha önce yapılan çalışmalar, transkripsiyon sistemi anlatılmaktadır.

Konu Açıklaması: Sadece belirtilen sayfaların gramatikal indeksi hazırlanmış ve dil hususiyetleri verilmeye çalışılmıştır.

❁

188. **Köprülü, Orhan**
Tarihi Kaynak Olarak XIV. ve XV. Yüzyıllarda Anadolu'da Bazı Türkçe Menâkıbnâmeler (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü basılmamış Doktora Tezi).—İstanbul: 1951.
115 s.; 29,5 cm.
İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Semine Kitaplığı no: 512

Evliyâ menâkıbnâmelerini bir tarih kaynağı olarak değerlendiren ve seçilen *Velayetnâme-i Sultan Şücaüddin, Saltuknâme, Menâkıb-ı Akşemseddin, Menâkıb-ı*

Eşrefoğlu Rumi adlı eserlerde inceleme yaparak değerlendiren bu sahanın ilk doktora çalışmasıdır.

İçindekiler: Mukaddime s.2, Umumi bibliyografya s.8, Velayetnâme-i Sultan Şücauddin s.13, Saltıknâme s.21, Saltık'ın hayatı, şahsiyeti, ailesi, temasta bulunduğu kimseler s.27, Menâkıb-ı Akşemseddin s.83, Akşemseddin ve Oğulları s.94, Menâkıb-ı Eşrefoğlu Rumi s.106, Eşrefoğlu Rumi ve hulefası s.111.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Mukaddime başlığı altında, Müslüman ve Hıristiyan dünyasında evliyâ menkıbesi tarzında yazılan pek çok eserin olduğunu ve adeta hususi bir edebî tür oluştuğunu belirtilmiştir. **Orhan Köprülü**, Hıristiyan milletlerin edebiyatlarından azizlere ait menkıbelerin inkişaf gösterdiği, dînî edebiyatın hagiographie nâmı ile XIX. asırdan beri dînî tarihî, sosyolojik görüş zaviyelerinden incelendiği anlatılmaktadır. Yapılan tedkikler neticesinde tarihî bir hüviyet arzeden cihetlerle menkıbe unsurlarının birbirinden ayrıldığı, tasniflerinin yapıldığı tarihî kaynak olarak kullanılmasının esaslarının tesbit edildiği ifade edilir.

Bu tip eserlerin, Hıristiyan kavimlerinin eserlerinde olduğu gibi Müslüman kavimlerin edebiyatlarında da mühim yeri olduğu belirtilir.

Genel olarak menkıbelerin tarihî gelişimi, mahiyetleri, kaynak olarak değeri, bu mahsullerin tipleri ve önemi hakkında malumat verilir. Bu döneme kadar Türk evliyâ menkıbeleri hakkında ciddi bir tedkik ve tasnifin yapılmadığı belirtilir. Yalnız **Ahmed Yesevi**'ye aid menkıbelerin tarihî bakımdan tenkid ve tahlilini ihtiva eden *"Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar* evliyâ menkabelerinden tarihî kaynak olarak istifade etme yolunun gösterildiği bir eserdir" tesbiti yapılır.

Bu tedkik eksikliğinin menâkıbnâmelerin tarihî kaynak olarak kullanılmasına mani olduğu ifade edilmektedir. "Halbuki bilhassa ictimai tarih bakımından hatta bazen sadece siyasî tarih bakımından bile hele vesikaların mahdut bulunduğu devirler için bu menâkıbnâmelerin birinci derece ehemmiyeti vardır" denilmektedir.

Konu Açıklaması: Ele alınan menâkıbnâmeler ile ilgili olarak şöyle bir inceleme metodu takip edilmiştir. Öncelikle eser tavsif edilmiş, burada nüshalar, müellif ve eser tanıtılmıştır. Ardından öncelikle menâkıbnâme hakkındaki tarihî belgeler ve kayıtlardan hareketle inceleme yapılmıştır. Sonra da meselâ "*Velayetnâmeye* göre **Şücauddin**" başlığı ile menâkıbnâmeden hareketle değerlendirme yapılmıştır. Dönemlere göre seçilen diğer eserler de aynı tarzda incelenmiş ve menâkıbnâmelerin tarihî kaynak olarak kullanımı için ilk doktora çalışması yapılmıştır.

189. **Okumuş, Ali**
Menâkıb-ı Şeyh Şa'bân-ı Velî (M.Ü. İlâhiyat Fakültesi Temel İslâm Bil. Anabilim Dalı Tasavvuf Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi).—İstanbul: 1998.
127 s.; 29 cm.

Ömer Fuâdî'nin *Menâkıb-ı Şeyh Şa'bân-ı Velî* adlı eserinin metin ve inceleme çalışmasıdır.

İçindekiler: Kısaltmalar s.3, Önsöz s.4, Giriş: Ömer Fuadi'nin Hayatı ve Eserleri s.6, Hayatı s.6, Eserleri s.10, Birinci Bölüm: Şeyh Şa'bân-ı Velî Hayatı ve Tarikatı s.15, Hayatı s.16, Tarikatı s.21, Halvetiye Tarikatı Kurucu Pirleri s.21, Pir Şeyh Ömer el-Halveti

s.21, Pir Seyyid Yahya Şirvânî ve Halifeleri s.22, Halvetiyye Tarikatı Silsilesi ve Kolları s.24, Halvetiliğin Usul ve Adabı s.27, İkinci Bölüm: Tasavvuf Kaynaklarında Velî ve Velayet s.29, Tasavvuf Tarihinde Velî Kavramının Ortaya Çıkışı ve Gelişmesi s.30, Velî ve Velayet s.32, Velînin Sözlük ve Istılahi Anlamı s.32, Velî'nin Sıfat ve Özellikleri s.33, Velayet Çeşitleri s.37, Velînin Alameti Olan Keramet ve Çeşitleri s.39, Üçüncü Bölüm: Menkabe ve Menâkıbnâme s.42, Ömer Fuadi'nin Menâkıbnâmede Velî ve Velayetle İlgili Verdiği Bölgilerin Özeti s.45, Menâkıb-ı Şaban-ı Velî, Bibliyografya, Osmanlıca Metin.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Tasavvufun İslâm tarihindeki yeri belirtilmiş, tarikatların Türklerin dînî-ahlâkî hayatına tesiri üzerinde durulmuştur. Bu tesirlerden birini de Halvetîlik'in meydana getirdiği ifade edilmektedir. Eserin **Ömer Fuâdî** tarafından 1607 tarihinde telif edildiği, 17. asırda Halvetî muhitlerinde yazılmış olan iki önemli menâkıbnâmeden biri olduğu vurgulanmaktadır.

Transkripsiyon çalışmasında esas alınan nüsha belirtilerek tezin mahiyeti hakkında bilgi verilmiştir.

Girişte, müellifin hayatı, eserleri anlatılmıştır. Menâkıbın beş bölümden ibaret olduğu, birinci bölümde velîlik ve kerâmet hakkında bilgi verildiği, ikinci bölümde, **Şa'bân-ı Velî**'nin tarikat silsilesinin yeraldığı, üçüncü bölümde, **Şa'bân-ı Velî**'nin irşada memur edilişi, dördüncü bölümde, kerâmetlerinin anlatıldığı ve en uzun bölüm olduğu ve beşinci bölümde halifelerinin ve onların kerâmetlerinin anlatıldığı yazılmaktadır. **Ömer Fuâdî**'nin eseri yazarken şifahi kaynaklardan istifade ettiği belirtilmektedir.

Tezin Giriş kısmının 3. Bölümünde menkıbe ve menâkıb hakkında bilgi verilmiş, **Ömer Fuâdî**'nin menâkıbda konu ile ilgili verdiği bilgiler özetlenmiştir.

Daha sonra menâkıbnâme metni yeralmakta çalışma, Osmanlı Türkçesi ile verilen metin ile bitmektedir.

Konu Açıklaması: Menâkıbnâme metni ve eserle ilgili çeşitli konulardaki tesbitler yeralmaktadır.

190. **Öncel (Keskin), M. Selma**
Tezkiretü'l Evliya - Gramatikal İndeks (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—
İstanbul: 1977.
II + 95 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1808

Tezkiretü'l Evliya'nın Doğu Türkçesi ile yapılan Uygur harfli tercümesinin 167-181. sayfalarının gramatikal indeks çalışmasıdır. Metin de verilmiştir.

İçindekiler: Önsöz s.I, Metin s.1, İndeks s.13.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Çalışmanın *Tezkiretü'l Evliya*'nın Doğu Türkçesi ile yapılan Uygur harfli tercümesinin 167-181. sayfalarının ihtiva ettiği, nüshaları belirtilmiştir. Paris, Bibliotegue National'de kayıtlı nüshanın Herat'da **Ebu Malik Bahşi** tarafından 1436-1437 tarihinde istinsah edildiği yazılmaktadır. Daha önce yapılan çalışmalar ve transkripsiyon sistemi de açıklanmıştır.

Konu Açıklaması: Bu konuda yapılan tez serisinden farklı olarak indeksi yapılan kısmın metni de verilmektedir. İndeks çalışması ile de dil hususiyetleri tesbite gayret edilmiştir.

❁

191. **Öztan, Meral**
Saltuknâme (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1966.
442 + 62 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 699

Ebu'l Hayr Rûmî'nin *Saltuknâme* adlı eserinin Topkapı Sarayı Hazine Böl. No: 1612'ye kayıtlı tek nüshasının transkripsiyon ve indeksini havi bir çalışmadır.

İçindekiler: Metin s.1-442, İndeks s.1-62.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: Metin transkribe edilmiştir (310b- 466a, III. Bölüm). Sonunda da şahıs adları indeksi vardır.

❁

192. **Pehlivan, Saadet**
Emir Sultan Menâkıbnâmesi (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1963-64.
XVI + 111 s.; 29,5 cm.
İ.Ü. Merkez Kütüphanesi Tez no: 3515
Bibliyografya var.

Şevki-i Kadim'in *Emir Sultan Menâkıbnâmesi*'nin Latin harfli metnidir.

İçindekiler: Önsöz s.I, İstifade Edilen Eserler, Menâkıbnâmeler Hakkında Genel Bilgi s.I, Emir Sultan'ın Hayatı-Faaliyeti s.II, Emir Sultan Hakkında Yazılan Menâkıbnâmeler s.VII, Şevki-i Kadim'in Hayatı ve Eserleri s.VII, Menâkıbnâme ve Dil Özellikleri s.X, Eserin Nüshaları s.I, Eserde Esas Olarak Alınan Nüsha s.13, Metin, s.1, İndeks. 65.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Menâkıbnâmelerin tarihî kaynak olarak kullanılabilecek eserler olduğu, fakat bu konuda yapılan çalışmaların yetersiz kaldığı anlatıldıktan sonra *Emir Sultan Menâkıbnâmesi*'nde böyle bir çalışma yapılmasının mümkün olduğu belirtilir. *Emir Sultan Menâkıbnâmesi*'nin, velînin Osmanlı Devleti içindeki nüfuzundan hareketle hayatını vermesi, devrin ruhiyatını aksettirmesi bakımından önem taşıdığı ifade edilir. Daha sonra kütüphanedelerdeki nüshalarından bahsedilerek tezde esas alınan sistem izah edilmektedir.

Konu Açıklaması: Menâkıbnâmeler hakkında genel bilgi verilir. Genel bir değerlendirmeden sonra **Emir Sultan**'ın hayatı kaynaklara dayanılarak anlatılır. **Emir Sultan** hakkında yazılan menkıbeler verildikten sonra **Şevki-i Kadim**'in hayatı ve eserleri sonunda menâkıbnâme metninin hususiyetleri, dil özellikleri, nüshaları anlatılır. Esas alınan nüsha hakkında ayrıntılı bilgi verildikten sonra manzum olan metin kısmı gelmektedir.

❁

193. **Pekolcay, Necla**
Anadolu Türkçesi ile Tezkira Al-Avliya Tercümesinin Gramer Hususiyetleri (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1945-46.
191 s.; 28,5 cm.
TE Tez no: 252

Tezkiretü'l Evliya'nın Anadolu Türkçesi'ne tercümesinden **Sinan Paşa**'nın hususi nüshası olan Nuruosmaniye nüshasından üç bölüm üzerinde çalışılmış, metin ve gramer özellikleri değerlendirilmiştir.

İçindekiler: Önsöz s.I, Nüsha Tavsifleri s.5, Eserde Kullanılan Transkripsiyon Alfabesi s.22, Metin s.23, İmla Hususiyetleri s.46, Ses Bilgisi Hususiyetleri s.60, Şekil Bilgisi Hususiyetleri s.75, Sayı Sözleri s.111, Zarf, Edat s.ll4, Fiil s.l27, İstifade Ettiği Eserler s.l9l.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Eserin diğer nüshalarına göre eskiliğini daha çok muhafaza eden Nuruosmaniye Kütüphanesi nr. 2299 da kayıtlı nüshasından **Ebu Hanife Kufi, İmam Şafii, İmam Ahmed bin Hanbel** bahislerini ihtiva eden kısmından metin ve gramer çalışması yapıldığı belirtilmektedir.

İstanbul kütüphanelerindeki mevcut *Tezkiretü'l Evliya* tercümesi nüshaları kütüphane kayıtlarıyla verilmekte üzerinde çalışılan nüshanın diğerlerinden farklılığı üzerinde durulmaktadır.

Konu Açıklaması: Çalışmada esas alınan nüshanın mukaddimesinin mühim kısımları ve içindekiler istinsah edilerek teze alınmıştır. Metnin transkripsiyonu yapılarak geniş bir gramer incelemesi sunulmuştur.

194. **Rai, Kıyamüddin**
Afganistan Özbek Şivesi ile İbrâhim Edhem Kıssası Üzerinde Dil İncelemesi (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı basılmamış Doktora Tezi).—İstanbul: 1976.
X + 292 s.; 32 cm.

Afganistan Özbek şivesinde yazılan **İbrâhim bin Edhem**'in menkıbelerini anlatan basma *Kisse-i Hezret-i Sultan İbrâhim İbn Edhem* adlı esere dayanılarak yapılan dil tedkiki tezidir.

İçindekiler: Önsöz s.I, Giriş s.IV, Kısaltmalar ve taranan eserler s.X, Metin s.1, Dil Hususiyetleri s.151, Ses Hususiyetleri s.151, Şekil Hususiyetleri s.187, Sözlük s.292.

Önsöz (ve/veya) Giriş: "Kisse-i Hezret-i Sultan İbrâhim İbn Edhem" adlı matbu eserin bugünkü Afgan-Özbek konuşma diline göre transkribe edildiği, amacın bugünkü Afgan-Özbek konuşma dilini tesbit etmek olduğu belirtilmektedir.

Girişte, bilindiği kadarıyla o devre kadar Afgan Özbekçesi hakkında çalışılmadığı ifade edilir. Ayrıca **İbrâhim Edhem**'in menkıbelerini Afgan Türkçesi ile anlatan bir yazma bulunmadığı, bu sebeple dil hususiyetlerini taşıyan matbu bir eserden yararlanıldığı anlatılır. Eserin I. Kısmının 81 sayfadan oluştuğu ve **İbrâhim bin Edhem**'in menkıbelerini

ihtiva ettiği yazılmıştır. Kitabın esas kısmının menkıbelerden oluştuğu yazılır. Ardından menkıbelere göre olay özetlenmiştir.

Ayrıca İstanbul kütüphanelerindeki **İbrâhim Edhem** menkıbelerine ait yazmalar tanıtılmaktadır.

Konu Açıklaması: Çalışma bir dil tedkiki amacıyla hazırlanmışsa da metni, dolayısıyle menkıbeleri, yayıldığı sahayı ve yazmalarla ilgili bilgileri ihtiva etmektedir.

195. **Salcı, Aynur**
Tezkiretü'l Evliya-Gramatikal İndeks (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1977.
III + 71s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1938

Tezkiretü'l Evliya'nın Doğu Türkçesi ile yapılan Uygur harfli tercümesinin 182-196. sayfalarının gramatikal indeks çalışmasıdır. Metin de verilmiştir.

İçindekiler: Önsöz s.I, Metin s.1, İndeks s.9.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Attar'ın *Tezkiretü'l Evliya*'sının 182-196. sayfalarının indeksini ihtiva ettiği nüshaları, daha önce yapılan çalışmalar, transkripsiyon sistemi açıklanmıştır.

Konu Açıklaması: Bu konuda yapılan tez serisinden farklı olarak indeksi yapılan kısmın metni de verilmektedir. İndeks çalışması ile de dil hususiyetleri tesbite gayret edilmiştir.

196. **Seyhan, Hüseyin**
Tezkiretü'l Evliya-İndeks (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1975.
96 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1678

Tezkiretü'l Evliya'nın Uygur harfli nüshası olarak hazırlanmış gramatikal indeks çalışmasıdır. Eserin 62-76. sayfalarını ihtiva eder.

İçindekiler: Önsöz s.1, İndeks s.5.

Önsöz (ve/veya) Giriş: *Tezkiretü'l Evliya* tercümesinin gramatikal indeks çalışması olduğu, 62-76. sayfalar arasının çalışıldığı, nüshaları, daha önce yapılan çalışmalar, transkripsiyon sistemi açıklanmıştır.

Konu Açıklaması: Sadece indeks çalışması yapılmış ve dil hususiyetleri tesbit edilmiştir.

197. **Soysev, Neclâ**
Saltuknâme-Transkripsiyon (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1966.

207 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 687

Ebu'l Hayr Rûmî'nin *Saltuknâme* adlı eserinin Topkapı Sarayı Hazine Böl. No: 1612'ye kayıtlı tek nüshasının transkripsiyonudur.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yoktur.

Konu Açıklaması: *Saltuknâme* metin olarak verilmektedir (466b- 617b, IV. Bölüm).

198. **Sunar, Altan**
Evliya Menkıbeleri-Üç Eserdeki Unsurların Tahlil, Tefsir ve Tabakalandırılmaları (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1938-39.
27 s.; 32 cm.
TE Tez no: 105

Evliyâ menkıbeleri içinden seçilen üç eserdeki dînî, bedîî ve ahlâkî hükümleri tesbit eden bir çalışmadır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Burada evliyâ menkıbelerinin edebiyat ve din tarihi bakımından çok mühim olduğu belirtilmiş, seçilen üç eserden tesbitler yapıldığı, fakat bunlardaki vakaların kontrolleri, menşeleri, zamanlar, coğrafi genişlikleri, bağlantılarının tesbit edilmediği, sadece ileride yapılacak bu tip bir terkib için malzeme hazırlandığı ifade edilmiştir.

Ayrıca vakaların yalnızca müellifin tasavvuru olduğu vurgulanır. Bunları pek çok açıdan devrindeki eser ve tarihî vesikalarla karşılaştırmadan hüküm vermek doğru değildir, denilmektedir. Evliyâ menkıbelerinin folklor sayıldığını fakat bu kavramı ilk defa ortaya çıkaran **W. S. Tohms**'un tanımına göre eğer folklor yalnızca kültürü olmayan, okumamış sınıfın anane, adet ve batıl itikatlarını gösteriyorsa, evliyâ menkıbelerinin folklor sayılamayacağı ifade edilmektedir.

Konu Açıklaması: Kemal Ümmi'nin menâkıbı üzerinde durulmuştur. Bölümler eserden seçilmiş, sonunda "Kerametlerin Nev'ileri" başlığı ile kerâmetler sınıflandırılmıştır.

Seçilen ikinci menâkıb, *Menâkıb-ı Eşrefzâde Rumi*'dir. Bunda da aynı sistem kullanılmış, kerâmetlerin çeşidi tesbit edilmiştir.

Menâkıb-ı Velî Mahmut Paşa ise menkabevî tarihi bir eser olarak aynı tarzda değerlendirilmiştir.

199. **Şahin, Hacı Ali**
Derviş Burhan Tarafından Yazılan Hacım Sultan Menakıbının Transkripsiyonu (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1981.

3 + 130 s.; 28,5 cm.
TE Tez no: 2269

H. 1261 tarihinde, **İbrâhim Fevzi** adında bir müstensih tarafından istinsah edilen nüshadan, **Derviş Burhan**'ın yazdığı *Hacım Sultan Menakıbı*'nın transkripsiyon çalışmasıdır.

İçindekiler: Yoktur.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Önsözde, tasavvuf edebiyatının **Ahmed Yesevi**'nin hikmetleri ile başladığını, **Ahmed Yesevi**'nin göçebe Türkler arasında İslâmiyet'in yayılması ve yerleşmesindeki rolünü ve Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslâmlaşması'ndaki etkisini belirtir. **Hacım Sultan**'ın da **Ahmed Yesevi**'nin halifelerinden biri olduğu, ayrıca ***Seyyid*** olduğu ve **Hacı Bektaş Velî** ile Anadolu'ya geldiği anlatılır.

Çalışmanın Millet Kütüphanesi Ali Emiri Bölümünde Türkçe Şer'i Yazmalar 1341 numarada kayıtlı olduğu açıklanır. Eserin mahiyetindeki menkıbelerin başlıklarından bir kısmını yazarak konusu izaha çalışılır.

Konu Açıklaması: Menâkıbın metninin transkripsiyonudur.

200. **Şekeroğlu, Süleyman**
Tezkiretü'l Evliya - İndeks (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1975.
61 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1610

Tezkiretü'l Evliya'nın Uygur harfli nüshası esas alınarak gramatikal indeksinin hazırlandığı çalışmadır. Eserin 77-91. sayfaları ihtiva eder.

İçindekiler: Önsöz s.1, İndeks s.3.

Önsöz (ve/veya) Giriş: *Tezkiretü'l Evliya*'nın, Uygur harfli Türkçe tercümesinin 77-91. sayfalarının gramatikal indeksinin hazırlandığı, dil ve gramer malzemesi olarak önemli olduğu, nüshaları, daha önce yapılan çalışmalar, transkripsiyon sistemi anlatılmaktadır.

Konu Açıklaması: İndeks çalışması yapılmış, metin okunmamış, dil hususiyetleri tesbite gayret edilmiştir.

201. **Tatlıoğlu, Zülkarneyn**
Menâkıb-ı Cevâhir (Transkripsiyonlu Metin ve Lugatı) (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1977.
IV + 228 s.; 29 cm.
TE Tez no: 1942
(Fotokopi nüsha)

Şeyh Yahya bin Bahşi'nin **Emir Sultan**'ın menkıbelerini anlatan *Menâkıb-ı Cevâhir* adlı Türkçe eserinin metin ve lugat çalışmasıdır.

İçindekiler: Önsöz s.I, Bibliyografya s.IV, Metin s.l, Lugat s.l24.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yahyâ bin Bahşi'nin *Menâkıb-ı Cevâhir* adlı eserinin tamamının metin ve lugat çalışması olduğu belirtildikten sonra yazarın hayatı hakkında malumat verilir. Burada **Yahya bin Bahşi** ile ilgili olarak çeşitli kaynaklardan derlenen bilgiler arasında epeyce farklılık olduğu tesbit edildikten sonra Gönenli, **Emir Sultan**'ın halifelerinden **Lutfullah Efendi** tarafından irşada memur olduğu ve l436'da ölmüş olabileceği anlatılır. Ayrıca hayatı hakkında kısaca ,eseri ile karşılaştırılarak, çeşitli bilgiler verilir.

Yahya bin Bahşi'nin bu kitabında **Emir Sultan**'ın halifeleri **İsa Efendi** ile **Hacı Mustafa Dede**'nin de menkıbe ve kerâmetleri olduğu anlatılmıştır.

Eserin tertibi hakkında bilgi verildikten sonra tek nüshasının Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmut Efendi Böl. 4559 numarada bulunduğu yazılmış, nüsha ile ilgili tanıtıcı bilgiler verilmiştir.

Konu Açıklaması: Transkripsiyonlu metnin yazılmıştır ve lugati verilmektedir.

❁

202. **Tokatlı, Ümit**

Elvan Çelebi'nin Menâkıbnâmesi (İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı basılmamış Doktora Tezi).—İstanbul: l984.
XLIX + 736 s.; 29 cm.
İ.Ü. Merkez Kütüphanesi Tez no:16469
Bibliyografya var.

Elvan Çelebi'nin *Menâkıbnâmesi*'nin transkripsiyonlu metin ve gramer incelemesini ihtiva eden bir doktora çalışmasıdır. Adı geçen **Elvan Çelebi**'nin *Menâkıbnâmesi, Menâkıbü'l Kudsiyye fi Menâsıbi'l Ünsiyye* adlı eserdir.

İçindekiler: Önsöz s.IV, Bibliyografya s.V, Kısaltmalar s.IX, Transkripsiyon Alfabesi s.X, Elvan Çelebi ve Ailesi, Baba İlyas s.XI, Muhlis Paşa s.XIII, Aşık Paşa s.XV, Elvan Çelebi Hayatı s.XVIII, Edebi Şahsiyeti s.XXVI, Açık Paşazâde s.XXVI Elvan Çelebi'nin Eseri Siyasi Durumu s.XXVI, Sosyal ve Medeni Hayat s.XXVIII, Menâkıbü'l Kudsiyye fi Menâsıbi'l Ünsiyye s.XXX, Metin s.l, İndeks s.226, Gramer s.682, Summary s.734, Biyografim s.736.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Türk-İslâm edebiyatında menkıbe ve menâkıbnâmelerin büyük bir yeri olduğu, tarihimizde bu tip eserlere ait örneklerin l3. ve l4. asırda görüldüğü belirtilir. Kendilerinin de l4. asırda yazılmış olan **Elvan Çelebi**'nin *Menâkıbnâmesi* üzerinde çalıştıklarını ifade eder.

Tezin nasıl hazırlandığı anlatıldıktan sonra eserde eski Türkçe hususiyetleri, Farsça tesiri ve Eski Anadolu Türkçesi özellikleri belirtilip dil bakımından ehemmiyeti de tesbit edilmiştir.

Girişte, **Elvan Çelebi** ve ailesi hakkında geniş bir değerlendirme yapılmış, eserin yazıldığı dönem anlatılmış, eser hakkında tanıtımı ve konusunun özetlendiği tafsilatlı bilgi verilmiştir.

Konu Açıklaması: Metin transkripsiyonunun verildiği ve eserin değerlendirildiği bir çalışmadır.

❁

203. **Yağcı, Necmi**
Tezkiretü'l Evliya'nın Gramatikal İndeksi (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1975.
60 s.; 29,5 cm.
TE Tez no: 1680

Tezkiretü'l Evliya'nın Uygur Harfi nüshası esas alınarak gramatikal indeksi hazırlanmıştır. Eserin 122-136. sayfalarını ihtiva eder.

İçindekiler: Önsöz s.1, indeks s.4.

Önsöz (ve/veya) Giriş: *Tezkiretü'l Evliya*'nın 122-136. sayfalarını ihtiva ettiği, eserin dil ve gramer bakımından önemi, 72 Velînin hayat hikayeleri, kerâmet, nasihat ve menkıbelerin anlattığı, nüshaları, daha önce yapılmış çalışmalar, transkripsiyon sistemi anlatılmaktadır.

Konu Açıklaması: İndeks çalışması yapılmış, metin verilmemiş, dil hususiyetleri tesbite gayret edilmiştir.

❁

204. **Yılmaz, Mehmet**
Yahya Efendi Menakıbı (Metin Lugat) (Basılmamış Mezuniyet Tezi).—İstanbul: 1977.
III + 207 s.; 28,5 cm.
TE Tez no: 1893
Bibliyografya var.

Mehmet Dai'nin manzum olarak yazdığı **Beşiktaşlı Şeyh Yahya Efendi**'nin menkıbelerinin anlatıldığı kitabın metin transkripsoyununu ve lugatini içeren çalışmadır.

İçindekiler: Önsöz s.I, Bibliyografya s.II, Kısaltmalar s.III, Metin s.1, Lugat s.161.

Önsöz (ve/veya) Giriş: Yazma eseri tanıtıcı bilgilerden sonra eserin konusu "**Beşiktaşlı Şeyh Yahya Efendi**'nin çeşitli menkıbeleri eserin konusunu teşkil etmektedir." cümlesi ile belirtilir. Şeyhin tarihî hayat hikayesi kısaca verildikten sonra eser üzerinde o zamana kadar çalışılmadığı yalnızca edebiyat tarihlerinde adının geçtiği ifade edilir.

Konu Açıklaması: Yahya Efendi'nin menkıbelerini manzum olarak ihtiva eden eserin metin transkripsiyonu ve lugatidir.

❁

2- İstanbul Dışındaki Üniversitelerde Yapılan Tezler

1) **Ağkaş, Eyyub,** *Sefîne-yi Evliyâ-yı Ebrâr c. III (171-251) Arası Transkripsiyon* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Felsefesi Anabilim Dalı).—Ankara: 1983.
2) **Altın, Sürurî,** *Velâyetnâme-i Seyyid Ali Sultan Menkıbesinin İncelenmesi* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Felsefesi Anabilim Dalı).—Ankara: 1974.
3) **Arslan, Kadir,** *Şeyh Abdülaziz Derbağ Hazretlerinin Hayatı ve Menkıbeleri* (Atatürk Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi).—Erzurum: 1985.
4) **Aslankaya, Selim,** *İbrahim b. Edhem'in Hayatı-Menkıbe ve Sözleri* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1985.
5) **Aydın, Mehmet,** *Menâkıb-ı Şerif ve Tarikatnâme-i Pirân ve Meşâyıh-ı Tarikat* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1980.
6) **Bayram, Kadir,** *Eşrefoğlu Rumî Divanı Üzerinde Remiz-Kıssa ve Menkıbe Araştırması* (D.E.Ü. İlâhiyat Fakültesi).—İzmir: 1989.
7) **Bengü, İzzet,** *Hamidüddin Aksarayi'nin Hayatı-İlmî Kişiliği ve Menkıbeleri* (Uludağ Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Tasavvuf Bölümü).—Bursa: 1986.
8) **Bilgin, Ahmet,** *Emir Sultan'ın Hayatı-Menkıbeleri ve Tesirleri* (Uludağ Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Tasavvuf Bölümü).—Bursa: 1994.
9) **Bulut, Ahmet,** *Menâkıb-ı Celâleddîn Rumî* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1980.
10) **Coşkuner, Fahrettin,** *Şeyh Evhaüddin Hamid el-Kirmanî'nin Menkıbeleri (İnceleme-çeviri)* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1994.
11) **Çalışkan, Mustafa,** *Sefine-i Evliya-yı Ebrar Üzerine Bir Araştırma IV c.* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1985.
12) **Çetiner, Ali,** *Feridüddin Attar Hakkında Bir Araştırma* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1981.
13) **Demirdiş, Salim,** *Sefine-i Evliya-yı Ebrar Üzerine Bir Araştırma IV c.* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1985.
14) **Diler, Bülent,** *Menkıbe-i Beşiktaşi Yahya Efendi (K.S.)* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1981.
15) **Doğan, Candemir,** *Menakıb-ı Hazreti Mevlâna Celaleddin-i Rûmî* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1980.
16) **Dumlu, Cengiz,** *Menakıb-ı Üveysi'l Karani* (Atatürk Üniversitesi İslâmi İlimler Fakültesi).—Erzurum: 1988.
17) **Duran, Hamiye,** *Hacı Bektaş-ı Veli Velayet-namesi ve Velayet-name'de Geçen Keramet Motifleri* (Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).—Ankara: 1995.
18) **Emir, Abdülbaki Doğan Mehmet,** *Hadikatü'l Evliya (Sadeleştirme)* (Atatürk Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi).—Erzurum: 1987.
19) **Gökalp, Zülkarni,** *Şaban-ı Veli Hakkında Tenkidli Araştırma ve Menâkıb-ı Şerif* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1980.
20) **Göktürk, Mücellâ,** *Fuzuli'nin Kırk Hadis'i Üzerinde Remiz-Kıssa ve Menkıbe Araştırması* (D.E.Ü. İlâhiyat Fakültesi).—İzmir: 1989.

21) **Gözen, Faik,** *Beşiktaşlı Yahya Efendi Hazretlerinin Hayatı-Menkıbeleri* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1980.
22) **Gürses, Osman,** *Şeyh Yusuf Sinan Efendi'nin Menâkıb-ı Şerif ve Tarikatnâmesi* (Atatürk Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi).—Erzurum: 1989.
23) **Katmer, Tahir,** *Menâkıb-ı Akşemseddin* (Atatürk Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi).—Erzurum: 1989.
24) **Kaya, Ahmet,** *Ebu'l Leys es-Semerkandî'nin Tezkiretü'l Evliyası Hakkında Tedkik* (D.E.Ü. İlâhiyat Fakültesi).—İzmir: 1991.
25) **Kılınç, İsmail,** *Sehl b. Abdullah et-Tüsteri'nin Hayatı-Menkıbeleri ve Tasavvuf Anlayışı* (D.E.Ü. İlâhiyat Fakültesi).—İzmir: 1996.
26) **Kırımhan, Nazan,** *XIV. Yüzyıla Ait Anonim Bir Evliya Tezkiresinin 100 Varakının Çevirisi Üzerine Bir Araştırma* (Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).—Erzurum: 1988.
27) **Köksal, Hasan,** *Kitab-ı Battal Gazi* (Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi).—Erzurum: 1980.
28) **Köse, Mehmet,** *Min Menâkıb-ı Gazavât-ı Seyyid Battal Gazi* (Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı).—Erzurum: 1979.
29) **Kul, Muammer,** *Lalizâde Abdülbaki Efendi, Menâkıb-ı Melâmiye-i Bayramiye* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Din Sosyolojisi ve Psikolojisi Anabilim Dalı).—Ankara: 1983.
30) **Küçükarslan, N. Hatice,** *Sefine-i Evliya-yı Ebrar (El Yazması) Transkripsiyon* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1983.
31) **Melali, Ali,** *Tasavvufta Kadınlarla İlgili Menkıbeler* (Uludağ Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Tasavvuf Bölümü).—Bursa: 1985.
32) **Mercan, İsmail Hakkı,** *Şeyh Alaeddin Ali b. Yahya es-Semerkandî ve Menakıbnâmesi'nin Transkribe, Tahlil ve Tenkidi* (Erciyes Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi İslâm Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı).—Kayseri: 1996.
33) **Mercan, Hakkı,** *Menâkıbnâme-i Şeyh Evhaüddin Kirmanî* (Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü).—Kayseri: 1990.
34) **Meydanal, Yaşar,** *Sefine-i Evliya Adlı Eserin I. Cild 253-325. Sahifeleri Arası Transkripsiyonu* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1983.
35) **Nevruz, İbrahim,** *Menâkıb-ı Ahmed er Rifaî* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1980.
36) **Ödübek, Mustafa Şükrü,** *Senayi'nin Menâkıb-ı Emir Sultan'ın Transkribesi* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1969.
37) **Ölmez, Ahmet,** *Haza Kitab-ı Battal Gazi* (Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü).—Erzurum: 1979.
38) **Önay, Yılmaz,** *Van Folklorunda Yatırlar ve Yatırlara Bağlı Olarak Anlatılan Menkıbeler* (Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi).—Van: 1987.
39) **Öz, Hüsnü,** *Emir Sultan ve Halk Arasında Yaygın Menkıbeleri* (Uludağ Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Tasavvuf Bölümü).—Bursa: 1985.
40) **Paçacıoğlu, Burhan,** *Battal-name: İnceleme-Metin-İndeks* (Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).—Kayseri: 1993.

41) **Sarmış, Sami,** *Feridüddin Attar ve Tezkiretü'l Evliya'ya Dair Bir İnceleme* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1981.
42) **Sezer, Feridun,** *Seyyid Battal Gazi Destanı* (Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı).—Erzurum: 1975.
43) **Türkmen, Keziban,** *Sefine-i Evliya-Hüseyin Vassaf (Transkripsiyonu)* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1983.
44) **Uyanık, Mevlüt,** *Sefine-i Evliya-yı Ebrar Üzerine Bir Araştırma* (A.Ü. İlâhiyat Fakültesi Türk-İslâm Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1985.
45) **Yazar, Nihal,** *Halvetiyyenin Şabaniyye Kolu ve Şa'ban-ı Veli* (Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Eski Türk Edebiyatı Anabilim Dalı).—Ankara: 1985.
46) **Yücel, Ayşe,** *Lali-zâde Abdülbaki Efendi, Menâkıb-ı Melâmiye-i Bayramiyyesi (İnceleme-Metin)* (Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi).—Ankara: 1988.

SONUÇ

Bu çalışma, 1928-1998 yılları arasındaki menkıbe ve menâkıbnâmelerle ilgili eserleri mümkün olduğu nisbette toplamak ve değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Türkiye, kitap satış tirajları ve okuma oranı ne olursa olsun yine de neşriyatı çok olan bir ülkedir. Ayrıca, pek çok üniversitede akademik çalışmalar yapılmaktadır. Bu geniş yelpaze içinde bir konu hakkındaki eserleri tesbit etmek, belki bir değil birkaç kişinin yapması gereken bir iştir. Ayrıca, yine aynı mesainin iki yıl gibi bir zamana sığdırılması mecburiyeti daireyi büsbütün daraltmaktadır. Fakat sınırları belli olan bir çalışmayla da olsa bir kısım eserleri tesbit etmek ve bunlardan hareketle bazı değerlendirmeler yapmak mümkündür. Zira bu, genel durum için bize bir fikir verebilir.

Türkiye Bibliyografyası [67]'nın 1928-1931 yıllarını kapsayan I. cildinin önsözünde şu ifadeler dikkati çekmektedir:

"Bundan altmış üç sene evvel 1864-1867 senelerinde İstanbul'da basılmış Türkçe kitaplar hakkında *Journal Asiatique* mecmuasının Haziran 1868 nüshasında bir bibliyografya mesaisi neşreden, Fransa'nın İstanbul Sefarethânesi Tercüman ve Katiplerinden **M. Belin** makalesine başlarken şunları söylüyor: "Yeni çıkan kitap isimlerini ilân sırasına veya neşrolundukları zamana göre sıralamak ilk bakışta, ehemmiyete değmez ve gerek yazıcı gerek okuyucu için olsun alâka uyandırmaz zannolunur. Fakat bu karar, sağlam bir temel üzerine kurulmuş sayılmaz. Çünkü daha geniş ve daha felsefî bir bakışa göre buna benzer çalışmalar, bir milletin umumî hayatının barometresi, zamanı hakkında kat'î müşahadeler yapmaya yarayacak bir serî malumat sayılabilir. Filhakika biz böyle bir cedvelle aşağı yukarı bir milletin faaliyetini, temayüllerini, onları hareket ettiren fikir cereyanlarını anlayabiliriz."

Bu satırların yazıldığı zamandan beri geçen yarım asırdan fazla müddet içinde bibliyografyaların ehemmiyet ve şümûlü hakkındaki fikirler daha müsbetleşti. Ve artık hiç bir âlim, hiç bir müdekkik kendisinden evvel, uğraştığı sahada neler yapıldığını bilmeden işe girişmiyor."

Yukarıda yazılı cümleler, bibliyografik bir çalışmanın hedeflerini belirlemektedir. Bu çerçevede, çalışmamız, öncelikle konu ile ilgilenenlere sahada neler yapıldığına dair bilgi verecektir. Ayrıca, eserlerin içindekiler kısmının verilmesi kitabı tanımak adına araştırmacılara farklı noktalardan fayda sağlayacaktır. Menkıbe tasnifi, değerlendirilmesi, tabakalandırılması, hangi menâkıblar hakkında ne tip çalışmalar yapıldığı vb. hususlar, ilgilenenler için çalışmamızı pek çok açıdan faydalanılacak konuma getirmektedir. Böylece araştırmacılara menkıbe ve menâkıbnâmelerle ilgili eserleri tanıtmak gayesine ulaşılacaktır.

Bibliyografik çalışmalarla ilgili ikinci mesele ise, *Türkiye Bibliyografyası*'nda da belirtildiği gibi eserlere farklı bir dikkatle bakarak bazı neticelere ulaşmaktır. Burada, bu

(67) Türkiye Bibliyografyası, 1928-Teşrinievvel-1930 c. 1, no:1

noktadan hareketle yaptığımız tesbitler vardır.

Şöyle ki; çalışmamızda kitap ve tez olarak toplam 204 eser tanıtılmıştır. Bunlardan 162 tanesi kitap, 42 tanesi İstanbul'daki üniversitelerde hazırlanmış tezlerdir. Ayrıca İstanbul dışındaki üniversitelerde hazırlanmış olan ve çeşitli vesilelerle tesbit edebildiğimiz 46 tez bulunmaktadır. Bu toplam rakamları I. Bölümdeki tasnifi esas alarak değerlendirdiğimizde, çalışmamızın sınırları içinde olan, *Battalnâme* hakkında 6, *Danişmendnâme* hakkında 2, *Saltuknâme* hakkında 5 eser incelenmiştir. Ayrıca bir velînin menkıbelerini ya da menâkıbını ihtiva eden 73, sûfî tabakatı hakkında 35, sûfî tabakatı tarzında hazırlanmış ansiklopedik çalışmalar olarak 7, bir tarîkatın şeyhleri ve halîfelerine yer veren 10, derleme olarak 16 ve genel değerlendirme eserleri olarak da 14 eser tanıtılmıştır.

Eserlerin yayın ve hazırlanış yıllarına göre dağılımı incelenmiş ve bir tablo oluşturulmuştur. Burada külliyat halinde aynı sene içinde çıkan eserler tabloya tek bir eser olarak aksettirilmiştir. Meselâ, Şûle Yayınları'nın 1995 senesinde 10 cild olarak çıkan eseri yıllara göre tasnifte tek eser olarak dikkate alınmıştır. **H. Şükrü Akalın**'ın *Saltuknâme* ile ilgili üç cildlik çalışması ise Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından üç yıla yayılmış olduğundan her yıl için bir eser olarak ele alınmıştır. Ayrıca çalışmamızda her kitabın yalnızca bir baskısı yeralmaktadır. Bütün bunlar muvacehesinde aşağıdaki tablo ortaya çıkmıştır.

Tablo 1. Tezde İncelenen Eserlerin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Yayınlanan Kitap	Hazırlanan Tez (İstanbul'da)	Hazırlanan Tez (İstanbul Dışında)
1928-1939	-	4	-
1940-1949	2	3	-
1950-1959	6	2	-
1960-1969	15	5	1
1970-1979	26	21	4
1980-1989	34	3	33
1990-1998	36	4	8
Yayın tarihi tesbit edilemeyen	12	-	-
TOPLAM	131	42	46

Buna göre, yayınlanan ilk kitap, 1945 yılında **Firuzan Gediz** tarafından yazılan *Battal Gazi Yahut Alparslan'ın Cenk Hikayeleri*'dir. Fakat bu, doğrudan bir mutasavvıfla ilgili değildir. Çünkü **Battal Gazi** millî bir kahramandır. Bir mutasavvıf[68] hakkındaki ilk eser ise 1948 yılında **Mustafa Ertuğrul** tarafından *Büyük Mutasavvıf Abdülkadir Geylânî*

(68) Fuad Köprülü'nün, Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar adlı eseri ilk olarak 1918'de eski harflerle yayınlanmıştır. Eserin II. baskısı ise 1966'da yapılmıştır.

adıyla neşredilmiştir[69]. 1928-1939 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne bağlı olarak bu konuda hazırlanmış dört tez vardır. Bunlar, **Abdullah Recep Baysun**'un 1935'de hazırladığı *Türk Edebiyatında Evliya Menkabeleri*, **Nedim Belkıs**'ın yine 1935'de hazırladığı *Danişmendnâme*, **Mehmet Kaplan**'ın 1939'da hazırladığı *Emir Sultan-Mehmet Şemseddin Buharî Menkabevî ve Tarihî Hayatı; Lejandı; Kültü ve Tarikat Müessesesi* ve **Altan Sunar**'ın 1939'da hazırladığı *Evliya Menkıbeleri-Üç Eserdeki Unsurların Tahlil, Tefsir ve Tabakalandırılmaları* adındaki tezlerdir.

Böylece ortaya çıkan netice, konu ile ilgili ilk eserlerin 1940-1949 yılları arasında yayınlandığıdır. Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklarla Birtakım Ünvanların Men ve İlgasına Dair Kanun'un çıktığı 1925 ve Harf İnkılabı'nın yapıldığı 1928 tarihinlerinden 1945'e kadar bu konuda herhangi bir neşriyat yapılmamıştır. Gerçi, tezlerin tarihi 1935-1939 yıllarını göstermektedir. Fakat, bunların **Fuad Köprülü** önderliğinde hazırlandığı dikkati çekmektedir ki, o, zaten menkıbelere ve menâkıblara tarihî kaynak olarak dikkatleri çeken ilk âlimdir. Esas dikkate şayan olan 1928-1945 yılları arasında yayın olmamasıdır. Yukarıdaki tablo, incelendiğinde 1950 senesinden itibaren neşriyat sayısında büyük bir sıçrama olduğu görülecektir. Hatta 1950 yılından sonraki üç periyotda bir önceki devrenin neredeyse iki misli neşriyat yapılmıştır. Bu noktada, ilk eserlerin yayınlandığı 1940-1949 yılları önem kazanmaktadır. Çünkü, bu tarihlerde Türkiye'nin siyasî hayatı değişmiştir ve 1946'daki bu çok partili hayata geçişin sosyal ve kültürel hayata akisleri yavaş yavaş görülmeye başlamıştır. 1928-1948 arasında konu ile ilgili neşriyattaki inkıtadan sonra 1948'de **Mustafa Ertuğrul** tarafından yayınlanan *Büyük Mutasavvıf Abdülkadir Geylânî* adlı kitabın önsözündeki ifadeler bu hususu destekler mahiyettedir. **Mustafa Ertuğrul** burada, son yıllarda an'anelerimize ve geçmiş büyüklerimize ilginin arttığını, Cumhuriyet'in bîtaraf akidesi içinde ruh ve ilâhî aleme dair yazılan eserlerin kendisini göstermekte olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, bu konuda yayınlanan *Bostan*, *Gülistan*, *Mantıku't Tayr*, *Mesnevî*, **Eflâtun** ve **Sokrat**'a dair eserlerin, kendisini, **Abdülkadir Geylânî**'nin hayatını yazmaya sevkettiğini belirtmiştir. Adı geçen eserlerin, çok partili hayata geçişten sonra MEB tarafından yayınlandığı göz önüne alınırsa devletin tavrının, bu konuda, neşriyata, dolayısıyle kültür hayatına nasıl yansıdığı daha açık olarak ortaya çıkacaktır.

1928-1998 yılları arasında ansiklopedik tarzda hazırlanan evliyâ tezkireleri haricinde **Ahmed er Rifâî, Abdülkadir Geylânî, Muhiddin Arabî, İmam Rabbânî, Hallacı Mansur, Bahaeddin Nakşibend, Mevlanâ Celâleddin Rûmî, Hacı Bektaş Velî, Ahmed Yesevî, Bâyezid-i Bistâmî, İbrahim Düssûkî, Ahmed Bedevî, Veysel Karanî, Muhammed Masum Farukî, İbrahim Edhem, Hacı Bayram Velî, Akşemseddin, Seyyid Burhaneddin, Aziz Mahmud Hüdâî, Emir Sultan, İbrahim Gülşenî, Niyazî-i Mısrî, Beşiktaşî Yahya Efendi, Hamîdüddin Aksarayî (Somuncu Baba), Eşrefoğlu Rûmî, Sünbül Efendi, Merkez Efendi, Hazreti Üftâde, Şeyh Şaban-ı Velî, Şeyh Aliyü's Semerkandî, Kemal Ümmî, Şerafeddin Hazretleri, Mustafa Devatî, Şeyh Bedreddin, Cemaleddin Savî, Abdal Musa Sultan, Baba İlyas Horosânî, Demir Baba, Şeyh Dede Seyyid Demir, Veli Baba, Muhammed Es'ad Erdebîlî, Seyyid Osman Hulûsi Efendi, Mustafa Çerkeşî, Garip Hafız, Zaid Kotku,** hakkında menkıbeler ve menâkıbnâmeler yayınlanmıştır. Bu isimler incelendiğinde, bu konuda adına en çok kitap neşredilen evliyânın 9 eserle **Abdülkadir Geylânî** olduğu tesbit edilir.

---

(69) Her ne kadar bibliyografyanın sınırları dışında kalması dolayısıyla tanıtılamamışsa da, Fuad Köprülü'nün menâkıblara ilk ilmî dikkat olarak bilinen Anadolu Selçuklu Tarihinin Yerli Kaynakları adlı makalesinin yayın tarihi de 1943'tür. Bu tarih de konu ile ilgili ilk eserlerin yayınlandığı dönem içindedir.

Onu, 6 eserle **Mevlanâ Celâleddin Rûmî** ve **Bahaeddin Nakşibend,** 5 eserle **Hacı Bektaş Velî** takip eder.

Tezlerde ise yine konu ile ilgili olarak **Emir Sultan, Niyazî-i Mısrî, İbrahim Edhem, Beşiktaşlı Yahya Efendi, Hacım Sultan, Baba İlyas Horosânî, Şah Meşreb, Şaban-ı Velî, Seyyid Ali Sultan, Mevlanâ Celâleddin Rûmî, Veysel Karanî, Ahmed er Rifâî, Abdülaziz Derbağ, Hamîdüddin Aksarayî, Akşemseddin, Evhaüddin Kirmânî, Aliyü's Semerkandî Hacı Bektaş Velî** hakkında çalışmalar yapılmıştır. Bunların içinde 9 çalışma **Emir Sultan**'la, 3'er çalışma da **İbrahim Edhem** ve **Şeyh Şaban-ı Velî** ile ilgili olarak hazırlanmıştır.

Sûfî tabakatları, sûfî tabakatlarını örnek alarak hazırlanmış günümüz eserlerinde, adı zikredilen evliyânın yanısıra başka zatların da menkıbeleri yeralmaktadır.

Buna göre, bir velî için toplam 73, birden çok velî için de toplam 30 eser neşredilmiştir. Tezler de ise yine bir velî hakkında 52, birden çok velî hakkında da 26 çalışma yapılmıştır. Bu, tarihî seyrin neşriyatta da devam ettiğini gösterir. Çünkü, XIX. asra kadar devam eden menâkıbnâme edebiyatında bugüne kadar tesbit edilebildiği kadarıyla, bir velî için yazılan menâkıb kitaplarının sayısı, birden çok evliyânın menkıbelerini bir araya toplayan evliyâ tezkiresi tarzındaki eserlerden fazladır.

Sûfî tabakatları ile ilgili olarak bir külliyat şeklindeki kitaplar, tek bir eser olarak ele alındığı takdirde, 16 kitap yayınlanmıştır. Bunlar içinde *Tezkiretü'l Evliyâ* 7 çalışma ile en çok neşredilen eser durumundadır. *Nefahâtü'l Üns*'le ilgili 3, *Kuşeyrî Risâlesi* hakkında 2 kitap basılmıştır. Tezlerde ise yalnızca *Tezkiretü'l Evliyâ* üzerinde durulduğu ve 21 çalışma yapıldığı anlaşılmaktadır. *Tezkiretü'l Evliyâ* ve *Nefahâtü'l Üns,* Türk menâkıbnâme edebiyatına kaynaklık etmiş iki büyük eserdir. Bir çok eserin tertibinden, menkıbelerindeki anekdotlara kadar onların açık tesirleri tesbit edilmiştir. Bu eserler, milletimiz arasında ziyadesiyle kabul görmüştür. Sûfî tabakatları ile ilgili neşriyat ve tezlerde sayıca ilk sırada yer almaları bu ehemmiyeti bir defa daha ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca, *Tezkiretü'l Evliyâ*'nın eserler içinde en ön sırada gelmesi yine tarihî seyirle paralellik arzetmektedir.

Çalışmamızda yer alan, yayınlanmış, *Battalnâme* ile ilgili 6, *Saltuknâme* ile ilgili 2 (biri üç cild) kitap vardır. Ayrıca, İstanbul'da ve İstanbul dışındaki üniversitelerde, *Saltuknâme* hakkında 4, *Battalnâme* hakkında 10, *Danişmendnâme* hakkında da 2 çalışma yapılmıştır. Türkler'in Anadolu ve Rumeli fetihlerini anlatan bu eserler, tarihimiz ve edebiyatımız için oldukça mühimdir. Fakat tesbitlerimiz bu önemi ortaya çıkaracak kadar neşriyat yapılmadığını yönündedir. Özellikle *Danişmendnâme* ile ilgili olarak yapılan neşriyat ve hazırlanan tez sayısı çok azdır. Gerçi çalışmamızın sınırları dışında kalması dolayısıyla bibliyografyaya dahil edemediğimiz **Mélikoff** ve **Şükrü Akkaya**'ya aid iki neşriyat vardır. Fakat bu eserler *Danişmendnâme* hakkında olması gerektiği kadar çalışılmadığı gerçeğini değiştirmeyecektir. *Saltuknâme* ve *Battalnâme*'nin ise *Danişmendnâme*'ye göre daha daha iyi değerlendirildiği düşünülebilir. Çünkü, tenkidli metin neşri yapılmış, tip ve motif yapıları hakkında sayısı az da olsa ciddi çalışmalar hazırlanmıştır.

1928-1998 yılları arasında, sûfî tabakaları ve ansiklopedik tarzdaki eserler hariç ***menkıbe*** veya ***menkabe, menâkıb, menâkıbnâme, kerâmet, vilâyetnâme*** ifadelerinden birini adında taşıyan 60 eser tesbit edilmiştir. Kitap adında, zikredilen kelimelerden hiçbirini bulundurmayan fakat muhtevasında ***menkıbe, kerâmet*** hatta ***menâkıbnâme*** olan 64 eser belirlenmiş ve bibliyografyaya dahil edilmiştir. Kitap başlığında konu ile ilgili bir kelime bulundurmayan eserlerin, bulunduranlarla hemen hemen aynı sayıda olması tesbit edemediğimiz, ulaşamadığımız pek çok eserin varolduğu fikrini kuvvetlendirmektedir. Bu mesele ile ilgili düşüncelerimizi ise daha önce belirtmiştik. Burada dikkati çeken esas

nokta kitapların adları ve mahiyetleri arasındaki durumdur. Bu mesele ile ilgili kesin neticelere varmak mümkün değildir. Çünkü, bir kitap adında ***"menkıbeleri"*** ifadesi olduğu halde konuya beklendiği kadar geniş yer vermemektedir (**Kemaleddin Şenocak,** *Kutbü'l Arifîn Aziz Mahmut Hüdayî Hayatı-Menakıbı-Eserleri,* bkz. künye no: 113; **Nazmi Sevgen,** *Beşiktaşlı Şeyh Yahya Efendi-Hayatı-Menkıbeleri-Şiirleri,* bkz. künye no: 107.). Bir başkası ise, başlığında, muhtevasında menkıbe olduğunu belirtecek bir işaret olmamakla beraber menâkıbnâme metni ihtiva etmektedir (**Ali İhsan Yurd, Dr. Mustafa Karaçalım,** *Akşemseddin Hayatı ve Eserleri,* bkz. künye no: 157.).

Kitapların isimleri ile ilgili olarak belirtilecek bir ikinci husus da şudur: Özellikle tercüme, tedkik, araştırma, inceleme türündeki eserlerin pek çoğu orijinal isimlerinin yanısıra günümüze ait başlıklar taşımaktadır (**Abdurrahman Câmî**, *Evliyâ Menkıbeleri-Nefahâtü'l Üns* / terc. **Lâmiî Çelebi**; haz. **Prof. Dr. Süleyman Uludağ, Prof. Dr. Mustafa Kara,** bkz. künye no: 1; **Ahmet Eflâkî**, *Ariflerin Menkıbeleri (Mevlânâ ve Etrafındakiler* /çev. **Tahsin Yazıcı**, 2 c., bkz. künye no: 4-5).

1990'lı yıllarda neşredilen bazı kitaplarda da ***"hatıralar"*** başlığı altında günümüzde yaşayan velî hüviyetindeki zevatın kerâmetleri olarak addedilebilecek hikayecikler bulunmaktadır (**Mustafa Özdamar**, *Şeyh Kotku-Bursalı Mehmet Efendi,* bkz. künye no: 100; **İhsan Özkes**, *Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Hayatı ve Eserleri,* bkz. künye no: 102).

Tezlerde ise neşriyattaki isim karışıklığı ile karşılaşılmamaktadır. Bibliyografyada ele alınan tezlerin tamamında konuyu belirten ifadelerden biri yeralmaktadır.

1928-1998 yılları arasında neşredilen kitapların menkıbeleri ele alış ve menâkıbnâmeleri değerlendiriş şekline göre, mahiyetleri, farklılık göstermektedir. Bir kısım eserler biyografi tarzında hazırlanıp menkıbelere yer vermektedir. Çalışmamızda bu tarzda olan toplam 44 eser mevcuttur. Fakat bunlardan 13 tanesi, velîlerin biyografisini ***"menkabevî hayatı"*** şeklinde, yazmakta, 10 tanesi, velînin tarîkatını, tarîkat âdâbını, divânını tanıtıp incelerken hayatının yanısıra menkıbelerine yer vermekte, 21 tanesi de doğrudan hayatı ve menkıbeleri şeklinde kendisini göstermektedir. Evliyânın hayatı ve menkıbelerinin beraber işlenişi, tarihte evliyâ tezkireleri ve sûfî tabakatlarına has idi. 1928 sonrası dönemde ise, yalnızca birden çok evliyâya yer veren eserler değil, müstakil olarak bir velîyi işleyen eserlerde de biyografilerin verildiği müşahade edilmektedir. Bu da kitapların doğrudan menkıbeleri anlatmak amacıyla yazılmadığını gösterir ki tekkelerin kapatılmasıyla oluşan sosyal değişiklik böylece kendini gösterir. Ayrıca yine velînin hayatı ve menkıbelerini işleyen fakat, eserin mahiyetinde menkıbelerin ağırlıkta olduğu 15 kitap tesbit edilmiştir. Bu sonuçlar, 1935'den sonra yayınlanan eserlerin çoğunda velîlerin hayatı incelenirken menkıbelerin mutlaka değerlendirildiğini ortaya koyar. Buradan hareketle de, Türkler'in millî hafızasında velîleri hep menkabevî hayatıyla yaşattığı ve gerek ilmî araştırmalarda gerek münferit çalışmalarda bunun gözardı edilmediği söylenebilir.

Çalışmamızda menâkıbnâme metni ihtiva eden 21 eser bulunmaktadır. Tezlerin ise hemen tamamında sözkonusu menâkıbnâmenin metni verilmiştir. Bunlar ilmî olarak değerlendirmeye yönelik, metin, inceleme, tercüme, değerlendirme eserleridir. Konu ile ilgili olarak ilmî dikkatle hazırlanmış eserler de genel olarak bu tarz eserlerdir.

Ayrıca menâkıbnâmeleri kaynak olarak kullanan, onlardan hareketle araştırma ve değerlendirmeler yapan 14 eser bibliyografyada tanıtılmıştır. Bunlar da yapıları itibariyle menâkıbnâmelerle ilgili ilmî tarafı ağır basan çalışmalardır. Ancak, genel olarak bibliyografyada yeralan eserlerin hangilerinin daha ilmî olduğunun tesbiti, çalışmamızın sınırlarını aşmaktadır. Bu sebeple de böyle bir değerlendirme yapılmamıştır. Fakat umumî

bir bakışla incelendiğinde, ilmî bir göz ve tarzla hazırlanmış kitapların sayısının daha az olduğu söylenebilir. Bunula beraber üniversitelerimizde yapılan akademik çalışmaların günden güne artması ilerisi için ümid vaad etmektedir.

Bibliyografyada bulunan kitaplara yayınlayanları dikkate alarak bakıldığında, daha çok, hazırlayan, tercüme eden, inceleyen, derleyen ifadeleri ile karşılaşılır. Çünkü, menâkıbnâme edebiyatı XIX. asırdan ve bilhassa 1935'den sonra telif eser vermemiştir. Bu sebeple de yapılan yayınlar, geçmiş asırlardaki teliflerin yeniden neşredilmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu durumda da hazırlayan, çeviren, inceleyen, derleyen ifadelerini taşıyan eserler, müellifi tarafından yayınlanan eserlerden daha çoktur. Neticede menkıbeler ve menâkıbnâmelerle ilgili kitapları neşreden isimler arasında **Fuad Köprülü, Ahmet Yaşar Ocak, Tahsin Yazıcı, Süleyman Uludağ, Bedri Noyan, Abdülbaki Gölpınarlı, Abdülkadir Akçiçek, Mustafa Ertuğrul Kaan, Mustafa Özdamar, Mustafa Necati Bursalı, Kemaleddin Şenocak, Ali İhsan Yurd** dikkati çekmektedir. Adı geçen yazarların bibliyografyada birden fazla eseri vardır. Bunlardan **Süleyman Uludağ**, başta sûfî tabakatları hakkındaki çalışmaları olmak üzere 6, **Tahsin Yazıcı** 5, **Ahmet Yaşar Ocak** ve **Mustafa Ertuğrul Kaan** 4'er **Bedri Noyan, Mustafa Özdamar, Abdülkadir Akçiçek** ve **Mustafa Necati Bursalı** 3'er eserle çalışmamızda en çok adı geçen yazarlardır. Fakat burada bazı isimlerin önemini ayrıca dile getirmek icab eder. Birinci olarak **Fuad Köprülü**'nün menâkıbnâmeler konusundaki müstesna yeri ifade edilmelidir. Çünkü meseleye ilk ilmî dikkatleri çeken, bugüne ışık tutan değerlendirmeler yapan ve konu ile ilgili ilk tezleri hazırlatan bu nadide kalemdir. Ardından **Tahsin Yazıcı**'nın *Ariflerin Menkıbeleri* adlı tercümesi senelerce basılmış, ilmî sahada her zaman örnek alınan bir eser olmuştur. Bu sebeple adı geçen kitapla ve diğer çalışmalarıyla **Tahsin Yazıcı** ikinci mühim isimdir. **Ahmet Yaşar Ocak** ise menkıbeler ve menâkıbnâmelerle ilgili mühim çalışmalara imza atan üçüncü araştırmacı olarak karşımıza çıkar ki eserleri bunu isbat etmektedir.

Menkıbeler ve menâkıbnâmelerle ilgili kitap neşreden yayınevleri incelendiğinde ilk sırada Kültür (ve Turizm) Bakanlığı gelmektedir. Bibliyografyada Bakanlık tarafından yayınlanan 8 kitap bulunmaktadır. Onu 5 kitapla Gayret Kitabevi, 4'er kitapla Tercüman (Gazetesi) Yayınları ve Demir Kitabevi takip etmektedir. Eserlerin yayın yerlerine bakıldığında ise 91 kitabın İstanbul'da, 22 kitabın Ankara'da basıldığı tesbit edilmiştir. Ardından 4 kitapla Bursa, 3 kitapla Konya gelmektedir.

Bibliyografyada yer alan eserlerin yayın amaçları ise onları iki ana grupta toplamaktadır. Birinci grupta menkıbe ve menâkıbnâmeleri kaynak olarak değerlendirme, bu eserleri millî kültüre yeniden kazandırma, velîler hakkında kültürümüz ve medeniyetimizdeki rolleri sebebiyle ilmî araştırmalar yapma hedeflerini taşıyan eserler vardır. İkinci grupta ise, halka evliyâları tanıtmak, sevdirmek, ders vermek, eğitmek amacıyla yayınlanan eserler bulunmaktadır. İşte aslında çalışmalardaki farklılıkları belirleyen de temeldeki bu iki hedeftir. Buna göre umumî olarak eserlere bakıldığında birinci grupta daha az çalışma olduğu dikkati çeker. Neticede varılan nokta, ilmî çalışmaların artması gerektiği keyfiyetidir. Nitekim metodolojik olarak değerlendirilmesi 1992'de **Ahmet Yaşar Ocak**'ın *Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler* adlı eseri ile ortaya konan bu saha, pek çok açıdan meselenin izahını beklemektedir. Hele hele bu tip bir çalışmanın Batı'da XX. yüzyılın başında yapıldığı düşünülürse, Türkiye'de edebî, tarihî, soyolojik, folklorik kıymeti haiz bu eserler hakkında yapılan araştırmaların hangi seviyede olduğu kendiliğinden yerini bulur. İşte bu sebeple menâkıbnâme edebiyatı ve menâkıbnâmelerin değerlendirilmesi ile ilgili akademik çalışmalar gün geçtikçe artmakla beraber eksiktir ve yeni eserleri beklemektedir.

Menkıbeler ve menâkıbnâmelerle ilgili halkı muhatap kütle kabul eden kitaplar, Türkiye'de meselenin sosyolojik boyutunu göstermektedir. Türk milletinin dinini, velîlerle, kıssalarla, menkıbelerle öğrenmeyi sevdiği aşikârdır.

KAYNAKÇA

ACIR, Benal: *A.Ü. Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları Bibliyografyası (1935-1966)*, Ankara 1968, A.Ü. Basımevi.

AÇIKGÖZ, Halil: *İlmî Araştırma Yazılarında Uyulacak Esaslar,* İstanbul 1988, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları.

ATEŞ, Ahmed: ***"Menâkıb"*** *MEB. İslâm Ansiklopedisi.*

AŞKAR, Mustafa: *Niyazî-i Mısrî ve Tasavvuf Anlayışı,* Ankara 1998, Kültür Bakanlığı Yayınları.

BARKAN, Ömer Lütfi: *"Osmanlı İmparatorluğunda Bir Kolonizasyon ve İskân Metodu Olarak Vakıflar ve Temlikler, I: İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zaviyeler"*, Vakıflar Dergisi, II. c., (1942).

[BAYSUN], A. Recep: *Türk Edebiyatında Evliya Menkıbeleri,* İstanbul 1935 (basılmamış mezuniyet tezi).

1928-1965 Yılları Arasında Türkiye'de Basılmış Bibliyografyaların Bibliyografyası, Ankara 1966.

BULUÇ, Saadettin: *Elvan Çelebi'nin Menâkıbnâmesi,* İstanbul 1980, Türkiyat Mecmûası XIX. c.'den ayrıbasım.

Cumhuriyet Dönemi Bibliyografyalar Bibliyografyası, Ankara 1973.

Dergâh- ***"Menâkıb"*** *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi.*

ELÇİN, Şükrü: *Halk Edebiyatına Giriş*, Ankara 1993.

EMEKSİZ, Abdülkadir: *"İstanbul Halk Edebiyatı İle İlgili Kitaplar İçin Açıklamalı Bir Bibliyografya Denemesi"* , İstanbul Araştırmaları, sayı: 5-6, İstanbul 1998.

ERGİN, Muharrem: *"Türkoloji Tezleri (1922-1961),* İstanbul 1962, İ.Ü. Edebiyat Faültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, XI. c.'den ayrıbasım.

GÖLPINARLI, Abdülbaki: *"Melâmilik ve Melâmiler"*, İstanbul 1931, Devlet Matbaası.

GÖLPINARLI: *"Menâkıb-ı Hace-i Cihan"*, Türkiyat Mecmûası, III. c., İstanbul 1979.

GÖLPINARLI: *Yunus Emre ve Tasavvuf,* İstanbul 1966, Remzi Kitabevi.

İZ, Fahir: *"Saltuk-nâme"* VIII. Türk Tarih Kongresi (Bildiriler), Ankara 1981.

KESEROĞLU, Hasan S.: *Kataloglama Kuralları: Örnekleriyle Anglo Amerikan Kataloglama Kuralları 2,* İstanbul 1994.

KORAY, Enver: *Türkiye Tarih Yayınları Bibliyografyası (1729-1984),* I-IV. c., Ankara 1955, MEB. Yayınları.

KÖKSAL, Hasan: *Battalnâmelerde Tip ve Motif Yapısı,* Ankara 1984, Kültür Bakanlığı Yayınları.

KÖPRÜLÜ, M. Fuad: *"Anadolu Selçuklu Tarihinin Yerli Kaynakları"*, Belleten, VII. c., s.422, Ankara 1943.

KÖPRÜLÜ: *Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul 1981, Ötüken Yayınları.

KÖPRÜLÜ: *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, 7. bs., Ankara 1991, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.

KÖPRÜLÜ, Orhan: *Tarihi Kaynak Olarak XIV. ve XV. Asırlarda Bazı Türk Menâkıbnâmeleri*, İstanbul 1951 (basılmamış doktora tezi).

KÖPRÜLÜ: *Vilâyetnâme-i Sultan Şücaeddin*, İstanbul 1972, Türkiyat Mecmûası XII. c.'den ayrı basım.

LEVENT, Agâh Sırrı: *Türk Edebiyatı Tarihi*, Ankara 1988, TTK. Basımevi.

M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlilik Tez Konuları (1987-1991), İstanbul 1992.

Maarif Vekâleti: *Maarif Vekâleti Yayınları Kataloğu*, İstanbul 1955, Maarif Basımevi.

NİYÂZÎ, *Mansurnâme* (haz. Mustafa Tatçı), İstanbul 1994.

OCAK, Ahmet Yaşar: *"Sarı Saltuk ve Saltuknâme"*, Türk Kültürü Dergisi sayı:197, Mart 1979.

OCAK: *Kalenderîler ve Bektaşilik*, İstanbul 1981, Doğumunun Yüzüncü Yılında Atatürk'e Armağan kitabından ayrıbasım.

OCAK: *Türk Halk İnançlarında ve Edebiyatında Evliyâ Menkıbeleri*, Ankara 1983, Başbakanlık Basımevi.

OCAK: *Bektaşi Menâkıbnâmelerinde İslâm Öncesi İnanç Motifleri*, İstanbul 1983, Enderun Yayınları.

OCAK: ***"Battalnâme"*** *TDV. İslâm Ansiklopedisi*, VIII. c., İstanbul 1992.

OCAK: ***"Danişmendnâme"*** *TDV. İslâm Ansiklopedisi*, V. c., İstanbul 1993.

OCAK: *Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler-Metodolojik Bir Yaklaşım*, Ankara 1992, TTK. Basımevi.

ORHAN, Gülser: *İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Yayınları Bibliyografyası (1924-72)*, İstanbul 1974.

ÖTÜKEN, Adnan: *Seçme Eserler Bibliyografyası*, İstanbul 1946.

ÖZCAN, Abdülkadir: *İ.Ü. Tarih Bölümü Tezleri (Lisans-Doktora)*, İstanbul 1984.

ÖZTÜRK, Dr. Osman, Bekir Topaloğlu: *Cumhuriyet Devrinde Yayınlanan İslâmî Eserler Bibliyografyası (1923-1973)*, Ankara 1975, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.

PEKOLCAY, Neclâ: *İslâmî Türk Edebiyatı*, İstanbul 1981.

SEYİDOĞLU, Bilge: *Erzurum Efsaneleri*, İstanbul 1997.

SUNAR, Altan: *Evliya Menkıbeleri*, İstanbul 1938 (basılmamış mezuniyet tezi).

TANSEL, Fevziye Abdullah: *İyi ve Doğru Yazma Usûlleri*, III. c., İstanbul 1983.

TATÇI, Mustafa: *Yunus Emre Divanı*, Ankara 1990, Kültür Bakanlığı Yayınları.

T.C. MEB. Kültür Kitapları Kataloğu, Ankara 1996.

Türkiye Bibliyografyası (1928-1993), İstanbul 1933, Devlet Matbaası.

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları Kataloğu, Ankara 1996.

ULUDAĞ, Süleyman, Mustafa Kara: *Nefahâtü'l Üns-Evliyâ Menkıbeleri*, İstanbul 1995, Marifet Yayınları.

YARDIM, Ali: *Hadîs I-II*, İstanbul 1997.

YAZICI, Tahsin: *Menakıbü'l Arifin'in Sanat Tarihi Bakımından Değeri*, Ankara 1972, Belleten XXXVI. c., sayı: 143'den ayrıbasım.

YETİŞ, Kâzım: *Türkiyat Enstitüsü Kütüphanesi'ndeki Tezlerin Bibliyografyası I*, İstanbul 1981, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi XXIII. c.'den ayrıbasım.

YETİŞ: *Türkiyat Enstitüsü Kütüphanesi'ndeki Tezlerin Bibliyografyası II*, İstanbul 1993, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi XXVI. c.'den ayrıbasım.

ZEREN, Mualla: *M.Ü. 1982-86 Tez Özetleri*, İstanbul 1987.

ZEREN: *M.Ü. 1987-88 Tez Özetleri*, İstanbul 1988.

İNDEKS

I. YAZAR ADLARI İNDEKSİ

(A)

Abdurrahman Bedevî, 182
Abdurrahman (Molla) Câmî, 5, 18, 26, 32, 36, 37, 42, 44, 45, 253
Abdülkerim Cili, 132
Abdüllatif Kadirî, 132
Abdürrezzak Efendi, 7
Ağkaş, Eyyub, 246
Ahmet Eflâkî, 22, 43, 44, 75, 127, 130, 166, 194, 253
Ak, Mustafa Necati, 25, 122
Akalın, Şükrü Haluk, 7, 22, 68, 69, 250
Akar, Gazi, 26, 222
Akçiçek, Abdülkadir, 26, 27, 37, 42, 93, 96, 254
Akıncı, Önder, 23, 60
Akkaya, Meral, 21, 222
Akkaya, Şükrü, 21, 252
Akkuş, Mehmet, 12, 27, 91
Aksu, Türkan, 27, 222
Ali Şîr Nevâî (Nevâyî), 18, 27, 44, 45, 113
Allame Muhammed Bin Yahya et-Tâdifî, 22, 45
Alpas, Ferhan, 27, 223
Alpay, Meral, 11
Altay, Mediha, 29, 224
Altın, Sürurî, 246
Altın, Taşköprülü Ali, 24, 119
Anadol, Cemal, 30, 47
Apak, Bahaeddin, 29, 169
Araz, Nezihe, 13, 30, 48
Arslan, Kadir, 246
Aslanbay, Muhittin, 20, 49
Aslankaya, Selim, 246
Âşık Ahmed, 7
Aşkar, Mustafa, 11, 31, 50
Atak, Yahya, 28, 154, 155, 157, 158, 159, 160, 162, 164, 165
Atalay, Adil Ali, 22, 51
Ateş, Ahmed, 10
Ayarcılar, Tacettin, 27, 224
Ayas, Rami, 23, 67
Aydın, Fuad, 28, 154, 155, 157, 158, 159, 160, 162, 164, 165
Aydın, Mehmet, 246
Aykut, Said, 28, 154, 155, 157, 158, 159, 160, 162, 164, 165
Aykut, Şaban, 22, 52
Ayvallı, Ramazan, 29, 169

(B)

Baba, Mustafa Okan, 23, 225
Bahadıroğlu, Mustafa, 31, 53
Barkan, Ömer Lütfi, 6
Baştürk, Hasan, 27, 226
Bayer, Ahmet, 23, 54
Bayraktar, Asuman, 27, 226
Bayram, Kadir, 246
Bayram, Mikail, 31, 55
Baysun, Abdullah Recep, 9, 17, 30, 226, 251
Belin, M., 249
Belkıs, Nedim, 21, 228, 251
Benekay, Yahya, 30, 56
Bengü, İzzet, 246
Beşoğlu, İnci, 30, 57
Bilgi, Mehmet, 23, 228
Bilgin, Ahmet, 246
Biray, Himmet, 23, 58
Birışık, Abdülhamid, 28, 154, 155, 157, 158, 159, 160, 162, 164, 165
Bolum, Necati, 23, 229
Borotav, Pertev Naili, 6
Buhara Yayınevi, 23, 58, 120
Buhârî, 10
Buluç, Saadeddin, 10
Bulut, Ahmet, 246
Burkay, Hasan, 29, 59
Bursalı Hüsamuddin, 7
Bursalı Mehmet Velüyyiddin Efendi, 23, 60
Bursalı, Mustafa Necati, 28, 60, 61, 254
Büyükaksoy, Kâzım, 28, 62

(C)

Candemir, Yaşar, 20, 153
Cemaleddin Mahmud Hulvî, 27, 64
Cevzî, 155
Coşan, Esad, 93
Coşkuner, Fahrettin, 246
Cumhur, Abdülaziz, 23, 64
Cunbur, Müjgan, 12
Czarnowski, Stephan, 9

(Ç)

Çağlar, Behçet Kemal, 20, 66
Çalışkan, M. Ali, 27, 229
Çalışkan, Mustafa, 246
Çetiner, Ali, 246
Çoruh, Şinasi, 23, 66

(D)

Darendeli Şair Bakai, 232
Delehaye, Hippolyte, 9
Demir, Süleyman, 23, 67
Demirdiş, Salim, 246
Derviş Burhan, 243
Diler, Bülent, 246
Doğan, Candemir, 246
Doğramacı, Baha, 29, 230
Doğuş, M., 30, 67
Dumlu, Cengiz, 246
Duran , Abdülhalık, 28, 139, 142, 146, 150
Durgut, Muzaffer, 29, 169

(E)

Ebu'l Hayr Rûmî, 7, 22, 68, 69, 230, 236, 239, 242
Ebu'l Leys Semerkandî, 27, 69, 70
Ebû'l-Hasen 'Ali b. İbrahim el-Kârî el-Bağdadî, 23, 67
Eflâtun, 74, 216, 251

Elvan Çelebi, 6, 23, 70, 244
Emir, Abdülbaki Doğan Mehmet, 246
Emir Hüseyin Enîsî, 7, 136, 139, 197, 198
Eraslan, Kemal, 8, 27, 44
Erdoğan, Emel, 22, 230
Erdoğan, Kâmil, 28, 109
Erdoğan, Naim, 22, 45
Eren, Ali, 30, 72
Ergun, Saadettin Nüzhet, 52
Erkaya, Metin, 13, 23, 73
Ertuğrul, Mustafa, 23, 74, 250, 251
Erünsal, İsmail E., 6, 23, 70
Eş-Şeyh Muhammed Sadıkü'l Karirî'y-üş Şehabî'y-üs Sâdi, 118
et-Tâdifî, 45
Eygi, Mehmet Şevket, 24, 113
Eyyûbî, 12

(F)

Ferîdûn bin Ahmed-i Sipehsâlâr, 23, 74, 75
Feridüddin Attar, 5, 15, 18, 27, 45, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 133, 223, 226, 229, 232, 233, 234, 241
Fidancı, Mahmut, 23, 231
Firdevsî-i Rûmî [Uzun Firdevsî], 23, 81,82, 83

(G)

Gediz, Firuzan, 20, 83, 250
Gökalp, Zülkarni, 246
Göktürk, Mücellâ, 246
Gölpınarlı, Abdülbaki, 7, 23, 24, 81, 87, 101, 254
Gönenç, Enver, 28, 154, 155, 157, 158, 159, 160, 162, 164, 165
Gözen, Faik, 247
Güder, Nurcan Öznal, 23, 231
Gülcan, D. Ali, 30, 83
Gülle, Sıdkı, 30, 84
Gülseren, Cemil, 20, 232
Gülşen, Mehmet, 23, 84
Gün, Süleyman, 12
Güngörür, Hakan Kadri, 27, 233
Gürses, Osman, 247
Gürtunca, M. Faruk, 20, 85

(H)

H. Molla Rahim, 23, 85
Hace Muhammed Fadlullah, 29, 86
Hacı Kasım, 7
Halîl bin İsmâil bin Şeyh Bedrüddîn Mahmûd, 24, 87
Hasan Fehmi, 10
Hatib Bağdâdî, 4
Hatîb-i Fârisî, 6, 24, 87
Hazinî, 5, 24, 88
Herevî, 5
Hoca İbrahim, 7
Hocazâde Ahmed Hilmi, 29, 89, 224
Houtsma, Th., 21
Hucvirî, 5, 18, 27, 89, 90
Hüsameddin Bursevî, 24, 90
Hüseyin Vassâf, 18, 27, 91

(I)

Iréne Mélikof, 10, 21
Isfehânî (Ebû Nuaym), 4, 5, 154, 155

(İ)

İbn Cevzî, 5, 154
İbn Teymiye, 43
İbn Zeyyad, 2
İmam-ı Şa'ranî, 5, 27, 93, 94, 96, 98

(K)

Kaan, Mustafa Ertuğrul, 24, 30, 98, 99, 254
Kalkan, A. Vefik, 13, 30, 99, 100
Kankılıç, Verdi, 27, 233
Kaplan, Mehmet, 9, 10, 24, 234, 251
Kara, Ali, 29, 169
Kara, Mustafa, 5, 11, 26, 32, 253
Karabulut, Osman, 24, 100
Karaçalık, Ülfet, 27, 235
Karaçalım, Mustafa, 26, 197, 253
Kâtip Çelebi, 11
Katmer, Tahir, 247
Kaya, Ahmet, 247
Kılıç, Burhan, 29, 169
Kılınç, İsmail, 247
Kırımlıgil, Peyman, 22, 236
Kısakürek, Necip Fazıl, 29, 101
Kilisli Rif'at, 11
Kocatürk, Vasfi Mahir, 232
Konuk, Avni, 75
K[orgunal], M[uharrem] Z[eki], 15, 27, 76, 78
Korkmaz, Esat, 24, 101
Korkmaz, İzzet, 27, 236
Kökçü, Saim, 29, 169
Köker, A. Hulusi, 88
Köksal, Hasan, 20, 31, 102, 247
Köprülü, Fuad, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 20, 21, 31, 52, 88, 103, 125, 126, 250, 251, 254
Köprülü, Orhan, 7, 9, 10, 17, 21, 31, 103, 126, 236, 237
Köse, Mehmet, 247
Köseoğlu, Ali Rıza, 24, 104
Köstendili Şeyhi Süleyman Efendi, 18
Kul, Muammer, 247
Kuşeyrî (Abdülkerim), 2, 5, 18, 26, 27, 42, 43, 104, 105
Küçükarslan, N. Hatice, 247

(L)

Lâmiî Çelebi, 18, 26, 32, 37, 109, 113, 253
Lermioğlu, Ayten, 30, 105
Levent, Agâh Sırrı, 7, 8, 11, 12, 18
Levent, Ethem, 29, 169
Lütfî, 7

(M)

Mahmud Dede, 194
Mahmut Cemâleddin el-Hulvî, 29, 106
Malak, Sefer, 28, 109
Mehmet, Kemaleddin, 11
Mehmet Şevkî bin Ahmed, 229
Melali, Ali, 247
Mélikoff, 252
Mercan, İsmail Hakkı, 247
Mevlânâ Hâlid Bağdadî, 132
Mevlâna Nureddin Abdurrahman İbn Ahmed Câmi, 28, 109
Meyan, A. Faruk, 24, 29, 86, 113, 114
Meydanal. Yaşar, 247

Midhat Buharî-i Hüsâmî, 75
Moralızâde Mustafa Lütfi, 230
Muhammed Haşim Kişmî, 29, 114
Muhammed Kelâbâzî, 2
Muhammed Sadıku'l Sâdî, 24, 115, 117
Muhammed Safi, 90
Muhyî-yi Gülşenî, 7, 24, 118
Münâvî, 5

(N)

Naskali, Emine Gürsoy, 28, 133
Nasrullah Bahaî, 24, 119
Nasrullah Efendi, 24, 113, 114, 119
Nebhânî, 5, 139
Necefzâde, Yakub Kenan, 29, 89
Nerşâhî, 4
Nevizâde Atâyî, 7
Nevruz, İbrahim, 247
Nicholson, R., 78, 90
Niyâzî, 3, 18, 24, 120
Noyan, Bedri, 23, 24, 52, 82, 121, 254
Nurbahş, Seyyid Ali, 24, 122

(O)

Ocak, Ahmet Yaşar, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 18, 20, 21, 23, 31, 70, 123, 124, 125, 254
Oğuz, Muhammed İhsan, 29, 126
Okumuş, Ali, 25, 237
Okuyucu, Cihan, 24, 88
Olcay, Selâhattin, 27, 69

(Ö)

Ödübek, Mustafa Şükrü, 247
Ölmez, Ahmet, 247
Ömer Fuâdî, 7, 127, 237, 238
Önay, Yılmaz, 247
Öncel (Keskin), M. Selma, 28, 238
Önder, Mehmet, 10, 25, 127
Öz, Hüsnü, 247
Özdamar, Mustafa, 13, 25, 128, 129, 253, 254
Özdemir, Ahmet, 52
Özkes, İhsan, 25, 129, 253
Öztan, Meral, 22, 239
Öztelli, Cahit, 10

(P)

Pehlivan, Saadet, 25, 239
Pekolcay, Necla, 28, 240

(R)

Rai, Kıyamüddin, 25, 240
Ramazanoğlu, Mahmut Sami, 75, 76
Ransony, L., 10

(S)

Sa'id Nefisî, 75
Sakıp Dede, 43
Salahaddin el Muneccid, 68
Salcı, Aynur, 28, 241
Sarı, Mehmet, 23, 58
Sarmış, Sami, 248
Satoğlu, Abdullah, 25, 130
Schefer, 4
Sefer, Aytekin, 25, 130
Semerkandî, 70
Sertoğlu, Murat, 25, 131
Sevgen, Nazmi, 25, 131, 253
Sevim, Erdoğan, 29, 169
Seyhan, Hüseyin, 28, 241
Seyidoğlu, Bilge, 3, 4
Seyyid Hüseyin Fevzi Bey, 115
Seyyid Hüseyin Fevzi Paşa, 24, 29, 132
Sezer, Feridun, 248
Sezgit, Bayram, 25, 132
Sinan Paşa, 18, 28, 133
Smirnov, 21
Sokrat, 74, 251
Soysev, Neclâ, 22, 241
Sunar, Altan, 9, 31, 242, 251
Sungurbey, İsmet, 24, 87
Sunguroğlu, İshak, 25, 134
Sülemî, 5, 84

(Ş)

Şahin, Hacı Ali, 25, 242
Şapolyo, Behnan Enver, 12
Şekeroğlu, Süleyman, 28, 243
Şemmelizâde Ahmet Efendi, 118
Şener, Abdülkadir, 23, 67
Şenocak, Kemaleddin, 25, 135, 253, 254
Şenses, Hacı Hafiz Rahmi, 30, 136
Şevkî, 225, 228, 229
Şevki Efendi, 169
Şevki-i Kadim, 239
Şeyh Enîsî (Emir Hüseyin Enîsî), 25, 136
Şeyh Yahya bin Bahşi, 7, 229, 243, 244
Şeyh Yûsuf en-Nebhânî, 28, 139, 142, 146, 150
Şimşir, Mehmet, 20, 153
Şûle Yayınları, 28, 154, 155, 157, 158, 159, 160, 162, 164, 165, 250

(T)

Tanal, Hasan, 52
Taneri, Aydın, 8, 31, 166
Tanju, Mustafa Doğan, 12, 30, 167
Tansel, Fevziye Abdullah, 11, 103
Taşdemir, Yaşar, 29, 170
Tatçı, Mustafa, 3, 18, 24, 120
Tatlılıoğlu, Zülkarneyn, 25, 243
Tayşi, Mehmet Serhan, 27, 29, 64, 106
Tirmizî, 10
Tokatlı, Ümit, 25, 244
Tosun, Necdet, 25, 168
Turan, Hasan, 25, 168
Türkiye Gazetesi, 28, 169, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180
Türkmen, Keziban, 248

(U)

Uçman, Abdullah, 23, 60
Uluçınar , Bekir, 24, 117
Uludağ, Süleyman, 5, 11, 15, 26, 27, 32, 42, 79, 80, 89, 181, 253, 254
Uyan, Abdüllatif, 29, 170, 182, 186, 189

Uyanık, Mevlüt, 248

(Ü)

Üftâdeoğlu, Saim, 195
Ünver, A. Süheyl, 26, 193

(V)

Vâhidî, 7, 88
Varol, N[ecdet], 30, 194

(Y)

Yağcı, Necmi, 28, 245
Yahya Efendi, 229
Yardım, Ali, 10
Yardımcı, İlhan, 26, 194
Yavuz, Kemal, 29, 169, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180
Yazar, Nihal, 248
Yazıcı, Tahsin, 6, 10, 13, 22, 23, 24, 27, 43, 44, 87, 104, 105, 118, 130, 253, 254
Yıldırım, Celâl, 12, 30, 195
Yılmaz, Ali, 27, 29, 91, 169
Yılmaz, H. Kâmil, 11, 31, 196
Yılmaz, Mehmet, 26, 245
Yurd, Ali İhsan, 13, 25, 26, 136, 197, 253, 254
Yüce, Kemal, 31, 198
Yücel, Ayşe, 248
Yüksel, Murat Tarık, 12, 26, 29, 200, 208, 215, 221
Yünal, Abdurrahman, 24, 90

(Z)

Ziya Gökalp, 1

II. KİTAP ADLARI İNDEKSİ

(A)

Abdal Musa Sultan ve Velayetnâmesi, 22, 51
Abdal Musa Vilâyetnâmesi, 82
Abdülkadir Geylânî, 24, 98
Abdülkadir Geylânî Hazretleri Şiir Halinde Şahsı ve Kerâmetleri, 24, 85
Afganistan Özbek Şivesi ile İbrâhim Edhem Kıssası Üzerinde Dil İncelemesi, 25, 240
Akşemseddin Hayatı ve Eserleri, 26, 197, 253
Akşemseddin Menâkıbı, 17
Ali Derviş Burhan Tarafından Yazılan Hacım Sultan Menakıbının Transkripsiyonu, 25
Allah Dostları, 28
Allah Dostlarından Menkıbeler, 12, 30, 167
Anadolu Evliyâları, 13, 30, 48, 49
Anadolu Selçukluları Kültür Hayatı (Menâkıbül'l Ârifin'in değerlendirilmesi), 8
Anadolu Türkçesi ile Tezkira Al-Avliya Tercümesinin Gramer Hususiyetleri, 28, 240
Anadolu'yu Aydınlatanlar "Peygamber Mucizeleri Evliyâ Menkıbeleri", 30, 47
Anılarla Mehmet Zaid Kodku, 13
Anılarla Mehmet Zaid Kotku (Rh.a), 23, 73
Arap Harfli Türkçe Basma Eserler Kataloğu, 13
Arifler Geçidi, 30, 136
Âriflerin Menkıbeleri, 10, 29, 75, 130, 200, 208, 215, 254
Ariflerin Menkıbeleri (Mevlânâ ve Etrafındakiler), 22, 43, 44, 253
Aziz Mahmûd Hüdâyî Hayatı-Eserleri-Tarîkatı, 31, 196
Aziz Mahmut Hüdâî, 23, 84

(B)

Babailer İsyânı, 125
Bahrü'l Velâye, 18
Battal Gazi Destanı, 20, 66, 83
Battal Gazi Yahut Alp Aslan'ın Cenk Hikayeleri, 20, 83, 250
Battalnâme, 6, 19, 20, 21, 82, 102, 103, 199, 228, 230, 250, 252
Battalnâmelerde Tip ve Motif Yapısı, 20, 31, 102
Bâyezid-i Bistâmî Hayatı-Menkıbeleri-Fikirleri, 26, 181
Behçetül Esrar (Sırların Safası) Menakıb-ı Abdülkadir Geylani, 25, 122
Bektâşî Menâkıbnâmelerinde İslâm Öncesi İnanç Motifleri, 31, 124
Berekât/Zübdetü'l Makâmât-İmâm-ı Rabbânî ve Yolundakiler, 29, 114
Beşiktaşlı Şeyh Yahya Efendi-Hayatı-Menkıbeleri-Şiirleri, 25, 131, 253
Beşiktaşlı Yahya Efendi Hazretlerinin Hayatı-Menkıbeleri, 247
Bostan, 74, 251
Büyük Evliyâlar ve Menâkıbı, 29, 132
Büyük Mutasavvıf Abdülkadir Geylânî, 23, 74, 250, 251
Büyük Mutasavvuf Bahaeddin Nakşibend Hayatı-Menkıbeleri-Sözleri, 24, 98

(C)

Camiu'l Kiramâti'l Evliyâ, 5, 139
Camiu'l Kiramâti'l Evliyâ-Sahabeden Günümüze Velîler ve Kerâmetleri, 28, 139, 142, 146, 150
Celvetiye Tarîkatı ve Aziz Mahmut Hüdâî, 11
Celvetiye'nin Pîri Hazret-i Üftâde ve Divânı, 31, 53
Ceride-i Sufiyye'den Evliya Menkıbeleri, 29, 224
Cevahiru'l Ebrar Min Emvâci'l Bihar, 5, 8, 9
Cevâhiru'l-Ebrâr Min Emvâc-ı Bihâr (Yesevî Menâkıbnâmesi), 24, 88
Cevherden Gerdanlıklar (Hz. Abdülkadir Geylanî'nin Menkıbeleri), 22, 45
Cing Leçons sor la Methode Hagiographique, 9

(D)

Danişmendnâme, 6, 19, 20, 21, 56, 82, 199, 222, 228, 230, 250, 251, 252
Danişmendnâme'nin Dil Hususiyetleri Üzerinde Bir Çalışma, 21, 222
Dâstân-ı İbrâhim Edhem (Metin-Sözlük-Ekler Dizini), 23, 231
Demir Baba Vilâyetnâmesi, 24, 82, 121
Derviş Burhan Tarafından Yazılan Hacım Sultan Menakıbının Transkripsiyonu, 242
Divan-ı Kebir, 43

(E)

Ebu'l Leys es-Semerkandî'nin Tezkiretü'l Evliyası Hakkında Tedkik, 247
Elvan Çelebi'nin Menâkıbnâmesi, 10, 25, 244
Emir Sultan, 23, 66
Emir Sultan Menâkıbnâmesi, 17, 25, 239
Emir Sultan ve Halk Arasında Yaygın Menkıbeleri, 247
Emir Sultan'ın Hayatı-Menkıbeleri ve Tesirleri, 246
Emir Sultan-Hayatı ve Menkıbeleri, 23, 54
Emir Sultan-Mehmet Şemseddin Buharî Menkabevî ve Tarihî Hayatı; Lejandı; Kültü ve Tarikat Müessesesi, 10, 24, 234, 251
En Güzel Evliyâ Menkıbeleri, 30, 194
Erenler Diyarından Menkıbeler, 30, 57
Erzurum Efsaneleri, 3, 4
Escar-ül Huld, 86
Esmâr-ı Esrar, 93
Esmar-ül Escar, 86
Essaisur le Culte des Saints dans'ı Antiquité, 9
Es-Seyyid Osman Hulûsi Efendi Hayatı ve Eserleri, 25, 129, 253
Eşrefoğlu Rumî Divanı Üzerinde Remiz-Kıssa ve Menkıbe Araştırması, 246
Eşrefoğlu Rûmî Menâkıbı, 17
Evliyâ Menkıbeleri, 9, 17
Evliyâ Menkıbeleri-Nefahâtü'l Üns, 26, 32, 253
Evliya Menkıbeleri-Üç Eserdeki Unsurların Tahlil, Tefsir ve Tabakalandırılmaları, 31, 242, 251
Evliyâlar Ansiklopedisi, 28, 169, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180
Evliyâlar Bahçesi-Hadikatü'l Evliyâ, 29
Evliyalar Evliyası Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli, 25, 131
Evliyânın Kutbu Muhammed Ma'sum Farûkî, 29, 86

(F)

Fatih Sultan Mehmet Hanın Hocası Şeyh Akşemseddin (Hayatı ve Eserleri), 25, 136
Feridüddin Attar Hakkında Bir Araştırma, 246
Feridüddin Attar ve Tezkiretü'l Evliya'ya Dair Bir İnceleme, 248
Fîhi Mâ Fih, 43
Fuzuli'nin Kırk Hadis'i Üzerinde Remiz-Kıssa ve Menkıbe Araştırması, 246

(G)

Garib Hafız, 13, 25, 128
Gavsı-Azam Şeyh Hamidûddini Velî-Aksarayî-Somuncu Baba, 22, 52
Gaybın Dili (Tacü'l Evliyâ ve Burhanü'l Esfiyâ)-Abdülkadir Geylânî'nin Menkıbeleri, Hikmetli Sözleri, Kadiri Tarîkatı ve Evrâdı, 24, 115
Guatama Baddha ve İbrahim İbni Edhem, 25, 134
Gülistan, 74, 251
Güneşler Güneşi, 132

(H)

Hâce-i Cihan ve Netîce-i Cân, 88
Hacı Bayram Veli, 25, 132
Hacı Bektaş-ı Velî, 199
Hacı Bektaş Velî - Vilâyetnâme (Menâkıb-ı Hacı Bektaş Velî), 24, 101
Hacı Bektaş Velî Vilâyetnâmesi, 8, 82
Hacım Sultan Vilâyetnâmesi, 82, 200
Hacım Sultan Menakıbı, 243
Hadikatü'l Evliyâ, 29, 89
Hadikatü'l Evliya (Sadeleştirme), 246
Hadîs I-II, 1
Hak Âşığı Hazret-i Üftâde, 26, 194
Hak Yolunun Önderleri (Yüce Velîler), 28, 62
Halvetiyyenin Şabaniyye Kolu ve Şa'ban-ı Veli, 248
Hamidüddin Aksarayi'nin Hayatı-İlmî Kişiliği ve Menkıbeleri, 246
Hamzanâme, 83
Haza Kitab-ı Battal Gazi, 247
Hazret-i Emîr Sultan ve Zeyniler Hazîresi, 25, 168
Hazret-i Şa'bân-ı Velî ve Mustafa Çerkeşî, 29, 126
Hediyyetü'l Fukara, 17
Hikayet-i Seyyid Battal Gâzî, 20
Hilyetü'l Evliyâ, 5, 28, 154, 155
Hz. Mevlânâ'nın Hayatı ve Menkıbeleri, 23, 67

(İ)

İbrahim b. Edhem'in Hayatı-Menkıbe ve Sözleri, 246
İbrahim Edhem, 58
İbrâhim Edhem Destanı, 232
İbrahim Edhem Kıssası, 23, 58
İlk Hacı İlk Kurban, Veysel Karanî, Hacı Bayram Velî, 30, 56
İntihânâme, 43
İslâm Ansiklopedisi, 10
İslâm Büyükleri, 30, 99
İslâm Evliyâları, 13, 30, 99, 100
İslâm Meşhurları, 113
İslâmi Menkıbeler, 30, 67
İstanbul Evliyâlarından Sünbül Efendi ve Merkez Efendi Hazretleri, 30, 72
İstanbul ve Anadolu Evliyâları-Dünyadaki Büyük Evliyâlar ve Cumhuriyet Devri İslâm Büyükleri, 28, 60, 61
İyi ve Doğru Yazma Usûlleri, 11
İzmir Millî Kütüphane Yazma Eserler Kataloğu, 13

(K)

Kalenderîlere Dair Yeni Bir Eser; Menâkıb-ı Cemaleddin Sâvî, 10
Karaman Velîlerinden Şeyh Ali-Yüs Semerkandî ve Kemal Ümmî, 30, 83
El Kehf Verrakıym fi Şerh-i Bismillâhirrahmanirrahîm, 132
Keramât-ı Ahî Evran, 6
Kerâmetleriyle Gönül Sultanları, 30, 84
Keşfu'l-Mahcûb - Hakikat Bilgisi, 5, 18, 27, 89, 90
Keşfü'z Zünûn, 11
El Kevâkibü'd Dürriye, 5
Kıssa-i Dânişmend Gâzî, 20, 21
Kıssa-i Melik Dânişmend, 20, 21
Kisse-i Hezret-i Sultan İbrâhim İbn Edhem, 240
Kitab-ı Battal Gazi, 247
Kitâb-ı Melik Dânişmend, 20
Kur'ân-ı Kerîm, 2, 47, 48, 84, 135, 142
Kuşeyrî Risâlesi, 5, 18, 26, 42, 104, 105, 252
Kutb'ul Arifin Seyyid Aziz Mahmut Hüdaî Hayatı-Menakıbı-Eserleri, 25, 135
Kutbü'l Arifin Aziz Mahmut Hüdayî Hayatı-Menakıbı-Eserleri, 25, 135, 253
Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Menâkıbnâmeler (Metodolojik Bir Yaklaşım), 2, 3, 5, 6, 9, 10, 18, 31, 125, 254

(L)

La Geste de Melik Dânişmend: Etude Critique du Dânişmendnâme, 21
Lalizâde Abdülbaki Efendi, Menâkıb-ı Melâmiye-i Bayramiye, 247
Lali-zâde Abdülbaki Efendi, Menâkıb-ı Melâmiye-i Bayramiyyesi (İnceleme-Metin), 248
Le Culte des Héres et ses Conditions Sociales, 9
Lemezât (I) "Ağız Tadı" (Lemezât-ı Hulvî ez-Lemeâ'at-ı Ulvî), 27, 64
Lemezât-ı Hulviyye ez Lemezât-ı Ulviyye (Büyük Velîlerin Tatlı Halleri), 18, 29, 106
Les Légendes Hagiographiques, 9
Levakıhü'l Envâr fi Tabakati'l Ahyar (Tabakatü'l Kübrâ), 5, 94, 96

(M)

Ma'arif-i Sultanü'l Ulema Bahaettin Veled, 43
Ma'den-i Cevâhir, 86
Mahzen-ül Envar-ı Sûfi fi Keşfi Esrarı'l Müceddidî, 86
Makalat-ı Şems-i Tebrizî, 43
Manakıb-ı Hacı Bektaş-ı Velî "Vilâyet-nâme", 23, 81
Manâkib-i Camâl Al-Dîn-i Sâvî, 24, 87
Mansurnâme, 18, 120
Mansur-nâme (Hallâc-ı Mansûr'un Manzum Menâkıbnâmesi), 24, 120
Mantıku't Tayr, 74, 251
Manzum Gazavat-ı Seyyit Battal Gazi (Darendeli Bakai'nin), 20, 232
Manzum Hacı Bektâş Velî Vilâyetnâmesi, 23, 82
Mektûbat-ı Ma'sumî, 86

Mektubat-ı Mevlâna Celaleddin, 43
Menâkıb-ı Ahî Evran, 6
Menâkıb-ı Ahmed er Rifaî, 247
Menâkıb-ı Akşemseddin, 7, 136, 139, 197, 198, 236, 247
Menâkıb-ı Bazı Meşayıh-ı Salihe, 17
Menâkıb-ı Cehar Yâr-ı Güzîn, 12
Menâkıb-ı Celâleddîn Rumî, 246
Menâkıb-ı Cemaleddin Sâvî, 6, 13
Menâkıb-ı Cevâhir, 7, 229, 243 , 244
Menâkıb-ı Cevâhir (Transkripsiyonlu Metin ve Lugatı), 25, 243
Menâkıb-ı Emir Buhârî, 7
Menâkıb-ı Emir Sultan, 7, 18, 225, 228, 229
Menâkıb-ı Emir Sultan (Metin-İnceleme-Gramer-İndeks), 23, 225
Menâkıb-ı Emir Sultan (Şevkî) Metin-Sözlük, 23, 228, 229
Menâkıb-ı Eşrefoğlu Rumi, 237
Menâkıb-ı Eşrefzâde Rûmî, 7, 60, 242
Menâkıb-ı Eşrefzâde-Eşrefoğlu Rûmî Hayatı-Menkıbeleri-Şiirleri, 23, 60
Menâkıb-ı Gazavât-ı Seyyid Battal Gâzî, 20
Menâkıb-ı Hâce Ahmed Yesevî, 6
Menâkıb-ı Hâce-i Cihan, 7
Menâkıb-ı Hacı Bayram-ı Velî, 7
Menâkıb-ı Hacı Bektaş Velî, 6, 18, 81
Menâkıb-ı Hacı Emin-i Tokadi ve Ahmet Yekdest-Nakşibendiye, 17
Menâkıb-ı Hazret-i Akşemseddin, 17
Menakıb-ı Hazreti Mevlâna Celaleddin-i Rûmî, 246
Menâkıb-ı Hünerveran, 12
Menâkıb-ı İbn Arabî, 68
Menâkıb-ı İbrâhim Edhem, 232
Menâkıb-ı İbrahim Gülşenî, 7, 17, 118
Menâkıb-ı İbrahîm-i Gülşenî ve Şemmeli-zâde Ahmed Efendi Şîve-i Tarîkat-i Gülşenîye, 13, 24, 118
Menâkıb-ı Kaygusuz Baba, 7
Menâkıb-ı Kemal-i Ümmî, 7
Menâkıb-ı Lokman Perende, 6
Menâkıb-ı Melamiyye-i Bayramiyye, 7
Menâkıb-ı Ömer b. el-Hattab, 12
Menâkıb-ı Pîrî Baba, 7
Menâkıb-ı Sadreddin Konevî, 6
Menâkıb-ı Seyyid Harun-ı Velî, 6
Menâkıb-ı Seyyid Mahmud Hayranî, 6
Menâkıb-ı Sultan Süleyman, 12
Menâkıb-ı Şerefiyye (Şerafeddin Hazretlerinin Ağzından), 29, 59
Menâkıb-ı Şerif ve Tarikatnâme-i Pirân ve Meşâyıh-ı Tarikat, 246
Menâkıb-ı Şerif ve Tarîkatnâme-i Pîrân ve Meşâyih-i Tarîkat-ı Aliyye-i Halvetiyye, 7
Menâkıb-ı Şeyh Bedrüddin İbn Kadi İsrail, 7
Menâkıb-ı Şeyh Evhâüddin-i Kirmânî, 56
Menâkıb-ı Şeyh Mahmud Buhârî, 7
Menâkıb-ı Şeyh Mahmut el-Üsküdari, 7
Menâkıb-ı Şeyh Safayüddin Erdebilî, 7
Menâkıb-ı Şeyh Şa'bân-ı Velî, 7, 25, 237
Menâkıb-ı Şeyh Üftâde, 7
Menâkıb-ı Şeyh Vefâ, 7
Menâkıb-ı Üftâde, 24, 90
Menakıb-ı Üveysi'l Karani, 246
Menâkıb-ı Velî Mahmut Paşa, 242
Menâkıbnâme, 7, 43, 122, 139, 182, 231, 244
Menâkıbnâme-i Şeyh Evhaüddin Kirmanî, 247
Menâkıbu'l İmami'l Âzam, 12
Menâkıbu'l Kudsiye fi Menâsıbi'l Ünsiye, 6, 72, 244
Menâkıbu'l-Kudsiyye Fî Menâsıbi'l Ünsiye (Baba İlyas-ı Horosânî ve Sülâlesinin Menkabevî Tarihi, 23, 70
Menâkıbu'l Muhâcirin, 12
Menâkıb-ü Emîrü'l Buhârî, 169
Menâkıbü'l Arifin, 6, 8, 43, 75, 130, 166
Menâkıb ve Mekâmât -i Ahmediyye-i Sâîdiyye, 86
Menkıbe-i Beşiktaşi Yahya Efendi (K.S.), 246
Menkıbeler Rehberi, 12
Menkıbelerle İslâm Meşhurları Ansiklopedisi, 12, 14, 29, 182, 186, 189
Mesnevî, 43, 74, 251
Meşahir-i Evliyâ'dan Dört Kutup: Ahmed Rifâî, Abdülkadir Geylânî, Ahmed Bedevî, İbrahim Düssûkî, 12, 30, 195
Meşayıhnâmeyi İslâm, 17
Mevlâna Celâleddin-i Rûmî, 25, 127
Mevlânâ ve Etrafındakiler, Risale, 23, 74
Mevlâna'nın Hayatı ve Menkıbeleri, 26, 221
Mevlâna'nın Hocası Seyyid Burhaneddin, 25, 130
Mevzuatü'l- Ulûm, 11
Min Menâkıb-ı Gazavât-ı Seyyid Battal Gazi, 247
Muhtasar İbn Bîbî, 21
Muhyiddîn İbn ul-'Arabî'nin Menkabeleri (ed-Durr uş-Şemîn fi Menâkib iş-Şeyh Muhyiddîn), 23, 67

(N)

Nefahâtü'l Üns Min Hadarâti'l Kuds, 5, 18, 26, 32, 44, 45, 86, 252
Nefahâtü'l Üns Min Hadarâti'l Kuds Tercümesi, 5, 11, 28, 109
Nefahâtü'l Üns Min Hazarât'il-Kudüs-Mukaddes Makamlardan Huzur Nefesleri, 26, 37
Nesâyimü'l Mahabbe Min Şemâyimi'l Fütüvve, 8, 18, 27, 44, 45
Netice-i Can, 7
Niyazi Mısrî Hayatı- Tarikatı- Kerametleri- Halifeleri- Türbedarları- Tarikat Silsilesi- Edebî Şahsiyeti Eserleri ve Bestelenmiş Şiirleri, 29, 230
Niyazî-i Mısrî ve Tasavvuf Anlayışı, 11, 31, 50
en-Nûr min Kelimâtı Ebî Tayfûr Kitabu'n Nur fî Menâkıbı Ebîyezîdi'l Bistâmî, 182
Nuru'l Ebsâr fi Menâkıb-ı Âl-i Beyti'n-Nebiyyi'l Muhtar, 196

(O)

Otman Baba Velâyetnâmesi, 199

(R)

Ravzayi Evliyâ, 17
Rebab-nâme, 43
Reşehat ü Ayni'l Hayat, 29
Risale-i Behaiyye, Büyük İslâm Velîsi Bahaeddin Şah Nakşibendî Hayatı, Şahsiyeti, Menkıbeleri, 24, 119
Risale-i Sipehsâlâr der-Menâkıb-ı Hazret-i Hüdavendigâr, 6, 43
er-Risâletu'l Kuşeyriyye, 2

(S)

Sahabeden Günümüze Allah Dostları (Hilyetü'l Evliyâ, Sıfatü's-Safve), 28, 154, 155, 157, 158, 159, 160, 162, 164, 165

Saltuknâme, 6, 7, 8, 17, 19, 20, 21, 22, 56, 68, 69, 82, 199, 200, 230, 236, 239, 242, 250, 252
Saltuk-nâme'de Tarihî, Dinî ve Efsanevî Unsurlar, 31, 198
Saltuknâme-Transkripsiyon, 22, 241
Savaş Menkıbeleri, 12
Sefine-i Evliyâ, 18, 27, 91, 93
Sefine-i Evliya Adlı Eserin I. Cild 253-325. Sahifeleri Arası Transkripsiyonu, 247
Sefine-i Evliya-Hüseyin Vassaf (Transkripsiyonu), 248
Sefine-i Evliya-yı Ebrar (El Yazması) Transkripsiyon, 247
Sefine-i Evliya-yı Ebrar Üzerine Bir Araştırma, 248
Sefine-i Evliya-yı Ebrar Üzerine Bir Araştırma IV c., 246
Sefine-i Evliyâ-yı Şerh-i Esmâr-ı Esrar, 93
Sefine-i Hafise-i Mevleviyan, 43
Sefine-i Nefise-i Mevleviyân, 7, 29
Sefine-yi Evliyâ-yı Ebrâr c. III (171-251) Arası Transkripsiyon, 246
Sefine-yi Mevleviye, 17
Sehl b. Abdullah et-Tüsteri'nin Hayatı-Menkıbeleri ve Tasavvuf Anlayışı, 247
Senayi'nin Menâkıb-ı Emir Sultan'ın Transkribesi, 247
Sevâkıb-ı Menâkıb- Mevlana'dan Hatıralar, 26, 193, 194
Seyyid Ahmed-i Kûçek-i Rifâî, 6
Seyyid Battal Gazi, 20, 85, 153
Seyyid Battal Gazi Destanı, 248
Seyyid Battal Gazi'nin Hayatı ve Bazı Menkıbeleri, 20, 49
Sıfâtü's Safve, 5, 28, 154, 155
Silsile-i Tarîkat-ı Sünbüliye, 18
Silsilenâme, 7
Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin Manâkıbı, 7, 24, 87
Sultan Şücaüddin Menâkıbnâmesi, 17
Sultan Veled Divânı, 67
Sultanü'l Evliyâ Hz. Abdülkadir Geylânî Asrı, Hayatı, Tarîkatı, Eserleri, 23, 64

(Ş)

Şaban-ı Veli Hakkında Tenkidli Araştırma ve Menâkıb-ı Şerif, 246
Şah Meşreb Menâkıb-nâmesi (İnceleme-Metin-Sözlük), 23, 231
Şah-ı Nakşibend, 25, 129
Şah-ı Nakşibend Muhammed Behaeddin Buhârî, 24, 113
Şatahatu's Sûfiyye, 182
Şeyh Abdülaziz Derbağ Hazretlerinin Hayatı ve Menkıbeleri, 246
Şeyh Akşemseddin, Hayatı, Eserleri, 13
Şeyh Alaeddin Ali b. Yahya es-Semerkandî ve Menakıbnâmesi'nin Transkribe, Tahlil ve Tenkidi, 247
Şeyh Dede Seyyid İbrahim Demir Menâkıbı, 24,-104
Şeyh Evhâüdd'in Hâmid el-Kirmânî ve Evhadiyye Tarikatı, 31, 55
Şeyh Evhaüddin Hamid el-Kirmanî'nin Menkıbeleri (İnceleme-çeviri), 246
Şeyh Kotku, 13
Şeyh Kotku-Bursalı Mehmet Efendi, 25, 128, 253
Şeyh Mustafa Devâtî ve Tuhfetü's Sûfiyyîn, 25, 168
Şeyh Şan'an Hikayesi, 232
Şeyh Yusuf Sinan Efendi'nin Menâkıb-ı Şerif ve Tarikatnâmesi, 247
Şeyhü'l Meşâyıh Muhammed Es'ad Erdebilî, 24, 100

(T)

et-Taarruf li Mezheb'i ehli't Tasavvuf, 2
Tabakat-ı Sofiye, 42
Tabakatü'l Kübra, 27, 93, 94, 96, 98
Tabakâtü's Sûfiyye, 5, 84
Tac'ül Evliyâ ve Burhan'ül Esfiya Hz. Abdülkadir Geylânî'nin Menkıbeleri (Gaybın Dili), 24, 115, 117
Tarih-Coğrafya Yazmalar Kataloğu, 13
Tarihi Kaynak Olarak XIV. ve XV. Yüzyıllarda Anadolu'da Bazı Türkçe Menâkıbnâmeler, 7, 9, 10, 17, 21, 31, 236
Târihu Bağdat, 4
Târihu Buhara, 4
Tasavvuf Aleminden (Evliyâ Menkıbeleri), 30, 105
Tasavvufta Kadınlarla İlgili Menkıbeler, 247
Tasavvufun İlkeleri (Risâle-i Kuşeyrî), 27, 104, 105
Tercüme-i Nefahâtü'l Üns, 18
Tercüme-i Tezkiretü'l Evliya Üzerinde Lisani Bir Çalışma, 27, 222
et-Teşevvüf ilâ Ricâti't Tasavvuf, 2
Tezkire-i Satuk Buğra Han, 5
Tezkiretü'l Evliyâ, 5, 7, 15, 18, 26, 27, 28, 45, 70, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 133, 182, 222, 223, 224, 226, 229, 232, 233, 234, 235, 236, 238, 240, 241, 243, 245, 252
Tezkiretü'l Evliya - İndeks, 27, 28, 223, 226, 229, 235, 241, 243
Tezkiretü'l Evliya'nın Gramatikal İndeksi, 26, 27, 28, 222, 224, 233, 236, 238, 241, 245
Tezkiretü'l-Evliyâ (Tercümesi) İnceleme-Metin-İndeks, 27, 69
Topkapı Sarayı Yazmalar Kataloğu, 13
Tuhfetü'l Asri fi Menâkıbi'l Mısrî, 7, 230
Tuhfetü's Sûfiyyîn, 168
Türk Edebiyatı Tarihi, 1, 232
Türk Edebiyatı Tarihi-Giriş, 7, 11, 18
Türk Edebiyatına Ait Monografi, 21
Türk Edebiyatında Evliya Menkabeleri, 9, 30, 226, 251
Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar, 5, 10, 8, 9, 31, 88, 103, 237, 250
Türk Halk İnançlarında ve Edebiyatında Evliyâ Menkabeleri, 10, 31, 123
Türk Menkıbeleri, 12
Türkiye Bibliyografyası, 249
Türkiye Selçukluları Kültür Hayatı (Menâkıbü'l Arifin'in Değerlendirilmesi), 31, 166

(U)

Ukudül Cevahir fi Selâsül Ekabir, 132
Umdetü'l Mekâmât, 86
Uygurca Tezkiretü'l Evliya Tercümesi (Araştırma-Metin), 27, 233

(V)

Van Folklorunda Yatırlar ve Yatırlara Bağlı Olarak Anlatılan Menkıbeler, 247
Velâyetnâme-i Seyyid Ali Sultan Menkıbesinin İncelenmesi, 246

Velayet-nâme-i Sultan Abdâl Musa Kaddes Allahü Sırrehu'l-aziz Nevver-Allahü Merkadehû, 51
Velayetnâme-i Sultan Şücaüddin, 236
Veled-nâme, 43
Veli Baba Menâkıbnâmesi, 24, 121, 122
Veliler Başbuğu Şah-ı Nakşibend- "Muhammed Behaeddin Buhari", 23, 24, 58, 119
Veliler Ordusundan 333 "Halkadan Pırıltılar", 29, 101
Veliyyettin Gaazi Menâkıbnâmesi, 121
Vesileyi Metalib, 17
Vilâyetnâme (Velâyetnâme), 56, 82, 83, 101, 102, 131, 237
Vilâyetnâme-i Abdal Mûsa, 6, 7
Vilâyetname-i Hacı Bektaş Velî-Hacı Bektaş Velî'nin Hayatı, 25, 130
Vilâyetnâme-i Hacım Sultan, 6
Vilâyetnâme-i Otman Baba, 7
Vilâyetnâme-i Seyyid Ali Sultan, 6
Vilâyetnâme-i Sultan Şucaüddin, 7

(Y)

Yahya Efendi Menakıbı (Metin Lugat), 26, 245
Yesevî Menâkıbnâmesi, 88
Yevâkıt'ül Harameyn, 86

(Z)

Zübdetü'l Mekâmât, 86

ÖZET

Bibliyografya kısaca, kitap bilgisi demektir ve ilmin her sahası için kaynak olma durumundadır. Günümüzde artık genel bibliyografyaların yanısıra bir konu, bir şahıs, bir tür ile ilgili bibliyografyalar önem kazanmaktadır.

Bu tez de temel olarak bir bibliyografya çalışmasıdır. Konusu ise "1928-1998 yılları arasındaki menkıbe ve menâkıbnâmelerle ilgili eserler"dir.

Menkıbe kelimesi, tarihî seyri içinde değişik anlamlarda kullanılmıştır. Tezimizde, kelimenin "Allah'ın dostluğunu kazanmış velî denilen büyük şahsiyetlerin izhar ettikleri kerâmetleri anlatan küçük hikayeler" anlamında kullanıldığı eserler incelenmiştir. Menkıbelerin bir araya getirildiği eserlere menâkıb yahut menâkıbnâme denilmektedir. Menâkıbnâme edebiyatı, tarih, edebiyat, ilâhiyat, sosyoloji, folklor gibi sahalarda önemli bir malzeme birikimine sahiptir ve ayrıca bazı eserleriyle de kaynaktır. Fakat ilmin bir çok dalını ilgilendiren bu konu ile ilgili çalışma ve araştırmalar, ülkemizde henüz yeterli seviyeye ulaşmış değildir.

Bu tezin amacı, 1928-1998 yılları arasındaki menkıbe ve menâkıbnâmelerle ilgili eserleri mümkün olduğu nisbette toplamak, bunları sahanın ilgililerine tanıtmaktır. Böylece, bundan sonra, konu ile ilgili çalışmalar için yapılacak saha taramalarında araştırmacılara eser hakkında bilgi sahibi olmak adına kolaylık sağlamaktır. Ayrıca, bibliyografik bir çalışmada seçilen konu ile ilgili neşredilen kitap, makale, dergi vb. ürünlerin sayısı, mahiyeti, özellikleri, basım yılları genel değerlendirmelere gitmede kıymet taşımakta, bir ülkenin ilmî, fikrî ve kültürel seviyesini tesbite yaramaktadır. Tezin bir ikinci amacı da bibliyografyada verilen eserlerin bu niteliklerine dikkat ederek değerlendirme ve tasnif yapmaktır. Buradan hareketle de ülkemizde konu ile ilgili neşriyatın umûmî durumunu ortaya koymaktır.

Çalışma, girişle beraber üç bölümden müteşekkil olup, sonuç kısmıyla tamamlanmaktadır.

Girişte, öncelikle menkıbe ve menâkıbnâme edebiyatı ele alınmıştır. Burada menkıbe kelimesinin anlamı, bir menkıbenin teşekkülü, evliyâ menkıbelerinin özellikleri ve tipleri İslâm dünyasında ve Türk edebiyatında menâkıbnâmelerin ortaya çıkışı, gelişmesi, bu eserlerin kültür hayatımızdaki yeri ve önemi, konu ile ilgili ilmî çalışmalar ayrı ayrı başlıklar altında incelenmiş, menkıbe-menâkıbnâme edebiyatı hakkında geniş malumat verilmiştir. Girişin ikinci kısmında bibliyografya nedir ve hazırladığımız bibliyografyanın sınırları ile tertibi nasıldır, konuları izah edilmektedir.

Birinci bölümde bibliyografyada tanıtılan eserler değerlendirilerek tasnifi yapılmıştır. Burada tasnif yapılan diğer kaynaklar incelenmiş, ne tip gruplandırmalar yapıldığı açıklanmış ve bizim yaptığımız sınıflandırma verilmiştir. Ayrıca ayrılan başlıklardaki eserler hakkında genel açıklamalar yapılarak, ikinci bölümde tanıtılan eserler künye numaralarıyla listelenmiştir.

İkinci bölümde "Menkıbe ve menâkıbnâmelerle ilgili eserler bibliyografyası" yer almaktadır. Burada çalışmaya tayin ettiğimiz sınırlar içinde kalan konu ile ilgili kitaplar ve tezler ele alınmıştır. Her kitap, künye, tanıtma cümlesi, içindekiler kısmı, önsöz ve/veya girişte bahsedilenler ve kitabın konusunu belirten bölümlerle incelenmiştir.

Sonuç kısmında, bibliyografyada bulunan eserlerin özelliklerinden hareketle konuyla ilgili neşriyatın genel durumu hakkında ulaşılan neticeler açıklanmaktadır.

Çalışmanın sonunda, tezde geçen yazar adları ve eser adlarını ihtiva eden iki ayrı indeks verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk halk edebiyatı, bibliyografya, menkıbe, menâkıb, menâkıbnâme, kerâmet, evliyâ, evliyâ tezkiresi, tasavvuf, tarîkat.